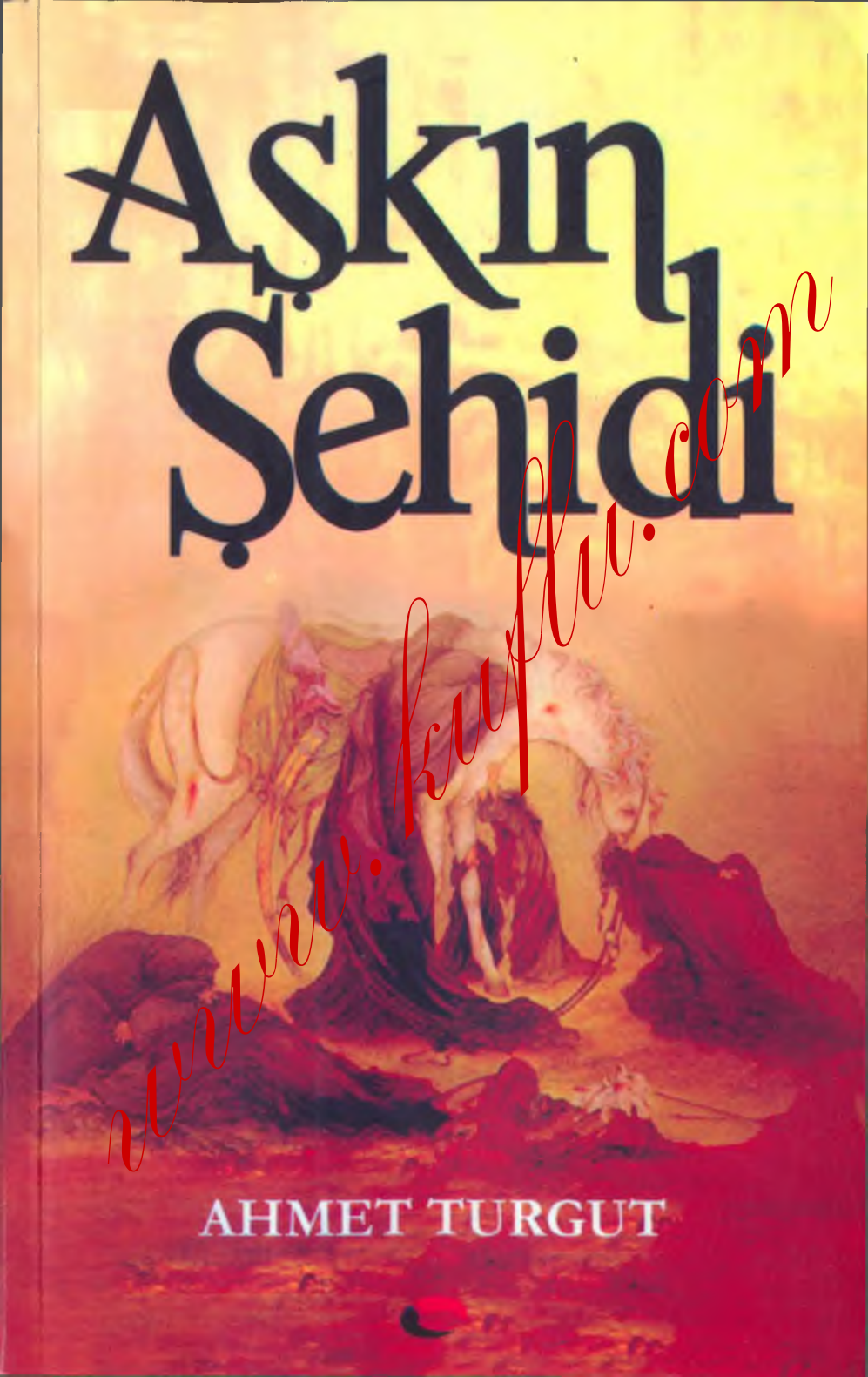
Aşkın Şehidi

AHMET TURGUT

www.kupfu.com

AHMET TURGUT

Aşkın Şehidi

"Nefis ister, akıl gerekçeler bulur, vicdan aklar.
Oysa sen kendini kandırsan bile unutma ki;
Allah hesap sorar. Ellerinle kendini ateşe atma!.."

Aşkın Şehidi

KERBELÂ, Hüseyin ve yoldaşlarının katligâhı...

Orada kan ve gözyaşı var. Oradaki susuzlukla sen de ciğerlerin kavrulur. Ve başlarsın âh-u figan etmeye.

İçin yandıkça görürsün: Kerbelâ hak aramanın ve özgürlüğün destanıdır. Teslimiyetin, adanmışlığın ve sadakatin zirvesidir. Her biri ayrı bir şiar olan yetmiş iki şehidin yurdudur Kerbelâ...

Onlara kapılanırsan nakşolur kalbine: Aslında her yer Kerbelâ'dır, her gün Âşûra...

Ve dile gelir Kerbelâ: "Benim için ağlama. Kendine bak!" der...

"Adına lanetler okuduğun Yezid bizatihi nefsindir. Hesapsızca ister, bu uğurda canlar yakar. Hüseyin'i terk edenleri kınamadan evvel bir kez daha düşün! Sende bir akıl var. Sadece kendi çıkarlarını hesap eder ve heveslerini haklı göstermek için türlü bahaneler uydurur."

Kerbelâ ikazla yetinmez. Kurtuluşun yolunu da gösterir:

"Hüseyin'i Allah katından sana üflenen ruh belle!.. Arına paklana yücelirsen sen de Rabbinden bir delil oldun demektir. Aşka Şahit isen bu Şehadet kutlu olsun. Sen Aşk ile her dem diri kalanlardansın.

Ve 'Aşkın Şehidi'sin!.."

www.kitapyurdu.com

9 786054 470044
22,50 TL

AŞKIN ŞEHİDİ

AHMET TURGUT

Ahmet Turgut Aşkın Şehidi

ÖNSÖZ

Bir gece sayfaları aralandı Kitabın. Karşımda duran, surelerin en kısasıydı:

"Şüphesiz Sana Kevseri verdik.
Öyleyse Rabbin için namaz kıl ve kurban kes.
Asıl izi silinecek olan, Sana kin besleyendir."

Sayfayla birlikte gözlerim de kapandı. Önüm sıra, her biri tek başına topluluk olmuş insanlar belirdi... Vakurdu hâlleri. Sanki geçmişten geleceğe, karanlıktan aydınlığa yürüyorlardı. Yine de sordum kendi kendime, "Nereye gidiyor bunlar?" diye...

"Kerbelâ" dedi bir ses.

Şevklenip artlarına düşmek istedim.

O ses, "İyi düşün, bunun bedeli ağırdır..." dedi.

Korktum...

"Kûfeliler de korkmuştu. Unutma!.. Korkanlar dostlarını terk ederler..." dedi aynı ses.

Utandım bu kez... Aklım karıştı, gönlüm bulandı.

O ses, "Ne utan, ne de kork!" dedi... "Anlamaya bak! Gidenler kazandı."

"Yezid..." dedim merakla, "O kazanmadı mı? Hüseyin'in ve yoldaşlarının kanını döküp tahtına daha bir güvenle kurulmadı mı?"

"Yanlış biliyorsun..." dedi, "aç, bir daha oku! Ve düşün... Kazanan Yezid mi, yoksa İmam Hüseyin mi?"

Merak ettim. Bu kez nasıl okuyacaktım?

Ahmet Turgut Aslan Şehidi

"Kerbelâ'yı cinayet öyküsü bilme!" dedi... "Onda bir sayfa daha var, ana sütü kadar ak ve pak olan. Orada kahramanlar kâh Ali oğlu Hüseyin'dir, kâh Fâtıma kızı Zeyneb..."

"Amenna!.." dedim pürtelaş ve ekledim: "Biliriz ki, Kerbelâ hak aramanın ve özgürlüğün destanıdır. Sabrın, teslimiyetin ve adanmışlığın azametidir."

İçimdeki ses, "Hâlâ bazı hakikatleri anlayamamışsın..." dedi.

Duruldum. Sükût edip boyun büktüm.

"Kerbelâ'yı uzaklarda arama..." dedi. "Bu hikâyenin Yezid'i, sana her dem kötülükler emreden ve yeryüzünde nifak çıkarıp kan döken nefsindir. Zoru gördükçe dostlarını yarı yolda koyan Kûfeliler, maslahat gözeten aklındır... Arına paklana yücelen ve Allah'ın yeryüzündeki halifesi olan Hüseyin, Allah katından sana üflenen ruhtur. Unutma! Seni yaratan Yezid'i de, Kûfelileri de, İmam Hüseyin'i de var edendir."

Titredim o vakit. Nutkum tutuldu. Habibullah'ın, "Oğlum" dediği Hüseyin ile adına asırlardır lanet okunan Yezid içimdeydi demek. Ve ben ekseri olarak Kûfelilere benziyordum.

"Okuyacağım..." dedim, "en baştan okuyacağım."

Ve öylece çevirdim 'Aşkın Diriliş' sayfalarını...

Allah'ın salat ve selamı Resûl'ün ve Âl-i Beyt'inin üzerine olsun!..

Ahmet Turgut

Ataşehir, Ağustos 2010

Ahmet Turgut - Aşkın Şehidi

DÖNEM TARİHÇESİ VE ŞARTLARI

Miladi V. asır Mekke'sinin en güçlü kişisi, soyu Hz. İsmail'e dayanan Kusayy oğlu Abdimenaf'tı. Onun döneminde Kâbe'ye dair hizmetler yeni baştan yapılandırılıp düzene kavuşturulmuştu. Ancak Abdimenafoğullarından Hâşim ile Ümeyye, Mekke ve Kâbe'nin yönetimi konusunda anlaşmazlığa düşünce, her ikisinin evlatları arasında Habil-Kabil misali zorlu mücadeleler başladı. İlk iktidar kavgasını kaybeden Ümeyye, Mekke'yi terk edip Şam'a yerleşti. Orada yeni ticari bağlantılar kurup güçlenince, şehrine geri döndü. İhtilaflı konularda iki aile arasında kerhen de olsa bir uzlaşı sağlandı. Buna göre hacıların barınması ve onlara yiyecek temin edilmesi gibi itibarlı görülen işler Hâşimîlere aitti. Savaş vakti askerlere komuta edilmesi ve dış kabilelerle ilişkilerse, Ümeyyeoğullarının uhdesindeydi.

Sonraki nesilde bu görevler Abdulmuttalib ve Harb'e kaldı. Ümeyyeoğlu Harb, ticarette daha başarılıydı. Buna rağmen amcazadesi kadar nüfuzlu değildi. Abdulmuttalib asırlardır kayıp olan zemzem kuyularını ortaya çıkarmıştı ve "Fil Vakası" olarak bilinen saldırıya maruz kaldıklarında, Kureyşli aileler onun vekilliğinde birleşmişlerdi. Onların ardından Hâşimîler Ebû Tâlib'in, Ümeyyeoğulları ise Ebû Süfyan'ın idaresinde buluştular. Dış tehditlerin kalmadığı bu dönemde ailevî zenginliğini daha da arttıran Ebû Süfyan, artık tüm Hicaz'ın en varlıklı kişisiydi.

Ahmet Turgut Aşkın Şehidi

Miladî 610 yılına gelindiğinde, Hâşimîleri zorlu günler bekliyordu. Hz. Muhammed Mustafa (S.A.V.) Son Elçi olduğunu açıklamaya başlamıştı. İnsanları Allah'ın Tekliğine-Birliğine çağırırken, Mekke putlarına ve buna bağlı sömürü düzenine de karşı çıkmaktaydı. Mevcut durumdan en çok fayda sağlayan Ümeyyeoğulları olduğundan, Resûlullah'a en sert tepkiyi de onlar vermekteydi. Ancak tüm baskılara rağmen, Hz. Muhammed (S.A.V.)'in yaradılıştan gelen eşitlik ve inananlar arasındaki kardeşlik tebliği, aşiret bağlarını sarsmıştı. Böylesi bir dönemde Hz. Peygamber'in amcası Ebû Leheb İslamiyeti reddederken, Hz. Osman gibi önde gelen bir Ümeyyeoğlu veya Ebû Süfyan'ın kızı Hz. Ümmü Habibe ilâhî kelamı kabullenebilmişlerdi.

"Hüzün Yılı" addedilen 620 senesinde önce Resûlullah'ın eşi Hz. Haticetü'l-Kübra, ardından amcası Ebû Tâlib vefat etmişti. Hâşimîlerin lidersiz kalması üzerine, Hz. Muhammed (S.A.V.) üzerindeki baskılar şiddetlendi ve iki yıl sonra Resûlullah Mekke'yi terk edip Medine'ye yerleşmek durumunda kaldı.

Hicret'in ikinci yılında Bedir'de yapılan savaşta, başta Ümeyyeoğullarından olmak üzere, Kureyşli müşrik önderlerin çoğu ölünce, Ebû Süfyan Mekke liderliğinde rakipsiz hâle geldi. Bedir'in intikamını almak için düzenlediği Uhud Savaşına özel kini nedeniyle eşi de katılmıştı. Savaş sonunda Hz. Hamza'nın ciğerlerini söktürüp hınçla dişleyen Hind, tarihe "Ciğer Yiyen Kadın" olarak geçti.

Müşrikler açısından başarısız olan Medine Kuşatmasının tertipçileri de Ümeyyeoğullarıydı. İlerleyen yıllarda müşrikler adına Resûlullah'la saldırmazlık antlaşması imzalayanlar da yine onlar oldular. Ancak sözlerinde durmamaları üzerine, Hz. Muhammed (S.A.V.) o güne kadar Mekke'nin görmediği büyük bir ordu topladı ve sürüldüğü şehri kansız şekilde fethetti. Müminlere düşmanlıkta sınır tanımayan Ebû Süfyan, kendisi ve ailesi hakkındaki nihâi kararı beklerken, Resûlullah onların affedildiklerini ilan etti. Bunun üzerine, kendisi, oğlu Muaviye, eşi Hind ve diğer yakınları Müslüman olduklarını bildirdiler.

632 yılında Resûlullah Dârü'l-Bekâ'ya intikal edince, ashab halife olarak Hz. Ebûbekir'i seçti. Onun döneminde ailesi için herhangi bir menfaat sağlayamayan Ebû Süfyan, mevcut konumunu muhafaza etmekle yetindi. Ancak Hz. Ömer'in hilafet yıllarında Suriye'nin fethedilmesi, Ebû Süfyan'a aradığı kapıyı nihayet aralamıştı. Bölgeyle olan kadim ailevî hukuklarını kullanarak önce büyük oğlu Yezid'i, o ölünce de diğer oğlu Muaviye'yi Şam Valisi yaptırdı. Hz. Osman halife seçilince, Ümeyyeoğulları için altın çağın kapıları hiç olmadığınca açılmıştı. Özellikle sınır bölgelere atanan valilerin çoğunluğu kendi ailesinden olan Ebû Süfyan, "Artık hilafet kendi içimizde dönecek!" demeye bile başlamıştı.

656 yılına gelindiğinde, valiler hakkında halka karşı haksızlık yaptıkları ve devlet hazinesinden şahsi menfaat sağladıkları yönünde şikâyetler yükseliyordu. Üstelik iddia sahipleri hükûmet merkezi olan Medine'de toplanmaya başlamışlardı. Bu tepkiler zamanla valileri aşıp bizzat halifenin şahsına yöneldiğinde, isyancılar arasında Ümeyye eşrafından Mervan bin Hakem de vardı. Öte yandan Ümeyye kökenli valiler, Hz. Osman'ın acil asker ve yardım taleplerine sırtlarını dönerek olacakları izlemekle yetiniyorlardı.

Hz. Ali, gittikçe ateşli tepkiler veren isyancıların hilafete zarar vermelerinden çekinerek, oğullarını Hz. Osman'a gönderdi. Ancak başkaldırı esnasında kendilerine direnen ve Evlâd-ı Resûl'ü bile yaralayan isyancılar, sonunda halifeyi şehit ettiler. Devlet ve toplum adım adım kargaşaya sürükleniyorken Hz. Ali öne çıktı ve halife seçildi. İlk iş olarak merkezin yardım emrine uymayan ve haklarında zaten birçok şikâyet bulunan valileri azletti. Muaviye bu kararı tanımadığını bildirdi. Alenen hilafete talip olmayı erken bulduğundan, Şehit Halife Affan oğlu Osman'ın kanını talep etmekle yetindi. Ona göre Hz. Ali suçlu-suçsuz ayırt etmeden Medine'deki herkesi tutuklayıp sabık halifenin katillerini ortaya çıkarmalı ve infaz için kendisine teslim etmeliydi. Ancak meşru ve mevcut Halife Hz. İmam Ali, masum insanların mağdur edilmemesi için adil yargılama sürecinden taviz vermeyecekti. Bunu,

"Ali katilleri koruyor" propagandasına çeviren Muaviye ve diğer valiler, merkeze karşı ordu toplamaya başladılar.

Hükûmetin ve isyancıların birlikleri Sıffin'de karşı karşıya geldiğinde, savaş Hz. Ali'ye bağlı güçlerce kazanılıyorken, Muaviye barış ve hakem çağrılarına sığınıverdi. Hz. Ali'nin tüm ikazlarına rağmen, Kuran-ı Kerim sayfalarını mızraklarının ucuna geçiren isyancılar karşısında hükûmet güçlerinin mühim bir kısmı savaşmayı bıraktı. Sonraki süreçte, Muaviye hakemler arası aldatmacalar ve türlü vaatler neticesinde meydanda kaybettiği savaşı kendi başarı hanesine yazdırdı. Bu olay hükûmet güçlerinde çözülme yarattı ve kendilerine "Hâricîler" denen bir güruh, Hz. Ali'ye olan biatlerinden döndüler. Çokça ibadet eden ama ilkesiz ve bağnaz kişiler olarak betimlenen Hâricîlere göre Hz. İmam Ali de, ona isyan eden Muaviye de kâfirdi ve derhâl öldürülmeleri gerekmekteydi.

Hz. Ali 661 yılında Hâricîler tarafından şehit edilince, hükûmet güçleri Hz. Hasan'a biat etmişti. Aynı günlerde Suriye'ye ilaveten Mısır ve Filistin'den de asker toplayan Muaviye öldürücü bir darbeye hazırlanmaktaydı. Irak ve Hicaz'dan gelen birliklerle Muaviye'yi karşılamaya çıkan Hz. Hasan'ı, babasının başına gelenlerden de büyük ihanetler bekliyordu. Önce kendi ordugâhında silahlı saldırıya uğramış, savaş günü saf değiştiren komutanlarının teker teker satın alındıklarını öğrenmişti. Üstelik aynı günlerde Bizans orduları da Müslüman topraklara girmişlerdi. İkilik sürdürerek daha fazla kardeş kanı dökülmesine razı olmayan Hz. Hasan, Muaviye'yi birtakım ilkeler üzerinden anlaşmaya ikna etti.

Bu antlaşmanın en önemli maddesine göre, Hz. Hasan meşru hakkını şimdilik devredecek, Muaviye ise öldükten sonra yerine kimseyi veliaht bırakmayarak yönetimi asıl emanetçisine iade edecekti. Allah'ın ismi üzerine antlaşmaya uyma sözü veren Muaviye bu esnada altmış iki, Hz. Hasan ise otuz altı yaşındaydı. Hâliyle, çoğu insan tez zamanda İmam Hasan'ın hilafete yeniden döneceği umudundaydı. Medine'de ikamet etmekte olan Hz. Hasan,

antlaşma akabinde defaatle zehirletilmeye çalışıldı ve 659 yılındaki nihai teşebbüs İmam Hasan'ın şehadetiyle noktalandı.

680 senesi Mayıs/Receb ayına girildiğinde, Muaviye'nin de sağlığı kötüleşmişti. Valilik süresi dâhil olmak üzere kırk küsur yıllık iktidarı ve seksen yıllık yaşamı sona ermek üzereyken, İmam Hasan'la Allah'ın adı üzere akdettikleri antlaşmayı bozup yerine oğlu Yezid'i tayin etti.

Onun açtığı bu kapı sayesinde Müminlere Yönetici olmak için darbeyle başa geçmek veya muhteris bir babaya sahip olmak, gayrı en genel geçer akçeydi.

Ahmet Turgut - Aşkın Şehidi

1

Bu şehir serap içindeki harap belde olarak bilinir ve bu yüzden ona "Yesrib" denirdi. Çıplak tepecikler ve sonsuz kum deryasının ortasında çorak ve bakımsız görünürdü. Mecbur kalmadıkça hiçbir kervan buraya uğramaz, gelip geçenler Yesrib'i kendi bakımsızlığıyla baş başa bırakırlardı. Ta ki şehrin bazı sakinleri Âlemlere Rahmet olarak gönderilen Resûlullah'a iman edip Onu kendi diyarlarına davet edene dek...

O kutlu günden sonra Yesrib baştanbaşa iman ve aşk nuruyla aydınlanmış, ismi buna atfen "Medine-i Münevvere" olmuştu. Şehir ilgi ve emek gördüğü takdirde ne denli güzelleşebileceğini dost-düşman herkese göstermişti. Artık bahçelerinde türlü meyvelerin yetiştirildiği konaklara ve etrafı hurma ağaçları sıralı geniş caddelere sahipti. Bu caddeler benzeri Mekke'de bile bulunmayan büyük meydanlara açılıyor, pazarlarında kırk memleketten getirilen ürünler el değiştiriyordu.

Resûlullah'ın burada inşa ettiği ilk secde evi altmış yıldır müminlerle dolup taşmaktaydı. Elli yıl önce Mescid-i Nebevî'nin hemen yanı başındaki evinde son nefeslerini veren Allah'ın Elçisi, vasiyeti üzere yine buraya defnedilmişti. Oysa görebilenler için bu şehir hâlâ Nebi'nin ayak izleriyle doluydu. Onun gül kokulu nefesi, hissedebilen gönülleri serinletmeye devam ediyordu. Zaten şehir ne vakit Sevgiliyi arar olsa, ağırladığı biricik teselliye sarılır ve onunla hemhâl olmaya çalışırdı.

Çünkü O, Habibullah'ın, "Oğlum" diyerek yücelttiği kişiydi. İlk Müslüman Haticetü'l-Kübra'nın dünya gözüyle göremediği torunlarındandı.

Cennet Kadınlarının Efendisi olan Fâtımatü'z-Zehra'nın ikinci doğum neşesiydi o. İlmin Kapısı olan Aliyye'l-Murteza ile başlayan İmametin üçüncü halkası ve Kardeşi Hasan'ül-Müctebâ'nın halefiydi.

Peygamberin Yüce Abası altında toplanan ve Kitapta, "*Allah sizi arındırıp tertemiz kılmak ister...*" denilen Ehl-i Beyt'tendi. Vahyin soluk bulduğu evde yetişmişti.

O, İmam Hüseyin'di... İnananların Hidayet Önderi...

Yine de Medine'nin bir yanı buruktu sürekli. Eldeki yegâne avuntusunu yitirme korkusuyla yaşamaktan yorulmuştu. İmam Hasan zehirletilip şehit edildiğinden beri, o zalim ellerin Hüseyin'e de kötülük yapmalarından nasıl korkulmazdı? Nitekim Şam istikametinden gelen bir süvari şehre vardığında, dört bir yan erkenden karalara bürünüverdi. Kâbe'nin Rabbine yönelmekte olan tüm secde ehli gibi Münevver Şehir de "*ve led-dâllîn*" diyordu.

Ve "*dalalete düşenler*"den değil, delalete düşmekten korkuyordu.

Hüseyin "Allah-u Ekber" diyerek ellerini göbek hizasında kavuşturduğunda, arkasındaki cemaat de bunu aynen tekrarlamıştı. Artık hep birlikte Rahman'ın huzurundaydılar. Mescid-i Nebevî'dekiler Fâtiha Suresinin ardınca şu ayetleri duyacaklardı:

"*Andolsun tozu dumana katıp savuranlara!*
O ağır yükü taşıyanlara,
Sonra kolaylıkla akıp gidenlere,
İşleri taksim edenlere andolsun ki,
Size vaat edilen kesinlikle doğrudur."

Resûl'ün Oğlu ve arkasındakiler 'Elif' misali kıyamdan sonra şimdi de 'Dal' gibi rükûya eğilmişler, secdeye kapandıklarında yaratıldıkları toprakla 'Mim'lenmişlerdi. Alınlarını yere koymaları itaatin sadece ve sadece En Büyük olana yapılacağını göste-

riyordu. Allah'ı tüm eksikliklerden tenzih ederek ikinci rekât için yeniden ayağa kalktıklarında -Elif, Dal ve Mim ile yazılan- Âdem olmanın erincindeydiler.

Kerpiçten duvarları iki adam boyunca bile olmayan, tepesi hurma kütükleri ve dallarıyla örtülü, yerleri hasır kaplı bu mescitte Hüseyin'inkinden başkaca ses çıkmazken, bir süvari atını bağlayıp avluya giriverdi. Mescidin kapısında durakladığında, cemaat farzın sonlarındaydı. Selam vermelerini bekleyip herkesin duyabileceği şekilde seslendi:

"Valimiz, Ali oğlu Hüseyin'i konağına çağırıyor. Acele edilmesini istedi."

Kalabalığın arasından kırk yaşlarında bir ses, "Namaz henüz bitmedi!" demişti. Ebû'l Fez Abbas'tı o. İmam Ali'nin Peygamber torunu olmayan evlatlarındandı. "Celâl Abbas" diye de bilinirdi. Habercinin hâlâ beklediğini fark edince, ayağa kalktı bu kez. Sözünü tekrarlarken sesini yükseltmeyi mescittekilere saygısızlık addederek bir an yutkundu. Kızarmakta olan yüzü meramını eksiksiz anlatmış olmalıydı ki, haberci gerisin geri mescitten çıkıp atına yöneldi.

Namazın ardınca olağan şartlarda Hüseyin'in minbere çıkıp sohbete başlaması gerekiyordu. Ancak ak çehresini bütünleyen başlığını geriye devirmiş, hırkasını mihrabın yanına bırakmıştı. Henüz birkaç adım atmıştı ki, yaşlılardan biri önüne çıktı.

"Ey Resûl'ün Oğlu!.. Gitme. Derdi her neyse, buraya gelsin vali. Yüzüne söylesin..."

Hüseyin bu isteğin neler barındırdığının farkındaydı ama devir değişmişti bir kere. Eskiden nehirler deryalara akarken, şimdi kör dereler bile ummanları ayağına çağırıyordu. İhtiyarın yuvasına kaçmış gözlerine bakarak, "Gönlünü geniş tut..." deyiverdi... "Davete icabet etmek ceddimizin sünnetidir. Gidip öğrenelim, neymiş sıkıntıları..."

Ahmet Turgut Aslan Şehidi

Dedesi Resûlullah gibi kulak memesi hizasındaki zifir karası saçları dalgalı, geniş göz yuvalarını bütünleyen uzun kirpiklerinin arasında gizli bal rengi parlak gözleriyle etrafını kandilcesine aydınlatan Hüseyin mescitten çıkmıştı. Babası İmam Ali'ninki gibi geniş omuzları ve güçlü kollarıyla heybetli, elli altı yaşın olgunluğuna inat, dip diri bir tenle yürüyordu. Meşalelerin kıvrak alevleriyle aydınlanan Medine sokaklarında mevcudu gittikçe katlanan bir kalabalık vardı peşinde. Yanına önce kardeşi Abbas geliverdi, sonra oğulları Ali Ekber ve Ali Evsad... Derken yeğenleri ve de amcazadeleri...

Zihinlerde aynı soru vardı: Resûl'ün Oğlu şu gece vakti ne diye alel acele çağrılmıştı? Mühim bir şeyler olduğu aşikârdı. Üstelik valinin konağı uzaktan seçildiğinde, kapıdaki asker sayısının arttırıldığını da fark etmişlerdi. Davet sahiplerinin evvelce yaptıkları ortadayken, mutat olmayan bu durumdan işkillenmemek mümkün müydü? Resûl Ciğerparesinin etrafında çevrelenenler, onun tek başına içeri girmesine razı değillerdi. Fakat kapıdaki askerler Hüseyin'in yanına kimseyi alamayacağını söylüyorlardı... Bu hususta kesin emir vardı. Abbas görevlileri ite kaka içeri girmeye çalışınca, Hüseyin durmasını işaret etti.

"Allah Yâr ve Yardımcımdır. Siz burada kalın!"

Üzerine güneş doğanların ve gölgesi yeryüzüne düşenlerin en hayırlısıydı ya, asla tek başına olmadığını bir kez daha hatırlatmıştı. Belki sevenlerini beride bırakmıştı ve askerlerce kuşatılmış bir hâldeydi. Ama yine de Âlemlerin Rabbine duyduğu sarsılmaz inançla, konağın koridorlarında tek başına bir ümmet olarak ilerliyordu.

Aynı anlarda Vali Velîd kendinden emin bir görüntü vermek için asasını alıp koltuğuna yerleşmişti, Hüseyin'i bekliyordu. Medine'ye birkaç yıl önce atanmıştı. En büyük övüncü, kendi döneminde şehrin asayişinde önemli bir sorun çıkmamış olmasıydı. Bu geceyi de sorunsuz atlabilirse, rahatlıkla tüm Hicaz'ın genel valisi olabilirdi. Hüseyin'in huzuruna çıkacağını öğrenince, kol-

tuğuna iyice yerleşmişti. Az sonra kapı aralanıp ziyaretçisi odaya girerken her nedense asasını düşürüp panikle ayağa fırladı. İçindeki deruni korkular mı açığa çıkmıştı, gözleri mi kendisini aldatıyordu, karşısında üç kişi durmaktaydı. Hüseyin'in bir yanındaki Dedesi Resûlullah, diğer yanındaki babası Haydar olmalıydı. Hemen gözlerini kaçırdı. Muhatabının yüzüne bakmaksızın yerdeki Acem halılarını izliyordu. Üzerindeki şaşkınlık iyi kötü azalınca, nihayet sözü başlatacaktı:

"Az evvel öğrendik. Müminlerin Emiri ve kâfirlerin korkusu Ebû Süfyan oğlu Muaviye'nin bu dünyadaki vadesi dolmuştur."

Hüseyin duraksamaksızın, "*Allah'a aidiz ve hepimiz O'na döneceğiz...*" deyiverdi. Sırf taziye için çağrılmışçasına sırtını dönüp odadan çıkacaktı ki, Velîd, "Bekle!" diye seslendi... "Konuşacaklarımız bitmedi."

Hüseyin bakınca, Velîd gözlerini yine halılara indirmişti. "Şam'dan senin için gönderilmiş bir name var..." derken, elindeki tomarları sallıyordu. Diri hareketlerine eşlik etmekte zorlanan ölgün sesini düzeltmeye çalışarak,

"Emir Muaviye oğlu Yezid, kendisine biat etmeni istiyor. Bu hususta emrinin kati olduğunu bildirmiş..." dedi.

Ne denli ciddi olduğunun anlaşılması için bakışlarını yukarı kaldırmıştı. Hüseyin'in kartalca keskin, bal rengi gözlerindeki ateşe bu kez direnmek arzusundaydı.

"İstersen biat etmen için seninle birlikte Şam'a gideriz, istersen Yezid adına burada bana biat edersin... Tercih senin."

Hüseyin kendisine sunulan iki şıktan birini seçmek yerine, sözü on dokuz yıl öncesine taşıyacaktı: "Dünyanın gidişatına bak, Velîd!" diyordu... "Yeminden dönmek, ağaç misali büyüyüp dal budak salar oldu. Amcan Muaviye, Allah'ın adıyla bize bir söz vermişti."

Velîd kendince cevaplar ararken, odaya o ana kadar konuşulanları beriden dinlemekte olan Mervan girdi. O da Ümeyyeoğul-

larındandı. Babası Hakem, arabozucu bir insan olduğu için Resûlullah tarafından Mekke'den sürülmüştü. Bu sürgün ilk iki hilafet döneminde de devam etmiş, üçüncü Halife Affan oğlu Osman merhamet edip geri dönmelerine izin vermişti. Mervan babası öldükten sonra Medine'ye yerleşmiş, geldiği günden beri Evlâdı Resûl'ün her işini Muaviye'ye bildiren muhbirlerin başı olmuştu. İçeri girer girmez söze müdahale etti.

"İyi söylersin de, Hüseyin... O antlaşmayı yapanlar şimdi toprak altındalar. Allah onları yanına aldı."

Hüseyin, Mervan yerine Velîd'le muhataptı hâlâ: "Gidenler aramızda olmasa da, sözleri bakidir. Çünkü söz, her dem diri olan Allah adına verilmiştir."

Velîd, Mervan'ın bu işe karışmasından hazzetmemişti. Birinin arayı bulması gerekiyormuşçasına, "İkiniz de haklısınız..." dedikten sonra sözü yeniden biat meselesine getirdi:

"Son sözün nedir, Hüseyin?.. Şam benden cevap bekler."

İmam bu kez Mervan'a karşı konuşuyordu. Doğrudan doğruya iki kaşının arasına bakarak:

"Amcan son nefesinde Rabbine hamd etmek yerine, O'nun adıyla verdiği sözü yanında götürmeye mi karar vermiş?"

Yemin ve antlaşma üzerinden sonuç elde edemeyeceğini gören Mervan, "Baban Ali gibi sen de sözün güzelini söylemekte mahirsin..." demişti. Peşinden Muaviye'nin bu gibi durumlar için sıkça tekrarladığı cümleyi hatırlattı: "Unutma!.. En iyi hatip kılıçtır. Onun söylediklerine kulak asmamak gerek."

Hüseyin, haktan ziyade gücü öne çıkaran bu sözün tüm maksatlarını tarttığından, sesini bir perde yükseltecekti.

"Kûfe'de babamın alnını yaran kılıç benim de başımdaydı. Kardeşim Hasan'ı şehit eden zehir hâlâ boğazımı yakar. Gözlerimde diken, dilimde kemik olduğu hâlde bugüne kadar sabrettim. Ama Dedemin sünnetinin ayaklar altına alınmasına ortak

olmayacağım. Resûlullah, 'İçinizden en hayırlısı kim ise onu seçin...' demişti. 'Kılıcı hatip edinenlere biat edin...' demedi."

Velîd tüm bu sözler esnasında adım adım Hüseyin'den uzaklaşıp pencereye yanaşmıştı. Uzaklara, çok uzaklara bakıyordu. Yezid'deydi aklı. Amcası oğlu şatafatlı Şam saraylarında keyif çatarken, kendisi aslanın önüne atılmıştı. Şundan da emindi: İstediği biati Hüseyin'den alamazsa, Yezid'in iki eli yakasından düşmeyecekti. Bir umut Hüseyin'e dönüverdi:

"İşi zora sürme! Son sözün her ne ise onu söyle!"

Hüseyin herhangi bir karar açıklamaya mecbur bırakılmış olan kendisi değil de, bizzat Velîd'mişçesine baştan ayağa süzmüştü onu. Bir anlık sessizlikten sonra, "Sen söyle, Velîd!.." deyiverdi... "Eline ulaşan emir, Yezid'e biat etmezsem boynumu vurman mıdır?"

Velîd yüzünü yine Acem halılarına bırakmıştı. "Beni böylesi işlere mecbur etme!" diye haykırmak istiyor ama bunu bile yapamıyordu. Sadece dünyasından değil, ahiretinden de korkuyordu. Resûl'e ve Onun nesline günde beş vakit selamet dilerken, Hüseyin'i canıyla tehdit edebilirdi miydi? Çökmüştü olduğu yere. Başını ellerinin arasına aldığında, doğduğu güne lanetler okuyordu. Keşke hiç yaşamasaydı! Korkmak ve korkular arasından seçim yapamamak ne büyük işkenceydi.

Mervan, Velîd'in bu hâlinden hoşlanmamıştı. Şeytanın sağdan ve soldan yaklaşmasına öykünürcesine söze girdi:

"Ey Hüseyin! Kim ister ki Resûl'ün Oğlu öldürülsün. Ama görüyorsun, emir belli. Ve buna itaat etmek her müminin boynuna borç. Gövde üstünde dolaşan başlar bu itaatin gereğini bilir ve ömrünü uzatır ki, şu üç günlük dünyada Allah'a daha çok şükredebilsin."

Hüseyin istenen cevabı vermemekte diretince, Mervan söze devam etti: "Biat etmezsen seni hapsetmek zorundayız. Ne vakit dilin çözülüp aklın başına gelirse, halkı çağırırız. Onların huzu-

runda Yezid'e biat ettiğini söylersin. Bize de seni serbest bırakmak düşer."

Son tehdit karşısında tavrını değiştirmişti Hüseyin. İlk kez her ikisini birden muhatap alacaktı:

"Hanginiz vali?.. Önce ona karar verin!"

Sözün sonunda bakışları Velîd'in üzerindeydi. Onun ikircikli yüreğindeki tüm korkuların yeni baştan kabarmasını istiyormuşçasına gözlerini içiyordu.

"Hanginiz kanıma girebilecekse, hanginiz beni hapsedebilecekse, anlaşın aranızda. Ve yarın bunu bana Dedemin Mescidinde bildirin."

Sözünü bitirir bitirmez odadan hışımla çıkmıştı. Hâlini dışarıdakilere belli etmek mi istemiyordu, az evvelki celalinden eser yoktu. Bekleşmekte olan dostlarına dağılmalarını söyleyerek kalabalıktan ayrıldı. Durumunu merak etmekte olan eşi ve kız kardeşlerine rahat olduğunun iletilmesini isteyerek oğullarını evlerine yolladı. Geldiği sokaklardan gerisin geri dönerken, ardında baba bir kardeşi Abbas vardı.

— Ne için çağırmışlar?

"Yezid için biat istiyorlar."

— Ne yapacağız?

Hüseyin öncelikle Resûlullah'ın makamını ziyaret etmek arzusundaydı. Ondan evvel hiçbir söz etmeyecekti. Dedesinin ebedî istiraatgâhı olan Mutahhar Ravza'ya yaklaştığında sapsarı kesilmiş bir hâldeydi. Usul hareketlerle Hücre-i Saadet'e girerken, sağ elini ihtiramla kalbinin üzerine bırakıp selam verdi: "Es-Selâm-u Aleykûm, Ey Allah'ın En Sevgili Kulu!"

Selamın aynıyla iade edildiğini odanın duvarları bile duyamamışken, Hüseyin'in yüzüne dinginlik çökmüştü. Namazdaki gibi otururken ellerini Dedesinin toprağına bastırıp yüzüne götürdü. Onun kokusuyla tüm ciğerini yeni baştan yıkıyordu âdeta. Ardın-

dan kapatıverdi gözlerini. Yeryüzüne dair cümle sesler kesilmişti. Sadece kalbinin ritmi vardı tüm evreni doldururcasına...

Onunlaydı gayrı. Gözlerinin önünde çocukluk yılları belirmişti. Omzuna çıkıp Dedesiyle güreş tuttukları anları görüyordu. Henüz üç ve dört yaşlarındayken, abisi Hasan'la birlikte kayboldukları günü hatırlamıştı. Korkuyla titreşip birbirlerine sarılmışken, aynı günün akşamı kendilerini aramaya gelen annesi Fâtımatü'z-Zehra'yı, babası Ali'yyel-Murteza'yı ve Dedesi Fahr'ül-Âlemin Muhammed Mustafa'yı görür görmez onlara doğru nasıl da koşuvermişlerdi.

"*Ey Ehl-i Beyt! Şüphesiz Allah sizi arındırıp tertemiz kılmak ister*" diyen Tathir Ayeti nazil olduğunda, Resûlullah'ın Yüce Abası altında toplandıkları anı sanki yeni baştan yaşıyordu.

Minberde yanı başındayken, Dedesinin, "Hüseyin'i seven, beni sevmiştir. Ben Hüseyin'denim, Hüseyin bendendir..." sözleri kulaklarındaydı hâlâ. Ve boynundan öptüğü esnada, O kutlu dudaklarda beliren titremeyi hatırlamıştı. Boynunu bir de diğer yanından öperken, Dedesinin gözlerinde billurlaşan nemi şimdi daha iyi seçiyordu. O gün boynu Resûlullah'ın dudaklarıyla mühürlenmişti. Şimdi o mührü açmak isteyenler, vaktiyle Dedesiyle savaşanların torunlarıydı. Aralarındaki tek fark, dün Allah'ın Elçisine hınç doluyken, bugün Müslüman oldukları hâlde Onun evlatlarına bilenmeleriydi. İki nesildir çekegeldikleri ızdırapları düşünerek ümmeti Dedesine şikâyet edecekti ki, vazgeçti.

Ne de olsa Âlemlere Rahmet olarak gönderilenin Varisiydi. Baştan ayağa merhamet olan Habibullah'ın Oğlu'ydu. Onun sünnetince, insanlara sevgi ve hayır dilemekle mükellefti.

Şimdi de konaktayken kendisinden istenenleri düşünüyordu. O'nun yeryüzündeki mutlak temsilcisi olan Halifetullah iken elbette hak adına batıla biat edemezdi, etmeyecekti.

Peki nasıl bir yol izleyecekti?

Ahmet Turgut Aslan Şehidi

Abisi Hasan'ül-Müctebâ gibi feragatle mi memurdu?.. Mukadderi mi bekleyecekti? Yoksa babası Ali'yyel-Murteza'ninki gibi kılıçta mıydı Rabbinin hükmü?.. Bu hüküm için yollara mı düşecekti?

Vecdle tüm bedeni sarsılmaktayken secdeye kapandı. Kendisine verilecek buyruk her ne olursa olsun, razıydı yaşayacaklarına. Az sonra secdeden doğrulduğunda, yapılması gerekenlerin farkındaydı. Öncelikle şehri terk edecekti. Yolu, kıbleye doğruydu. Selefleri İmam Ali ve İmam Hasan gibi şehadete yürüyecekti.

Biliyordu ki, Ceddinin rüyası binlerce yıl sonra asıl anlamıyla gerçekleştiğinde, Dedesinin boynuna bıraktığı mühür de çözülecekti. Yine de gönlündeki derdi tam olarak dindirememişti. Alnı yeniden toprakla bütünleşmişken, yer ve gök arasındaki tüm secde ehlini çağırarak Rabbini anmaya başladı.

O'ydu, Âdem'den Hâtem'e dek yüz yirmi dört bin Nebiyle kâinatı aydınlatmış olan...

O'ydu, Nübüvveti kapatıp Velayet kapısını açık tutan ve yeryüzünü asla ışıksız bırakmayacak olan...

O'ydu, yarattıklarına Hidayet Verici olup rahmetlerini art arda sıralayan...

O'ydu, ışığını Kandil, Çerağ ve Sırçalar eliyle aksettirip göklerin ve yerin nuru olan...

Mescid-i Nebevî o sabah her zamankinden daha kalabalıktı. İnsanlar sadece namazlarını eda etmek için değil, İmam'ın Yezid'e biat konusundaki tavrını öğrenmek için de gelmişlerdi. Nitekim, mutat olan bittiğinde, tüm meraklı bakışlar Hüseyin'in üzerindeydi.

İmam da bu konuda bir şeyler söylemek istiyordu. Biliyordu, bazı durumlarda sükût etmek, sözü kesmek yerine çoğaltır ve

Ahmet Turgut - Ebu'r Şehidi

türlü dedikodular arasında gerçeklerin izi kaybolurdu. Üstelik bıçaksırtında yaşanacak günler arefesindeyken, sözlerine ve hareketlerine azami dikkat göstermeliydi. Bir koltukta iki karpuz taşırcasına minbere yöneldi. Sırtında Dedesinin Hırkasıyla, Onun makamındayken, bal rengi gözleri cemaatin üzerindeydi. Çoğunluk, günde beş vakit birlikte oldukları kişilerdi. Tek tük mescide gelenler de vardı. Beride bir yerde Vali Velîd'i gördüğünde şaşırmamıştı. O herkesten daha çok merak içinde değil miydi?

Konuşmasına Allah'a hamd ederek başladı. Devamında, Resûlullah'ın son haccındaki sözlerinden hatırlatmalar yapıyordu. O günlerde kendisi altı yaşındaydı. Rahmet Tepesinden Arafat Meydanındaki on binlerce mümine seslenen Dedesinin hemen yanı başında durmuştu.

"Allah'ın Elçisi, 'Size iki emanetim var, onlara sımsıkı tutunursanız, yanlışa sapmazsınız...' buyurdu. 'İlki Allah'ın ipi olan Kuran'dır, diğeriyse İtret-i Resûl...' Üstelik bu ikisinin birbirlerinden asla ayrılmayacağını da söylemişti.

Ey Müslümanlar! O İtrettir ki, Resûl'ün kanı, canı ve ruhudur. Korkarım, İtrete gerektiğince değer vermezseniz, Kitap ile amel de edemeyeceksiniz."

Bu hutbeye yarım asır önce de şahit olan bir avuç sahabe, o an karşılarındaki torunu değil de, bizzat Resûl'ün kendisiymişçesine sarsılmaktaydı. Başlar usul usul öne devrilmekteyken, berilerden bir genç ayağa kalktı. Sorusu vardı:

"Hiçbir şeye ihtiyaç duymayan Allah, Kendi sözünü Kendi yarattığı insanlara aracısız şekilde anlatmaktan aciz mi?"

İmam, gencin yeniden oturmasını bekledikten sonra cevabına bir soruyla başladı: "Sen az evvel kıldığın namaza Kitaba bakarak mı karar verdin?.. Yoksa şu mescide geldiğin ilk günden beri cemaatin yaptıklarını mı taklit ediyorsun? Evet, sen mukallitsin. Ve gördüğünü uygulayacaksın."

Oturduğu minberi işaret ederek, "Burada bulunan ise Dedesini taklit edendir. Gördüğün kişi, Resûl'ün kanından, canından gelip Onun ilminin ve ahlakının devamı olandır. Burada oturan kişi, Dedesinin sünnetini ihya eden ve onu sonrakilere aktaran İtretidir. Anladın mı?"

Genç yeniden ayağa kalktığında, konuşmak yerine başıyla onaylamayı tercih etmişti. Belli ki bir şeyler söylemeye utanıyordu. Şimdi de yaşlılardan biri kalktı ayağa.

"İkrarımız Allah'a ve Resûlünedir..." diyordu... "Biliriz ki Onların sevdiğini sevmek ve sevmediklerinden yüz çevirmek bizim hayrımızadır. Bu kulaklar Allah'ın Elçisinden duydu... Onun Ehli Beyt'i, Nuh'un Gemisi hükmündedir. O gemiye binenler kurtulur. Ondan beri kalanlar karanlıklar deryasında boğulup giderler."

Hüseyin tebessümle dinlediği bu sahabeye Allah'tan hayırlar diledikten sonra yeniden cemaate yöneldi. Bakara Suresindeki bir ayete atıf yapıyordu.

"Bize düşen, ellerimizle kendimizi ateşe atmamaktır. Vesselam!"

İmam söze mim koyup minberden inerken, Velîd son cümleyi anlamlandırmaya çalışıyordu. İyi kötü sezdiğine göre, Hüseyin tüm gece boyunca biat etmemenin sonuçlarını tartıp canından olmak istemediğini usturuplu şekilde belirtmişti. İçini kaplayan sevinci bir an önce Mervan'la paylaşmak arzusundaydı. Sessizce kalkıverdi.

Kalabalık birer ikişer uzaklaşırken, geride Hüseyin'in yakınları ve birkaç sahabe kalmıştı. Özellikle yaşlılar işin nereye gittiğinin farkındaydılar. Elli yıl önce, Resûlullah böylesi sözler ardınca kendilerine veda etmişti ya, Hüseyin de anlayabilenler için Dedesinin sünnetince ayrılığın işaretini veriyordu. Peki ne zaman olacaktı bu?

Hüseyin, "Allah bilir!" deyiverdi. Bekleyip görülmesi gerekenler vardı.

Öğle, ikindi ve akşam vakitlerinde de mescide gelenler, her zamanki gibi namazlarını Hüseyin'in ardınca kılmışlardı. Hayatın eski akarınca devam etmesinden en çok Velîd memnundu. Görebildiklerine binaen, Hüseyin'in birkaç gün içerisinde konağa gelip biat edeceğini umuyordu. İmam'ın, davetin sıcaklığı geçene kadar beklemek istediği zannıyla bu durumda bir mahzur görmemişti. Ancak Mervan, bundan Velîd kadar emin değildi. Hüseyin'in peşine muhbirler takmıştı. Gün içerisinde her nereye gittiğini, kimlerle bir araya geldiğini tek tek rapor alıyordu. Haberler aynı minvaldeydi. Hüseyin eşraftan ziyaretine gelenlerle hasbihâl ediyor, ezan okunacakken mescide dönüp namazlardan sonra eski günlerden bahsediyordu.

Mervan, "Kim bilir, belki de Velîd haklıdır..." derken, Şam'dan gelecek mükâfatları bile düşünmüştü. Yezid eğer babasının oğluysa, düşmanlarını kendisine itaat ettirenleri nasıl ödüllendirebildiğini cümle âleme gösterirdi.

Yatsı namazı ve sohbetinden sonra alışılmış hareketliliği muhafaza eden Hüseyin, her zamanki vaktinde evine dönmüştü. Ancak ev, bu gece diğer günlere nazaran daha kalabalıktı. Eşi, çocukları ve gelinlerinin haricinde, kardeşleri, yeğenleri ve amcazadeleri de kendisini bekliyordu.

İçeri girer girmez, Abbas başladı söze:

"Güvenebileceğim birileriyle görüştüm. Bizler ve yüklerimiz için elli deve hazırladılar. 'Her nereye gitmek isterseniz, kervanımız emrinizdedir...' dediler. Bizden haber bekliyorlar."

Hüseyin "biz" ifadesine ve kervanın elli develik oluşuna takılmıştı. Yola sadece eşi ve çocuklarıyla çıkacağını söyleyecekken, bu kez de araya ana-baba bir kardeşi Zeyneb giriverdi:

"Tüm hazırlıklarımız tamam. Yeter ki yola çıkmanın vaktini tayin et!"

Zeyneb'in ardından diğer yakınları da ağız birlemişçesine İmam'la geleceklerini söylüyorlardı. Hüseyin gördüğü bir aradalık için Rabbine hamd edip ayağa kalktı.

"Nereye gideceğimi biliyor musunuz?"

Cevap yoktu. Odadakiler menzili kendisinden bekliyorlardı. Sükûnet de muratlar gibi birlenmişken, Hüseyin devam etti... Mekke'ye gidecekti. Allah'ın Emin Belde saydığı, Kitapta "*Şehirlerin Anası*" diye anılan Mekke'yeydi yolculuk.

İmam'ın baba bir kardeşlerinden Ebûbekir atılıverdi: "Küçük gruplar hâlinde Medine'den çıkıp Mekke'de buluşalım."

Sebep aşikârdı. Hep beraber yola çıkacak olurlarsa, dikkat çekerler ve Mekke'ye ulaşamadan tatsızlıklar yaşayabilirlerdi. Amcası -Akil'in büyük oğlu- Müslim de bu fikri destekliyordu. Hatta konak konak nerelerde buluşup hangi güzergâhtan Mekke'ye girebileceklerini bile bir çırpıda saymıştı. Ne de olsa çölü avucunun içi gibi bilen büyük amcaları Hamza meşrepliydi. Gider, günlerce çölde kalır, avladığı hayvanların kürklerini debbağlayıp satabilmek için şehre dönerdi.

Hüseyin'in amcazadelerinden Abdullah, taşı yerli yerince oturtmayı seven bir yapıdaydı. Sözlerine cevabını bildiği bir soruyla başladı:

"Ey Resûl'ün Oğlu! Burada kalacak olursan, Mervan ile Velîd'in biat alana dek seni rahat bırakmayacaklarını mı düşünüyorsun?"

Beklediği ikrar gelince, "Mekke..." deyiverdi bu kez. Oradaki valinin de kendisini rahat bırakmayacağını, Yezid adına biat almak için üzerine üzerine geleceğini söylediğinde, bakışlar yeniden Hüseyin'de toplanmıştı. Abdullah itirazında haksız değildi.

Hüseyin iki kaşı arasındaki derinlik belirginleşene değin Abdullah'ı süzdükten sonra, Mute Savaşında şehit düşen amcası Câfer-i Tayyar'ı hatırlattı.

"Babası cennette kuşlar gibi özgür olan kardeşim!.. Sen söyle bana... Avcılar rahat bıraksaydı, kartallar kendi yuvalarında ölmeyi dilemez miydi?"

Bunu duyan tüm yüzler buz kesmişti bir anda. Hüseyin ilk kez ölümü telaffuz ediyordu. Abdullah böylesi bir soruya muhatap olmaktan alınmıştı. Bakışlarıyla bunu belli ettikten sonra akrabalarına döndü. Sesinde sorgulayıcı tınılar vardı.

"Görmüyor musunuz?.. Resûl'ün Oğlu bile bile ölüme gidecek. Neden sizlerin de kendisiyle gelmesine müsaade etsin? Acımız bir iken bin mi olacak? Hepimiz onunla gidersek, geride kalan Resûl Evladına kim bakacak? Bunları düşünmez misiniz?"

Zeyneb eşinin daha fazla konuşmasına tahammül edemiyordu. "Sus" diyerek atıldı... "Sus, n'olursun sus, Abdullah!.. Konuşma böyle."

Zeyneb henüz dört yaşındayken yitirdiği annesinin nasıl bir edep üzere yaşadığını babası İmam Ali'den defalarca dinleyerek büyümüştü. Buna rağmen, eşinin sözünü onca kişinin önünde kesmek zorundaydı. Titreye titreye kardeşine sarıldığında, "Yol da sensin, menzil de sen!" deyiverdi. Hüseyin'le birlikte gidecek olanları bekleyen ızdıraplarla ilgilenmiyordu. Yeter ki yoldaşlıklarını hakkıyla yerine getirebilsinlerdi. Bunun için kardeşinden söz almak arzusundaydı.

"Seninle gelecek herkes için söyle bana! Bu yolun sonunda Dedem Resûlullah bekler mi bizi, beklemez mi?"

Hüseyin'in ikrarı bakışlarındaydı. Zeyneb'e sarıldığında, kollarının arasında sanki kokusuna doyamadığı annesi vardı. Bu narin beden yüceliği ayetlerle anlatılan Kevser'dendi ya, annesi onu böylesi anlar için doğurmuştu. Dünden beri Hüseyin'i ezmekte olan mihnetlerden birine omuz atmış ve İmam'ın yükünü paylaşmıştı.

Dedesinin sünnetince, "Şahid ol ya Rab!" diyerek tekrarlamaya başladı: "Şahid ol ya Rab, şahid ol ya Rab! Hüseyin, Senin

muradın için yola çıkıyor. Bu murada ortak olanların dostu ve sığınağı Sensin. Yolcularını Habibin Muhammed Mustafa'nın şefaatinden mahrum eyleme!"

Hüseyin dostlarının adanmışlığını görmüştü ya, Hesap Günü onlarla birlikte diriltilmek arzusundaydı.

"İnsanlar topluluk topluluk Senin huzuruna alınırken de bizi birbirimizden ayırma, ya Rab!"

Bu esnada elleri Zeyneb'inkilerin üzerindeydi. Yeminleri her iki cihan için de geçerliydi. O an yerlerinden fırlayan herkes birbirlerine kenetlenmiş olan bilekleri tutmaya başlamıştı. Sadece elleri ve dilleriyle değil, gönülleriyle de cem olanlar... Hüseyin'in oğulları, kızları, eşi, kardeşleri, yeğenleri ve amcazadeleriydi o an.

Az sonra üzerlerindeki bu vecd hâli durulduğunda, Hüseyin müsaade isteyerek evin yan odasına geçmişti. Şehri terk etmeden önce yapması gereken son bir işi daha vardı. Ceviz ağacından mamül, üzeri gümüş kakmalı sandığını açıverdi. İçinde kırk kat örtülere bürülü hasır bir sepet duruyordu. Onu yerinden aldıktan sonra sandığı sessizce kapatıp evden çıktı.

Resûlullah'ın yaşamakta olan son eşine, Ümmü Seleme'nin yanına gidiyordu. Müminlerin Annesi olan bu kadıncağız yaşlılıktan dolayı ağır hastaydı. Varır varmaz, "Bugün nasılsın?.." diyerek yanı başına oturduğunda, Ümmü Seleme ziyaretin başka türlü olduğunu sezmişti.

Yekten, "Gidiyor musun?" dedi... "Gidiyor musun, ey Habibullah'ın Oğlu?"

Ümmü Seleme derin derin, uzun uzun İmam'ı izlerken, karşısında Resûlullah'ı mı görüyordu, dalmıştı öylesine. Neden sonra, güçlükle kaldırabildiği sağ eliyle ilerideki dolabı işaret etti. Hüseyin rafın üzerindeki örtüyü araladığında, karşısında bir kavanoz duruyordu. Eline aldığı vakit fark etti, kavanozda bir avuç toprak vardı.

Ümmü Seleme, "Onu bana Deden verdi" diyebildiğinde, gönlünde biriktirdiklerini artık koyvermişti. Hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Elli yıldır bu toprağa istisnasız her gün en az beş kez bakmıştı. Ama belli ki bundan sonra onu yanından hiç ayırmayacaktı. Çünkü Resûlullah bunu verirken, "Toprak kanlandığı gün, oğlum Hüseyin şehit edilmiştir!" buyurmuştu. Hissediyordu. Tez zamanda bu toprak kızıla bulanacaktı. Kavanozu göğsüne doğru bastırdığı esnada, İmam'ın getirdiği sepeti gördü.

— O nedir?

"Emanetim. Dedem gibi benim de sana bırakacaklarım var."

Ümmü Seleme "emanet" sözünü duyar duymaz, o ana kadar hissettiği tüm acılar temelsizmişçesine bir an tebessüm etmişti. Şimdi onu verdiği gibi bir gün bu sepeti gerisin geri alacak mıydı?

Hüseyin cevap vermeden sepete baktı. Vaktiyle babası İmam Ali'den abisi İmam Hasan'a kalan, onun da kendisine bıraktığı bu emanet için, "Hayır, onu ben almayacağım..." deyiverdi.

"Peki bu emaneti kim için saklayacağım?"

Onu alacak olan, İmamındır.

Söz henüz biterken, Müminlerin Annesinin tüm umutları buharlaşıp uçuvermişti. Evet! Bu gidiş, dönüşü olmayan bir yol içindi.

"Ey ahir ömrümce sevdiğim biricik insanın oğlu! İçin rahat olsun. Allah'ın izniyle bunu benden alacak olan İmamımızdır."

Ümmü Seleme, gıyabında dahi olsa, Hüseyin'in halefine ilk biat edendi. Gayrı bir gözü kavanozdaki toprakta, diğeri sepette olacaktı. Ve onu içindekilerle birlikte kendisinden alacak olan ümmetin yeni Hidayet Önderini bekleyecekti. Ayrılmalarından evvel, "Allah Yâr ve Yardımcın olsun!" demeyi de ihmal etmedi.

Hüseyin tekrar evine döndüğünde -enişteşi ve amcazadesi- Abdullah bin Câfer hariç tüm akrabaları kendisini beklemekteydi. Bir kenarda üzgün duran Zeynep'in yanına geldi. "Kocan

haksız değil!.." derken, kız kardeşini teselli etmek arzusundaydı. Ancak bu sözler Zeyneb'in gönlündeki ateşi serinletemiyordu. Yine de, dolunay misali parlayan yüzünde anlık beliren bir tebessümle, "Öyle olsun!" deyiverdi.

Az sonra, dayanamayıp, "Medine'nin Rabbi, tüm arzın da Rabbi değil mi?" diye sorup ekledi: "Seni buradan sağ çıkartacak olan, murat ettiği vakte değin seni her yerde diri tutamaz mı?"

Hüseyin bu sözleri onaylarcasına bir süre kardeşine baktıktan sonra, "Gidelim..." deyiverdi, "gayrı yolumuz bekler bizi!"

Gidişleri daha önce konuştukları gibi olacaktı. Hep birlikte şehri terk etmek yerine, parça parça yola çıkılmalıydı. Hatta Hüseyin kimilerinin Ramazan ayına, kimilerinin de Şevvale kadar Medine'de kalmasını istiyordu. Peyderpey buradan gelecek haberlere ihtiyaçları olabilirdi.

Tek tek, isim isim o gece kendisiyle birlikte yola çıkacak olanları sayıyordu: Oğulları Ali Ekber, Ali Evsad ve Ali Asgar... Kızları Sukeyne ve Fâtıma... Eşi Rübab... Kız kardeşi Zeyneb ve onun büyük oğlu Muhammed... Diğer kız kardeşi Ümmü Gülsüm... Baba bir kardeşi Abbas ve amcası Akil'in büyük oğlu Müslim...

Bu taksime ilk itiraz, İmam Hasan oğullarından gelecekti. Bir an bile amcalarını yalnız bırakmak istemediklerini söylüyorlardı. Hatta İmam Hasan'ın en büyük oğlu- Hasan'ül-Müsenna, "Seni ilk kez bizleri evlatlarından ayırırken görüyorum!.." dediğinde bile, Hüseyin yutkunmuş ama yeğenlerinin arzuladığı cevabı verememişti. Amcalarının yapamadığını halaları yapacaktı. Yeğenleriyle birlikte yan odaya geçen Zeyneb, birkaç dakika sonra yeniden döndüğünde, Hasan'ül Müsenna, "Yolunuz açık olsun!.." demişti... "Allah'ın muradı her ne ise o gelir başa."

Yine de bir şartı vardı. Kardeşlerinin en küçüğü olan on iki yaşındaki Kasım amcasıyla gidecekti. Hüseyin bu durumu sessizce onaylarken, Zeyneb'e de şükranla bakmayı ihmal etmemişti.

Vedalaşmalar tamamlandığında, Hicret'in altmışıncı yılı, Şaban ayının üçüncü gecesiydi. Medine'nin oğulları ve kızları, doğdukları şehri terk ediyorlardı. Üstelik de İmamlarının elli altı yıl önce doğmuş olduğu bu günde...

Hüseyin bir an dönüp Dedesinin abat ettiği şehre bakarken aynı sözü tekrarlayacaktı:

"Avcılar rahat bıraksaydı, kartallar kendi yuvalarında ölmeyi dilemezler miydi?"

Ahmet Turgut - Aşkın Şehidi

2

Akil oğlu Müslim'in rehberliğinde ilerleyen kafile, ilk molasını sabah namazı için vermişti. Toparlanıldığı esnada, Hüseyin'in aklı Dedesinin Mescidindeydi. Bu sabah da her günkü gibi gelen cemaat, mihrapta İmamlarını görememekle ne hissetmişti?

Zeyneb, "Namazı Hasan kıldırmıştır..." dediğinde, düşüncelerinin ortak olduğu aşikârdı. Diğer kardeşleri Ümmü Gülsüm'e göre de geride kalanlar sahipsiz değildi. Medineliler Resûl'ün kokusunu almaya, Onun mihrabından yine Onun İtretinin sesini duymaya devam edeceklerdi. Oysa Hüseyin'in derdi bununla sınırlanmamıştı. Veda Haccı'nda ümmete bırakılan iki emanetten biri olmakla birlikte, aslında ümmetin kendilerine emanet edildiğini biliyor ve sürekli bunu düşünüyordu. Yine biliyordu ki, ümmet sadece terk ettikleri Medine'dekiler değildi. Yolu üzere oldukları Mekke'dekiler ve isimlerini bildikleri-bilmedikleri ama seslerini ulaştırabilecekleri her yerdeki insanlar, Dedesinin emanetiydi.

İçindeki o sese, "Amenna" demişti... "Amenna!.. Onların hayrı için çıktık bu yola..."

Bu esnada tepelerinde amcazadesi Müslim belirdi. Acele edilmesini istiyordu. Zihninde gün gün, konak konak plan yapmışken, daha ilk moladan bunun bozulmasına müsaade edemezdi.

Düldül neslinden kır donlu [illegible]ah'ın sırtına çıktığında Hüseyin'in gözleri ufukta, gönlüyse yapması gerekenlerdeydi. Her emanet ehline verilmeden ve sırlar yeni bekçilerine teslim edilmeden içi rahat etmeyecekti. "Sensin Yâr ve Yardımcım!" derken, Rabbine sığınmıştı.

Ahmet Turgut Aslan Şehidi

Sessiz ve suskun geçen uzun saatlerin ardından, güneş doğduğu istikametin aksindeki dağlarda gözden kaybolunca, nihayet Hüseyin'in dili çözülmüş, "Burada konaklayalım..." demişti. Müslim de razıydı. Tasarladığı kadar yol alınmıştı. Peşlerinden kimsenin gelmediğine, gelenler olsa bile kendilerini başka güzergâhlarda aradıklarına emindi.

Bu esnada kafilenin kimi erkekleri yük develerindeki denkleri indirip çadırları kurarken, kimileri de ateş için çalı-çırpı toplamaktaydılar. Kadınlar yemek hazırlıklarına giriştiklerinden, Hüseyin'e de kundaktaki balasını eğlemek düşmüştü.

Alilerin en küçüğü olan Ali Asgar sütten ak minicik parmaklarıyla babasının sakallarını çekiştiriyor, yumuk gözlerini araladıkça bir çift zeytin tanesi beliriyordu. Bir ara dudaklarını büzmeye başladığında, Hüseyin yavrunun acıktığını anlamıştı. Az ötedeki yeğeni Kasım'a sesleniverdi:

"Ey Amcasının Abisi! Bana bir hurma getirsene..."

Kasım topladığı odun parçalarını bir kenara bırakıp hurmayla döndüğünde, Hüseyin yanına oturmasını işaret etmişti. Hurmayı ezip Ali Asgar'ın ağzına sürdükten sonra, yeğenini kucakladı bu kez. Saçını okşarken de yorulup yorulmadığını soruyordu.

O an İmamın dizleri dibinde olan bu iki İtret, üçüncü neslin en küçükleriydiler. Seyyid Ali Asgar, amcası İmam Hasan'a yetişememişti. Şeriflerin en genci olan Kasım ise henüz bir yaşındayken babasını kaybetmişti. Hüseyin belki de bu yüzden yeğenleri içerisinde en çok ona düşkündü. Kasım'a her baktığında içinde bir şeylerin kıyıldığını hisseder, uzun uzun onu izlemeye tahammül edemezdi. Ancak an olur, onda gördüğü İmam Hasan'a hürmet edercesine, "Amcasının Abisi" diyerek seslenir, on iki yaşındaki Kasım'ın buna sevindiğini görmekle mutlanırdı.

Kendi paylarına düşen işleri bitirenler birer birer yanlarına geliyordu artık. Alilerin en büyüğü olan Ali Ekber otuz, ortancası Ali Evsad yirmi üç, Zeyneb'in oğlu Muhammed ise yirmi do-

kuz yaşındaydı. Üçü de Resûllah'ı ve nineleri Fâtımatü'z-Zehra'yı dünya gözüyle görememişlerdi. Ama yirmi yıl önce şehit edilen dedeleri İmam Ali'nin dizleri dibinde oturabilmişlerdi.

Hüseyin üç imamete de yetişmiş olan bu gençlerin türlü acılarla çarçabuk olgunlaştıklarını bilirdi. Onlara her baktığında son yirmi beş yılda şahit olduğu onca fitne, ihanet ve karışıklığa rağmen zamanın iyiye gidebildiğini de görüp teselli bulurdu. Belki yaşlı sahabeler de böylesi bir gözle kendisine bakıp avunuyorlardı. Ama onlar mazinin özlemini dindirmeye uğraşırken, Hüseyin yarınların inşası adına huzur doluydu. Allah dünün, bugünün ve yarının Rabbi değil miydi? Babaya ve ondan gelen evlada yemin etmiyor muydu Kuran?

"Hamdolsun..." deyiverdi, "hamdolsun, Allah'ım!"

Nebiler bile evlatlarının inkârda ısrar etmeleriyle sınanmışken, Allah'a ve Elçisine iman eden, Onun Varisine itaat eden böylesi gençlerle nimetlendirildiği için nasıl şükretmezdi? Kızları Sukeyne ve Fâtıma'yı düşünüyordu şimdi de. Az ileride halaları ve anneleriyle birlikte çorba kazanını karıştıran bu kızcağızlar da altın neslin üçüncü halkasındandılar. Şu an kepçe çevirmekte olan on altı ve on bir yaşındaki bu eller, nineleri Fâtımatü'z-Zehra'nın değirmen döndürmekle nasırlaşmış ellerine öykünmekteydi. O an cız etmişti içi. Daha fazla bakamayıp gözlerini kaçırıverdi. Üç oğlu ve iki yeğeniyle birlikteydi yeniden. Gönlünde kiminin bildiği, kiminin duysa bile henüz anlayamayacağı sözler vardı ve bunları onlarla paylaşmak zorundaydı.

"İnsan kendi vaktinin çocuğudur..." derken, muradı zamanı ve tekerrürü hatırlatmaktı. Bugün, dün tarlasının hasadıydı. Yarınlarsa bugünün aynası...

İnsan geçmiştekilerin yaşadıklarına benzer durumlarla imtihan edilmiyor muydu? Dedesinin altmış yıl önceki yolculuğu da hicretlerin ilki veya sonuncusu değildi. Ama en büyüğüydü sonuçta. Bundan sebep İmam Ali'nin teklifiyle takvimler Hicret'e

göre düzenlenir olmuştu. İnananlar o kutsal yolculuktan öncesi veya sonrasıyla zamanlarını bilip seçiyordu.

Peki neydi bu yolculuğu böylesine mühim kılan?

Hüseyin sohbete yeni başlamıştı ki, kardeşi Abbas, amcazadesi Müslim ve develerin sahibi olan iki kervancı da yanlarına geliverdi. Sessizce İmam'ın çevresine oturmuşlar, kulaklarını onun iki dudağı arasına bırakmışlardı. Hüseyin bal rengi gözlerini bütünleyen kaşlarını daha bir belirginleştirerek,

"Hicret, Allah'a itaat etmenin mümkün olmadığı yeri terk edip mümkün olan diyara gitmenin adıdır..." deyiverdi.

Allah, Kitabında, "*Sizin için gidebileceğiniz birçok beldeler var!..*" diyordu ya... Yer aranacak olursa arzının ne denli geniş olduğunu hatırlatıyordu ya... Hicret, işte böylesi bir yere gidebilmekti. Üstelik kişiler tenleriyle birlikte, gönüllerini ve ruhlarını da öylesi diyarlara götürebilirse, bunun karşılığı Rabbin katındaydı.

Resûl'ün hicretindeki nimetlerden biri de Yesrib'in yaşanılır bir belde yapılmasıydı.

Şehrin, seraplar içindeki haraplıktan kurtulup Medine-i Münevvere olmasındaki gibi kendilerini inanca ve aşka açanlar, gönüllerini Allah ve Elçisine teslim edenler de karanlıkları yakıp aydınlanıyorlardı. Ama bunun ilk şartı seferdi. Kişiler öncelikle yola çıkmalıydı... Hem de yol bilir, iz bilir bir hidayet önderinin rehberliğinde...

Hüseyin kervancının pürdikkat kendisini dinlediğini fark ederek, "Sefer nedir, sizler iyi bilirsiniz..." dediğinde bir an şaşıran adamcağız, tam da bir şeyler söylemeye hazırlanırken duruvermişti. İmam öğrenmek maksadıyla sormuş olamazdı. Nitekim Hüseyin sözlerine devam ediyordu.

"Sefer, 'bir şeyin üzerinden örtüsünü kaldırmak' demektir. Yolculuk esnasında insanların asıl huylarının açığa çıkmasından dolayı, her türlü yol almaya sefer denmiştir."

İzah, kervancının aklına yatmıştı. Çöller geçerken karşılaştıkları kuyular uğruna nice sessiz sakin yolcunun kavgalar çıkardıklarına şahitti. Oysa Hüseyin'in kastı sadece bu değildi. Sefer, kendisini tanıyıp anlayabilmesi için kişilerin muhakkak yaşaması gereken içe ve dışa dönük tecrübelerin toplamıydı. Allah'a doğru seferde olan insan, nefsinin hakiki sıfatlarını bulup ortaya çıkarmalı ve kötü olanları düzeltmek gayretine girişmeliydi.

Bu yüzden değil miydi ki, Musa Aleyhisselam ve kavmi, kibir abidesi Firavun Mısır'ından çıkıp Filistin'e gelmişti. Ataları İbrahim Aleyhisselam Harran'dan Filistin'e, Filistin'den Mekke'ye değin nice yollar aşmış, seferler eylemişti. Bunların çoğunda Nebiler yoldaşlarıyla birlik olmuşlar, onların yolculuklarına rehberlik etmişlerdi.

Resûlullah da hicretinde yalnız değildi. Mağara içerisinde düşmanlarından saklandıkları esnada, yoldaşını bir an mahzun görmüş ve "Üzülme!.. Allah bizimledir..." demişti.

"Yoldaş" ve "Allah'ın yardımı" bahisleri Abbas'ın gönlünü serinletmişti. Yeğenlerini süzerken, onların da benzer hâllerle donandıklarını görüyordu. Ali Ekber, Ali Evsad ve Muhammed, İmam'da belirecek her sözcüğü bir an evvel içip ruhlarına aktarmak için kulaklarını ve gönüllerini dört açmış bir hâlde Hüseyin'in karşısındaydılar... Tıpkı Resûlullah'ın o zor günkü sefer yoldaşı gibi...

Oysa İmam'ın sözleri kutlu yolculuktaki arkadaşla ilgili değil, seferden geride kalanla devam edecekti: "Hicret ettiği gece Resûlullah kendi yatağına babam Ali'yi yatırdı."

Sözün tam da bu kısmında Ali Evsad'ın gözlerine bakan Hüseyin, "O gece deden Ali senin yaşlarındaydı..." deyiverdi.

En az Ali Evsad kadar yaşça onun büyükleri olan Ali Ekber ve Muhammed de ayrı ayrı irkilmişlerdi. Yaşadıkları anın sıkıntısıyla mazinin mukayesesinin yapılması mı isteniyordu? Zihin-

ler bunu alıp vermeye çalışırken Hüseyin sözlerini açmakla meşguldü.

"Resûlullah, yatağına yatırdığı kişi kendisi zannedilsin istemişti. 'Yerime geçip benmişim gibi görünecek olan Ali'dir...' demişti. Üstelik vasi tayin ettiği babama kendisi adına yapılması gereken işleri de bırakmıştı. Neydi bunların ilki? Hak sahiplerine verilecek emanetler... Nitekim babam Ali her hak sahibine Resûl adına haklarını iade etti. Resûl'ün babama yüklediği ikinci ödev neydi? Geride kalanların getirilmesi..."

Hüseyin zihinlere ve gönüllere kazımak istercesine, sesini bir perde daha yükseltecekti şimdi:

"Resûlullah, 'Ben buralardan gittikten sonra Mekke'de kalanları bana sen ulaştıracaksın...' demişti. Mekke o gün için karanlığın ve zulmün diyarıydı ya... Resûlullah, 'Ben terk ettikten sonra o karanlık diyarda kalanları aydınlığa taşıyacak olan sensin, ey Ali...' demişti... 'Sensin!..'"

Sözün manalarını kendi gönüllerinde tartanlar, "Ali" ile anlatılanın salt bir beden olmadığını hissedebiliyorlardı. O an Hüseyin'in dilindeki 'Ali', bizatihi İmametti.

"Babam Ali, dört Fâtıma ile birlikte Mekke'den çıkıp Medine'ye geldi. Kimdi onlar?.. Babamın annesi -Esed kızı- Fâtıma, amcası Zübeyr kızı Fâtıma, diğer amcası Hamza'nın kızı Fâtıma ve Resûlullah'ın Ciğerparesi Fâtımatü'z-Zehra. Bu dördünü Mekke'den alıp Medine'ye getiren Ali'ydi. Resûlullah'ın beride bıraktığı işlerini takip edip yerine getiren de oydu ve bu esnada yirmi üç yaşındaydı."

Yaşa dair vurgunun tekrarlanması Ali Ekber, Ali Evsad ve Muhammed'in zihinlerine mıh gibi çakılmıştı. Kervancı da buna dikkat ettiğinden bir şeyler sormaya hazırlanıyordu ki, Sukeyne ve Fâtıma'nın seslendiğini duydular. Hazırdı yemekler. Ümmü Gülsüm ve Zeyneb'in tahta kaplara yerleştirdiği çorbalar aç midelerle buluşmayı bekliyordu. Gün içerisinde sıcakta kurudukça katılaş-

Ahmet Turgut Aşkın Şehidi

mış ekmeklerini bir parça suyla ıslattıklarında, artık afiyetlerine diyecek yoktu. Aynı muratla bütünleşmiş canlar aynı lokmalarla gıdalanıp bir olmanın erincindeydiler.

Yemeğin ardınca yatsı namazını eda ettikten sonra çadırlarına geçmişler ve güneş doğmadan yeniden başlayacak yolculuk için dinlenmeye çekilmişlerdi. Uyuyabilenler için çöl, tüm sessizliğini kuşanıp sakinlerini rahat ettirme derdindeydi. Yine de bazı gözler açıktı hâlâ.

Ali Ekber, Ali Evsad ve Muhammed, dedeleri İmam Ali'den istenilen ödevleri düşünüyorlardı. Belli ki bu türlü işler yaş meselesi değildi. Adı ister "yetkinlik" olsun, ister "seçkinlik"... Mükellefiyet vakti gelip çattığında, kul rıza ile kendisine yüklenene boyun eğip O'nun emrine tabi oluyordu.

Hüseyin de uykusuzdu. Sağ yanına dönüp yanağını avucunun içine almış ve dizlerini karnına doğru çekmiş halde saatlerdir zihnindekilerle cebelleşiyordu. Bir vakit sonra Ali Asgar ağlamaya başlayınca, doğrulup yavrusuna uzandı. Bir yandan uyutabilmek için onu sallarken, en sevdiği hitaplardan biri olan "aslan" diyerek seslendi:

"Haydar!.. Karnın mı acıktı?"

Bebecik susmuştu ama ilgi görmek istediğini belli edercesine kâh yumuk gözlerini kırpıştıra kırpıştıra babasına bakıyor, kâh yeniden ağlayacakmışçasına dudak büzüyordu. Hüseyin sallamaktan vazgeçip yüzünü oğlununkine yanaştırmıştı. On aylık tendeki misk kokusunu ciğerlerinin en ücra noktalarında hissedene değin Ali Asgar'la nefesleniyordu. Aldığı, cennetin kokusuydu. Dünya afetleriyle kirletilmemiş masum insanın ve yaratılıştaki temiz fıtratın kokusuydu. Gönlüne huzur karıyordu. Bir yandan da aklı insanoğlunun kıramadığı o döngüdeydi. Konuşarak anlaşabilene kadar herkes fıtrat üzere yaşıyordu. Dillenip işittiklerini idrak etmeye başladığındaysa, insanlar çevresinin evladı oluveriyordu. "Beşer" denen bu şaşkın yolcu, öğretilmiş kültürün ve tecrübe ettiği yargıların hükmüne giriyor; uzunca bir zaman

sonra kendisini bulmaya başladığında da yeniden o asli fıtratına dönebilmenin yollarını arıyordu. Aslında seferde olmak başlı başına bu öze dönüş çabasıydı.

Yüzünü beri çekip oğlunu karşıdan izlemeye başladığında, akılla donanmamışlık ve nefisle bağlanılmamışlığın ne büyük rahatlık olduğunu düşünüyordu. Yaşını bile doldurmamış olan şu yavrucağız değişmekte olan dünyayla ilgilenmiyor, mazinin derdiyle veya yarının tasasıyla gamlanmıyordu. Yeter ki iki damla sütü hazır olsundu, her acıktığında rızkına ulaşabilsindi.

Henüz uyanan Rübab, Ali Asgar'ı kendi kucağına alınca, Hüseyin bu kez ikisini birden gözlemeye başlamıştı. Bebecik coşkuyla annesine sarılmışken, Rübab da tüm anneler gibi ilgisini sadece yavrusuna yöneltmişti. Onun içtiği sütle kendisinin de doyduğunu hissettiriyordu. Bir zaman sonra Ali Asgar karnı doyup mışıl mışıl bir uykuya geçtiğinde, Hüseyin, "Yavrun sana ne kadar da sadık..." deyiverdi... "İlk olarak senden emdiği sütle gıdalandığı için onun her şeyi sensin. Kendisini senden ayrı görmüyor. Kızsan da sana sığınıyor, sevsen de..."

"Oğlun sana benziyor."

Rübab kocasının sözlerindeki kinayeye aynıyla cevap vermişti. Kastı, Allah'ın ihsanlarıyla nimetlendikten sonra, Hüseyin'in de şu masum can misali Kerim ve Rezzâk Rabbe sadakat gösterdiğiydi. Sözlerine devam etmeden önce erinin ellerini tutuverdi. Gözlerinin akını görecek denli yaklaştıktan sonra,

"Bilirim!.. Senin gönlündeki O'dur, O'nundur. Allah'tan gayrı ne fikrin var, ne zikrin. Senden istenen her ne ise onun üzerine giderken asla için titremesin! Ne beni, ne de evlatlarını kendine mihnet edin."

Son kısımları dillendirirken kadıncağızın gözleri dolmuştu. Başlarına neler gelebileceğini hayal etmekten bile çekinirken, dirayetini hâlâ koruyabildiğini de gösterebiliyordu.

"Seninle yaşadığım yıllara andolsun!.. Resûl'ün gelini olmak kadar, senin eşin olmak da mutlandırıyor beni. Seninleyken, her ne olacaksa razıyım kaderime...

Boğazı düğümlendikçe erine daha bir sıkı tutunuyordu. Öylesine sarılmıştı ki, kollarının arasında dünyanın tüm dertlerini sıkıştırmıştı âdeta. Yine de, "O varsa gam yok" diyebiliyordu. Ellerini iki yanına salıverdiğinde, sarsıla sarsıla dua etmekteydi.

"Allah'ım!.. Hüseyin'in gönlünü genişlet. Bizleri de ona vereceğin esenlikle nimetlendir!"

Diğer günlerin de birbirinden pek bir farkı yoktu. Namaz ve yemekler için mola veriyorlar, kuyu başlarında develerini ve atlarını dinlendiriyorlar, güneş doğarken yeniden yola koyulup battığında çadırlarını kuruyorlardı. İmam her akşam bir konuya ortasından giriyor, genellikle mevzuyu belirgin hükümlerle bağlamadan sohbetini bitiriyordu. Bazen de gün içerisinde üçüncü nesilden birilerini yanına alıyor, onlarla söyleşerek yola devam ediyordu. Konuştukları hakkında sorulanları kâh ilgiyle cevaplandırıyor, kâh "Allah bilir!.." diyerek sessiz kalmayı tercih ediyordu. Neden bu şekilde davrandığının kolayca anlaşılmamasını istercesine, sözü her defasında dünden alıp yarınlara taşıyordu.

Yolculuğun dördüncü gününde, Fâtıma bunun hikmetini sormaya niyetlenmişti. Oysa aldığı cevap, sorunun kendisinden de giriftti. Üstelik de tek kelimeydi: "Kuran!"

Hüseyin diğerlerinin de duymasını isteyerek yüksekçe bir sesle söylediğinden, herkes bu yanıtı kendince anlamlandırmaya çalışıyordu.

Ali Ekber'e göre Kitap, "*Akletmiyor musunuz?*" diyerek anlaşılmak istendiğini ikaz ettiği için, babası da hükümleri çoğunlukla muhataplarının ilgisi ve nasibine bırakıyordu.

Ahmet Turgut Aşkın Ahidi

Ali Evsad da babasını Kuran'a benzetmişti. İmam, tıpkı Mushaftaki sıralamada olduğu gibi ilk bakışta ilgisiz sanılan meseleleri art arda anlatıyor, gerekli bütünlüğü kurmayı kişinin muhakemesine bırakıyordu. Bu şekilde davranırken, asıl yüzünü göstermekten sakınarak kendisini naza çekiyor da olabilirdi.

Zeyneb'in oğlu Muhammed'in aklında da aynı nokta vardı. Hissediyordu, böylesi nazların mahiyetindeki hikmeti ele vermesi, muhatapların gayret ve idrakine tabiydi. Sırları gizleyen tüm manalar, kelimeler arasından ince ince devşirilmek zorundaydı. Belki de bu durum kendilerinden bedeller istiyordu ve İmam bu yüzden alenen söylemek yerine tevillerle bazı hakikatleri gizleme yoluna gitmekteydi.

Ümmü Gülsüm, Hüseyin'in bu hâlini doğrudan babalarına benzetmişti. "Konuşan Kuran" -Nâtıkul-Kuran- denilen İmam Ali'nin oğlu da Kuranca konuşmaktaydı. Bu lisan sadece Arapça değildi besbelli. Gönüllerdeki yansımaları lügatlardan öte anlamlarla buluşuyordu ve sözlerin dağınık görüntüsü kendisini dinleyenlere, "Yiğitsen beni bir hizaya koyup da anla!.." diyerek meydan okumaktaydı.

Abbas'ın zihnini en çok meşgul eden durum, İmam'ın sorulanları kâh yanıtlaması, kâh bundan kaçınmasıydı. Kitabı her tekrarladıklarında aynı ayetlerden yeni ve başka anlamlar çıkarabildiklerini düşünerek, "Kişi hazır olmayınca bilgi de kendisini açmıyor.." demişti. Erken gelip olgunlaşmamış veya geç kalıp taşı gediğine oturtamayan bilginin kişiye bir faydası olamazdı.

Zeyneb, Kuran'ı başıyla ve sonuyla birlikte düşünmüştü. Mushafın ifadeleri, "*Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla*" başlıyor, "*ve'n-nas*" diyerek insanla sonlanıyordu ya... Kitap, Allah ile insan arasındaydı. Hüseyin, öğrendiklerini diğer insanlara iletme derdiyle Resûl Varisi değil miydi? Allah'ın ipi olan Kuran, anlayabilenler için -hidayet önderi- İmamların diliyle tekrar tekrar anlamlar vaaz ediyordu.

Kervancılar da bu cevabı aralarında alıp vermişler ve işin içinden çıkamayınca, "İmam 'gel' desin, gelelim, 'dur' desin duralım!" demişlerdi. Onlar girift ve derin mana dehlizlerine dalmaktansa, açık emirlere sıdk ile bağlanıp itaat etmenin tehlikesizliğinden yanaydılar.

O akşam da sohbet için ateşin başında toplandıklarında, kafiledekiler Hüseyin'in iki dudağının arasına bakıyorlardı. İmam, "Refik..." deyip susuverdi. Kelime, "eşlik eden" demekti. Yoldaştı, refik... Yol arkadaşıydı.

Hüseyin refiklerini izlerken her birinin gözlerindeki adanmışlığı ayrı ayrı içercesine coşkun hâllere bürünüvermişti. Bu bakıştaki ateşe daha fazla tahammül edemeyen Abbas, bir an gözlerini kaçırmaya çalışınca, İmam yakalayıverdi onu.

"Ey Celâl Abbas! Yiğitlik nedir, bilir misin?"

Abbas sükûnetini bozmuyordu ama abisi ısrar etmişti. Bir şeyler söylemesini istiyordu. Abbas daha fazla uzatamayacağını anlayınca, "Şunu bilirim ki, Ali gibi yiğit yoktur..." deyiverdi: "Lâ Feta illâ Ali!"

Aradığını bulup ortaya çıkartan Hüseyin, söze bununla devam edecekti:

"Babam savaş esnasında bir kâfiri tepeleyecekken, adam yüzüne tükürünce onu bırakıp geri döndü. Müminler merak ettiler. Resûlullah, 'Kendisine sorun...' dedi. Babam, 'Hakk için kılıcımı kuşanıp o adamın karşısına çıkmıştım, yüzüme tükürdüğünde nefsime uyup öfkeyle bir iş yapmaktan Allah'a sığındım ve adamı bıraktım...' dedi. Bunun üzerine, Resûlullah, 'Lâ Feta illâ Ali. Lâ Seyfe illâ Zülfikâr...' buyurdu. Orada bulunanlara, 'İşte hışmını yenen yiğit...' diyerek Ali'yi gösterdi. O gün babam dışarıdaki bir düşmanı değil, içindeki bir afeti yenmişti. Celallenmekle öfkelenmenin farkıydı bu. İlki Hakk için, adalet içindir. İkincisiyse nefistendir."

Abbas, ismindeki celalete aşinaydı ama şimdi zihni karışmıştı. Az önceki düşüncelerini hatırlıyordu: "Erken gelen yahut geç kalan bilgi..."

Demek ki celallenmekle ilgili olarak hakikatine eremediği, ruhuyla içselleştiremediği bazı hakikatler vardı. Bükmüştü boynunu. İmam'a bakarken gönlüne bazı ilhamların doğduğunu fark etti. Tek tek kelimelere takılmak yerine, anlatılan olaydaki usule yoğunlaşmıştı.

Savaş meydanında bile olunsa, mutlaka uyulması gereken kaideler vardı ve mümin için cihadın aslı, niyetini temiz tutabilmekti. Niyetler kin veya intikam zehriyle bozulacak olursa, cihadın manası kalmıyordu. Üstelik Resûlullah cepheden Medine'ye dönmekte olan asker sahabelere, "Cihadın küçüğü bitti, şimdi de büyüğüne gidiyoruz..." dememiş miydi? Büyük savaş kişinin nefsine karşı verdiği mücadelelerin toplamıydı. İnsanlar arasında nefsiyle baş başa kalan yiğit, gönlünü bozmamacasına niyetine sahip çıkmalıydı.

Kasım'ın zihninde kalan nokta, dedesi İmam Ali'nin eşsiz Feta oluşuydu. Onun yapageldiği gibi öfkesini yenebilmek zordu elbette. On iki yaşın aklınca hükmünü koydu: Yiğit öfkeli değil, celalli olursa ve halimliğini elden bırakmazsa Hakk'ın Fetalarından bir Fetaydı. Aksi hâlde savaş meydanına gelebilmiş herkese "Feta" demek gerekirdi.

Ali Ekber dedesine "Haydar" denildiğini hatırlamıştı. Bu kelime tıpkı "Esed"de olduğu gibi "aslan" manasındaydı. Esed her hâlükârda aslanı anlatırken, Haydar avına saldırı anındaki aslanı karşılıyordu. Haydar taarruz ederken bile celallenmekle öfkelenmenin ayrımındaydı ya... Bu yüzden "Allah'ın Aslanı" olabiliyordu.

Zeyneb'in oğlu Muhammed'in aklında Hayber Kalesinin fethedildiği gün vardı. Sancağı teslim ederken, Resûl'ün, "Allah'ın sevdiği ve razı olduğu, Allah'ı seven ve O'ndan razı olan bir genç..." diyerek takdim ettiği Feta, dedesi İmam Ali değil miydi?

Yiğit hem celal ile öfkeyi ayırt edebilmeli, hem de her türlü muameleye rağmen Allah'tan razı olabilmeliydi.

İmam yeniden Hicret bahsine dönmüştü. Medine'deki ilk günlerinde Resûlullah'ın Ensar ile Muhaciri eşleştirmesini anlatıyordu.

"Resûlullah tüm müminleri ikişer ikişer kardeş kılarken, onları birbirlerinin sahipleri ve sohbet yoldaşları yapmıştı. Musahipti onlar. Sadece yediklerini, içtiklerini ve işlerini pay etmemişlerdi; canları da karşılıklı bir olmuştu. Böylesi bir günde herkes musahip kardeşini bulurken, babam Ali beride kaldı. "Bana kimse kardeş kılınmayacak mı?.." dediğinde, Resûlullah, "Senin musahibin benim..." buyurdu. Hem birbirlerini karşılıklı sahiplenecekler, hem de sohbet yoldaşlıkları olacaktı. Sonra gün geldi, "Ey Ali! Senin bana yakınlığın, Hârun'un Musa'yla durumu gibidir. Tek farkla! Benden sonra nübüvvet kapanmıştır..." buyurdu. Başka bir gün, "Biz bir elmanın iki yarısıyız..." dedi. Herkesçe bilinsin istiyordu... Ali'nin eti Resûl'ün etiydi. Onun kanı kendi kanıydı ve onun canı da kendi canı...

Sukeyne, Nebilerin kardeşliğini düşünürken Musa Aleyhisselam'ın Rabbine olan niyazını hatırlamıştı: "*Ailemden birini bana destekleyici kıl! Onunla arkamı güçlendir. Onu işime ortak yap ki, birlikte Seni zikredelim.*" Nitekim, duası kabul edildikten sonra Musa Aleyhisselam'a Kitap verilmişti. O, şeriatin yüklenicisi, kardeşi Hârun Aleyhisselam ise bu şeriatin dili olmuştu. İçindeki bir ses, "Tıpkı Resûl'ün Yaşayan Kuran, İmam Ali'ninse Konuşan Kuran olmaları gibi..." diyordu.

Zeyneb evvelce bildiği bu sözler karşısında, ilk kez o an hissetmişti... Hüseyin o an orada bulunan herkesle musahipti. İmam tüm yoldaşlarını karşılıklı sahipleniyordu. Hesap Günü yeniden diriltildikleri anda bile beraber olmayı dilemeleri de bundan sebepti. Hemen şükür secdesine kapanan Zeyneb'e kardeşi Hüseyin de eşlik edince, tüm canlar alınlarını toprağa bırakmışlardı. Sa-

dece çöl seferinde değil, Rabbin huzurunda da tek yürek hâlinde cemdiler.

Yolculuğun sekizinci gününe girildiğinde, deve üzerinde salınmaktan ve yaz güneşi altında yanmaktan gayrı bitaptı kadınlar ve çocuklar...

Hüseyin mola vaktini erkene almak isteyince, Müslim ileride görünen bir tepeyi işaret etti. Hemen arkasında kuyular vardı ve orada konaklayabilirlerdi. "Olur..." demişti Hüseyin. Ne de olsa yol, yolu bilenin emrince yürünürdü. Bu esnada eşinin bindiği deveye yanaşıp henüz uyanmakta olan Ali Asgar'ı istedi. Bebeciğin yaz günü böylesi kumlu yollar tepmektense, akranları gibi serin vahalarda, ılık meltemler içerisinde oynaşması gerekiyordu. Yavrusuna bakarken türlü düşüncelere dalmıştı. Neden sonra gülümsemeye başladı. Biliyordu, aslanın yavrusu da aslansa, yaşı ne olursa olsun çölün dertleriyle dertlenmek zorundaydı.

"Öyle değil mi, babamın torunu?.." derken buna balasını da şahit tutmak istiyordu. Ali Asgar kendisine neler söylendiğini anlamışçasına minicik parmaklarını kundaktan dışarı sarkıtıp babasının ellerini tutmaya çalışıyordu. Hüseyin şefkatle göğsüne bastırırken, yavrusunun ak tenini güneşten sakınma derdindeydi. Ter damlacıkları bebeciğin yumuk göz yuvarlarına dolmuştu. Kırpıştıra kırpıştıra kapaklarını aralayabildiğinde, göz akının kızılın her tonuyla renklendiğini de belli ediyordu. Yine de ağlamıyordu ya, metanetini dedelerinden almıştı sanki. Kırbasında kalan son damlalarla oğlunun yüzünü silen Hüseyin, "Dayan, yavrum!.." deyiverdi... "Az sonra kuyuya yetişiriz."

Nitekim mola yerine vardıklarında, Zülcenah'ın durmasını bile beklemeden atlamıştı üzerinden. Kuyudan ilk kovayı bizzat kendisi çekmiş ve Ali Asgar'ı saçlarından ayak tabanlarına değin ılık sularla güzelce ovmuştu. Serinlediğinden olsa gerek, gülü-

yordu bebecik. O masum tebessümler güneşi perdeleyen koca bir bulutmuşçasına babasını da ılıtıyordu. Sukeyne kardeşi Ali Asgar'ı aldığında, Hüseyin abdest tazelemek niyetiyle yeniden kuyu başındaydı. Ellerini ve yüzünü yıkayıp başını da meshetmek üzereyken, kervancının acı bağırtısı duyuldu:

"Fırtına geliyoooor!"

Kuzeyden yaklaşan boz renkli devasa canavar, önüne kattığı kumları gökyüzüne çekerek ufku doldurmuştu. Deli taylar gibi koşturarak kuyu başındakileri de yutmaya hazırlanıyordu. Müslim tepeyi işaret ederek, "Şurada mağaralar olmalı..." der demez, Ali Ekber kadınları ve çocukları o tarafa götürmeye başladı. Düşe kalka ilerleyen Zeyneb, Ümmü Gülsüm, Rübab, Sukeyne ve Fâtıma'yı güçlükle mağaraya yetiştirebildiğinde, kumlar kuyu başını kuşatmıştı artık. Her yer boz bulanıktı ve uğultu haricinde herhangi bir ses seçilemiyordu.

Kervancılar, yakalayabildikleri develerin yularlarını ikişer üçer halde Müslim'e, Ali Evsad'a, Muhammed'e ve Kasım'a teslim edip kaçışanların peşindeydiler. Hüseyin'se önce Zülcenah'ın yularını kuyunun makarasındaki ahşap kısma bağlamış, ardından yerlerde yuvarlanan denklere yönelmişti. Abbas da yardımına geldiğinde, yakalayabildikleri denklerin üzerine yeniden uçmamaları için kaya parçaları yerleştiriyorlardı.

Beride bir yerde develeri tutmaya çalışan Müslim, az sonra fırtınanın dineceği ümidindeydi. Lakin kervancı sol tarafı işaret ettiğinde, derinden bir "eyvah!" çekti. Batı istikametinden gelmekte olan hortum, işlerini daha da zorlaştıracağa benziyordu. Develeri tepe eteklerinin kavis yaptığı nispeten korunaklı bir yamaca çekmeye uğraşırlarken, hayvanlardan biri ürküp Kasım'ı ezmek üzereyken onu güçlükle devenin altından alabilmişlerdi.

Serseri şekilde uçuşan kum taneleri hınçla yüzlerine çarpıyor, bıçakmışçasına suratlarını kesiyordu. Kirpiklerin bile kumla dolduğu böylesi bir anda, aralarındaki tüm irtibat kopmuştu. Herkes en yakınındaki sorunu halletmek için göz görmez, kulak duy-

maz bir hâlde sağa sola atılıyordu. Bu şekilde geçen yarım saatlik boğuşmanın ardından, Müslim'in aklına son bir tedbir daha geliverdi. Bunun için herkesin yardımına ihtiyacı vardı. Tek tek tüm develer kuyruklarından arka ayaklarına bağlanmalıydı. Böylece kafalarına göre bir yerlere kaçamayan develer, en fazla bulundukları noktada dönebileceklerdi. Gerçi bu esnada kalan denkler de devrilip yükler etrafa saçılıyordu ama yapılabilecek başka bir şey de yoktu. Develer ellerinden kaçarsa, geride kalan bir günlük yolu gayrı bir haftada mı yürürlerdi, Allah bilirdi.

Nihayet hortum konak yerini terk edip güneye doğru yönelirken manzara netleşiyordu. Atlar kuyu başında bağlandıkları noktada dimdik ayaktaydılar. Develerse başlarını gövdelerine çekmiş hâlde oldukları yere çökmüşlerdi. Yüklerin az bir kısmı yerli yerinceydi fakat çoğu parçalanıp etrafa saçılmıştı ve hortum nedeniyle epey uzaktaydı.

Tüm kafile yeniden kuyu başında toplandığında, Müslim durumu özetliyordu: Bir düzine deveden ikisinin ayağı kırıktı. Kuyruklarından bağlandıkları için ayakları birbirine dolanmış ve çökemeyip düşmüş olmalıydılar. Hüseyin bu develeri bedeli mukabili satın alıp daha fazla acı çekmelerine mahal vermeden kesmekten yanaydı. Kervancılara göre de ayakları kırılan develer derhâl kesilmeliydi. Ancak bu iş ücreti mukabili olamazdı. Fırtına Allah'ın afetiydi. Hâliyle de zarar müşteriye değil, kendilerine aitti. İmam diretince, para almayı kabullenmekten başka seçenekleri kalmamıştı. Denklerdeki bazı eşyalar zarar gördüğünden, onları yanlarına almalarına gerek yoktu. Bu durumda eksilen develer için diğerlerinin yükünün arttırılması söz konusu olmayacaktı. Tabi hızları da kesilmeyecekti. En önemli sorun, yiyeceklerin saçılmasıydı. Hepsi de kumlanıp kullanılamaz hâle geldiği için, artık ekmek bile yapamayacaklardı. Tüm sıkıntıları birer birer dinleyen Hüseyin umut mu vermek istiyordu, yoksa tevekkül etmenin rahatlığında mıydı, "Olsun!.." deyiverdi... "Develer daha fazla süt verir inşallah. Allah darda kalanların rızkına kefildir."

Belayı bu kadarla defettiklerine diğerleri de şükrediyorlardı. Hatta Rübab, "Hamdolsun fırtınaya yolda değil de konak yerinde yakalandık!" dediğinde, hâllerinden daha bir memnundular. Lakin Müslim'in de hatırlattığı gibi, ikindi namazını kaçırmışlardı. Az sonra güneş batacağı için de geceyi orada geçirmeleri gerekecekti.

Hüseyin, "Öyleyse evimize çıkalım!.." diyerek tepeyi işaret ediverdi. Kervancılar develeri bahane edip aşağıda kalacaklarını söylerken, asıl niyetleri aile üyelerini rahatsız etmemekti. Hüseyin de onaylamıştı bu fikri. Zira sahip dediğin, mülkünü beklemeliydi.

Güneş batıp mağaraya çekildiklerinde, ellerinde kalan biricik meşalenin kıvrak ateşiyle daha bir oynaklaşan belirsiz gölgeler yüzlerine yapışmıştı. Kişiler sadece seslerinden ayırt edilebiliyordu. En belirgin tınıysa İmam'a aitti.

"Nasılsınız, ey Mağara Arkadaşlarım?.."

Refikler sadece musahip değildi artık. Onlar Ashab-ı Kehf de sayılırlardı. Allah'a itaatlerini devam ettirebilmek için zalim melikten kaçmış o gençler gibi mağarada sükûn buluyorlardı. Ah!.. Yanlarında bir de Kıtmır olsaydı.

Hüseyin sözün son kısmında tebessüm ederken, Abbas'ın sesi duyuldu yine:

"Biz de üç yüz küsur sene uyutulur muyuz burada?.. Vallahi çok yorgunum bugün."

Sabah yeniden yola koyulduklarında, Hüseyin, "Dün ne öğrendiniz?" diye sormuştu. Kafiledekiler yolculuk boyunca ilk kez böylesi bir sorgulamayla karşılaşıyorlardı. Zihinlerinde bir şeyler belirmişti ama İmam bunu alenen söylemelerini istiyordu.

Ahmet Turgut Aşkın Şehidi

Abbas'ın aklında hortum esnasında yaşadıkları panik anları vardı. Develerin kaçabileceği endişesiyle sağa sola koşuşturmaları, tehlike anında kişilerin başıbozuk olabileceğini bir kez daha göstermişti.

Ali Ekber de buna dikkat çekiyordu. İntizamlı hareket etmek için hazırlıklı olmak, hazır olabilmek içinse eğitilmek gerekliydi. Bir de öndere itaat eklenince, her türlü zor karşısında düzen korunabilirdi.

Yolculuğun selametinden sorumlu olduğu için, Müslim sözlerine kendisini suçlayarak başladı. Durumun vahametini tam kavrayamadığından, ilk akletmesi gerekeni en sona bırakmıştı. Fırtınanın gelmekte olduğunu görür görmez develeri kuyruklarından arka ayaklarına bağlasalar, belki de bu denli bir zarar görmeyeceklerdi.

Rübab başka bir açıdan yaklaşmıştı. Geç de olsa, türlü zararlarla atlatılmış da olsa, sonuçta bu belayı hep birlikte defetmişlerdi. Zorlukları bir arada aşabildikçe, gönül birliktelikleri de sağlamlaşacaktı.

Ümmü Gülsüm mağarada geçirilen geceyi dillendiriyordu. Zifiri karanlık içerisinde seçilemeyen yüzler, kalıpların önemsizliğini hatırlatmıştı.

Ali Evsad'ı en çok etkileyen durum ise develerinkiydi. Kuyruklarından arka bacaklarına bağlanmaları kaçmalarını engellemişti ya, sanki bunda ilâhî bir işaret vardı. Kişi nefsini ruhun emrine sokacak olursa, kendi kendisine emanet edilebilirdi... Yeter ki develeri işten anlayan birinin bağlaması gibi nefsi ruha emanet eden kişi de işinde yetkin olsundu. Tabi bir de ayağı kırılan develer vardı. İtaatsizlikte direten nefisler kulun başına işler açıyordu ya... En emin yol teslimiyetten geçiyordu.

Hüseyin kızlarının da görüşlerini almak istiyordu. İlk önce Fâtıma'ya baktı. Büyüklerinin yanında konuşmaktan utanan ve bir anda pembe yanaklarına kan yürüyen Fâtıma tebessümle ye-

tinerek kurtulma ümidindeydi. Oysa babası isteğinde ısrarcıydı. Fâtıma, Rübab'a bakarken bir parça cesaretlenmişti sanki. Arada takıldıkça yine annesine bakacak ve sözlerine öylece devam edecekti.

"Büyüklerimi dinlerken onlardan güzel şeyler öğrendim. Aslında bir şey daha öğrendim. Kul bir şeyler öğrenmek isteyince, Allah tüm mahlukatını bu uğurda seferber ediyor. Kumlar taşıyan fırtına, denetimden çıkan develer veya mağaradaki titrek meşaleler bile insana muallim olabiliyor."

İmam'ın büyük kızı Sukeyne de kardeşine katılarak Kitabın sözlerini hatırlattı: "*Allah sivrisineği de, onun üstünde olan herhangi bir şeyi de delil göstermekten çekinmez. İnananlar bunun Rablerinden bir hakikat olduğunu bilirler.*"

Hüseyin tüm yanıtlar içerisinde en çok kızlarınınkini beğenmişçesine onlara hayranlıkla bakıyordu. Az evvel söylediklerini nice on yıllar yaşamış akıllar çözemiyordu nedense. Allah vesilelerle öğretiyor yahut sebeplerle can yakıyordu. Nebi Mescidinde, "Allah Kendi yarattığı kullarına Kitabını aracısız anlatmaktan aciz mi?" diye soran genç, Fâtıma ve Sukeyne'den çok daha fazla yaşamıştı. Gerçi o, çok şükür sorup da öğrenecek kadar bunu dert edinebilmişti. Bir de Velîd gibi, Mervan gibi soramayacak kadar bundan gafil olan insanlar da vardı. "Allah ıslah etsin!.." deyiverdi. İnşallah gün olur, onlar da bunu fark edebilirlerdi.

Sıra kendisine geldiğinde, Zeyneb Allah'a hamd ederek söze girişmişti. Devamında, "Hepinizin gönlüne ve diline sağlık..." diyordu... "Birbirlerine hayrı tavsiye eden ve güzellikler paylaşan insanlarsınız. Allah ümmeti böylesi dillerden mahrum bırakmasın!"

Sözünü dua ile bitirdiğinden, herkes "âmin" diyerek ona katılmıştı. Hüseyin duanın devamını da getirecekti:

"Refikler ve musahipler, sizler gibi birbirlerinden alıp birbirlerine verirler. Öyleyse dost kime denir, düşündünüz mü hiç?"

Az evvelki suale kendilerince cevaplar verdikleri hâlde, bu kez herkes suskundu. İmam'ı bekliyorlardı. Hüseyin, "Dost odur ki..." deyiverdi, "ihtiyacını söylemesen bile o seni anlar..."

Bu esnada tek tek refiklerini süzüyordu. Her bir muhatabına, "Ne istediğini biliyorum" diyen bakışlarla güven ve dinginlik vaaz ediyordu. Gözlerdeki akışı kesmeksizin yeniden sözlere yöneldi.

"Dostluk yapacak kişinin kendi ihtiyaçlarının peşinde koşturmaması gerekir. 'Dost' dediğin sadece almaz. Yegâne derdi kendi ihtiyacı olanlar dost olamazlar."

Hüseyin bir süre ufku izledikten sonra, "Haydi herkes binitlerine geçsin, Allah'ın izniyle akşama Mekke'deyiz..." dediğinde, tüm kafile hemen ayaklanmıştı. Dokuz günlük yolculuğun ardınca menzillerine erişecek olmanın huzurundaydılar. Ancak İmam onları rahat bırakmayacaktı. Yola koyuldukları esnada, "Hepinize sözüm var..." diye seslendi. Uzun uzun düşünmelerini istiyordu.

"Allah, Ceddimiz İbrahim Aleyhisselam'ı kendisine Dost seçmişti. Her dem alıcı olmayıp kendilerinden bir şeyler verenler dost olabiliyorsa, peki İbrahim Halilullah ne vaat etti Rabbine?"

Hicretin altmışıncı yılı, Şaban ayının on ikisinde yolculuğun üzerinden sekiz gece ve dokuz koca gün geçmişken, güneş Medine'yi işaret edercesine artık batıda kalmışken, uzaklardan görünen Ebû Kubeys Dağı kafiledekilerin aradıkları muştuydu âdeta. Nihayet Şehirlerin Anası ve Emin Belde olan Mekke karşılarındaydı işte!

Ancak Hüseyin şehre girmeden evvel son bir kez mola verilmesini istemişti. Develer çöktürülmüş, atlar dinlendirilmeye bırakılmıştı. Hurma ağaçlarının gölgesinde hasırdan yayvanlarını sermişler, üzerine oturup beklemeye koyulmuşlardı. Müslim yol-

culuğun sağ salim atlatılmasına binaen iki rekât şükür namazı kılacaklarını ve onun ardınca Mekke'ye gireceklerini sanıyordu. Lakin namazı bitirmelerine rağmen, Hüseyin yerinden kalkacakmış gibi durmuyordu. Yüzünü Beytullah'a taraf dönüp sükût içerisinde şehri izlemekteydi. Oğulları Ali Ekber, Ali Evsad ve yeğenleri Muhammed ile Kasım da İmam'ın ardınca dizilmişlerdi. Gözleri Dedelerinin doğduğu şehrin üzerindeydi.

Akşam karanlığına kalmadan evlerine dönmek isteyen Mekkeliler, şehri çevreleyen surların arasındaki devasa giriş kapısının önünde uzunca bir sıra oluşturmuşlardı. Yezid'in valisine bağlı askerler, tek tek şehre girenleri ve yanlarında getirdikleri yükleri kontrol ediyorlardı. Bu mutat bir uygulama mıydı, yoksa şehirde olağanüstü bir durum mu vardı, kararsızdı Abbas. Kervancılar iki-üç hafta önce uğradıklarında kapıda arama yapılmadığını söyleyince, içindeki endişe gittikçe artmaya başladı. Belli ki Muaviye'nin ölümünün ardından Yezid adına alınacak biatler uğruna Mekke'nin bile düzeniyle oynanmıştı.

Müslim meselenin daha da girift olduğu kanaatindeydi. Ona göre Medine'den çıktıklarının haberi kendilerinden önce Mekke'ye ulaşmıştı. Emin Belde dâhilinde kan dökmek yasakken, orada Hüseyin'e zorla hiçbir şey yaptıramayacaklarını bilen Ümeyyeoğulları şehre girmeden Resûl'ün Oğlu'nu engellemek zorundaydılar. Bu yorum Abbas'ın da aklına yatmıştı. Kendisini tarttığında, onca yolu fırtına haricinde kazasız belasız atlatmışken, burada çıkabilecek bir soruna asla tahammül edemeyeceğinin farkındaydı. Kitabın "*Emin Belde*" diyerek andığı Mekke'ye kan akıtarak mı gireceklerdi? Düşündükçe bunalıyordu iyice. "İmam bu yüzden mi yol boyu celal ve öfkenin farkından bahsetti?" derken kendisini sakinleştirmenin yollarını arıyordu. Beride bir yerde duran -baba bir kız kardeşi- Zeyneb'in yanına vardığında, sıkıntısı ona da malumdu. Sanki eniştesi Medine'deki son gecelerinde yaptığı itirazında az sonra haklı çıkacaktı.

Zeyneb, "Bu o kadar kolay değil..." deyiverdi... "Mekke'ye girmemizi engelleyebilecek kadar gözlerini karartamazlar. Ola ki buna azmettiler, asla başaramazlar. Hüseyin menzilin burası olduğunu söyledi ya... Yer yarılsa, gök üstümüze yıkılsa, Allah'ın izniyle yine de gireriz Mekke'ye. Gönlünü rahat tut!"

Ablasındaki bu güven Abbas'ı da rahatlatmıştı. Zaten abisi de toplanmalarını söylüyordu. Gayrı Resûl'ün oğulları ve kızları Allah'ın Evi'nin olduğu Mekke'ye gireceklerdi. Kapıya yanaşıp sıradakilerin arasına karıştıklarında, İmam'ın dilinde Kitabın sözleri vardı:

"Bu beldeye,
Senin bu beldeye girişine,
Babaya ve Ondan gelen Evlada ant olsun!
İnsanı türlü meşakkatler içinde yarattık."

Devamında Yasin Suresinin dokuzuncu ayetine geçiverdi. Resûlullah Hicret gecesi yola çıkarken kendisini fark etmemeleri için evini kuşatanlara bu ayeti okumuştu:

"Ve önlerine ve arkalarına bir engel koyacağız.
Sonra üzerlerini de örteceğiz.
Artık hiçbir şeyi göremeyecekler."

Hüseyin bu esnada yerden avuçladığı toprağı muhafızlara doğru serpmekteydi. Altmış yıl önce dedenin giderken görünmek istemediği şehre, şimdi torunu aynı şekilde giriyordu. İki sıradağ arasındaki çorak bir vadi boyunca genişleyen Mekke için sıradan bir gün olmasa gerekti. Kâbe'yi çevreleyen Mescid-i Haram'a ulaştıklarında, bu kez şaşkınlık sırası Hüseyin'in kızları Sukeyne ve Fâtıma'daydı. Tamam!.. Kapıdaki askerler tanıyamamışlardı İmam'ı; Allah onların basiretini bağlamıştı. Onlar gözleri varken görmez, kulakları varken duymazlardan olmuşlardı. Peki Mekkeliler neden Resûl'ün Oğlu'nu tanıyamıyorlardı? Neden akın akın gelip İmamlarının etrafını kuşatmıyorlardı?

Ümmü Gülsüm, "Dert etmeyin!" deyiverdi... "Babanız kendisini gösterecektir onlara!"

Ne Medine'deyken, ne de yolculuk boyunca yapacakları hakkında konuşmuş olmadıkları için, Müslim merak ediyordu... Şimdi ne olacaktı?

Hüseyin, Resûlullah'ın amcası Abbas'ın konağına gideceklerini söylüyordu. Gerçi Abbas bin Abdulmuttalib vefat edeli uzun zaman olmuştu. Ama evlatları hâlâ onun adıyla anılan bu konakta yaşamaktaydılar. Hüseyin en azından düzenlerini oturtana kadar orada misafir olabileceklerini düşünüyordu.

Ahmet Turgut - Aşkın Şehidi

3

Ertesi gün ev sahipleri, "Resûl'ün Oğlu sizleri bekliyor..." diyerek şehrin ileri gelenlerine tek tek ulaklar çıkartmıştı. Kendisine çağrı ulaşanların kimi bu ziyaretten tedirginlik duyarak mazeretlerini iletmiş, kimileriyse konağın girişindeki geniş bahçede zihinlerinde kırk tilkiyle yerlerini almışlardı. Gelmeyenlerin gerekçeleri belliydi. Onlar Yezid'in hışmını üzerlerine çekmekten korkuyorlardı. Ortam durulmadan, akla kara iyice ayırt edilmeden taraf olmak niyetinde değillerdi. Zaten çoğu ticaretle uğraşıyordu. Yezid'e rağmen işlerine güçlerine devam edemeyeceklerinin farkında olan insanlardı.

Davete icabet eden eşrafın bir kısmı, içlerindeki çelişkileri dindirebilmek adına konağa gelmişti. İmam'ın Yezid'e biat konusundaki fikrini bizzat kendi ağzından duyana kadar herhangi bir tavır almama düşüncesindeydiler. Tüm endişelere rağmen, gönülleri mutmain hâlde Hüseyin'le birlikte olanların sayısı yine de diğer iki gruba nazaran azımsanamazdı. Resûl'ün Oğlu yeni Emir olarak Yezid'i tanıyacak olursa onlar da tanıyacaklar, aksini bildirirse de tavırlarını onun isteğince belirleyeceklerdi.

Nihayet yanlarına geldiğinde, eşraf, İmam'ı ayakta karşılamıştı. Hüseyin içlerinden birkaç sahabeyi seçip baş ucuna oturtuverdi. Sağlıkları hakkında hoşbeş ederken, diğerlerindeki meraklı bakışları her nedense es geçiyordu. Biat hakkındaki fikrini öğrenmek isteyen bu güruhu daha fazla merak içinde bıraktıkça, iç muhasebelerinin derinleşeceğini seziyordu. Nitekim bunun için de onlara uzunca bir zaman sunmak niyetindeydi. Aradan birkaç saat geçmiş olmasına rağmen İmam'dan beklediklerini hâlâ duyamayan birileri izin isteyip çıkmaya başlamışlardı.

Abbas, İmam'ın neden böyle davrandığını anlayabiliyordu. Büyük abileri İmam Hasan da her nereye gitse böylesi meraklı insanlarca karşılanmış, ne yaparsa yapsın kendisini bir an bile terk etmeyeceklerine söz verenlerce kuşatılmış ama sonuçta yarı yolda bırakılmıştı. Zamanın tekerrür etmesinden çekinerek Rabbine sığınıverdi. İçten içe, "Nefsimizin ve nefislerin azgınlık yularını boş bırakma, Allah'ım!.." diyerek dualar ediyordu. Az sonra Hüseyin konuşmaya başlayınca, ona kulak kesildi.

"Allah'a inancı noksan olanların gönlünde eminlik yerine korkular taht kurar. Onlar zanlarıyla ve şüpheleriyle yaşarlar. Hele de az ilerisini göremiyorlarsa, adımlarını çekine çekine atarlar yahut duruverirler bir anda. Bu yüzden korkaklarla yoldaşlık edilmemesi söylenmiştir. Korkuların yanı sıra bir de ümit vardır, gönülleri kuşatan... Her sabah pazar yerine koşturarak gelen adam, bu kez işlerin iyi gideceğini düşünür."

Ali Ekber babasını dinlerken tüm korkularının giderilmesi umuduyla dua etmekteydi: "Ey Rabbim! Senden gayrısından korkmuş bir kalple yanına gelmekten bizi alıkoy!" Ali Evsad'ın zihnindekiler de abisindekilere benziyordu. Sadece En Büyük olandan korkunca, tüm yersiz endişeler yürekten silinecekti. Zeyneb'in oğluysa zanlardan sıyrılmış bir imana talip olarak, "Bizi her dem muradın üzere kaim duranlardan eyle!.." diyordu.

Bu üç gencin dualarını mı kastetmişti, Hüseyin sözün sonunda ayağa kalkıp, "Allah gönüllerinizce versin!" deyiverdi. Şehadet parmağını Beytullah'ın olduğu tarafa doğrultarak, "Kâbe'nin Rabbine andolsun!.. *Size düşen ellerinizle kendinizi ateşe atmamaktır.*"

Öne eğilen başlar, sıkılgan duruşlar ve utangaç bakışlar insanların duydukları sözler karşısında kendilerini tarttıklarını göstermekteydi. Nefislerini ayıplayabilen ve yapıp ettiklerini eleştirebilen bu kişilerle bir arada olmaktan memnundu Hüseyin. Lakin vakit epeyce ilerlemişti. Herkesin sabaha halledilmeyi bekleyen işi gücü vardı. "Allah rahatlık versin!.." diyerek ayağa kalk-

tığında, eşraf da aynıyla mukabele etmişti. Resûl'un Oğlu kapıya kadar uğurladığı bu insanlardan yarın tüm eş-dostlarını Mescid-i Harâm'a çağırmalarını istiyordu. Duymayı arzuladıkları her şey kendilerine bir bir açıklanacaktı.

Hüseyin öğle ezanı okunurken Beytullah'ı çepeçevre kuşatan ihtiram yurdu Mescid-i Harâm'a girince, hazırda bekleşen cemaat en öne geçmesi için ona yol vermeye başlamıştı. Medine'deyken Nebi'nin Secde Evinde olduğu gibi burada da namazları Hüseyin kıldıracak, yeniden ve ısrarla ümmete Dedesini hatırlatacaktı. Dinin esaslarını anlatırken genele taklitleri, taliplerineyse tahkikleri gösterecekti. Herkes nasiplerince bunun erincini yaşamaya hazırlanırken, yanlarına yine bir ulak gelmişti. Ama bu kez davet sahibinin değil, icabetçinin haberi okunuyordu:

"Az sonra Valimiz Hekim oğlu Yahya, mescidi ziyaret edecek!"

İki hafta önce Medine Valisinin ulağını terslemekte gecikmeyen Abbas, başını sağa sola sallayarak yine ne denli sinirlendiğini göstermişti. Lakin bu kez bir şeycikler söylememeye de kararlıydı. İçinde kabaranlar celal miydi, hışım mıydı?.. Kendi kendine sükûnet telkin ediyordu. Allah'ın Haremine girerken bile "ben geliyorum" diyerek önü sıra haber yollamak hangi anlayışın mahsulüydü? Kibirde şeytanla aşık atanlar bu kadar mı pervasızlaşmışlardı? "Allah ıslah etsin!" deyiverdi. Az sonra Mescid-i Haram'a giren valinin yalnız dolaşmadığını görünce, dünkü korku meselesini hatırlamıştı. Şehrin Emiri eminliğiyle maruf bir beldede, üstelik de Allah'a secde edenlerden korkuyor ve tedbir niyetiyle müminleri darlandırıyordu. Hüseyin de sanki bu konuya girecekti. Cemaate, babası İmam Ali'nin sözlerini hatırlattı:

"İslam'ı ters yüz edilmiş bir kürk gibi giyinenler var..."

Vali, bu sözün kendi şahsında Yezid'e söylendiğinin farkındaydı. Gerilmişti. Zaten İmam'ın Mekke'ye geldiğini öğrendi-

ğinden beri rahat edemiyordu. Diken üstündeydi. Aslında tedirginliği bir hafta önce başlamıştı. Medine'den yollanan ulağın, "Hüseyin, Yezid'e biat etmedi. Onun Mekke'ye geleceğini düşünüyoruz..." haberinden beri kabına bir türlü sığamıyordu. Hısımları Velîd ve Mervan'a da öfkeliydi. Hüseyin'in Medine'den çıkmasına nasıl müsaade etmişlerdi? Ya kale kapısındaki askerlere ne demeliydi? Karıncanın bile incitilemeyeceği bir şehirde Resûl'ün Oğlu'na ne yaptırabilirdi ki?

Bu esnada İmam az önceki sözünü açıyordu: "Asıl maksadı kişiyi soğuktan korumak olan kürk, tersinden giyildiğinde hiçbir işe yaramaz. Üstelik dabaklanmış tarafı dışa geldiği için de kürkün sahibi korkunç hayvanlar gibi görünür. İnsanlar ondan uzaklaşmaya çabalar. Oysa Allah, Elçisini uzaklaştırıcı değil, toplayıcı kılmıştır.

Ey Müslümanlar! Unutmayın: Âlemlere Rahmet olan Nebi, güneş misalidir. Ayrım gözetmeksizin üzerine doğduğu herkese ışığını ulaştırır. O sadece Hâşimoğullarına, Kureyşlilere yahut Hicâz halkına gelmedi. Habeşli Bilal, İranlı Selman ve Rum diyarının Suheyb'i bu güneşle aydınlanıp Onun etrafında buluştular. Kitapta üstünlüğün takvada olduğu yazılı ya, bizler için övünç, Allah'ın beğenmediklerinden uzak durup O'nun sevdiklerine yönelmededir."

Hüseyin artık ayağa kalkmıştı. Sesini perde perde yükseltecekti: "Cenâb-ı Allah, bilinip tanınmayı sevdiği için insanı yarattı. Ve diğer tüm mahlukatı insan karşısında secdeye davet etti. Onun için, 'Yeryüzündeki Halifemdir...' buyurdu. Unutmayın! İşte bu Halife, yalan söyleyemez. Verdiği sözden dönemez ve kendisine emanet edilene hıyanet edemez. Zira bu üç özellik de münafıklığın alametleridir.

Hatırlayın! Dedem Resûlullah her kulun başına gelenleri yaşadığında, Onun yerine önce Hicret'teki arkadaşı Ebû Bekir geçti; sonra Hattab'ın oğlu Ömer ve Affan'ın oğlu Osman... Kader, İmam Ali'yi bu işte onların ardına bıraktı. Sonra İmam Hasan'a biat et-

tiniz. Neler yaşandığını gayet iyi biliyorsunuz. Saydığım bu beş kişi de sadece Allah'ın değil, Resûl'ün de Halifeleriydiler. Onlar Âlemlere Rahmet olarak gönderilen Nebinin kendilerine bıraktıklarıyla hükmetmenin uğraşını verdiler. Onlar kürklerini giyilmesi gereken şekilde giydiler. Allah'ın rahmeti her dem üzerlerine olsun!"

Yahya duyduklarından memnun kalmamıştı. Sözün nereye kaydığını hissediyor ama Resûl'ün Oğlu'na gösterilen ilgiye bire bir şahit olduğu için onu susturamayacağını da görebiliyordu. İki arada bir derede kalmışken, içinde biriken hınç yine Velîd ve Mervan'a yönelmişti. Adı konulmamış olan müstakbel sorunun kendi kucağında patlayacağını seziyordu. Hüseyin, valideki bu korkunun üzerine gidercesine sözü bugünlere taşıyacaktı.

"Biliyorum! Benden bir şeyler duymak arzusundasınız. Ebû Süfyan oğlu Muaviye aramızdaki antlaşmayı bozdu. Allah'ın adıyla verdiği sözü, dünyalık menfaatler uğruna ayaklar altına aldı. Oysa ümmet Kitapta apaçık uyarılmıştır: *Birileriniz, birilerinize karşı mal ve sayıca güçlü olunca yeminini hile vesilesi kılmasın!*

Böyleleri için ne diyor Kitap? *Kim ahdini bozarsa, kendi aleyhine bozmuştur.* O hâlde antlaşmadan dönenleri Allah'ın adaletine havale ediyorum.

Ey Müslümanlar! Karşınızdaki insan Kevser'in Oğlu'dur. Seller benden iner, bulutlar katıma yükselemez. Gördüğünüz kişi Haydar'ın Oğlu'dur. Zalime boyun eğersem, hakkımla birlikte izzetimi de yitiririm. İki topluluğu barıştırıp kan dökülmesini engelleyen İmam Hasan ile aynı sofrada büyüdük. Onun verdiği sözün takipçisi olmazsam, Hesap Günü yüzü kararanlardan olurum.

Ey Resûl İtretini duymak için burada toplananlar!

Hiçbir ayna yoktur ki, ayna olduktan sonra yeniden demir haline dönsün. Hiçbir ekmek yoktur ki, gerisin geri buğday tanesi olabilsin. Dalında şekerlenen üzümden koruk çıkmaz gayrı. Ne Dedem, ne de anam-babam-kardeşim batıla biat ettiler. Onların

yoluna teslim olmuş şu kalp, Hamza'nınki gibi yerinden sökülüp atılsa da, Hüseyin batıla boyun eğmez. Bu söze beni Yaratan ve O'nun yarattığı her şey şahittir. Bunu duyanların duymayanlara aktarması, dillerinizin vefasını gösterir."

Hüseyin'in bu denli keskin konuşmasına Abbas bile şaşırmıştı. Yolculuk boyunca hakkında bir kelime dahi etmedikleri biat konusunda İmam'm daha mutedil sözler sarf edeceği beklentisindeydi. Ama düşündüğü gibi olmamıştı. Aslında bir yanıyla bu sarsıcılıktan öylesine hazzetmişti ki, derinden bir "oh!" çekiverdi.

Ali Ekber ve Ali Evsad konuşma süresince dinleyicileri gözlemlemişlerdi. Yüzlerde beliren sevinç, insanların nasıl bir zamana yürüdüklerini henüz anlayamadıklarını gösteriyordu. Şu an şuursuzca coşkuya kapılanlar, İmam Hasan'ın etrafındakilerden daha mı dirayetli insanlardı? Onun ashabı da korku ve çıkar uğruna çözülmeden evvel böylesi heyecan dalgalarıyla çalkalanmamışlar mıydı? O günlerde çocuk yaşlarda oldukları için bunun mukayesesini yapamıyorlardı. Ama teslim oldukları bir murat vardı. Allah'ın dileğince her ne yaşayacak olurlarsa olsunlar, İmamlarını asla terk etmeyecekler, sözünden bir adım bile uzaklaşmayacaklardı.

Hüseyin minberden indiğinde, insanlar halka halka çevresini kuşatmışlardı. O güne değin korkup çekindikleri valinin kendilerini bu hâlde görmesine aldırmıyor olsalar gerek, İmamlarının eline uzanıyor, onunla olduklarını, o ne yaparsa aynını yapacaklarını ikrar ediyorlardı. Sanki Resûl'ün Oğlu iki gündür aralarında değildi de, yeni gelmişti Mekke'ye. Konaktaki davete icabet hususunda şüphe duyanlar bile gördükleri bu rüzgâra binaen nedametler getirip özürlerini yineliyorlardı. Tüm maiyetiyle birlikte İmamlarını kendi evlerinde misafir etmek için aralarında yarışıyorlar, bu şerefi kendilerine bahşetmesi için Resûl'ün Oğlu'na ısrar ediyorlardı.

Muhammed, dayısına gösterilen bu ilgiden dolayı olabildiğince mutlanmıştı. Farkındaydı, ahalinin nicedir içlerine attık-

ları hazımsızlıklar birer birer gün yüzüne çıkıyordu. Mekke halkı emanetin aslına döneceği umuduyla yönetimi gasp edenlerle hesaplaşma azmindeydi. Görebildiği kadarıyla, henüz Yezid'e biat etmemiş olanlar alınlarının akıyla gururlanırken, biat etmekte aceleci davrananlar bu kararlarından geri dönmenin yollarına bakacaklardı.

Yahya korumaları eşliğinde Mescid-i Harâm'dan uzaklaşırken son bir kez halkı izlemişti. Ahali kılıçtan daha keskin bir hatip tanımadıkları günleri çabuk unutmuş olmalıydı. Ama kendisi unutmamıştı. Konağına ulaşır ulaşmaz, az önce gözlemlediklerini kaleme almak ve ivedilikle Yezid'i bilgilendirmek zorundaydı. Mektubuna Medine'deki kuzenlerini şikâyet ederek başlamıştı. Velîd ve Mervan'ın halledemediği bu meselenin artık çığırından çıkmakta olduğunu, tüm Mekkelilerin Ali oğlu Hüseyin'i bağırlarına basıp Müminlerin Emirine nankörlük ettiklerini yazıyordu. Asıl merak ettiği nokta, asi olmayı seçen Mekkelileri dize getirmek hususunda neler yapmasına ruhsat verildiğiydi.

Hüseyin büyük amcası Abbas'ın konağına döndüğünde, evin şimdiki sahibi olan Hâşim onu kapıda karşılamıştı. Mescid-i Harâm'da duyduklarının kendisini nasıl heyecanlandırdığını söylerken, sevincine gözleri de şahitti... Parlamış ve parlaklığınca samimiyet ikrarında bulunmaktaydı. Hatta eşrafın Resûl'ün Oğlu'nu ısrarla kendi evlerine davet ettiğini gördüğünden, "Buradan bir yere ayrılmayacaksın, değil mi?" diyerek nabız da ölçmüştü.

İmam, ak çehresine oturan engin tebessümle, "Allah bilir!.." deyiverdi. Kesin bir söz duyamayan ev sahibi alınmıştı sanki. İsmini paylaştığı atasının cömertliğini ve misafirperverliğini vurgulayarak,

"Adımız Hâşim!.. Mekke'de evi olmayanlar bizden başka birinin evinde kalabilirler mi?"

Hüseyin kelimeleri aracı kılmak yerine, cevabını şehadet parmağıyla verecekti. Az ilerideki Kâbe'yi işaret ettiğinde, Hâşim anlamıştı durumu. Hüseyin için Allah'ın Evi, yeryüzündeki tüm ha-

nelerden evlaydı. Aynıyla nazire ederek sağ avucunu İmam'ın göğsüne yaslarken, "Buradaki daha emindir..." deyiverdi. Yine de ısrarcıydı: "Bu konakta kalmanız, benim için bir iftihardır... Hem de..."

Sözün bu kısmında duraksamıştı. Utangaç ve de sıkıntılı bir hâle bürünüverdiğinden, birkaç kez yutkunup, "Hem de sen ve maiyetindekiler için en güvenli yer burası..." deyiverdi.

Tedbir, mahzunlaştırmıştı. Bakışlarını kaçırırken, daha açık konuşmayı tercih etti: "Ey Resûl'ün Oğlu!.. Artık yediğine-içtiğine dikkat etmelisin. Alenen canına kıyamazlar... Buna cesaretleri olmaz. Ama seni de zehirlemek isteyeceklerdir. N'olur katıldığın davetlere dikkat et! Bu evden başka bir yerde hiçbir şey yiyip içme."

Hüseyin, Hâşim'i izlerken, "Gönlünü rahat tut!" deyiverdi... "Baban Abbas gibi pazarlıkta sıkı birisin. Mekke'deyken seninkinden başka bir evde misafir olmayacağım."

İlerleyen günlerde tüm şehrin dilinde aynı sözler vardı: "İmam Hüseyin, Yezid'in biat emrine uymayacak!"

Bu haber Mekke'den dönen umre kafileleri eliyle kısa süre içerisinde Müslümanların yaşadığı tüm ülkelere ulaşmaya başlayacağından, Vali Yahya'nın huzursuzluğu gün geçtikçe artıyordu. Bir ara, "Kâbe'nin bakıma ihtiyacı var..." bahanesiyle şehre giriş çıkışları tümden durdurmayı bile düşünmüş, ancak danışmanlarının ikazıyla bu fikrinden vazgeçmişti. İnsanlar, "Yeni emir başa geçer geçmez Kâbe'yi ziyarete kapattı..." düşüncesine kapılırlarsa, Yezid'in tahtı sallantıya girebilir, en azından Hicâz'da hazmedilemeyecek olaylar yaşanabilirdi.

Aynı günlerde Şam'dan gelen bir mektup Yahya'nın endişelerine iyice tuz biber ekti. "Ali oğlu Hüseyin'in Mekke'ye girme-

sine nasıl müsaade edebildin?" diyerek kendisini azarlayan Yezid, bir yolunu bulup İmam'ı derhâl şehirden sürmesini emrediyordu. Yahya bunu nasıl yapabileceğini günlerce düşünmüş ama kan dökmeden mümkün olamayacağını da görmüştü. Hatta bir ara, "Müminlerin Emirinden affımı niyaz ederim. Hizmetkârınız güveninize layık olamadı!.." diyen bir mektup kaleme alıp azlini bile talep etmişti. Şaban ayının son günlerine girilmesine rağmen, bu mektuba herhangi bir cevap gelmeyince bir parça rahatlamış, meselenin soğumaya bırakıldığına hükmetmişti.

Resûl'ün Oğlu'yla ilgili haberler kendilerine ulaştıkça, Mekke'ye gelip gidenlerin sayısı da artar olmuştu. Mescid-i Harâm'da yahut Hâşim'in konağında Hüseyin'le buluşup sohbetine katılanlardan işkillenen Yahya, en azından bu şekilde şehre giriş yapanları engellemek isteyince, ilk kez ne denli geniş bir muhalefetle karşı karşıya olduğunu idrak edebilmişti. Vali Konağına yürüyen Mekkeliler, Allah'ın Evine gelebilmenin ruhsata tabi olmadığını haykırmış, kendilerine direnmeye çalışan askerleri bile itip kakmışlardı. Yahya bu son olayı Şam'a bildirmemiş ama muhbirlerin bir şekilde Yezid'e haber uçurduklarını öğrenince, gecenin bir yarısı alelacele şehri terk etmişti. Kimileri Yemen'deki akrabalarını ziyarete gittiğini, kimileri can korkusuyla ortadan kaybolduğunu söylüyorlardı. Ordu toplayıp Mekke'ye döneceğini iddia edenler bile vardı. Ama bu görüş fazla rağbet bulmamıştı. Allah'ın Emin Belde ilan ettiği ve merkezinde Beytullah olan bir şehre saldırmak için Yezid'in aklını yemiş olması gerekirdi.

Her hâlükârda İmam'ın Mekke'ye teşrifinin üzerinden üç hafta bile geçmemişken, Yezid'in Valisi şehri bırakıp kaçmıştı ya... Gönüllerde bir rahatlık vardı ve insanlar bunu hayra yormaktaydılar. Oysa Hüseyin ne tür bir fitneyle mücadeleye giriştiğini gayet iyi bildiğinden, bu gelişmelere sevinemiyordu. Neticede, Mekke dün de Allah'ın şehriydi, bugün de... Yarın da öyle kalacaktı. Arza nizam verdiğini zannedenler hep gelip geçecek ama her dem diri olan Allah'ın muradı olageldiğince yaşanmaya devam edecekti. Ne Yahya bunun önüne geçebilirdi, ne de bir başkası... Yeter ki

insanoğlu bu murada teslim olup mukadderi hakkıyla yaşayabilsindi. Zaten Medine'den yola çıktığı o geceden beri İmam'ın biricik derdi bu değil miydi? Belki de bundan sebep içi içine sığamıyordu o gece...

Ateşlerle dolu yüreğini çelik zırhlar misali muhafaza etmekten artık bitap mı düşmüştü, göğüs kafesi çatırdıyordu alabildiğine. Sanki uykusu dağlar ardına kaçmış, gözlerine ince ince kumlar akmıştı. Gecenin son üçte birinde, tek başına Mekke sokaklarını adımlarken, yüreği teniyle yoldaşlıktan vazgeçip bambaşka diyarların izine düşmüştü. Dünü, bugünü ve yarını bir arada yaşayan gönlü kâh Medine'de Resûlullah ve Onun Ciğerparesiyle birlikteydi, kâh İmam Ali'nin ardınca Kûfe'ye gidiyor, İmam Hasan'la dertleşip Mekke'ye dönüyordu.

Türlü tefekkürler içerisindeyken belli belirsiz bir güzergâh takip ederek kenar mahallelere uzanmıştı. Aradığı, mutlak sessizlik ve safiyane karanlıktı. Evlerden tek tük süzülen cılız kandil ışıkları bile gözlerini kamaştırıyor, ılık meltemlerin uğultuları dahi kulak zarlarını parçalamaya yetiyordu. Yedi kat gökyüzünün ağırlaşıp omuzlarına çöktüğünü, Ebû Kubeys Dağının yerinden doğrulup koşar adım peşi sıra geldiğini ve bu esnada tüm arzın çatır çatır titrediğini hissediyordu.

Bir ara Arafat'a doğru yürümüş, o geniş meydanda adımları hız kesmiş ama içindeki fırtınaları dindirememişti. Az ötedeki Rahmet Tepesine gözlerini diktiğinde de durum değişmemişti. Müzdelife ve Mina'da da...

Bunca gönül ızdırabının kaynağı, üzerindeki emanetti şüphesiz. İnsanların selameti ve Resûl İtretinin bekası için ille de son on yıldır türlü mihnetlere katlanmıştı. Üstelik abisi Hasan'ül-Müctebâ'dan devraldığı İmamet, bu kez öncekilerin yaşamadığı imtihanlar vaaz ediyordu. Bunu hakkıyla karşılayabilecek gönüller inşa etmenin sıkıntısıyla yollara düşmüşken, aklına babası geliverdi. İmam Ali böylesi hâller içerisindeyken mezarlıklara gider, vaktini orada geçirirdi. Adımları Cennetü'l Mualla'ya yöneldi-

ğında, hâlâ tüm kemiklerinin gerildiğini ve çatırdama seslerinin arşıâlâyı sardığını hissediyordu.

Yeryüzünden göç edenlerin yurduna vardığında, ilkin ciğerlerine toprağın kokusu çarpmıştı. Mutlak sessizlik sanki buraya hapisti. Rüzgâr bile kesilmiş, tüm uğultular kâinatı terk edip yaratıldıkları ilk ana dönüvermişti. Başını sağ tarafa çevirdiğinde -diğer- dedesi Ebû Talib'in kabrini gördü. Beride bir yerde Resûl'ün dedesi Abdulmuttalib yatıyordu. Henüz birkaç yaşındayken vefat etmiş olan dayıları Kasım ve Abdullah da oracıktaydılar. Hepsinin baş uçlarında birer Fâtiha okumuştu. Sıkıntısı hâlâ devam ediyorken, ilerideki bir noktaya yöneldi.

Aslında Cennetü'l Mualla'ya onu ziyaret etmek için gelmişti. Orada yatan kişi, Resûlullah'ın İlk Hayat Yoldaşıydı. Herkes inkâr ederken, Ona iman edendi. Kimseler yardım etmezken, tüm malını sevip de iman ettiği kişinin uğruna harcamıştı. Âlemlere Rahmet olarak gönderilen Nebi, onun için, "Dünyanın en hayırlı kadını..." buyurmuştu.

O, Hayrü'n-Nisâ, Allah'ın en Sevgili Kuluna altı evlat doğurmuş olan Haticetü'l-Kübra'ydı. Yanı başına geldiğinde, dizleri üzerine çöküverdi. Yüzü Beytullah'a dönüktü. Üzerindeki sıkıntı hâlini hafifletmesi için Rabbine dua ederken, Musa Nebinin dilince, "*Ey Rabbim! Göğsümü açıp sadrımı genişlet ve işimi kolaylaştır!..*" deyiverdi.

Bu esnada Dedesinin yaşadığı bir anı hatırlamıştı. Resûlullah, Hira mağarasında kendisine gelen ilk vahyin ardınca yaşadıklarının etkisiyle titremekli bir hâlde evine döndüğünde, Onu Haticetü'l-Kübra karşılamıştı. Rahatlaması için Resûlullah'a sımsıkı sarılmış ve titremesi geçsin diye üzerine örtüler sermişti. Müddessir Suresinin ilk ayetleri bu anın şahidiydi.

"Ey örtüsüne bürünen!
Kalk ve uyar. Rabbini yücelt.
Giydiklerini arındır. Pislikten kaçınıp uzaklaş.
Daha çok istekte bulunmak için iyilik yapma. Rabbin için sabret!"

Ellerini toprağa yasladığında, o Hayrü'n-Nisa'nın kendisine de sarılmasını ve üstüne bir şeyler örtmesini mi istemişti, nedense peyderpey rahatladığını hissediyordu. Gökyüzü durulmuş, dağlar usul usul eski yerlerine çekilmişti. Allah'ın izni ve lütfu Büyük Hatice'nin gönüllere sükûnet karan enginliğini vesile kılarak Resûl'ün ardınca torunu Hüseyin'i de genişletmiş, varlığına dinginlik taşımıştı. Öylece geçen birkaç saatin ardından, ufuk çizgisinde inceden ince bir kızıllık belirdiğinde, gölgesi düşen her varlığın Allah'ı zikrettiğini işitiyordu. Ramazan ayını bekleyen tüm müminler gibi yüzüne tatlı bir tebessüm yerleşmişti. Ayın ilk orucu için hem kendisi, hem de ümmet adına niyet tazeleyecekti.

"Ey Rabbim! Açlığımızı sevgine, susuzluğumuzu ilmine adıyoruz. Şu mübarek ay hürmetine bizi hoşlanmadıklarından uzaklaştırıp sevdiklerine yaklaştır..."

Yaz güneşine rağmen gün boyu Mescid-i Harâm'dan ayrılmayan Hüseyin, öğle ve ikindi namazlarını kıldırmış, aralarda Ramazan ayı ve oruç ibadetinden bahsetmişti. Ayın lügat manalarını açarak, "Ramazan, kızgın yerde yalın ayak yürürken yanmaktır. Bu yüzden orucun hararetiyle günahlar yakılır..." demişti. Resûlullah'ın ifadesiyle, Ramazanın başı rahmet, ortası mağfiret, sonuysa ateşten kurtulmaktı. Kitap, "*Her kim o aya yetişirse oruç tutsun...*" diyordu.

Hüseyin Mescid'den ayrılmazdan evvel, "Oruçlar Allah'ın, iftarlar ve bayramsa kulların hakkıdır..." diyerek sözlerini noktalayıverdi. Hakkı olan o günkü iftar için eve döndüğünde, uzun zaman sonra ilk kez yeğenleriyle karşılaşacaktı.

Medine'den henüz gelmiş bulunan -İmam Hasan'ın ortanca oğlu- Ebûbekir otuzlu yaşların başındaydı. Ali Ekber'den birkaç ay küçüktü. Diğer yeğeni Abdullah ise yirmi yaşındaydı, Ali Evsad'ın akranı sayılırdı. İmam Hasan evlatlarının en büyüğü olan

Hasan'ül-Müsenna Medine'deydi hâlâ. Nebi Mescidi, İmam'ın yokluğunda ona emanetti. Kardeşleriyle birlikte Allah'ın selamını iletmiş, ne vakit Mekke'ye geçebileceği hakkında bir haber gönderilmesini rica etmişti. Lakin Hüseyin o konuya girmeksizin Medine'de yaşananları soracaktı.

Vali Konağındaki toplu biat merasimine katılanlar olmakla birlikte, insanların çoğu bu törene gitmeyerek mazeret belirtmişti. Velîd ve yardımcısı Mervan gecikenlerin zamanla pişman olacakları şayiasıyla birlikte, alenen kimseyi cezalandırma yoluna gitmemişlerdi. O ana kadar sessiz şekilde yeğenlerini dinlemekte olan Abbas, "Korkuyorlar" deyiverdi... "Zulüm ve hileyle saltanat sürülmez. Bunu bildiklerinden, biat etmeyenlerin üzerine daha fazla gidemiyorlar."

Müslim bu fikre kısmen katılmıştı. Ona göre, Yezid Filistin ve Mısır havalisine hükmünü geçirene kadar Hicâz'la uğraşamazdı. Ama bir parça soluklanınca ilk işi buralar olacak, biat almak için tehdit ve şiddet yoluna başvuracaktı. Nitekim Yezid ve selefine göre en iyi hatip kılıçtı. Fırsat bulur bulmaz hatiplerin en keskiniyle işlerini halletmeye çalışacaklardı.

Hüseyin, "Allah hayırlı günlere kavuştursun..." deyince, Ali Ekber babasının bu konuyu kapatmak istediğini sezmişti. Ancak fikirlerini merak da ediyordu. Bir ara, "Sence ne olur, baba?" diyecekti ki, vazgeçti. Geleceğin meçhulde kalması, sanki kendileri için daha hayırlıydı.

Ümmü Gülsüm tüm bu konuşmalar boyunca Medine'de kalan Hasan'ül-Müsenna'nın derdindeydi. Öyle ya, ne vakit Mekke'ye gelebileceğine dair haber bekliyordu. Hüseyin, "Şimdilik orada kalacak..." derken, bunun ne kadar süreceğine dair herhangi bir işarette bulunmayınca da Ebûbekir yineledi:

"Abim burada seninle olmak arzusunda."

— Biliyorum! Biraz daha sabretsin.

Diğer yeğeni Abdullah devam edecekti: "Ne vakte değin, amca?"

"Haber salın abinize... Yusuf Aleyhisselam'ı düşünsün!"

Hem Abdullah, hem de Ebûbekir, Yusuf Nebinin anlatıldığı ayetler için Kitapta, "*Kıssaların en güzeli*" dendiğini biliyorlardı; fakat amcalarının bu isteğindeki maksadı tam olarak seçememişlerdi. Üstelemeye de niyetleri yoktu. İsteneni yapacaklardı.

Az sonra ezan okunurken, eller sırayla hurmalara uzanmaya başladı. İlk lokmanın erinci yüzlere tatlı tebessümler bıraktığından, anı yaşamak pek bir mutlandırıcıydı. Ancak İmam'ın küçük kızı Fâtıma keyifsiz görünüyordu. Sofradakilerle gıdalanmak yerine babasının yüzüne bakıyor, sonra aniden gözlerini kaçırıyor, yeniden o ak yüzdeki bir çift bal renge bakmaya cesaret buluyor ama bir türlü devamını getiremiyordu. Tüm o kaçamak bakışların vaaz ettiği biricik sezgi, hep birlikte geçirecekleri son Ramazan'da olduklarıydı. Fâtıma'daki mahzunluk diğerlerine de sirayet ederken, Zeyneb sımsıkı sarılıverdi yeğenine. Omuzlarından kavrayıp kendisine çekebildiğinde, alnına bir öpücük kondurmuştu.

Ona, "Halasının Annesi!.. Üzgün durma böyle!.." derken, gözlerinin ucuyla da Hüseyin'i takip ediyordu. Kardeşinin neden bu şekilde hitap ettiğini gayet iyi anlamıştı Hüseyin. İki neslin Fâtımaları aynıyla kederliydi. Torunu da Fâtımatü'z-Zehra'nınki gibi feraset sahibiydi.

Hüseyin o gün öğle namazından sonra sohbete kalmaksızın Mescid-i Harâm'dan ayrılmış, ikindi için gelemeyecek olursa, geride kalan bir avuç ashabdan durumu kim müsaitse namazı onun kıldırmasını istemişti.

Hâşim'in konağına döndüğünde bahçede Zeyneb'i görüverdi. Ağaçların arasında, kısmen gölgelik bir yerde, tek başına oturu-

yordu. Gözleri bir aydır ayrı olduğu Medine'yi arıyor, sanki ufkun ardındaki şehrin hemen baş ucundaki Cennetü'l-Bâki'yi izliyordu.

Ses etmeden kız kardeşinin yanına çöktüğünde biliyordu, üçüncü sahur, üçüncü oruç ve üçüncü iftarlar her Ramazan gönüllerini aynıyla mahzunlaştırırdı. Zihinlerinde hep o anlar belirir, seneler öncesine gidip gelirlerdi.

Bu gün Fâtımatü'z-Zehra Sevgililer Sevgilisine kavuşmuştu. Sadece evlatları değil, tüm doğurulmuşlar öksüz kalıvermişti bir anda...

Birer ikişer Zeyneb ve Hüseyin'in yanına gelen herkes sessiz bir mutabakata uyarcasına usulca hasırın üzerine oturuyor ve gözlerini kapıyordu. Sükûnet, içlerindeki yegâne hatipti ve kendi derdini anlatmaktaydı. Yürekler aynı muratla birleşmişken, dem, cem demiydi yine. Gönüller gönüllere aktıkça "ah!" çekiyordu suskun gönüller...

"Aaahh, Fâtımatü'z-Zehra!"

O, masumiyet ve saflıkta herkesten ayrıldığı için "Betül" diye anılan iki kutlu kadından biriydi. Meryem Ana gibi Nebi doğurmamıştı ama Âl-i Beyt'in annesiydi. Ak ve pak olmasının mührü, "Zehra" adında gizliydi. Yine de o, "Babasının Ciğerparesi" olmakla iftihar etmişti. Zaten Resûlullah dünyasını değiştirdikten sonra onun ak yüzünde kaygısız bir tebessüm görebilmiş kimse var mıydı? Ondaki, her daim vakur duran bir hüzündü. Gözleri dolu olsa da, acısını âh-u figânlarla açık etmemişti. Yaka bağır yırtan taziye sahiplerine benzemeksizin, hırçın nehirler gibi başını taştan taşa vurmadan, deryalar misali dingin görünüp narin bedeninde kaç tufan yatıştırmıştı? Sayısını sadece Betül'e bu derdi veren bilirdi.

Hüseyin arada bir konuşacak, gerisini yine gönüllere bırakacaktı. Bir an tenine dirilik geldiğinde, "*Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla...*" deyiverdi:

"Şüphesiz Sana Kevser'i bağışladık.
Öyleyse Rabbin için namaz kıl ve kurban kes.
Asıl izi silinecek olan, Sana hınç besleyendir."

Yeniden gözlerini kapayan Hüseyin, yanı başındaki herkesi bu ayetlerin indiği Peygamberliğin ilk yıllarına çağırıyordu.

Resûlullah Mekkeli müşrikleri cehaletin ve zulmetin karanlığından aşkın ve imanın aydınlığına çağırırken, Allah'ın her dem kendisiyle birlikte olduğuna baştan ayağa iman etmişken ne büyük sıkıntılar yaşamıştı. Öylesi bir demde bir yandan Cebrail tüm âlemlerin Resûlullah hürmetine yaratıldığını söylerken, Azrail Onun oğullarını birer birer çekip almıştı yeryüzünden.

Mal ve evlatla kibirlenen müşrikler, "Bu ne menem seçilmişlik! Kendi oğulların birer birer ölüp gitti. İlahına yalvar da onları elinden almasın..." diyorlardı. Öyle ya!.. Evladını bile kurtaramamış biri nasıl kurtaracaktı Mekkelileri? Onlar kendilerine ölümsüzlük vaat edilmesini isteyen ve Hesap Gününden dehşetle kaçan insanlardı. Onlara göre oğul, neslin yürümesi ve ismin yaşatılması demekti. Herkeste olan bu nimetten bile yoksun birine mi iman edeceklerdi? İçlerinden birkaçı, "Senin soyun güdük kaldı. Sen ebtersin! İzin yeryüzünden silineceği için bize hınç dolusun!.." demeye bile başlamışlardı.

Büyük Hatice, "Gayrı kocadım, ben sana oğul veremem. Soyunu devam ettirecek birileriyle nikâhlan..." dediğinde, Resûlullah bu teklifi reddetmişti. Müşrikler bunu dahi dillerine dolamak derdindeydiler. Oysa geçmişi ve geleceği en iyi şekilde bilen Allah, Habibi'ni nelerle nimetlendirmemişti ki?

Onun manası kâinattan bile eskiydi. Herkesten ve her şeyden önce "Muhammed" adı zikredilmişti. O, Âdem'den de evvel Nebiydi. Üstelik Peygamberlik Kapısı kendisiyle kapandığı için, Elçiliğin Zirvesi ve Mührüydü. Allah, sadece Onunla perdesiz görüşmüştü. Miraç'tayken *Rabbine iki yay kadar, hatta daha da yakın* olmuştu.

Ve Allah, Resûlüne Kitapla birlikte Kevser'i de bağışlamıştı.

O "Kevser" ki, tıpkı "Muhammed, Ali, Hasan ve Hüseyin" adları gibi daha önce hiç kimsenin taşımadığı isimlerdendi.

O Kevser ki, böylesi bir günde ayetlere nakşolmuştu. Rabbi kıyamete kadar silinmemek kaydıyla Resûl'ün izini onunla âlemlere gergef misal işlemişti. Kevser Pınarından kaynayan Ev Halkı için Kur'an-ı Kerim, "*Ehl-i Beyt*" demekteydi.

Hüseyin yeniden gözlerini kapadığında, yanındakileri bu kez elli yıl öncesine çağırıyordu. Resûlullah her kulun başına gelenleri yaşayalı iki ay bile olmamışken, bu ayrılığa dayanamayan Zehra sonunda yatağa düşmüştü. Hastaydı... Ateşler içerisinde yanıyordu. Bir ara üzerine bir zindelik gelince, baş ucunda bekleyen eşine, insanların arasına dönmesini söylemişti. Evde yalnız kaldığında ağırlaşan gözlerini kapatıp bir rüya görmüştü. Uyandığında biliyordu, Rabbine kavuşacağı gündeydi. Babası az evvel bunun müjdesini vermiş, "Seni bekliyorum, Ciğerparem" buyurmuştu. Ama o yine de bir anneydi. Zorlana zorlana doğrulup evin ötesini berisini temizlemiş, bir parça yemek yapıp kenara koymuş ve o günlerde yedi, altı, dört ve bir yaşlarında olan oğullarını ve kızlarını elcağızıyla son bir kez yıkayıvermişti.

İşlerini tamam ettiğinde, üzerindeki sekerat hâli daha bir belirgindi. Başta İmam Ali olmak üzere, oğulları Hasaneyn, kızları Zeyneb ve Ümmü Gülsüm baş ucuna toplanmışlardı. Kocasından ilk isteği, evlatlarına asla sert davranmamasıydı. "Onlar daha dün Dedelerini yitirdiler. Şimdi de annesiz kalacaklar!.." derken içinde ne fırtınalar kopuyordu. Gece yarısı sessiz sedasız bir şekilde has halkadaki birkaç kişi tarafından defnedilmeyi isterken, gönül kırgınlıklarını da dile getirmişti. Sonra henüz dört yaşında olan büyük kızı Zeyneb'e bakmıştı. Yüzleri birbirlerine değecek denli yakınken, güçlükle seslendirebildiği son bir arzusu daha vardı:

"Abilerinin Annesi ol, kızım... Abilerinin Annesi ol!"

Evet!.. Buydu Zeyneb'i her sene yeni baştan yıllar öncesine götürüp getiren tufan...

Hüseyin bu kısmı anarken gözlerini açmıştı. Sözü ikrar edercesine Zeyneb'e bakıyordu. O, Abisinin Annesi idi. Zeyneb de ayıramıyordu bakışlarını. Hüseyin'deydi gözleri. Hüseyin'leydi yüreği ve Hüseyin'inkindendi aşkı, imanı...

Sarsılan tenini dik tutabilmek için annesindeki dirayete sığınıyordu. Onun kızıydı. Denizler gibi engin durmalıydı. Ve biliyordu, bu türlü hitaplar Dedelerinin sünnetiydi. Resûlullah, kızı Fâtıma'yı severken ona hep "Ümmü Ebiha" derdi: "Babasının Annesi!"

Belki bu yüzden, içeri her girdiğinde Nebi'nin istisnasız ayağa kalkarak karşıladığı yegâne insan, kızı Fâtıma'ydı. Bir-iki günlüğüne bile Medine'den uzaklaşsa, şehre döner dönmez ilk olarak onunla görüşürdü. O Betül'ün bir damla gözyaşından tüm kâinatı esirgerdi. "Fatıma'yı üzen, beni üzmüştür. Beni üzense Allah'ı üzmüştür!.." buyururdu.

Hüseyin kızı Fâtıma ilk iftardaki duygusuna dönmüştü yine. Bunun bir sebebi de "Halasının Annesi!" hitabıydı. Zeyneb kendisini ismiyle müsemma şekilde Fâtımatü'z-Zehra'nın konumuna yükseltmişti ya, güzel bir iltifattı... Ruhu okşanmıştı. Ancak şimdi anlıyordu ki, bu eşleştirmenin başka manaları da vardı. Resûlullah'ı ve Onun Ciğerparesini çok kereler dinlemişti. Aklı ermeye başladığından beri önceki nesillerin her yaşadığı, her bir sözü teker teker öğretilmişti. Ama babası bunu bile bile şimdi neden tekrar etmişti? Hem de Ramazan ayında...

Gayet iyi hatırlıyordu. Yine babasından duymuştu. Resûlullah her Ramazan o güne kadar inmiş bulunan ayetleri önce Cebrail'le, ardından yakın çevresindeki müminlerle mukabele ederdi. Böylesi Ramazanların birinde Resûlullah ile Cebrail arasındaki mukabele uzayınca, Fâtımatü'z-Zehra bu durumdan işkillenmişti. Sebebini sorduğu vakit, gönlünden geçeni Resûlullah da teyit etmişti. Birlikte geçirecekleri son Ramazandı bu...

Resûlullah üzerindeki ilmi son Ramazanda tekrar etmişti ya, şimdi de İmam Hüseyin tüm bildiklerini maiyetiyle yeni baştan mukabele hâlindeydi. Emindi artık. Bakışlarını ona dikmiş, yüzünü yüzüne bırakmıştı.

Hüseyin kelimelerin şahitliğine sığınıyordu yine: "Dedem tüm oğullarını onlar henüz bebekken yitirdi. Üç kızınıysa büyüyüp evlendiklerini gördükten sonra toprağa verdi. En çok Fâtımatü'z-Zehra'yı seviyordu. Allah, Kevser'in acısını Habibi'ne göstermedi."

Hüseyin farklı şeyler mi söylüyordu, Zeyneb başka türlü anlıyordu. Ona göre, Âlemlere Rahmet olan Nebinin en acı gününü görmekten tüm evlatları muaf tutulmuştu. Fâtımatü'z-Zehra hariç...

Sanki tüm bu ızdırap bir başına Betül'ün omuzlarındaydı. Allah bu imtihanı evlatları içerisinde sadece Resûl'ün Ciğerparesine yaşatmıştı.

Tam da bu anda, Hüseyin kız kardeşine bakıverdi. "Sen..." diyordu... "Ey Zeyneb!.. Sen Kevser'in Kızı'sın. Abin ise Resûl'ün Oğlu'dur."

Mesajı almıştı Zeyneb. Hüseyin tıpkı Dedesi gibi birer birer evlatlarının ölüm acılarını yaşadıktan sonra bu dünyayı terk edecekti. Kendisineyse anneleri gibi tüm bunları görüp sabrederek geride kalmak düşecekti. Göğsü daralmıştı. Kalkıp kardeşine sarılmak isterken kımıldayamıyordu bile. Etine saplanan tüm kemikler kırılmıştı bir anda. Caneviyle yaralıydı. Titreye titreye bir parça doğrulduğunda, ellerini önce yüreğinin üzerine koydu. Sağ elinin şehadet parmağını ısırırken, boğazına düğümlenenleri yutkunmaya çalışıyordu. Kendini tutamayıp bir çığlık koyverecek olsa, ahı Medine'de yatan Resûlullah'a, Fâtımatü'z-Zehra'ya, Hasan'ül-Müctebâ'ya ve oradan da Necef'te metfun İmam Ali'yyel-Murtaza'nın toprağına değin ulaşacaktı. Ama düğüm düğümdü boğazı. Gıkını bile çıkarmadan vecdle secdeye kapanıverdi. Gözlerinden akan yaşları güneşten bile sakınırcasına etrafındakilere

açık etmiyor, edemiyordu. Fâtımatü'z-Zehra'nın Kızı hüznünde bile vakur durmalıydı.

Evvel engin bir gönülle, "Muradın her ne ise razıyım, Allah'ım!" diyebilmişken, şimdi "Ey Rabbim!" diyordu... "Habibin Muhammed Mustafa hürmetine, o dehşetli günde gönüllerimizi muradın üzere sebatkâr eyle!"

Henüz duasını tamamlayamamışken, yüreği yeni baştan titreyecekti. Annesi vefat ettiğinde geride babası İmam Ali ve kardeşleri vardı. Babası şehit edildiğinde Hasaneyn'de teselli bulmuştu. Büyük abisi zehirletilince İmam Hüseyin'le avunmuştu.

Ya şimdi?.. Hüseyin kendisinden önce bu dünyayı terk ettiğinde ne yapacaktı?

Secdeden doğrulduğunda kardeşini izlemeye başladı. Sükûnetin dillendirdiği bu niyaza bakışlarla da olsa cevap gelmişti. Kitap, Resûl'ün izinin silinmeyeceğini söylüyorken, Fâtımatü'z-Zehra, "Abilerinin Annesi ol!" demişken, gayrı Allah'ın muradına hep beraber uzanıp mukadderi yaşayacaklardı.

Ramazan ayının onuncu günüydü. Şehir mutat sahurlar ve iftarlar arasında günlük akışın tekrarındaydı ha bire. Umre için gelen kafileler İmam'ı daha uzun süre görebilmek ve İtretin sesini doyunca duyabilmek arzusuyla konaklamalarının süresini arttırıyor, açıkçası bu durum eşrafın da işine geliyordu. Kimileri bunun adını "Ramazan bereketi" koymuş, kimileriyse canlanan ticaretin ne denli devam edebileceğinin telaşına düşmüştü. Birileri gelip, "İmam daha ne kadar Mekke'de kalacak?" dedikçe, Hâşim cevap vermekten hem utanıyor, hem de soranların niyetlerinden işkilleniyordu. Yezid adına muhbirlik yapabilecek kişilere kendi ağzıyla malzeme vermekten Allah'a sığınırdı. Bir yanıyla da Hüseyin'in maksadı konusunda kendince tahminleri vardı. Artık Medine'yi terk edip ilelebet Mekke'yi mi mesken tutacaktı?.. Yoksa gerçek-

leşmesini beklediği bir şeyler vardı da, onları gördükten sonra mı Medine'ye geri dönecekti?.. Hepsi de olabilirdi.

Pazarda yakaladığı Abbas'ı bu konuda konuşturmak istemişti. Utana sıkıla söze girerken, yanlış anlaşılmak korkusuyla, "Sizleri ağırlamanın şerefini tüm ömrüme değişmem..." demeyi de ihmal etmeyecekti.

Abbas kendisinden daha fazla bir şeycikler bilmediğini söylese bile, Hâşim'in buna inanmadığının farkındaydı. Yine de "Allah bilir!" deyiverdi. Efsunlu bir cümleydi. Kimse doğruluğunu tartışamıyor, amaçladığı bilgiye de ulaşamıyordu ya, aynıyla tekrarladı cevabını:

"Allah bilir, Hâşim!"

Tam bu esnada tanımadıkları biri yanaşmıştı. Solgun ve kavruk siması, günlerdir yolda olduğunu söylüyordu. Umre için şehre gelenlere de benzemiyordu. Üstü başı kirli sayılırdı. Kısık bir tonla, "Celâl Abbas sen misin?" derken heyecanlanmıştı. Muhatabındaki ketumiyeti aynıyla benimsemişçesine onu bir kenara çekip başıyla onaylayıverdi.

Adamın yorgun ve perişan görünüşü hiçbir handa konaklamadan, rüzgâr gibi koşturan bir ulak olduğunu açık ediyordu ama kimden ve ne için haber getirmişti? Hele de gıdım gıdım konuşması ve bu esnadaki ürkekliği Abbas'ı sinirlendirmeye yetmişti. Ulak, üzerindeki emaneti sadece İmam'a verebileceğini söyleyince, Abbas öncelikle sorgu sualin şart olduğuna kanaat getirdi. Adamı uzaktaki bir hurma ağacının gölgesine çekerken, içmesi için de bir tas zemzem uzattı. Ulak, dilinin çözülmesi için azıcık ağırlanmayı beklemişçesine saydırıyordu şimdi...

Kûfe'den gelmişti. Yanında şehrin ileri gelenlerine ait mektuplar vardı. Okunduktan sonra mektupların tek tek yakıldığını görmesi gerekiyordu. Herhangi bir cevap yazılacaksa, geri götürmek için birkaç gün Mekke'de bekleyecek ama en geç Ramazan'ın on beşinde şehri terk edecekti.

Abbas babasının sağlığında üç-beş yıl Kûfe'de kalmıştı. O bölge İmam Ali taraftarı olmakla maruftu. Halife Affan oğlu Osman sonrası yaşanan karışıklıkta, İmam Ali gerek Medine'nin saygınlığına yakışmayan durumlardan bu Münevver Şehri uzak tutmak, gerekse Kûfelilerin ısrarlı davetleri üzerine hükûmet merkezini oraya taşımıştı. Gerçi şehrin pek de bir mazisi yoktu. Halife Ömer döneminde İran seferleri başlayınca Irak'ta ordular kamp kurmuş, onlar için karargâhlar inşa edilmişti. Kûfe, seferler bitip kamplar boşaltıldıktan sonra halkın iskânına açılmıştı. Konumu nedeniyle sonraki yıllarda hızla gelişmiş, hem bölgesel bir ticaret merkezi hâline gelmiş, hem de her kabileden insanın rahatça yerleşebildiği serbest bir mahal olagelmişti. Bu yüzden Kûfe demek, biraz da çorba kazanı demekti. Orada her yerden, her meşrepten insan vardı. Belki de bundan sebep Kûfeliler öfkede ve intikamda birleşirler ama vefa ve sadakatte ayrılırlardı. Onların bu hâlini Hicret öncesi Medine'sine benzetenler çoktu. Tıpkı cahiliye kabileleri gibi aynı şehir için ölesiye diretip ortak gelecek için bir türlü anlaşamamayı her nasılsa becerebiliyorlardı.

Ulak, "İşim acele..." dediğinde, ancak aymıştı Abbas. Birlikte Mescid-i Harâm'a doğru ilerledikleri esnada, "İmam'ı görsen tanır mısın?" deyiverdi.

— Evvel hiç görmedim...

"Nasıl birini görmeyi düşünüyorsun?"

— Babasının mertliğini ve korkusuzluğunu biliriz. İmam Hüseyin de onun gibi olsa gerek!

Nihayet meydana girdiklerinde, Hüseyin eve dönmek üzere cemaatle vedalaşmaktaydı. Çevresindekilerin saygı dolu hareketlerinden İmam'ı seçen ulak, hemen önü sıra atılıp, "Emanetleriniz var..." deyiverdi.

Abbas kendisiyle kırk göz olup çevreyi kolaçan etmeksizin konuşmayan bu ulağın bir anda ve hoyratça İmam'ın yolunu kesmesinden hazzetmemişti. Omuzlarından tutup onu yanına çekti.

Neler olduğuna dair bir ipucu yakalamak için Hüseyin'in simasından bir şeyler okumak istiyordu ama İmam'ın o ketum duruşu buna izin vermiyordu.

Hâşim'in konağına ulaştıklarında, Müslim, Ali Ekber, Ali Evsad, Muhammed, Ebûbekir, Abdullah ve Abbas tek bir göz olmuşçasına ulağı takip ediyorlardı. Genç, koynundan ceylan derisine yazılı altı adet mektup çıkarınca, Hüseyin tek tek okumaya başladı. Bitirdiklerini amcazadesi Müslim'e uzattığında, ulak müdahele etti hemen. İşi biten mektupların derhâl yakılması lazımdı. İmam ikazı umursamadan, "Yolun açık olsun!.." deyiverdi. İsterse onu birkaç gün Mekke'de ağırlayabileceğini de eklemişti. Onunla birlikte Kûfelilere herhangi bir cevap yollamayacaktı.

Bu esnada Müslim son mektubu da okuyordu:

"Zalim ve asi düşmanımızın belini kıran Allah'a hamd olsun! Ümmet içerisinde fitne çıkarıp yönetimi gasp edenler iyileri öldürüp kötüleri kalanların üzerine amir yaptı. Şimdi de oğlu aynı işlerin peşinde. Ey İmam! Bize doğru gel. Allah senin elinle bizi hakkın çevresinde toplamış olur."

Müslim "Bunları tek tek saklayacağım..." derken emindi... Kûfeliler Yezid'e biat etmemenin bir adım ötesine geçmişlerdi.

Peki şimdi ne olacaktı?

Hüseyin gergin bakışlarını toprağa dikmiş hâlde sükûnetteydi. Doğrulduğunda, Abbas'ın kolaycılık olarak gördüğü cevabı tekrarladı.

"Allah bilir!"

Şüphesiz, bilen O'ydu. Ama kulların aklında hiç mi bir şey yoktu? Dayanamıyordu Abbas. En azından endişelerini dile getirmeliydi. Bunu yaparken o gün susmuş olmanın ızdırabını ömür boyu taşımaktan çekinmişti. Tedbir makamından, tüm tedirginliklerini sıralayacaktı.

"Herkesten çok ikimiz biliriz: Kûfeliler önce babamızı yarı yolda bıraktılar, sonra abimizi... Her ikisine de şu okuduğumuz

mektuplardan daha ateşli sözlerle biat etmişlerdi. İmam Hasan, 'Barıştığımla barışmaya, savaştığımla savaşmaya razı mısınız?..' diye sorduğunda, hep birlikte, 'Amenna...' dediler. Sonra ne oldu? Savaş günü onu cephede yalnız bıraktılar. Utanmadan da, 'Muaviye ile niye barış yaptın?..' diyerek ona hakaretler ettiler."

Müslim de cesaretlenmişti: "Medine'den çıktığımız o geceden beri aklımda... Kûfeliler ne zaman haber gönderecek diye bekler dururum. İşte!.. Geldi sonunda. Bak!.. Mektuplarını İmamlarından bile çekiniyorlar. Sen tek tek bu mektupları Yezid'e yollayıp onları ihbar mı edeceksin? Kûfeliler kendilerine de güvenmiyor, sana da..."

Hüseyin sözü kesmişti bu noktada. Aynıyla soruverdi: "Peki, sen neye güveniyorsun? Kendi sadakatine mi, İmamının ferasetine mi, yoksa Allah'a mı?"

Bu sorgulama karşısında Müslim'in yüreği titremişti. Az evvel zihinleri kalabalık olan diğerleri de onun gibi kaskatılardı şimdi. Ne söyleyebilirlerdi ki? Abbas iki büklüm olmuştu. "Allah bilir!" cevabından çok daha sarsıcıydı bu. Beli kırılırcasına yere çökmüş hâlde yalvarıyordu içten içe...

"Allah'ım, şu aciz kuluna bir daha 'Neden?' diye sordurma! 'Ne olacak?' kapısını kapat... 'Sabır' kapısını aç.

Hüseyin'in oğulları ve yeğenleri de aynı muratta buluşmuşlardı. Güvendikleri ne kendi sadakatleriydi, ne de Kûfelilerinki. Sadece Allah vardı ya, O'ndan başkasına güvenmiyorlardı. İbrahim Halilullah'ı hatırlamışlardı. Mancınıkla devasa ateşlerin orta yerine fırlatılan ve o güne değin kimseciklerin görmediği çetin bir sınava tutulan O Nebi, Cebrail'in, "Seni yanmaktan kurtarayım..." vaadine bile müdana etmemişti. "Allah'tan gayrı Yâr ve Yardımcım yok..." diyerek, melekler eliyle dahi olsa her türlü öteki yardımı reddetmişti. Peki böylesi bir teslimiyet İmam'ın ferasetini sorgulamayı kaldırabilir miydi? Asla...

Öyleyse Allah'ın Kitabından ve Resûl'ün İtretinden gayrı ne kalmıştı yol gösterici olan... Hüseyin onlara Kuran'ı hatırlatıyordu:

"Hani Rabbin, meleklere dedi ki,
Yeryüzünde bir halife var edeceğim.
Onlar da dediler ki, biz Seni şükürle yüceltip takdis ediyoruz ya,
Yeryüzünde nifak çıkaracak ve
Kan dökecek birini mi var edeceksin?
Allah, şüphesiz Ben sizin bilmediklerinizi de bilirim..." dedi.

Hüseyin o sabah ailesinin tüm kadınlarına ellerindeki işleri bırakmalarını söylemişti. Dem, Beytullah'ı ziyaret demiydi. Fâtıma'nın sezinlediği gibi, bu belki de son umreleriydi. Bunu hakkıyla yaşamaları gerekti.

Hüseyin üzerinde hiçbir dikişin bulunmadığı ihramını kuşanıp konağın bahçesine çıktığında, üzerindekiler kabir giysisini hatırlatıyordu. Tek farkla!.. Kefen gibi yekpare değil, iki parçaydı. Bu şekil giyinmek erkeklere özgüydü. Kadınlar, elleri ve yüzleri belli olacak şekilde, yine tamamı beyaz olan temiz kıyafetlerle ihrama girerek ak ve pak şekilde isimleriyle müsemma birer Zehraymışçasına bahçede sıralanmışlardı. İmam'ın baş ucunda namazdaki gibi oturuyorlardı. Gönüllerinde ihrama girişi alıp veriyorlardı.

Yılanların deri değiştirmesi gibi, umreye talip olan kullar da eski kıyafetlerinden sıyrılıp bu beyazlara bürünürlerdi. Daha da önemlisi, tüm renklerden arınıp saflığa dönüldüğü için, ihram, kabrine konulmayı bekleyen insanı anlatırdı. Resûlullah'ın buyurduğu gibi, ölmeden önce ölebilmek adına en büyük denemelerden biriydi bu. Tıpkı ölmüş nefislerin yapamadığı gibi, ihram içerisindeki insanlara da yasaklananlar vardı. Tırnak kesmek dâhil, beden üzerindeki tüm tasarruflar kaldırılmıştı. Sadece yiyip içmek serbestti. Umreleri Ramazan'a denk geldiğinden, doğal olarak bunlar da yasaktı.

Her biri kendi kefenini sırtlanan bu altı kişi için misafir oldukları bu konak, umrenin başlangıcı olan mikat yeri sayılırdı. İkinci durakları Mescid-i Harâm olacaktı. Oraya ulaşana kadar alınan yol, İmam'ın haftalar önce bahsettiği seferlerden bir seferdi. Üzeri örtülmüş ne varsa usul usul açığa çıksın istiyorlardı. Her bir adımlarında, varlıklarından biraz daha sıyrılıyorlardı sanki. Nasıl ihrama giriş ölmeden önce ölme provasıysa, bu yolculuk da ruhani doğumun başlangıcıydı. Özgürlüğe kanat açmış ruhlar dört bir yönden O'nun Evine doğru uçuşmaktaydılar.

Uzaktan uzağa ilk kez Kâbe'yi gördüklerinde içleri titremişti. Ekseri sütten ak ipeklerle kuşatılmış olsa da, üzerinde yer yer kızıl renkli örtüler de vardı. Ki bu kızıllığı Fetihten sonraki ilk Aşûrâ Gününde bizzat Resûlullah ekletmişti. Ziyaretçilerin ihramları gibi, bu örtüler de iki parçaydı. Üsttekine "Kamis", alttakine "İzâr" deniyordu.

Allah'ın Evini kâh duvağının berisinde türlü güzellikler barındıran gelinlere benzetiyorlardı, kâh sırlarını gizlemeye çalıştığı için Beytullah'ın örtündüğünü düşünüyorlardı. Rübab, Müddessir Suresinden çağrışımlarla dua etmekteydi: "*Ey örtülere bürünen! Kalk ve uyar.* Sana doğru gelenleri ikaz et! Neleri görmeye geldiklerini bilmiyor insanlar. Kalk ve gafletten uyandır bizi!"

Gönüllerince dualarını tamamladıktan sonra hep birlikte "Lebbeyk!" demeye başlamışlardı... "Lebbeyk, Allahümme lebbeyk!"

"İşte geldim, emrindeyim! Davetine icabet ettim, huzurundayım, Allah'ım. Senin eşin ve ortağın yoktur. Mülk ve nimet Senindir. Hamd, şeriki olmayan Sanadır."

Ümmü Gülsüm tekrarlanan bu telbiyeler esnasında bir an "mülk" sözüne takılmıştı. Buraya gelen herkes tüm mülklerin sahibi olarak Allah'ı biliyorken, Yezid nasıl oluyor da saltanat sürebiliyordu? Kâbe'ye yaklaştıkça gönlünde bunun ilhamı belirdi: Kitapta her bir insan için Allah'ın Kendi ruhundan üflediği söyleniyordu. Beşeri olan nefsin, ilâhî olan ruhu perdelemesi gibi,

Yezidler de bir zaman için Allah'ın Arzına çöreklenmişlerdi. İhramda olmak biraz da bu saltanatın geçiciliğini anlatıyordu.

Zeyneb övgüyü, nimeti ve mülkü Allah'a teslim ederek Kâbe'ye doğru yaklaşırken kendisini demir talaşları gibi hissetmişti. Mıknatıs bir kez "gel!" dedikten sonra nasıl durabilirlerdi? Coşkun bir nehre kapılmış yapraklar gibi, aşkla Allah'ın Evine akıyorlardı. Tekrarlanan "lebbeyk!" nidaları Hakk'ın mutlaklığına şahitlik ediyordu ya, tüm yaratılmışların varlığı O'nunkinin yanında birer vehimdi sanki.

Nihayet Kâbe'nin önündeydiler. Dıştan bakınca küpü andıran; eni, boyu ve yüksekliği altı-yedi adam boyunca olan bu bina ilk olarak Âdem Aleyhisselam eliyle yapılmıştı. Harcında O Nebinin sadece el emeği ve alın teri yoktu. Binanın temeli edep nimetiyle kazılmıştı. Her bir taşında bedeli ödenerek kalben yaşanmış nice tövbeler vardı. Âdem Aleyhisselam yeryüzüne indirildikten sonra affedilmek için yıllar yılı yalvarmış, şeytanın yaptığı gibi "*Beni Sen azdırdın!..*" diyerek kusuru Allah'a havale etmeden, "*Biz kendi kendimize zulmettik!..*" ikrarıyla Rabbinin merhametine sığınıp bağışlanmayı dilemişti.

Sonraki vakitlerde Nuh Nebinin ümmeti azgınlaşınca arzı tufanlar kaplamış, yeryüzü sular altında kalırken Kâbe'nin Rabbi onu Kendi katına çekmişti.

Ve İbrahim Halilullah...

Allah'ın Dost edindiği Nebi rüyaların ardınca gelen bir imtihana tabi tutulmuş ve oğluyla birlikte bunu hakkıyla aşabilmişti. Ateşten kurtarılmış Baba ve kesilmekten kurtarılmış Oğul'un birlikte inşa ettikleri Kâbe'nin temeli bu kez teslimiyet taşındandı.

Zamanla kapanan binanın tavanı üç sütun üzerinde duruyordu. Zeyneb'e göre bunlar temiz aklın, arınmış nefsin ve Allah'tan birer nefes olan ruhun işaretleriydi. Duvarlarında kerem sahibi Allah'ın kimi kullarında tecelli eden cömertlik vardı. O gün bugündür Mekke, Halil İbrahim Sofrasıydı. Emin Beldeye gelen-

ler, maddi manevi rızıklarına ulaşmadan kendi yurtlarına dönemezlerdi.

Hüseyin ve maiyetindekiler şimdi de Hacer'ül-Esved'in önündeydiler. Kızıl damarlarına rağmen parlak siyah renkli duran ve birkaç parçadan oluşan gizemli bir taştı. Kimileri Cebrail tarafından cennetten indirildiğine inanırdı. Kimileriyse İsmail Aleyhisselam'ın onu Ebû Kubeys Dağından sürükleye sürükleye getirdiğini söylerdi. Herkesin mutabık olduğu biricik nokta, bu taşın evvelce bembeyaz olduğuydu. İnsanoğlunun günahlarına dayanamayarak zaman içerisinde kararıvermişti. Yine de tüm karalığına rağmen, Resûl'ün mübarek elleri defaatle onun üzerinde dolaşmıştı ya, Hacer'ül-Esved'e dokunmak Sukeyne için dünya gözüyle göremediği Büyük Dedesiyle kucaklaşmaktı. Zaman zaman babasına da sırf bu yüzden dokunmak isterdi. Âlemlerin Sevgilisinin değdiği o elleri öpmenin, Kara Taşa yüz sürmekten altta kalır bir yanı mı vardı?

Tavaftaki her bir dönüş bu taş ile başlıyordu ya, Fâtıma'ya göre bu durum yolun kaybedilmemesi için bir işaretti. Tıpkı Resûl İtretinin bekası olan İmamlara sımsıkı sarılmak gibi, tavaf esnasında da Hacer'ül-Esved'i gözden kaçırmamak gerekiyordu.

Yeğenlerinden sonra güneş gibi parıldayan o Kara Taşa Zeyneb yanaşmıştı. Biliyordu, bu taş, el timsaliydi. Resûl, "Her kim onu tutarsa, Allah'ın sağ elini tutmuş gibi olur..." buyurmuştu. Sağ elin üzerine el koymak biat etmek demekti ya, buraya gelen kişi Hacer'ül-Esved sayesinde Allah'la olan sözleşmesini yenilerdi. Bu son biat öncekilerin de hükmünü ortadan kaldırır, ziyaretçiler Allah'a olan yeminlerini diğer tüm menfaatlerin üzerine çıkardıklarını buradayken bir kez daha beyan ederlerdi. Yeryüzünün tüm güçleri ve hayatın tüm dertleri Allah'la yapılan bu ittifak karşısında yıkılıp gitmeye mahkûm değil miydi? Kendinde bunu tahakkuk ettirebilenden daha özgür kim olabilirdi?

İşte!.. En özgür hâlleriyle Allah'ın Haremindeydiler. "Biatlerimizde bizleri sebatkâr eyle!.." diyerek dualar ediyorlardı.

"Hicr" de denen Hatim, Kâbe'nin batı yakasında uzanan hilâl şeklindeki bir temel parçasıydı ve İbrahim Aleyhisselam zamanından kalmaydı. Sonraki tadilatlar esnasında, duvarların dışında bırakılmıştı. Resûlullah bu kısmı da Kâbe'den saydığı için tavaf onun önü sıra dolanarak yapılırdı.

"Hicr" kelime olarak hicrandan geliyordu. Ayrıydı. Ayrılığın nişanıydı. Allah'ın emri üzerine O'nun rızası için evini, yurdunu ve erini terk edebilen Hacer'i hatırlatıyordu.

Ümmü Gülsüm'e göre de burada Hacer Anne'nin işareti vardı. Tek farkla! Hicr kelimesinin ayrılıktan ziyade "etek" anlamındaki kullanılışını yeğlemişti. Ona göre burası İsmail'e emek veren eteği anlatıyordu. Habeşli bir kölenin eteği, Allah'ın Eviyle uç ucaydı; ne garip! Üstelik Nebilerin bile defnedilemediği Kâbe'de Hacer vardı sadece. Burada Fâtıma'nın gönlüne doğan mana, Allah rızası için evini barkını, eşini dostunu, huzur ve rahatını terk eden Hacer'i Rahman'ın Kendi Haremine dâhil ettiğiydi. Kim bilir, belki de Allah için yola çıkan muhacir de, Allah'ın Evini ziyarete gelen hacılar da isimlerini Hacer'den alıyorlardı.

Süt beyaz kefenler içerisinde nefes alıp veren özgür ölüler şimdi hep beraber Kâbe'yi tavaftaydılar. Sukeyne devinimdeki her varlığın her an başka bir yerde olduğunu hissetmişçesine Rabbine sığınmıştı. "Sen her dem başka bir oluştasın..." diyordu. "Başka işler başlatmakta ve türlü şekilleri sonlandırmaktasın. Ey Rabbim!.. Bizi İmam'ın izince giden sebatkâr seferîlerden eyle!"

Ümmü Gülsüm tavaf esnasında iliklerine kadar hissetmişti; Hakk'ı görmek için buraya gelenler kendilerini öncelikle büyük bir halkanın -bizatihi halkın- ortasında buluyorlardı. Üstelik kadın ve erkek seçilmeden, çocuk ve yetişkin ayırt edilmeden herkes birdi burada. Külliyi gördükçe cüzi olanlar ayıklanıyordu bu cemden. Her can aynı halkada Allah için dönüyordu ya, kendi olmaktan sıyrılanlar tamamen tavafın akışına karılmışlardı. Dönüyor ve dönüyorlardı.

Rübab kendilerini ateşe uçuşan pervanelere benzetiyordu. Sevip Sevilen Vedud Rabbin Evine aşkla gelmişler ve o Kara Taş'ta Sevgiler Sevgilisine olan bağlılıklarını yinelemişlerdi. Yine aynı aşkla yürümeye devam ediyorlardı. Yakup Aleyhisselam gibi gömleğini koklayıp Yusuf'un diriliğini hissetmekti bu aşk...

Dirilik Zeyneb'in de gönlündeydi. Tavafın başlangıcında Hayy olan Rabbini anmıştı. Sonraki şavtlarda da her bir dönüşü Allah'ın ayrı bir sıfatını tefekkür ederek içselleştiriyordu. Rabbinin İlmine, sonra İradesine, Kudretine, Görüşüne, Duyuşuna ve Sözüne karılma derdindeydi. Resûlullah'ın aktardığı gibi, Allah sevdiği kulların gören gözü, işiten kulağı, tutan eli ve yürüyen ayağı olmuyor muydu?

Bir, iki, üç değil, tam yedi kez Allah'ın Evi etrafında döndüklerinde tavafları tamam olmuştu. Önde Hüseyin ve ardında ailesinin kadınları hep beraber Makam-ı İbrahim'e doğru ilerliyorlardı. Bu makam Hacer'ül Esved ile Kuzey Köşesi arasında kalan duvarın birkaç adım uzağındaki bir kaya parçasıydı. Üstelik Kâbe'nin kapısının da tam karşısındaydı. İbrahim Aleyhisselam buraya çıkarak Hacer'ül-Esved'i yerleştirmişti. O günden beri bu kayanın üzerinde Allah Dostu Nebinin ayak izi vardı ve binlerce yıldır silinmemişti. Devasa kalabalığa rağmen buraya kadar gelebildiklerinde, tavaftaki girdaptan da kurtulmuşlardı; tıpkı ölümden hayatın, yokluktan varlığın çıkması gibi...

Kitapta burası için "*apaçık işaretlerle dolu*" deniliyordu ve İbrahim Makamında, Dost Nebinin bastığı yerde dimdik ayaktaydılar şimdi. O Halilullah ki putları kırmıştı. Hem de kavminin en meşhur put yontucusunun oğluyken...

Allah'ı hakkıyla Birleyen herkes "Hanif" adıyla Ona bağlanmıştı. İsa Aleyhisselam da, Musa Aleyhisselam da İbrahim Milletindendi.

Halilullah, Rabbinden vaat almıştı: "*Seni insanlara İmam yapacağım!*"

Ve dua etmişti Rabbine: "*Soyumdan da İmamlar çıkar!*"

Bu yüzden Resûlullah, "Ben atam İbrahim'in duasıyım..." buyurmuştu. Onun İmamet vechi şimdi de Âl-i Beyt eliyle devam etmekteydi. İşte öylesi bir makamda vaktin İmamıyla beraberdiler. Hakk ile birliği ve halkla bir arada olmayı yaşayanlar tevhidin atası olan İbrahim Halilullah'ın makamında Onun sünnetince namaz kılıyorlardı. O an her birinin gönüllerindeki yegâne istek Kâbe gibi olabilmekti. Yere göğe sığmayan Allah mümin kulunun kalbindeydi ya, secde boyunca bu hakikatin kendilerinde de tahakkuk bulması için dua ediyorlardı. Sadece oradakiler değil, dünyanın her yerindeki müminler yönlerini buraya çevirmişlerdi. Dirilerin mescitleri ve ölülerin kabirleri buraya bakıyordu. Kıble, yüzünü ve gönlünü kendisine döndürenleri karşılaşıyordu her an...

Ümmü Gülsüm namaz esnasında donuvermişti sanki. Ruhu teninden sıyrılıp ayrılmak istiyordu. Başarabilse, şu kapıdan geçip namazını bizzat Kâbe'nin dört duvarı arasında kılacaktı.

Peki, kıble?..

İçerdeyken onu nasıl tayin edecekti. Herkesin kıblesi olan Kâbe'nin yönü neresiydi ki? Sağ-sol, alt-üst, doğu-batı kalmamıştı içeride. Akıl sahipleri için yönsüzlüğü kavrayabilmek ne de zordu. Kitap belki de bu yüzden, "*Yüzünüzü her nereye dönerseniz Allah oradadır...*" diyordu. Ümmü Gülsüm niyazdaydı. Tamahkâr kullar gibi altın kesesine yahut taş-toprak görmeye gelenler gibi dört duvara değil, tüm secde ehlinde olduğu gibi Allah'a doğruydu gönül kıblesi...

Namazları bittiğinde sırada umrenin üçüncü ve son şartı vardı. Safa ile Merve Tepeleri arasındaki yaklaşık bin adımlık yolda dört kez gidilip üç kez dönülecekti. Hedefi olan, arayış dolu bir devinimdi bu. Özgün adı "say" olan iki tepe arasındaki gidiş gelişlerde yine konumları, cinsleri ve renkleri bir olmuş insanlar, her türlü ayrımdan kurtulmuşçasına cemdi, cemaatti. Üstelik saydakilerin her biri Hacer sayılırdı tek başına...

O her varını Allah'ın emri üzerine terk edenlerden biriydi ya, Rabbinin rızası uğruna hiç kimsenin yaşamadığı iki sıradağ arasındaki çorak topraklara birkaç yaşındaki oğluyla birlikte yerleşebilmişti.

Biliyorlardı, o kadıncağız da eşti, anaydı. Ne azığı vardı yanında, ne de içecek bir damla suyu... Öylece geldiği bu topraklarda, erine, "Beni ve oğlunu Allah'a emanet ettin, aklın geride kalmasın..." diyebilen bir tevekkül abidesiydi o.

Sebepsiz ve vesilesiz iş görmeyen Allah, mütevekkil kuluna dirayet verdiği için o kadıncağız duraksamadan ayağa kalkmış, kuru ve yakıcı dağlarda su bulmak için koşuşturmaya başlamıştı. Bugün aynı yolu say eden tüm gönüllerde onun işareti vardı.

Anneler içinden bir anne, susuzluktan çatlamak üzere olan yavrusu için kıyamdaydı. İsmail'in tüm Mekke Vadisini inleten ağlayışları kayalara çarptıkça, yeniden o acılı annenin üzerine üzerine gelmişti. Oysa bir damla suydu Hacer'in arayıp da bulamadığı...

Her gün herkesin kana kana içebildiği nimet için çırpınmaktaydı. Kendisi için değil, susuzluktan az sonra can vermesi mutlak olan yavrusu için koşturuyordu. Yavrunun babasını ateşler içerisinden alan Allah'ın muradına teslim olmuşken, babayı yakmayan ateşlerde cayır cayır yanmakta olan yavrusu için su arıyordu. Nebi Ciğerparesi İsmail susuzluktan mı çatlayacaktı? Arıyordu Hacer... Bir avuç suydu muradı...

O çırpına çırpına koştururken, yavrusu ağlamaktan gayrı mora rıvermişti. Topuklarıyla toprağı dövüyordu ha bire. Anneden sonra bala da fıtratının verdiği gayretteydi ya, az sonra vurduğu yer nemlenmeye başlamıştı. Hacer yorgun ve perişan şekilde oğlunun yanına döndüğünde yeni baştan dirilecekti. İşareti yakalamıştı. Toprağı tırnaklarıyla kazıyor, avuçlarıyla eşeliyor, parmakları kopana dek Rabbinin ihsanını arıyordu.

Ve nihayet ulaşabilmişti aradığına...

Hayat bahşeden bu ihsanın adı "zemzem" idi. Allah'ın muradı, nimeti kulun gayretinin ardına saklamıştı ya... Bunca ızdırap ve uğraştan sonra o suyu yavrusuna kana kana içirebilmişti.

Rübab say boyunca tüm anneleri kahreden o elim mukayeseyle meşgul olagelmişti. Kendi oğlu Ali Asgar ile Hacer'in İsmail'i yaşıtlardı. Bir damla su için vahşi ve kızgın tepelerde koşturmak ne büyük bir imtihandı. Başının döndüğünü, tüm vücudunun uyuşmaya başladığını hissediyordu. Elleri istemsizce iki yanına düşmüş, dizlerinin bağı çözülmüştü. Say için koşturmaya devam edemeyecekti. Bir an koluna Hüseyin'in girdiğini fark etti. Ama gözlerinin içine bakamıyordu. Bakabilse, "Ey Resûl'ün Oğlu!" diyecekti... "Biz de mi?"

Getiremiyordu devamını. İmam da gözlerini kaçırmıştı. Bir yaşındaki Ali Asgar'ın annesine bakamıyordu bir türlü. Umre boyunca ilk kez açıktan açığa konuşurken, belli belirsiz bir sesle, "Yürüyelim!.." deyiverdi. Rübab sanki devamını da duymuştu:

"Yürüyelim ve görelim!.."

Sukeyne berilerinde kalan annesi ve babasını beklemek için duraklarken, bu yolculuktaki iki tepenin Allah'ın Celâl ve Cemâl yönleri olduklarını hissetmişti. Hele de Resûl Evlatları için bu iki tepe arasında gidip gelmek mukadder miydi?.. Sarsılıyordu.

Fâtıma ihrama girmekteki ölümü ve tavaftaki halkla birlikteliği, iradeyi Allah'a teslim etmek olarak yaşamıştı. Oysa sayda acı vardı, emek vardı. Muhtaçların taştan su çıkarıncaya değin gayrete devam etmesi vardı. İsteyip uğraşarak ilâhî himmeti çağırmak vardı. Say, Allah'ın muradı için azmeden kulun Kerim Rabb tarafından nasıl nimetlendirildiğini gösteriyordu. Son nefesine değin böylesi bir teslimiyet ve dirayet içerisinde olmak istiyor, bunun için yalvarıyordu. Ümmü Gülsüm de tavafı büsbütün Allah'a hasretmişken, burada Rabbine tevekkül eden insan iradesini görüyordu. Ona göre tavaf, susuzluğu arzulayıştı... Say ise suyu arayış...

Son bir işleri daha vardı. Tavaf ve say tamam olunca, umre talipleri zemzem içerlerdi. Şeklen bile olsa, güçlüklere göğüs gerip sebat edenler için Allah'ın bir ikramıydı bu. Ancak Ramazan ayında oldukları için birer avuç zemzemle yüzlerini ve boyunlarını serinletmekle yetineceklerdi.

İyi kötü kendisini toplamaya başlayan Rübab biliyordu, o günden sonra say için koşturup yeniden zemzem bulan olmamıştı. Ama umre de, hac da Safa ile Merve arasında sefer edilmeksizin makbul değildi. Zira Kitap bu iki tepeyi Allah'ın nişanlarından saymıştı. Az evvelki mukayesenin etkisiyle, zemzemden içen İsmail'i düşünürken, Hacer Anne'nin nefesiyle, "Hamdolsun!" deyiverdi. Son demde gelen nimete şükrediyordu olabildiğince...

Sukeyne ruhundaki susuzluğu giderenlerden olmayı dilemişti. Tıpkı babası gibi o da oruçlarına niyet ederken Allah'ın sevgisini azık, ilmini su bilenlerdendi. Allah'a tam tevekkülle, O'nun adıyla yola çıkıp O'nun için gayret ettikçe, kayalardan su çıkartan Allah Kendi ilmiyle de bilgilendirmez miydi?

Ümmü Gülsüm'ün gönlünde beliren ilham da yeğenindekilere benziyordu. Dedesi Resûlullah'a inen ilk ayetleri düşünmüştü. "*Oku!..*" emrinden sonra "*İnsana bilmediğini O öğretti...*" denmiyor muydu? Bununla lütuflanmak arzusuyla Rabbinin ilminden bilmediklerine talipti.

Zeyneb tüm manaları en baştan kuruyordu. Ona göre buradaki İbrahim Aleyhisselam, Allah katından herkese verilmiş olan ruhun timsaliydi. Hacer ise Rabbine sığınan ve bu tevekkül sayesinde yücelme azmindeki nefisti. Safa ve Merve Tepeleri arasındaki koşuşturma Allah için Allah'a doğru yapılan seferdi. Kâbe arınıp temizlenmiş kalpti. Nefisler Hacer'in de yaptığı gibi Allah'ın emrine ihlas ve rızayla teslim olunca; Rabb onları temiz bir kalbe ulaştırırdı. Bunu tahakkuk ettiren kullar, Allah'tan bir yakin bulur ve ayetin bahsettiği Emin Beldelerden oluverirlerdi. Allah'ın Hacer'e ve oğlu İsmail'e ikram ettiği zemzem, adı Kuran'da

geçen İlm-i Ledün idi. İlâhî bilgiydi o. Kevserin manalarından bir manaydı.

Biliyordu... Zemzem, "Alçak sesle konuşmak..." demekti. Onu içenler seslerini kısarlar ve ağızlarından çıkan kelamın kem kulaklara gitmesinden çekinirlerdi. Bu yüzden babası İmam Ali, "İnsanlar beni duysalar, mecnun olurlar!.." demişti. Üzerindeki ilimle bunaldığı demlerde kabirlere gitmiş, ölülerle dertleşmişti. Zira o, ancak Resûlullah'ın ifadesiyle hakkı teslim edilebilen "İlim Şehrinin Kapısı" idi.

Artık ihramdan çıkmaları gerekiyordu. Bunun için bir parça da olsa, saçlarından kestirmeleri yeterliydi. İhramın sona ereceği noktaya vardıklarında, Hüseyin telaş içinde bekleşen Abbas'ı görüverdi. Kadınlar uzaklaşana değin konuşmamıştı. Sonunda içindekileri açık etti.

"Duydun mu?.. Yezid Mekke'ye yeni bir vali yollamış. Adam gelir gelmez ilk olarak seni sordurmuş."

Abbas bir an evvel duyup öğrendiklerini aktarmak arzusundaydı. Lakin Hüseyin şimdilik eve gitmek istiyordu... Kıyafetlerini değiştirecekti.

Nitekim görüşmeleri iftardan sonraya kalmıştı. İmam, kardeşini yanına alıp dışarı çıktığında, oğulları ve yeğenleri de artları sıra geliyorlardı. Evden pek uzaklaşmamışlarken Müslim takip edildiklerini fark etti. Sokağın her iki ucundaki adamlarca izleniyorlardı. Görülen oydu ki, yeni vali selefine göre işi daha sıkı tutacağını göstermek niyetindeydi.

Peşlerinde gözcülerle meşalelerin aydınlattığı, gölgelerin birbirine karıştığı o toprak yollar boyunca konuşmaksızın Cennetü'l-Mualla'ya gelmişlerdi. Nebi sığınağı Haticetü'l-Kübra ve Resûlullah'ı müşriklerden sakınmaya çalışan Ebû Tâlib az berilerindeydi ya, sanki Mekke'deki en muhkem yerdeydiler.

Hüseyin konuşmasını işaret edince, Abbas derin bir nefes alarak, "Yezid, Said oğlu Amr'ı vali tayin etmiş..." deyiverdi. "Üstelik sadece Mekke'nin değil, Medine'nin de idaresini ona vermiş."

Her iki şehrin yöneticilerinin birden değiştirilmiş olması, Yezid'in artık buraları gündemine aldığını gösteriyordu. Hüseyin, "Bence..." diyerek söze girdi... "Amr öncelikle Medine ile Mekke arasındaki gidiş gelişleri kesmek isteyecek. Yarın güvendiğin birileriyle Hasan'a haber sal. Medine'deki dostlarımız yanımıza gelmek için biraz daha sabretsinler. Oradaki durum hakkında da bizi bilgilendirsin."

Ali Ekber, "Vali değişince usulleri de değişir..." derken herkes ona bakmıştı. Doğruydu... Gerek Medine'deyken Velîd, gerekse burada Yahya, Resûl'ün Oğlu'na cebri bir biat dayatamamışlardı. Hem Hicâz halkının İmam'a olan ilgisi ve yönelişinden, hem de içlerindeki inanç ve Allah korkusu kırıntıları bunu engellemişti. Üstelik diğer bölgelerdeki insanlara ulaşacak haberlerden de çekinmişlerdi. Lakin Şam, Mısır ve Filistin gibi nüfusu daha kalabalık ve ekonomik açıdan daha güçlü olan bölgelerde otoritesini tesis eden Yezid'in gözünü kırartabileceği de aşikârdı.

Müslim her hâlükârda Emin Belde'de kaldıkları sürece cebir uygulanmayacağına inanıyordu. Yezid istediği kadar zulümler etsin, valinin malına mülküne konsun yahut insanların kimini diğerlerine köle etsin, yine de Beytullah'a sataşamazdı. Böylesi bir hadsizliğe yeltenen Yezid, ordusu içindeki az çok Allah'tan korkan askerlere söz geçiremezdi. Her ne kadar çıkarları uğruna saltanatın tarafını tutanlar olsa da, neticede bu insanların da alınları secdeye varıyordu. Yezid ve adamlarının Kıblegâhta Resûl'ün Oğlu'na yahut bir başkasına kast edebilmesi mümkün değildi. Müslim, Hüseyin'in bu görüşe katılmadığını düşünüyordu ki, aradığı desteği Abbas'ta buldu:

"Kâbe'nin baş ucunda birilerini öldürmeye müşrikler bile teşebbüs edemedi."

Ne denli haklı olduğunu İmam'm yüzünde okumak arzusundaydı. Hüseyin yine renk vermeyince, Abbas duyulmadığını zanıyla sözünü tekrarlayıverdi.

İmam, "Haklısın!.." demişti bu kez... "Müşrikler bile buna cesaret edemedi."

Sözün ardınca kendi derin dalgınlığına çekilmişti. Ali Evsad babasının bu esnada başka düşüncelerle boğuştuğunun farkındaydı. Kûfelilerin mektuplarından sonra Mekke'de kalmak istemeyeceğini de hissediyordu. Dile getirilmemiş bir durum olduğu için konuyu açmak, dahası, babasına bunu bizzat sormak istemiyordu. Her zamanki gibi hayırlısına ve Allah'ın muradı her ne ise ona talipti.

Ramazan ayının çoğu gitmiş azı kalmıştı. Kimileri hilalin görünümüne göre "Bayrama on iki-on üç gün var..." derken, kimileri de "Bu on yedinci orucumuzdur..." diyordu. Herkes gönlünce bir vakit bellemiş, onun vazettiği zamanı yaşıyordu.

Hüseyin, Mescid-i Harâm'daki kısa sohbetin ardınca cemaatten ayrılıp kapıdan çıkar çıkmaz karşısında Hâşim'i görüverdi. Bir kenarda kendisiyle baş başa konuşmak arzusundaydı. Yüzündeki utangaç ifade, uzun süredir zihnini kurcalayan bir şeyler olduğunu haber veriyordu. Sağı solu kolaçan eden gözleri ilerideki bir hurma ağacına takılınca o tarafa meyletti. Kendilerini uzaktan gözleyen takipçileri huylandırmak istemiyordu. Güneşten bunalmış sıradan iki Mekkeli gibi ağacın altına çekildiklerinde, ilk sözü "Mahcubum!.." oluverdi. Kapkaraydı yüzü. Yine de sebebini izah edemiyordu. Az sonra dili çözüldüğünde, son üç günde yaşadıklarını özetlemeye başladı.

Yeni vali şehre gelir gelmez içlerinde Hâşim'in de olduğu eşraftan bir düzine insanı huzuruna çağırtıp, "Emîr'ül-Müminin değiştiği için henüz tam olarak güvenliği tesis edemedik. Bakarsı-

nız yolda kervanlarınızın başına işler gelir. Siz malınızdan olursunuz, biz de alacağımız vergilerden. Dikkat edin kendinize!.." diyerek aba altından sopa göstermeyi ihmal etmemişti.

Hâşim soluklanmak gayesiyle ara sıra beklerken, İmam pürdikkat dinlemeye devam ediyordu.

"Eşrafı evlerine yollayınca ben de çıkıyordum ki, kolumdan tutup, 'Sen kal...' dedi. Salondaki hizmetlilerini ve danışmanlarını da yolladı. Sonra kulağıma eğilip, 'Dikkat et, Hâşim... Eğer Resûl Evlatlarından herhangi biri hasta olur, rengi sararıp solar, içtiği bir tas sudan zehirlenecek olursa, bunu senden bilir, kafanı kopartırım!..' dedi. Böyle bir rezillik yapabileceklerinden hep korkardım ama bu seferki bir başkaydı."

Hüseyin sözdeki gölgelerin farkındaydı. Vali Amr yapacaklarının yerini ayarlıyordu. Üstelik, "İmam ve maiyetindekiler Hâşim'in evinde zehirlendiler!.." diyerek hem şüpheleri üzerinden kaldıracak, hem de "Resûl'ün akrabaları birbirlerinin canına kıyıyor" şaiyasıyla diğer bölgelerdeki Müslümanlara kendilerini kötüleyecekti. Biat meselesi de temelli halledilmiş olacaktı.

Bir taşla üç kuş...

Said oğlu Amr bir nesil önceki adaşına benziyordu. "Arabın Tilkisi" lakabıyla maruf Amr ibn'ül-As hâlâ yaşıyor olsa, kesin böylesi bir fikir geliştirirdi. Sıffin'daki savaşta Kuran Mushaflarını parçalayıp mızrakların ucuna geçiren As oğlu Amr kaybedilmekte olan bir harbi Muaviye'nin lehine çevirebilmiş bir komutandı. İmam Hasan'a biat etmiş çoğu insanı ya rüşvet, ya da bu tarz tehditlerle bertaraf etmişti.

Hâşim asıl mahcubiyet nedenine geçiyordu. Soluklandıktan sonra, "Dün..." deyiverdi, "içinde benim de yüklerim olan bir kervan geldi. Dediklerine göre, gece vakti bedevilerin saldırısına uğramışlar."

Hüseyin, "Ölen kalan var mı?.." diye sorunca, hamd etmişti hemen. Herkes sağdı. "Bu sabah haberi alır almaz Amr'a git-

tim. Daha ben konuşmadan, 'Geçmiş olsun...' dedi. 'Bedevilerle bir derdin var mıydı? Niye başkalarınınkini değil de, koca kervanda bir tek senin mallarını basmışlar?' diye sordu. Amr'ın yanından çıkınca kervanbaşına gittim. Bedeviler kaçarken, 'İstenmeyen misafirleri evinde tutanların torunları yetim kalır!..' diye bağırışmışlar."

Bu son söz henüz tamamlanamadan İmam anında fırlamıştı yerinden. Koşuyor muydu, yoksa uçuyor mu, ardından yetişmekte zorlanıyordu Hâşim. Hüseyin'i güç bela Vali Konağı önünde yakaladığında, "Dur!.." diye seslendi... "Dursana, amcam oğlu! Benim için Amr'ın yanına gidersen, vallahi sana hakkımı helal etmem."

Hüseyin'i ancak böylesi bir ikaz durdurabilirdi. Yüzü celalden kıpkızılken ayakları olduğu yere çakılmıştı. Abbas, Müslim, oğulları ve yeğenleri de yanına geldiklerinde, uzunca bir süre suskun kalmıştı. Hızla oradan uzaklaşırken tüm Mekke sokakları birer birer gözlerinin önünden akıyordu. Toprak yolları tozutan çocuklar, pazar yerinin keşmekeşi, umre kafilelerindeki insanların kâh umut ve adanmışlık dolu yüzleri, kâh şaşkın ve ürkek bakışları teker teker birbirlerinin yerine geçiyordu.

Cennet'ül-Mualla'daydılar yine. Hüseyin, Ebû Tâlib'in kabrinden bir parça toprak avuçladığında, sözlerine onu da şahit tutmak istercesine gergindi. Gözleri ateşler saçarken, dudaklarında iki neslin sitemi vardı.

"'Ey Nebi Hâmisi! Kalk ve gör dünyanın şimdiki hâlini. Uyan ki, Ebû Cehil gibi kâfirleri özleyesin..."

Oradaki herkes biliyordu... Allah ve Resûlüne düşmanlığın bayraktarlarından olan Ebû Cehil, müminlerin karşısına dikilir ve ağzına ne gelirse utanıp sıkılmadan sayardı. Ebû Tâlib onları durdurmaya çalışır ama zalim müşrikler fırsatını buldukları anda ellerine geçen güçsüz müminlere alenen işkenceler ederlerdi. Oysa şimdi her şey tepetaklaktı. Düşmanı yüzüne tükürünce nefsinin hışmına yenilmekten korkarak onu serbest bırakabilen bir ahla-

Ahmet Turgut Aslan Şahidi

kın temsilcileri, karşılarında duran insanların Ebû Cehil kadar mert olmasına bile razıydılar. Şimdiki düşmanlarda belki iman vardı ama mertlikten zerre yoktu.

Hep birlikte eve döndüklerinde, Hüseyin ailesinin kadınlarına derhâl toplanmalarını söylemişti. Kendileri yüzünden Hâşim'in veya bir başkasının zarar görmesine izin veremezdi. Bu esnada ezan okunmaya başlamıştı. Hâşim iftar vakti İmam'ın eşyalarını yüklenip çoluk çocuk evden ayrılmasını doğru bulmuyordu. Böylesi ani bir taşınma nedeniyle türlü dedikodular çıkacaktı. Amr kim bilir bu durumu -iffetsizlik de dâhil- ne gerekçelere bağlayacak, ne iftiralarla insanların zihinlerini bulandırmaya çalışacaktı. Hüseyin dinledikçe durulmuştu. Taşınmanın ertesi güne kaldığını söyleyip dışarı çıkıverdi.

Ailesinin tüm erkekleri İmam'la birlikteydiler. En arkadan gelen Abbas, elindeki hurmaları dağıtıyordu. En azından oruçlarını açmış olacaklardı. Ali Evsad yine Cennetü'l-Mualla'ya gideceklerini sanıyordu. Hâlbuki babası o akşam şehrin tüm sokaklarını adımlamaya ahdetmişti âdeta. Başı önünde, gözleri toprakta, nereye gittiğini belli etmez hâlde yürüyordu durmadan. Ahali iftar için evlerine çekildiğinden, sokaklar bomboştu. Tabii ki Amr'ın görevlendirdiği o birkaç takipçi haricinde...

İki-üç saati aşkın yürümenin ardından, Abbas kendinden beklenmedik şekilde, "Muhbirler bizim yüzümüzden iftar yapamıyor, biraz otursak mı?.." dediğinde, Hüseyin aniden duruverdi. Yekten kardeşinin gözlerinin içine bakmış, sonra iki kaşının arasına odaklanmıştı. Abbas gün içerisinde yaşanan her şeye rağmen bir şekilde rahat olabilmişken, şimdi usul usul geriliyordu. İmam yaşadıkları sıkıntılardan dolayı boşboğazlaştığını söylese, yerden göğe kadar haklıydı. Bu çıkışına kendisi de hayret etmişti. Utancından dilini ısırmaktayken, Hüseyin'in sesini duydu:

"Senin canın mı bir şeyler yemek istiyor, hakikaten onları mı düşündün?"

Abbas eğmişti başını. Bunun bile ahlaki bir sınama olabileceğinden çekinerek cevap veremiyordu. Oysa Hüseyin'in yüzündeki gerginlik çözülmüştü. Az sonra kollarını iki yana açıp sarılırken, "Böylesi bir anda hüznümü dağıttın ya, Rabbim de seni neşelendirsin!.." deyiverdi.

Şaşkınlık sırası Müslim'deydi şimdi. Şehre ilk kez gelenlerin bile başını sokacak bir yerler bulabildiği Mekke'de, üstelik de bereket ayı Ramazan'da iftar bile yapamadan sokaklarda geziniyorlardı ve İtret-i Resûl buna rağmen mütebessimdi.

Duruma en çok Kasım sevinmiş olmalıydı; her iki amcasının da ellerinden tutmuştu. Az evvel yediği o biricik hurmayla yapılan iftarın lezzetini asla unutamayacağını söylüyordu. Ama su içememişti hâlâ. Zemzem için Mescid-i Harâm'a ulaştıklarında, yatsı ezanı okunmaktaydı. Birkaç yudum suyun ardından mihraba doğru ilerleyen Hüseyin'e genç-yaşlı, çoluk-çocuk tüm cemaat yol vermiş, sonra onun ardınca namazlarını kılmışlardı.

İmam, Dedesinin Hırkasını kuşanıp minbere çıktığında, iftar vakti o boş Mekke sokaklarını adımlarken neler düşündüyse onlar hakkında konuşacaktı.

"Ey insanlar, unutmayın! Kendini ayıplayamayan nefis doyumsuzca ister. Onun emrindeki akıl, bu hadsiz isteklerin gerekçelerini bulup buluşturur. Ölü vicdan, arzuların hakkaniyete uyup uymadığına bakmaksızın onları aklar. Ama Allah elbette hesap soracaktır. Kendinizi defaatle kandırsanız bile O'nu aldatamazsınız, dikkat edin!

Dem gelir, şeytan size alenen kötülük yaptırmakta zorlanabilir. Soldan yanaşamadığını görünce, bu kez de sağa meyleder. Sûret-i Hak'tan görünüp başka türlü fısıldar. Kendini ayıplamaktan aciz olan nefisler de böyledir. 'Hırsızlık yap...' diyemez. Ama aklı ona, 'Şimdi al, sonra iade edersin...' diye yol gösterir. 'Ne var bunda, filanca da çalmıyor mu?..' diye ha bire kötülerden emsal getirir. Vicdanınsa, 'O zaten senindi...' diyerek hesabı kapatıverir."

İmam örnekleri arttırdıkça, Ali Evsad, 'En çok kaçınılması gereken hangisi?..' diye düşünüyordu. Kötülüğün başını tutan şeytan mıydı, Allah'tan korkmayan nefisler mi? Ya da Amr gibilere bu tür hileleri kim öğretiyordu? Yoksa şerri fikreden akıl mıydı, her belanın hocası? Mümin veya kâfir gönüllerin rengi belliydi. Ya münafıkların? Resûlullah münevver kıldığı Medine'de onlardan az çekmemişti. Şeytancasına her yönden yaklaşanlar, akıl karıştıran hilelerle zayıf nefisleri yanlarına çekip Resûl'ün Mutahhar Eşlerini bile dillerine dolayabilmişlerdi.

Ebûbekir içten içe, "Resûl'ün İtreti nasıl devam ediyorsa, münafıklarınki de kaim..." demişti. Hepsinden önemlisi, sabah mümin kalkanlar gece münafık yatabiliyorlardı. Titremişti içi. "Allah'ım! Bizi kötülük emreden nefisten, şerri fikreden akıldan, uyumakta olan vicdandan ve şeytanın vesveselerinden koru!.." diyordu.

Ali Ekber'in zihninde mukayeseler vardı. İslam'ın ilk yıllarında, Resûlullah Mekke'deyken mümin olmak, belalarla kuşatılmak demekti. İnanç sahipleri Allah adına her hareketleri ve Resûl'e bağlılıklarından dolayı bedeller ödemişti. Oysa Hicret'ten sonra tüm Medine müminlerin eline geçince, İslam mihnet olmaktan çıkmıştı. Hatta Müslüman görünmek kimileri için menfaat kapısı oluvermişti. Münafıkların tam da böylesi bir zamanda ortaya çıkmaları tesadüf müydü? Sonraki yıllarda toplum zenginleşmeye başlayınca insanlar bunu paylaşamadıklarını da göstermişlerdi. Yoklukta ve zorlukta bir olabilen yürekler, varlıkta ve rahatlıkta ayrı düşer olmuşlardı. Elleri azıcık para gördükçe, dar günün kardeşleri birbirlerinde hatalar bulma yarışına düşmek zorunda mıydı?

İmam mihraptan inip maiyetinin yanına geldiğinde, eve gitmek istemediği belliydi. Yürümeye devam edeceklerdi. Bu esnada İmam Hasan'ın ortanca oğlu Abdullah, Büyük Dedesini düşünüyordu. Medine'ye ulaştığı vakit inananlar, "Bizde kal, ey Allah'ın Elçisi!" diyerek şereflenmek istediğinde, Resûlullah kimseyi incit-

memek için, "Devem nerede durursa orada kalacağım..." demişti. Tüm gözler kendisinin üzerindeyken, o kızıl hecin deve gide gide boş bir mahalde durunca, Habîbullah en yakın evde misafir kalmıştı. Üstelik devenin çöktüğü o boş araziyi de satın alıp oraya kendi evini ve Mescid-i Nebevî'yi inşa etmişti. Şimdi Resûl'ün Evlatları, Dedelerinin şehrinde gidecek yer mi arayacaklardı? Yoksa keramet o kızıl hecin devedeydi de, bugüne kadar yanlış mı biliyorlardı?

Kasım, amcasının şehirdeki ilk günlerini hatırlamıştı. Mescitteki o ateşli konuşmadan sonra şehrin tüm eşrafı İmam Hüseyin'i konuk etmek için yarış hâlindeydi. Oysa şimdi zoru gördükçe davetinde ısrar eden kimsecikler kalmamıştı. Kasım ve abisi Abdullah, Büyük Dedelerinin ümmeti hakkında suizanda bulunmuş olsalar gerek, az sonra canı burnunda bir ihtiyar yanlarına geliverdi. Güçlükle hareket edebiliyorken, yekten, "Şereflendirmez misiniz?" diye seslendi... "İki göz evim var, sahur için ayırdığım üçbeş de hurma..."

Hâli, duruşu şehrin fakirlerinden olduğunu anlatıyordu. Eşraf gibi kaybedecek malı mülkü yoktu. Yitirecek varlıkları azaldıkça insan cesurlaşıyordu ya, sırf bunu hatırlatması için bile gönderilmiş olabilirdi.

Hüseyin tebessüm ettiğinde, Müslim davete icabet edeceklerini hissetmişti. İster istemez aklında şüpheler vardı. Ya Hâşim'in uyardığı gibi zehirletilmek isteniyorlarsa? Durduk yere davet edilmeyi hayra yorabilirler miydi? Abbas, doksanlı yaşlarda olan bu ihtiyarı vaktiyle babasının yanında gördüğünü iyi kötü çıkarabiliyordu. Diğerlerindeki endişeyi fark ettiğinden, "Ona güvenebiliriz..." deyiverdi.

Hep birlikte adamcağızın evine gitmektelerken, sonunda itimat etseler bile herhangi bir müminin davetinden şüphelenmeleri Muhammed'e dokunmuştu. Az sonra dedesinin bir sözünü hatırlayıverdi. İmam Ali'ye göre, dışarıya çıkanlar değil, dostsuz kalanlar gurbetteydi. Gönlüne "Halilullah" kelimesi doğunca ra-

hatlamıştı bir anda. İbrahim Aleyhisselam tüm sevgilerini ve dostluğunu Allah'a bağlayarak gurbetlerden kurtulandı. İmam Ali de bu minvalde gurbeti yaşamıştı, ta ki Rabbine kavuşuncaya dek...

Hissediyordu... Allah'a Dost olana ne gam vardı, ne de gurbet!

Nihayet o iki göz eve ulaşmışlardı. Adamcağız burada yalnız yaşıyor olmalıydı. Yerde hasırdan yayvanlar ve duvarın dibinde hurma liflerinden yapılmış bir yatak vardı. Diğer odası kenardaki birkaç sepet haricinde tamamen boştu. Her iki odanın da eni boyu ancak onar adım gelirdi. Dokuz erkek bir odaya güçlükle sığabilmişlerken, ev sahibi hurma ikramı için ayağa kalktığı sırada İmam oturmasını rica etti.

"Kimsin, kimlerdensin?.."

Adamcağız elli sekiz yıl önceki Bedir Savaşına katılıp hâlâ hayatta olan birkaç kişiden biriydi. Lakin gaziliği o günlerden kalma değildi. Zira Resûlullah'ın bu ilk savaşında Mekkeli müşrikler adına çarpışmış paralı askerlerdendi. O gün Müslümanlara esir düşmüş, on kişiye okuma yazma öğretip azat olmuştu. Sonrasında kendi rızasıyla iman yolunu seçmiş ve tüm seferlerinde Resûlullah'ın yardımına koşmuştu. Aslen Kureyşli de değildi. Taif yakınlarındaki bir kasabadandı. Birkaç yıl önce Mekke'ye yerleşip bu evi satın almış ve tek başına yaşamaya başlamıştı.

"Hastayım..." diye söze devam ederken bile öksürüyordu. Bunu sağlığı hakkında dua edilmesi için söylememişti. Mescide gelirken duyduğu birtakım dedikodular vardı. Sözü usul usul o tarafa çekecekti.

"Resûl'ün şehrinde Allah'ın Evine yakınken can vermek istiyordum. Yıllardır gönlümde bunun sevdası vardı... Bugün kayboldu. Doğduğum evde, evlatlarımın yanında ölmeye karar verdim. Yarın Mekke'den gideceğim. Bu evi benden daha hayırlı olan birilerine emanet edebilir miyim?"

Adamcağızdaki nezaket herkesi etkilemişti. Evinde kalabileceklerini söylerken bile bunun kendisi için bir lütuf olduğunu be-

yan ediyordu. Üstelik de yıllarca devam edegelmiş arzusunu bir kalemde terk ederek...

Şüphesiz bu ahlakı ve ince davranışı Resûlullah'tan almıştı. Ama şunu da biliyor olmalıydı: Resûl Evlatlarına sadaka düşmezdi. Hüseyin teklife teşekkür ettikten sonra, bunun mümkün olmadığını söyledi.

Yuvalarına kaçmış gözlerinde biriken yaşları saklayamayan adamcağız, yeminler etmeye başladı. Aklımdan bir an bile bunun sadaka olduğunu geçirmemişti. Hatta geleceğe atıfla, "En geç hac zamanı dönerim... O güne kadar evi kimseye emanet edemem, n'olur kabul buyurun!.." diyordu.

Hüseyin'in keskin bakışlarından, "O kadar yaşayacağına garantin var mı?" manasını çıkarınca, hemen tövbe etmişti. "Allah bilir!" diyordu. Kendisinin yegâne bildiği, evinin Resûl İtretiyle şereflenmesini istediğiydi.

Hüseyin, "Tek şartla..." deyiverdi. Karşılığında Ali Ekber'in atını verecekti. Sütten ak Düldül'cesine alımlı, kuyruğunu gökyüzüne diktiğinde "işte o geliyor" diye dikkatleri üzerine celbeden Aşkar'la bu evi takas edeceklerdi. Bu esnada oğlunun ne fikrine başvurmuş, ne de herhangi bir tepkisi var mı diye yüzüne bakmıştı. Doğrudan bir pazarlıktı işte! Ev ve at...

Sahabe bu teklif karşısında direnmeye çalışıyordu. En azından pazarlığın adil olmasını istemişti. Aşkar kendisininki gibi üç tane ev almaya yeterdi. Sonunda, "Tamam" dedi ve ekledi: "Ama size iki ev daha bulacağım. Bunun için bana birkaç gün süre vereceksiniz."

Adamcağız memleketine dönmeden önce sözünü tutabilmiş, ata karşılık iki ev daha ayarlamıştı. Gerçi bulabildiği diğer evler

birer gözdü ama üçü de aynı sokakta olduğundan, böylesi daha çok işlerine geliyordu.

Ramazan'ın yirminci gününde, hep beraber İmam'ın evindeydiler. Hüseyin ikindiden sonra Dedesinin mekânında itikâfa çekilecek, ayın son üçte birini tamamen ibadet ve tefekküre ayıracaktı. On gün boyunca evden uzak kalacağı için de bazı talimatları vardı. Öncelikle her üç evin iaşe temini meselesini Abbas'a havale ediyordu. Zehirlenme tehlikesine karşı, güvendikleri insanlardan alışveriş yapmak zorundaydılar. "Aynı kişiden iki gün üst üste öteberi alma... Adamı tespit edip hem onu, hem de bizi zor duruma sokmasınlar..." demişti.

Suyun temin edilmesiyse Muhammed'in göreviydi. Yardımcısı Kasım olacaktı. Zemzem kuyularına gittiklerinde bakraçları tek tek gözlerinin önünde doldurtacaklar, bir an bile başlarından ayrılmayacaklardı. Yiyecek ve içecekler eve getirildikten sonra sepetlere konacak, her kullanıldığında tekrarlanmak kaydıyla ağızları eritilmiş mumla mühürlenecekti. Bu işin sorumlusuysa Ümmü Gülsüm'dü. Eğer kendileri yokken sepetler birileri tarafından açılacak olursa, bozulmuş mum izlerinden durumu fark edeceklerdi. Babasını haşyetle dinleyen Fâtıma, bir an halası Zeyneb'in elini tutuverdi. On bir yaşın ürkekliğiyle, "En iyisi sepetlerin başından hiç ayrılmayalım!" dediğinde, neredeyse fikrine hak verilecekti.

Bu işin ihmale gelir tarafı yoktu. Fâtıma -kuzeni Kasım gibi- o yıllarda henüz kundakta bir bebekti. Onlar hatırlamıyorlardı ama İmam Hasan bunca önleme rağmen defaatle zehirletilmişti. En acısıysa onu yaşamdan koparan son ve kati teşebbüsü yapanın bizzat eşlerinden biri olmasıydı. İsmi yıllardır aile içerisinde anılmıyordu. "Cûde" derlerdi ona. Kendisine vaat edilen altınlar ve Şam sarayına gelin gitmenin hayaliyle, erine, hem de Resûl'ün Oğlu olan bir eşe ihanet etmişti. "Bina çıktıktan sonra iskelesi sökülüp atılır..." diyerek verdikleri sözden cayanlar, Cûde'yi Yezid'le nikâhlamamışlardı. Kimileri Mervan tarafından boğul-

duğunu söylüyor, kimileri de Muaviye'nin onu açık denizlerde gemiden attırdığını iddia ediyordu. Cûde'nin akıbeti kendileri için karanlıktı ama şundan emindiler: İmam Hasan şehit edildikten sonra Şam'da üç gün üç gece yas tutulmuştu. Hem de saltanat sarayında...

İçi ezile ezile şehadet parmağını dudaklarına götüren Zeyneb'in zihninde tam da o an bir kıvılcım çakıverdi. Bir buçuk aydır çözemediği mesele nihayet aydınlığa kavuşuyordu. Medine'den ayrılmak üzerelerken, kocası, İmam'a çıkışarak, "Bu yolun sonunda öldürüleceğini biliyorsun. Peki bu insanların seninle gelmelerine niçin müsaade ediyorsun?.." demişti. Yol esnasında bu konuda kardeşinin ağzını arar gibi olmuş ama bir sonuca ulaşamamıştı. Şimdi anlıyordu ki, eğer İmam bir başına yola çıkmış olsaydı, Yezid onu bir yerde bir şekilde öldürttükten sonra, "Hüseyin bedevilerin baskınına uğramış!.." yahut "Hırsızlar evine girmiş!.." gibi yalanlar uydurup taziyesini bizzat kendisi tutardı. İmam için altından kubbeleri olan bir kabir yaptırıp meseleyi de külliyen kapatırdı. Ondan sonra hiç kimse bilemezdi, Hüseyin hangi aşkla yollara düştü? Neyin inşası için uğraşıp neye karşı "olmaz" dedi?

Zihnindeki kıvılcımlar şimdi de ilham olup gönlüne yağmaya başlamıştı. İki hafta önce annelerini andıkları esnada, Hüseyin, "Ben Resûl'ün Oğluyum, sense Fâtımatü'z-Zehra'nın Kızısın..." demişti ya... O gün, kendisinin abisinden sonraya kalacağını sezmişti. Bu sözdeki ikinci hikmetin henüz farkındaydı. İmam Hüseyin'in şehadetini arkasından izi silinmeyecek şekilde gönüllere ve zihinlere kazıması gereken kişi kendisiydi. Tüm canlar Hüseyin'in ne için ve nasıl şehit edildiğini öğrenmek zorundaydı.

Artık dayanamıyordu Zeyneb. Olduğu yere devrilmişti. Ümmü Gülsüm, Rübab, Fâtıma ve Sukeyne baş ucundaydılar. Yüzünü yıkıyorlar, alnını ve ellerini ovuyorlardı. Rübab, Hüseyin'in çağırılmasını istediğinde, iyi kötü gözlerini aralayabilmişti... "Durun, haber vermeyin!.." diyordu. Güç bela doğrulmaya çalışırken

bile içinde fırtınalar kopmaya devam ediyor ama onları hiçbiriyle paylaşmıyor, paylaşamıyordu. Bir kez daha anlamıştı ki, Abisinin Annesiydi. Fâtımatü'z-Zehra vasiyetinin gerçekleşmesi için sayılı günler kalmışken, kendisini düşünmeyi koyverip, "Ah anacığım!" deyiverdi...

"Sen ki Allah'ın En Sevgili Kulunun Ciğerparesiydin. Resûl'ün tüm acılarını Onunla bire bir yaşadın. Üstelik oğullarının nasıl şehit edileceklerini de biliyordun. Çektiğin onca dert yetmiyormuş gibi, gerçekleşmemiş acıların da mı ıstırabını yaşadın?"

Zeyneb dünün ve yarının dertlerini aynı kalıba toplarken, Hüseyin çoktan Amr'ın konağına varmıştı. Abbas ve Müslim de yanındaydılar. Teklifsiz şekilde has salona daldıklarında, Vali, danışmanları ve bazı memurlarıyla görüşme hâlindeydi. Heyettekiler odayı terk etmek için ayaklanınca, Amr oturmalarını işaret etti. Konuşulanlara onları da şahit tutmak istiyordu. Elindeki kırbacı birkaç kez havada şaklatırken bir yandan etrafındaki sinekleri kovmuş, bir yandan da ziyaretçisine konuşma fırsatı tanımadan kendi gündemine dalmıştı:

"Ey Ali'nin oğlu! Sizler ümmetin bilgili kişilerisiniz. Ancak siz bilirsiniz: Bu Emin Beldede Allah'ın sineklerini öldürmek biz müminlere caiz midir?"

Abbas öfkeden çıldırmak üzereydi. Abisine bakmıştı. Kendileri ne için buradaydı, bu adam neden bahsediyordu? Hüseyin'in tespitini daha evvel de yaptığı gibi, Said'in oğlu -adaşı- Amr ibn'ül As'a benziyordu. Anlaşılan Arabın Tilkisi yerine birini yetiştirmeden bu dünyadan çekilmemişti.

"Derdini benimle hallet!" deyiverdi... "Başka insanları aramızdaki işlere sokma. Benim yüzümden bir sineğin kanadını bile incitirsen, bil ki iki elim yakandadır."

Amr usul hareketlerle tahtına ilerlediği esnada, "Söylediklerin az evvelki sorumun cevabı mı?" diye seslendi. Belli ki orayı deşip bir şeyler elde etme hesabındaydı.

Hüseyin, "Sana şunu hatırlatayım..." diyerek geçmişe dönüyordu yine. Mekke tam elli iki yıl önce o gün fethedilmişti. Hicret'in sekizinci senesi, yirmi Ramazan'da...

Resûlullah binlerce sahabeyle birlikte şehri teslim alırken, yirmi bir yıldır müminlere düşmanlık etmenin bayraktarı olan müşrikler büyük telaş içindeydiler. Onlar ki, Allah'ın Elçisi Kâbe'de namaz kılarken başından aşağı deve işkembeleri döküp "İlâhına bunları kurban edersin..." diyerek dalga geçen insanlardı. Her aileden ayrı ayrı seçtikleri suikastçılarla Resûl'ü kendi yatağında öldürmeye yeltenenlerdi. Onlar kölelerini sırf Allah'a iman ettikleri için katledebilmiş zalimlerdi. Müminler bu insanlar yüzünden yurtlarını ve ailelerini terk edip gurbete çıkmışlardı. Komşularına yıllarca boykot uygulayıp varlarına yoklarına el koyanlar, buradan kazandıkları paralarla Müslümanlara karşı ordular kurmuşlardı.

Uhud ve Hendek'te müşriklerin komutanlığını yapan Ebû Süfyan, cahiliye örfünde bile herkese açık olan haccı müminlere yasaklamıştı. Hele de eşi Hind, Fetih Günü herkesten çok korkuyordu. Uhud'da -Resûl'ün amcası ve süt kardeşi- Hamza'nın karnını yarıp ciğerlerini dişlemişti. Onun kanını içmesi, içindeki kin ateşini soğutamadığından olsa gerek, "Sırada kölelerin peygamberi de var..." diyebilmişti.

Düşmanlıkta böylesi bir aşırılığa soyunmuş müşrikler harp hukukuna göre esir edilmeyi yahut öldürülmeyi beklerken, Allah'ın Elçisi onlara affedildiklerini söylemişti. Gerekçesi, sadece Mekke'nin Emin Belde olması değildi. Variyetlerini de onlara bağışlamıştı. Resûlullah bunu yaparken, herkesi yeniden beşeri hayatın içine çekmeyi ve maziden kalan tüm düşmanlıkları kapatmayı arzulamıştı. Gönlü böylesi geniş bir Resûl'ün Oğlu'na sineklerin kanını sormak, sağlıklı akılların harcı olamazdı.

Amr, "Söylediklerin iyi hoş şeyler ama geçmişin hikâyeleri..." deyiverdi. Vefadan yana nasipsiz olmak, babaları ve dedeleri Fetih Günü kılıçtan azad edilenlere mi yakışıyordu? Amr üzerine üze-

rine geliyordu Hüseyin'in. Aklı hâlâ sineklerin bu Emin Beldede öldürülüp öldürülememesindeydi.

Hüseyin, "Evet, caizdir..." dese, "Onları da Allah yarattı..." deyip dökeceği diğer kanlar için güya emsal sayacaktı. "Hayır..." dese, bu kez de, "Hüseyin, Dedesinin sünnetine eklemeler yapıyor. Resûlullah'ın vermediği bir örnek hakkında hükümler uyduruyor..." diyecekti. Abbas merak ediyordu. Bu insanlar Allah'ın Diniyle böylesi dalga geçebilecek cesareti nereden buluyorlardı? Müslim çözmüştü. Az evvel, "Hepsi de geçmişin hikâyeleri..." diyen Amr, zamanın kendi lehlerine aktığını ima etmişti. Hüseyin sözü Kitabın söylediklerine bıraktı:

"Zamana andolsun! İnsan ziyan içindedir.
Ancak inanıp iyi ve güzel işler yapanlar,
Birbirlerine hakkı ve sabretmeyi öğütleyenler müstesna."

Konaktan çıktıklarında bu görüşmenin kendileri açısından daha verimli geçeceğini ümit eden Müslim hayal kırıklığına uğramıştı. Amr'ın da önceki valiler gibi Resûl'ün Oğlu'nu bire bir görmekle geri adım atacağını beklemek safdillik miydi, karar veremiyordu. Yeğenleri de yanlarına geldiğinde, hep birlikte Cennetü'l Mualla'ya çekilmişlerdi.

Hüseyin, Amr'ın yanındayken açılan bahsin devamını düşünüyordu. Mekke'nin fethini özel kılan, müşriklerin bağışlanması değildi. Resûl cephede diz çöktürdüklerini affetmesiyle maruftu. O, şehirleri değil, gönülleri fethetmeyi seçmişti. Ama yine de bir başkaydı Mekke'ninki. Eğer takvimler Hicret'e göre şekillenmeseydi, zaman şüphesiz bu vakanın etrafında dönerdi: "Fetihten önce, fetihten sonra..."

O gün Kâbe'ye uzanan kapılar açılmış, müminlerin serbestçe haccedebilecekleri hâle gelmişti. Resûl'ün emriyle Beytullah'ın üzerine çıkan Habeşli Bilal, Allah'tan yüce hiçbir varlığın olmadığını haykırmış, "Eşhedu enne Muhammeden Resûlullah" deyip insanları Son Nebinin yolunda kurtuluşa çağırmıştı. Ezan Emin

Beldede ilk kez okunurken, müşriklerin de umutlarının tükendiği görülmüştü.

Kâbe'nin komşusu Hicr-i İsmail'de yatan Habeşli köle bir kadındı ya, Fetih Günü Kâbe'nin tepesinde insanları kurtuluşa çağıran müezzin de azatlı bir köleydi. Şanı Nebiler ve ayetlerle yücelenmiş Allah'ın Evi özgürlüğünü kazanmış insanın ayaklarının altındaydı o gün. Yine de fethi özel kılan bu değildi.

O gün Kâbe'deki tüm putlar kırılmıştı. Her kabile kendi ilâhını Allah'ın Evine getirdiği için civarda üç yüz küsür put vardı. Kureyş'in yüce putları olan Lat, Menat, Uzza ve ille de Hubel bizzat Kâbe'nin içindeydi. Allah'ın Harimine kadar sokulan ilâhların o gün birer birer yıkılmaları lazımdı. Bu iş baltasıyla sahte mabudları kıran İbrahim Aleyhisselam'ınki gibi Allah'a tamamen teslim olan ellerle gerçekleşecekti. Kendi içindeki tanrılarla yüzleşip her birini teker teker yok edemeyenler, hiçbir tasarrufu olmayan bu heykelleri kırk parçaya ayırsa ne değişirdi ki?

Hüseyin sanki anlattıkları gözünün önünde aynıyla cereyan ediyormuşçasına hem terlemeye başlamıştı, hem de sesi titriyordu. Hepsi de daha evvel şahit olmadıkları şekilde Hüseyin'deki bu sonsuz vecdin farkındaydılar.

"Dedem Resûlullah her kabileden ayrı ayrı kişiler seçip, 'Gidin, kendi kabilenizin putlarını parçalayın...' deyince, Kâbe'nin etrafına dizilmiş üç yüz altmış put göz açıp kapayıncaya değin yerlere serildi. Oysa içeridekiler ayaktaydı hâlâ. Dedem Resûlullah, babam Ali'yi de alıp Beytullah'a girdi. Yakınında duran putlara karşı, *Hakk geld , batıl za l oldu*, ayetini okuduğunda, babam bu putların birer birer devrildiklerini gördü. Lakin müşriklerin o üç puttan da yüce tuttuğu Hubel yüksekçe bir yerde dimdik duruyordu.

Hatırlayın!.. Kitabın '*Feta*' dediği İbrahim Aleyhisselam ma bettekileri tek tek kırdığında, baltasını en yüce sayılan putun boynuna asıp oradan çıkmıştı. Ceddim Halilullah son putu kırmayarak onu Dedem Habibullah'ın uhdesine bıraktı. Babam Ali

omuzlarına çıkması için Resûlullah'ın önü sıra eğildi. O son putu indirmesine yardım etmek istiyordu. Oysa Resûl omzuna çıkarken otuz yaşındaki o yiğit Ali yıkılıverdi. Dayanamıyordu. Yeniden denediler, yine olmadı. Dedem, 'Sen Nübüvveti taşıyamazsın, ey Ali...' diyordu. 'Sen çık benim omzuma!'

Resûlullah o gün başputu İmam'ın devirmesini istemişti, hem de bir Nebi'nin üzerindeyken. Babam hicap ederek duraksadı. Allah'ın Elçisi yineledi: 'Omzuma çık, ya Ali!'

Babam yapamıyordu, utanmıştı. Dedem üçüncü kez aynı istekte bulunduktan sonra, 'Emir edepten üstündür, ey Ali! Omzuma çık ve onu devir...' buyurdu. Babam Ali artık kaçınamayacağı bir işin içindeydi. Allah'ın Evinde Âlemlere Rahmet olan Nebinin omuzladığı kul, daha evvel hakkında defalarca, 'Onun gibi Feta yoktur' buyurulan Ali'ydi. Otuz yıl önce Kâbe'nin içinde gözlerini dünyaya açmıştı. Ve şimdi doğduğu Evdeki son pislik de yok edilmek üzereydi. Sadece Allah Dostlarından bir Dost değildi Ali...

O, Şah-ı Velayet'ti. İmametin Başı ve Kevserin Eşiydi.

Her vakitte ve her gönülde kırılması gereken o kadar çok put vardı ki, bu iş Son Nebinin ardınca da devam edecekti. Resûlullah bunun için adları bile konamayan sinsi putları kırmayı izinden gelen varislerine havale etti. Ta kıyamete değin her devrin putlarını kıracak Allah Dostlarına selam olsun!"

Hüseyin sustuğunda, Cennetü'l Mualla'ya mutlak sessizlik çökmüştü. Herkes kendi fethinin derdindeydi. Kendi Kâbelerinde kırılacak putları düşünüyorlardı. Öylesine mahzunlaşmışlardı ki, neredeyse komşuları olan kabir ehli gibi solukları kesilecekti.

Hüseyin, "Kalkın artık!" deyiverdi... "İkindi olmak üzere. Dedemin yurdu beni bekler."

Kabristandan hep beraber çıktıkları gibi Cebel-i Nur'a kadar İmam'a eşlik edeceklerini düşünenler, az sonra yanıldıklarını anlayacaklardı. Hüseyin yanına birkaç hurma, biraz su, gece yak-

mak üzere meşale ve oturmak için hasır yaygı aldıktan sonra ailesiyle vedalaşıp tek başına yola koyulmuştu.

Nur Dağı şehrin güneydoğu istikametindeydi. Mescid-i Harâm'dan on beş-yirmi dakikalık yürüyüşle taşlarla dolu eteklerine kavuşulabiliyordu. Hac vakti Mina'ya gelenler buranın solda kaldığını görürlerdi. Huni gibi yükselen sivri ve yüksekçe bir yapısı vardı. Mekke'yi çevreleyen diğer dağların uzağında kaldığından, ufuk çizgisinden seçilebilecek denli belirgindi. Eteklerine ulaştıktan sonra Hira Mağarasına çıkabilmek için meşakkatli bir tırmanış başlardı. Elli altı yaşın olgunluğuna inat diri bir tene sahip olan Hüseyin, evvelki yıllara nazaran bu kez biraz zorlandığını hissediyordu. Tepeyi çıkarken iki kere mola vermiş ve dinlenirken bile her an Dedesini düşünmüştü. En son altmış üç yaşında buraya çıkan Resûlullah da kendisi gibi yorulmuş muydu? Bu yorgunluk, ismiyle müsemma bir sefer içindi. Dağın adı "Nur", mağaranınkiyse "Arayış" idi ne de olsa...

Saati bulan çetin uğraşlar neticesinde nihayet Hira'nın ağzına gelebilmişti. Nicedir özlediği bir yakınına kavuşma iştiyakıyla hemen içeri giriverdi. Mağaranın tabanı da duvarları gibi tamamen kayaydı. Yüksekliği uzunca bir insan kadardı. Derinliği eninden daha fazla olduğu için, ikindi güneşi haricinde içerisi ekseri karanlık olurdu.

Buradayken Nebevi huzurun varlığını kuşattığını hissederdi. Mağaranın duvarlarında hâlâ Dedesinin gölgesi vardı. Sanki birazdan Hatîcetü'l-Kübra, Resûlullah'ı ziyaret edip birkaç lokma öteberi bırakacak ve eşini o ulvi yalnızlığıyla baş başa koymak için gerisin geri Mekke'ye dönecekti. Burası Resûlullah'ın yurduydu ve Ondan dinlemişti.

Dedesi Elçilikle müjdelenmeden beş yıl önce Kâbe'de yangın çıkmış, ardı sıra bastıran selle birlikte Allah'ın Evi büyük hasar görmüştü. Binayı tamir ederken iş Hacer'ül Esved'i yerine koymaya gelince, Mekkeliler anlaşmazlığa düşmüşlerdi. Zira her aileye göre bu şeref kendilerinin olmalıydı. Dava uzayıp kılıçlar kı-

nmdan çekildiğinde, içlerinden birisi şehrin kapısından ilk gireni hakem tayin etmeyi önermişti. Bu fikir etrafında uzlaştıklarında, merakla gelecek kişiyi gözlemişler, sonunda gelen kişinin otuz beş yaşındaki Muhammed'ül-Emin olduğunu fark etmişlerdi. Konu kendisine aktarıldığında hırkasını çıkarıp yere yaymış, her aileden temsilciler çağırıp Hacer'ül-Esved'i hırkasının üzerine koydurmuştu. Yerleştirileceği yüksekliğe kadar kaldırdıklarında, gerisi artık hakemin işiydi. Dedesi bizzat kendi elleriyle ittirdiği o Kara Taşı tastamam olması gereken yere oturtmuştu. İlk olarak İbrahim Aleyhisselam'ın yerleştirdiği bu taşı yeniden eski mahalliyle buluşturan Dedesi, o yıldan başlayarak her Ramazan ayında Hira Mağarasına çekilip vaktini tefekkürle geçirmeye başlamıştı. Peygamberlikten önce yapageldiği gibi, sonra da itikâflarına devam etmişti. Hicret yıllarında Medine'de olduğu için itikâfa orada girmiş, fetihten sonraki Ramazan'ın son on gününü yine bu mağarada geçirmişti. Şimdi de Evlatları ve sevenleri bu sünneti devam ettiriyorlardı.

Hüseyin Hira'nın ağzında dizlerini kırıp kıbleye yöneliverdi. Yüzü Beytullah'a doğruydu ancak aradaki engeller yüzünden buradan Kâbe görünmüyordu. Bir an gözlerini kapadığında, tüm maniler kalkmışçasına Allah'ın Evini izlemeye başladı. Kafileler akın akın Mescid-i Harâm'a doluşup boşalıyor, tavaflar ve saylarla umreler yapılıyordu. Kullar ibadet, şehirse ziyaretçilerini ağırlama gayretindeydi. Süregiden bu deveranı bir süre daha takip ettikten sonra gözlerini açmıştı. Ilık meltemlerle serinlemesi gerekirken, şakaklarından süzülen ter damlacıklarını şahit tutarak, "Kâbe'nin Rabbine hamdolsun!" deyiverdi. On iki ay sonra yeniden Dedesinin sünnetini ihya ediyordu ya, bunun şükründeydi.

Gözlerini yeniden kapatmışken gönlü olabildiğince açıktı. Sanki gökyüzünün bile duyamadığı sözcükler arzın her yanından Hira'ya akıyordu. Bir yerlerde maişet derdiyle sağa sola koşturulurken, kimileri kefenlerine cepler diktirecekmişçesine dünyalıklar kovalarken, ellerini Allah'a açıp hastalarına şifa bekleyenler varken, kuytu köşelerde şeytanî ittifaklar kurulurken, doğum san-

cısındaki analar bir an evvel yavrularının ağlayışlarını duymayı arzularken yüzünü ve gönlünü Allah'ın Evine çevirmiş hâlde Dedesinin mağarasındaydı.

Vecdle secdeye kapandığında, mutlak sükûnetle kuşatılmıştı. Zifir karası parlaklıklar tüm varlığını yutmuşçasına sonsuz derinliğin içindeydi. Gayrı renksiz ve sessiz olan bambaşka bir yaşamdaydı.

Kalbinde yankı bulup oradan tüm kâinatı kaplayan seste O vardı sadece: "Hû!.."

O'ydu hiçbir şey yokken Habibi'ni yaratan. İlk halkettiği Nura "Muhammed" sırrını veren...

O'ydu bu Nurdan on sekiz bin âlem var eden, "Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım..." buyuran...

O'ydu meçhul bir hazineyken bilinip tanınmayı arzulayan. Bunun için arzını Âdem ve Havva'nın evlatlarıyla dolduran...

O'ydu yüz yirmi dört bin Nebiyle insanlığı süsleyen, Resûl'ün Varisleri eliyle kullarını her dem aydınlatmaya devam eden...

Ve O'ydu hakkı batıldan ayırana değin Kendi aşkınlığma talip olanları imtihanlardan geçirecek olan...

Hüseyin kendilerinden ayrılıp Nur Dağına çekildiğinden beri Zeyneb'in düşünceli hâli dikkatlerden kaçmıyordu. İki göz odalı yeni evlerinde duvarların üzerine üzerine gelmesinden midir, dışarı atmıştı canını. Bir ara Beytullah'ı görmekle içindeki sıkıntının geçeceğini ummuş ama aynı sıkıntının Mescid-i Harâm'da da devam ettiğine şahit olmuştu. Ardından pazar yerinde kardeşi Abbas'ı yakalamış ve alması gereken birkaç öteberiyi hatırlatmıştı. Müslim'in zaman zaman çalıştığı debbağhaneye geldiğinde, diğer tüm yetişkinlerin de onunla beraber deri dabakladıklarını görmüştü. Yeğenleriyle de hoşbeş edecek gönül rahatlığı bulama-

yınca, gerisin geri eve dönmüştü. Her yer üstüne yıkılıyor, herkes gönlünü darlandırıyordu. Yemek kazanı için yaktığı köz köz alevleri seyrederken kararını vermişti... Gidip Hüseyin'le konuşacaktı. Rübab yaklaşmakta olan iftarı hatırlatarak, "Bekle biraz, abine sıcak bir şeyler götürürsün..." dediğinde, önce ona hak vermiş ama daha fazla duramayacağını hissedince de birkaç hurma alıp yola koyulmuştu.

Nur Dağını tırmanırken üzerine bastığı taşların kaymasına, ha bire düşüp ellerini ve dizlerini parçalıyor olmasına aldırmıyordu. Aniden çıkacak bir yılanın kendisine saldırabileceğini aklına bile getirmiyordu. Bir an evvel gönlündeki ateşi söndürmek arzusundaydı ya, ne denli yorulduğunu ancak Hira'nın önündeki o daracık düzlüğe ulaşabilince hissetti. Bir-iki nefeslik dinlenmenin ardınca mağaradan içeri girdiğinde, nihayet karşısındaydı abisi...

Gözleri kapalı şekilde dizleri üzerinde oturmaktaydı. Buraya geldiğinden beri hâlini bozmamış olmalıydı. Kenarda duran sepetin açılmamışlığı ve meşalenin temiz hâli Seyyidenin bu sezgisini doğruluyordu. Üç-beş adım mesafeden Hüseyin'i izlemeye koyuldu. Bakışları öylesi bir dinginlikle kardeşindeydi ki, sanki bunca özlemi çeken sadece gözleriydi. Onları doyurmak, tüm ıstırabını sonlandıracaktı. Bakıyor, gözlüyor, Hüseyin'in hareketsizliğinde kadem bulup özlemlerini dindirmeye uğraşıyordu. Oysa karşısındaki ten usul usul bulanıklaşmaya başlamıştı. Bir zaman sonra ne yüzünü seçebilecekti Hüseyin'in, ne elini-ayağını...

Tüm gölge artık Resûlullah'ın o Yüce Hırkasından ibaretti. Gönlündeki sese uyarak gözlerini kapattığında, hâlâ aynı görüntü vardı önünde. Şüphesiz karşısındaki hırka Dedesinindi. İçindekiyse Dedesinin Oğlu...

Neden sonra o Hırkanın içi yeniden dolmaya başlamıştı. Üstelik Hüseyin hareket de ediyordu. Uzanıp ellerini tuttuğu esnada zaman mı değişmişti, yoksa mekân mı... Yıllar öncesinin Medinesindeydiler. Hicretin dokuzuncu yılıydı. Şehre bazı rahiplerin geldiği ve Allah'ın Elçisiyle tartıştıkları o günü yaşıyorlardı. Resû-

lullah'ı yalanlamakta ısrar eden Necranlı Papazlarla ne yapılacağı hususunda az evvel hüküm inmişti:

"Sana gelen bunca ilimden sonra,
Yine de seninle bu hususta çekişip tartışmalara girerlerse de ki;
Gelin oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı
Kendimizi ve kendinizi çağıralım. Sonra karşılıklı yalvaralım da
Allah'ın lanetini yalan söylemekte olanların üzerine kılalım!"

Resûlullah vahyin öngördüğü şekilde karşılıklı lanetleşilmesi için maiyetini rahiplerin yanına getirmişti. Bu esnada Hüseyin beş, abisi Hasan ise altı yaşındaydı. Her ikisi de anneleri Fâtımatü'z-Zehra'nın ellerinden tutuyorlardı. Üstelik Resûl'ün Ciğerparesi o günlerde çocuk bekliyordu, iki canlıydı. Onlar, ayetin bahsettiği oğullar ve kadınlardı şüphesiz.

Peki İmam Ali neden getirilmişti oraya? Yoksa ayetin "*Enfüsenâ*" dediği bizzat Nebi'nin kendisi değil miydi?

Evet! Ali, Habibullah'ın Kardeşi, Vasisi veya İlminin Varisi değildi sadece. Aynı zamanda nefsiydi de... Bu yüzden onun eti Resûl'ün eti, onun kanı Resûl'ün kanıydı. Kendisindendi Ali. Bundan sebep, Nebi, "Ali ile elmanın iki yarısı gibiyiz..." buyurmuştu. Resûlullah'ın Enfüsi Hakikati onunla birlikteydi ya, Allah, Kâbe'de doğan yegâne insana doğmuş olduğu Evdeki son putu kırdırmıştı.

Kitapta, "*Ey Ev Halkı! Allah sizi arındırıp tertemiz yapmak ister...*" denilen altın nesiller, işte böylesi pınarlardan kaynamaktaydı. Ehl-i Beyt Kevseri bu yüzden Betül ile Enfüs'ten gelmekteydi. Ne Ali'nin Resûl'e amcazade olması, ne de Fâtıma'nın Resûl'den doğması gibi kan yakınlıkları yetmezdi Ev Halkından olmaya... Allah'ın Son Elçisinin düzinelerce amcazadesi ve dört de kızı varken, Ehl-i Beyt'in tek bir kanaldan akması sebepsiz miydi?

Zeyneb gözlerini nihayet açtığında abisinin kendisini izlediğini fark etti. Sanki bakışlarla muhatabını tartma sırası ondaydı. Az sonra Hüseyin sepetten aldığı hurmalardan birini uzatmıştı. Vakit girdiği için orucunu açmasını istiyordu. Zeyneb ikramı ka-

bul ederken sessizce önüne baktı. Mübahele Olayı esnasında üç yaşında var yoktu. Ama bu olayı aklı ermeye başladığında babası İmam Ali'den birkaç kez dinlemişti. Şimdi yeniden bu ana şahit olmasındaki muradı anlamak istiyordu. Oysa Hüseyin ikinci hurmaya uzanmıştı, ardından üçüncüsüne... Hâlâ karşılıklı hiçbir söz edilmemişti. Zeyneb buraya gelene kadar cebelleştiği o kahredici sıkıntıdan kurtulmuştu kurtulmasına ama gönlünde yeni bir merak vardı:

Neden Mübahele Gününü yeniden yaşamışlardı?

Hüseyin kardeşine yanıt vermeksizin akşam namazını kıldıktan sonra dışarı çıkıverdi. Ebû Kubeys'ten esen ılık meltemler Nur Dağını mı tavaf ediyordu, serinlemişti yüzü. Çoğunlukla olageldiğince gökyüzü yine bulutsuzdu. Her bir yıldız tek tek yakalanıp indirilebilecekmişçesine yakındı yeryüzüne. Az sonra Zeynep de yanına geldiğinde, iki kardeş birlikte Mekke'ye bakıyorlardı.

Şehrin görülebilen meşalelerinin ve evlerden süzülen kandillerin cılız ışıkları, gökyüzü kandilleriyle aşık atamazdı elbette. Hâlbuki arzın ve semanın karanlıkları birbirinden farksızdı. Aynı koca renksizlik ikisini de sarıp sarmalıyordu. Zeyneb, "Yer ve gök" diye düşünedururken kendisini ilk kez arafta hissetti. Ne aşağıdaydı tamamen, ne yukarıda. Ne geçmişteydi, ne gelecekte. Öylesi bir zamanda, lalettayin bir yerdeydi işte.

"An" ve "Nokta" oluvermişti. Maziyle hesaplaşmanın ve dehşetli günlere hazırlanmanın yorgunluğundan sıyrılıyordu yavaş yavaş. Gölgesi toprağa düşmeyen bir yokluğa bürünmüştü, ta ki kardeşinin sesini duyana dek...

"Unutma! Sen, Haydar'ın Kızısın!"

Haşyetle Hüseyin'e döndüğünde, onun yeniden Hira'ya doğru yürüdüğünü görüyordu. Az önceki dingin hâli uçup gitmişti artık. Yine sarsılıyordu teni, yüreği ve zihni...

"Abisinin Annesi" olmakla henüz helalleşemeden bir de "Haydar'ın Kızı" olmak çıkmıştı. Dizleri üzerine çöküverdi. Meltem-

lerin tavafı durmuştu ve kavruk esen samlar tepesinden ayaklarına değin hararetini arttırıyordu. Sırf bu sözü duymak için mi koştur koştur Hira'ya getirilmişti? İçten içe, "Amenna, Haydar'ın Kızıyım..." deyiverdi. Dün de öyleydi, bugün de. Ama yarınki bir başka olacaktı besbelli. O gün geldiğinde hakkıyla ve gerektiğince Haydar'ın Kızı olabilmek için yalvarıyordu Rabbine.

Az sonra çıtırtılar duymaya başladığında, önce, "Dağdan aşağı yuvarlanan taşların sesidir..." diye düşünmüştü. Duaya devam edecekken, tepeye değin uzanan oynak ışıklar görünce kalkıp o tarafa meyletti. Etekten aşağı baktığında Cebel-i Nur'u tırmanan birilerini gördü. Gelenler, oğlu Muhammed ve yeğenleriydi.

Sözcüleri yaşça en büyükleri olan Ali Ekber'di. İmam'ı rahatsız etmek istememişlerdi ama Zeyneb'in o saatte tek başına dönemeyeceğini düşündükleri için ona yardıma gelmişlerdi. Hüseyin, "Bunun için altı genç mi gerekir?" dediğinde, hepsinin başları önlerindeydi. Ne sözcünün, ne de diğerlerinin verebileceği bir cevap vardı. İmam tebessüm ediverdi. Gizledikleri isteğin farkındaydı. Oğulları ve yeğenleri o geceyi bir arada geçirmek arzusundalardı. Eliyle içeri geçmelerini işaret etti. Hasır yaygının üzerinde namazdaki gibi dizlerini kırarak oturmuşlar ama saf saf dizilmek yerine tavaftaki gibi halkalanmışlardı. Bir kenarda ufak çatırtılarla yanmakta olan meşale her birinin gölgesini diğerinin üzerine düşürüyordu.

Yirmi yıl önceki yirmi bir Ramazan gecesi, İmam Ali Sevgililer Sevgilisine kavuşmuştu. Evlatları şehadet gününü vesile kılıp onu ve onunla tahakkuk edenleri bir kez daha anmak derdindeydiler. Tüm canlar muratta ve halkada cem olmuşken, Allah'a hamd-ü sena edip Resûlullah'a salavatlar yolladıktan sonra yine gözler kapanıverdi. Gökyüzünün bile duyamadığı sözcükler kulaklara uğrayıp gönüllere akacaktı herkesin kendi nasiplerince...

"*En yakınlarından başlayarak erişebildiğin herkesi uyar!*" emri gelince, Resûlullah içlerinde amcaları Hamza, Abbas, Ebû Leheb ve Ebû Talib'in de olduğu kırktan fazla Kureyş ileri gelenine davet

Ahmet Turgut Ateşin Şehidi

vermişti. "Hanginiz kardeşim ve dostum olmak üzere bana biat edecek?.." diye sorduğunda, sofrada buna talip tek bir kişi vardı. Resûlullah teklifini üç kere yineleyip her seferinde aynı sonucu görünce, elini -on üç yaşındaki amcazadesi- Ali'ye uzatıp, "Sen benim hem kardeşim, hem de yardımcımsın!.." diye ilan etmişti.

O günden sonra düşmanları Resûl'ün üzerine her geldiklerinde yanında onu görmüştü. İmam Ali vahyin yirmi üç yılı boyunca Allah'ın Elçisinden ayrılmadığı gibi, irtihali esnasında da yanındaydı. Resûl, "Yüce Dost'a gidiyorum!.." sözlerini tekrarlayarak sağ elinin şehadet parmağını yukarı kaldırdığında, son nefeslerini onun kucağında vermişti. Her kul gibi Allah'ın Elçisi de toprağa verileceği zaman, O mübarek ten yine İmam Ali'nin kollarındaydı.

Resûlullah dünyasını değiştirmezden evvel, "Her kim Âdem'in ilmini, Nuh'un azmini, İbrahim'in hilmini, Musa'nın celalini ve İsa'nın takvasını görmek diler ise Ali'ye baksın..." demişti.

Sahabeler birinin münafık olup olmadığına o kişinin İmam Ali'ye olan muhabbetiyle karar verirlerdi. Zira Resûlullah'tan onu kâfirlerin ve münafıkların sevmeyeceğini duymuşlardı.

İmam Ali'yi Kuran'a benzeten Allah'ın Elçisi, "Her kim Kitabın üçte birini okumak dilerse İhlâs Suresini okusun..." buyurup eklemişti: "Ey Ali! Seni kalben seven, imanının üçte birini kazanır. Kalben ve diliyle seven, üçte ikisini kazanır. Kalben, diliyle ve eliyle seven, imanının tamamını kazanmış olur. Beni hak peygamber olarak gönderen Allah'a kasem olsun ki, yer ehli de seni gök ehli kadar sevseydi, Allah ahiret günü bu insanlardan hiçbirine azap etmezdi."

Hüseyin ve ailesinin andığı İmam Ali, âlemdeki her şeyin Kuran'da yazdığını söyleyendi. "Kitaptaki tüm sırlar Fâtiha'da, Fâtiha'dakiler Besmele'de, Besmele'dekiler Be'de, Be'deki sırlarsa onun noktasında toplanmıştır. İşitip belleyin! İşte ben, Be'nin altındaki o noktayım..." demişti. Bir harf öğretene kırk yıl köle olacağını vadetmesi de bu yüzdendi.

Onunla mimlenen biricik ilim noktasını çoğaltanlarsa Ali'siz cahillerdi. Resûlullah, "Ene Medinetü'l-İlmi, Ali'yyun-Bâb'uha..." diyerek kendisinin ilmin şehri olduğunu belirtmiş, İmam Ali'yi ise bu şehrin kapısı ilan etmişti. Üstelik Kuran, "*Evlere kapılarından girin!..*" diyerek İlâhî İlme talip olanlara yolu da gösteriyordu. Gönül Evlerine -kendi Kâbelerine- girmek isteyen müminler önünde sonunda o Kapıdan geçmek zorundaydılar.

Ali tam da bu yüzden Velayetin Şahı idi. İmamet bu yüzden Nebilerin Varisiydi. Fetih Günü en yüce putu kıran Feta'nın Ali olması bundan sebepti. Mübahele Günü Resûl adına Enfüs olmak bunu gerektiriyordu.

Habibullah bir gün ona insanların en şakisini sormuştu. İmam Ali, "Allah ve Elçisi bilir..." demekle yetindiğinde, Resûlullah onun alnını tutmuştu ve, "Şuraya vurup" sonra sakalını işaret ederek, "şurayı kana bulayandır!.." diye eklemişti. İmam o gün öğrenmişti mukadderatı. İnsanların en nasipsizi tarafından şehit edilecekti. İbn-i Mülcem adındaki o bahtsız kişi Hicret'in kırkıncı yılında Kûfe'de sabah namazı için mescide gelen İmam'a zehirli kılıcıyla saldırmış, tam da Resûl'ün ifade ettiği gibi başını yarıp sakallarını kanlar içinde bırakmıştı. Üç günlük sekerat sonrasında, İmam Ali Sevgililer Sevgilisine kavuşmuştu. Tıpkı Resûlullah'ın vaktince -altmış üç yıl- yaşamış, böylesi bir Ramazan gününde oğullarının kucağında ruhunu Sahibine teslim ederken O'na dünya diliyle son bir kez bu sözlerle şükretmişti:

"Kâbe'nin Rabbine hamd olsun!"

Gözler yeniden açıldığında halkadaki herkes önüne bakıyordu. İmam Hüseyin bir süre sessizliği dinledikten sonra şükür secdesine kapanınca diğerleri de ona uyacaktı. Cenâb-ı Allah kendilerini önce iman ve Resûlullah sevgisiyle nimetlendirmiş, sonra Fâtımatü'z-Zehra ve Ali'yyel-Murteza'nın nesline gizlemişti. Nice Nebi, evlatlarının veya ebeveynlerinin inkârıyla sınanmışken, yaşadıkları onca ıstıraplara rağmen bu afetten beri kalmışlardı. Bel-

den ve yoldan itretleri oldukları o Nesl-i Pâk hürmetine bunun her dem devam etmesini niyaz ediyorlardı.

Meşalenin kıvrak ateşiyle oynaklaşan kirli bulanık gölgeler mağaranın duvarlarına çarpıp gerisin geri üzerlerine oturdukça, her birinin kalıbı bulanıklaşmıştı yine. Dedelerinin hırkası içerisinde secdeye varan canlar vardı sadece. Sanki O Yüce Abanın altında yeniden buluşmuşlardı, gönüllerindeki Tathir Ayetiyle...

"Ey Ehl-i Beyt! Şüphesiz Allah, sizi arındırıp tertemiz kılmak ister."

Hepsi de farkındaydılar. Arınıp temizlenmek sadece dünün işi değildi. O gün olduğu gibi bugün de mezkûr ayetin muhatapları vardı, yarın da olacaktı. Allah'ın muradı Ev Halkını saflaştırmak olunca hissediyorlardı ki, buna dair imtihanlar çetinleşecek ve her seferinde daha girift hâllere bürünecekti. Duaları bunun içindi. Kendi muradı uğruna Allah'ın yarattığı ve yaratacağı tüm vesileler ve sebepler karşısında yine Allah'ın Rahmaniyet ve Rahîmiyetine sığınıyorlardı.

İstedikleri, Âdem Aleyhisselam'ınki gibi ilim, Nuh'un azmi, İbrahim'in hilmi, Musa'nın celali ve İsa'nın takvasıydı. İlle de Âlemlere Rahmet olan Dedelerinin şefaatine ve Habibullah olmasındaki sırra taliplerdi. Bu şekilde gecenin üçte ikisi geçip sonlarına yaklaştıkları sırada, İmam secdeden doğruluverdi. Kitabı hatırlatıyordu:

"Oku!
Yaratan Rabbinin adıyla.
O insanı alâktan yarattı.
Oku!
Rabbin sonsuz kerem sahibidir.
Kalemle öğreten, insana bilmediklerini öğreten O'dur."

Bu ayetler Resûlullah'a vahyedilen ilk sözlerdi. Yetmiş iki yıl önce burada Âlemlere Rahmet olan Nebiye bu sözlerle birlikte nüzul kapısı açılmıştı ya, Ali Ekber'in gönlü "*Oku!*" emrindeydi. Okur-yazar olmayan Resûlulullah'ın, "Ben ümmiyim..." demesine

rağmen Cebrail ısrarla Onu Rabbinin adıyla okumaya davet etmişti. Üstelik "*Oku!*" emri ikinci kez zikredildiğinde, ayet yine Rabbi işaret ediyordu. Bu tesadüf olabilir miydi?

Zeyneb'in oğlu Muhammed tam da bu kısmı düşünmekteydi. Rab "ıslah eden" demekti. Terbiye edendi, mürebbiydi. Arındırıp temizleyecek olandı. Bu yüzden varlığın hakikatini okumaya O'nun adıyla başlanıyordu. İlk zikredildiği ayette Rabbin yaratıcı olduğu vurgulanmıştı. Okuyanı da, okunacak olanları da şüphesiz O var etmişti. Sonraki ayetlerde ikinci kez zikredildiğinde, Rab bu kez sonsuz cömertliğiyle belirgindi.

İçten içe, "Bu cömertlik Dedeme verilen Kitap mıydı?" diyen -İmam Hasan'ın oğlu- Ebûbekir az sonra hatırlamıştı: Rabbin Resûl'e olan keremi sadece Kuran değildi. Nisa Suresinde, "*Allah, Sana Kitabı ve Hikmeti indirmiştir...*" deniliyordu. "*Sana Kevser'i verdik...*" muştusu da vardı. Kendisine Kuran, Hikmet ve Kevser bahşedilen Resûl bunları müminlere aktarmış ve sırlayıp kimilerine emanet etmişti. Üstelik Allah alışılmış veya alışılmamış, fark edilen yahut edilmeyen tüm ikramların sahibi olan Kerim'di. Kullarına okuyacakları hakikatleri cömert şekilde vermekteydi.

Ebûbekir'in ortanca kardeşi Abdullah yaratılmayı tefekkür ediyordu. "Yapışıp ilişenler" manasındaki "alâk", bu özelliğinden dolayı öncelikle kan pıhtısını anlatıyordu. Diğer taraftan "alâka" kelimesine köken teşkil ettiği için mecazda "ilgi" ve "sevgi" için de kullanılıyordu. Ebeveynlerine verdiği sevgiyle Onu önce rahme düşürüp sonra kan pıhtısı haline getiren ve öylece yarattığı İnsana, O ümmiyken bile Kitabı okutması zor muydu Rabbine?

Asla...

Ali Evsad, Rabbin öğretmesiyle meşguldu. Kişilere bilmediklerini öğreten O'ydu şüphesiz! Mezkûr ayette kalem ile öğrettiğini de söylüyordu. O ilâhî kalem kâinatın başlangıcından kıyamete değin gelecek her mahluk ve yaşanacak her olayı tek tek kaydetmişti. Kitap, kalemin ve yazdıklarının üzerine yemin ediyordu. Ayet İlâhî İlmin sonsuzluğunu anlatırken, yeryüzündeki tüm

ağaçların kalem ve tüm denizlerin mürekkep olması hâlinde bile Allah Kelamının yazmakla tükenmeyeceğini söylüyordu. Tüm varlık yazılmış bir kitapken, insanı yazan da o Kalemdi. Belki bu yüzden Dedesi âlemde var olan her şeyin Kuran'da yazılı olduğunu bildirmişti. Tüm Kitabı Fâtiha, Fâtiha'yı Besmele, Besmele'yi Be harfi, Be'yi de altındaki nokta gizliyordu ya, Nokta o Kalemden damlayan ilk mürekkepti.

Halkadakilerin en küçüğü olan Kasım, ayetin içeriğinden ziyade, zamanlamasına dikkat kesilmişti. Kuran bin aydan hayırlı olmakla müjdelenen Kadir Gecesi'nde indirilmeye başlanmıştı. Resûl tam vaktini belirtmeyip onun Ramazanın son üçte birinde aranmasını istediği için pekâlâ Kadir Gecesi'nde olabilirlerdi. Hatta Nâtık'ül-Kuran olan İmam Ali'ye yakışan Kitabın nazil olduğu bu gecede Rabbine kavuşmasıydı. Az sonra duruluverdi. Elbette doğrusunu Allah bilirdi. Yine de sezebilenler için tüm geceler Kadir'di ve kıymetlerinin bilinmesini istiyordu.

Sabah ezanının vakti yaklaşırken İmam gözlerini açıvermişti artık. Sahur niyetine sepette duran hurmaları paylaştırırken, yine açlığı Rabbin sevgisine, susuzluğuysa ilmine adıyordu.

O gece olduğu gibi, devamındaki tekli günleri de Kadir sayarak Allah'ı ve sevdiklerini anmaya devam etmişlerdi. Ramazan ayının yirmi üçüncü gecesinde Abbas ve Müslim'le birlikte olan İmam, yirmi beşinde kız kardeşi Ümmü Gülsüm ile büyük kızı Sukeyne'yi ağırlamıştı. Yirmi yedinci gece hanımı Rübab ve küçük kızı Fâtıma ile Kadir Gecesi'ni idrak ettikten sonra yeniden yalnızlığına dönmüştü. Tüm bu ibadet ve tefekkürlerde maiyetindekilerle tek tek ilgilenmiş, onların manevi eğitimlerinin üzerinde durmuştu.

Yirmi dokuzuncu gece bulutsuz göklerde beliren incecik hilâl, ertesi gün Şevval ayına girileceğinin habercisiydi. Tüm müminle-

rin oruçları tamamlandığı gibi, İmam'ın itikâfının da sonuna gelinmişti. Ayrılmak üzereyken Hira'ya bakan Hüseyin, bir sonraki Ramazan ayında burada olamayacağının farkındaydı. Üzerine oturduğu kayalarla bile helalleşmesi gerekirmişçesine "Elveda!.." deyiverdi... "Elveda, Dedemin ve Cebrail'in şahidi!"

Yine de ayakları direniyordu kendisine. Şehre inmek yerine, içindeki bir ses ısrarla, "Burada kal!" diyordu. Hira'nın sükûnetini, ruha dinginlik karan o huzurunu doyasıya yaşamasını istiyordu. Lakin ayrılmak zorundaydı. İnsanlar, yaşam ve mukadderat kendisini bekliyordu. Dertler yenileriyle buluşmakta, semirme telaşındaki fitneler dehşetli günler için azıklar toplamaktaydı. Sabah namazını orada eda ettikten sonra yola koyulmuştu. Dağın eteklerine kavuştuğunda, ortalık aydınlıktı gayrı. Elindeki yükleri eve bırakarak bayram namazına geçecekti. Evlerinin olduğu sokağa girer girmez Abbas ve Müslim'in kendisini beklediklerini gördü. Bu saatlere kalmadan, geceden döneceğini düşündükleri için telaşlanmışlardı. Kapıdaki sesler üzerine ailesinin diğer fertleri de dışarı çıkınca, "Niye geciktin?.." diyebilecek hiçbir dil yoktu ama yüzlerdeki haşyet tüm meramlarını anlatabiliyordu.

Fâtıma'nın sezdiği üzere son itikâfta gecikmek, Resûl'ün sünnetiydi ve babası bunu tekrarlamıştı. Koşarak boynuna sarıldı. Birinin önayak olmasını bekliyorlarmışçasına diğerleri de İmam'ı çevrelemişlerdi. Hüseyin az sonra ailesinin erkeklerine dönerek, "Namazı kaçırmayalım!.." deyiverdi.

Bayram için gelen ziyaretçiler nedeniyle o sabah Mekke daha bir kalabalıktı. İnsanlar minbere yakın yerlere oturup İtretin sesini daha rahat duyabilme telaşıyla akın akın Mescid-i Harâm'a koşturuyorlardı. Hüseyin Mescid'e yaklaştığında, ahali on gündür göremedikleri İmamlarını çevrelemişti. Her gelen iki elini birden ona uzatarak musafaha yapıyordu. Kalabalıktan güçlükle sıyrılabilen Hâşımî de yanlarına geldiğinde, artık ihtiram sahibi Mesciddelerdi. Hüseyin, Beytullah'ı görür görmez Kâbe'nin Rabbine

hamd edip minbere ilerlerken, beride hazır bekleyen Vali Amr bir koşu makama oturuverdi.

Bu esnada Hüseyin ve maiyetindekiler minbere on beş-yirmi adım mesafedeydiler. Yerine iyice kurulan Amr'ın üzerinde kahverengi bir cübbe vardı. Başına sarığını sarmış, eline de asasını almıştı. Sesinin ne denli gür olduğunu göstermek istercesine, "Allah Ramazanınızı kabul eylesin!" diye seslenmeye başladı. Belli ki vaazı Hüseyin'e bırakmayacaktı. Abbas, İmam'a bakarken onun yine de minbere ilerleyeceğini düşünüyordu. Hâlbuki abisi boş bulduğu ilk yere oturuvermişti. Onun ardınca diğerleri de safların arasına karışırken, Amr, Allah'a hamd-ü sena edip Resûl'e salavat okumaktaydı.

Sözlerinin devamında, "Ebû Süfyan oğlu Muaviye, kendisi gibi oğlu Yezid'in de mümine yâr, kâfire korku olmaklığını vasiyet etmiştir..." diyordu.

Emir'in ve hizmetindeki orduların dinin izzetini göstermek için yüz binlerce asker eşliğinde kâfir beldelerde cihat ettiğini anlatırken bir yandan onları yüceltiyor, bir yandan da dinleyicilerin akıllarını başlarına devşirmelerini istiyordu. Böylesi zor şartlarda kâfirlerle savaşan Yezid'e karşı çıkmak, dıştaki Allah düşmanlarının içteki yardımcıları olmak demekti. Üstelik "Emir'in hizmetindeki yüz binlerce asker" vurgusunu tekrarlayarak aynı gücün kendilerini de perişan edebileceği imasındaydı. Bir zaman sonra gittikçe hızlanan Amr dün ile bugünün mukayesesine girişiverdi.

Ona göre evvelce zühd adına yokluklar çekilirken, şimdi İran'dan, Horasan'dan ve Mısır'dan gelen ganimetlerle çok şükür ümmet zenginleşmişti. O beldelere İslam'ı taşımak için Yezid tarafından her yere devasa camiler yaptırılmaktaydı.

"Öyle ki!.. Bazısının kubbesi elli adam yüksekliğinde..." diyerek bu camilerin ne denli heybetli olduklarının da altını çiziyordu.

Cemaat başlarını önlerine eğmiş hâlde tepkisizce söylenenleri dinlerken, Hüseyin'in bakışları doğrudan Amr'ın üzerindeydi. Gönüller yerine sadece binalar inşa eden bir zihniyet Allah'ın Dininden bunları mı anlıyordu?

Nitekim Amr, "Emir Muaviye oğlu Yezid, Beytullah'ın tepesindeki bakır olukları altından yaptırmak için zanaatkârlarını yolladı..." demişti. Ona göre yakın zamanda ışıl ışıl parlayacak olan bu altın oluklar, İslam'ın izzetine izzet katacaktı.

Amr sözlerini tadında bırakmak isteyerek minberden usulca iniyordu şimdi. Mihraba yönelip bayram namazını kıldıracaktı. Hüseyin de ayağa kalkmıştı. Cemaat geçmesi için Resûl'ün Oğlu'na yol verince, valinin önü tıkanmıştı. Namazı kimin kıldıracağı belliydi artık. Hüseyin sırtında Dedesinin Hırkasıyla tekbir getirdiğinde, on binlerce kişi onun ardınca kıyamdaydı.

Hüseyin, Fâtiha'dan sonra Bakara Suresinden ayetler okumaya başlamıştı. İslam'ı ters yüz edilmiş bir kürk gibi giyinenlere önceki ümmetleri hatırlatıyordu:

"*Peygamberleri onlara, 'Allah size melik olarak Talut'u gönderdi' dedi. Onlar, 'Biz melik olmaya Talut'tan daha layıkken ve ona bizimki gibi bolca servetler verilmemişken, o bize nasıl melik olabilir' dediler. Peygamberleri şöyle demişti: 'Allah sizi idare etmesi için onu seçti. İlimce ve bedenen onun gücünü arttırdı. Allah mülkünü dilediğine verir. Ve Allah sonsuzdur, bilendir.' Ve Peygamberleri onlara dedi ki, 'Onun melik olmasının delili, sandığın size gelmesidir. Onda Rabbinizden bir huzur bulunur. O sandıkta Musa ve Hârun Ailelerinden geriye kalan kutsal emanetler var. Onu melekler taşıyacaklar. Eğer inanıyorsanız sizin için bunda bir delil vardır.*'"

İkinci rekâta geçtiğinde, İmam aynı ayetin devamını okumaktaydı:

"*Sonra Talut ordusuyla birlikte ayrıldığında dedi ki, 'Allah sizi bir ırmakla imtihan edecek. Kim ondan içerse artık benden değildir... Sadece bir avuç içenler müstesna. Onlar bendendir.' Sonra iç-*

lerinde pek azı haricinde hepsi o sudan kana kana içtiler. O kendisiyle birlikte iman edenlerle ırmağı geçince, beride kalanlar, 'Bugün Calut'a ve ordusuna karşı koyacak gücümüz yok' dediler. Oysa Allah'a kavuşacaklarını umanlar demişlerdi ki, 'Nice az topluluklar daha kalabalık olanlara Allah'ın izniyle galip gelmiştir. Ve Allah sabredenlerle beraberdir.'"

Resûl'ün Oğlu ayetleri okurken sözlerin manalarını gönüllerinde tartanlar, dün ve bugün arasında gidip gelmişlerdi ha bire. Dün melik hükmüyle ismi "Talut" olan Seçilmiş Varis bugün İmam'ın ta kendisi değil miydi? Hüseyin'e karşı çıkanlar ve selefleriyle savaşanlar, mal mülkçe desteklenmiş olmalarını Allah'ın lütfu saymaktan ziyade, diğer kullara karşı gösteriş, baskı ve zülüm vesilesi yapmışlardı. Oysa Kitaba göre Evlâd-ı Resûlde, *Rabbimizden bir huzur* bulunuyordu. O kutsal emanetler masum ve itaatkâr meleklerce taşınacaktı. Ayet, inananlar için "*bunda bir delil var*" diyerek yeterince dikkat çekmiyor muydu?

Namaz bittikten sonra, Hüseyin, Dedesinin sünnetince ayağa kalkarak hutbeye başladı. Talut'un suyundan içilmemesini istediği o nehir hakkında konuşacaktı. Yahudi âlimlere göre su zehirli olduğu için askerler o nehirden men edilmişti. Oysa İmam bu fikirde değildi.

"Anlatılan o nehri dünya nimetleri olarak düşünün! Allah onlara Kendi katından bir huzur ve meleklerin taşıyacakları Nebi Ailelerinden kalan kutsal emanetler vadetmişken, onların çoğu dünya nimetlerine tamah ettiler. Varlıkla şımardıkça, dostlarını beğenmeyip terk etmeye başladılar.

Hatırlayın!.. Dedem Resûlullah, 'Ümmetimin Velileri, İsrailoğullarının Nebileri gibidir...' buyurdu. Bununla sadece ümmetindeki velilerin ilimlerini ve Allah'a olan yakınlıklarını kast etmedi. Tıpkı geçmiş Nebilere yapıldığı gibi, kendi velilerine de birilerinin isyan edeceğini biliyordu.

Unutmayın!.. Kitapta size anlatılan İsrailoğulları semavi olanı ellerinin tersiyle itip onun yerine dünyeviliği seçen kullardır. On-

lar dünyanın insanlar için yaratıldığını unutup insanların dünya için yaşamasını isteyen dünyaperestlerdir.

Ey insanlar!.. İşitin ve iyice belleyin. Arzın mülkleri şanı yüce Allah'ındır. Bugün size verir, yarın başkasına. Bizlere düşen görev, mülkü ele geçirmekle gururlanmak yerine, onu emanet bilip Rabbimizin muradınca yaşamaktır. Allah cümlemizin yardımcısı olsun!"

Hutbe sonrası topluca bayramlaşmalara geçildiğinde, Amr yanında korumalarıyla birlikte Mescid'i terk ediyordu. İmam yokken hesap edegeldiği yeni planlarını uygulamaya henüz başlamıştı. Gerçi bu ilk teşebbüsü pek parlak bir sonuç getirememişti ama gelecek günlerde daha fazlasını elde edeceğinden emindi. Konağına çekildiğinde, danışmanlarıyla durumu değerlendirirken bir kez daha anlamıştı... İnsanların gönülleri İmamlarıyla birlikteydi. Bu rabıtayı sarsmadıkça da rahat edemeyecekti.

Danışmanlarından biri sözü aldığında, az evvelki hutbeyi bahane ederek, Ali oğlu Hüseyin için "Mal mülk düşmanı..." deyiverdi. Diğerine göre Hüseyin cihada da karşıydı. Amr'ın bunu köşe bucak her yere yayması gerekiyordu. Yarından tezi yok, "İmam, Bedir'de şehit olanların kemiklerini sızlatıyor. Onlar boşuna mı can verdiler?.." diyen fısıltılar Mekke'deki her evde duyulmalıydı. Üstelik bayram nedeniyle ziyaretlerin sıklaşacak olması, bu türlü rivayetlerin çarçabuk yayılması adına kaçırılmaz bir fırsattı. Ancak Amr açısından dedikodular tek başına yeterli değildi. Bir yandan da Yezid'i ve ailesini Hüseyin'inkiyle boy ölçüşebilecek hâle getirmesi lazımdı. Bunu başardığı takdirde, insanlar İmamlarından uzaklaşıp Emirlerine yaklaşacaklardı. En azından her iki ailenin de ulviyetini kabullendirebilirse, bazı insanların tarafsız kalacağından emindi.

Başdanışmanı, "Bu dediğinizi Hicâz'ın insanlarıyla yapamayız" dediği esnada, Amr'ın zihninde çözüm belirmişti. Hemen bir ulak çağrılmasını istedi.

Konakta devşirilen planların kokusu, sezebilen herkese ulaştığı gibi Hüseyin'e de uzak değildi. Bayram sabahı vaaza ve namaza el koymaya çalışanların niyetleri belliydi. İşe İmam'ı sevenleri tehdit etmekle başlayanlar, insanların aklını ve gönlünü bulandırmak için her yolu deneyeceklerdi. Yine de hayat kendi akarındaydı her nasılsa... İmam iki göz odalı evine bayramlaşmak için gelip gidenlerle ilgileniyor, Mescid'e gittiğinde etrafı kuşatılıyor, evine dönünce kendisini bekleyen yeni ziyaretçileri olduğunu görüyordu. Eşraf, esnaf, komşular, eş-dost veya Mekke'de mukim olmayıp sırf bayram için şehre gelen yüzlerce insanla ev dolup dolup boşalıyordu. Rübab, Zeyneb, Ümmü Gülsüm ve evin kızları ha bire helvalar pişiriyor, misafirler ikramsız uğurlanmıyordu.

Bayramlaşmak için onca gelip giden arasından özellikle iki genç, İmam'ın dikkatini çekmişti. Diğer konuklara göre uzun sayılabilecek bir süre evde duran bu gençler, bir ara utanıp dışarı çıkmışlar ama kapının önünden ayrılmamışlardı. Geç bir saatte artık evde hiçbir misafirin olmadığı bir an, Hüseyin onların içeri çağrılmalarını istedi. Önde Abbas, beride o iki genç eve gelmişlerdi yeniden. Yanlarında Kûfe'den getirdikleri mektuplar vardı.

Hüseyin okuduğu her bir mektubu Müslim'e uzatıyordu. Bu kez mektupların yakılmasını talep etmemeleri dikkatlerini çekmişti. Kûfeliler bir parça da olsa üzerlerindeki Yezid korkusunu atmış olmalıydılar. Zaten mektuplardaki ifadeler eskisine göre daha güven uyandırıcı ve mutedildi. Abbas abisine bakıyordu. Geçen sefer gelen mektuplar için herhangi bir cevap yazılmamıştı. Şimdi durumun farklı olacağını hissediyordu. Nitekim İmam, ulaklara, "Siz memleketinize dönün!.." deyiverdi. Artları sıra yakınlarından birini elçisi olarak Kûfe'ye yollayacağını da söylemişti.

Ulaklar Allah'ın selamıyla evden ayrıldığında, Hüseyin'in gözleri gecenin sonsuz karanlığındaydı. Düşünceli olduğu herkesçe malumdu. Ancak ne düşündüğü hakkında gayet ketum duruyordu. Ali Ekber'e göre babası Kûfe'ye yollayacağı isimle meşguldü. Abdullah, amcasının Kûfelilerin sadakatini sorguladığına

hükmetmişti. Önceki iki İmamı yarı yolda koyan insanlar, bu kez sözlerinde gerçekten sadık olabilecekler miydi?

Muhammed'e göre dayısı ne Kûfe'yi, ne de oraya yollayacağı elçisini düşünüyordu. Zihni tüm bunların sonrasıyla ilgileniyor olmalıydı. Medine'den yola çıkarkenki niyetleri, Yezid'e biat etmemekten ibaretti... En azından kendisi böyle olduğunu sanmıştı. Oysa şimdi Kûfe ahalisi, "Gel, başımıza geç, o zalimden kurtulalım!.." demekteydi. Bu çağrıya cevap vermek, ilkine göre bambaşka bir tavırdı.

İmam Hasan oğlu Ebûbekir, sabık Emir Muaviye'nin Allah'ın adıyla akdettiği antlaşmayı bozduğu için meselenin önünde sonunda buralara geleceğini biliyordu. Zekât vermeyi terk edenlerle bile savaşan -isimdaş oldukları- Halife Ebû Bekir'i düşünmüştü. Eğer bugün hayatta olsaydı, Allah'a verdiği sözden vazgeçenlerin müminlere Emir olmasına seyirci kalabilir miydi?.. Sanmıyordu.

Ali Evsad babasının bir gün bir yerde alenen şehit edileceğini biliyordu ama bu şehadetin vakti malum muydu? İmam, hile ve kanla başa geçip insanların başına çöreklenenleri tahtlarından indirdikten sonra mı şehit edilecekti, önce mi? Cevap, o mukadderin içinde gizlenen Allah'ın muradındaydı. Bunu önceden bilmesi mi, yoksa bilmeden üzerine gitmesi mi daha çok can yakacaktı, bir türlü karar veremiyordu. Bunları düşünedururken, ilk kez fark etmişti... İmam'ın yerinde olmamak büyük saadetti. "Allah, babamın Yâr ve Yardımcısı olsun!.." deyiverdi. Öylesi bir dalgınlıkla alenen söylemişti. Kendisine geldiğinde, odadaki herkesin bakışları üzerindeydi. Aniden ortaya atılan bu sözler için bir an şaşıranlar, şimdi hep beraber "âmin" diyordu.

"Allah, İmam'ın zorunu kolaylasın!"

Rabbinin vesilesiz ve sebepsiz iş görmediğini bilen Müslim dua etmekle yetinmeyip bir adım öne çıktı. Hüseyin için Kûfe'ye gidecek elçi olmaya talipti. Hem güzergâhı iyi biliyordu, hem de Kûfe ileri gelenlerinden tanıdıkları çoktu. Üstelik Evlâd-ı Resûl olmadığı için, yol boyu şehirlere girip çıkmakta zorlanmayacaktı.

Hüseyin sanki başka bir mevzu açacakmışçasına, "Medine'deki aileni ve çocuklarını özlemedin mi?.." deyiverdi. Öyle ya, Müslim iki aydır onları görememişti. Üstüne üstlük bir de Kûfe'ye gitmek arzusundaydı. Belki oradaki işi aylar sürecekti. Ayrılığı yenisiyle katmerlemeye razı mıydı? Kendini tartan Müslim, "Sorun değil, giderim..." deyiverdi... "Bu iş en çok bana düşer."

Arzusunu ve azmini belirttikten sonra İmam'a bakmıştı. O da razı mıydı, kendisinin gitmesine?

Hüseyin ses vermeden ayağa kalktı. Usul adımlarla yaklaşırken, iki yana açtığı kartal kanadı gibi engin kollarıyla Müslim'e sarıldı. Onu kendine doğru çekerken, gittikçe daha güçlü şekilde sıkıyordu. İki yürek, aralarındaki göğüs kafeslerine inat, nihayet birbirlerine yapıştıklarında, Hüseyin, Müslim'i boynundan öpmüştü ilk kez. Kollarını serbest bıraktığında, diğerlerinin de vedalaşmasına fırsat tanımıştı.

Gecenin son üçte birine girilirken kem gözlerden ırak şekilde atının üzerindeydi Müslim. Yoldaşını mahmuzladığı sırada geriye dönmüştü. İmam'ı ve ailesini izliyordu. Dilinde Kitabın kelimeleri vardı.

"Mülk elinde olan Allah ne yücedir. O'nun gücü her şeye yeter. Daha iyi ve güzel işler yapanı sınayıp belirlemek için ölümü ve hayatı yaratandır O."

Müslim Mekke'den ayrılalı bir haftadan fazla olmuştu ve Hâşim dâhil hiçbir tanıdıklarına onun nereye gittiğini söylememişlerdi. Hatta kısa zaman sonra yeniden döneceğinin düşünülmesi için de şehirde kalan işlerini devam ettiriyorlardı. Ali Ekber, Ali Evsad ve kuzenleri mümkün olduğunca her gün debbağlama işindeydiler. Bu şekilde bir yandan da maişetlerini çıkarıyorlardı.

Ahmet Turgut Akın Şehidi

Siparişler konusunda yardımcı olan Hâşim, Basra'ya gidecek bir kervan için işlenmiş ceylan derileri istemişti. Ellerinde yeterince ham deri ve uygulama için gerekli meşe kabuğu kalmadığından, Ali Ekber'in öncelikle bunları temin etmesi lazımdı. Hâşim'le birlikte pazara geldiklerinde, bedevilere bakınmışlardı. Aradıkları malzemeleri bulup ücrette anlaştıkları vakit, beride duran bir adam Ali Ekber'e doğru seslendi.

"Sen, hey sen!.. Ebû Turâb'ın torunu musun?"

Sesteki kabalık dikkat çekiciydi. Ali Ekber gibi Hâşim de adamı süzmeye başladı. Her ikisi de daha önce onu görmediklerinden emindiler. Adam umre için şehre gelen ziyaretçilere benziyordu. Birkaç adım daha yaklaştıktan sonra, "Niye cevap vermiyorsun? Ebû Turâb'ın torunu musun, değil misin?" diyerek sorusunu yinelemişti.

Şivesine bakılırsa, Şam civarından olmalıydı. Ali Ekber gayet iyi biliyordu, çoğu Şamlı "Ebû Turâb" adını hayır üzere anmazdı. "Toprağın Babası" manasına gelen bu künye İmam Ali'ye aitti. Üstelik en çok sevdiği künyesiydi ve ona bununla ilk olarak hitap eden de Resûlullah'tı. Buna rağmen neredeyse yirmi beş yıldır Şam ve civarındaki camilerde her namazdan sonra İmam Ali'ye topluca küfredilirken bu künye öne çıkarılıyordu. Öyle ki, yeni Müslüman olan çoğu insan için "Ebû Tûrab" adında birine küfretmek, neredeyse namazın şartlarındandı. Ali Ekber gerilerken, yabancı üstüne üstüne gelmeye devam ediyordu.

"Dedenden mi utandın? Dilin mi tutuldu, cevap versene!.."

Hâşim adama uzaklaşmasını söylemişti. Lakin sesi gittikçe yükseliyordu ve iki sözünden biri Ebû Tûrab'dı hâlâ. Etraflarına toplanan birileri adamı susturmaya çalışırken, Hâşim, Ali Ekber'i beriye çekiverdi. Tam da o an, birileri, "Resûl'ün Evlatlarını rahatsız edemezsin!.." diyerek Şamlıya koca koca taşlar yağdırınaya başlamışlardı. Kimi adama küfrediyor, kimi eline geçirdiği sopalarla ona vurmaya çalışıyordu. Az sonra askerler de geldiğinde, kavgayı başlatanlar toz olup kaybolmuşlardı. Komutan yakaladığı

herkese bağırıp çıkışmaktaydı. Etraftaki kalabalık gittikçe artarken, az önce dayak yiyen adam, "Bırakın diğerlerini, Ebû Turâb'ın torunundan şikâyetçiyim!.." diye seslendi. İddiasına göre, Ali Ekber'le deri pazarlığı yapmaya çalışan akrabasına küfredildiği için kavgaya karışmıştı.

Hâşim o küstah adamı tanımadığı gibi, ona taş atıp sopalarla saldıranları da daha önce hiç görmemişti. Komutan da dâhil, hepsinin aralarında anlaşmalı olduklarından emindi. Az sonra Vali Amr da oraya geldiğinde, içten içe "Eyvah!" deyiverdi. İşin büyüyeceği kesindi. Ali Ekber'e, ne olursa olsun sesini çıkarmamasını rica ediyordu. Bu esnada Amr şikâyetçiyi ve komutanı dinlemişti. Ardından Hâşim'e yöneldi. Onun çekincelerinin tersine, sözlerine "Geçmiş olsun!.." diyerek başladı. Hatta hiç olmadığınca huşuya bürünerek kendi sorumluluğundaki bir pazarda sorun çıktığı için Ali Ekber'den özür bile dilemişti. Komutanı yanına çağırdığında, Resûl İtretini şikâyet eden adamı Mekke'de görmek istemediğini söylüyordu.

Dava kapanmıştı sanki ama akşam eve döndüğünde Ali Ekber duydukları karşısında hayretler içerisindeydi. Güya kendisini kurtarması için valiye yalvarmıştı. Amr da tüm yüce gönüllüğüyle sırf Evlâd-ı Resûl olmasına hürmeten kendisini affedip olayı tatlıya bağlamıştı. Üstelik bu olaydan sonra emir de vermişti. Artık Âl-i Resûl sokaktan geçerken insanlar sağa sola açılıp onlara yol verecek, kimse önlerinden ve arkalarından seslenemeyecekti.

Herkesin zihninde benzer düşünceler vardı. Yezid'in valisi güya bir yandan Âl-i Resûl'e olan saygısını ispatlarken, bir yandan da kendilerini şehrin sakinlerine mihnet kılacak, gereksiz ve abartılı saygı gösterileriyle mümin gönülleri darlandıracaktı. Arabın Tilkisi yine tek taşla iki kuş vurmanın hesabındaydı.

Mescid-i Harâm'daki ilk vaazında, İmam bu dedikodulara işaret etti. Ne Dedesinin sağlığında, ne de sonraki devirlerde Evlâd-ı Resûl için yolların boşaltıldığını, isteyen herkesin derdini paylaşmak için kendilerine gelebileceklerini söylemişti. Sanki Amr

da böylesi bir çağrı bekliyordu. Vaaz kendisine haber verilir verilmez, "Geçmiş olsun, Hüseyin!.." deyiverdi.

O günden itibaren, İmam, çevresini kuşatan meraklılar olmadan çarşı pazar dolaşamaz olmuştu. Ha bire birileri gelip olur olmaz anlarda sorular yöneltiyordu. Kimi Tufan Günü inananları boğulmaktan kurtaran geminin boyunu posunu merak ediyor, kimi Yusuf Nebiye âşık olan Züleyha'nın yaşını başını soruyordu. Eğer ciddiye alıp cevap verirse, her bir sözü üzerine yeni sorular icat ediliyor, susup yanıtsız bıraktığındaysa, "Fakir fukara olduğu için adamı başından savdı..." diyerek yeni dedikodular çıkartıyorlardı. Hatta Cuma namazı çıkışında, Hüseyin cemaatle sohbet etmekteyken, bir dilenci ona yanaşıp ısrarla Âdem Aleyhisselam'ın dünyada yediği ilk yemeği sorunca, nihayet İmam sinirlenmiş ve sırf bu dilenciden uzaklaşmak için mekânı terk etmişti. Bu olaydan sonra çıkan fısıltılara göre, Resûlullah herkesle ilgilenmişken, torunu insan seçiyordu. Hüseyin hem, "Gelin derdinizi çözelim..." diyor, hem de insanlardan kaçıyordu. Güya cahilliğini gizlemek için Hüseyin keyfe keder şekilde kimi soru sahiplerini yanından kovuyor, kimine de derdinin dışında cevaplar veriyordu.

Abbas dört yandan başlayan bunca hareketlenmeden dolayı bir an yeğeni Ali Ekber'e gönül koyacak olmuş, pazardaki ilk olayı kast ederek, "Keşke hemen oradan uzaklaşsaydın..." demişti. Sonra bu sözü için pişman olup özür dilemişti ama içi rahat etmemişti bir türlü.

Derdini İmam'la paylaştığında, Hüseyin tüm maiyetini baş ucuna toplayıp, "Can kulağıyla dinleyin!.." deyiverdi.

Amr'ın bir yandan zehirleme tehdidiyle gönüllerine korku düşürmeye çalıştığını, takipçiler sayesinde sürekli kendilerini tedirgin ettiğini, işleri güçlerine müdahale ederek maddi anlamda sıkıntılar yarattığını, öte yandan insanları etkilemek için türlü dedikodular çıkarttığını hatırlattı.

"Tüm bunları bizi hataya sevk etmek ve birbirimize düşürmek niyetiyle yapıyor..." dedikten sonra, çöldeki kum fırtınasını hatır-

lattı. Hayvancağızlar şuursuzca kaçışırken hem ayaklarını kırmış, hem de yüklerini etrafa saçmamışlar mıydı? Fitnenin karşısında durabilmek için öncelikle kargaşaya son verip gönülleri birlemek lazımdı. Artan baskıyla mücadele edebilmek için fevrilikten de sakınmak zorundaydılar. Çelikleşmiş bir sabır, bugün tüm kılıçlardan daha keskindi. Her şeye rağmen yine de şükretmeleri gerekiyordu. Haklarında çıkarılan tüm dedikodular iftiralara dayanıyordu. Üzerlerinde avını bekleyen tilkilerinkine benzeyen yüzlerce göz varken, ya bir de baskılardan yılgınlaşıp gerçekten yanlış işler yapsalardı ve bu yüzden dillere düşselerdi?

Zeyneb, "Allah korusun!" deyiverdi. İşte asıl o zaman kıyamet kopardı. Yezid'in adamları ellerinde davullarla şehir şehir, konak konak bunu anlatıp dururlardı.

Abbas konuşulanlara hak vermişti ama, "Ne yaparsak yapalım, onlar iftiralarına devam edecek..." demekten de kendini alamıyordu.

Hüseyin sözü başıyla onaylamıştı. "Herkes kendi işini yapacak..." deyip ekledi: "Dedikoduları çıkaranlar gayet iyi biliyorlar... İnsanoğlu duyduğu sözlere önceleri burun kıvırsa bile, zamanla gönlünün 'acabalar' ile dolmasına mani olamaz. Ardından, 'Var bir hakikat ki, herkes bunu söylüyor...' der. Yeter ki aynı sözler defaatle tekrarlansın. En azından bu tekrarlar, duydukları iftiralar karşısında zayıf gönüllü insanları tepkisiz hâle getirecektir."

İmam yine de bunu gözlerinde büyütüp kendilerini sıkmalarını istemiyordu. Böylesi belalara ilk uğrayanlar kendileri değildi.

"Düşünsenize..." demişti, "Mescidinde Resûl'ün arkasında namaz kılanlar, avluya çıktıklarında Onu çekiştirebilecek denli pervasızdılar. Bu yüzden Kitap, '*Fitne cinayetten beterdir...*' demekte. Fitneler hem kimi sevgileri ve imanları öldürür, hem de insanları kan dökmeye sürükler. Üstelik kalanlar belki yıllarca, belki de nesiller boyunca bunun davasıyla birbirlerinden uzaklaşırlar."

Hüseyin aslında daha yakın bir zamandan örnek vermek istiyordu. Halife Affan oğlu Osman'ın hatırlanmasını istemişti.

"Dedem Resûlullah, 'Onun karşısında melekler bile hayâ eder...' buyurmuştu. Edebiyle ve nahif olmasıyla maruf Osman'ı ne hâle getirdiler! Her gün ayrı bir dedikoduyla onu bunaltıp yapacağı her işten şüphe eder hâle soktular. Biri geldi, 'Senin tayin ettiğin valiler ümmetin malını çalıyor...' dedi. Diğeri, 'Yerlerinde gözleri olanlar, valilerine iftira atıyor...' dedi. Babam İmam Ali bu kötü gidişat için uyardığında, Halife Osman kendisini tahir kulların diliyle ikaz eden Rabbine hamdetmişti. Ama babam gittikten sonra, aynı dedikoducular, 'Ali valileri bahane ederek senin altını oyuyor...' diyorlardı. Bir, iki, üç... Derken mal ve söz çoğalıp muhabbet ve güven azaldıkça, insanlar birbirlerinden korkmaya bile başladılar. Ve fitnenin kapısı iyice aralandı. O türlü sözlerin sahipleri abimle ben kapı önünde Halifeyi korumak için çatışırken kılları kıpırdamadan Affan oğlu Osman'ın katledilmesini izlediler. Sonra herkes Şehit Halifenin kanını sorar oldu."

Hüseyin o günleri ve sonrasını anarken heybetlenmişti. Bir an duraklayıp, "Böylesi zamanlarda insanlar İmamlarının etrafında kenetlenmezse, kan gövdeyi götürür!" deyiverdi. Babasının çektiği sıkıntıları hatırlamıştı. Fitneyi yaşadıktan sonra koskoca güneşi cılız kıvılcımlara değişenler ve yetinmeyip bir de ışığa küfredenler yüzünden bugün bu hâldelerdi. Yezid gibi zulümde Firavunlarla yarışan ve tüm büyük günahları alenen işleyen biri, şimdi Resûl'ün Halifesi ve Müminlerin Emiri olmak iddiasındaydı.

Âdem Aleyhisselam'ın edep ve tövbe harcıyla temellendirdiği, İbrahim Aleyhisselam ve Oğlunun eksiksiz bir tevekkülle bina ettikleri Beytullah, Fetih Günü tüm putlardan arındırılan o Yüce Ev, bugün şeref bulmak için oluklarının som altınla değiştirilmesini gözler olmuştu. Dün taşlara tapan Ebû Cehil misali mert kâfirlerle sınanıp dirayetini gösteren bu ümmet, bugün gönüller yıkan ama buna rağmen camilerini gökyüzüne yükseltme yarışında

olan iman sahipleriyle baş başaydı. Bu yüzden Kitap asra yemin ediyordu, insanoğlu ziyandaydı.

Hüseyin, "Yine de yılmak bize haram..." demişti. "Resûlullah, ümmetine Allah'ın Kitabını ve kendi itretini emanet bıraktı... Veli kullara da ümmetini..."

Ertesi gün, Hüseyin kardeşiyle birlikte Dede yadigârı bir dostun davetindeydi. Torununu evlendirmekte olan sahabe, onca yaşına ve hastalığına rağmen şeref konuklarını kapıda karşılamış, oturacakları minderlere değin onlara eşlik etmişti. Yüzlerce insanın bir araya geldiği geniş avluda aile olmanın faziletleri üzerine kısa bir konuşma yapan İmam, sözlerini, "Allah gençlerin yuvasını bereketlendirsin; aralarındaki muhabbeti ve saygıyı arttırsın!" diyerek noktalamıştı. Bu esnada önlerine konan ikramlara ne kendisi el uzatabilmişti, ne de kardeşi...

Abbas bu durumun dikkat çektiğinin farkındaydı. Ancak ev sahibini rencide edecek olmaktan çekinmelerine rağmen, başka türlü de davranamazlardı. Amr gibi insanların olduğu bir vakitte, ev sahipleri istediği kadar iyi niyetli olsunlar, yanında çalışan birileri, daha da fenası aile fertleri tehdit ve vaatlerle pekâlâ kandırılmış olabilirdi. İmam Hasan'ın kendi eşine zehirletildiği bir zamanda, aksini düşünmek safdillik olurdu. Nitekim davet sahibi bu tavrı sezerek yeni ikramlarla onları daha fazla sıkıntıya sokmaktan hicap duymuştu.

Düğün sonunda İmam'ı kapıya kadar uğurlayan adamcağız sıkıntı verdiği zannıyla özürler dileyince, Hüseyin, "Üzülme..." deyiverdi, "seninle ilgili bir durum değil!.."

Şeref konuğunu gereksiz mihnetlere sürüklediğini düşünen davet sahibi, bu sözlerden sonra bir de onu mahcup ettiği zannıyla üzgündü. Teselli için bir hayli dil döken Hüseyin, nihayet adamcağızın gönlünü alabildiğinde oradan ayrılmışlardı.

İki kardeş de farkındaydılar. Resûl'e yoldaşlık etmiş insanlarla dahi perdelenmek durumundalardı. Üstelik o insanlar da bunu hissediyor, muhabbetlerine kan doğrayan şüpheler içerisinde kendi maiyetlerinin bile ihanetlerinden çekiniyorlardı.

Abbas birkaç kez bu mesele hakkında söylenmek istemiş lakin her seferinde sözü hançerelerinde boğup dışarı salamamıştı. Sanki azıcık hayıflansa, hayatı kendilerine zindan etmeye yeminli düşmanlarını mutlandıracaktı. En doğrusunun, üzerinde konuşmamak olduğuna kanaat getirdi. Oysa az sonra Hüseyin konuyu açacaktı.

Bir an kardeşini izledikten sonra, "Hâline şükret!.." deyiverdi. Omuzlarındaki İmamet yükü, Hüseyin'e tek kişilik dirayeti yahut temkini aratır olmuştu. Sadece kendilerinin veya en fazla ailelerinin sorumluluğunu düşünmek zorunda olan insanlar ne kadar talihliydiler!

Abbas ilk kez abisinden bu minvalde sözler işittiği için şaşırmıştı bir an. Bir yandan da onu anlamaya çalışıyordu. Emin olduğu nokta, Hüseyin'in bunları söylerken şikâyet veya nedamet içerisinde olmadığıydı. Ne Allah'a karşı duyduğu edep, ne de Resûlullah'ın izince yaşamanın izzeti bu tür duygulara cevaz verebilirdi. Ama o da beşerdi sonuçta. Kardeşine nazı geçtiği için, bir an bunları söylemiş olmalıydı.

Abbas bir ayrımın daha farkındaydı. Güçlü olmak ile güçlü görünmek, her zaman aynı şeyler değildi. İzzet, en sıkıntılı anında bile kuldan dik durmasını istiyordu.

Yıllar evvel babalarının her ikisi arasında akdettiği vasiyeti de asla unutmamıştı. İmam Ali, "Abinden ayrılma! O üzülürse üzül, sevinirse sevin!" buyurmuştu ya, işte öylesi bir zamanı yaşıyorlardı. Çok şükür tasaları da, huzurları da ortaktı. İçindeki coşkunluğun sesine daha fazla direnemeyince, kollarını iki yana açıp abisine sarılıverdi. Ayrıldıkları sırada bileklerinden tutup iki avucunu da iç kısımlarından öpmüştü. Resûl'ün, Onun itretinin eliydi bunlar... Nasıl öpülmezlerdi?

Gözlerine baktığı esnada, İmam'ın yükünü hafifletenlerden olmayı dilemişti. Kendisi için bundan öte huzur yoktu. Varsa da umurunda değildi. Allah'ın ipine sarılmak, asla gevşemeksizin ona tutunmak istiyordu. Tabi o ipin hep beraber tutulması şartıyla...

Pazara girdikleri vakit pusudalarmışçasına bekleşen sözde meraklı müminler yine etraflarını kuşatmış, zihnindeki tüm düşünceler dağılmıştı. Adamlardan biri devesini abdestsizken otardığını, bu yüzden onun sütünün kendisine haram olup olmadığını soruyordu. Bir başkası, böylesi sütlerin koyulduğu kaplardan daha sonra zemzem içmenin hükmünü öğrenmek arzusundaydı. Aldıkları cevapları beğenmeyip tatmin olmaz iştahlarla itirazlarını arttırarak yineliyorlardı.

Abbas bu durumdan hazzetmemişti. Dahası, zoruna gidiyordu. Sonunda dayanamayıp, "Bırakın develerin sütüyle oynamayı, nefislerinizin akıbetini düşünün!" diyerek bağırmaya başladı. Bir ömürlük yaşamda niçin yaratıldıklarını ve Allah'ın hangi muradı için nefes alıp verdiklerini sorgulamayanlar, gönüllerini O'nun Evlerinden bir Ev yapmaya didineceklerine nelerle uğraşıyorlardı böyle...

Kendisine geldiğinde, İmam'ın yanında sözü uzattığı ve sesini yükselttiği için mahcuptu... Yüzü kızarmıştı. Abisinin gönül açan tebessümlerinde huzur bulmaya başlamışken, uzaktan uzağa Hâşim'i de görüverdi.

Kudüs'e gidecek bir kervanla ilgileniyordu. Kafileyi koruması için bu kez paralı muhafızlar tutmuştu. Güvenebileceği birkaç adamına yol boyu uğradıkları her konakta gözlerini ve kulaklarını dört açmalarını tembihliyordu. İmam hakkında oralara ulaşan müspet ya da menfi her türlü haberi öğrenip döndüklerinde bir bir anlatmalıydılar.

Bir köşeye çekildiklerinde, Hâşim diğer kafilelerden bu şekilde gelen bilgileri aktarıyordu. Kûfedekiler gibi Basra halkı, Mısırlılar ve Yemenliler de Resûl'ün Oğlu'nun Yezid'e biat etmeyeceğini öğrenmişlerdi. İnsanlar kimi yerlerde alenen, kimi yerlerde

dört duvar arasında kendilerinin de İmam'a katılacaklarını konuşuyorlardı. Yıllardır süren haksızlıklara Evlâd-ı Resûl eliyle son verileceği beklentisi gittikçe güç kazanmaktaydı.

Haşim Kureyş'in tedbirli taciriydi ya, "Bunları ne kendi kulaklarımla duydum, ne de söyleyenlere şu gözlerim şahit oldu..." diyerek ihtiyat payını da düşmüştü.

Hüseyin, Hâşim'e teşekkür ederek oradan ayrılacağı esnada, birkaç kişinin ısrarlı bakışlarla kendilerini süzdüklerini fark etti. Hepsi de ihramlı olan ve ellili yaşların üzerindeki bu kişiler bir yandan elleriyle kendilerini işaret ederken, öte yandan aralarında fısıltıyla bir şeyler konuşuyorlardı. Diğerlerine göre tıknaz sayılan biri onlara doğru yürümeye başladığında, beridekiler de hareketlenmişti. Belli ki o adama hürmetleri vardı. Az sonra tıknaz adam yaklaşıp Hâşim'e selam verdi. Hüseyin'den on-on beş yaş büyük olduğu için mi böyle yapmıştı, yoksa Hâşim'i bir yerlerden mi tanıyordu, Hüseyin de, Abbas da anlayamamışlardı.

Tıknaz adam, "Ebû Türab'ın oğlu sen misin?" diye sorduğunda, Hâşim bakışlarıyla İmam'ı işaret etti. Adam onu bırakıp Hüseyin'e dönmüştü bu kez.

"Adım, Utbe'dir..." diyordu. "Umre için geldim. Şam'da sizin isminizi çok duydum. Merak ettim ve görmek istedim."

"Ebû Türab" ve "Şam" kelimeleri art arda düşünce, Hâşim gerilmişti. Abbas'ı ve Hüseyin'i alıp oradan uzaklaşmak arzusundaydı. Oysa İmam'ın kartalca keskin gözleri hâlâ adamın üzerindeydi.

Utbe yanındakileri işaret ederek, "Bunlar da yol arkadaşlarım..." diye takdime başladı. Sesi dingindi.

"Kimi Horasan'da tebliğdedir, kimi Taberistan'da, Deylem'de. Yıllar var, oralardaki işleri bırakıp Beytullah'a gelemediler. Nasip bugünlereymiş."

Hüseyin tanışma faslıyla daha fazla ilgilenmek istemiyordu. Kestirmeden sordu:

"Ne istiyorsunuz?"

Şivesiz, fasih şekilde tane tane konuşan ve bu esnada maiyetindekilerin her hâline vakıf olduğunu belli eden Utbe, "Mescid-i Harâm'da sizinle biraz oturmak arzusundayız..." deyiverdi. "Müsaadeniz olursa, müminler de bizi dinlesinler."

İmam yarın öğle namazında buluşacaklarını söyleyince, Utbe de, yol arkadaşları da sevinmişti buna. Ayrılırlarken Allah'ın adı üzere selam vermeyi de ihmal etmemişlerdi.

Yatsıdan sonra evlerine çekildiklerinde, Hüseyin daha konuyu açmamışken, herkesin yarınki münazaradan haberdar olduğunu fark etti. Sanki tüm şehir nefesini tutmuş hâlde yaşanacakları bekliyordu.

O gün işlerini yardımcılarının gözetimine bırakan oğulları ve yeğenleri, İmam ile birlikte Mescid-i Harâm'daydılar. Cemaat bayram sabahınkinden bile kalabalık sayılırdı. Çocuklar, kadınlar, hastalar, şehirdeki herkes toplanmıştı. Kimi münazaranın hiçbir işe yaramayacağı, kimiyse hakkın tüm aydınlığıyla ortaya çıkacağı beklentisindeydi. Amr son anda gelip kendisi için ayrılan alana oturmuştu. Muhatapları tam cepheden gördüğü için, bulunduğu yerden tüm münazarayı tastamam takip edebilecekti. Ona göre solda İmam Hüseyin, sağdaysa Şam'dan yollanan gezici vaizler vardı.

Utbe ve arkadaşları onlu yaşların başında Müslüman fatihlerle tanışmışlardı. Yörelerinin en aklı başında insanları oldukları için dinî eğitim verilmek üzere seçilmişler, yirmili yaşlardan itibaren aldıklarını aktarmaya, öğrendiklerini diğer insanlarla paylaşmaya başlamışlardı. Ömürlerinin ilk yarısında Ebû Süfyan oğlu Muaviye'yi Şam Valisi olarak tanımışlar, ikinci yarısındaysa onu Emirleri bellemişlerdi. Dinlerini, diyanetlerini tanımalarına vesile olan Muaviye'ye sonsuz müteşekkirdiler. Onun İmam Ali'yle

olan mücadelelerini cephedekiler haricinde bire bir yaşamışlardı. Bugünkü durumları ve sıkıntıları şekillendiren asıl etkenin o netameli yıllar olduğunun da bilincindeydiler. Hâliyle münazarayı o döneme hasretmeleri amaçlarına daha uygundu. Zayıf karınlarıysa Yezid'di. Hele de Âl-i Hüseyin ile Muaviye'ninki arasında bire bir mukayese yapmaları, en çok zorlanacakları durumdu. Utbe müştereklerde buluşmadan ayrıntılara girmeyecekti. Nasip ettiği iman nimeti için Allah'a şükrettikten sonra, orada hazır bulunan gönülleri okşamak gayretiyle, "Âlemlere Rahmet olan Nebinin Kureyş'ten çıkması sizin için ne büyük talihtir!.." deyiverdi. Ardından sözü adım adım Mekke'nin Fethi günlerine getirdi.

"O yüce gönüllü Nebi, Emin Beldeye girerken tüm Kureyşlilere, 'Evinde olan güvendedir, Beytullah'a sığınan kurtulmuştur...' diye nida etti. 'Her kim ki Ebû Süfyan'ın konağındadır, ona ilişilmeyecektir...' buyurdu. Gördükleri bu iyilik karşısında kadirşinas Ebû Süfyan ve ailesi derhâl Müslüman oldular. Allah böylelikle merhum Emir Muaviye'yi de iman nuruyla ödüllendirmiş oldu."

Konuyu arzu ettiği noktaya getirdiği için her iki elini Hüseyin'e doğru uzatarak, "Buyurun..." diye seslendi, "sizi dinleyebiliriz!"

İmam da binlerce Elçi göndermiş olan Allah'a hamd etmiş ve Nebilerin sonuncusu olan Dedesi Hâtem'ül-Enbiya'yı anmıştı. Onun Ruh-u Şerifelerine salavat okuduktan sonra, uzun uzun konuşmak yerine sözünü bir sualle bağladı.

"Misafirlerimiz Mekke fethedilmezden evvel Resûl'ün kimlerle savaştığını biliyorlar mı?"

Utbe'nin beklediği bir soruydu. Hemen cevapladı: "Bedir, Uhud ve Hendek kast ediliyorsa, bilinmelidir ki o savaşlar bugünün meselesi değildir. O gün Resûl'e kılıç çekenler, sonrasında Müslüman oldular. Allah'tan affedilmelerini dilediler. Tıpkı şirkten döndükleri gibi, Allah onların bu günahlarını da bağışladı. Defterlerini temize çekti."

Hüseyin söylenenlere itiraz etmemişti. İkinci sualine geçmeden kendilerini dinlemekte olan çocuklar ve gençler için konuyu detaylandırmaya başladı.

"Hatırlayın!.. Uhud'da Resûl'ün amcası ve süt kardeşi Hamza'yı şehit eden, kulaklarını ve burnunu kesen, sonra karnını yarıp ciğerlerini çıkaran kölenin adı Vahşi'ydi. Sonraki bir zaman Resûl'ün huzurunda şehadet getirip Müslüman oldu. Ne Dedem onun imanını sorgulattı, ne de o günden sonra bizlere düşer bu. Lakin Resûl, 'Seni gördükçe amcam Hamza'yı hatırlıyorum, bana görünmeyesin...' demişti. Bunun üzerine, Vahşi, Resûl'den yıllar yılı kendisini gizlemek zorunda kaldı."

Hüseyin sözün devamında Utbe'nin gözlerine odaklanmıştı. Sesi bir perde yükselecekti:

"Peki, Uhud günü kölesi Vahşi'ye Hamza'nın kulaklarını ve burnunu kesmesini emreden, sonra bir ziynetmişçesine onları boynuna asan, Vahşi'nin yarıp çıkardığı ciğerleri hınçla dişleyen Ebû Süfyan'ın eşi ve Muaviye'nin annesi Hind sizce Resûl'ün yüzüne bakabildi mi?"

Utbe hemen itiraz etmişti. Hazırlıklı olduğu bu soru karşısında ilk olarak Resûl'ün tüm kan davalarını kaldırdığını hatırlattı. Ardından Kitaptan örnekler vererek kimsenin bir başkasının suçunu yüklenemeyeceğini, herkesin kendi hesabıyla Allah'ın huzuruna çıkacağını anlattı. Hind'in cahiliye zamanındaki bir günahı, oğlu Muaviye'ye, hele de Allah ve Resûl'üne iman ettikten sonra intikal edemezdi.

Gidişattan dolayı Amr'ın keyfine diyecek yoktu. Utbe'yi yollayanların ne denli isabetli bir seçim yaptıklarını düşünürken, Hüseyin'i takip etmeye başladı. Tüm bunların üzerine ne söyleyebilirdi?

El-Hak, doğruydu! Kimsenin suçu başkasına mal edilemezdi. Ancak Hüseyin yine de sakin görünüyordu. Zira İmam'ın varmak istediği noktaya Utbe kendiliğinden gelmişti. Resûl'ün Oğlu

her iki elini muhatabına doğru uzatarak, "Öyleyse geçmiştekileri konuşmaya gerek yok..." deyiverdi. "Sözü doğrudan doğruya Yezid'den başlatalım!"

Utbe'nin yüzü öfkeden kararmaktaydı. Nasıl düşmüştü bu hataya, kendisine kızıyordu. Biliyordu, şu an otuz beş yaşında olan Yezid, Şam'da doğmuş ve orada büyümüştü. Hicâzdaki çoğu insanın gözünde, Afrika'dan getirttiği maymunlarına ipek gömlekler diktiren bir sefahat adamıydı o. Hatta insanlar, Yezid'in en sevdiği maymununa cübbe giydirip hizmetçilerine bu maymunun ardınca namaz kıldırmasını yıllar yılı dillerine dolamışlardı. Böylesi birinin Müminlere Emir olup olamayacağını tartışamaz, savunamazdı. Birileri, "Böylesi birini kim, hangi akıl ve idrakle yerine vekil tayin edebilir?" diye soracak olsa, Muaviye'yi de savunamazdı.

Alelusul bir cevapla işleri iyice batırmamak için yardımcılarına bakındı. Onlar aralarında fısıldaşırken, Amr'ın da keyfi kaçmıştı. Yezid'in babası, "En iyi hatip kılıçtır!.." derken, sonuna kadar haklıydı. İmam Ali'yle konuşmaktan ısrarla kaçınması sebepsiz değildi. Fakat Arabın Tilkisi nasıl Muaviye'nin arkasını topladıysa, öylesi bir kurnazlıkla kendisi de işleri kotaracaktı. Öncelikle münazarayı bugün için sonlandırmaları gerekiyordu. Eliyle Utbe'ye işaret edince, durumu o da anlamıştı.

Cemaat kısa süren bu ilk oturumdan tatmin olmamıştı. Hatta beklentilerini arttıranlar için tam bir sükût-u hayal sayılırdı. Utbe ve yardımcıları kalabalığı yara yara Mescid-i Harâm'dan çıkarken, Amr da korumaları eşliğinde mekânı terk ediyordu. Konakta buluşup acilen konuşmaları gereken bazı hususlar vardı.

Hüseyin ikindi vakti girince namazı kıldırmış ve ardınca nasihat etmeye başlamıştı.

Utbe'nin de söylediği gibi, kimsenin günahının başkalarına yükleyenemeyeceğini anlatıyordu. Bu önemli bir hususta ve çoğunlukla yanlış anlaşılıyordu.

Hristiyan Rahipler, Âdem Aleyhisselam'ın yasak ağaca yaklaşmasını bahane ederek bütün insanların günahkâr doğduklarını söylüyorlardı. Hâliyle masumiyet ilkesini bozmuşlardı. Bunu bilmelerine rağmen, bazı müminlerin sırf falanca kavimden, falanca aileden yahut şehirden diye birilerini suçla itham edebilmesi mümkün müydü?

Yahudilerin yaptığı gibi, suçlu-suçsuz ayırt etmeden düşman görülen herkesin cezalandırılmasını istemek, bunun için fırsatlar kollamak müminlere haram kılınmıştı. Oysa Allah'ın Kitabında Ad ve Semud kavimlerinin ve yoldan çıkmış daha nicelerinin topluca yok edildikleri de yazılıydı.

Peki nasıl oluyordu bu?

Hüseyin, "Burada bulunanların bulunmayanlara anlatması, onlara yapabileceği en büyük ikramlardandır..." diyerek söyleyeceklerine dikkat çekmişti. Her bir sözünün sadece bugün için değil, dün ve yarın için de her bir manasıyla anlaşılmasını istiyordu.

"Eğer bir memlekette zulümler çoğalmışsa, haddi aşanlar gemi azıya almışsa, hakka riayet eden vicdan sahiplerinin bu insanlara 'Dur...' demesi gerekir. 'Neyime lazım, benden uzakta kalsınlar...' diyerek bu ateşe sırtlarını dönenler, tüm bu suçlara iştirak etmiş olurlar. Bu yüzden, Dedem Resûlullah, 'Zulüm karşısında susanlar, dilsiz şeytanlardır!' buyurdu.

Ey inananlar!.. İşitin ve belleyin. Bizden önce helak edilen tüm topluluklar elleri, dilleri ve gönülleri ateş karşısında topluca tutulmuş insanlardı. Hiç kimse, 'Birileri benim yerime haddi aşanlarla mücadele etsin...' diyemez. Ateşi gören herkes onu söndürmeye çabalamakla mükelleftir. Ya kalben buğzedersiniz, ya dilinizle uyarırsınız, ya da elinizle düzeltirsiniz; bu, gücünüze ve teslimiyetinize kalmıştır. Yarın Hesap Günü her nefis kendi ameliyle Rabbinin huzurunda olacak. Bile bile kendinizi ateşe atmayın!"

Aynı meselenin başka bir vechesini açarken, Hüseyin'in sesi perde perde yükseltmeye başlamıştı.

"İnsanların türlü maslahatlar gözeterek kendilerinden öncekilerin günahlarını aklamaya çalışması, onları adım adım felakete sürükler. Baban hırsızlık mı yaptı, onun çaldığını kullanmayacaksın. 'Başkası yapmıştı, benim bunda dahlim yok...' demekle kurtulamazsın. 'Filanca yakınım şu işinde kul hakkı yemişti ama bunu kabul edersem karşı tarafa fırsat veririm...' diyerek hakkaniyetten uzaklaşırsan, o vakit atanın, dedenin yahut her kimin izinden gidiyorsan onun günahına sen de ortak olursun. Kitap, müşrikleri, *'Atalarınızın dinini terk etmeyecek misiniz?..'* diyerek uyarıyor.

Ey Müminler!.. Dikkat edin. Evvelkilerden dersler çıkarmazsanız ve dedelerinizin günahlarını aklamaya çalışırsanız, onlardan size kalan suçları siz de torunlarınıza miras bırakırsınız.

Unutmayın!.. Dizginlenmeyen nefisler hesapsızca ister; maslahatçı akıllar bu isteğe makul görünen gerekçeler uydurur; uyuyan vicdanlar da güya bu zülmu aklar. Ama bugün kaçtığınız her bir günah, yarın yüzlerinize vurulacaktır. Vesselam!.."

İmam'ı dinleyenler kendilerince bir yerlere uzanmışlardı. Yaşı kurtaranların zihinlerinde Halife Affan oğlu Osman'ın şehit edildiği günler vardı. Muaviye, "Halife akrabamızdır..." diyerek ailesi adına onun kanını talep etmişti. Katillerin ortaya çıkarılması için suçlu-suçsuz ayırt etmeksizin İmam Ali'nin o gün Medine'de bulunan herkesi tutuklayıp sorgudan geçirmesini istemişti. Masumiyet ilkesine dokunmayan İmam Ali, sonraki günlerde bu yüzden en yakınlarının bile muhalefetiyle karşılaşmış ve güttüğü kan davasını müminler adına iç savaş hâline getiren Muaviye de yıllar yılı hükmü altındaki camilerde günde beş vakit İmam Ali'ye küfürler ettirmişti... Ve oğlu da bunu aynen devam ettiriyordu. Oysa İmam Ali tüm o çatışmalar esnasında maslahat dengeleri gözeterek şerre meyletmeyip, aksine, hakkaniyetin arı yolunda yürümeyi tercih etmişti. Varılacak sonuç için gidilen her türlü yolu mübah göstermeye çalışanlardan olmamıştı. Meşru ve mevcut halife olmasına rağmen, kendisine "kâfir" denmedikçe karşısındakilerin ne imanlarını sorgulamıştı, ne de soylarını soplarını bu

işe alet etmişti. Onları "yoldan çıkan asiler" olmakla itham edip doğru yola çağırmış, nihai hükmüyse ahirete bırakmıştı.

Kimi dinleyicilerin zihinlerindeyse İmam Hasan vardı. Onu da andıkça mahcubiyet ve suçlulukla dolmaları olağandı. Resûl'ün Büyük Oğlu'nu cephede yalnız bırakanlar sadece Kûfelilermişçesine yıllar yılı başkalarına buğz etmişlerdi. Hâlbuki aynı günlerde kendileri de Mekke'yi terk edemeyip İmamlarını asiler karşısında güçsüz bırakanlardandılar. Hatta bazıları, Muaviye ile sonunda antlaşma yaptığı için onu dirayetsiz olmakla bile itham edebilmişlerdi. Bunları kendi iç dünyalarında ve birbirlerine karşı itiraf etmezlerse, bununla hesaplarını görmeden yarınlara uzanırlarsa, bu işin vebaline yeniden ortak olmaktan korkuyorlardı.

Ali Ekber'in gönlünde alıp verdikleri, meselenin kendilerine bakan yönüydü. Günah ve şerri bir de hayır ve hak üzerinden okuyacak olurlarsa, Kitaptaki tabirle, Allah'ın boyasıyla boyanmadan yahut Elçisinin ahlakını giyinip kuşanmadan hiçbir Ali-Fâtıma evladı Allah'ın indinde Resûlün Ev Halkından olamazdı. Bu yüzden Kuran, "*Ey Ehl-i Beyt! Allah sizi arındırıp temizlemek ister...*" diyordu da, "Sizi arındırıp temizledi..." demiyordu.

Güneşin batmasına daha birkaç saat vardı. Hüseyin namaz vakti girene kadar dışarıdaki bazı işlerini halletmek istiyordu. Maiyetiyle birlikte Mescid-i Harâm'dan çıkacağı esnada, münazarada yer alan vaizlerden birini gördü. Adam yanına kadar geldikten sonra musafaha için saygıyla eğilmişti. Takındığı ihtiram insanların dikkatini çekiyordu. Ama o buna aldırış etmeksizin, "Adım Süfyan'dır" deyiverdi. "Müslüman olduğum gün bana bu ismi Muaviye koydu."

Süfyan'ın ulu orta şekilde, "Emir" demeksizin Muaviye'yi sırf adıyla anması dikkate şayandı. Şaşırtmaya devam edecekti: "Bugüne kadar ismimi iftiharla kabullendim. Sizden istirhamım, beni daha mutlu edecek yeni bir isim bahşetmeniz."

Hâşim ve kalabalığın çoğu bu sözlerden hoşnuttular. Münazara sonunda karşı tarafın bundan etkilendiğini görmekten kim hazzetmezdi?

Hüseyin, "Allah'a kul olmak kadar güzel hiçbir nimet yok. Dedemin en sevdiği isimlerden biri Abdullah'tı..." diyerek yoluna devam edecekken önüne geçti Süfyan.

"Bugün fark ettim. Biz yıllardır İmam Ali ve oğullarını yanlış tanımışız. İslam'ı sadece Ebû Süfyan oğullarından gördüğümüz için, dinin mühim bir kısmını göz ardı etmişiz."

İmam az evvelki ilgilenmez hâlini terk edip göz bebeklerini içercesine adama bakarken, iki kaşının arasındaki o boyuna çizgi de belirginleşmekteydi. "Acelemiz var, sözün sonuna gel!" deyiverdi.

Bir an durakalan Süfyan, anlaşılan İmam'dan başka türlü bir tavır beklemişti. Neden sonra eğilip hızlıca Hüseyin'in sağ eline sarıldı.

"Sana biat etmek arzusundayım. Buradaki herkes şahidim olsun. Yezid'e verdiğim biat için Allah'ın affına sığınıyorum."

Hüseyin hemen çekmişti elini. Adamın yüzüne bile bakmadan, "Gece boyunca düşün!" dedi. "Kararını yarınki münazarada bildir!"

Süfyan sessizce uzaklaşırken, Hâşim, Hüseyin'in neden böyle yaptığının merakındaydı. Dile de getirdi. İddia sahibinin iddiasını böylesi bir netlikte reddetmesine fırsat vereceği yerde, neden onu terslemişti? Kalabalıktan biri söze girdi. Hüseyin'e az evvelki sözlerini hatırlatıyordu. Resûlullah, Vahşi'yi gözden ırak tutarak da olsa yanına alabilmişken, İmam neden Süfyan'ı kabul etmemişti? Adamcağızın Vahşi'ninkinden büyük bir günahı mı vardı? Birileri daha destek verince, insanların öğrenme iştiyakından ziyade, sanki bir ikircim yakalamışçasına sorgulayıcı edalara bürünmesi Abbas'ın hoşuna gitmemişti.

Hüseyin kendisinden uzun uzadıya açıklama bekleyenlere, "Ameller niyetlere göredir ve ben Dedem gibi vahiyle desteklenmiyorum..." deyiverdi. Sözün fazlası gönülleri bozacaktı. Allah'ın selamıyla oradan uzaklaşmaya başladı.

Ali Evsad babasının ardı sıra gelirken durumu kavrama uğraşındaydı. O güne değin aile haricinde hiç kimse İmam'a biat sunmamıştı. İlk kez, üstelik de alenen ve Yezid'e rağmen dışarıdan biri babasına biat teklif ediyordu. Babası bunu herkesin içinde kabul edecek olursa, "Ali oğlu Hüseyin Emir'e alenen savaş açtı!" diyecekler, onu asi ilan edip baskılarını iyice arttıracaklardı. Aksi hâlde, "İmam, Yezid'in davasında hak olduğunu bildiğinden, onun üstünlüğünü kabul etti ve biat almaya yanaşmadı..." diyen dedikodular çıkartacaklardı. Arabın Tilkisi cephede kaybettiğini yine tahkimle kurtarma derdinde miydi? İçten içe, "Allah büyük!.." deyiverdi. Her ne olacaksa O'nun muradının dışında olamazdı.

Akşam uzun zaman sonra ilk kez Cennetü'l-Mualla'da toplandıklarında, İmam Hasan'ın ortanca oğlu Abdullah, "Ne yapmayı düşünüyorsun, amca?" demişti. Yoksa bu münazara fikri hepten aleyhlerine mi dönecekti? Hüseyin içten içe sıkıntılar yaşadığını belli etse bile, henüz ses vermemişti. Biliyordu ki münazara teklifini en başından reddetseydi, kaçan kişi olacaktı. Amr ve akıl hocalarının hesabı basitti. Aslan ava çıkarsa kan dökmekle, ava çıkmazsa miskinlikle suçlanacaktı.

Beride bir yerden büyüklerini izlemekte olan on iki yaşındaki Kasım, Kitabın sözlerine sığınıyordu:

"İnkâr edenler seni tutuklamak, öldürmek
veya sürgün etmek maksadıyla tuzaklar kuruyorlardı.
Onlar böylesi tuzaklar tasarlıyorken
Allah da bir düzen kuruyordu.
Allah tuzaklara karşılık verenlerin en hayırlısıdır."

Herkes, "Amenna!" demişti. Gönüller yeniden dirilirken, Zeyneb'in oğlu Muhammed bu vaadin vaktini düşünmekteydi. Allah

kullarına hızlı ve peşin çalışma sözü vermiş miydi? Düzen kurarken pekâlâ bunu zamana da yayabilirdi. Hayatı ve ölümü, huzuru ve ıstırapları yaratan Allah hem Cemâl sahibiydi, hem Celâl. Var ettiği tüm vesileler ve sebeplerden yine Rabbinin Rahman ve Rahîm olmasına sığınıyordu. Dilinin ucunda İnsan Suresinden ayetler vardı.

"Rabbinin hükmüne sabret!
Onlardan hiçbir günahkâra veya nanköre boyun eğme.
Rabbinin adını sabah akşam zikret ve geceleyin de O'na secde et."

O an hepsi de alınlarını yere bırakmışlardı. Yaratılışın harcındaki toprakla hemyüzlerken, Muhammed şimdi de aynı surenin sonlarını okuyordu:

"Artık dileyen, Rabbine doğru bir yol tutsun.
Sizler Rabbiniz dilemedikçe dileyemezsiniz.
Şüphesiz Allah bilendir, tam hüküm ve hikmet sahibidir.
O dilediğini Kendi rahmetine dâhil eder.
Zalimlere gelince, onlara can yakıcı bir azap hazırlanmıştır."

Sabah maaile kahvaltı yapmaktalarken Hâşim geldi pür telaş. "Duydunuz mu?.." diyordu. Hüseyin sofradan kalkıp Hâşim'le yan odaya geçtiğinde, ailenin kadınları da merak içindeydiler. Neler oluyordu Mekke'de?

Dün biat için herkesin huzurunda İmam'ın ellerine yapışan Süfyan, sabaha ölü çıkmıştı. Tüm şehir bu haberle çalkalanıyordu. Kimi Yezid'i bırakıp İmam'a biat ettiği için Amr tarafından zehirletildiğini söylüyordu. Kimine göreyse adam aslında yalancının tekiydi. İmam'a tuzak kurmaya çalıştığı için Allah onun canını almıştı.

Hüseyin, Hâşim'i tastamam dinledikten sonra, "Hayır!" deyiverdi. İtirazı saiklerle ilgiliydi. Birincisi, ellerinde Süfyan'ın zehir-

Ahmet Turgut Aslan Şahidi

letildiğine dair ne şahit vardı, ne de kanıt. İkincisi, onun ölümünü İmam'a yapılan bir yanlışın ceremesi göstermek hadsizlikti. Nitekim Resûl'e ve önceki İmamlara neler yapılmıştı ama failleri yıllarca zevk-u sefa içinde yaşamaya devam etmişlerdi.

Hâşim, İmam'ın ikazlarına binaen bir an Süfyan'ın ikircikli davranıp davranmadığından kuşkulandı. Ya Süfyan hakikaten nadim olup İmam'a sığınmak istediyse?..

Bu kez, Abbas, "Olamaz!.." diyerek atıldı... "Her gün yeni tuzaklar icat ederek karşımıza çıkıyorlar. Belli ki bu da onlardan biri... Adamın niyeti salih olsaydı, gelip kimse görmezken, sadece Allah'ın huzurunda İmam'la görüşürdü. O, bilerek cemaatin de bu işe şahit olmasını istedi. Amacı, yeni dedikodulara bahaneler çıkarmaktı."

Kardeşi konuşurken alnındaki çizgiler gittikçe belirginleşen Hüseyin, "Sus!" diyerek sesini yükseltmeye başladı... "Sus, Abbas! Allah rızası için sus!"

Edep ve nedamet arasında gidip gelen Abbas olduğu yere çökmüştü. Hüseyin ona ve Hâşim'e aynı anda hitap ederek, "Allah bildirmedikçe, hiçbir kul başkasının gönlündekini okuyamaz..." deyip ekledi:

"Adı ister Süfyan olsun, ister Abdullah... Onun niyetini Allah biliyor. Eğer iyi niyetliyken ve bu yüzden Amr tarafından öldürülmüşse, Allah onun şehadetini makbul eylesin. Yok, bir tuzak için çalıştıysa, Allah bu işe daha fazla alet olmasını engelleyerek ona yine rahmetiyle muamele etmiştir. Taksiratı affolsun."

Abbas hatasının farkındaydı artık. Güzele ve hayra yoruşu bırakınca, tedbir ile suizanı birbirine karıştırmıştı. Allah'tan affını diliyordu. Hüseyin'in dikkat çekmek istediği başka bir nokta daha vardı.

"Zalimler güçlerinin yettiğince zulmeder. Hatırlayın!.. Firavun kendi halkına, 'Ben sizin Rabbinizim...' diyordu. Bunu söylerkenki amaçlarından biri de gücünü onların indinde yüce kıl-

maktı. Düşmanlarınızın her şeye muktedir olduklarını düşünerek onlara sahip olmadıkları güçler atfetmeyin. Onların sizin gönlünüze düşüremediği korkuyu kendi ellerinizle onlara ikram etmiş olursunuz..."

Başlarına gelen onca musibete rağmen olağan dışı her şeyi kendilerine yönelecek bir hareket saymaları doğru bulunmuyordu. Mutlak egemen olan, Allah'tı... Yeryüzünün kibirli zalimleri değil.

Hüseyin yine çöldeki o geceyi hatırlatıyordu. Yüzüne tüküren düşman savaşçıyı İmam Ali'nin affetmesi olayı için neler tefekkür etmişlerdi? Anlık hışımlara bile geçit vermeyen sağlamlıktaki bir Feta, nefsi araya girince eli kılıçlı düşmanını bırakıp kendi afetlerini alt etmeye çalışmamış mıydı? Allah'la Dost olan kulun -aldatılma endişesi de dâhil- tüm korkuları yüreğinden bir bir söküp atması gerekiyordu. Putları kıran ellerin böylesi bir yüreği olmalıydı: Celalli ama halim, tedbirli ama asla müfteri değil...

Abbas Mekke'deki iki ayı aşkın süreye rağmen ilk kez tevekkül ve teyakkuzu, endişe ve ümidi, bela ile nefsin afetlerini her yönüyle kuşatan ve hepsinden aşkın olan bir idrake açıldığını hissediyordu. Kendisi bunun adını tam olarak koyamasa dahi, İmam biliyordu... Abbas kendi gönül seferinde bir menzili daha aşmış, ruhuna azap veren yüklerin bir kısmını daha terk etmişti.

Merhum Süfyan'ın defnine katılan İmam eve döndüğünde, yeğenleri Muhammed ve Kasım ellerinde boş bakraçlarla kapı önündeydiler. Su doldurmaları gerekiyordu. İmam da onlara katılmıştı. Henüz evin sokağından çıkmamışlarken, ihram kıyafeti içerisindeki bir genç Hüseyin'in dikkatini çekiverdi. Yaklaştıklarında tanımıştı onu. On yılı aşkın süredir görmediği Kûfeli dostlarından birinin oğluydu. Müslim tarafından gönderilmişti. Tanınmak yahut dikkat çekmek istemediğinden, şehre umre için

gelen sıradan biri gibi giyinmişti. İmam ve yeğenleriyle birlikte eve geçtiğinde, ridasına gizlediği mektubu çıkardı. On gün öncesine aitti:

"Buraya geldiğimde sana biat etmek isteyen ve başlarında seni görmeyi arzulayan on iki bin kişi gördüm. Hepsi de senden gelecek haberlere göre ne yapılacağını öğrenmek istiyor. Vesselam..."

İmam okka, divit ve ceylan derisi çıkarırken bir yandan da ulağı konuşturuyordu. Anlattığına göre, Müslim'in gelişi Kûfe'de büyük bir heyecanla karşılanmıştı. Yezid'in Valisi Numan bin Beşir için "Zaten köşe bucak kaçardı bizden. Hepten konağından çıkamaz oldu..." demişti.

Yol boyu konakladığı her yerde İmam'ın Yezid'e biat etmeyeceğinin konuşulduğunu ve insanların arkasında toplanmak için Resûl'ün Oğlu'ndan bir ışık beklediğini anlatırken gayet coşkun görünüyordu. İmam Hasan için mahcup olan halkın bu kez kendilerini affettirmeye azimli olduklarını da yinelemişti.

İmam ses çıkarmadan dinlediği tüm bu olumlu haberlerden sonra, "Hiç mi kötü bir şey görmedin, duymadın?" deyiverdi.

Ulak bir an duvarları izledikten sonra utana sıkıla konuşmaya devam etti: "Kimileri sizin Yezid'e karşı Rum Kayzeriyle anlaşmak istediğinizi söylüyor. Dışarıdan kâfir orduları, içeriden siz birleşip Şam'a yürüyecekmişsiniz."

Gerekçe göstermek zorundaymışçasına, "Ama bunu söyleyenler Şam ve Mısır'la ticaretleri olan insanlar..." diye eklemişti. "Bir de köylüler var..." diyordu. "Yolda rastladım. Abinizin şehit edildiğinden bile bîhaberler. İmam Hasan'ın yaşadığını, hatta Şam sarayında Muaviye'ye vezirlik yaptığını sananlar bile var."

Hüseyin duyduklarına şaşırmamıştı. Peş peşe bilinçli haberler icat edilen bir ülkede zamanla en açık doğrular ve yanlışlar bile birbirine karışmaya başlıyordu.

Muhammed ulağın önüne bir tas sıcak lokma koyarken, İmam, Müslim'e cevabını yazmaktaydı. Durumu incelemeye devam et-

mesini, tüm görüşmelerini tek tek kaydetmesini ve mümkün olduğunca her hafta kendisine haberci göndermesini istiyordu. Bir ara Mekke hakkındaki durumu da yazmaya niyetlenmişti ki, vazgeçti. Ulak yolda Yezid'in askerlerince yakalanacak olursa mektuptaki her ifade birilerinin başını yakabilirdi.

Haberciyi ağırlayıp ilgilenmesi için yeğeni Muhammed'e emanet eden Hüseyin, onlar evden çıktığında Kasım'a bakıverdi. Anlaşılan, zemzem işi kendilerine kalmıştı. İki neslin itreti ellerinde bakraçlarla Mekke sokaklarındaydılar. Az sonra birileri İmam'ın hâlini görüp yanına geldiğinde, yüklerini onlarla paylaşmayı kabul etmemişti. Kuyuların olduğu yere ulaştıklarında, sıradaki insanlar kendi haklarını ona vermeyi istemiş ama durum yine değişmemişti. İşlerini tamam edip amca yeğen zemzemleri nihayet eve bıraktıklarında artık ikindi vaktiydi.

Kasım'la birlikte Mescid-i Haram'a döndüklerinde Utbe'yi görüverdi. Erkenden gelip mihraba en yakın safta yerini almıştı. Ezan okunmaya başlayınca saftan ayrılıp mihraba geçerek yeri bırakmayacağını belli ediyordu. Vaktin sünneti bitip farza geçildiğinde, tüm cemaat gibi Hüseyin de Utbe'nin ardınca namazdaydı. Cemaat, Resûl'ün Oğlu dururken bir başkasının namazı kıldırmasını yadırgamıştı ama Allah'ın Evinde O'na secde etmek yarışıyla hır gür mü çıkarılacaktı? Durumu yadırgayanlar bunu umarsızca kabullenmek zorundaydı.

Namaz tamamlandığında ayağa kalkan Utbe, cemaati Allah'a şükretmeye davet ediyordu: "Nebinin arkadaşları Onun sağlığında İran'a, Mısır'a, Habeşistan'a ve Yemen'e giderek Allah'ın Dinini anlattılar. Oradakilerin kimi bu davetlere uydu, kimi uymadı. Uyan kendini kurtardı, uymayan cehennemi hak etti. Allah'a şükürler olsun!.. O gün ashabın haber ulaştırdığı her yerde bugün Emir Yezid camiler yaptırmakta, oraların insanları akın akın İslam'a koşturmakta..."

Utbe sözünü noktalarken, İmam üzerindeki meraklı bakışlarla ayağa kalktı. Safların arasından ilerleyerek dünkü oturduğu

yere geçtiğinde, Utbe de durumu anlamıştı. Kaldıkları yerden münazaraya devam edeceklerdi. Bu kez söze başlama sırası Hüseyin'deydi. Onun konuyu Yezid'den açacağını tahmin eden Utbe az sonra yanıldığını görecekti.

İmam, Resûl'ün arkadaşlarını soruyordu: "Kimdi onlar?"

Utbe izahına bir örnekle başlamıştı. Tıpkı mağaradaki o yedi arkadaşa "Ashab-ı Kehf" denildiği gibi, Resûl'ün arkadaşlarına da "Ashab" denirdi. Sahabeler Resûl'ün sağlığına yetişip sohbetinde bulunmuş Müslümanlardı.

İmam, "Şu an bizi dinlemekte olanlar da bizim arkadaşlarımız mıdır?.." deyiverdi. Utbe onaylamıştı. Müslüman olmayanlar Mekke'ye giremediğine göre, Mescid-i Harâm'da kendilerini gören dinleyen herkes bu anın Ashabıydı.

İmam bunun üzerinde yorum yapmadan yeni soruyu sordu: "Tüm müminler kardeş midir?"

Utbe, "Amenna, Allah'ın sözüdür..." diye cevapladı. Bu ifade Hucurat Suresinin onuncu ayetinde aynen geçmekteydi.

Hüseyin, "Peki, mümin karı koca da kardeş midir?" deyince, insanlar duraksamıştı. Hüseyin muhataplarını sarsmak için sorusunu çarpıcı bir örnekle yineledi:

"Ninem Haticetü'l-Kübra ile Dedem Resûlullah kardeş miydi?"

Sadece Utbe değil, tüm dinleyiciler "haşa!" sesleri eşliğinde oturdukları yerden doğrulup dalgalanmaya başlayınca, Hüseyin sorusunu başka bir örnekle yineledi:

"İbrahim Aleyhisselam ile eşi Sara kardeş miydi?"

İsimler Utbe'nin zihninde hemen çağrışım yapmıştı. Firavun'un huzuruna çıkartıldığında İbrahim Aleyhisselam'ın Sara için "eşim" demek yerine "kardeşim" dediğini hatırlıyordu. Nitekim Resûlullah bu olayı aktarırken, "O esnada kastedilen inanç kardeşliğiydi..." şeklinde şerh düşmüştü. Amr sözlerini detaylan-

dırırken, "Kan kardeşliğinde nikâh olmaz ama inanç kardeşliğinde nikâh haktır..." deyiverdi.

Tüm bakışlar yeniden İmam'ın üzerindeydi. Resûl'ün Oğlu, Utbe'yi onayladığını belirttikten sonra meselenin bir de kendisinden dinlenmesini isteyerek, "Anlamaya çalışın!.." diye seslendi.

Kitabın ve Resûl'ün sözlerinde değişik anlam mertebeleri vardı. Tüm manalar bir öncekini inkâr etmeksizin iç içe geçmiş halkalar misaliydi. Akıl, duyuş ve görüş sahipleri en dıştan başlayıp öze doğru bunları aşama aşama idrak edebilirlerdi. Her anlamlandırmadan sonra hukuklar da buna göre değişiyordu. Kardeşlik meselesi en sade hâliyle buna benzemekteydi. Aynı ana babadan doğanlar birbirlerine mirasçı olabiliyordu ama evlenmeleri yasaktı. İman kardeşlerinin evlenmelerinde beis yoktu lakin birbirlerinin mirasçısı olamazlardı. Kitapta, "*Müminler kardeştir*" denildikten sonra, "*Aralarındaki ihtilafları düzeltin!*" emri geliyordu. Resûl, "Mümin kişi asla kardeşini terk edip onu zelil duruma düşürmez!.." buyurmuştu.

Hüseyin şimdi de Hicret'i hatırlatıyordu: "Dedem Resûlullah, Allah rızası için şehirlerini terk etmiş olan her bir muhaciri evsahibi hükmündeki bir ensarla kardeş kıldığında, iman sahipleri olarak hepsi önceden de kardeştiler zaten. Oysa Resûl özellikle ikili ikili onları bir daha kardeş kıldı. Neden?.. Çünkü bir taraftaki muhtaçtı. Buradaki hukuk, inanç kardeşinin mağduriyetlerini ortadan kaldırmaktı. İkili kardeşler evlerini ve tarlalarını bile aralarında pay etmeye başladılar. Neredeyse birbirlerine varis olacaklarına hükmettiklerinde ayetler geldi. Allah kan ve nikâh bağı olmayanları birbirlerine mirasçı kılmadı."

Hüseyin yine Hicret'le devam etti: "Dedem Resûlullah o gün ensar ve muhaciri ikili ikili eşleştirip musahip kardeşler yaparken, iki kişi için bu kaideyi ihlal etti. Kendisini ve babam Ali'yi Medineli musahiplere bırakmadı. Birbirlerinin kardeşleri olduklarını ilan etti. Kendisi ve Ali..."

Utbe bu konudan sıkılmıştı... İtiraz etti:

— Mevzunun bizle ne alâkası var?

Hüseyin bu esnada başka bir suale geçmişti: "Resûlullah'la olan bu kardeşlikleri İmam Ali'ye ayrı bir hukuk kazandırdı mı?"

Utbe yine itiraz edecek olmuştu, yardımcılarından biri elini tuttu. İmam'ın söyleyeceklerini az çok tahmin etmişti. Nitekim Hüseyin kendi sorusunun cevabını veriyordu.

"Allah dört konuda babam İmam Ali'yi ve Evlâd-ı Resûl'ü, Habibullah'ın hukukuna dâhil etmiştir."

Bunların ilki sadakayla ilgiliydi. Tüm Nebiler gibi Resûlullah'a da sadaka kabul etmesi haramdı. Bu yasak Ali, Fâtıma ve evlatları için de geçerliydi. İkincisi, müminler salat okurken Resûl'ü, Âl-i Beyt'iyle birlikte anmak durumundaydılar. Namazlardaki Salli-Barik duaları da bu şekildeydi. Üçüncüsü, Kuran'da Resûl'ün sevilmesi emredildiği gibi, Onun yakınlarının da sevilmesi istenmişti. Dördüncüsü, arınıp seçilmiş Resûl'ün Ehl-i Beyt'ini de Allah tertemiz kılmak istediğini söylüyordu.

Hüseyin münazaradaki muhataplarını bırakıp halka yönelmişti. "Ey inananlar!.." diye seslendi. "Az önce saydığım hukuklardan ikisi sizin üzerinizdedir, diğer ikisiyse İtretin. Siz Evlâd-ı Resûl'ü sevmek ve onlara dua etmekle yükümlüsünüz ya, Âl-i Muhammed'e şan ve bereket isterken sadece dillerinizi mi işin içine katacaksınız?.. Ya gönülleriniz ve elleriniz?"

Utbe gidişatı beğenmediği için müdahale etmek zorundaydı. Münazara bu konuların konuşulması için tertiplenmemişti. Kendisinden Yezid'in ailesini Hüseyin'inkiyle boy ölçüşebilecek hâle getirmesi istenmekteydi. Resûl tüm müminlerin ortak noktası olduğundan, geriye Emir Muaviye'yi İmam Ali ile yarıştırmak kalıyordu. Bu esnada elverdiğince kapsayıcı ve mutedil olmaya gayret gösterecekti.

Utbe sözü aldığında, sahabelerin inanç kardeşleri olduklarını vurgulamaya başladı. Bu kardeşlik uğruna sahabelerin ne tür acı-

lar çektiklerini hatırlatmıştı. Ardından çalışılmış bir mukayese listesinin ilk maddelerine geçiverdi.

"Ali, Resûl'ün amcazadesidir... Doğru! Ama unutmamak gerek, Muaviye'nin nesli de üç göbek yukarıda Resûl'ünkiyle birleşmekte. Ümeyyeoğulları tüm Kureyş içinde Hâşimilere en yakın insanlardır.

Doğru!.. Ali, Resûl'ün damadıdır. Oysa Ümeyyeoğullarından Affan oğlu Osman, Resûl'e iki kere damat olmuştur. Üstelik Ebû Süfyan, Resûl'ün kayınpederidir. Emir Muaviye'ye Resûl'ün kaynı ve müminlerin dayısı olmak ne yüce şereftir!

Ali için 'Konuşan Kuran' diyenlere saygımız var. Peki onlar bilmezler mi, Muaviye Resûl'ün vahiy kâtibiydi?"

Utbe bir çırpıda saydığı bu sözleri tamam ettiğinde Hüseyin'e bakmıştı. Bu konularda söyleyecekleri var mıydı?

İmam, Emevi telkinatının her yerde değişik usuller kullanmasına vakıftı. Hicâz'da, İslam'ın doğduğu bu topraklarda ahalinin zihinlerinde taze kalan anılar varken, Utbe gibi vaizler kâh safiyane niyetlerle, kâh çıkarları uğruna uzlaştırıcı görünmeye çalışırlardı. Ama insanların henüz İslam'a girdikleri beldelerde yıllardır neler anlatıldığını da gayet iyi biliyordu. Utbe'nin süzgecine takılan bu safsatalar bambaşka bir maziydi. Güya Ebû Süfyan Müslüman olmadan önce bile tüm Kureyşliler içerisinde Resûl'e en müşfik davranan hemşehrisiydi. Müşriklerin katı boykotu yüzünden, Mümin Hâşimîlerin çocukları deri parçalarını kemirecek hâle geldiğinde, Resûl'ün Evlatlarını Ebû Süfyan doyurmuştu. Miraç için Resûl'ün Şam'dan uygun bir yer bulamadığını bile iddia edenler vardı. Kitabın kutsal beldeler ve mescitler olarak saydığı Harâmeyn ve Kudüs dururken nevzuhur rivayetlerle Muaviye'nin karargâhı olan Şam yüceltiliyordu. Hatta bazı densizler İmam Hasan'ın Muaviye'nin bedduasıyla öldüğünü dahi söyleyebilmekteydiler. Şamlı, Mısırlı yahut Filistinli yeni Müslümanların çoğu için "Ebû Tûrab" adı Mekke'nin en azılı eşkıyasını anlatıyordu. Güya Ebû Tûrab namlı bu insan, Resûl'ün kızını kaçırıp

zorla evlenmişti ve Resûl bu durumun ortaya çıkmaması için sessiz kalmıştı.

Ancak Hüseyin bunlar hakkında hiçbir şey söylemeyecek, az evvel Utbe'nin itinayla seçtiği konuları cevaplayacaktı.

"Dedem Resûlullah'a Kuran-ı Kerim yirmi üç yılda nazil oldu, hatırlayın!.." diyordu. "Muaviye yirmi bir yıl vahiyle bilfiil savaştı. Fetihten sonra Resûl onu kâtipleri arasına aldı. Bu esnada yanında zaten kırktan fazla kâtip vardı. Kimi yeni nazil olan vahiyleri kaydederdi, kimi komşu beldelerle olan yazışmaları tutardı; birileri vergileri, birileriyse biriken ve harcanacak paraları yazardı. Şimdi siz karar verin!

Bir yanda Resûl'le birlikte yirmi üç yıl vahiy için mücadele veren ve her bir ayetin hangi olay üzerine indiğini bilen, onda ne söylendiğine ve nelerin gizlendiğine vakıf olan bir insan... Öte yanda Nebi'nin son iki yılında kırk küsür kâtipten biri olan Muaviye...

Ebû Süfyan, Resûl'ün kayınpederidir. Doğru!.. Ama kızını Allah'ın Elçisine kendisi mi vermiştir? Yoksa 'Müslüman oldu' diye kızını evlatlıktan reddedip onu ortada mı bırakmıştır? O kadıncağız, 'Allah'ın Dinini seçtiğim için etrafımda kimse kalmadı...' dedikten sonra Resûl'le evlenmedi mi?"

Münazaranın vakitsizce başladığını haber alan Amr az önce gelmişti. Konuşanlardan ziyade dinleyenleri takip ederek, insanların neyi nasıl anladıklarına dair tahminler yürütmeye çalışıyordu. Şehre uzak beldelerden gelen ve ilk kez bu tür sözler duyan bazı yüzlerdeki şaşkın ifadeler, ezberlerin bozulduğunu gösteriyordu.

Söz kendisine geçince, Utbe yine uzlaştırıcı zırhla muhataplarını birleştirme gayretindeydi. "Ali de, Muaviye de bizim için önemlidir..." diyordu... "Aralarında bir şeyler yaşandı ama şunu unutmamak gerek! Her ikisi de Ashabdandır. Resûlullah, 'sahabelerim gökteki yıldızlar gibidir, hangisine tutunursanız kurtulursu-

nuz...' demişti. Bize o yıldızların hepsini birden yüceltmek düşer. Onları yermek haddimiz değildir."

Hüseyin, Utbe'yi dinlerken kardeşinin orada olmamasına şükrediyordu. Abbas, "İmam Ali de o yıldızlardan değil miydi, niye yirmi beş yıldır camilerinizde ona küfrettiriyorsunuz?" diyerek kesinlikle ortalığı ayağa kaldırırdı.

Amr, Utbe'nin iyi bir yerden devam ettiğini görerek sevinmişti. Nitekim Utbe ikrar istiyordu. Resûl, kendi ashabı için böylesi bir söz söylemiş miydi?

Hüseyin, "Doğrudur..." dedi. "Dedem aynen böyle söyledi."

Utbe en önemli söyleminde İmam'la uzlaştıklarını görmekten gayet mutlanmıştı. Göz ucuyla Amr'a bakarken, takdir edildiğini görmekten de hoşnuttu.

Hüseyin az evvelki sorusunu yineledi: "Mümin karı kocalar kardeş midir?"

Utbe bu konuya neden döndüklerini anlayamamıştı. Hüseyin'in sıkıştığı için dikkat dağıtmaya çalıştığına hükmediyordu. "Cevabını beraber vermiştik. Karı-koca da olsalar, müminler arasındaki kardeşlik, aynı ana babadan doğmakla olan kardeşlikle hukuken bir değil. Onların durumları farklı..."

Hüseyin, "Peki arkadaşlık?.." deyiverdi. "Resûl'le arkadaş olmak tek mertebede mi?"

Utbe, "Allah bilir!.." demişti. "Resûl illa ki birilerini diğerlerine nazaran fazla seviyordu."

Hüseyin yakalamıştı... Sonuna kadar gidecekti. Resûl kimi arkadaşlarının sadakatini, edebini, cesaretini, adanmışlığını yahut cömertliğini ne kadar beğendiğini toplum içerisindeyken yüzlerine karşı söylerdi. Bunu onları şımartmak için mi yapmıştı, yoksa orada bulunanlara örnek olmaları için mi?

Muhatabı cevap vermeyince Hüseyin yineledi: "Resûl birilerini pohpohlamak için kelam-ı rüşvette mi bulundu?"

Utbe, "Estağfirullah!" demişti. Diğerlerine emsal teşkil etmeleri için söylenmiş olmalıydı.

Hüseyin, "O halde..." deyiverdi, "gözlerinin önünde canlandırmaya çalış! Resûl şimdi senin durduğun yerde. Sen de seni dinleyenlere diyorsun ki, 'Ashabım gökteki yıldızlar gibidir, arkadaşlarımdan hangisine tutunursanız kurtuluşa erersiniz...' Söyle bana! Karşındakilerin tamamı Ashab ise kimi kime yıldız olarak işaret ettin?"

Yardımcıları henüz gidişatın farkında değillerdi ama Utbe kızarmaya başlamıştı. Kör bir dehlize doğru adım adım ilerlediğini hissediyordu. Az sonra İtretin sesi yinelendi:

"Ey Utbe!.. Seni dinleyenlerin, bu sözleri duyanların tamamı sahabe ise kimleri kimlere tutunursa kurtuluşa ermekle müjdeledin?"

Utbe'nin sesi titriyordu. Kendinden emin hâlini yitirmişti: "Demek ki orada bulunanların tamamı mümin değilmiş..." deyiverdi.

Hüseyin, "Yanılıyorsun" diyordu. Resûl münafıklara yahut kâfirlere mi, arkadaşlarına uymalarını söylemişti? Allah'ın Elçisine iman etmeyenler, Elçinin Ashabına uyabilirler miydi? Dahası, Resûlullah böyle bir beklenti içerisinde olabilir miydi? Aşikârdı, Resûl o gün tamamı mümin olan bir topluluğa hitap etmişti. Onlara içlerinden birilerine uyarlarsa kurtuluşa ereceklerini müjdelemişti. Uyulması tavsiye edilen o birileri, Resûl'ün sabrı, mertliği veya halimliğinden ötürü diğer müminlere örnek gösterdiği arkadaşlarıydı. Onlar Ebû Bekir gibi sadık, Ömer gibi adil, Osman gibi edep sahipleriydiler. Ammar gibi adanmış, Bilal gibi özgür, Selman gibi bağlı insanlardı. Zeyd misali Resûlullah'la arasına hiçbir dünya sevgisini sokmayan âşıklardı. Onlar Ebû Zer gibi her durumda hakkı söylemekten çekinmeyenlerdi.

"Bana Muaviye'ye dair böyle bir timsal verebilir misin?"

Utbe, Muaviye'ye dair Allah'ın Elçisince övülmüş herhangi bir haslet bulamayınca, kendilerine sıkça tekrarlanmış olan bir söze sarıldı: "Resûl, Muaviye'nin tüm müminleri yönetmesi için dua etti. Başa geçtiği takdirde müminlerin küffara karşı rahat edeceklerini müjdeledi."

Hüseyin az sayıdaki Dede yadigârlarına döndü. "Var mıydı böylesi bir söz duyan?" Çıt çıkmıyordu. "Olamaz!" dedi peşi sıra. "Kendisine Firavunların ve Nemrutların hâli bildirilen bir Nebi, Kayzerleri ve Kisraları Allah'a itaate çağıran bir Nebi kimsenin saltanatı için, zevküsefası için, darbeyle gasp ettiği emirliği evlatlarına miras bırakması için dua etmez, edemez."

Utbe afallamıştı iyice. Sesinde sinirli tınılar vardı. Muaviye kâfir miydi, münafık mıydı?.. Neydi Hüseyin'in ithamı?.. Alenen duymak istiyordu.

İmam defaatle dillendirdiği hükmü yineleyecekti: "Vahiyle desteklenen Dedem Resûlullah'ın bile sorgulamadığı bir imanı ben mi reddeceğim? Babam İmam Ali'nin vermediği fetvayı benden mi almak peşindesin?"

Sözlerinin doğru anlaşılmasını istiyordu: "Kardeşlik için nasıl değişik mertebeler ve hukuklar varsa, Resûl'ün etrafındaki müminler için de var. Bu yüzden Nebi kimi arkadaşlarını yıldızlar gibi işaret etti ki, karanlık vakitlerde müminler meşreplerine göre onlara bakıp yollarını bulsunlar."

Hüseyin, Utbe'yi bırakıp valinin oturduğu tarafa dönmüştü. Gözleri tamamen onun üzerindeyken, "Ey Amr!.." diye seslendi. "Şimdi de sen söyle! Eğer Ebû Süfyan oğlu Muaviye takip edildiğinde müminleri kurtaracak yıldızlardan biriyse, ona uyup sen de başındaki yöneticilere isyan etsene. Muaviye'yi taklit ederek kimin işlediği bilinmeyen bir cinayet için müminler arasında savaşlar çıkarsana. İdareye darbeyle el koyup Allah'ın adıyla verdiğin sözü son nefesinde ayaklar altına alsana. Belki Allah seni de bununla kurtuluşa erdirir."

Tüm cemaat gibi Amr da donakalmıştı. Bir şeyler söylemesi için Utbe'ye bakıyorlardı. Oysa ses yine Resûl İtretinden gelecekti:

"Dün gece bu şehirde biri öldü. Ahalinin bir kısmı der ki, 'adamcağız zehirlendi...' Bir kısmı der ki, 'eceliyle gitti.'"

Sözün devamında Utbe'ye yaklaşıp birkaç adım önünden sesleniverdi: "Süfyan için 'yoldaşım' demiştin. Muaviye de o yıldızlardan biriyse, yoldaşının kanı için Amr'a isyan edecek misin?"

Utbe de paniklemişti. "Süfyan eceliyle öldü!" diyordu.

İmam olayın peşini bırakmayacaktı. "Öyleyse adamcağızı neden alelacele defnettiniz? Bekleseydiniz, belki boğazının kızardığını, renginin sarardığını görecektiniz ve anlayacaktınız ki Süfyan zehirletilmiş."

O an Utbe'nin içine bir kurt düşmüştü. Amr hakikaten Süfyan'ı zehirletmiş olabilir miydi? İlk münazaradan sonra bir ara Süfyan ile valinin baş başa görüştüklerini biliyordu. Aralarında her ne tasarladılarsa, Süfyan, "Hüseyin'in işini bir haftaya kalmaz bitireceğim..." demiş ama ertesi sabaha ölü çıkmıştı. Defin için acele edilmesini isteyense bizzat Amr'dı. Zihnindekileri alt alta topladığında, valinin bir plan uğruna Süfyan'ı kullandığını ama sonunda onu yok etmeye niyetlendiğini sezebiliyordu. Kaçamak bakışlarla Amr'ı süzerken yüzünün kızardığını görünce emin olmuştu. Süfyan zehirletilmişti. Ama bunu neden vali yapsındı? Süfyan'ın sağda solda konuşmasından mı çekinmişti? Planı başarısız olunca geride şahit bulunmamasını mı istemişti? Gerekçesi her ne idiyse, Süfyan giriştiği bu işte canından olmuştu.

Hüseyin, "İsterseniz yarın devam edelim..." dediğinde, Utbe başıyla onaylayıverdi. Ancak ne kendisi, ne de yardımcıları kalkıp gidebiliyorlardı. Resûl'ün Oğlu yanlarına kadar gelip, "Allah, arkadaşınızı merhametiyle yargılasın..." deyince, korku dolu bakışlarla hepsi de yüzlerini ondan kaçırmışlardı. Adını koyamadıkları hâlde içten içe düşünmeden de edemiyorlardı. İmam kendisi için gayb olan bir durumdan haberler mi vermekteydi?

Hüseyin, Utbe'nin gözlerinin içine bakarak Resûl'ün bir sözünü hatırlattı: "Müminin ferasetinden korkulur. Çünkü o, Allah'ın nuruyla bakar."

Artık akşamın vakti girmek üzereydi. Hüseyin namazı kıldırmak üzere mihraba geçmişti. Fâtiha'dan sonra okuduğu ilk ayetler Kehf Suresindendi. Musa Aleyhisselam ile Allah'ın Kendi katından ilim nasip ettiği bir kulun -Hızır'ın- birlikte yaşadıkları yolculuğu anlatıyordu.

O günden sonra kimse Utbe ve arkadaşlarını görememişti. Hâliyle dillerde yine türlü rivayetler vardı. Kimi vaizlerin şehri terk edip Amr'dan kaçtıklarını söylüyor, kimi Amr'ın hepsini tutuklayıp gerisin geri Şam'a gönderdiğini iddia ediyordu. "Doğrusunu Allah bilir!.." diyen İmam bu konuda açılan bahislere katılmıyor, görüş beyan etmiyordu. Ama bu olayların üzerinden bir hafta bile geçmemişken yeni bir dedikodu çoğu zihinlerde tartışmalar yaratmaktaydı.

Haşim bile bundan etkilenmişti. Yanlarında Abbas ve Ali Evsad'ın olduğu bir dem, Hüseyin'e, "Nasıl oluyor?" deyiverdi. Tüm konuşmalar ve yaşananlardan çıkardığı sonuç, Süfyan'ın iyi niyetli de olsa, kem niyetli de olsa Amr tarafından zehirletilerek öldürüldüğüydü. Kutsal Şehrin izzetiyle fütursuzca oynayan valiye bir ders verilmesi gerekmiyor muydu?

Hüseyin dikkatle dinlediği Hâşim'e, "Nasıl olacak?" diye sordu. Şikâyet etse kendisini kim dinleyecekti?.. Yezid mi?

Hâşim, "Bilmiyorum..." demişti. Ama içi rahat değildi. Nihayet ağzındaki baklayı çıkardı: "Emin Beldede cinayet işlenmesine rağmen senin önlerine düşüp insanları ayağa kaldırmamanı yadırgıyorlar. 'İmam neden oturmakta?..' diyenler var."

"Gerçekten bunu söyleyebiliyorlar mı?"

Ahmet Turgut Aşkın Şehidi

Hâşim, Hüseyin'deki hayal kırıklığını hissedince lafı ağzında gevelemeye çalışmıştı ama nafileydi çabası. İmam sessizce ufku izliyordu. İki kaşının arasındaki boyuna uzanan çizgi yine kabarmışken, önüne çıkan her şeyi yakıp eritecek bakışları ateşler saçıyordu. Bir yanıyla da dingindi sanki. Ali Evsad'a göre babası yanlarında değildi. Gönlü ve zihniyle ötelerde olan İmam, oğlunun da kendisiyle gelmesini mi istiyordu? Ali Evsad babasına uyarak dalıp gitmişti o bir çift bal rengi gözlerin içinde...

İki neslin itreti tek bir şuurda buluşmaya başlamışken, Abbas da başını önüne eğmişti. Gönlündeki tufanlarla uğraşıyordu. Tedbir, suizan, celal, hışım ve hilimle yeni yeni dertlerini halletmeye koyulmuşken, onca emeklerini yakıp, elde kılıç, tüm böylesi söz sahiplerini hizaya çekmek, "Dediklerinizi kulaklarınız duyuyor mu?" diyerek onlardan hesap sormak istiyordu. Hızını alamayıp Amr'ın konağına dalması, onu yaka paça pazar yerine getirip, "Yeter artık, düş yakamızdan..." diye insanların ortasına atıp atmaması an meselesiydi.

İçindeki bir ses harekete geçmese, tüm bunları yapmasının doğuracağı sonuçlar umurunda bile değildi. Arada masum-mağdur birilerinin canını yakmaktan asla korkmayacaktı ama yine de sarsılıyordu tüm varlığı. O an anlamıştı... Azıcık yol bulsa içinden bir Muaviye fırlayacak, belki Yezid'in babasına rahmet okuturcasına tüm şehri içindekilerle birlikte ateşe atacaktı. Böylesi imtihanlar içerisindeyken kurtuluş İmam'a tabi olmaktaydı ya, tufanlarını dindirmesi için yüzünü usulca kaldırıp ona baktı. Hüseyin'in bakışlarına tahammül edemese bile yüzünü ondan çeviremiyordu. O sütten ak Nebevî simada, "Kalk ve bitir şu işi, Abbas!" diyen küçücük bir emare yakalasa, tüm bu insanları Allah'tan gayrı elinden alabilecek kim vardı?

Yine de korkuyordu Abbas. İçindeki hışma yol verip nefsine uymaktan korkuyordu. Zalim ve mazlum kulları yaratan ama onların asla birbirlerine karıştırılmamasını isteyen Rabbinden korkuyordu. Ve hakkaniyet uğruna mücadele verirken -amacı Rah-

manî bile olsa- üslubunu asla kirletmeyen İmam Ali'nin yolundan sapıp onun savaştıklarına benzemekten korkuyordu. Kararını vermişti. Bir daha asla yaptıklarından dolayı Muaviye'nin şahsına öfkelenmeyecek, sadece onun gibi nefsine yenilmekten Rabbine sığınacaktı. Anlayabilenler için Muaviye'nin yoldan çıkışında türlü ibretler vardı.

Kendi içindeki dertlerle iyi kötü halleşen Abbas, yeniden İmam'ı izlemeye koyulmuştu. Hissediyordu, Hüseyin'in hayal kırıklığı dedikoduları çıkaranlara değil, buna rağbet gösterenlereydi. Öteyi beriyi fikretmeden anlık dalgalanmalarla hislerini n sesine kulak verenler ne de kolay konuşuyorlardı! Emin Belderin izzeti için orada bir daha kan dökülmesin diye kan akıtmayı nasıl da pervasızca düşünebiliyorlardı.

İşte!.. Akıllar da tutulmuştu sonunda, kalpler de...

Neyi arzuladığının adını tam olarak koyamayanlar buna gidecek yolu belirleyebilirler miydi? Baskılar, baskıyı yapanları da, baskı altında yaşayanları da bir süre sonra yiyip tüketmeye başlıyordu. Eli, dili, zihni ve gönlü özgür olamayanlar zülum karşısında mağduriyetlerinin üzerine giderken bile yoldan çıkabilmeye ne de meyyaldiler. Vecdle secdeye kapanmıştı. Yalvarıyordu Rabbine:

"Sen ki sevdiğin kulların tutan eli, gören gözü olmayı vadedensin. Sevdiğin böylesi kullardan, İmamımızdan ve onun tuttuğu yoldan bizi ayırma, Ya Rab!.."

Ali Evsad babasıyla birlikte Hira'dayken tefekkür ettikleri düşüncelerdeydi hâlâ. Saflığı arayan gönüller ve hakkaniyete bakan vicdanlar inşa etmeden hak aramak zülmu ortadan kaldıramıyordu. Asırlardır her fırsatta dünün mazlumları yarının zalimleriyle yer değiştirmekteydi. Çoğu insanın adaletle intikamı birbirlerine karıştırması da bunu göstermiyor muydu?

Haklarını aramayı ve Allah'ın kendilerine çizdiği hududun nerede tükendiğini bilmeyenler, kılıçlarını Hakk'ın emrine suna-

bilirler miydi? Allah'ın Aslanı olabilmek için gücün kuvvetin yetmemesi gibi ahlaken olgunlaşmış olmak da kifayetsizdi işte! İlmi ve idraki olmayan bir kılıç kime, hangi durumda merhamet edeceğini ve nerede durması gerektiğini bilemezdi. Bu yüzden İlmin Kapısı olan İmam Ali cephede yüzüne tüküren müşrik bir savaşçıyı affederken, mızraklarına Kuran-ı Kerim sayfaları çekenlere karşı "Durmayın ve ilerleyin!" diyebilmişti. Ama ondaki ilimden nasipsiz olanlar, gönülleri "ben de bilirim" kibriyle dolduğundan, önderleri belledikleri İmam Ali'nin emrine karşı çıkmışlardı. Bu yüzden aralarında bölünmüşler ve ümmet İmamların ilkini yitirmişti. Sonraki yıllarda İmam Hasan'a biat edip barıştığıyla barışmaya, savaştığıyla savaşmaya söz verenler önce cepheyi terk etmişler, sonra da gönüllerindeki ikirciği görmezden gelerek antlaşma yapılmasına karşı çıkabilmişlerdi.

Her iki İmam'ın da -adı Muaviye olsun ya da olmasın- somut bir düşman yerine yoldan çıkıp azgınlaşan nefislerle savaşmış olmalarından hiç mi nasiplenmiyordu insanlar? Onlar dünyaperest komutanlar veya sıradan yöneticiler gibi olsalardı, karşılarına çıkan somut düşmanları yok etmeye, en azından onların gücünü kendi yanlarına çekmeye uğraşırlardı. Oysa onlar ümmetin Hidayet Önderiydiler. Allah'ın rızasını gözeterek O'nun muradı için kendilerinden veren Allah Dostuydular. Kılıçlar üzerlerine de yönelse, kendi saflarında da olsa, kılıç sahiplerinin yoldan çıkıp pervasızlaşmış nefisleriyle savaşmışlardı. Tıpkı Resûlullah gibi günahkârla değil, günahla harp etmişlerdi. Mücadeleleri zalimle değil, zulmün ta kendisiyleydi. Bu yüzden Mekke'yi fethettiklerinde müşrikler yerine onları tevhidden alıkoyan putlarıyla hesaplaşmışlardı.

Ali Evsad'ın tüm dikkati Zülfikâr'daydı şimdi. Resûlullah, dedesi için, "Lâ Feta illâ Ali..." deyip "Lâ Seyfe illâ Zülfikâr..." sözünü eklemişti ya, kabzasını tutan el, Ali misali Feta oldukça, Zülfikâr'a muadil kılıç bulunamazdı. Üstelik o kılıç sadece emanetçisiyle değil, şeklen de benzersizdi. İki başlıydı. Zülfikâr'ın ucundaki o çatalı amcası Hasan ve babası Hüseyin olarak düşünegelmişti. Ba-

zen de onları Allah'ın Cemâl ve Celâl yönleri farz ederdi. İlk kez bu iki ucun Velayet ve İmamet olduklarını seziyordu. Tek tek her bir ruhu kendi mutlak özgürlüğüne giden hususi yolda eğitmek Velayetin işiydi. İnananları topluca hakkaniyetle buluşturmaksa İmametin göreviydi. Her üç İmam da -ayetin bahsettiği şekilde- Allah'ın Halifeleriyken elbette melekler kan döküp fitne çıkaran insanları da sormuştu. Kitapta Allah ne buyuruyordu onlara?..

"Ben sizin bilmediklerinizi de bilirim!"

Ali Evsad da amcası Abbas gibi secdedeydi şimdi. Hüseyin "İllallah" diyene değin süregiden bu hâlin mahiyetini anlayamayıp sadece görmekle yetinen Hâşim, bu şahitliğinin etkisinden kurtulamamıştı. İmam'ı sorgulayanların kendi gönlüne de düşürdüğü o sitem için affını diliyordu. Kâbe'nin Rabbi, Emin Beldenin izzetini zalim kullarına emanet etmediği gibi, idraksiz kişilere de bırakmamıştı. İmam'ın bildireceği hüküm her ne ise ona razı olmak ve onunla amel etmek arzusundaydı. Kulaklarını dört açmış hâlde Resûl'ün Oğlu'na bakıyordu.

Hüseyin semanın değil, arzın kurallarıyla konuşmaya başladı: "Amr önünde sonunda Yezid'e karşı çıkılacağının farkında. Bunun Mekke'de başlatılmasını istiyor. Böylelikle bizi ve sevenlerimizi Emin Beldenin hukukuna riayet etmeyen insanlar olarak gösterecek. İlk hazırladığı tuzak, Vaiz Süfyan eliyle sözde biat toplatmaktı. Soldan vurmakla başarısız olunca, bu kez de sağdan vurmaya niyetlenip adamı öldürttü. Peşi sıra el altından bunu halka duyurdu ki, hem zayıf gönüllere korku düşürsün, hem de dayanamayıp tepki gösterenler olursa onları emsal verip hepimizi buradan sürebilsin. Öylesi bir tuzakta başarılı olurlarsa kimse kanı ilk dökeni dikkate almaz. İnsanlar bizi Amr ile bir tutar. Yezid de zulmüyle değil, gücüyle anılıp aklanır."

Hâşim, "Aklım siyasete ermez..." diyerek tebessüm etmişti. Aradığı, apaçık bir sözdü. Bunun üzerine, Hüseyin, "Unutma!" deyiverdi. "Otursa da, ayağa kalksa da İmamın aynı İmamdır. Ona sor, soruştur ama sakın onu itham edenlerden olma!"

Ertesi gün Cuma namazındaki hutbeyi de bu konuya ayıran Hüseyin, önce Maide Suresinde geçen bir ayeti okuyacaktı:

"Her kim başka bir cana kıymayan veya yeryüzünde
Bozgunculuk çıkarmayan birini öldürürse,
Bütün insanları öldürmüş gibidir.
Ve her kim birinin yaşamasına sebep olursa,
Tüm insanları yaşatmış gibi olur."

Ey inananlar!.. Eğer herhangi bir masumun katledilmesi karşısında her birinizin içi kendi yakınları da öldürülmüş gibi yanarsa, burada anlatılanı daha iyi anlarsınız. Vicdan sahipleri başkasının başına gelenleri kendisi de yaşamış gibi hissetmelidir."

Vali, İmam'ın cinayet meselesini takip edeceğinden umudu kestiği için duyduklarına binaen sevinmişti. Çekmeye çalıştığı bataklıkta Hüseyin'in ve ona olan itibarın boğulacağından emindi. İçten içe, "Sonunda tuzağıma düşüyorsun!.." dediği esnada, Hüseyin Enfal Suresinden ayetler okumaya başladı. Doğrudan doğruya Amr'ın gözbebeklerine bakıyordu.

"Aranızdan sadece hainlik yapanlara bulaşmakla
Kalmayacak bir fitneden sakının.
Ve bilin ki, Allah'ın kovuşturması pek çetindir."

İlâhî sözlerdeki ihtar, Amr'ın zihnini karıştırmıştı. Tuzağının yine kendi ayağına dolanacağı mı söyleniyordu? Anlık ikilemler neticesinde bunun kuru bir vehim olduğuna karar vermişti ki, Hüseyin şimdi de ayetin devamını okuyordu.

"Ey inananlar! Allah'a ve Elçisine ihanet etmeyin.
Emanetlerinize bile bile hainlik edebilir misiniz?"

Amr bu kez de "emanet" sözüyle vurulmuştu. Allah'ın ipi olan Kuran ve Resûl İtreti olan Ehl-i Beyt kendilerine bırakılmış olan iki emanet değil miydi? Kitap apaçık şekilde bazı inananların fitneyle uğraşıp Allah ve Elçisine ihanet edeceğini ve emanetlerine hainlik edenler için çetin bir kovuşturmanın beklediğini hatırlatıyordu. İçindeki sesler yeniden ve daha yıpratıcı şekilde ikircim-

Ahmet Turgut Aşure Şehidi

lere karılmıştı. Bir yanı, "Emirleri yerine getiriyorsun, sen suçsuzsun!" diyerek rahatlamasını sağlarken, bir yanı nefsini kınayarak, "Emin Belde içerisinde bir cana kıyıp bunu Hüseyin'e mihnet etmeye çalıştın!" diyordu. O ilk ses, "Ama Vaiz Süfyan masum biri değildi ki..." diye çıkışırken, İmam'ın sözlerini duydu yeniden. Bu kez ayet Bakara Suresindendi.

"Fitne çıkarmak cinayetten daha kötüdür.
Mescid-i Harâm'da onlarla savaşmayın ki,
Onlar da sizinle savaşmasınlar."

Amr yıllardır tanıdığı ve iki aydır bilfiil uğraştığı Hüseyin'den ilk kez korkmaya başlamıştı. Kendini tartarken, "ama" ile başlayan her söz "acabalar" ile kesiliyor, "belki de" kararsızlıklarıyla yeniden en başa dönüyordu ve hâlâ neden etkilendiğini bulamamıştı.

Kitabın sözleri mi, yoksa Hüseyin'in bakışları mıydı, zihnini bulandıran?

Amr'daki fırtınaların aksine, dinleyicilerin çoğu İmam'ın okuduğu ayetler ve bununla ilgili şerhler arasında ilgi kuramamışlardı. Meseleye yabancı kalanlar, tıpkı Kuran'ı yüzünden okuyunca bağlantısız ifadelerle karşılaştığını söyleyenler gibi manaya ve öze inemiyorlardı. Oysa bu hutbeyi bir de can kulağıyla dinleyenler vardı. Onlar ilk ayette anlatılan biricik masumu seçebilmişlerdi. İmam, sezebilen vicdanlara alenen seslenmişti... Şehit edilecek olan masum ta kendisiydi. Bununla kimileri için insanlık da ölmüş olacaktı, kimileri içinse toptan insanlıklarının hayat bulması sağlanacaktı. Diğer ayete göre de o dehşetli günün fitnesi sadece ümmetin değil, zalimlerin de yakasına yapışacaktı... Hem bu dünyada, hem de ötekinde...

Kuşkusuz, fitne cinayetten beterdi. Mescid-i Harâm misali içindeki putlar teker teker kırılan o Gönül Evlerinde savaş olmayacaktı. Kendileri baştan ayağa Emin Belde oluvermiş bu yürekler, aşk ve sarsılmaz inanç sayesinde yeryüzünün fitnelerine ve ölümlerine kapatılmışlardı.

4

Türlü iftiralar ve tuzakları göğüslemekle geçen Şevval ayının son günlerinde Müslim'in üçüncü mektubu da gelmişti. Sadece Kûfe'yi değil, havalisindeki büyük küçük şehirleri de dolaşan Müslim, gözlemlerini tek tek haber veriyordu. Bölgelerinin sözü geçen insanları, göçerliğe devam eden bazı kabilelerin reisleri ve ille de halkın genel teveccühü İmamlarından yanaydı. Gıyabında Resûl'ün Oğlu'na biat edenlerin sayısı otuz bine dayanmış durumdaydı. Gerekirse on beş bin civarında kılıç sahibinin kendisini her nerede isterse karşılayacağını da eklemişti. Hüseyin cevabî yazısında amcazadesinden incelemelerine ve görüşmelerine devam etmesini istemiş ve Yezid'e bağlı olan valinin nelerle uğraştığını sormuştu.

Zilkade ayının ilk haftası İmam'a ulaşan mektupta Basralılarla bir araya geldiğini ifade eden Müslim, orayla ilgili ilk izlenimlerinin de olumlu olduğunu iletmişti. Bu haber üzerine güvendiği ulaklarla Basra ileri gelenlerine ayrı ayrı mektuplar gönderen İmam, "Sizi Allah'ın Kitabına ve Resûl'ün sünnetine davet ediyorum. Eğer sözümü dinler ve kabul ederseniz, bana düşen sizlere hidayet yolunu göstermektir. Gerçek önder Kitapla amel eden, adalete sarılan, boynunu yalnızca Hakk'a eğen ve kendisini O'na adayan kimsedir..." diye yazmıştı.

Hâşim ve onun tüccar arkadaşlarının kafileleriyle gelen bilgiler de Müslim'inkilerle aynı minvaldeydi. Irak'a ilave olarak Yemen ve Umman'daki müminlerin de Resûl'ün Oğlu'nu kurtarıcı olarak bekledikleri bilgisi ha bire tekrarlanmaktaydı. Benzer haberler Amr'a da ulaşıyor olsa gerek, uzun süredir sesi soluğu çıkmıyordu. Abbas'a göre, Amr yarın Yezid giderse kendi akıbetinin ne olacağı endişesindeydi. Bu yüzden Evlâd-ı Resûl ile arasını daha

fazla bozmaktan çekiniyor olmalıydı. Görünür tüm işaretlere rağmen, "Doğrusunu Allah bilir!" demeyi de ihmal etmemişti.

Zilkade ayının ikinci yarısına girildiğinde, şehrin nüfusunda belirgin bir artış gözleniyordu. Kurban Bayramı'na üç hafta kaldığından, hac görevi için sabırsızlanan müminler dört bir yandan Mekke'ye akmaktaydılar. İçlerinde, Ümeyyeoğullarının "mevali" dedikleri Arapça bilmeyen henüz Müslüman olmuş topluluklar da vardı. Kırık dökük kelimeler ve el işaretleriyle anlaşmaya çalışan bu insanlar, ekseri olarak Farisi veya Horasanlıydılar. İçlerinde az sayıda Berberî ve Mısır yerlisi Kıptiler de vardı. İhramlı değillerken, kendilerine özgü kıyafetleriyle diğer hacı adaylarından hemen ayırt edilebiliyorlardı. Bazen namazlarda şaşırıyorlar, Kuran-ı Kerim okurken yanlış telaffuzlarla komik durumlara düşebiliyorlardı. Hatta bir gün, ayetteki "yaratmak" kelimesini ısrarla "traş etmek" şeklinde okuyan bir Farisi'ye önce gülünüp geçilmiş, sonra adama doğrusu anlatılmaya çalışılmış ama bir türlü dili dönmediğinden Farisi'nin bu hâli inatçılık olarak algılanmıştı. Tekrarlanan birkaç hadisenin ardından neredeyse bu yüzden Mescid-i Harâm'da gerginlik yaşanacak olmuştu. Konuya dâhil olan İmam, o günkü vaazını bununla başlatarak, "Kitap insanlar arasındaki dil ve renk çeşitliliğini Allah'ın delillerinden sayar..." diyordu. "Hâliyle kimseyi renginden dolayı tahkir etmediğiniz gibi, dilinden dolayı da kınamayın!"

Dedesinin sağlık günlerinden misal veriyordu: "Habeşli Bilal'ı hatırlayın! O, Resûl'ün müezziniydi. Kendisine, 'Ruhumuzu dinlendir...' denildiğinde, onun sesiyle coşanlardan biri de Habibullah'tı. Ve o Bilal şu gördüğünüz Beytullah'ın üzerinde Mekke'deki ilk ezanı okudu. Ne o gün, ne de sonrasında Bilal'in 'eşhedü' diyebildiğini duyan olmadı. Dili ancak 'eshedü' demeye yetiyordu. Onun Sin harfiyle Şın'ı arasında Resûl bir fark gözetmemişken size ne oluyor?.. İnsanları ve tüm lisanları yaratan, kullarının diline mi takılacak?"

Sözlerine İmam Ali'den alıntılarla devam eden Hüseyin, "İnsanlar ya inançta kardeşinizdir, ya da yaratılıştan gelen denklerinizdir..." demişti.

Müminlerin kardeş olmasının bir yönü de buydu şüphesiz! Aynı inançta ve kıblede buluşanlar için mühim olan, gönüllerdeki lisanların bir olmasıydı, dillerin değil...

Üstelik inançta buluşulmayan insanlar, kardeş hükmünde olamasalar da, müminlerin fıtraten eşitiydiler. Zaten tüm kullar tanışıp bilişmeleri için böylesi çeşitli yaratılmamışlar mıydı?

"Allah dillerin neyi ikrar ettiğini en iyi şekilde bilendir..." diyen Hüseyin, hem telaffuz hatalı olsa bile Allah'ın kullarını doğru şekilde anlayacağını kast etmiş, hem de sözden ziyade kalplerin sakladığı manaları işaret etmişti. Nitekim devamında, "Allah, Semidir..." diyordu:

"İçinizde gizlediklerinizi bile duyar. Çünkü *O, size şah damarınızdan daha yakın...*"

Sözlerini noktalayınca Mescid-i Harâm'dan çıkan Hüseyin, Kasım'ın kendisini beklediğini görmüştü. Yeğenindeki sıkılgan ve muğlak duruş yeterince işkillendiriciyken, evden beklenildiğini de duyunca, aklına ilk gelen, sevdiklerine bir şey olduğuydu. Kasım boynunu bükerek, "Çok şükür kimsede bir sorun yok!" demişti; ama acele etmesini istiyordu. İmam, ondaki bu hâlin üzerine gitmek yerine, Dedesi Resûlullah gibi hızlı ve yere sağlam basan adımlarla eve henüz yetişmişti ki, -baba bir- kardeşlerini görüverdi: Câfer, Muhammed Hânefi ve Osman...

Üç buçuk aylık ayrılığın ardından ilk kez bir araya geldikleri için doyunca sarılmışlar, gönül muhabbetlerini sözlerle bölmemek için "Nasılsın?" bile diyememişlerdi.

Câfer yaşça Abbas'ın bir küçüğüydü. Kırk ikisine gelmişti. Muhammed Hânefi ortanca kardeşlerdendi. Osman'sa İmam Ali evlatlarının en genciydi. Hatta yeğenleri Ali Ekber ve Muhammed'den bile küçüktü. Hüseyin, Osman'a abilikten ziyade bir şef-

kat duyardı. İmam Ali'yi birkaç yaşındayken yitirmiş olan Osman, önce büyük abisi İmam Hasan'ı babası yerine koymuş, ondan sonra da İmam Hüseyin'e aynı hislerle bağlanmıştı.

Nihayet Medine'dekilerin bahsi açıldığında Hüseyin'in merak ettiği ilk kişi, Müminlerin yaşamakta olan son Annesi Ümmü Seleme'ydi. En son iki hafta önce gelen habere göre, kadıncağızın hastalığı epeyce ilerlemişti. Câfer de onaylıyordu.

"Artık sesi soluğu iyice kesilir oldu. Her an vefat edebilir endişesiyle birilerimiz sırayla baş ucunda bekliyor."

Hüseyin ona bıraktığı emanetlerini hatırlayarak, vakitsiz gelecek bir ölümden Allah'a sığınırken, Osman farkında olmadan abisinin yüreğine su serpecekti.

"Bir an bile zindeleşecek olsa, 'Allah'ın izniyle şimdi ölmeyeceğim!..' diyor. Sanki Allah'ın kendisine bir vaadi varmışçasına, 'İşim bitmeden öteye gitmem!' diyor."

İmam Hüseyin, halefi emanetleri devralana kadar Ümmü Seleme'ye vade tanındığı düşüncesini kendisinden bile sakınarak, "Hayırlısı" demekle yetindi. Az sonra Mescid-i Nebevî'deki durumları sorduğunda, yüzler usul usul devrilmeye başlamıştı. Zeyneb hariç, odadaki herkesin başı önündeydi. Arka odaya seslenen Zeynep, "Gelebilirsin..." dediğinde, kapı eşiğinde Hasan'ül-Müsenna belirdi. Görür görmez amcası Hüseyin'e ilerlemiş ve ellerine sarılmıştı. Gönlüne söz geçiremediğini söylerken, bakışları yerdeydi. Kısık tınılara rağmen dingin bir sesle, "Belki vakitsiz geldim ama hasrete daha fazla dayanamadım!.." diyordu. Kasım'ın az evvelki utangaç hâlindeki sır ortaya çıkmıştı nihayet. Kendisine Dedelerinin secdegâhı emanet edilen Hasan'ül-Müsenna "Gel!.." denmeksizin Mescid-i Nebevî'yi terk edip Mekke'deydi ya, hem affedilmek istiyor, hem de gerisin geri yollanmaktan korkuyordu.

Öylesi gerilimlerle İmam'ın karşısında durmaktayken, bir an sonra dayanamayıp yeniden sarılmıştı. Zeyneb de kendilerine katıldığında, iki neslin itreti yekvücuttu artık. İmam Hasan meyve-

leri olan Şeriflerin en büyüğü, Seyyidliğin pınarı İmam Hüseyin'e ve Resûl Ciğerparelerinin timsali Seyyide Zeyneb'e aynı anda kavuşmakla ardında koca bir kahrı bırakmıştı.

Gönlü, İmam'ı ve onunla yürünecek yolu arzuladıkça usanmıştı ayrılıklardan. Boğazında düğümlenen her bir söz, "N'olursun beni gerisin geri yollama, amca!.." diyordu. Taş yerinde ağırdı. Hüseynî bir aşkla İmamına bağlanmış olan bu can, gayrı hasretlere dayanamazdı.

"Ümmet diye diye biz tükendik. Evlâd-ı Resûl'e ümmet kadar merhamet yok mu?.." diyerek feryadını göklere salması gerekirken gıkı çıkmıyordu. Amcasının bal rengi gözlerinde yitip gitmişti varlığı...

Hüseyin az sonra beriye çekildiğinde bir yandan Hasan'ül-Müsenna'yı izliyor, bir yandan da Zeyneb'i süzüyordu. Sessiz geçen o uzun dakikaların ardından, "Ey Abimin Emaneti!.." deyiverdi. "O gece benim yapamadığımı halan yapmış ve sana bizden beride kalman gerektiğini söylemişti. Yine ona soralım. Dönmeni mi istiyor, burada olmanı mı?"

Zeyneb teklemeden, "O da bizimle kalsın. Nebi Mescidinde İtretin sesini duymayı özleyenler gelip Mekke'de dinlesinler..." derken, Hasan'ül-Müsenna'nın yüzüne yayılan tebessüm gittikçe belirginleşmişti. Aylardır devam edegelen hasret bitiyordu sonunda. Doğrulur doğrulmaz kardeşlerini sordu. Deri debbağlamakta olan Ali Ekber, Ali Evsad, Muhammed, Abdullah ve Ebûbekir'i görecek, sevincini onlarla da paylaşacaktı.

Ümmü Gülsüm yemek hazırlıklarıyla uğraşırken, Hüseyin yeniden Medinedekileri sormaya başladı. Diğer kardeşleri nasıldı? Torunlarını ve gelinlerini de merak etmişti. Ali Ekber ve Ali Evsad'ın aileleri ne yapıyorlardı?

Hasretlik haricinde baş edilmeyen bir sorun olmadığını söyleyen Câfer, sözü amcazadesi ve eniştesi Abdullah'a getirince, bir anda gözleri çakmak çakmak olan Zeynep usulca yanlarından çı-

kıverdi. Herkes, kocası hakkında bir şeyler duymak istemediğinin farkındaydı.

Muhammed Hânefi ablasının bu tavrını abartılı bulmuştu. Sözlerine, "Abdullah olmasaydı..." diyerek devam edecekti ki, Osman girdi araya. Eniştesinin gerek Müslim'in, gerekse Abbas'ın çocuklarıyla yakından ilgilendiğini, bu hususta kimseciklerin bir çaba sarf etmesine ihtiyaç bırakmaksızın canla başla çalıştığını söylüyor, yardımlarına dair örnekler veriyordu.

Duydukları, Hüseyin'i memnun etmişti. Kendileriyle gelmediği için Zeyneb'in hâlâ kocasına kırgın olduğunu söyledikten sonra, "Aralarındaki işe karışmayın!.." deyiverdi. Tedbir ve teslimiyetin çatıştığı bir demde her ikisi arasında ayrım yapmaksızın, "Allah yardımcıları olsun!.." temennisindeydi. Bir daha bu konuyla ilgili olarak bir söz duymak istemediğini de kati şekilde belli etmişti.

Az sonra kurutulup dövülmüş hurmadan yapılan tatlılarla gelen Ümmü Gülsüm ve Zeyneb kardeşlerini sofraya çağırmışlardı. Birkaç lokmanın peşi sıra, "Ellerinizdeki lezzeti ne çok özlemişim!" diye iltifata başlayan Osman, sözlerinin maksadınca anlaşılmadığını görüyordu. Her iki ablası da diğer kardeşlerinin özlemindeydiler. Daha birkaç ay öncesine kadar ailecek bir araya geldiklerinde, İmam Ali'nin -o an hayatta olan- on oğlu ve on bir kızıyla sofralara sığamazlarken şimdi Mekke'de hepi topu beş oğul ve iki kız vardı.

Câfer durumu sezinler sezinlemez, Medine'de kalanların gelebilmek için haber beklediklerini hatırlattı. Yaklaşan hac günleri nedeniyle yollar eskisinden daha güvenliydi ve askerler şehre giriş çıkışlarda sorun çıkartamıyorlardı. Hüseyin sükûnetini bozduğunda, söyleyebileceği pek bir sözünün olmadığı da açıktı:

"Biraz daha beklesinler. İnşallah bu daha hayırlı olacaktır."

Zeyneb cevabın vaaz ettiği manaları tartarken ellerini sofradan çekiverdi. Boğazına dizilen lokmalardan kurtulmak için su

içebilecek dermanı bile yoktu. Hissediyordu, Hüseyin eş-dost dâhil, insanların çoğunu hâlâ kendisinden uzak tutmak niyetindeydi. Nuh Aleyhisselam Tufan Günü tüm sevdiklerini başına toplayıp geminin içine almaya uğraşmışken, İmam kendi tufanında çoğu yakınını yanından uzaklaştırmanın gayretindeydi. Üstelik de asla yalnız kalmamak şartıyla...

İyi-kötü durulmakta olan Haydar'ın Kızı, meselesi yeni baştan gönlünde kabardıkça, artık içindekileri tutamıyordu. Dayanamayıp sofrayı terk etti. Arka odaya geçer geçmez secdeye kapanmıştı. Bu derdi kendisine iletenin ve derdin Sahibinden başka şahidi olmadığı hâlde muradı yolunda tabi tutulacağı imtihan günü için yalvarıyordu Rabbine. Haydar'ın Kızı olmayı hakkıyla idrak edebileceği ilme ve sabredip bunu başarabileceği dirayete talipti. Vecdle niyaz ederken, gönlünde Kitabın kelimeleri belirdi:

"Ey İnananlar!

Allah'tan korkup sakının ve sizi O'na yaklaştıracak bir vesile arayın."

Gönlündeki sızlanışların kendisini Rabbine yakınlaştıran bir vesile olduğunun farkında mıydı, "Amenna!" deyiverdi. Dilindekiler yine O'nun sözleriydi:

"Kim Allah'a bağlanırsa, dosdoğru bir yola iletilmiştir."

Ertesi sabah tüm maiyetini bir araya toplayan Hüseyin, aylardır kendisiyle birlikte Mekke'de bulunan oğulları Ali Ekber, Ali Evsad; yeğenleri Muhammed, Abdullah, Ebûbekir ve kardeşi Abbas'a Medine'ye gidip ailelerini ziyaret etmelerini söylemişti.

Bunun sadece bir özlem giderme olmadığını sezen Abbas, "Medinedekilere sözün nedir?.." diye sorduğunda, muradı oradaki eş-dostun yapması gerekenlerle ilgiliydi. Oysa İmam farklı anlamışçasına, "Onlara bizden Allah'ın selamını ilet!" deyiverdi. Abbas başkaca sözler beklediğini belli edince, Hüseyin bir hafta

kadar eşlerini ve çocuklarını gördükten sonra yeniden Mekke'ye dönmelerini istemişti. Belli ki Abbas'ın aradığı o apaçık hükmü vermeyecekti. İmam sözlerini tamamladığında, orada bulunan herkes yeniden yollara düşme vaktinin yaklaştığını seziyordu. Medine'den buraya gelindikten sonra şimdi de İmam'ın işaret ettiği herhangi bir yere gidilecekti. Vaktiyle Zeyneb'in dediği gibi, yol da o idi, menzil de...

Ve Hüseynî sefer daha yeni başlayacaktı.

Vedalaşmaların peşi sıra Abbas tam atının sırtına çıkmışken aniden dönüverdi: "Unuttuğumuz bir şey var!.." diyordu. Kendisi ve yeğeni Muhammed burada yokken iaşe ve içecek temini işlerini başkaları üstlenmeliydi. Hüseyin, "Aklın beride kalmasın!" diyerek sarıldığında, gitmemek için Abbas'ın yeni bir bahane üretmesi gerekiyordu. Yine durakladı. Utanmasa herkesi ayrı ayrı tembihleyecekken, sadece yeğeni Hasan'ül-Müsenna'yı yanına çekti. Kısık tınılar eşliğinde, "İmam'ı bir an bile yalnız bırakma!.." diyordu. Kastını, sebeplerini izah etmesine gerek var mıydı? Dile getirebileceği her bir söz, tekrar tekrar ciğerlerini parçalayabilirdi. Derdini bakışlarıyla anlatabilmişti ya, gidecekti gayrı. Beş yeğeniyle birlikte Medine'ye ulaşana dek atlarını dörtnala koşturacaklardı.

Câfer gidenlerin en iyi ihtimalle Arife Günü yeniden Mekke'de olabileceğini hesaplamıştı. Hâliyle Hüseynî Seferin Kurban Bayramından sonraya kalacağını tahmin etmekte zorlanmıyordu. Evlâd-ı Resûl'e Dedelerininki gibi veda kokan bir haccın ardından şehri terk etmek yaraşmaz mıydı?

Gidenler ve gelenlere rağmen Hüseyin için hayat mutat akışındaydı hâlâ. Üç kardeşi ve iki yeğeniyle birlikte kervanlardan gelen yeni haberleri öğrenmek için pazar yerine uğradığında, Hâşim dikkat çekebilecek yeni bir durum olmadığını söylemişti. Bilgiler evvelkilerin tekrarıydı. Onu da yanlarına katıp öğle namazı için Mescid-i Haram'a girdikleri esnada takip edildiklerini fark eden Kasım, birkaç hafta sonra yeniden peşlerine muhbir takılmasının sebebini merak etmişti. Belli ki Amr, İmam için Mek-

ke'ye gelenlerden haberdardı. Ancak onu asıl işkillendiren, birilerinin Medine'ye dönmesi olmalıydı.

Hüseyin, "Dert etmeyin!" deyiverdi. Sonuçta herkes işini yapıyordu. Aslan avını kovalarken, tilkiler de leş derdindeydi. Kendilerine düşen, ümmetle olmak ve onları aydınlatmaya devam etmekti. Hac için şehre yeni gelenlere Resûl İtretinin sesini duyuran İmam, Mescid-i Harâm'da hac ibadetinin rükûnlarından bahsederken, sözü her nedense yapılamamış bir hacca getirmişti. Elli dört yıl önce, tam da Zilkade ayının sonlarında yaşanmış bir imtihandan söz edecekti. Yeni Müslüman olanlar ve o günleri bilmeyen çocuklar için olayı detaylandırıyordu.

"Hicretin altıncı yılıydı. Dedem Resûlullah bir rüya görmüş ve Ashabına özgürce haccedebileceklerini söylemişti. İhramlara bürünen kadınlı-çocuklu bin dört yüz mümin, yanlarında kurbanlıklarıyla Mekke'ye doğru yola çıktılar. On iki günlük sefer ardınca nihayet şehre yaklaştıklarında, kendilerini bekleyen müşrik süvarilerle karşılaştılar. Daha fazla ilerlemelerine izin verilmiyordu. Dedem Resûlullah niyetlerinin haccı tamamlayıp Medine'ye dönmek olduğunu anlatması için içlerinden birini müşriklere gönderdi. Daha bir sene önce on bin askerle Medine'yi kuşatmış olan Ebû Süfyan, 'Eğer Müslümanlara izin verecek olursam, Arapların gözünde kıymetimi yitiririm!..' diyerek bu teklifi kabullenmedi.

Giden ilk ulak güçlükle canını kurtarıp dönünce, Resûlullah Ashabıyla istişareler yaptı. Kendileri adına görüşmesi için bu kez Affan oğlu Osman'ı gönderdi müşriklere. Müminler, Ebu Süfyan'la amcazade olması hasebiyle Osman'ın onu ikna edebileceğini umuyorlardı. Ancak aradan üç gün geçmesine rağmen, elçi şehirden dönmedi. Müminler tedirgin olmaya başladılar. Elçinin şehit edildiği haberi kendilerine ulaşınca, tüm gönüllere ateş düştü. Rıdvan Ağacı altında toplanan kadın-erkek tüm inananlar yola silahsız çıkmış olmalarına ve yanlarında çocuklarının bulunmasına rağmen, uğrunda ölmek bahasına, Resûl'e bağlılık yemini ettiler. İsteseler bağlılıklarında şüpheye düşmelerine sebep olabi-

lecek birçok bahane bulabilirlerdi. Gönüllerinde olmayan bu haccın ümidini kendilerine veren Dedem Resûlullah'tı. Fakat Onun rüyasına rağmen hem önlerine setler çekilmiş, hem de bir kardeşlerinin müşriklerce öldürüldüğünü öğrenmişlerdi."

İmam tam da bu anı anlatan Fetih Suresinin on sekizinci ayetini okuyordu: *"Hiç kuşkusuz o ağacın altında sana biat ederlerken, Allah müminlerden razı olmuştur. Kalplerinde olanı bilmiş, onların gönüllerine güven veren bir huzur -sekine- indirmiş ve onları pek yakın bir fetih ile mükâfatlandırmıştır."*

Ayetin işaret ettiklerini tek tek açmaya hazırlanan Hüseyin dinleyicilerin dikkat etmesi gereken noktaları sorularla belirleyecekti. İlk olarak, "Rıdvan Günü müminler kime biat etti?" deyiverdi.

Söz açıktı. Ayetin "*Sana biat ederlerken...*" dediği kişi Resûlullah'tı. Hâlbuki aynı surenin ilk ayetlerinde, "*Sana biat edenler elbette sadece Allah'a biat ederler...*" buyuruluyordu. Üstelik Nisa Suresinde, "*Kim Elçisine itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur...*" denilmekteydi. İmam tüm biatların ilk ve vazgeçilemez şartını ilan ediyordu:

"Bağlılık yeminleriniz sadece ama sadece Allah'adır. Bu yüzden Kitap, '*Allah'ın eli onların üzerindedir...*' der. 'Tuttuğunuz eli Resûl'den bilmeyin, o Allah'ındır' der..."

Sonraki sorusu sebeplerle ilgiliydi. Rıdvan Günü biat edenlerden Allah niye razı olmuştu?

"Çünkü..." diyordu, "o sözler, kalplerindeki samimiyetin, ahde vefa azimlerinin ve kendilerine verilmiş lütufları koruma dirayetlerinin Allah katındaki şahitleriydi. O müminler, yeminleri gırtlaklarından aşağı inemeyen kullara benzemiyorlardı."

Nitekim aynı ayetin devamında, "*Kim yeminini bozarsa, kendi aleyhine bozmuş olur...*" denilmekteydi. Hüseyin şimdi de Rıdvan Günü biatten sonra yaşananları anlatıyordu. Müminlerin kararlılığı karşısında müşrikler "Öldü" dedikleri Affan oğlu Osman'ı

serbest bırakıp Resûl'le müzakereye oturmuşlardı. "Hudeybiye" adıyla bilinen bu antlaşmaya göre, müminler o yıl haccedemeden Medine'ye döneceklerdi. Bedir'de ve Uhud'da düşmanlarının savaşarak başaramadığını şimdi onlara kendi elleriyle sunacaklar ve kontrollerinde olan kervan yollarını müşriklere açacaklardı. Herhangi bir Mekkeli Medine'ye sığındığında, Müslüman dahi olsa, kabul edilmeyip gerisin geri müşriklere iade edilecekti. Ama aynı durum kendileri için geçerli değildi. Müminler bu aşağılayıcı antlaşma maddeleri karşısında şaşkın hâldeydiler. Tek bir husus vardı gurur kırıcı olmayan. O da tarafların on yıl süreyle savaşmamayı taahhüt etmeleriydi.

Hüseyin, "Ayette anlatılan *pek yakın bir fetih*, hangisiydi?" diye sordu ve ekledi: "Antlaşma imzalanır imzalanmaz Mekkelilerden kaçan bir Müslüman, Resûl'ün yanına geldi. Sığınmak istiyordu. Resûl ona geri dönmesini ve müşriklerin yanında sabretmesini salık verdi.

Düşünün!.. Bin küsur müminin gözü önünde kardeşleri gerisin geri müşriklere iade edildi. Bu durum herkesin gücüne gidiyordu. Kendilerini bir rüyanın ardınca özgür hac için buralara getiren Nebi'ye ölümleri bahasına biat etmişlerken, türlü zilletler kuşanıp geri mi döneceklerdi?

Tüm bu yaşananlara rağmen yine de yeminlerinde sarsılmadılar ya, kendilerine müjdelenen asıl fetih, kalplerine inen o sarsılmaz güven ve huzur oldu. Asıl antlaşma, mümin gönüllerle isyan arzusundaki nefisler arasındaydı. Onlar kendi akıllarınca zelil de bulsalar, Resûl'ün sözünden çıkmamaya yeminlenmişler ve sadakatlerini ispatlamışlardı.

Ey insanlar!.. Dikkat edin. Müminler daha evvel çeşitli savaşlarda muzaffer oldukları hâlde, Kuran bunlara değil, bir barışa '*Feth-i Mübîn*' demekte. Kalplere inen sarsılmaz güven ve huzuru Fetihlerin Büyüğü görmekte..."

Hüseyin ayette bahsedilen *pek yakın bir fetih* için ille de maddi bir karşılık arzulayanlar varsa, onlara da Hayber'i örnek verecekti.

"Bu olaydan üç hafta sonra, Dedem Resûlullah Yahudilerin en güçlü kalesi olan Hayber'i kuşattı. Savaşın son günü, 'Bunu Allah'ı seven ve O'nun da kendisini sevdiği bir Fetaya vereceğim...' diyerek sancağını İmam Ali'ye uzattı. Ve müminler o gün Hayber'i fethettiler..."

Sözlerini noktalayıp minberden ineceği esnada Dedesinin rüyasını hatırlamıştı: "O rüya bu antlaşmadan iki yıl sonra gerçekleşti..." diyordu. "Tam da Resûl'e gösterildiği gibi Mekke fethedildi. Allah'ın Evi putlardan arındırıldı. Vesselam..."

Akşam ve yatsı arasını da Mescid-i Harâm'da ümmetle birlikte geçiren İmam, eve dönerken kardeşi Muhammed Hânefi'nin gönlünde birikenlerin yüzüne aksettiğini görüyordu. Belli belirsiz bir tedirginlikle sürekli etrafı kolaçan eden Hânefi, "Nereye kadar böyle devam edecek?.." dediğinde, içindekileri azad etmişti, gayrı kendisi mahkûmdu. Babaları İmam Ali'nin buyurduğu gibi, kişi söylemediklerinin efendisi, lakin dilinden dökülenlerin esiriydi.

Oracıkta ulu orta konuşmak istemeyen Hüseyin, "Benimle gelin!.." dediğinde, hep beraber Cennetü'l-Mualla'ya geçmişlerdi. Haticetü'l-Kübra ve diğerlerinin kabirleri başında birer Fâtiha okuduktan sonra, İmam oturmalarını istedi. Ardından soruverdi:

"Mekke'ye ne için geldiniz?"

Hasan'ül-Müsenna gönlündeki muradı bir gün önce apaçık beyan ettiği için söze girişmeyecekti. Osman ve Câfer, "Sen neredeysen bize orada olmak düşer..." dediğinde, bakışlar Muhammed Hânefi'deydi. Haddi aşan sözler etmekten ve yanlış anlaşılmaktan Allah'a sığınıyordu. O da -amcazâdesi ve- eniştesi Abdullah gibi yaşananları ve tahmin edilebilir yaşanacakları tedbir makamından okumaktaydı. Gün içerisinde konuşulan biat ve antlaşma mevzularından cesaret bularak, "Neden Ümeyyeoğullarıyla aramızdaki hukuku uzatmıyorsun?.." deyiverdi.

"Hasan'ül-Müctebâ, Muaviye'yle antlaşma yoluna gitmişken, sen neden aynıyla bunu yenilemenin yoluna bakmıyorsun?"

Muhammed Hânefî antlaşmayı kendilerinin değil, Ümeyye oğullarının bozduğunu da biliyordu ama kabul etmeleri gerekti. Güç, sözünde durmayanların yanındaydı.

Hüseyin cevap için kendisinin beklenildiğinin farkındaydı. Buna rağmen sözü Hasan'ül-Müsenna'ya bıraktı. Antlaşma yapıldığı yıllarda on dört-on beş yaşlarında olan yeğeninden İmam Hasan'ın neyi, hangi saikle ve ne muratla yaptığını izah etmesini istiyordu.

Hasanların ikincisi olmakla maruf Müsenna önce önüne bakmıştı. Elleriyle yüzünü birkaç kez sıvazlayıp sözlerine başladı:

"Babacığım kendisine yönelen biatları kabul etmişti. Bunu yaparken Evlâd-ı Resûl'ün zalimler karşısında bir kenarda duramayacağını gösterdi. Zira imdat eden canlar her daim seslerine karşılık bulmalıydılar. 'Medet' diyenler Velilerini yanlarında görebilmeliydi. Babam biatleri kabul ederken, 'Barıştığımla barışmaya, savaştığımla savaşmaya söz veriyor musunuz?..' diye sorunca, orada bulunan kimi insanlar bu işin sonunda bir antlaşma olacağını iyi kötü sezmişlerdi zaten. Nitekim türlü ihanetlere uğrayan babam, komutanlarının bile dünyalık menfaatler karşılığında satın alındıklarını da gördü. Malumdur!.. Sonunda eşlerinden biri tarafından zehirletildi. Onun mukadderatına yazılan ihanetleri amcamda da görmekten Allah'ın rahmetine sığınırım."

Bir an soluklanan Hasan'ül-Müsenna, "Babam ihanetlerle örülmüş dünyaya ilkeler bıraktı..." diyordu. "Ümmetin selameti için Muaviye'yle barışa oturduğunda, ilk şartı, Emir olacak kişinin Allah ve Resûlüne sadakat göstermesiydi. İkinci şartı, Emirin birilerine arka çıkıp kalanlara zulmetmemesi ve hakkaniyetin yolundan ayrılmamasıydı. Bunları her kim başarırsa, soyuna ve evveliyatına bakılmaksızın bugün de müminlerin emiri olmayı hak eder, yarın da. Babamın Muaviye'den aldığı üçüncü söz, yerine yakınlarını veliaht atayamayacağıydı. Babam onun nefsine alenen ebter olmayı teklif etmişti. Hırsını ve gücünü kendinden sonrakilere bırakmamasını istemişti. Lakin nefsi ona imam oldu, o da arzularına

uydu. Hem İslam'ı ters yüz edilmiş bir kürk gibi giyiniverdi, hem de yerine kendisinden bile pervasız olan bir oğul bıraktı."

Câfer yeğenini dinlerken ötelere gitmişti. Ta Hicret günlerine...

Hudeybiye, Resûl'ün ilk antlaşması değildi. O kutlu Nebi, Medine'ye gelir gelmez şehirde meskûn Yahudilerin, Müşriklerin ve sayıca az da olsalar Hristiyanların liderlerini davet etmiş, onlarla dört ayrı topluluk olarak aynı çatı altında bir arada nasıl yaşayabileceklerinin ilkelerini belirlemişti.

Üç savaşın ve altı yılın ardınca bu kez de Mekkeli müşriklerle antlaşma imzalamıştı. Buradaysa Müminlerin komşuları olan gayrimüslimlerle hangi temelde buluşabileceklerinin ilhamı vardı.

Mutlak sulh için mücadele eden Resûlullah, kendi sağlığında bir noktaya fiilî manada dokunmamıştı. Bunu Onun Büyük Oğlu tamamlayacaktı. Nitekim görüş ve anlayışta farklı iki Müslüman topluluk arasındaki uzlaşının ilkelerini İmam Hasan ortaya koymuştu. Resûlullah kendi antlaşmalarında ne kadar Allah'ın muradınca davranmışsa, Onun Büyük Oğlu da Muaviye karşısında aynı dirayeti göstermişti. Yine biliyordu ki, Resûl antlaşmaları bozan her kim olmuşsa hesabını sormuştu. İmam Hüseyin de Resûl'ün Oğlu'ydu ve Dedesinin bu sünnetince kaimdi.

Câfer şimdi de Nebi'den rivayet edilen bir sözü hatırlıyordu: Âlemlerin Rahmeti, "Oğul, Babanın sırrıdır!.." buyurmuştu. Hasaneyn aynı Resûl'ün iki sırrıydı. İlk Oğul savaşsa da, barıştırandı. İkincisiyse yeminden dönenlerle hesaplaşan...

Hüseyin, "Doğrusunu Allah bilir!.." dediğinde tüm bakışlar onun üzerindeydi yine. Oysa kartalca keskin o bal rengi gözler, kardeşi Muhammed Hânefi'ye yönelmişti. İki kaşının arasındaki boyuna çizgi belirginleştikçe sanki sözlerden önce o bakışlar hesap soruyordu.

"Söylesene!.. Abimiz o gün antlaşma imzalamasaydı neler yaşanırdı?"

Muhammed Hânefi o ana değin düşünegeldiği biricik gerekçeyi dile getirdi: "Ümmetin kanı akmaya devam ederdi ve abimiz İmam Hasan zehirle değil, kılıçla şehit edilirdi."

Hüseyin bu yoruma itiraz etmeden, "O halde..." deyiverdi, "bu ümmet güneşin yerine geçmeye çalışan meşalelerin ne denli sönük olduklarını da anlayabilir miydi?"

Osman ilk kez abisi İmam Hasan'ın kendi halefini ve Resûl'ün ümmetini bu günlere hazırlamak için barış yaptığını seziyordu. Zaten Hudeybiye olmadan Mekke fethedilmemişti. Binlerce mümin bu yüce fethin o antlaşmanın ardınca geldiğine şahitlerdi. Mekkeli müşriklerin müttefikleri olan kabileler, sulh döneminde Müminleri yakından tanıyabilmişler ve bu sayede İslamiyeti seçmekte zorlanmamışlardı. Aynı şekilde, bugünkü insanlar da görüp sınayarak Ümeyyeoğullarının saltanatını anlamış, akı tanımak için karayı da bellemişlerdi.

Hasan'ül-Müsenna'nın gönlünde İmametler arası mukayeseler vardı. Her üç İmam'ın da aynı rahmet bulutlarıyla beslenip aynı deryaya dökülen nehirler olduklarını biliyordu ama aralarındaki şartlar ve kendileriyle tahakkuk eden hikmetler farklıydı.

Dedesi İmam Ali meşru ve fiilî Halifeyken isyancılarla savaşmıştı. Sanki bu durum Allah'ın muradı üzere yaşayan ruha dizginlerinden kurtulmuş nefsin karşı çıkışını anlatıyordu. İmam Ali azgınlaşmış nefisle mücadele hâlindeki ruh için Kuran'ın Sesi olmuş, güzel ahlakın üzerine ilmi ve idraki bina etmişti. Rabbin muradı, nefislerin öldürülmesi yerine ıslah edilmesi olduğundan, İmam Ali isyancıları toptan kazımak yerine onları eğitmekle uğraşmıştı.

Babası İmam Hasan bölünmüş bir devlet emanet almıştı. Bir yanda palazlanmış bir asi, diğer yanda vaktin İmamı... Aynı cana hükmetmeye çabalayan nefis ve ruh misali...

İmam Müctebâ böylesi bir ortamda barışa giden yola uzanmıştı. Ruhun ve nefsin ayrılığını ilkeler üzerinden bitirebilmenin kapısını aralamıştı. İlmin üzerine irfanı koyarak hırs, kibir, iktidar saplantısı gibi kişiyi batıla sürükleyen beşerî afetleri ebter kılmayı vaaz etmişti. Nefsin tezkiye edilmesi, arındırılıp saflaştırılması da bunu gerektirmiyor muydu? Nitekim putların en yücesi ve görünmezi olan 'İlkesiz nefis...' rahat bırakıldığında, kendine nice yardımcı putlar inşa etmekteydi. Bunların adları ihtiras olmuş, hasetlik yahut kibir olmuş, ne fark ederdi?

Amcası İmam Hüseyin'in karşısındaysa meşru olmasa da fiilen emirlik yapmakta olan bir zalim vardı. Onun dönemi pervasızca azgınlaşan nefsin, Allah'tan bir nefha olan ruha alenen kast edebildiği bir demdi. Artık haklının değil, güçlünün itibar gördüğü ve liyakatin değil, zorbalığın meyve verdiği vakitler yaşanıyordu. Öyle bir zamana ulaşılmıştı ki, insanların çoğu için ihanet akıllılıktı. Görüp yüzlerini çeviriyorlar, duyup kulaklarını kapatıyorlardı. Eski ümmetlerden olsalar, Allah belki bu insanları toptan helak edebilirdi. Ancak onlar ahir zaman ümmetiydiler. Üzerlerinde Âlemlere Rahmet olan Nebinin gölgesi vardı.

Hissediyordu, Allah uyumakta olan vicdanları yeniden ayağa kaldırmak için bu ümmeti iliklerine değin zangır zangır silkeleyip sallayacaktı. Ve bu mahşerî yara, amcası İmam Hüseyin eliyle yaşatılacaktı. O an secdeye kapanan Hasan'ül-Müsenna, gözün karasının akına olan yakınlığıyla bile yetinmeden İmam'la bir olmak arzusundaydı.

"Ey Rabbim!.. Seven kulunu ondan ayırma!"

Cennet'ül-Mualla'daki o konuşmadan sonra İmam'ın baba bir kardeşi Muhammed Hânefi gerisin geri Medine'ye dönmüştü. Birlikte geldikleri yeğeni Hasan'ül-Müsenna ve diğer iki kardeşiyse hâlâ Mekke'deydiler.

Ahmet Turgut Aşkın Ahidi

Aynı günlerde Müslim'den bir mektup daha gelmişti. Evvelkilere benzer haberlerin yanı sıra, İmam'a biat etmek isteyenlerin silahlanmaya başladıkları bilgisi de vardı. İnsanlar Yezid saltanatının bir an evvel devrilmesi için sabırsızlanmaktaydılar. Üstelik bu durum artık kimse için gayb sayılmazdı. Herkes yakın günlerde yaşanacaklar üzerine tahminler yürütüyor, gittikçe belirginleşmekte olan saflara binaen nerede yer alacaklarının veya en azından durumlarını nasıl koruyacaklarının nihai kararını vermeye uğraşıyorlardı.

Zilhicce ayının ilk cuması, hayatta olan birkaç sahabe uyarılarını dikkate alması için İmam'ı ziyaret etmişti. Söylenenler üç aşağı beş yukarı aynıydı: Yezid büyük bir orduya sahipti ve insanların nazarında en güçlü hatip kılıçtı hâlâ...

Hüseyin tüm bu görüşmeler boyunca, "Allah'ın takdir ettiği yaşanacaktır..." diyerek ikaz sahiplerini kendi gönülleriyle baş başa bırakmaktaydı. Aynı sözler ve uyarıların artık tekrarlanmamasını isteyerek maiyetiyle birlikte kalabalıktan ayrıldığı esnada, 'İki Abdullah' belirmişti. Onlar kalabalık içerisinde değil, baş başa konuşmak arzusundaydılar. Bunu dile getirdiklerinde, Hüseyin önlerine düşüp onları Cennetü'l-Mualla'ya getirecekti.

Her ikisi de gerek ailevi geçmişleri, gerekse şahsi itibarlarıyla Hicâz ahalisinin görüşlerine önem verdiği kişilerdi. Bu yüzden hemen hemen İmamınkiyle aynı günlerde biat etmeleri hususunda Yezid'in adamlarınca sıkıştırılmışlar ve baskılara boyun eğmeyerek Medine'yi terk etmişlerdi. Yaşça büyük olan Abdullah, Resûl'ün halazadesi Zübeyr bin Avvam'ın oğluydu ve anne tarafından Halife Ebû Bekir'in torunuydu. Babası ve dedesi sağlıklarındayken cennetle müjdelenmiş az sayıdaki insanlardandı. Teyzesi Ümmü'l-Müminin Ayşe ve babası Zübeyr, hilafetinin ilk yıllarında İmam Ali'ye muhalefet ederek işi onunla savaşmaya değin vardırmışlardı. Üstelik bu savaşta Abdullah'ın babası Zübeyr hayatını kaybetmişti. Ardından sulh yaşanmış ve aile olarak İmam Ali'ye biat etmişlerdi. Dayısı -Halife Ebû Bekir'in oğlu Mu-

hammed- İmam Ali tarafından Mısır Valiliğine atanmış ama görevi başındayken Muaviye'nin askerlerince esir edilip bir merkebe bağlanarak ahalinin gözleri önünde canlı canlı yakılmıştı. Bu hunhar olaydan sonra ailecek takibatlara uğramışlar ama sağda solda Ümeyye Saltanatı aleyhine ateşli söylemlerde bulunmaktan çekinmemişlerdi.

Abdullahların ikincisi, Halife Ömer'in oğluydu. Resûl'ün eşlerinden Hafsa Annenin kardeşiydi. Aynı zamanda İmam'in üvey yeğeni de sayılırdı. Zira -Hüseyin'in kız kardeşi- Ümmü Gülsüm yıllar önce Halife Ömer'le evlenmiş, kocasının bir Farisi köle tarafından şehit edilmesi üzerine dul kalmıştı. Abdullah bin Ömer üvey annesiyle olan hukukunu hiçbir zaman kesmemiş, bu akrabalığın devam ettiğini bildirerek Muaviye'yi karşısına alabilmişti.

Nitekim sözü başlatırken önce sabık emirin yeminine vefa göstermediğini vurgulamış, ardından, "Maalesef Kûfeliler de Muaviye'ye benziyorlar!.." demişti. İmam, Kûfelilerin güvenilirliği konusunu kapatmak isteyince, Ömer oğlu Abdullah, "En azından onları denesene..." deyiverdi. "Eğer sözlerinde samimilerse, önce başlarındaki Yezid'in Valisini memleketlerinden çıkarırlar. Sen de duruma bakar, öylece yanlarına gidersin. İlla Mekke'den çıkacaksan da kuzeye değil, güneye git. Orada vaktiyle babana ve kardeşine de biat etmiş olan çok insan var. Üstelik Yezid'in eli oralara ulaşamaz."

İmam, Abdullah bin Ömer'e cevap vermeksizin diğerine baktı. Zübeyr'in oğlu kimden gelirse gelsin, davetlere itibar edip Hüseyin'in bu Emin Beldeden ayrılmasını doğru bulmuyordu. "Mekke'de kaldığın müddetçe sana kötülük yapamazlar!.." demişti.

Hüseyin onları dinledikten sonra Kitabın sözlerini hatırlattı: "*Evlerinizde kalmış olsanız bile öldürülmesi mutlak olanlar, düşecekleri yerlere kendiliklerinden çıkıp giderler.*"

Abdullah bin Zübeyr az evvel beyan ettiği fikrinden hemen vazgeçmiş olmalıydı; adaşından daha erken davranıp Hüseyin'i onaylayıverdi. Ona göre İmam'ın gitmesi, kalmasından daha ha-

yırlıydı. Bir adım öteye geçip, "Bilsem beni de şehirlerine davet eden birileri var, hiç durmam kıyam ederim..." dediği esnada, Hüseyin'in sağ elinin kendisine doğru uzandığını gördü. Daha fazla konuşmasına gerek yoktu. Resûl'ün Oğlu biat edilecek eli gösteriyordu. Beklediği sadece bir davetse, gelmişti işte! Üstelik İmam, "Kûfelilere yahut başkalarına değil, sadece bu eli yaratana güven!" diyordu.

Her iki Abdullah da birbirlerine bakmaktaydılar. Karar anıydı. Resûl'ün Oğlu'yla birlik mi olacaklardı, yoksa bir kenarda bekleyecekler miydi? Onlar düşünedururken, Hüseyin elini indiriverdi. Onun aradığı biat, içinde şüpheler olmayan bir bağlılıktı.

Abdullah bin Ömer mahcubiyetini örtmeye çalışarak, "Resûl'ün Halifesi olmaya senden daha liyakatli kimse yoktur. Evdekini en iyi içindekiler bilir..." diyordu ki, Hüseyin sözle daha fazla ilgilenmeksizin ayağa kalktı. Sokak meşalelerini ve semada nokta nokta beliren yıldızları işaret ediyordu.

"Işıkları farklı ama onları çevreleyen karanlıklar aynı!.."

Muhatapları bu sözdeki muratları çözmeye çalışırken, Medine'deyken amcazadesine de söylemiş olduğu temsili hatırlattı.

"Avcılar rahat bıraksaydı, kartallar kendi yuvasında ölmeyi seçerdi."

Üstelik bu kez sözün sonunu da getirecekti: "Her kuş kendi cinsiyle uçar. Kartallar kartalla, güvercinler güvercinle..."

İmam kendisine katılmak yerine sadece uyarmayı tercih edenlerin dertlerini dinlerken, akbabalar da birbirleriyle uçmaya hazırlanmaktaydılar. Ayağının tozuyla Medine'den henüz gelen Mervan, Vali Konağındaydı. "Bana uyarsan bu iş tümden hallolur..." demişti. Amr, Mervan'ın aleni suikast teklifine hayret ediyordu. İnsanların tepkisini ve ortamın şartlarını göz ardı etmek delilikti. Aralarındaki maziyi düşündükçe, Mervan'a güvenmeye gönlü elvermiyordu. Akraba olup yıllardır birbirleriyle rekabet etmeleri, ilişkilerini çetrefilli bir hâle sokmuştu. Muaviye öldükten

sonra Mekke ve Medine Valiliklerini aynı anda kapmasının onu çileden çıkardığını da biliyordu.

Mervan, Amr adına Medine'nin yönetimine vekalet ettiği için sadık bir memurun yapması gerektiği gibi sözlerine ikazla devam etti:

"Emir Muaviye oğlu Yezid sabırsız biridir. Beceriksizlikte önceki valilere benzediğini düşünürse, azledip boynunu vurdurması işten bile değil. Kendine gel, Amr! Artık bu işi bitirelim."

Bu, Amr'ın yüzleşmekten kaçındığı bir durumdu ama Mervan haklıydı. İstikbali, Ali oğlu Hüseyin'i bertaraf etmesine bağlıydı. Lakin üç buçuk aylık uğraş neticesinde ne onu yılgınlığa sevk edebilmiş, ne de gizlice zehirleyerek ortadan kaldırabilmişti. Tahrik ederek ona bağlı insanların Mekke'de ayaklanma çıkarmasını da sağlayamamıştı. Görünen oydu ki, gayrı Mervan'ın çözümünden başkası kalmamıştı.

Ama, amaydı işte!

"Emin Beldede kan dökülürse, hele de kanı dökülen kişi Resûl'ün Oğlu olursa, halk bunun hesabını bizden sormaz mı?"

Mervan tebessüm edip Vaiz Süfyan'ı hatırlattı. Ahali her ne kadar emin olamasa da, onun öldürüldüğünü düşünüp hayıflanmış ve İmamlarını bu konuda tepki göstermeye çağırmıştı. Ama Hüseyin, Halife Osman'ın katledilmesindekine benzer olayların tekerrür etmemesi için bu işten uzak durmuş, önüne konan tuzağa doğru yürümemişti.

Amr, Mervan'ı dinlerken sözün nereye bağlanacağıyla ilgilenmekten ziyade, onun ihbar şebekesinin derinliğini düşünmekteydi. Konağında kendisine rağmen muhbirlik mi yaptırıyordu? Vaiz Süfyan meselesini güya herkesten habersiz gerçekleştirmişti; ama Medine'deki memurunun bu türlü gizli işlerden bir şekilde haberi olabiliyordu.

Mervan, Amr'daki endişeyi hisseder hissetmez, "Korkma!.." deyiverdi, "bu konudan kimseye bahsetmedim."

Ona göre önemli olan, Vaiz Süfyan meselesinde Hüseyin'in ayaklanmamış olmasıydı. Aslan ava çıkınca kan dökmekle, ava çıkmazsa miskinlikle suçlanacaksa, daha neyi bekliyorlardı?

İri parmaklarını sopa gibi sallarken, "Düşünsene!.." diyordu... "Başkasının öldürülmesine sesini çıkarmayan Hüseyin ilâhî bir ceza olarak Emin Beldede öldürülürse, kim neyin hesabını sorabilir?"

Duydukları karşısında Amr'ın bile içi titriyordu. Hem Mervan'ın ne denli kararlı olduğunu fark etmiş, hem de bu plan için uzun süredir çalışageldiğini hissetmişti. Yine de zihninde şüpheler vardı. Sanki vakti değildi. Hac zamanı böylesi bir işe girişmek akıl kârı mıydı? On binlerce mümin Mekke'de toplanırken, olacak iş değildi!

Mervan anında cevapladı: "Hacıların toplanması bizim için mazeret bile sayılır. Kafanı kullan! Buraya gelen on binlerce insanın içlerinde kim hırlıdır, kim katildir, bilebilir misin?"

Amr olumsuz manada başını sallarken, Mervan, "Halife Ömer de bilememişti..." diyordu... "İran'dan bir köle geldi ve onun hayatına son verdi. Uyanık ol, Amr! Hüseyin'i bir yabancıya öldürtürsek, kimse hesabını senden benden sormaz, soramaz."

Amr, "Yoksa Hattab'ın oğlunu da mı sen öldürttün?.." diyecekken vazgeçti. Bu anın işi Hüseyin'di.

"İyi de nereden bulacağız güvenilir bir yabancıyı?"

Mervan kapıdaki adamlarına seslenince, odaya kavruk tenli, gözlerinin ucu yay gibi inceden ince kavis yapmış, uzun saçları arkadan bağlı bir genç giriverdi. Uslu, itaatkâr bir görünümle kıpırdamaksızın bekliyordu. En fazla yirmi beş yaşında olmalıydı.

Amr, "Kim bu?" diye sorarken bile içten içe biliyordu. O, Hüseyin için düşünülen müstakbel infazcıydı. Mervan onu birkaç gün önce İskenderiye'den getirtmişti. Aslen Mısır'ın batısında yaşayan yerli kabilelerdendi. Sekiz yıl önce Berberîlerle yapılan serhat savaşları esnasında esir edilmişti. O günden beri İskenderiye'deki

Vali Konağında yeni sahiplerine hizmet ediyordu. Ebeveynleri de Fustat'taki bir çiftlikte köleydiler. Verilen görevi başaracak olursa hem kendi özgürlüğüne kavuşacak, hem de ailesini azat ettirebilmek için on kese altınla ödüllendirilecekti.

Amr kabul etmeliydi... Mervan hem müstakbel katili ayarlamıştı, hem de mevzunun kulplarını. Rahatlıkla öngörebiliyordu. Hac için Mekke'ye koşup gelenler önce kölelerden birinin yoldan çıktığı haberiyle sarsılacak, ardından katilin mevaliden biri mi, yoksa Arap mı olduğu tartışılacak, kimileri, "Süfyan için ayağa kalkmayan İmam, Allah tarafından cezalandırıldı!.." diyerek ilâhî adalet hikmetleri sıralayacak ve öfkeler gerçek adresine ulaşamadan öte mecralara akıp gidecekti. Üstelik infazdan sonra adam yakalansa bile ailesinin selameti için konuşamayacaktı ve bu mesele külliyen kapanmış olacaktı. Hatta Yezid infazı bahane ederek Berberî diyarına yeni bir sefer düzenlerse hem ahalinin gözünde Evlâd-ı Resûl'ün intikamını alan kahraman olacak, hem de yeni ganimetler toplayabilmek için haklı bir gerekçe bulunacaktı.

İki kuşu tek taşla vurmakla övünen Amr'a, kuzeni Mervan'ı takdir etmek düşüyordu. Bir taşla koca kuş sürüsünü avlamak üzerelerdi. Tüm bunları garantiye almak için son bir iş kalmıştı. Hüseyin bu gence bir şekilde güvenip onu yanına almalı ve birkaç gün onunla birlikte görülmeliydi. Hele bir de infaz Hüseyin'in evinde gerçekleştirilecek olursa, olayı adi bir ihanet veya hırsızlık olarak göstermeleri, işlerini hepten kolaylaştıracaktı.

Mervan sözün sonunda, "Hüseyin'le infazcının ilk karşılaşmalarını sen ayarlayacaksın..." dediğinde ancak aymıştı Amr. Muhatabını iyi tanıyor olmanın beslediği kuşkularla, "Neden kendin yapmıyorsun?" deyiverdi. Elini taşın altına koymaktan imtina etmesi, aralarındaki güvensizliği bir kez daha ortaya çıkarmıştı.

Amr ilk sorusuna henüz cevap gelmeden, bu kez de, "Neden Hüseyin'i öldürtmek için bu kadar hırslısın?.." diye sordu.

"Bu işi başarırsak sen ganimetin bol olduğu serhat valiliklerinden birini kapacaksın... Bana da Hicâz Valiliği kalacak. Anlamıyor musun?"

Mervan muhatabını yumuşattığını hissetmenin güvenciyle ilk soruya dönüverdi. İşin gerisini Amr'ın yürütmesi tercih değil, zorunluluktu. "Hüseyin öldürüldüğünde Mervan Emin Beldedeydi..." şayiası işleri bir anda tersine çevirebilirdi.

Amr birkaç saniye düşündükten sonra mazereti mantıklı bulmuştu. İmam Hasan'ı zehirletenin Mervan olduğu, yıllardır söylenegelen bir dedikoduydu. "Kimseciklere görünmeden bir an evvel çık git!" deyiverdi.

Mervan'ın canına minnetti. Odayı terk ederken, "Allah kolaylık versin!" demeyi de ihmal etmemişti.

Yalnız kalan Amr, baştan ayağa köleyi süzüyordu şimdi. Geniş omuzları ve kalın bilekleriyle güçlü kuvvetli bir görüntüsü vardı. Yüzündeki ifadesizliği de sevmişti. Ketum birine benziyordu.

"Arapça anlıyor musun?"

Köle başıyla onayladığında bunu saygı gereği mi yapmıştı, yahut "Anlıyorum..." diyecek kadar dilinin dönemediğini mi saklamaya çalışmıştı, Amr bu kez "İsmin ne?" diye sordu.

— Doğduğum topraklarda bana Esvac... derler. İskenderiye'ye getirildikten sonra adım Şeybe oldu.

"Ben ne diyeceğim sana?"

— Bunu ancak siz bilebilirsiniz.

Cevap hoşuna gitmişti Amr'ın. Mecburiyetlerinin farkında olan ve haddini bilen biriyle çalışmak doğru bir seçimdi. Çıkmasını işaret etti. Arkası sıra onu izlerken Hüseyin'le tanışmalarını sağlayacak olayın ortamını ve zamanlamasını düşünüyordu. Tehlikeli bir durum olduğu için yardımcılarına bile akıl danışamazdı. Son derece gizli ve titiz çalışmak zorundaydı.

Ertesi gün öğleye doğru zihninde birtakım fikirler şekillenmeye başladı. Bu ilk karşılaşmada infazcıyı İmam'ın karşısına mazlum biri olarak çıkaracaktı. Kayıtsız kalamayacağı bir ortam hazır edilince tüm arslanlar tuzağa kendiliklerinden düşmez miydi?

Hüseyin o sabah ailesinin erkekleriyle birlikte hac öncesi umresine niyetlenmişti. Öğleye kadar tavaflarını yapmışlar, Hacer'ül Esved'le buluşup İbrahim Makamında namazlarını kılmışlardı. Sırada Safa'yla Merve arasında say yapılması vardı. Hep beraber o tarafa doğru yöneldikleri sırada, beride bir yerden önce hesap soran bağırış çağırışlar yükselmeye başladı, ardındansa acı feryatlar...

İzdiham nedeniyle durumu henüz kavrayamamışlardı. Hüseyin diğerlerinin yola devam etmesini isteyerek seslerin geldiği tarafa yöneldiğinde yerde yatmakta olan birini gördü. Üstü başı kan içindeydi. Buna rağmen tepesinde tekmeler uçuşuyordu. Kalabalığın arasından sıyrılır sıyrılmaz, "Bırakın adamı!.." diye seslendi.

Görevliler İmam'ı görünce birkaç adım geri çekilmişlerdi. Kendine gelmişçesine yerden doğrulan genç, ihramını düzeltmeye çalışırken bozuk bir telaffuzla hırsızlık yapmadığına yeminler ediyordu. Nihayet İmam'ın olduğu tarafa döndüğünde, telaffuzundaki değişikliğin sebebi anlaşıldı. Yüzünün yuvarlaklığı ve arkadan bağlı uzun saçları mevaliden olduğunu gösteriyordu. Yaklaşıp İmam'a teşekkür ederken önce ihtiramla eğilmiş, ardından Arapların alışkın olmadıkları bir hareketle iki dizini aynı anda yere bırakmıştı. Yeniden doğrulduğunda, "Allah razı olsun!.." diyordu, "siz müdahele etmeseydiniz döve döve sakat bırakırlardı beni."

Hüseyin muhatabının şükranla dolmasına hak veriyordu ama bunun kendisine yönelmesini kabullenmemişti: "Seni onların elinden alan Allah'a hamd et!.." deyiverdi. Arkasını dönüp geldiği istikamete doğru ilerlemeye başlamıştı ki, aynı sesi duydu yine.

"Resûl'ün Oğlu siz misiniz?"

Hüseyin durmuştu. Suali başıyla onaylayıverdi.

"Yedi yıldır Mısır'daki Müslümanlarla birlikte yaşıyorum. Geçen yıl Müslüman oldum. Sizin kâh iyi bir insan olduğunuzu duydum, kâh Dedenize ihanet ettiğinizi. Ama az evvel anladım, çoğu insan size iftira etmiş."

— Ne gördün, ne anladın?

"Yani... Dayak yiyordum. Beni dövenlere, 'Durun!' dediniz."

— Zorda kalmış birine yardım etmek için Evlâd-ı Resûl olmak mı gerek?

"Yok, öyle değil. Yani siz 'Durun!' deyince görevliler hemen bıraktılar beni. İnsanlar sizi burada bayağı saymakta..."

— Onlar saymasa sence sefil bir insan mı olacağım?

"Bağışlayın!.. Öyle demek istememiştim."

Genç, dilinin döndüğünce söz üstüne yeni sözler koyup aralarındaki uhuvveti artırmak isterken Hüseyin daha fazla oyalanmaksızın ayrılmıştı oradan. Say için Safa Tepesine yürümekte olan maiyetine yetişmeye çalışıyordu.

Kısa süre sonra bu durumdan haberdar olan Amr, yaşananları kendisine aktaran muhbirine şiddetli bir tokat atmıştı. Neden sonra hışmı durulunca, akşamı beklemelerini söyledi. Bu kez kendisi de yanlarında olacaktı.

İmam ve maiyetindekiler umrelerini tamamladıklarında ikindi vaktiydi. Mescid-i Harâm'da uzak şehirlerden gelen insanlarla bir kenarda sohbet ediyorlardı.

Kalabalık içerisinden biri ayağa kalkıp, "Utanıyorum, ey Resûl'ün Oğlu!.." deyiverdi. Utancı, İmam Ali ve İmam Hasan için vaktiyle bigâne kalmasınaydı. Asıl öğrenmek istediğiyse, bunun için tövbe edip edemeyeceğiydi. Ne yapmalıydı? Kendisini affettirmek için İmamlarla ahirette yüzleşmeyi mi bekleyecekti?

Hüseyin, muhatabının arzu ettiği konuda doğrudan bir hüküm vermektense başka bir örnek üzerinden konuşmayı tercih ederek, "Dedikoduyu düşünün!" deyiverdi... "Yaptığınızdan nedamet duyuyorsanız, önce boş konuşmaları terk edin. Filancanın şuyu olmuş mu, filanca bunu etmiş mi, diye lüzumsuz işlerle ilgilenmeyin. Bu kötülüğe gerisin geri dönmemek için azmedin. Dilinizi her çözdüğünüzde, insanlara hakkı ve güzelliği tavsiye etmeye çalışın. Kur'an; *'Kim tövbe edip faydalı işler yaparsa, Allah'a makbul insan olarak döner...'* diyor. Hamdolsun!.. Rabbimiz kötülüklerimizi iyiliklere çevirmeyi vaat ediyor. Umulur ki, tövbe eden kullarını Allah hem günahlardan temizler, hem de arındırıp Kendisine yaklaştırır."

Bu kez başka biri ayağa kalkmıştı. Tövbelerinin kabul edilip Allah'a yaklaşmaya başladıklarını hissedebilirler miydi? Varsa, bunun yolunu öğrenmek istiyordu.

İmam, "Şu dört şeye dikkat edin!.." diye seslendi... "Eğer kötü işler yapanlarla yoldaşlıklarınız kesilmeye başladıysa, Allah'a itaate yöneliyorsanız, kalbiniz dünya nimetlerinden ziyade Hesap Gününün muhasebesiyle doluyorsa ve Allah'ın verdiği rızka güvenip başkalarından nimet beklemiyorsanız, tövbeleriniz makbul olmaya başlamıştır. Allah'a yakınlaştığınızı hissedebilirsiniz."

Devamında tövbelerin sadece korku nedeniyle olmaması gerektiğini hatırlatmıştı. Nitekim bir tövbe daha vardı. Bu, âşıklarınkine benzerdi.

"Onlar sevdiklerini incitmeyi edepsizlik sayarlar. Mâşuklarının rızasını gözetirler. Nedametleri cezadan kurtulmak için değil, hicaplarındandır. Onlar bir an bile Allah'ı düşünmekten beri kalsalar, bunun için tövbe ederler. Gönüllerinin Allah'tan gayrısına azıcık meyletmesinden bile edeplenirler."

"Hatta..." diyerek, Nebileri hatırlatmıştı... "Onların durumu herkesten ağırdır. Hatırlayın!.. Yunus Aleyhisselam görevlendirildiği şehrini Allah'tan emir almaksızın terk ettiği için bir balığın karnına atıldı. Yusuf Aleyhisselam anlatmaması söylenen bir rü-

yayı kardeşleriyle paylaşınca, kör kuyularda mahsur kaldı. Zekeriyya Aleyhisselam düşmanlarından gizlenmek için Allah'ın rahmetine sığınacağı yerde bir ağacın kovuğuna girince, kıtır kıtır kesiliverdi. Onların yaptıklarını her gün defaatle tekrarlaya gelen ümmetleriyse affedilmek için kurban adamakla, köleler azatlamakla, pişman olup gözyaşı dökmekle yetinebiliyorlar. Düşünenler için Allah'ın inananlara büyük bir lütfudur bu."

Şamlı vâizlerle yapılan münazara esnasında idrak mertebelerine göre hukukların da değiştiğini anlatan İmam, az evvel bu durumun ne denli keskinleşebileceğinin örneklerini vermişti. Hasan'ül-Müsenna aynını kendi üzerlerine de alıyordu. İtretin Resûl'le aynı hukuklarda buluşmasının sadece nimet değil, can yakan bir sorumluluk olduğunun da farkındaydı. Allah'a yakınlaştıkça kulun yeni yükler edindiğini, imtihanının daha bir çetinleştiğini sezmişti.

Söz uzayıp nasipli gönüller aradıklarıyla buluştukça vakit de ilerlemiş, akşam ezanı okunmaya başlamıştı. Cemaat namaz için saflar hâlinde dizilirken, geride bir yerden önce Amr görünmüş, sonra başka bir kapıdan yanında birileriyle infazcı köle de gelmişti. İmam mihraptaki yerini aldığında, hemen arkasındaki safta ailesinin erkekleri vardı.

Hüseyin Fâtiha Suresinin nihayetinde, "*ve led-dâllîn*" dediğinde tüm cemaat gibi Amr da "âmin" sesleriyle ona eşlik etmişti. İmam yine açıktan ayetler okuyacaktı. İlk rekâttakiler Bakara Suresindendi:

"Şüphe yok! Allah, ihanette direnen günahkâr kimseyi sevmez.
Onlar insanlardan gizlenmeye çalışırlar,
oysa Allah'tan gizlenemezler.
Geceleyin O'nun hoşnut olmadığı sözü kurdukları esnada
Allah da kendilerinin yanındadır ve yaptıklarını kuşatıcıdır."

Kıraat bitince topluca rükûya eğilmişler, sonra secdeye kapanmışlardı. Amr yine zihnindeki seslerin çoğaldığını hissediyordu. Hüseyin'leyken ikidir Kitap doğrudan kendisiyle konuşmaktaydı.

Mervan'la bir gece önce kurdukları plan Allah'a malumdu, kabul ediyordu. Ancak İmam neden bu ayeti okumayı seçmişti? İçindeki tüm sesleri bastırmak için "tesadüf" kelimesi yetebilir miydi? Çözemediği bu durum karşısında içinin titrediğini hissediyordu. Yüreğinde kalan inanç zerrecikleri menfaat zarıyla örtülebilirdi belki ama korku başka bir şeydi. Onun indiği gönüllerde yerli yersiz tüm beklentiler birer birer ötelenmeye mahkûmdu.

İkinci rekâta geçtiklerinde ayetler bu kez İbrahim Sûresi'ndendi. Amr'a göre Kitap yine kendisiyle konuşuyordu. Üstelik tehditlerini sakınmadan...

"Cezası Allah katında malumken, onlar tuzaklarını kurmuşlardı.
Oysa tuzakları dağları yerinden oynatacak değildi ki.
Allah'ın verdiği sözden caydığını zannetme,
Çünkü O mutlak üstün olan intikam sahibidir."

Amr seleflerine benzemeye başlamıştı. Vali Velîd ve Yahya gibi korkular içinden seçim yapamama bedbahtlığındaydı. Mervan'a yahut onun kusursuz tuzağına güvenip Allah'ı karşısına alabilir miydi? Kalkıp Mescid-i Harâm'dan uzaklaşmak istemişti. Ama ne dizlerinde fer vardı, ne de kollarında.

Bu esnada Hüseyin sırtında Dedesinin Hırkasıyla minbere çıkıyordu. Az sonra başlayacak vaazın konusu, Allah'ın murat etmesi hakkındaydı.

"Ey İnananlar! Unutmayın: *O bir şeyin gerçekleşmesini murat etti mi; 'Ol' der, o da oluverir. Allah dilediği kuluna hakikatleri işittirir. Barış yurduna çağırır ve dilediğini hidayete erdirir. Allah dilemedikçe kimse öğüt alamaz. O dilediğini güçlü, dilediğini zelil edendir.* Yarattıkları arasından muradı uğruna *dilediğini seçip ayırır. Ve her dilediğini mutlaka yapar.*"

Çoğunlukla ayet olan bu sözler Amr'ın kulağına dehşetler fısıldıyor, zihnine balyoz gibi iniyordu. Kırk küsür yıllık yaşamının son birkaç haftasında Kitabın kendisiyle konuşmasına sevinecek yerde, iyiden iyiye korkulara kapılmıştı. İçindeki bir ses, "Henüz

güçlü kılınmak ve zelil edilmek arasında bir yerdesin. Bir an evvel bu beladan kurtul!.." deyince, infazcı köleye bakıp zinhar harekete geçmemesini işaret etti. Korumaları koluna girdiğinde, kendisini konağına götürmelerini söylüyordu. Burada daha fazla kalmamalıydı. Kaldıkça boğulacaktı.

Oysa aynı sözler başka yüreklere korkunun değil, umudun yolunu açıyordu. Câfer her ne kadar ucunda yeni yükümlülükler de olsa, Allah'ın hakikatlerini işittireceği kullardan olmayı dilemişti. İmam'ın diğer kardeşi Osman barış yurduna çağrılmak arzusundaydı. Rabbin dileğince öğüt alabilirlerse, O'nunla isteyip O'nun murat ettiklerine kavuşamazlar mıydı?

Hasan'ül-Müsenna Kendi muradı için Allah'ın seçip ayırdıklarını düşünüyordu. Gönlü Büyük Dedesi Resûlullah'a uzanmıştı. Bir adı da "Mustafa" olan o Âlemler Sevgilisine...

Halka göre bu isim hem "estefa", hem de "ıstıfa" kökünden geliyordu. İlki seçilmişliğini, ikincisiyse ayrılmışlığını anlatıyordu. Haliyle O, batıl yoldan ayrı durup Hakk tarafından seçilendi.

Ardından babaannesini düşünmüştü, Resûl'ün Ciğerparesini...

Fâtıma'tüz-Zehra'nın "Betül" olması boşuna mıydı? O, "Arınmışlıkta Ayrılan" idi. Ve koca yeryüzü sadece iki Betül görmüştü. İlki İsa-ı Rûhullah'ı doğuran Meryem Ana'yken, ikincisi Müctebâ'yı ve kardeşlerini doğurmuştu.

Şimdi de babasını düşünüyordu, Hasan'ül-Müctebâ'yı...

O "Seçkin" idi. İmam Hasan, Ayrılıp Seçilenin ve Arınmışlıkta Ayrılanın Seçkin Oğluydu. İhanetlerle kuşatılsa da, ardında ilkeler bırakmıştı. O, kendisiyle kaidelerin seçilip ayrıldığı İmamdı. Sulhun ve İrfanın İmamıydı.

Müsenna parmağında duran babasından emanet yüzüğe bakıyordu. O yeşil taşın kaşında kan kızıl harflerle "Hasbiyellah" kazılıydı: "Bana Allah yeter!"

Gayrısına gerek olabilir miydi?

Namazdan evvelki tövbe bahsinde geçen Nebileri düşünüyordu. Onlar ümmetlerine olağan ve helal olan hâller için dahi sıkıntıya sokulmuşlardı. Seçilmişliğin hukuku canlarını yakmak konusunda diğerlerine gösterdiği müsamahayı o Nebilerden esirgemişti. Gönlü yeniden babasına uzanıyordu.

Resûl'ün Müctebâ Oğlu da seçkinliğin hukukuyla muamele görmüştü. "Bana Allah yeter!" diyen İmam, gayrıdan gelecek her türlü yardıma müdana etmediği gibi, bir de ihanetlerle kuşatılmıştı. İmam Hasan öylesi bir derinlikle sadece ama sadece Allah'a talip olmuştu ki, Rabbiyle arasına girebilecek Emirlikte bile ısrar etmeyip feragat yoluna bağlanmıştı.

Hasan'ül-Müsenna onca tefekkür içerisindeyken, kalabalığa rağmen bir anda secdeye kapanıverdi. Gün boyu amcası İmam Hüseyin'le yaptıkları umre sanki o an tamamlanmaktaydı. Beytullah kendinde saklı yüzlerden birini henüz göstermiş, tavaflar yeni yapılmış, say az önce yürünmüş gibiydi. Sert kayalardan kurtulan zemzemle buluşma demindeydi ya, Kitabın "*ledün*" dediği İlâhî İlimden içiyordu. Ve içtikçe küçülüp yalvarıyordu Rabbine:

"Şu aciz kulunu Kendi muratlarından bir murat üzere yaşat! Evvel seçip ayırdıklarına yaptığın gibi, şu kulunu da Kendine al!"

Hasan'ül-Müsenna'ya an kadar kısa gelen bu hâl, yatsı ezanına dek sürmüştü. Tüm inananlar gibi kıyam edip vaktin namazı için niyetlendiğinde, İmam'ın arkasında onunla cem olmuştu.

Namaz bittiğinde ümmet yine Resûl İtretinin sesini duymak arzusundaydı. Oysa Hüseyin müsaade istemişti. Çıkarken maiyeti de onun ardı sıra geliyordu. Adımlar evde son bulduğunda, Hüseyin ailesinin kadınlarını da yanına çağırmıştı. Kardeşleri, yeğenleri, eşi, kızları, hatta bir yaşındaki Ali Asgar bile odadaydı. Hasırın üzerinde oturuyorlardı. Gözlerini kısa süreliğine kapayıp açıveren Hüseyin:

"Ben henüz çocuktum!.." diyerek söze başladı. "Mescide biri geldi. Hâli perişandı. Ha bire ağlıyordu. Yanı başına kadar ulaşa-

bildikten sonra, 'Anam babam sana feda olsun!' diyerek Dedemin dizlerine yığılıverdi. 'Seni kendimden de, çoluk çocuğumdam da daha çok seviyorum!' diyordu... 'Az önce düşündüm, hepimiz öleceğiz. Sen cennette Nebi kardeşlerinle beraber yüce makamlarda olacaksın. Ey Allah'ın Sevgilisi! Cennete kabul edilsem bile orada seni göremeyeceğim. Ey Âlemlerin Övünç Kaynağı! Bana bir söz söyle. Ben sensiz ne yapacağım orada...'"

Hüseyin Resûl'e sevdalı birinin anlık sızlanışlarından bahsedebilmek için bu mevzuyu açmamıştı. Anlattığı olaydaki âşığı kendisine şahit tutarcasına, "O gün o adamcağız nasıl yandıysa, ben her gün misliyle yanmaktayım!.." deyiverdi. "Dedemden sözümü de almışım. Ama hâlâ buradayım. Ve Onun ümmetini beklemekteyim."

Sesi dalgalanmaya başlamıştı. Aylardır dert dinleyen Resûl'ün Oğlu, "Bir de beni dinleyin!.." demek mi istiyordu? Kitapta, "*Sizi sarsılmaktan koruması için yeryüzüne sabit dağlar koyduk...*" diyen Allah, öylesi şaşmaz dağlardan birinin içini titretmişti o an. Ümmet sarsılmasın diye türlü zelzelelerle boğuşanların da dertlenmeye hakkı vardı elbet.

İlk kez abisinin o bal rengi gözlerinin yaşardığını gören Zeyneb gayrı koyvermişti kendini. Ve Ümmü Gülsüm. Ve Rübab. İmam'ın kızları ve kardeşleri...

Habîbullah'ın Oğlu yeryüzünün değil, arşın sesiyle konuşuyordu. İki kaşının arasında kabaran o boyuna çizgi Zülfikâr'dı şimdi. Dedesi Resûlullah'la arasına giren her şeyi kesip parçalayacaktı sanki. Sukeyne ve Fâtıma'nın narin tenleri çöl rüzgârına kapılmış hurma taneleri gibi zangır zangır titrerken, İmam, kızlarına bakıverdi. Dili çözülse, "Sabredin!" diyecekti. Yutkunmuştu. Ali Asgar'a baktı. Kundağından sarkan sütten ak parmakları incecik olan o yavrucağı izlemişti. Gözleri Rübab'la buluştuğunda, Rabbinden eşine dirayet vermesini diliyordu. Daha fazla tahammül edemeden secdeye kapandı. Özleyenin sadece kendisi olmadığını biliyordu ya, özlenilmek de cana mihnetti. Oğlu için

ağlamaktan gözlerinin feri kaybolan Yakub Aleyhisselam'ı hatırlıyordu. Yusuf'un gömleğindeki kokuyu O Nebiye muştu kılan Allah, kendi sırtına da Dedesinin Hırkasını yüklememiş miydi?

Doğrulduğunda. "*Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla...*" diyerek her devrin müjdesine sığınıverdi:

"Kim Allah'a ve Elçiye boyun eğerse
Allah'ın kendilerine nimet verdiği
Nebiler, Sıddîklar, Şehitler ve Salihlerle birliktedir.
Onlar ne güzel refiklerdir."

Odadaki herkes ayet henüz inmişçesine mutlanmıştı. Kolay mıydı? Allah tüm kullarına Nebilerle yoldaş olabilme imkânı sunuyordu. Hüseyin bunun üzerinde durmadan Sıddîklardan bahsedecekti. Ayette adları Nebilerden hemen sonra anılan o Mutlak Doğrulayıcılardan...

"Ey Ciğerparelerim!.." diyordu... "Sıdk, özüyle, sözüyle ve haraketleriyle dosdoğru kalıp batıla meyletmemekle belli olur. Sadakat kalptekinin ağızdan çıkana uymasıdır. Sadık kul her an Hakk'ı unutmayan ve O'na dosdoğru şekilde yönelendir. Onlar Allah'a verdikleri sözden dönmezler. Sıdk ile meziyetlenen sadıklar, Hakk davalarından ödün vermezlerse sıddîk olurlar. Dedem Resûlullah buyurmuştu: 'Kul doğrulukta sebat eder ve hak üzere olmanın yollarını ararsa, Allah katında «sıddîk» diye yazılır. İsimleri şehitlerden önce gelir. Şehitler canlarını Allah'a vermiştir. Hâlbuki sıddîkların canı zaten Allah içindir. Sıddîkın şehit oluşu...'"

Sözün devamını getiremeden durulmuştu. Boşluğu tartan gözleri yeniden parlamaya başladığında, tek tek maiyetini izliyordu. Dört ay önce Medine'den yola çıktıklarında kâh refik, kâh musahip olmuşlardı. Şimdi makasın iki ucu git gide açılıyordu. Resûl'ün Oğlu sanki pazarını kurup Allah'ın lütfettiği hikmetleri birer birer görücüye çıkarmıştı. Herkesi nasibince alışverişe çağırıyordu.

Odadakiler İmamlarının dingin görünüşünde perdelenmiş bu davetin farkındaydılar. Dört duvarın duyamadığı o meydan okuma, "Ben gidiyorum, gayrı herkes sandığını doldurmaya baksın!.." diyordu.

Önce Zeyneb, ardından diğerleri secdeye kapanmışlardı. Muratta ve halkada cem olanlar vahyin indiği evde yetişen son İmamdan Hakk adına neler alabileceklerinin derdiyle Rablerine yakarmaktaydılar.

"Allah'ım... Bizi nimetin kadrini vaktinde bilenlerden eyle! İhsanından bizi uzak kılma!"

Amr iki gün boyunca düşünüp taşınmış, Hüseyin'le ilgili tüm dertlerden azad olduğuna hükmetmişti. Bunda İmam'ın bayramdan sonra Mekke'yi terk edeceği yönündeki ihbarlar da etkindi. "Ateş kimin kucağına düşecekse biraz da oradakiler düşünsün!.." diyerek kendisini teselli ettiği esnada odasına giren görevli, kölelerden birinin ısrarla görüşmek istediğini söylüyordu.

Amr, "Hangi köle, derdi neymiş benimle?" diye soruştururken, infaz için tutulmuş olan Şeybe, arkasında birkaç nöbetçiyle yaka paça hâlde huzura girmek üzereydi. Elleri ve ayaklarından zincirlenmiş olmasına rağmen, "Bırakın beni, mutlaka konuşmam lazım!.." diye bas bas bağırıyordu. Amr odadaki herkesi dışarı çıkarttıktan sonra köleyi yanına çağırdı. Neydi derdi?

"Bana verilen işi ne zaman yapacağım? Bayrama birkaç gün kaldı."

— O işten vazgeçtim. Bir daha bu konu hakkında konuşma. Bildiklerini unutman, hayatını uzatır.

"Burada işim yoksa lütfen beni geri gönderin."

Amr birkaç hafta önce ketum bulduğu bu kölenin huzursuzlaştıkça sağda solda konuşacağını sezmişti. Böylesi bir tehli-

keyi göğüslemektense, onu yanından yollamak isterdi. Lakin köleyi geri gönderecek olursa, Hüseyin'i infaz etmekten vazgeçtiğini anında çözerdi Mervan. En iyisi, beklemekti. Resûl'ün Oğlu buralardan ayrıldıktan sonra köleyi sahibine iade edebilirdi. Mervan'a söyleyeceği bahanesi de hazırdı: "Defeaatle denedik ama bir türlü olmadı."

Bu esnada Şeybe serzenişlerini yinelemekteydi: "Mervan sahip söz verdi. Hem ben, hem ailem özgür kalacaktık."

"Sana unutmanı söyledim. Pazarlığı da unut, özgürlüğü de... Bir daha karşıma çıkıp haddin olmayan işlerde fikir yürütme."

Kendisinin ve ailesinin özgürlüğü için didinen köle, "Ama efendim!.." diyerek üsteledikçe, Amr kamçısıyla rastgele vurmaya başladı. Hışmını emirlerine direnen bir köleden değildi de, başına böylesi girift hâller açan talihsizliğinden alıyordu âdeta. Vurmuş, bir daha vurmuş, takatsiz düşene kadar Şeybe'yi kamçılamaya devam etmiş, arada küfürler savurmuştu. Gürültüler üzerine odaya dalan başdanışmanı araya girmese, neredeyse öldürecekti köleyi.

"Götürün bunu!.." diye seslendiğinde, kapıdaki görevli, köleyi zincirlerinden sürükleyerek dışarı çıkartıyordu. Kısa süren sessizliğin ardından, "Sen de çıkabilirsin..." demesine rağmen danışmanı kımıldamayınca şaşırmıştı.

— Bir sorun mu var?

"Mervan sizden haber bekliyor."

— Neyin haberini?

"Ali oğlu Hüseyin'in infaz edildiğini..."

Amr öfke ve şaşkınlığın ardından ihanete uğramışlık hissiyle donanmıştı. Belli ki tüm plandan danışmanı da haberdardı. Hatta az önce köleyi yollayıp onun ardı sıra odaya dalmış bile olabilirdi. Adamlarının kendisinden ziyade Mervan'a sadakat göstermesine mi sinirlenecekti, yoksa Hüseyin'le olan meselenin ısrarla yakasına yapışmasına mı, bilemiyordu. Bu batağa girmek istemese dahi, paçası çamurdan uzak kalamayacaktı. Kaçsa da, kovalasa da

bu iş bir yerinden kendisine değmeye devam ediyordu. Öfkeli öfkeli solumaktayken, "Görüşün nedir?.." diye seslendi.

"Sanırım Mervan size söylemedi. Bu planı gerçekleştireceğinize dair Emîr'ül-Müminin'e söz vermiş."

Amr derince bir "Eyvah!" çekmişti. Tilkiliğiyle maruf olmasına rağmen bu işten çırak çıkartıldığı için Mervan'a küfürler savuruyordu. Her şey ortadaydı. Hüseyin öldürülecekti ama kimse izlerin kendisine ulaşmasını istemiyordu. Ha bire oyun içinde oyunlarla herkes kendi kucağındaki bir top ateşi diğerinin üzerine bırakma uğraşındaydı. Gayrı dövünmek derde derman olamazdı. Az sonra yineleyiverdi: "Görüşün nedir, onu söyle?"

"Bence suyun önünde durmamanız yeterli olacaktır, efendim."

Danışmanı, Amr'ın müspet veya menfi bu işe karışmamasından taraftı. İnfaz gerçekleşince, gereken kişiler bu işi Amr'dan bilecek ve böylelikle Şam'dakilerin takdirini kazanacaklardı. İş başarılamazsa, "Denedik ama maalesef olmadı..." bahanesine infazcıyı da şahit tutma şansları olacaktı.

Amr söylenenleri dinlerken ihtiyarladığını hissediyordu. Gönlündeki ikircimler zıt yönlere çekiştirdikçe, aklı karışmış, sonunda rüzgâra göre yön tayin eden şaşkınlara dönmüştü. İtiraf etmeliydi. Resûl'ün Oğlu'nu gördükçe, titreyen içi maslahatın gereklerini zihninden bir türlü söküp atamıyordu. Menfaat arzusu ve gelecek kaygısı, deruni korkularıyla savaşmaktan yorgundu ama pes etmemişti. Ötesini berisini daha fazla kurcalamadan, "Nasıl biliyorsanız öyle yapın!.." deyiverdi... "Bu işte benimle bir hukukunuz kalmadı."

Danışman odadan çıkar çıkmaz, yeni planı konuşmak üzere Şeybe'nin yanına gitmişti. Artık İmam'la tanışıp onun güvenini kazanmak için vakit yoktu. Günlerden Pazartesiydi ve Cuma sabahı bayram olacaktı. Bayram boyunca gerek hac, gerekse konuklar yüzünden Hüseyin'i yalnız yakalayabilmeleri mümkün değildi. Danışman, "Arefeye kadar vaktin var..." dedikten sonra,

"Onu kapısının önünde öldüreceksin!.. En azından evinin olduğu sokakta..." diye tembihlemeyi de ihmal etmedi.

Bir an evvel ailesinin kurtuluş beratını kazanmak arzusundaki Şeybe müsaade isteyip Mescid-i Harâm'a geçerken, Amr'ın danışmanı iki adamına işaret ediverdi. Mervan'ın kati emri vardı. İnfaz şahitsiz gerçekleşmemeliydi.

Köle ve kendilerini ona fark ettirmeyen takipçiler Mescid-i Harâm'a ulaştıklarında akşam namazı bitmiş, Hüseyin minberdeki yerinde vaaza başlamıştı ve şehri iyiden iyiye dolduran hacı adaylarına insanoğlunun mükellefiyetlerinden bahsediyordu. Bir eliyle Beytullah'ı tavaf etmekte olan kalabalıkları işaret ederken,; "Evlerinizi, yurtlarınızı terk edip buraya kadar gelebilmeniz için aranan ilk şart, özgür olmanızdır..." demişti.

"Keza Cuma namazı ve oruç için de durum aynı. İbadetlerin bir kısmı hür insanların yükümlülüğünde ve köleler bunlardan muaflar. Tıpkı seçilmişlerin, âşıkların, sıddîkların ve salihlerin diğer insanlara nazaran daha fazla mesuliyetler taşımaları gibi. Düşünürseniz, sevenlerin, sevdiğine sadakat gösterenlerin ve bu sadakata uygun işler yapanların herkesten daha özgür olduklarını da anlarsınız. Çünkü onlar asıl köleliğin nefsin emirlerine bağlanmak olduğunu bilirler. Bu emirleri cilalayıp süsleyen maslahat derdindeki aklın ak ile karayı birbirine karıştırmakta ne denli mahir olduğunun da farkındadırlar. Bu yüzden kendilerine yahut inançlarına güvenmek yerine, Rabblerine sığınırlar. Kalpleriyle anlamanın, Allah'ın nuruyla bakmanın yolunu ararlar."

Sözlerin devamında Kitabın söyledikleri vardı, önce Hac Suresinden, ardındansa Araf'tan...

"Yeryüzünde dolaşmayacaklar mı ki?
Anlayacak kalpleri veya duyacak kulakları olsun.
Gerçekte gözler körleşmez.
Ancak göğüslerdeki kalpler körleşir.
... Oysa onların kalpleri vardır ama anlamazlar.

Gözleri varken göremezler, kulakları varken duyamazlar.
Hayvanlar gibidirler, hatta daha da şaşkın.
Onlar gafillerin ta kendisidirler."

Hüseyin muhataplarının dikkat etmesi için son cümlesini tekrarlayacaktı: "*Onlar gafillerin ta kendisidirler.*"

İnsanları üzerinde düşünmeye çağırmak için yeniden "gaflet" diye sesleniverdi... "Gaflet, Allah ve Resûlünü tanımayanların da derdidir, alnı secdeye varan kulların da... Güneş apaçık ortadayken uzayıp kısalan gölgelerle uğraşanlar da gaflette boğulur, geceleyin yıldızlara bakıp yönlerini tayin edemeyenler de..."

İmam gafletten bahsederken aydınlık ve karanlık üzerinden örnekler verdikçe, Hasan'ül-Müsenna nicedir gönlünü meşgul edegelen ayetleri hatırlamıştı. Nur Suresindendi:

"Allah göklerin ve yerin nurudur.
O'nun nuru içinde çerağ bulunan bir kandil gibidir.
O çerağ bir sırça içindedir.
O sırça inciye benzer bir yıldız gibidir.
Doğuya da, batıya da nispet edilemeyen
Kutsal bir ağaçtan çıkan yağla tutuşturulur.
O ağacın yağı neredeyse ateş kendisine değmese bile ışık verir.
Bu ışık, nur üstüne nurdur.
Allah dilediği kimseyi nuruna eriştirir.
Allah insanlara işte böyle misaller verir ve her şeyi bilir."

Nur Temsilini gönlünde tarttıkça bir yere kadar geliyor, ardından tıkanıyordu. Kelâmullahtaki deruni manaların salt akıl yoluyla seçilemeyeceğinin şuurundaydı zaten. Amcasının az evvel bahsettiği gibi *anlayacak kalp* olmadan *içinde çerağ bulunan kandil*'in, *sırçaya benzeyen incimsi yıldız*'ın, *doğudan ve batıdan münezzeh olan kutsal ağaç*'ın, *o ağaçtan çıkan yağ*'ın ve *nâr*'ın ve *nur üstüne nur*'un idrak edilebilmeleri mümkün değildi.

Yatsı namazının ardınca Hüseyin sırtında Dedesinin Hırkasıyla Mescid-i Harâm'dan çıktığında, infazcı köle de hareketlen-

mişti. Hüseyin maiyetiyle Mekke sokaklarında yürürken, uzaktan uzağa onları takip eden Şeybe hedefinin bir şekilde yalnız kalmasını bekliyordu. Evlerinin olduğu sokağa yaklaştıklarında, Câfer, Osman ve Kasım'ın İmam'dan ayrıldığını görerek heyecanlanmıştı. Hâlbuki Hüseyin'in niyeti, yeğeni Hasan'ül-Müsenna'yı alıp Cennet'ül-Mualla'ya uğramaktı. Nitekim birlikte yollarına devam etmişler, kabristana ulaştıklarında Haticetü'l-Kübra'nın ve Ebû Tâlib'in ortasında duruvermişlerdi.

Hüseyin gözlerini kapattığında, yeğeni de ona uymuştu. Mekke'deki zulüm günlerinde Resûlullah'a hamilik yapan, Onu korumak için malları ve canlarıyla mücadele veren bu iki cedlerini düşünüyorlardı. Kader Resûl'ün yardımcılarını bedenen toprağın altına çağırdığında, gerilerinde her ikisinin de bu işlerine vekil olan evlatları kalmıştı: Fatımatü'z-Zehra ve Ali'yyel-Murteza...

Nitekim Resûl'ü türlü eziyetlerden sakınma adına Kevser ve Enfüs de elleri, dilleri ve gönülleriyle zulmete siper olmuşlardı. Üstelik onlar Resûl'ün emanetlerini koruyan İmametin annesi ve babasıydılar. Tenzildeki manaları ümmete açanlar onlardı. Kitabı hakkıyla kavrayışın kapısını aralayan tevil ilmiyle donanmışlardı. Hüseyin'in ve Hasan'ül-Müsenna'nın cem olmuş gönülleri önceki iki nesli bırakıp şimdi de bin yıllar öncesine uzanıyordu... Ta Yusuf Aleyhisselam'a...

O Yusuf ki, güzelliğiyle maruftu. Kendi ismiyle anılan surede le
Yusuf Nebinin yaşadıkları için bile, -Kıssaların En Güzeli- "*Ahsen'ül-Kasas*" denmekteydi. Bu kıssanın genelinde anlatılan hikmet, başa gelecekler hakkındaki hükmün sadece Allah'a ait olduğuydu. Mutlak rıza gözeterek sadakatle Rabbine teslim olan kulun kendisine vaat edilen mukadderata nasıl ulaştığı örneklendirilmişti. Üstelik Kitap, menkıbeyi bir rüyayla başlatmaktaydı. On bir yıldız, güneş ve ayın kendisine secde ettiğini gören Yusuf Aleyhisselam'a, babası Yakup Aleyhisselam, "*Alîm ve Hikmetli Rabbin seni de seçecek. Sana tevili öğretecek...*" demişti. Bu kıssayla hissi âlemin aslında bir rüya olduğu da vurgulanıyordu. Nitekim

Resûlullah, "İnsanlar uykudadır, öldüklerinde uyanırlar..." buyurmuştu. *Hâliyle Güzelliğin Nebisine* rüyalarla birlikte eşyanın ve oluşların da içsel anlamlarını kavrama bilgisi, buna dair duyuşlar, görüşler ve sezgiler bahşedilmişti.

Hasan'ül-Müsenna gözleri kapalı ama gönlü inadına açık bir hâldeyken, amcasının Medine'deki hasret günlerinde kendisini neden Yusuf Aleyhisselam'ı hatırlamaya sevk ettiğini anlamıştı. İkincisi olduğu "Hasan" ismi, "Büyük Güzellik" manasına geliyordu. Üstelik babası İmam Hasan şemalen güzellikte Resûlullah'a en çok benzeyen kişi olmasının yanı sıra Müctebâ'ydı, Seçkin idi.

Müsenna'nın gönlüne yansıyan ilk manalar Yusuf Aleyhisselam'ın güzelliği ve seçkinliği ile babasınınki arasındaki benzerliklerken, İmam Hüseyin'in sesini duydu. Gözlerini açtığında, amcasının kendisini izlediğini fark etti. Dil susmuş, ay ışığı altında bile parıldayan bal rengi gözler konuşmaya başlamıştı.

"Ne aradığını bilmeyen, bulduğunda onu tanıyamaz. Yusuf Nebi bunun timsalidir. Onu kuyudan çeken kervancılar, buldukları hikmeti tanıyamadılar. Akılları, aşağı sarkıttıkları kova kadardı. Gönülleri sadece almak ve satmakla tatmin olduğundan, ellerine geçen hazineyi üç paraya köle pazarına çıkardılar. Güzelliğin Nebisi Mısır'ın önde gelenlerinden biri oluverdiğinde, huzuruna çıkan kardeşleri yüz yüzelerken bile Onu tanıyamadılar. Zahire bakan gözler bâtındakini göremedi, göremez de..."

Hüseyin ellerini açtığında, öncelikle yeğeni ve tüm gönüldaşları için niyaz ediyordu: "Muradın uğruna emek verenlerin dirayetiyle bizleri de nimetlendir, ya Rab! İndirdiğini hakkıyla anlayan, anladıklarını kendinde tahakkuk ettiren ve bunları etrafındakilere yayanlardan olmayı nasip eyle! Kalplerimizi sevgin ve ilminle öylesine doldur ki, Senden gayrısına meyledecek gafletten beri olalım."

Yinelenen gaflet vurgusu Hasan'ül Müsenna'yı yeniden Nur Temsiline götürmüştü. Ayetin teviline girmek arzusundaydı. Teyit almak istercesine, önce kendi sezdiklerini sıralayıverdi:

"Gönlüm der ki, ayetin temsilindeki Kandil Âlemlere Rahmet olan Dedemiz Resûlullah'tır. Kandilin içindeki çerağ Resûl'den neşet bulan Kevser olsa gerek. Sırça içindeki çerağsa Şah-ı Velayet olmalı. Çerağ barındıran ilk sırça babam Müctebâ, ikincisiyse sensin..."

Devam etmekte zorlanırken şakaklarından boncuk boncuk terler süzülmekteydi. Asıl öğrenmek istediği kısma gelmişti. *Sırça* ile ilişkin olan *inciye benzer yıldız*'ı dile getirdiğinde, gözleri toprağa bakıyordu. Aradığı belki de tek kelimelik bir cevaptı. Oysa İmam cevabını yine Kitabın sözleri arasından seçecekti.

"İki denizi kavuşmak üzere salıvermiştir.
Aralarında bir engel vardır, sınırlarını aşamazlar.
Bu ikisinden de inci ve mercan çıkar."

Hüseyin ayağa kalkmıştı gayrı. Belli ki başkaca sözler söylemeyecekti. Zifir karası gecenin içinde suskun ve düşünceli bir hâlde evlerine dönmektelerken, ileride gizlenmiş olan infazcı köle de hareketlenmiş, gölgesini bile açığa düşürmeden sokağın başına kadar onları takip etmişti.

İmam evine girdiğinde, Hasan'ül-Müsenna sokaktaydı hâlâ. Amcaları Câfer ve Osman'la birlikte kaldıkları kırk elli adım mesafedeki diğer eve gidip gitmemekte kararsızdı. Gönlünde alıp verdiği manalar hak ettikleri anlamlarla buluşamazsa uyuyamayacaktı sanki. *İnciye benzer yıldız* ve *iki denizden çıkan inci mercan* ile yoldaş olmuştu ya, tüm zemzem kuyularını içip tüketse, yine de içindeki yangın söneceğe benzemiyordu. Neden sonra, "Oğul, Babanın sırrıdır!.." diyen Resûlullah'ın başka bir sözünü hatırlayıverdi: "Oğullarım inciyle mercan gibidir."

Yıldızı ve *iki denizi* bırakıp sadece *inci ve mercan* ile uğraşmaya başlamıştı. Bu ikilinin Kitabın cennet tasvirlerinde sıklıkla

kullanıldığını biliyordu. "Hasaneyn cennet gençlerinin efendileridir..." buyuran Resûlullah, Kuranî bir hikmete işaret etmiş olmalıydı. Lakin Oğulların hangisi inciyle, hangisi mercanla remzedilmişti? Ve ille de onlardaki sır?..

Cennetü'l Mualla'dayken gönlüne akanları düşünüyordu. Yusuf Aleyhisselam'ı anarken Onun İmam Hasan'la olan benzerliklerine takılmıştı. Amcası son meyanda, Güzelliğin Nebisindeki hikmetlerin en yakınları tarafından bile anlaşılamadığını söylemişti. Onu kavrayabilmek için dışına değil, içine bakmak lazımdı. Kabuğu kıramadıkça, Ondaki güzellik kendisini ele vermeyecekti. Tıpkı sedefle kuşatılmış incide de olduğunca...

Gönlünde yankı bulan ses, "Babam İmam Hasan incidir!.." deyiverdi. Ondaki hikmet ve mutlak sulha götüren irfanın idrak edilebilmesi hafsalaları zorluyordu. Seçkinliği bile başlı başına buna delildi.

İncinin en azından adı konulabildiği için mercanın da sahibi ortadaydı artık. O da amcası İmam Hüseyin'di. Az sonra Nur Temsilindeki *inciye benzer yıldızı* hatırlayıverdi. Tevilini arayıp ulaşamadığı bu yıldız, yoksa İmam Hasan meşrebince miydi?

Gönlünde bunu tartmaya başladıkça ürpermişti. Zamanı gelmeyen bir bilgiye mi ulaşma derdindeydi? Suya hasret testiler gibi cayır cayır yanarken kuruyup çatlamak da vardı. Öyleleri aradıklarına nihayet kavuştuklarında, dolmak yerine içindekileri sızdırırlardı. Üstelik bu türlü çatlaklar yama da tutmuyordu. Bir de sapasağlam bir testi olmasına rağmen, azıcık dolunca suyunu taşıranlar vardı. En güzeli, kabına uygun, kendi kadar bir suyla donanmaktı. Her şeyi vakitlice ve gerektiğince yapan Rabbine sığındıkça, gönlüne doğan huzur için hamdediyordu. Bunun erinciyle artık evine gidebilirdi.

İnfazcı köle, Müsenna'nın da sokaktan çekilmesiyle kendisine uygun bir saklanma yeri aramaya başlamıştı. Bir çitin ardınca uzanan hurma ağacını siper edindiğinde, sabaha kadar orada beklemeye razıydı. Gözlerinin önüne esaret hayatı süren anne ve ba-

bası geliyordu ha bire. İnfazı gerçekleştirince yanlarına gidecek, ödül olarak aldığı altınların yarısını çiftliğin sahibine verip onları azad ettirecekti. Sonra ebeveynleriyle birlikte yurtlarına dönecekler, kalan parayla büyük bir sürü alacaklar ve sekteye uğradığı yerden özgür yaşamlarına devam edeceklerdi.

Vakit gece yarısını devirirken sağı-solu yeniden kolaçan etmiş, mesafeyi ve buna bağlı zamanlamayı da iyi kötü hesaplamıştı. İnfazı an be an zihninde tekrarladıkça, Hüseyin'in sabah namazını kıldırmak için evinden tek başına çıktığını, birlikte Mescid-i Harâm'a gitmek için diğer eve uğrayıp ahalisini uyandırdığını görüyordu. İşin püf noktası belliydi. Hüseyin'i diğer eve ulaşmadan, tam da o birkaç adımlık yalnızlıkta öldürecekti. Nitekim planını en başından tahayyül ederken, belki kırk, belki yüz kez hedefinin üzerine atılmış, soğuk hançerini onun kanıyla ısıtmıştı yeniden ve yeniden...

Gecenin son deminde nihayet beklediği hareketlenme başlayınca hemen hançerini yokladı. Cılız kandil ışıklarına rağmen, hançerin parlayıp kendisini açık etmesinden bile çekinerek sıkı sıkıya sarıldı kabzasına. Hüseyin tek başına kapıdaydı şimdi. Manzara zihninde tekrarladıklarıyla bire bir örtüşüyordu. Nefesini tutmuş hâlde hedefinin adımlarını sayıyordu:

"Bir, iki, üç..."

İmam çitlerin önünden geçerken, fırlamıştı saklandığı yerden. Koşarak beş-altı adım atmış ve hançerini hışımla kaldırmıştı ki, aniden dönüverdi Hüseyin.

Göz gözelerdi...

Gökyüzünün karasından bile derin o bir çift bal rengin parlaklığında kendisini görüyordu. Hançeri havadaydı hâlâ. Ta ki Hüseyin, "Seni benim kanımı dökmekten alıkoyan Allah'a hamd et!.." diyene değin...

Umarsızca dizleri üzerine yığılıvermişti. Takatsiz bileğinden sıyrılan hançer toprağa saplanırken, her nedense gözlerini Hüse-

yin'inkilerden ayıramıyordu bir türlü. Hâlbuki hazırlığını yaptığı, zihninde defaatle akıttığı durum böyle değildi. Günlerce bu anın hayaliyle yaşamış ve gece boyunca tetikte beklemişken, gönlüne çöken ağırlıkla boğuşmasını anlayamıyordu. Orada bulunma gerekçesini hatırlayınca, hançerini toprağın bağrından sökmek istemişti. Oysa yatalak ihtiyarlar gibi kımıltısızdı. Sanki bulutların üzerinde bir yerdeydi yahut altı da üstü gibi irtibatsızdı. Kâinattan koparılmışçasına her şeyle arasında aşılmaz mesafeler vardı.

Ailesini düşündükçe kendisine kahretmeye başladı. Sadece birkaç saniyelik mecalle eğilip toprağa saplı bıçağı yeniden kavraması ve Hüseyin'i oracıkta öldürmesi işten bile değildi; ama kıpırdayamıyordu işte! O an fark edebilmişti. Öldürmek kastıyla üzerine atıldığı kişi taş gibi kaskatı kesilmiş birini zorlanmadan derdest edebilecek durumdayken, belirgin hiçbir şey yapmıyor, sadece gözlerinin içine bakıyordu. Başına her ne gelmişse bu bakışlar yüzündendi. Gözlerini kapatmayı denerken bunu bile yapamadığını fark etti. Tenindeki ağırlık hissini aynıyla muhafaza etmesine rağmen, bu kez korkuları baskındı. Diline vuran azıcık mecalle, "Beni affet!.." deyiverdi... "N'olur bırak beni!.. Elim ayağım çözülsün."

Hüseyin'in cevap vermeksizin yere eğildiğini ve hançeri topraktan söküp gerisin geri avuçlarına bıraktığını görüyordu şimdi. Tüm tenine aynı anda gelen ferle hançere bakmıştı hemen ve ardından Hüseyin'e...

Onun hiçbir şey yaşanmamışçasına sırtını dönüp gitmesini fırsat mı bilecekti, yoksa duracak mıydı böylesine? Gözlerinin önüne ailesi gelince birkaç adım ilerledi. Hançeri hışımla kaldırdığında bir an duraklamış ve dönüp kendisine bakması için Hüseyin'e imkân tanımıştı. Oysa bal rengi gözlerle bir daha buluşamayacaktı. Kabzasını daha bir sıkı tuttuğu hançeri indirmek üzereyken önce kolunun, sonra tüm teninin yeniden ağırlaştığını hissediverdi. Hançerinin elinden düşüp toprağa saplanmasına da mani olamamıştı yine.

İlkinde aymayan gönlü ikincisinde farklı seslerle boğuşmaktaydı. İnanıyordu... O, yüce bir güç tarafından korunmaktaydı. Az evvel söylerkenki niyetinden daha duru bir şekilde affedilmek arzusundaydı şimdi. Sırtı kendisine dönük olan Hüseyin'e ardı sıra seslendi:

"Affet!.. Sevdiklerinin hatırına affet beni. Bırakıp gitme!"

Arkası sıra izlediği Resûl'ün Oğlu sokağın diğer ucundaki eve uğrayıp oradakileri de yanına alarak gözden kaybolunca, Şeybe yeniden eli ayağının çözüleceğini de vehmetmişti. Ama taş gibi kaskatıydı hâlâ. Az sonra iki kişinin kendisine doğru yaklaştıklarını fark edecekti. "Kaldırın beni!.." diyerek onlardan yardım istediği esnada bir el uzanıp ağzını kapattı. Hilal ışığı altında parlayan bir çift hançer görüverdi. Ta yüreğine kadar giren ilk çeliğin ve sırtına saplanan ikincisinin soğukluğunu ciğerlerinde hissetmişti. Gözlerinin önünde anne ve babası vardı. Sonra Hicaz'a getirilişini hatırlamıştı. Özgürlük pazarlıkları, planın bozuluşu, ardından kendisinin ısrar edişi ve buraya gelişi; her ne varsa mühim olan, an be an canlanıp kayboluyordu... Biricik istisnayla! Zihninden o bal rengi gözler silinmemişti. Son nefesi ciğerlerine çekerken, "Beni, Hüseyin'in kanını dökmekten men eden Allah'a hamdolsun!.." deyiverdi. Bir yıl önce hasbelkader tebliğini kabullendiği Rabbin, son demde kendisini azad ettiğini düşünerek gözlerini kapatmıştı.

Onun canısız bedenini sürükleye sürükleye uzaklaştırmaya çalışanlar, infaza şahit olmaları için danışman tarafından tutulmuş görevlilerdi. Başarısız olup açığa çıkan adamlarını kimseciklere fark ettirmeden ortadan kaldıracaklardı.

Resûl'ün Oğlu sabah namazından sonra Mescid-i Harâm'da oyalanmaksızın şehrin kuzey girişindeki Medine Kapısına geçmişti. Evlerini barklarını hac için terk edip Mekke'ye koşturan-

ları izliyordu. Yarın Terviye günüydü... Zilhicce'nin sekizi, arefenin de öncesi...

Haftalardır bu günleri bekleyen müminler yarın ihramlarını kuşanacaklar ve nihayet hac rukünlarına resmen başlanmış olacaktı. Belki de bu yüzden şehre girebilmek için kapı önünde bekleşenler yarına kadar içeri giremeyeceklermişçesine tedirgin görünüyorlardı. Şiddetle arzulanan ve uğrunda emekler sarf edilen bir amaca bu kadar yakınlaşmışken, insanoğlunun manilerden korkması fıtratının gereği miydi? Hâlbuki, "Bir sorun çıkacak ve tüm yapılanlar boşa gidecek..." korkusunu devam ettirmesi, Rabbine teslim olmuş yüreklerde sakil duruyordu. "Allah var, gam yok!" diyenlerin ve nasibi Hakk'tan bilenlerin vesilelere veya sebeplere bu denli takılmaları mümkün değildi.

Yanı başındaki yeğeninden teyit almak için, "Öyle değil mi?" deyiverdi. Hasan'ül-Müsenna ikrarını belli edince, Hüseyin, "Öyleyse O'nun sendeki muradı belirdiğinde sözden ayrılma!.." diye yineledi.

Müsenna, amcasının neyi kast ettiğini mahiyet olarak henüz anlamlandıramasa da, sözün ehemmiyetine vakıftı. Her dem İmam'ın yükünü paylaşanlardan olmayı ve Rabbin dileğince hareket etmeyi arzularken, bu söze karşı çıkabilir miydi? İsyankâr nefse karşı tedbirli olmayı ihmal etmemek adına yine de "İnşallah" diyordu, kırık seslerle donanarak...

"İnşallah, söze uyanlardan olacağım."

Bu esnada gözleri gittikçe kızarmaktaydı. Şakaklarındaki terler boynundan aşağı süzüldükçe tenini titreme almıştı. Bakışlarını yere doğru indirirken, yeniden, "İnşallah!.." deyiverdi. Dayanamayıp amcasına sarıldı. Mercan'ın omzuna damla damla inci misal gözyaşları bırakıyordu.

Saatlerce sürebilecek bu hâli kesmek Hâşim'e düşecekti. Henüz aldığı haberleri aktarmak için üç-beş adım mesafeden, "Çok şükür, havadisler iyi yönde!.." diye seslenmişti. Basra'dan dönen

kafile yol boyu uğradığı her konakta İmamlarının teşrifine hazırlanan insanlarla karşılaşmıştı. "Resûl'ün Oğlu başımıza geçerse o zalimlerden kurtuluruz!.." sözü alenen dillendirilecek denli olağandı artık. Çoğu yerde, "Yezid'in sayılı günü kaldı..." denilerek Şam'a gönderilecek vergiler bir kenarda bekletilir olmuştu.

"Hatta..." diyordu Hâşim, "Muharrem bitmeden Şam'daki sarayların Yezid'in başına geçeceği söyleniyormuş!"

Son kısmı anlatırken o anı bire bir yaşıyormuşçasına şevklenip sesini yükseltmişti. Ardından etrafına bakınmış, kapıdaki askerlerin kendisini duymadığına emin olunca da rahat bir soluk almıştı. Lakin üzerindeki coşkunluğun Hüseyin'de aksi seda bulmasını garipsiyordu. Uzun ve girift cevaplar duymaktan çekinerek, "Bilmediğim kötü bir şey mi var?" diye sordu.

"Yolcularımı bekliyorum."

Yaklaşık üç hafta önce ailelerini ziyaret etmeleri için Medine'ye gönderdiği kardeşi Abbas, oğulları Ali Ekber ve Ali Evsad, yeğenleri Abdullah, Ebûbekir ve Muhammed'i kast ettiğinin herkes farkındaydı. Hâşim, "Umarım hac için geç kalmazlar..." derken, Câfer evvelce hesap ettiği üzere, "Ancak bayramda burada olurlar..." görüşünü yinelemişti. O gün için boşu boşuna bekliyorlardı.

Hüseyin'in konuşmalara eşlik etmek yerine ısrarla ufku izlemesi, Hasan'ül-Müsenna'yı düşüncelere sevk etmişti. Kapıda bekleşen hacı adayları için az evvel söylenmiş o sözlerin sahibi, "Bir sorun çıkacak ve sevdiklerim gelemeyecekler!.." endişesinde olamazdı. İmam'ın keskin bakışlarını gönlünde tarttıkça emin oluyordu yavaş yavaş.

Beklenenler içlerinde *sırçaya benzer incimsi yıldızın* da olduğu seçkin bir kafileydi. Üstelik o yıldız, *iki denizden de çıkan inci mercanlar* ile desteklenecekti.

Hüseyin, Câfer'in tahminlerine uyup beklemekten mi vazgeçmişti, yoksa az sonra okunacak ezan için miydi, "Mescid-i Harâm'a gidelim..." deyiverdi.

Aynı anlarda ailenin kadınları hummalı şekilde hazırlıklarla meşguldüler. Bir yanda Sukeyne ve Fâtıma el değirmeniyle un öğütüyor, Rübab yıkamış olduğu kıyafetlerden kuruyanları bohçalara yerleştiriyor, ötede Zeyneb'in yoğurduğu hamurları pişirmek için Ümmü Gülsüm tandırın harını ayarlıyordu. Fazlaca bir vakitlerinin kalmadığının farkındaydılar. Yarın ihramlara girildikten sonra Mina'ya çıkılacak, vakfe niyetiyle orada gecelenecekti. Arefe Günü tüm hacılar gibi Arafat'ta toplanacaklar, akşam namazından sonraysa Müzdelife'ye geçilecekti. Bayram sabahı namazlar orada kılınacak, ardından şeytan taşlayacaklardı; bayramın ikinci ve üçüncü günlerinde tavaf ve saylarını yapacaklar, kurbanlarını kesecekler, arada yine Mina'da geceleyecekler ve bayramın üçüncü günü evlerine dönüp misafirlerini ağırlamaya başlayacaklardı... Ta ki Hüseyin, "Artık Mekke'den gidiyoruz..." diyene değin...

Acele etmeleri bu yüzdendi. Yola çıkmak için ne hazırlıkları varsa yarın olmadan bitirmeleri gerekiyordu. Öyle ki, işe güce dalıp öğünlerini birer-ikişer hurmalarla geçiştirmişlerdi. Gökyüzü kararıp aydınlanmak çıraların insafına terk edildiğinde, nihayet oturabilmişti Zeyneb. Bir parça nefeslenmenin ardından yeniden işe güce dönecekken kapının sesini duyuverdi. Hüseyin'in yahut yeğenlerinden birinin o saatte eve gelebileceğine ihtimal vermiyordu. Yorgun tenini güçlükle yürütüp kapıyı araladığında, karşısında dört ay önce Medine'de bırakmış olduğu oğulları vardı: Avn ve Huseyn...

Şaşırmıştı. Özlemle onları kucakladığı sırada ötedeki kalabalığı fark etti. Sokağın diğer ucunda ellerinde yük denkleri ve meşaleleriyle bekleşen kadınlı erkekli yüzden fazla insan vardı. Kendisine doğru yaklaşan gölgelerin arasından önce kardeşi Abbas'ı seçiverdi. Derken diğer -baba bir- kardeşleri Atik, Abdullah, Ebû-

bekir ve Muhammed Asgar'ı... Safiye ve Ümmü Hâni de aralarındaydı.

Onların ardından -eşi ve çocuklarıyla birlikte- Ali Ekber gelmekteydi. Bekleşenlerin arasında amcazadeleri ve hanımları da vardı. Büyük oğlu Muhammed'i görünce öncekilerde olmadığınca sevinç kaplamıştı içini. Gözleri kocasını arıyordu şimdi. O neredeydi? Bunca dost-akraba Medine'den İmamlarının yanına gelmişken, üç oğlu da onlara katılmışken eşi de içlerinde olmalıydı.

"Baban nerede, oğlum?.." diyerek Muhammed'e sarıldı. Sükûnet uzadıkça, umduğu cevabı alamayacağını sezmişti. Gelenlerin sevincini gelmeyenin üzüntüsüyle bölmek istemediğinden midir, uzakta duranlara seslendi: "Durmayın öyle!.. Açsınızdır, bir şeyler hazırlayalım."

Haklıydı haklı olmasına ama Abbas ötedeki kalabalığı işaret ediyordu. Bunca insan o iki göz eve nasıl sığacaklardı?

Şimdilik mevcuttaki üç evi de kadınlara ve çocuklara ayırabilirlerdi. Erkekler içinse Allah kerimdi. Zaten hepsi de bir an evvel Resûl'ün Oğlu'nu görmek istiyorlardı. Kafilenin erkekleri Mescid-i Harâm'a doğru giderdururken, Zeyneb kendisine kalan iki düzine misafire sofra hazırlama telaşesine düşecekti.

Ümmete seslenmeye devam eden Hüseyin, vaazına Risâletin ilk yıllarını hatırlatarak devam ediyordu. Müminler sayıca çok azlarken, müşrikler Resûl'ü öldürmesi için Hattab oğlu Ömer'i doldurup Onun üzerine yollamışlardı. Ama infaz için gelen kişi, Allah'ın rahmeti sayesinde, Müslüman olarak geri dönmüştü.

Hüseyin şimdi de Hicret'in başlangıcından örnek veriyordu. Resûlullah zor gün yoldaşıyla birlikte ilerlerken, müşriklerin ödüllerine kanan bedeviler ısrarla onları takip etmişler, iz okumaktaki hünerleri sayesinde sonunda onları düz bir vahada yakalayabilmişlerdi. Liderlerinin ismi Süraka'ydı. Resûl'e hamle etmesine ramak kala atının kumlara gömüldüğünü görmüş, geri

dönmek isteyince atı kurtuluvermişti. Yeniden Resûl'e doğru yönelince atı yine kumlara saplanmıştı... Ta ki yanlış bir iş yaptığına emin olana dek!

Hüseyin sözlerinin devamında, "Çünkü..." diyordu, "Allah'ın muradı Resûlünün o yolu tamam etmesi üzerineydi. Ne o adamın, ne de bir başkasının buna engel olmaya gücü yeterdi ve de yetmedi..."

Bu esnada henüz gelen yakınlarını görmüştü. Sabahtan beri sağ salim dönmeleri için dua ettiği kişiler nihayet karşısındaydı işte! Lakin Dedesinin yerinde, Onun ümmetine İtretin sesini duyurmaya ara vermeden devam edecekti.

"Musa Aleyhisselam'ı hatırlayın! '*Şehrin öte ucundan koşarak bir adam geliverdi. Dedi ki, Ey Musa!.. Beldenin ileri gelenleri seni öldürmek için aralarında görüşüyorlar. Hemen çık, git buradan. Gerçekten ben, senin iyiliğini isteyenlerdenim.*' O Nebi bu haber üzerine, '*Ey Rabbim! Beni zalimlerden kurtar!*' niyazıyla endişe içerisinde şehri terk ederken, '*Umarım Rabbim beni doğru yola iletir...*' *demişti.* Sonra bir suyun başına vardığında, hayvanlarını sulayan kişilerle karşılaştı. Onlardan biraz uzakta kendi sürülerini bekleten kızkardeşler vardı. '*İkinizin işi nedir?*' diye sordu. Babaları çok yaşlı olduğu için çobanlık yapmak o kızlara kalmıştı. Diğer sürü sahiplerinin işlerini bitirip gitmesini bekliyorlardı ki, kendileri de hayvanlarını sulayabilsinler. Musa Aleyhisselam o iki kıza yardım etmek için sıraya girdi ve hayvanlarını suladı. Sonra gölgeye çekilip dua etti: '*Ey Rabbim! Gerçekten bana indireceğin hayra muhtacım...*' Kızlar durumu aktardıklarında, yaşlı babaları, Musa Aleyhisselam'a '*Korkma, artık zalim insanlardan kurtuldun...*' *dedi.*"

O an Hüseyin'i dinleyen herkes kendince anlamlara ulaşıyordu. Çoğu mümin bu ayetlerin sadece mazide kalmış birtakım olaylardan bahsettiğini düşünerek, "Her Nebi tehdit altındaydı..." yorumuyla yetinmişti. Hâşim ve şehrin havasını koklayabilen birkaç sahabeye göre, ölümle tehdit edilen Musa Aleyhisselam'ın du-

rumuyla Resûl'un Oğlu'na yaşatılmak istenenler arasında benzerlikler olmalıydı. Aynı sözler İmam'ın yeğenleri, kardeşleri ve oğulları için çok daha geniş manalar vazediyordu.

Ali Ekber'e göre şehrin ötesinden koşarak haber getiren adam, Allah'ın her kuluna az çok bahşettiği sezgi idi. Ama bu sezgi Allah için Allah'a doğru sefer etme iştiyakındaki irade ile bütünleşmeliydi ki, kulu kötülüklere karşı ikaz edebilsindi.

Ayetin bahsettiği, "*Beldenin ileri gelenleri...*" için "Nefsin arzuları..." diyen Hasan'ül-Müsenna, gafletle beslenen her türlü isteğin aydınlıkla mücadele etmek için aralarında uzlaşabildiğini düşünüyordu.

Muhammed iyilik murat edilerek, "*Derhal çık, git!*" denmesini kişinin dirilişi olarak algılamıştı. Sanki sûra üflenilmiş ve kula kötülükler emreden nefsinden uzaklaşması ilham edilmişti. Bu esnada endişe duyması kişinin Rabbine sığınmasını sağlıyordu. Nitekim kul bunun üzerine, "*Ey Rabbim! Beni zalimlerden kurtar...*" diye yakarmaktaydı.

İmam Hasan'ın ortanca oğlu Abdullah, kulun gafletten uzaklaşarak vardığı pınarın ilâhî ilim olduğundan hareketle, orada karşılaşılan insanların diğer veliler olduklarına hükmetmişti. Hayvanlarını sularken aslında yola gelmekte olan maiyetlerindeki akıl sahiplerine onların hâllerince ilim sunmaktaydılar.

Abdullah'ın kardeşi Ebûbekir sulama esnasında geride duran o iki kız kardeşi düşünmekteydi. Onlar ellerinden tutulmasını bekleyen ve vesile olmaksızın ilim pınarına ulaşamayan kullardı. Elçi elleri altındaki hayvanlarını sularken, onlara yeni kapılar açıvermişti.

Ali Evsad, Rab tarafından indirilen ve kulun muhtaç olduğu o hayrı düşünegelmişti. Bu öyle bir hayırdı ki, sonunda muştu vardı: "*Korkma! Artık zalimlerden kurtuldun.*"

Vaazın ardınca yatsı namazı da bittiğinde, Hüseyin artık yakınlarıyla hâlleşmek arzusundaydı. Yeniden minbere çıkmak ye-

rine evlerinin yolunu tutmuşlardı. O ana kadar belirgin tepkiler vermeyen Abbas usul usul gerilmeye başladı. Medine'ye gitmek üzere Hüseyin'le vedalaştıkları vakit ısrarla ondan bir söz aramış, eş-dostun gelip gelemeyeceğine dair işaret beklemiş lakin aradığına ulaşamadan İmam'dan ayrılmıştı. Buna rağmen Medine'de boş durmamış, kendileriyle birlikte Mekke'ye dönmek isteyen herkesi yanına katmıştı. Altı kişi gidip yüz küsur kişi dönmesi karşısında Hüseyin'in tepkisini merak ediyordu. Nitekim evlerinin olduğu sokağa ulaşana kadar herkes bir şekilde İmam'la musafaha etmiş, sarılmış, hoşbeşlerle hâl hatır sormuş ama kendisi ısrarla kafilenin en gerisinden gelerek abisinden uzak durmuştu.

Tüm canların kendince bir derdi varken, o ana kadar gönlündekini gizleyen Hâşim nihayet ortaya atılıverdi. Bunca insan birer ikişer odalı şu üç eve sığamazdı. Mahcup ifadelerle Hüseyin'in karşısına çıktığında, "Ey Resûl'ün Oğlu!.." diyordu... "Kabul edersen, seni ve konuklarını hac boyunca bizim konakta ağırlamak isterim."

İmam suskun durunca bahaneler üretmeye başladı: "Seni görebilmek için günler süren yoldan geldiler. Her biri bir yerlerde kalacak olursa, seni doyunca görmekten mahrum olacaklar. Benim için değil, onlar için bu teklifimi kabul buyur."

Hüseyin kararının ne olduğunu belli etmeksizin evine girince, Hâşim Ramazan'da yaşadıkları o talihsiz akşamın unutulmadığını düşünmüştü. Az sonra, İmam, ailesinin kadınlarıyla dışarı çıkınca affedildiğine dair umutlanıverdi hemen. Nitekim Hüseyin de "Artık gidebiliriz..." demişti.

Hep beraber konağın bahçeye açılan geniş avlusuna doluştuklarında, İmam'ın bir yanında Zeyneb, diğer yanında büyük oğlu Ali Ekber vardı. Sözü açması beklendiği için herkes Hüseyin'e bakıyordu. Resûl'ün Oğlu suskunluğunu bozmadan önce tek tek tüm yüzleri taramış, ardından gerilerde bir yerde oturmakta olan Abbas'a seslenmişti.

Utana sıkıla ayağa kalkan Abbas'ın yüzüne sinen tedirginliği herkes okuyabiliyordu. Ancak Hüseyin bunun üzerine gitmeyecekti. "Bize ne getirdin?.." diyordu. Abbas söz dinlemediği için uyarılacağını vehmettiğinden, sorulanı anlamamıştı önce. İmam tekrarladığında nihayet ayacaktı. Koynundan birkaç mektup çıkarıp abisine uzatıverdi. Medineli tanıdıkların ikaz içeren yazılarıydı. Çoğuna hızlıca göz atan Hüseyin, altında amcazadesi Abdullah bin Câfer'in mührü olan mektupta durmuştu. Zeyneb kocasının bizzat gelmek yerine name göndermekle yetindiğini düşünürken, gönül kırgınlığını yüzüne aksettirmemeye çalışıyordu. Muhammed yine de durumu hissedip ayağa kalktı.

"Babam hastaydı. Kendisi gelemedi ama benim ve iki kardeşimin haktan ayrılmamasını vasiyet etti. Biz yokken eşlerimize ve çocuklarımıza bakacağını söyledi."

Zeyneb bu esnada göz ucuyla da olsa yazılanları okuyordu: "Ey Resûl'ün Oğlu! Hiçbir yere gitme! Öldürülecek olursan yeryüzünün ışığı sönecek..."

Belliydi, kocası tedbir üzere hareket etmekte kararlıydı. Baba bir kardeşlerinden Muhammed Hânefi'nin de aynı kaygıyla Medine'ye döndüğünü biliyordu. Oysa eldeki ışığı söndürmeye değil, bilakis Dedelerinin kandilini yakmaya gideceklerdi. Bu yakış esnasında ışığın yanında olmak kişilerin kendi nasiplerinceydi gayrı. Nitekim Zeyneb'in hâlinde, duruşunda gelmeyenlere karşı öfke veya kırgınlıktan ziyade, onlar adına üzüldüğünü vazeden bir şefkat vardı.

Gözlerini bir süre kapatıp sessizliği dinleyen Hüseyin, sonunda konuşmak üzere ayağa kalktı: "Bilin ki, beklemenin demi geçmiştir. Gece boyunca gönlünüze danışın isterim. Yarın sabah bu şehirden çıkacağım. Dileyen ardıma düşer, dileyen ihrama bürünüp haccına başlar. Allah gelenin de, gelmeyenin de Yâr ve Yardımcısı olsun. Vesselam!.."

İmam'ın kendileriyle uzun uzun sohbet edeceğini umanlar şaşırmışlardı. Üstelik bu gidişin hacdan sonra olacağı hakkında

hiçbir şüpheleri yokken, Resûl'ün Oğlu, "Yarın!.." demişti. Haccın başladığı gün Mekke'yi terk etmek sıradan bir tercih olabilir miydi? Nitekim Hüseyin de bu yüzden gece boyunca gönüllerine danışmalarını istemişti.

Resûl'ün Oğlu konuklarını Hâşim'in konağında bırakarak kendi evine giderken, ailesinin kadınları, oğulları ve yeğenleri de onun ardınca gelmekteydiler. Aşikârdı... Emin Beldedeki son gecelerini yaşıyorlardı. Mekke'nin güneşi yarınki sabahtan sonra batacaktı, yeniden doğacağı başkaca yerlere ulaşmak üzere...

Terviye sabahı ezan okunurken, Beytullah'ı çevreleyen on binlerce mümin namazdan sonra ihramlara bürünüp hacca başlayacak olmanın heyecanındaydı. Kimi ilk kez Emin Beldedeydi, kimi ayı bulan yollar ardınca sırf bu günler için buradaydı. Hüseyin'in namazda neden bu ayeti okumayı seçtiğiniyse şimdilik bilmiyorlardı.

"Siz hacılara su vermeyi ve Mescid-i Haram'ı canlı tutmayı, Allah'a ve ahiret gününe inanmak ve Allah yolunda cihad etmekle bir mi görüyorsunuz? Hâlbuki onlar Allah'ın indinde bir olmazlar. Allah zalimler topluluğunu doğru yola iletmez."

İkinci rekâta geçtiğinde yine Tevbe Suresinden devam etmekteydi: *"İnanıp hicret edenler ve Allah yolunda gerek malıyla, gerek canıyla cihad edenler, Allah katında derece olarak daha üstündürler. Kurtuluşa erenler de onlardır. Rableri onlara Kendinden bir rahmeti, rızayı ve içinde ebedî bir nimet bulunan cennetleri müjdeler."*

Namaz bittiğinde sırtında Dedesinin Hırkasıyla minbere yönelen Hüseyin, sözlerine Hudeybiye'de yaşananları hatırlatarak başladı. Sonrasında yine Tevbe Suresinde yer alan bir ayeti okuyordu:

Ahmet Turgut Aşkın Şehidi

"Eğer antlaşmalarından sonra yeminlerini bozarlar ve dininize söz uzatırlarsa, bu durumda sözü inkâr edenlerin önderleriyle savaşın. Zira onların yeminleri yoktur."

Hudeybiye günü kalplere indirilen güven içindeki huzurla ilgili evvelce ayrıntılı şekilde bahsetmişken, bu kez sekineye dair sözlerini bir örnekle süsleyecekti.

"Yanında bir günlük suyu olan yolcu geceyle gündüz kadar sükûnettedir. Ertesi gün ihtiyacının derdine düşünce huzurunu yitirir... Eminliği kaybolur. Oysa insanoğlu yokluğunu hissedip aramaya çıktığı nimetler kadar değerlidir. Eğer siz Allah'ın rahmetine ve rızasına talipseniz ve dahi O'nu hakkıyla tanımak istiyorsanız, Allah'ın elini tutacaksınız. Ve bu ele olan sadakatiniz hürmetine Allah'tan size de sekine indirmesini umut edeceksiniz."

Cemaatten bazıları "Allah'ın Eli" ifadesine takılmıştı. Resûlullah dünyasını değiştirdiğine göre, ne yapmaları gerekiyordu? Hüseyin meraklı yüzlerde beliren ihtiyacı okumuşçasına ayağa kalkarak "İşte!.." diye seslendi... "Karşınızda Resûl'ün İtreti duruyor. Bugün Onun Oğlu zulme karşı çıkmazsa, korkarım ki kıyamete kadar kimse zulme karşı durmayacak."

Hüseyin sözün gerisini arifin idrakine bırakmak niyetindeydi. İkaz için sorumluluğu bitmişti ya, "Tebliğ ettim mi?.." deyiverdi. Üç kez aynıyla seslendikten sonra, "Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab!" diyerek tekrarlamıştı. Görüp duyabilen yürekler, Mekke'yi çevreleyen dağların ve uçsuz bucaksız gökyüzünün bile Resûl'ün Oğlu'nu doğruladığını fark edebilmişlerdi. Gayrı bekleyişler tamamlanmış, Allah için O'nun muradına doğru sefer etmenin kapısı sonuna değin aralanmıştı.

5

Hüseyin'le yola çıkan kafilenin mevcudu üç yüzü aşkındı ve bunun yarıdan fazlası akraba-ı taallukattan değildi. İçlerinde hac için Mekke'ye geldiği hâlde ihrama bürünemeden Resûl'ün Oğlu'na katılanlar da vardı... Şehrin ahalisinden olup aylardır sohbetini dinledikleri İtreti yalnız bırakmak istemeyenler de... Ancak kafiledeki on beş kadın ve çocuğun hepsi ailedendi. Onlar İmam'ın eşi, kızları, kız kardeşleri, gelinleri, yeğenleri ve torunlarıydılar. Ekseri olarak develere yerleştirilmişlerdi ve kafilenin orta sırasında ilerliyorlardı. İlk elden sorumluları Ümmü Gülsüm'dü, yardımcısıysa yeğeni Kasım...

Ali Ekber kafilenin önü sıra gidip çevreyi kolaçan eden bir düzine atlı gencin lideriydi. Ufuk çizgisine kadar görülebilen her yerdeki hareketlenmeyi, varsa davetsiz konukları yahut muhtemel kum fırtınalarını haber vermekle görevlilerdi. Belirebilecek vahşi hayvanları kafileden uzak tutmak için yanlarına silahlarını da almışlardı.

Kadınların hemen arkasında yük develerinin olduğu kervan ilerlemekteydi. Su, erzak, kıyafet vesair ihtiyaçların istiflendiği bu kervanı Hâşim ayarlamıştı. İaşe babından yanlarına aldıkları kesim hayvanları kafilenin en berisinden geliyordu. Onların idaresi İmam'ın baba bir kardeşlerinden Osman'daydı.

Genel olarak kafilenin sevk ve yönetiminden Abbas sorumluydu. Doru atını mahmuzlayarak kâh keşif kolunun yanına varıp yeni bir şeyler görüp görmediklerini soruyor, kâh ablası Ümmü Gülsüm'ün yanına gelip kadın ve çocukların durumuna bakıyordu.

Ahmet Turgut - Aşkın Şehidi

Hüseyin, Düldül neslinden Zülcenah'ın üzerindeydi. Rengiyle ihramı andıran sütten ak kıyafetler içerisindeyken, sanki yoldaşının kırlığıyla yekvücut olmuşlardı. Bal rengi gözlerini belirgin kılan kan kızıl başlığıysa Zülcenah'ın üzerinde bayrak gibi dalgalanmaktaydı.

Emin Beldeyi çevreleyen sıradağlar gözden kaybolduğunda, yanına Zeyneb gelmişti. Cennet ehlinin Seyyidiyle Resûl Ciğerparelerinden Seyyide kelimelere minnet etmeksizin yürüyorlardı öylesine. Aynı gözlerle önleri sıra gidenleri izledikçe, gönülleri Dedelerine uzanmış, Onda cem olmuşlardı. İçinde bulundukları kafile sanki Bedir'e uzanmaktaydı; Resûl'ün ve sevenlerinin varlık-yokluk günlerine...

O gün Resûlullah, "Bu savaşta öldürülecek olursak Seni zikredecek kimse kalmayacak..." diyerek Rabbine niyaz etmişti. Hâlbuki şu an Rabbini anan ve O'na secde eden yüz binlerce insan vardı ve onların bir kısmı her türlü işlerini güçlerini terk edip Mekke'ye akın etmişlerdi. Hatta şu an ihramlarını kuşanmış hâlde Mina'ya geçmiş olmalıydılar.

Hüseyin ve Zeyneb kafiledekileri izlemeyi koyverip birbirleriyle göz göze geldikleri bir an, nihayet kelimeleri kendilerine şahit kılmaya başladılar. İki kaşının arasındaki boyuna çizgi belirginleşirken, ilk ses İmam'dan geldi.

"Ey Haydar'ın Kızı! Gönlün mutmain olsun. Resûl'e doğru yürüyoruz."

Zeyneb muştunun tekrar edilmesine sevinirken hitabın şekline takılmıştı. Ramazanın son günlerinden beri zihninde alıp verdiği ve kalben anlamaya çalıştığı "Haydar'ın Kızı" meselesinin hatırlatılması tesadüf değildi, iyi biliyordu. İmam'a vaat edilen mukadderatın bir cüzü de kendisiyle ilgiliydi. İçinin titrediğini, canının yandığını hissediyordu. Gözlerini onunkilerden ayırmazken, bal rengi pınardan kana kana içmek, "Bildiklerini benimle paylaş ki, gönlüm mutmain olsun..." demek istiyordu. Oysa gön-

lündeki sözcükler gökyüzüyle buluşamamışken, Hüseyin, Zülcenah'ı mahmuzlayıp uzaklaşmaya başlamıştı.

Zeyneb arkası sıra onu izlerken,; "Dedemize benziyorsun..." deyiverdi. Kardeşi de Resûlullah gibi bildiklerini hemen açmıyor, ilmi paylaşana kadar talibin liyakatini sınayıp reşit oluşunu takip ediyordu. Allah için, O'na doğru olan bu seferde Kerim Rabbin ikramlarından biriyle daha lütuflanmak için sabredecek ve bekleyecekti.

Hüseyin tüm kafileyi boydan boya katederek Abbas ve Hâşim'e yetiştiğinde, nerede konaklayacaklarını soruşturuyordu. İçlerinde oruçlu olanlar vardı. Yolları üzerinde daha iyi bir mola yeri bulamayacaklarsa, şu ilerideki ağaçlıkta kamp kurabilirlerdi. Hâşim, "Hızlı bir yürümeyle güneş batmadan uğrayabileceğimiz bir köy var..." demişti. Abbas o ana kadarki durumlarını göz önünde bulundurarak iftara kadar köye yetişemeyecekleri kanaatindeydi. Hüseyin de aynı yönde fikir beyan edince, iftarlarını yapıp geceyi geçirecekleri yer belliydi artık. Hemen harekete geçen Abbas önce keşif kolundakilere haber göndermişti, ardından da diğer sorumlulara...

Üç yüz küsur yorgun sima intizamı bozmadan konak yerine vardığında, herkes kendi görevince işlerin ucundan tutmaya başlamıştı. Kimileri denkleri boşaltıyor, kimileri çadırları kuruyordu. Kadınların bir kısmı iftar hazırlıklarıyla uğraşırken, kimileri de çocukları eğliyor, ufak bebeleri olan anneler tamam edilen ilk çadırlara geçip yavrularını emziriyorlardı. Çocuklar çevreden topladıkları odun parçalarını getirip büyüklerine veriyor, öbek öbek yakılan ateşlerin baş ucunda toplanan yaşlılar, gün batımından sonra aniden hortlayan çöl soğuğuyla baş etmeye çabalıyorlardı. Abbas bir o yana bakıyor, bir bu yana koşturuyor, ilk konaklama esnasında çıkan sorunları çözmeye uğraşıyordu.

Bir saat içinde her iş kendi rutiniyle olması gerektiği şekilde tamamlanınca nihayet bebelerin ağlayışları kesilmiş, çadırların hepsi kurulmuş, binitler sağlam şekilde bağlanıp istirahate bı-

rakılmış, sıcacık çorbalar, kavrulmuş unlar ve kurutulmuş hurmalar aç midelerle buluştukça, Rezzâk'a hamd etmişlerdi. Artık günün en sakin demlerindeydiler ve çoğu yolcu Mekke'yi düşünmeye başlamıştı. Hele de uzak diyarlardan hac için gelip ihrama bile bürünemeden şehri terk edenlerin aklı hepten uzaklardaydı. Biliyorlardı, beride kalanlar şu an Mina vakfesindeydiler ve yarın Arafat'ta toplanılacaktı.

Hüseyin kendisinden bir söz bekleyen yüzlerce yoldaşına dertlerini anladığını mı göstermek istiyordu, yoksa yaralarına iyice tuz basmak için mi, *"Gücü yeten herkesin Kâbe'yi haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerindeki hakkıdır..."* deyiverdi. Âl-i İmran Suresindeki bu ayet, haccın muhataplarının ve farziyetinin apaçık beyanıydı. Nitekim, Hüseyin, Allah'ın bu hakkını defaatle gözeterek bir yıl durup bir yıl haccetmişti. Sözlerine yine Kitaptan devam ediyordu:

"Kim Allah'ın işaretlerini yüceltirse, bu elbette kalplerin takvasındandır."

Haccı ve bazı hikmetlerini peyderpey, *"Allah'ın işaretleri..."* ifadesi üzerinden açacaktı.

"Ziyaretlerden maksat Evi görmek değil, Evin Sahibini hissetmektir. İhramda, vakfede, Beytullah'ı tavafta ve Safa ile Merve arasındaki sayda ve İbrahim makamındaki namazda, zemzemde, ihramdan çıkmak için saçın kısaltılmasında kullar için Allah'tan nişanlar vardır. Bunlardaki şiarı seçip ayırt edenler, kalplerinin takvasını ortaya koyar."

Abbas kardeşini dinlerken usul usul ihrama girdiğini seziyordu. Diğer ibadetlerdeki niyetler yapmak üzerineyken, şimdiki esas yapmamaktı. Bedenindeki tüm tasarruflardan beri duracağını beyan eden kul, nefsinin arzularını görmezden gelebilme azmini gösteriyordu. Biliyordu, ihrama girenler ilk iş olarak Mescid-i Harâm'ı terk ederdi. Mukaddes Ev için nice yollardan kalkıp gelenler, kıbleyi arkalarına alıp güneşin doğduğu tarafa yürürlerdi. Belki de Allah, "Ey kulum! Dört duvar için geldiysen, durma

git!" demek istiyordu. Haccın en temel şiarını okuyabilenler için burada aslolan, özdekini görmek uğruna zahire sırt çevirmekti.

İmam'ın baba bir kız kardeşlerinden Safiye, Mina'da başlayan vakfeleri arayış içerisinde yol alan kulun gönüllü duraklayışı olarak görüyordu. Hayat gibiydi... Yürü ve dur! Ama yeniden yürüyebilmek için dur!

Bu durum kimilerinin indinde mertebe mertebe Rabbe yaklaşan kulun kaderiydi. Her an kötülük emretmekte olan nefisler bir dem kendini kınamaya başlardı. Şerde şüpheye düşen böylesi nefislerin ruhun ilhamlarına kulak vermesi de buna benziyordu. Vakfe, aşama aşama yürüyen salikin bu konaklarda durması, kuvvet bulup vukufiyetini artırarak yeniden canlanması demekti.

Her şiar ayrı bir tevilin kapısını araladıkça, burası sezgiler makamı olmaktaydı. Her gönül kendisine açılan kapıdan o şehre girmek derdindeydi ya, Osman'a göre Mina istek yurduydu. Orası dileyişin ve sızlanışın şiarıydı. Gece boyunca tek başına kalmış kulun dört göz olup şafağı bekleyişinin işaretiydi. Kimileri için ise ayrılık beldesiydi Mina. Bu nişandayken Hasan'-ül-Müsenna gibi ciğerleri yanarak güzelin özlemini çekenler, Yusuf'un gömleğindeki kokuya hasrettiler. Sevip Sevilen Vedud Rabden gelecek rahmetlere talip olmuşlardı.

Sohbetin sonunda herkes güya istirahate çekileceki. Oysa uyanık gönülller hâlâ Mina'daki hac çadırlarının içindelermişçesine vakfedeydiler. Tabi nasipleri ve hâlleri ölçüsünce...

Sabah namazına dek süren gıyabi ama içsel vakfe sonrası kafiledekiler bir gün önceki intizamı tekrarlayarak kampı toparlamışlar ve yeniden seferlerine başlamışlardı. Keşif kolu yine önden gidiyor, kadınlar, çocuklar, yük kervanı ve kurbanlıklar dünkü saf düzenini bozmaksızın yollarına devam ediyorlardı. Arefe gününde olmanın etkisiyle, zihinleri ve gönülleriyle Mina'yı terk

edip yeni vakfe makamına uzanmaktaydılar. Mekke'deki hacılarla birlikte Arafat'a akarken, devasa bir derya misali her yanı kuşattıklarını görüyorlardı. Öyle ki, Rahmet Tepesinin koyu yeşil taşları bile bu beyaz denizin içinde seçilemez olmuştu. Gökyüzünün sonsuz maviliği haricinde var edilmiş her şey ihramların rengine boyanmışken, hacılar hep bir ağızdan tekbir ve telbiyelerle Allah'ı anıyorlardı.

"Lebbeyk, Allahümme lebbeyk!"

Binitleri üzerinde ilerlerken, bir yandan da, "Huzurundayım, Allah'ım, Sen ortaksızsın. Bütün hamdler ve nimetler Senin. Mülkün sahibi Sensin ve benzersizsin..." diye seslenen İmam yoldaşları, o an Arafat'ta bulunan hacılar gibi hareketsiz değillerdi. Ancak gönülleri orada kadem buldukça, çöl rüzgârlarının taşıdığı kumlar yerine Arafat'ı ve o makama has biraradalığı kokluyorlardı. Hissediyorlardı ki, burada toplanış, Haşir Günü hep birlikte diriltilip hesaba çekilmeyi beklemenin provasıydı.

Hüseyin, anıları hâlâ taze olan Nebileri anmaksızın refiklerinin Arafat vakfesini tamam ettirmeyecekti. Öğle namazı için mola verildiğinde Âdem Aleyhisselam'ı hatırlatıyordu. Allah'ın, "*Yeryüzünde Kendime Halife olarak var edeceğim...*" dediği ve yarattıktan sonra "*O ağaca yaklaşmayın!*" diye emrettiği Âdem'le Havva yasağa uymayınca cennetten yeryüzüne indirilmişlerdi, üstelik şeytanla düşman kılınarak...

Evet!.. Arafat yeryüzüne indirilen insanın ilk yolculuğundaki menzildi. Topraktan halkedilen, Allah'ın ilk iki Halifesi uzun yıllar boyunca yekdiğerini aradıktan sonra bu topraklarda vuslata ermişlerdi. Bir araya gelen Âdem'le Havva, Allah'ın yüceliğini ve kendilerinin ihtiyaç sahibi kullar olduklarını yine buradayken itiraf etmişlerdi. Belki "Arafat" adı buna atfen -buluşma- "taarrefe" ve "itiraf" kelimelerinden vücut bulmaktaydı.

Hüseyin, Âdem Nebiden sonra Halilullah'a uzanmıştı. İbrahim Aleyhisselam'ın haccın mahiyetini burada öğrendiğini anlatıyordu. Üstelik bin yıllar evvel tam da böylesi bir Arefe Günü

gördüğü bazı rüyalara binaen oğlu İsmail'i kurban etmeye yine buradayken karar vermişti.

Ali Ekber, Allah Dostu Nebinin yaşadıklarına hürmeten, Arafat'ın tanıyış ve anlayış yurdu olduğunu seziyordu. Burada buluşan insanoğlu kendi acziyetini ve Allah'ın yüceliğini nefsine itiraf ettikten sonra, yine burada Rabbini tanımaya başlamış ve tanıdıkça anlayışı açılmıştı. Farklılıkları ortaya çıkaran da bu anlayıştı zaten. Zira ilim şeytanda da vardı. Lakin idraksizliği, onu sapkın kılmıştı.

Ümmü Gülsüm'e göre, arefe nişanlarını kalıcı kılmak için bu ovanın ve yanı başındaki dağın adı "Arafat" olagelmişti. Buradaki buluşma ve vakfe başlı başına tanışıp bilişmeydi; tıpkı Kitapta insanların çeşit çeşit yaratılma gerekçesinde söylenegeldiği şekilde...

Rübab'ın gönlündeki Arafat'sa kulun halkla cem olup Hakk'ı tanıyışının ve O'nun rızası uğruna O'ndan gayrı tüm muratları yok etmeye karar vermesinin adıydı.

Gün içerisinde Âdem ve İbrahim Nebilerin hâllerinden bahseden Hüseyin, ikindi molasında yine aynı yerden devam edecekti.

"Şüphesiz Arafat vakfesinde nice işaretler var. Bunları gönüllerinizde tartıp durursunuz. Peki, bu vakfe neden gün boyu sürer ama geceye kalmaz. Niçin güneş batarken Arafat vakfesine son verilir?.. Bundaki işareti düşündünüz mü?"

İmam sükûnete büründüğünde, kulaklar Resûl İtretinden gelecek cevaptaydı. Hüseyin merak içindeki simaları tek tek gezerken ortanca oğlunda duruverdi. Bal rengi gözler doğrudan doğruya Ali Evsad'ınkilerle muhataptı. O da gözlerini babasından ayıramıyordu. Şakaklarından süzülen ter damlacıkları, o bir çift bal rengi pınardan akanların tenini ve yüreğini nasıl sarstığının şahidiydi. Baktıkça etkileniyor, etkilendikçe boncuk boncuk terlemeye devam ediyordu. Her biri inci tanesi gibi süzülen damlacıklar tepeden tırnağa arınmasına mı işaretti, cevabın ilhamı

halka halka varlığına yayılıyor, gönlüne koskoca denizlerin dinginliğini taşıyordu. Bir an gözlerini kapayıp yeniden açtığında, dilinde Kitabın sözleri vardı:

"Evlere kapılarından girin!"

An be an yeğenindeki hâli takip eden Zeyneb, ayetin buyurduğu üzere, Ali Evsad'a açılan 'Kapı'nın farkındaydı. Nitekim Hüseyin cevabı oğluna bırakırken bu duruma atıfta bulunacaktı.

"Sen söyle, Babamın Torunu! Arafat vakfesinin karanlığa kalmadan bitirilmesinin nişanı nedir?"

Ali Evsad, Arafat'ta vücut bulan cem, ikrar, idrak ve O'ndan gayrısından uzaklaşmayı ışığın kullara rehberliğine bağlıyordu. "Allah'ın nuru gökleri ve yeri kuşatır..." deyip ekledi: "*O'nun nuru içinde çerağ bulunan kandil gibidir. O çerağ bir sırça içindedir. O sırça inciye benzer bir yıldız gibidir... Allah dilediği kimseyi nuruna eriştirir. Allah insanlara işte böyle misaller verir ve Allah her şeyi bilir.*"

O an secdeye kapanmıştı Hasan'ül-Müsenna. Ayet ariflere yolu gösteriyordu. Allah'ın Nurunu kullarına yayan Velayet Ehli olmaksızın O'na açılmak mümkün değildi. Arafat'ın ve Kâbe'nin Rabbi, "Bu ışığın rehberliği olmaksızın ne Benim için bir araya gelebilirsiniz, ne de Beni hakkıyla ikrar edip tanıyabilirsiniz..." işaretini veriyordu. Bu yüzden Hakk'a talip kul Arafat'ta bile olsa nurla irtibatlı olmak zorundaydı.

Sukeyne Büyük Dedesinin Arafat'tayken irad ettiği son hutbeyi hatırlamıştı: "Benden sonra iki şeye sımsıkı tutunursanız kurtuluşa erersiniz. İlki Allah'ın ipi olan Kuran, ikincisiyse İtretimdir..." diyen Resûl, Allah'ın Kandili değil miydi? Çerağları ve Sırçaları Yaratan, kullarına ışığını Resûl'ün İtretiyle veriyorken, gönül evlerine nasıl girileceğini bizzat işaret etmişken daha neyin derdindeydi ümmet?

Hüseyin yeniden Zülcenah'ın sırtına çıkarken, "Yolumuz uzun..." diye seslendi. Kastı iftar vaktine kadar uğrayabilecekleri

bir köy bulmak mıydı, yoksa Hakk'a sefer etmenin zorluklarını mı anlatıyordu?.. Tüm kafile onun ardınca yola koyulmuştu.

Akşam ezanından sonra ulaşabildikleri köyün sakinleri, Resûl'ün Oğlu'nu ve yoldaşlarını ağırlamanın telaşesiyle el birliği olup genişçe bir sofra hazırlamıştı. Hurma ağaçları arasında yapılan gecikmiş iftarın ardınca hep beraber yatsı namazlarını da eda etmişlerdi. Köyün tüm ahalisi, genci yaşlısıyla, kadını çocuğuyla İmam'ın ağzından çıkacak sözleri bekliyorlardı.

Hüseyin gün boyu gıyabında bile olsa sürdüregeldikleri Arafat vakfesine atıfla, Kitabı hatırlattı:

"Ey temiz akıl sahipleri! Arafat'tan indiğiniz zaman Meşâr-ı Harâm'da Allah'ı zikredin. Ve O'nu size gösterdiği şekilde anın."

Haccetmiş olan herkes biliyordu; Mina ve Arafat'taki vakfelerden sonra ihtiram gösterilen makam, Meşâr'dı. Orası ismiyle müsemma şekilde, şuur beldesiydi. Zeyneb'e göre işini gücünü ve evini barkını Allah için terk edip Mescid-i Harâm'a gelerek secdelerin en hürmetlisine talip olan kul, ihramla birlikte bedenî tasarruflarından sıyrılmaya azmediyor, sonra zahirden uzaklaşıp özü görmeye niyetleniyordu. Mina'da bunun arayışıyla nurun kendisini aydınlatmasını bekliyor, bu arzuyla doldukça sızlanıyor, ayrılığın acısını çektikçe pişiyordu. Ardından nurun şahitliğiyle Arafat'taki derttaşlarıyla bir araya geliyor, nefsinin acizliğini ve Allah'ın yüceliğini itiraf edip Rabbine yalvardıkça kendisine bilmedikleri de öğretiliyor ve aklı temizlenmeye başlıyordu. Kul o ana kadar kendi gönül evinde bina ettiklerini Meşâr'da tek bir çatı altında toplamaya talip oluyordu. Buradaki şuur, kendisiyle dinin kemale erdirildiği Dedesinin Risaletiyle taclanmak zorundaydı. Allah'ın Halifelerinin arasına karışma arzusundaki kul, evvelki hiçbir fedakârlığına, salih ameline veya güzel hâline güvenmeyip nefsinin yola gelmemişliğiyle mücadeleye devam etmeliydi. Buna engel olmaya çalışan her kim yahut ne varsa, kul ona karşı direnmek zorundaydı. Bu yüzden büyük cihat zalime değil zulmete, Yezidlerin şahsına değil onların vazettiği her şeye karşıydı.

Zeyneb'in oğlu Muhammed, Meşâr vakfesindeyken ertesi gün şeytana atılmak üzere toplanan taşları şuuru var eden hassalara benzetmişti. Kulda meydana gelen duyuşlar hedefteki şerri vurmak için bayram sabahına kadar burada olgunlaşmalıydı.

Ebûbekir'in gönlünde alıp verdikleri, şeytana atılacak taşların seçimi hakkındaydı. Bu taşlar ne büyük, ne de küçük olmalıydı. Çünkü kul, kendi şeytanını öldürmeden ona tavrını belli edecekti. Şer kendisini taşlayan elin Hakk'ın safındaki bir Fetâ olduğunu hatırlamak zorundaydı. Zaten Büyük Dedesi Resûlullah, "Öldürdüm!" demek yerine, "Şeytanımı Allah'a teslim ettim..." buyurmuştu.

İmam'ın baba bir kız kardeşlerinden Ümmü Hâni'ye göre, Meşâr-ı Harâm birçok tecelliden sonra içe dönüşün başladığı kavrayış makamıydı. Buradaki vakfenin geceye bırakılmasındaki işareti ararken yine içe dönük seferleri düşünmüştü. Yusuf Aleyhisselam'ın kör kuyularda kalması, Yunus Aleyhisselam'ın balığın karnına düşmesi yahut Resûl'ün Nübüvvetten önce Hira'ya çekilmesi de buna benziyordu.

İmam'ın diğer kardeşlerinden Atik, bayramın ilk anlarında Meşâr'a vuran ışıklarla kulların yeniden ayağa kalkmasını tefekkür etmişti. Güneş Arafat'tan doğup Meşâr'dan geçiyor ve Mina'ya giriyordu ya, Nur bu üç vakfeden sonra yola çıkardıklarını artık er meydanına sürüyordu. Şafakla birlikte Mina'daki Cemerat Mevkiine ulaşanlar için dem, Büyük Şeytanla savaşmanın demiydi.

İlmin tanıttığı, aşkın pişirdiği ve şuurun kalıba aldığı kullar şimdi her biri birer Haydar'mışçasına meydana yürümekteydiler.

Meşâr vakfesini anmakla geçen koca gecenin ardınca, yoldaşları ve konakladıkları köyün sakinleriyle birlikte bayram namazını kılan Hüseyin yola devam etmek için acelelerinin olmadığını söylemişti. Tek tek tüm bayramlaşmalar tamamlandığında, sözü ve gönülleri elli yıl öncesine taşıyordu.

"Hatırlayın!.." diyerek seslendi. Hicret'in onuncu yılıydı. Müminlere özgür haccın önü açılalı iki yıl olmuştu. Bir önceki sene hacca müşrikler de katılmış, kendi âdetlerince kimileri Kâbe'yi çıplak olarak tavaf etmişti. Kurbanlarını putları adına kesenler de vardı. Ancak o yıl Allah bunu yasaklamıştı. Artık ne hac için, ne de alışveriş için kâfirler Mekke'ye gelebileceklerdi. Tamamen İbrahimî Tevhid üzere mümince haccedilecekti. Bu şekildeki hac, Resûl için ilk ve son olduğundan, yıllardır "Hacc-ı Ekber" olarak anılıyordu.

"Dedem Resûlullah o Büyük Hac esnasında, 'Cahiliyyeye dair her şeyi ayaklar altına alıyorum...' buyurdu. Neydi bu cahiliye âdetleri? Kan davası gütmek, kölelere eziyet etmek, kadınları ve kız evlatları hor görmek, kavmiyle övünmek, faizle borç vermek, babalarının günahlarından evlatlarını sorumlu tutmak..."

Sayılanlar uzadıkça, Abbas cahiliyenin en büyük emaresinin adaletsizlik olduğunu sezinlemişti. İnsanların hem kendi içlerinde, hem de birbirlerine karşı ilişkilerinde başlayan bu adaletsizlik, kulun Rabbiyle olan hukukuna da sirayet ediyordu. Bu yüzden, Kitap, "*Doğrusu insan çok zalimdir ve çok nankördür!..*" demekteydi. O an Abbas'ın aklına bir soru takılmıştı. Muaviye'nin gerek isyan ederek, gerek rüşvet ve hilelerle yönetime el koyması kime karşı haksızlıktı? Bu işin mağdurları babası Ali'yyel-Murteza ile abisi Hasan'ül-Müctebâ mıydı, yoksa ümmet mi?

Bu esnda Hüseyin sözlerine yine o son hutbeden örneklerle devam ediyordu: "Dedem Resûlullah buyurdu ki, 'Cenâb-ı Hakk her hak sahibine hakkını vermiştir. Hâliyle zülum, hakkı sahibinden alıkoymaktır. Kitaba göre zulmet, karanlıktır, karanlıkta kalmaktır. Öyleyse, zülmu, yaratılmışların aydınlıktan uzaklaştırılmasında aramak gerek..."

Abbas henüz dile getiremediği sorusunun cevabını peşinen almıştı. Kul ile Nur arasına girenler, en büyük zalimlerdi. Dün adları "müşrik" veya "kâfir" iken bugün "gafil" olması bir şey değiştirmiyordu. Her hâlükârda bu işin mağdurları inananlardı. Üs-

telik zalim olan sadece dışarıdaki emir sahipleri değildi. Kişi bir de içindekine bakmalıydı. Kötülükler emredip nura direnen nefsin Yezid'ten kalır ne yanı vardı?

İçten içe yalvarmaya başladı: "Şu mukaddes hac günleri hürmetine, bizi nefsimizle baş başa bırakma, ya Rab! Kandilin hürmetine bizi aydınlat."

Hüseyin niyazını kesip hemen doğrulmuştu. Abisi kendisine ve küçük kardeşi Osman'a sesleniyordu:

"Kurbanlarımızı buraya getirin!"

İki kardeş, hayvanları önlerine kattıklarında, Hâşim tek tek saymıştı hepsini. Yanlarında irili ufaklı tam yetmiş iki kurban vardı. Yarısı doğrudan Hüseyin'in yahut akrabalarınındı. Gerisi kafiledeki diğer kişilere aitti.

Resûl'un Oğlu tüm kurbanlıkları tek tek okşadıktan sonra kızıl tüylü hecin cinsi kıymetli bir devenin önünde duruverdi. Oğulları Ali Ekber ve Ali Evsad'ın yardımıyla hayvancağızı zaptedip başını kıbleye doğru çevirdikten sonra usulünce dualar okudu. Teşrik tekbirleri arasında iyice bileylenmiş olan hançerini çıkardı. Besmeleyle kurbana ilk hamleyi yaptıktan sonra, Ali Ekber'e kendisinin başlattığı işi tamam etmesini söyledi. Kalan iki kurbanının kesilmesi içinse vekaletini Ali Evsad'a bıraktı. İmam kurban mahallinden ayrılırken artık Mina'daki hacılar gibi İtret yoldaşları da kurbanlarını kesmeye başlamışlardı.

Vakit öğleyi bulduğunda tüm kurbanların derileri yüzülmüş, etleri parçalanmıştı. Çadırından çıkan Hüseyin etlerin köylülere taksim edilmesini, yanlarına az bir parça almalarını söylüyordu. Gayrı yeniden sefere devam etmenin vaktiydi.

Bayramlaşma ve kurbanlar nedeniyle gün ortasında başlayan yolculuğa rağmen refiklerin gönlü hâlâ Mekke'deydi. Biliyorlardı, hacılar şu an tavafla meşguldüler. Arafat, Meşâr ve Mina'daki vakfelerden sonra yeniden Beytullah'a gelen kul, "*dönüş Allah'adır*" ayetini ikrardaydı.

Akşam yemeği için mola verdikleri vahada, gönüllerde Mina vardı. Tavaflar ve saylardan sonra hacılar bu makama çekiliyorlardı. İlk vakfenin yapıldığı yere dönmek, Mina'yı sanki yeniden bina etmekti. İki gün önce burayı hasret beldesi sayan Hasan'ül-Müsenna, şimdiki Mina'yı aşkın yurdu bellemişti. Özlenenin kokusunu kâh gömlekten, kâh hırkadan aldıkça, gönlü, onları da yaratan Mutlak Sevgiliye uzanmıştı.

Ali Evsad'ın eşi -ve İmam Hasan'ın kızı olan- Fâtıma'ya göre, İbrahim Aleyhisselam biricik oğlunu Mina'da kurban etmeye kalkıştığından buranın nişanı teslimiyetti.

Adı ister aşk olmuş, ister arayış yahut tevekkül... Fark etmezdi. Her gönül yine kendi nasibi ve aradığınca niyetlerle devşiriliyordu. Nitekim aynı hâl ve muratla seferlerini devam eden İmam yoldaşları bayramın diğer günlerinde de kâh şeytan taşlamışlar, kâh tavaf ve saylarla Mekke'deki hacıları yalnız bırakmamışlardı.

Kalplerdeki hâller sürekli yenilenip her gün başka başka menziller aşılırken, yolculuk da kendi doğasıyla aynen devam ediyordu. Geceleri rast geldikleri köylere konuk oluyorlar veya boş vahalarda çadırlar kurup öylece istirahate çekiliyorlardı. Yazın son demlerinde olmalarına rağmen gündüzün kavurucu güneşi altında yol alıyorlar, yine de vakitlice ilerlemek konusunda fazlaca sıkıntı çekmiyorlardı. Kuyu başlarında rastlaştıkları kervanlardan öğrendiklerine göre, güzergâhları üzerinde olağandışı bir hareketlenme yoktu. Mutat devriyeler asayiş için yolları denetliyor, gelip geçenler özel olarak aranmıyordu.

Hâşim bu havadisleri duydukça içindeki yerli yersiz endişelerin dağıldığını hissediyordu. Düşüncelerini Abbas'la paylaştığında, onun da dingin görünmesi yüreğini daha bir ılıtmıştı. Mevcut yürüyüş ritmiyle ay sonuna kalmadan Kûfe'de olabileceklerdi. Bayramdan bir hafta evvel ellerine ulaşan Müslim'in son

mektubuna göre, İmam'a gıyaben katılanların mevcudu otuz bini geçkindi ve bu sayı her geçen gün daha da artmaktaydı. Üstelik bayram henüz bittiğinden, hacıların çoğu memleketlerine dönüş yollarındaydı ve kendi beldelerine Hüseyin'in haberlerini taşıyacaklardı. "Resûl'ün Oğlu, Yezid'e karşı harekete geçti!.." bilgisi hacılar eliyle her yerde duyuldukça, yeni insanlar da Kûfe'ye gelecek ve orası bir nevi toplanma yeri olacaktı. Kaba bir hesapla, Muharrem ayının ortalarına gelindiğinde Mısır ve Irak'taki Evlâd-ı Resûl yârenlerinin Kûfe'de buluşabileceklerini düşünüyordu. Yemen ahalisinin kendilerine katılması ise Muharrem sonunu bulabilirdi.

Aklından geçenleri paylaşmak için atını Hüseyin'in yanına sürüverdiğinde, ilk birkaç cümleden sonra onun da bir şeyler ekleyeceği beklentisiyle susmuştu. Oysa Resûl'ün Oğlu bal rengi gözlerini ufkun kızıllığına dikmiş hâlde güneşin batışını izliyordu. Ara sıra Zülcenah'ı mahmuzlamıyor olsa, neredeyse kıpırtısızdı. Düşünceli hâlini bozmamak saikiyle ondan uzaklaşmaya niyetlenmişken, İmam'ın sesini duydu.

"Bir şey mi oldu, amcam oğlu?"

Haşim aradığı fırsata ulaşmıştı. Ancak uzun uzadıya zihnindekileri anlatmak yerine, anın ihtiyacını dillendirdi.

"Arzu edersen şu ilerideki ağaçların yanı başında kamp kurabiliriz."

Hüseyin ezberden söylercesine, "Gadr-i Hum'a kadar durmak yok..." dediğinde, Hâşim yadırgamıştı önce. Mevcut yürüyüş ritmine göre iki saatten önce oraya ulaşamazlardı. Karanlıkta yol alma bahasına orada konaklayacaklarını sezince, "Abbas'a söylerim" deyiverdi.

Gadr-i Hum, Mekke'den kuzey istikametine doğru yola çıkanlar için kavşak noktasıydı. Menzili Medine olanlarla Irak veya Suriye'ye gideceklerin güzergâhları buradan sonra ayrılıyordu. Nihayet Gadr-i Hum mevkiine ulaştıklarında kafile durmuştu.

Hemen çadırları kurmaya başlamışlar, bir yandan yemekler hazırlanırken binitler de dinlendirilmeye bırakılmıştı. Olağan işler tamamlanıp akşam ve yatsıyı tek vakitte birleştirerek namazlarını eda ettiklerinde, gün yine günün en sakin demlerindelerdi.

Kafiledekiler Resûl'ün Oğlu etrafında sağlı sollu halkalandıklarında, ortalarında yanan ateş çatırtılar yayarak yüzlerine oynak gölgeler vuruyordu. Tepelerindeki çöl dolunayı inci gibi parıldarken, yerden vuran gölgeler göğün karanlığından yağan o ziyayla yıkanıyordu. Arzda yanan ateşlerse dolunaya sarılmak istercesine kıvrıla kıvrıla semaya uzanmaktaydı. Ve hâlâ kapalıydı Hüseyin'in gözleri. Kimi canların cem olduğu böylesi bir demde gönlüne Dedesini almıştı. Hacc-ı Ekber'den dönülürken Resûl burada konaklamıştı. O gün Dedesinin diz kırıp oturduğu yerdeydi. Sırtında Onun Hırkasıyla, gönlünde Onun ilmiyle, kalbinde Onun şuuruyla buradaydı işte...

O gün kendisi altı yaşındaydı. Dedesinin, "Ben kimin mevlasıysam, Ali de onun mevlasıdır. Beni dost edinen, onu da dost edinmiştir..." dediğini ilk buradayken işitmişti.

Bal rengi gözlerini açık edince, bir süre yoldaşlarını süzdü. Herkesin başı önündeydi. Sam yelinin tatlı tatlı dalgalandırdığı geniş giysilere bütünmüş her can, İtretin sesini duymayı arzuluyordu. Onları daha fazla bekletmeden Enfal Suresinden bir ayeti dillendirdi:

"İnanıp hicret edenler, Allah yolunda mallarıyla ve
canlarıyla cihad edenler
Ve onları barındırıp yardım edenler var ya,
İşte onların bir kısmı diğerlerinin velileridirler."

Hâşim'e göre kimlerin kimlere velî olduklarını açıklayan bu sözler, dostluğun şartını yardım etmeye bağlıyordu. Üstelik ayetin nazil olduğu yıllar, Muhacirle Ensarın kaynaşıp yekvücut olmaya başladıkları zamanlardı.

Ahmet Turgut Aktan Akbaş

Ali Ekber Allah için O'na doğru sefer edip O'nun yolunda mücadelelere girişenlerin kendilerine yardım edenlerle dost olmalarını, yaşadıkları an üzerinden değerlendirmişti. Vaktin muhacirleri belliydi. Yol boyu kendilerini ağırlayanların payınaysa ensar olmak düşüyordu. Usul usul özelden çıkıp geneli düşünmeye başladığında, ilâhî muradın birilerini Kendisine doğru çağırırken, birilerini de çağrıya uyan bu kullara yardımcılar kıldığını sezmişti. Her dem yaşanacak böylesi bir düzenin karşısında duranlarsa birbirbirlerinin velîleriydi. Kitap, onlar için, "*Zalimin dostu ancak başka bir zalimdir!..*" demekteydi.

Hüseyin, "*Allah iman edenlerin velîsidir. Onları zulmetten nura çıkartır...*" ayetini hatırlattığında, Hasan'ül-Müsenna Allah'ın Dostluğu olmaksızın kulların karanlıklardan, körlükten ve zülmun her nevinden kurtulamayacağını düşünüyordu. Aydınlığın, ferasetin ve fark edip hakka şahit olmanın yolu O'nu dost edinmekte gizliydi. Zaten Kuran, "*Allah müminlerin mevlasıdır, küfre batmışların mevlası yoktur...*" diyordu. Kitapta "*Velayet*" olarak anılan Gözetici Dostlukta, kulların elinden tutup hakkı göstermek de vardı. Ancak bu Yüce Dostluğun yegâne şartı, kulun hakikatleri kendinden gizlemeye çalışmamasıydı. Bu yüzden Allah, "*Kâfirler birbirlerinin dostudur, onları kendinize velî edinmeyin!..*" buyuruyordu.

Hüseyin sözlerinin devamında, Velayetin nasıl yürüdüğünü işaret etmek için Maide Suresindeki bir ayeti seçmişti:

"Sizin gerçek velîniz Allah ve Resûlü
Ve boyun eğerek namazı kılan ve zekâtı veren müminlerdir."

Ali Ekber'in eşi Atike'nin buradaki ikazdan ilk olarak anladığı, müminlerin zaman zaman hakiki velîden uzaklaşabildiğiydi. Gönüllerdeki kıblenin şaştığı böylesi demlerde inananlar kimin dost olduğunu, kimin hakkı gözeterek kendilerine yardım edebileceğini seçemiyorlardı. Nitekim Allah birçok yerde kimi kulların şeytanı veya yardımcılarını velî edindiğini de söylüyordu.

Ümmü Gülsüm mezkûr ayetteki sırayı Yüce Dostluğun mertebeleri addetmişti. Kulun Velîsi Allah'tı, Resûlüydü ve müminlerden bir zümreydi. Allah'tan gelmeyen ve silsilesi O'na ulaşmayan bir Velayet asla doğru yolu gösteremezdi. Şeytanın ya da hakikatleri gizleyenlerin velayeti, bataklık misali kendisine güvenenleri yutup yok etmekteydi. Bunun ne denli büyük bir zulme yol açtığı en başta Âdem Aleyhisselam tarafından yaşanmamış mıydı?

Hüseyin, kız kardeşinin sezdiği şekilde sözlerine devam edecekti: "Ceddimizi hatırlayın!.." deyiverdi... "Allah, Âdem ve Havva'yı yaratıp cennetine yerleştirdiğinde onları neyle ikaz etmişti? *Şu ağaca yaklaşmayın. Yoksa kendilerine zulmedenlerden olursunuz. Ama şeytan vesvese verip, Ey Âdem, 'Sana sonsuzluk ağacını ve gücünü yitirmeyecek bir mülkü göstereyim mi?' dedi.*

Sonunda yaşananlar malum! Âdem ve Havva, tanımadıkları İblisin dost görünüşüne kandılar. Şeytanın velayetine uymaları *oradan ikisinin de ayağını kaydırdı ve onları bulundukları yerden çıkardı.* Ve Allah birbirlerinin düşmanları olarak onları yeryüzüne indirdi."

Abbas az evvelki sözler içerisinde en çok kulun kendisine zulmedebilmesiyle ilgilenmişti. İmam'ın sıklıkla tekrarlayageldiği, "Bize düşen nefsimizi kendi ellerimizle ateşe atmamaktır!.." sözünü şimdi daha iyi anlıyordu. Velîsini şaşıran kişinin kendisine ettiğini kimsecikler edemezdi.

Ali Evsad'ın gönlü, yaklaşılmaması söylenen o ağaçtaydı. Buradaki işarete göre, şeytanın vaadi, gücünü yitirmeyen ve sonsuzluk barındıran mülktü. Kibri nedeniyle yoldan çıkan İblisin, Allah'ın Halifesi olan insanı ilk olarak bu ikisiyle kandırması tesadüf müydü? Memnun kaldığı mevcut hâli devam ettirememekten veya büsbütün aciz düşmekten korkan benlikler, duymayı istedikleri vaatlere hemen kanıveriyorlardı. Bu dün de böyleydi, bugün de...

Amcası İmam Hasan ile barışa oturan Muaviye'yi hatırlamıştı. Vaktin İmamı, Müminlere Emir olmak iddiasındaki Yezid'in babasına boşuna mı, "Yerine kimseyi bırakmayacaksın..." demişti?

Hâlbuki gücünü ve mülkünü oğluyla devam ettirme derdine düşen Muaviye, İmamın Velayetine sırt çevirip Allah'ın adıyla verdiği sözden caymıştı. Atalarının bu zulmünü sorgulayıp ondan yüz çevirmek yerine aynen sahiplenen Yezidlerle, Kevser misali her dem süregidecek olan Allah'ın Velayetiyle elbette uzlaşamayacaklardı. Bunun için ha bire çatışacaklar, kimi kullar bu uğurda canını ten kafesinden azatlayacak, kimileri de elleriyle kendilerini ateşe atacaklardı.

Ali Evsad secdeye kapanmıştı. Gidenleri ve kalanları, duranları ve devam edecek olanları düşünüyordu. Kuran'ın "*Evliyaullah*" dediği Allah Velîlerine vaat edilen hukuka talipti. Zira Kitap, "*Evliyaullah için ne korku vardır, ne de keder ve endişe...*" buyuruyordu.

Yeğeninin peşi sıra secdeye kapanan Zeyneb'in de gönlünde benzer düşünceler vardı. Kitapta birçok yerde "*Velî*", "*Nasir*" ve "*Hâdi*" sıfatları peşpeşe zikrediliyordu. Yakınlaştıran Dostun, Koruyup Gözeten Yardımcı ve Doğru Yolu Gösterici ile yan yana gelmesinde işaret aramamak izansızlıktı. "Allah en güzel Yâr ve Yardımcıdır!" diyenlerin, "Allah bana yeter!" veya, "O varsa gam yok!" diyebilenlerin yol göstericisi, göklerin ve yerin nuruydu. Onların dostlukları sadece Allah ile kendi aralarında değildi. Onlar kimi kulların da velîleriydiler. Onların Velayetine tabi olanlar, inanıp doğru yolda yürüyenler ve Allah'ın muradına yaklaşmayı arzulayan kullardı. Allah'ı dost edinmeye talip olanlar, şerre karşı korunup gözetilerek yardım edilenlerdi. Zeyneb ve yeğeni Ali Evsad secde boyunca aynı ayetle niyazlarını tekrarlıyorlardı.

"Rabbimiz! Bizi doğru yola ilettikten sonra kalbimizi çevirme.
Ve bize Katından bir rahmet ver."

Bu esnada da Hüseyin sözü Yaşayan Kuran'ın şahitliğine getirmişti: "Dedem Resûlullah, 'Kişi, velîsinin yolu üzeredir. Dost edineceğiniz kişiye dikkat edin!' buyurdu. Ve bunun yolunu da gösterdi. Demişti ki, 'Evliyaullah kendilerini görenlere Allah'ı hatırlatan kimselerdir.'"

Fâtıma sözün devamını da duyuyormuşçasına ürpermişti. Gönlünde beliren ses, "Çünkü..." diyordu, "Allah'ın Velîleri dolunay misalidir. Güneşten aldıkları ışığı karanlıkta kalanlara verirler. Onların her biri gökteki yıldızlar gibidir. Zulmetten kurtulmaya çalışanlar, onlara bakıp yönlerini tayin ederler. Oysa kötülük emreden nefislerin ve arınmamış akılların kula olan dostluğu, İblisin Âdem'e verdiği vesvese hükmüncedir. Hakk olan sonsuzluk ve gücünü her dem zinde tutan gerçek mülk, Allah'ın nurudur. Hakiki Velayet kulların buna yaklaşmasına yardım eder. Evliyaullahın gözetici yardımlarıyla onlardan ışık alan kullar da hikmet denizlerine ulaşırlar. Ve hiçbir Velî yoktur ki, işinde yalnız olsun..."

Abisi ve halasının ardınca o da secdeye kapanmıştı. İçten içe, "Allah'ın olmadığı dostluk ve yardımdan yine O'nun yüceliğine sığınırım..." diyordu.

İki kaşı arasındaki boyuna çizgi belirginleşirken, Hüseyin şehadet parmağını yukarı doğru kaldırdı. Bahsi, Saf Suresinin son kısımlarında yer alan bir emirle noktalayacaktı:

"Ey Müminler! Allah'ın yardımcıları olun."

Dil mimlenince, bal rengi gözler çevresindeki yüzleri tarıyordu yeniden. Kimilerinin başları önlerindeydi. Onlar duydukları sözler karşısında içlerine kapanıp gönüllerini dinlemeye çalışanlardı. Kimileri de dua ediyordu Rabbine, velîsinden ayrılmamak üzere...

Merak etmişti İmam. Yoldaşları ne anlıyorlardı, "*Allah'ın yardımcıları olun!*" emrinden? Herkesin gönlünce bunu tartmasını istediğinden midir, ayağa kalkmıştı. Başkaca hiçbir söze girişmeden "Allah gecenizi hayretsin!.." deyiverdi.

Gözleri ve gönülleri açık olanlar tüm gece boyunca bu emri tefekkür etmişler, günün ilk ışıklarıyla başlayan yolculuk esnasında da hâllerini değiştirmemişlerdi. Kavurucu güneşin altında yemek ve namaz için verilen molalarda bile, "*Allah'ın yardımcıları olun!..*" emrini zihinlerinde ve gönüllerinde alıp vermeye devam etmişlerdi. Ayeti idrak noktasında zorlanmalarındaki ana sebep,

yardım edilenlerin muhtaç olmasıydı. Allah'ı her türlü eksikliklerden tenzih eden bir Kitap, nasıl oluyordu da müminleri Allah'a yardım etmeye çağırıyordu? Allah, hâşâ, yarattıklarının yardımlarına ihtiyaç mı duyuyordu?

Abbas'ın aklında dört ay önce Medine'den Mekke'ye gelişleri esnasında İmam'ın anlattıkları vardı. Dostlar karşılıklı alıp verenlerse, İbrahim Aleyhisselam ne vaat etmişti Allah'a? O günden beri yanıt bulamadığı bu durumla şimdi yeniden yüzleşiyordu; ama zihnine gelen hiçbir söz gönlünü tatmin edemiyordu. Bir ara atını Zülcenah'a taraf sürmüştü. Abisine açık açık, "Nedir bu?.." diyecekken içi ürpermişti. Dostlar birbirlerinin ihtiyaçlarından habersiz olamazlardı. Hüseyin'i kendisine velî edindiyse, nasibini vaktine bırakmalıydı. Bir gün aradığı cevaba ulaşacağından emindi.

Yolculuk kendi rutinleriyle devam ederken Kûfe yolunu yarılamışlardı artık. Kadınlar ve çocuklarda yorgunluk emareleri artmış, hâliyle konaklamaların süresi de uzar olmuştu. En son üç gün önce güzergâhları üzerindeki bir kasabaya uğramışlar, sonrasında bedevilerden başka kimseciklerin yaşamadığı ıssız çöllere adım atmışlardı. Gün aşırı rast geldikleri yolculardan yeni haberler almaya çalışmışlar, duydukları her sözün eski bilgileri teyit etmesiyle sevinegelmişlerdi. Ta ki Sifah yakınlarında o bedevilere rastlayana dek...

Gerçekte vaki miydi, dedikodu mu, aktaranlar da emin değillerdi. Duyduklarına göre Yezid serhat boylarındaki komutanlarından merkeze asker göndermelerini istemişti. Haber doğruysa, Şam yöneticilerinin o askerlerle ilgili bir planı olduğu mutlaktı. Türlü yorumlar yapılmaktayken bedevilerden biri öne atıldı.

"Ey Resûl'ün Oğlu!.. Ulak çıkartıp haberlerin doğruluğunu teyit ettireyim. Gelen cevaba göre yola devam edip etmemeye karar verirsin. Beklerken de misafirimiz olursunuz."

Hüseyin teklif için teşekkürlerini sunduktan sonra, "Allah en büyüktür!" deyiverdi. O'na tabi olanların yüreklerinde korku barınamayacağına göre, İmam bu konu hakkında daha fazla konuşulmasını istemiyor olmalıydı. Abbas durumu anlamıştı. Sözü Yezid'in askerlerinden alıp günlük ihtiyaçlara getirdi.

"İaşe olarak yanımızda canlı hayvan kalmadı. Beş-altı gün boyunca karşımıza köyler, kasabalar da çıkmayacak. Şu bedevilerden en az bir düzine keçi satın almak gerek."

Hüseyin talebi onaylarken, kafilenin harcamalarından sorumlu olan Müslim'in oğlu Abdurrahman sıkıntılı durmuştu. Elde kalan para en fazla üç-beş keçi almaya yeterdi. Hâşim durumu hisseder etmez araya girdi.

"İznin olursa o keçileri ben satın alayım."

Hüseyin'in yekten reddetmesi içten içe incitmişti Hâşim'i. Resûl'ün Oğlu onun sadaka niyetiyle böylesi bir işe kalkışmayacağını bilmiyor muydu?

Abdurrahman hayvanları nasıl satın alabilecekleri konusunda nihai cevabı bekliyorken, Hüseyin çözümü bulmuştu. Ali Evsad'ın merhum annesi Şehribanu'dan kalan bir kolye karşılığında gereken miktardaki keçiyi satın alabilirlerdi. Hâşim ilk kez İmam'ın sözüne diretmeye hazırlanıyordu. Doğumdan kısa süre sonra vefat etmiş olan bu bahtsız eşin ve annenin anısını çölde bırakmaya gönlü razı değildi. Yük kervanındaki kendisine ait olan develeri işaret etti.

"Şu ikisi gayet yaşlılar. Onları kesebiliriz. Hem Deden de ikramı reddetmezdi."

Hüseyin'in ak yüzüne yayılan tebessüm Hâşim'in haklılığının şahidiydi. Nebi ve Âl-i Beyt'i sadaka kabullenemezdi ama ikram için durum farklıydı. Resûl'ün Oğlu bir kez daha, "Sıkı pazarlıkçı-

sın, amcaoğlu!.." deyince, Hâşim gülümsemişti. Lakin sevinmekte acele ettiğini az sonra anlayıverdi.

"Sağol, Hâşim. Allah halis niyetini salih amellerle buluştursun. Bu iş dediğim üzere olacak!"

Sözü duyanlar hissetmişlerdi... Resûl'ün Oğlu kendisiyle yola çıkanları başkasına muhtaç etmeyecekti. Aş da, iş de İmam'ın emeğince ve onun varınca yürüyecekti.

O an Hâşim'in gönlünde beliren bir ses, "Malıyla ve canıyla cihat edenlerden olamayacak mıyım?" diyen serzenişlere girişirken, başka bir ses, "Yolumuz uzun, bugün olmazsa yarın inşallah!.." tesellisiyle gönlünü eğlemeye çalışıyordu. Lakin ilk ses yeniden taarruzdaydı:

"Allah bile müminleri yardıma çağırırken, İmam neden reddediyor beni?"

Durakalmıştı bir süre. Neden sonra birkaç ay önce duyduğu, "Sor soruştur ama İmamını itham etme!" ikazını hatırlamıştı. Kerhen de olsa durumu kabullenmeliydi. Bu esnada, Abbas bedevilerle pazarlığı tamamlamıştı ve önüne kattığı keçileri kervanın çobanlarına teslim ediyordu.

Tüm bu yaşananlar boyunca Zeyneb'in gözleri Ali Evsad'daydı sürekli. Henüz kundaktayken yitirdiği, yüzünü bile hatırlayamadığı annesinin emanetini çöldeki bilinmedik insanlara bırakmak yeğenini ezmiş olmalıydı. Ama yine de ses çıkarmıyordu ya, sanki o da bu bakışların ve imaların farkındaydı. Başını önüne bile eğmeksizin amcası Abbas'ı karşılayıp yardımına koşmuştu.

Güneş her ne kadar batıya yönelse de, hararetinden pek bir şey yitirmediğini belli ediyordu. Şakaklardan süzülen terler yoldaşların göz yuvarlarına doluyor, yular tutmaktan derisi yüzülen parmaklar alınlardaki terlerle buluştukça canları daha bir yanı-

yordu. Haftalardır deve küfelerinde hapis kalmış çocukların metanetli görünme çabası bile içlerini acıtmaktaydı.

Zeyneb yol uzarken talip olunan nimetin büyüklüğünce külfetlerin de arttığını düşünerek, Allah'tan kendileri için sabır niyaz ediyordu. Neden sonra gözlerini kardeşine dikiverdi. Hüseyin arada bir Zülcenah'ı mahmuzlamak haricinde belirgin hiçbir tepki vermeksizin güneşin batışını izliyordu. Onun bu hâlinde mahzunluk sezinleyince, kendi yorgunluğunu görmezden gelip Hüseyin'i düşünmeye başladı. Kafiledekiler kendi binitlerinde değil de sanki doğrudan İmam'ın omuzlarında yol almaktaydılar. Her biri ayrı birer mihnet olup Hüseyin'in belini büküyor, derdine dert ekliyordu. Onun neden bir başına olmaktan çekinip, hem de insanları etrafına toplamaktan beri durduğunu şimdi daha iyi anlıyordu.

Dualara sığınmıştı. Rabbinden İmam'ın zor işini kolaylaştırmasını istiyordu. İlle de bu uğurda onun yardımcılarından olmaya talipti. Bunu hakkıyla yerine getirenlerden olma arzusuyla niyazlarına devam ederken, kızıl ufukta beliren bir düzine süvari düşüncelerini dağıtmaya yetecekti.

Gelenler dost muydu, düşman mı?

Anlık da olsa, duyduğu bu tedirginlik için kendisine kızıverdi. Kızmaktan da öte utanmıştı. Melal hâlinden bile hayâ ederken yine de tedbirle yaşamayı elden bırakamazdı. Gelenleri henüz fark etmemiş olan Hüseyin'e seslendi:

"Ziyaretçilerimiz var!"

Bu esnada Ali Ekber atını gelenlerden taraf sürmüştü. Onlarla birlikte babasının yanına döndüğünde bu süvarilerin kötü bir niyetinin olmadığını anlayabiliyordu. Her şeyden önce silahsızlardı, asker olamazlardı. Çöl nedeniyle bol ve katlı kıyafetler içerisindelerse de tacirlere yahut bedevilere de benzemiyorlardı. Resûl'ün Oğlu'nu görür görmez ihtiramla eline uzanmışlardı. Kırklı yaşlardaki uzun boylu, kalın kaşlı biri öne atılıp konuşmaya başladı.

"İki saat önce atlarımızı sularken karşılaştığımız bedevilerden Kûfe'ye gittiğinizi duyduk. Hemen yolumuzu değiştirip ardınıza düştük."

Hüseyin derin bakışlarını belirginleştirirken nereye gittiğini başını sallayarak onaylamıştı. Ama henüz muhatabını tanımıyordu. "Kimlerdensin?.." deyiverdi.

"Allah'ın arzını gezen kullardan biriyim. Babamın adı Galip, benimkisi Hammam. Ekseriyetle, Ferezdak, derler bana...

Mahlası duyanlar hemen anlamışlardı. Karşılarındaki adam Hicâz'ın en meşhur şairlerindendi. Sivri dilini tutamadığı için o şehirden bu şehire sürülmekle maruftu. Hüseyin onun en son Basra'da yaşadığını duymuştu.

"Oradan da söküp attılar beni."

Hâlâ ne için artlarına düştüğünü söylememişti. Üzerindeki endişeli hâli göstermekten sakınıp sesini bir perde düşürecekti şimdi.

"Ey Resûl'ün Oğlu!.. Özel konuşabilir miyiz?"

Abbas işin uzun süreceğini sezince hemen araya girdi. Gece için burada konaklamaktan yanaydı. Önerisi kabul görmüştü. Mutat üzere beride çadırlar kurulup binitler dinlendirilmeye çekilirken, İmam, Ferezdak'a oturmasını işaret etti. Neydi söyleyecekleri?

Gittikçe dinginliğini yitiren Ferezdak'ın ilk sözü, "Neden gidiyorsun?" olmuştu. İmam doğrudan bir cevap vermek yerine, bakmayı tercih edecekti. Tepeden tırnağa dek muhatabını süzdükten sonra, "Gönlüne ne doğuyorsa doğrusu odur..." deyiverdi.

Duydukları sarsmıştı Ferezdak'ı. Birkaç kez konuşmaya yeltenip başaramayınca, öylesine kıpırtısız hâlde bakmaya başladı. Gözbebekleri titrerken kâh Hüseyin'i, kâh ardındaki ufku izliyordu. Güneş İmam'ın arza düşen gölgesini uzatmak istercesine yeryüzünden çekilirken, yine dilindeki mimleri kırmayı denemişti ama nafileydi. Gurub vaktinin gönlüne vazettiği kızıllıkta

Hüseyin'den bir şeyler görüyormuşçasına düğüm düğümdü boğazı.

O sütten ak Nebevi yüzde beliren üç neslin arınmış güzelliğinde tüm sözlerini yitirmişti. İzledikçe az evvel göremediklerine hayıflanıyordu bu kez. Perde perde, kat be kat açılan bu nurani simada Âdem Nebiye dek gelip geçmiş cümle hayrın izleri vardı. Gördükleri kâh şavkı Nil'e vuran Yusuf'un cemaliydi, kâh boynunu hançere uzatan İsmail'in adanmışlığı...

O bakışlarda kendini kaybedince, sanki karşılığında sözler almışçasına gözlerdeki akışı kesmeden dilin şahitliğine sığındı.

"Ey Rabbimin En Sevgili Kulundan neşet bulan Hüccet! Çölün emzirdiği şair, şu bal rengi gözlerin gördüklerine canını verebilir mi?"

Hüseyin muhatabının arzuladığını değil, ona lazım geleni dillendirmişti: "Sen Rabbini kelimelerde aramaya devam et."

— Ya sonra?

"Bulduklarını insanlarla paylaş. Sözdür senin sadakan..."

Yüzü Beytullah'a dönükken anında secdeye kapanmıştı şair. Tavafın, sayların ve vakfelerin işaretlerini mümin kalpte cem eden, Rahman ve Rahîm olan, cömertçe verip kapılar açan Kerim Fettah'a yalvarıyordu. Niyazı İmam'ın kendisi hakkındaki duanın kabul olması içindi: "Onun aşkına, onun dilediğince bir kul olmayı nasip eyle!"

Doğrulduğunda, gönlünde yeni bir soru belirmişti. Açık edecekti:

"Peki, seçilmişin sadakası?.."

Muhatabını ateşe konmuş yağ gibi eritmekte olan Hüseynî bakışlar kızgın demirleri peş peşe döven balyoz darbeleri kadar sert ve acımasızdı o an.

"Unutma!.. Kişinin kendisini ve dahi sevdiklerini tasadduk edebilmesi en büyük sadakadır. Bu sana gelmez. Rabbinin merhametine talip ol!"

Sözün nihayetinde ayağa kalkmıştı Hüseyin. Sırtında Dedesinin Hırkasıyla cemaatin önüne durup tekbir getirdiğinde, Kelâmullah'ı yoldaşlarından ve geceden sakınırcasına bu kez zammi sureleri içinden okuyacaktı.

Namaz bitince, evvelki konaklamalarda olduğu gibi, yine günün en sakin demlerindelerdi. Hüseyin konuğunun ne için artlarına düşüp geldiğini soruyordu.

Cevabına nereden ve nasıl başlayacağı konusunda hâlâ kararsız duran Ferezdak, kendinde bulduğu azıcık dirayetle söze başladı.

"Kûfeliler meydanlarda yumruk sıkarken kalabalıktır ama sancakların altında tenhalaştıklarını da biliriz. Ey Resûl'ün Oğlu!.. Onların gönülleri seninle ama kınlarında Ümeyyeoğullarının kılıçlarını taşırlar."

Şair birkaç kez yutkunduktan sonra yayından fırlamış okçasına, "Başınız sağ olsun!.." derken henüz taziyenin kimin adına olduğunu söylememişti; lakin arife malumdu. Fâtıma, "Amca, Müslim Amca!.." diyerek semaya acı bir çığlık koyverdi. Onun ardınca da Atike...

O, Müslim'in kızıydı. Kafileye bir anda ateş düşmüştü. Akil oğlu Müslim kimilerine göre Kûfelilere güvenmenin bedelini ödemişti, kimilerine göreyse mukadderine kavuşmuştu. Her hâlükârda ismiyle müsemma şekilde Rabbine teslim olmuş, Kitabın diri saydıklarının arasına karışmıştı.

Hüseyin'in yaşarmakta olan gözleri Müslim'in ailesini takip ediyordu. Ahlarını çöle salan gönüller, içlerine düşen korla yangın yeriydi artık. Kalabalığın arasından çıkıp gelen Müslim'in büyük oğlu, İmam'ın önünde diz çökünce bakışlar bir anda ona yöneliverdi. Kızıllaşmış gözlerle yutkuna yutkuna konuşan Abdurrah-

man, "Başımız sağ olsun, ey Resûl'ün Oğlu!.." diyordu. Şehidin evladı olması hasebiyle taziye kabulünü kendi üzerine almaktansa bu işi velileri kabul ettikleri Hüseyin'e hasretmişti. Habibullah'ın huzuruna çıktıklarında, "Anam babam sana feda olsun, ey Allah'ın Elçisi!" diyen sıddikler kadar da vakurdu.

Hüseyin ayağa kalkmıştı. Arzın tamamını kuşatacakmışçasına engin duran kollarını iki yana açarak yeğenine sarılıverdi. Abdurrahman o ana kadar kendini sıkmışken, gayrı gözyaşlarını tutamıyordu. İmam'ın göğsüne düşen her damlada, "Allah seni bizlere bağışlasın!" diyen yakarışlar vardı. Hüseyin ayrılacakları esnada Abdurrahman'ı da üç ay önce babasına yaptığı gibi boynundan öpüverdi.

Abbas daha fazla tahammül edemeden doğrulmuştu. "Geri dönelim!.." diyordu... "Allah aşkına, Resûlün aşkına... Zalimin eli senin de kanına girmeden geri dönelim. Sen bu ümmetin aydınlığısın. Işığımızı elimizden alma! Haydar'ın, Kevser'in ve Mücteba'nın aşkına geri dönelim..."

Hüseyin suskun durunca diğerleri de atılmışlardı. Gönüllerindeki istek birdi, biricikti. Aylardır hissedilegelenleri yaşama arefesindelerken ateşe yaklaşan pervaneler misali dönüp durmaya başlamışlardı.

İmam birkaç adım ilerleyip konuşmaya başlayınca, onunkinden gayrı tüm sesler kesiliverdi. Hüseyin, Uhud Gününü hatırlatıyordu. Savaş konusunda Resûl'ün reyi düşmanı Medine'de surlar arkasında karşılamaktı. Bedir'e katılamayan bazı gençler açıkta yapılacak göğüs göğüse bir harp isteyince, Resûl onların isteğine direnmemişti. Şehirden çıkarlarken muarız gençlerden biri pişman olup Resûl'ün yanına gelmişti.

"Ey Allah'ın Elçisi!.. Doğrusunu sen bilirsin. Geri dönüp düşmanı şehirde karşılayalım!.." dediğinde, Dedem Resûlullah, Allah için giyindiğim zırhımı zalimlere göstermeden çıkarmam, buyurdu. Karşısınızdaki kişi, Uhud'a giden Resûl'ün Oğlu'dur. Uhud'da Ümeyyeoğullarınca lime lime edilen Şehidler Efendisi

Hamza, Dedemin ve babamın amcasıdır. Bilirim ki, *evlerinizde kalmış olsanız bile öldürülmesi mukadder olanlar, düşecekleri yerlere kendiliklerinden çıkıp giderler.*

Şimdi vakit kendini bulmakta... Resûl Evlatları, Yakub'un Yusuf'u özlediği gibi ceddiyle olmak dilerken, gayrı her can muradında özgürdür. Dileyen ardımca gelir, dileyen yurduna döner. Allah yola devam edenlerden de razı olsun, edemeyenlerden de!"

Sabah kafile yeniden toplanırken, Abbas'tan sıkıla mevcudu bildirmişti. Artık iki yüz kişiden bile azlardı. Resûl'ün Oğlu'yla yüz yüze gelmekten hicap edenler gece karanlığında kafileyi üçer-beşer terk etmişlerdi. Gidenlerin yanlarında pek bir yük almadan yola çıkmış olmaları, gönüllerinin hâlâ geride kalanlarla olduğunu ama göz göre göre çoluk çocuklarını yetim bırakmaktan da korktuklarını gösteriyordu. İmam'ın duasını almış olan şair ve arkadaşları da sessiz sedasız gidenlerdendi. Haklıydı Ferezdak. Gönüller Hüseyin'leydi fakat zihinler en keskin hatibin kılıç olduğuna inanmıştı bir kere. Terazinin iki kefesindekileri ayrı ayrı tartanlar, kendilerince kaçınılmaz olanı yapmışlardı. Lakin Hüseyin her fırsatta aynı sözü tekrarlayacaktı:

"Dönenleri kınamayın!"

Âlemlere Rahmet gelen Nebinin Vârisi, Dedesinin sünnetince ümmete merhamet doluydu hâlâ. Hâlbuki Zeyneb'in gönlü, ruhsatı değil azimeti takip edenlerle birlikteydi. Gerçi o da kimseyi kınamıyordu. Hatta hissettikleri merhametinin eseriydi. Kevser'in Kızına göre gelmeyenler ve gelip de sebat edemeyenler sonunda pişman olacaklardı ya, onlar için üzülüyordu.

Hâşim dün akşamdan beri aynı noktaydı. Ferezdak şahit olduklarını değil, duyduklarını anlatmıştı. İçindeki bir ses, "Müslim yaşıyor, bu dedikodu da öncekiler gibi Ümeyyeoğullarının yeni bir oyunudur!.." derken, başka bir ses, "Haber doğruysa bile

Müslim'i Ümeyyeoğullarına teslim eden birilerinin olması Kûfe'deki tüm dostların bizi terk ettiğini göstermez..." diyordu. Birileri İmam'a olan davetlerinde samimi olmalıydı. Hele de Kûfe surlarının dışında yaşayanların Yezid'in valisine boyun eğmeyeceklerinden emindi. Onlarla irtibat kurabilirlerse, durumu lehlerine çevirebilirlerdi.

Rumme Vadisinde verilen öğle molasında düşüncelerini Hüseyin'e de açmıştı. Gerekçelerini tek tek saydıktan sonra cevabı için onu bekliyordu. Kafile yeniden yola çıkmak üzereyken, Hüseyin'in, "Haklı olabilirsin..." demesiyle nihayet rahatlamıştı. Ama bu iş için öncelikle bir gönüllü bulunması lazımdı. Bir kenarda devesini sulamakta olan Kays konuşmaları işitir işitmez işini bırakıp soluğu yanlarında aldı. Ulak olmaya talipti. İnce belli, uzun bacaklı cins bir tayla hiç durmaksızın Kûfe'ye kadar dörtnala gidebileceğine inanıyordu.

"İleri gelen dostlarla buluşup onlara İmam'ın geri dönmediğini söylerim. Allah'ın izniyle Kûfe önlerinde size kavuşur, durumdan sizi de tek tek haberdar ederim."

Hüseyin istekli ve gayet heyecanlı görünen yirmili yaşların başındaki bu genci uyarmak arzusundaydı: "Müslim'le olamayana mı talipsin? İyice düşündün mü?"

Kays'ın beklemediği bir soruydu. Kaderde giden ilk elçinin yarım kalan işini başarmak da vardı, onunla aynı sonu yaşamak da...

"Müslim'i sevenin rızasına talibim. Onu seven bana yeter!" deyiverdi. Hâlinde ve sözünde sadakat vazediyordu.

İmam ve tüm yoldaşlarıyla helalleşip altında doru tayla dörtnala kafileden uzaklaşmaya başladığında, arkası sıra onun için dua edenler arasında Hüseyin de vardı:

"Allah Yâr ve Yardımcın olsun. O'nun Dostluğundan ayrılmayasın!"

Yeniden sefer etmeye dönüldüğünde, kimileri Kays bin Musahhar'ın on güne kalmadan güzel haberlerle kendilerini karşı-

layacağını umut ediyordu; kimileriyse beklentilerini asgaride tutuyordu. Bir ara Hâşim kafilenin en önünde ilerleyen Abbas'a yanaşmıştı. Onun bu konudaki düşüncelerini öğrenmek arzusundaydı. "Sence..." diyerek sözlerine devam edecekken Abbas peşinen cevapladı:

"Allah bilir, Hâşim!"

Öteyi beriyi kurcalamadan velisinin gösterdiği murada teslim olmuş bir candan bu sözlerden fazlasını alabilmek mümkün müydü? Hâşim merakını muhafaza etmesine rağmen sualini yinelememişti; ama birlikte at sürmeye devam ettiği amcazadesini düşünmeden de duramıyordu. Bir yanıyla hayrandı Abbas'a. Yolundan taviz vermeyen dosdoğru bir adamdı. Böylesi demlerde aralarındaki yirmi küsür yaşlık farkı önemsemeden ondaki kararlı duruşu kendisine örnek alıyordu. Zaman zaman onu çok inatçı bulduğu da vakiydi. Kays ve yapabilecekleri hakkındaki merakını dillendirmek yerine bunun üzerine gidecekti.

"Sebat ve inadı nasıl ayırt edebiliyorsun?"

Abbas celalinden midir, yoksa kendini ifade edemediğini hissetmenin sıkıntısından mı, sesi titreye titreye cevap verecekti.

"Abim İmam Hasan'dan duydum: Nasip olmayan emeller için ömür boyu didinmek, kişiye yeryüzünde verilebilecek en büyük cezadır. Bundan Allah'ın rahmetine sığınırım. Kullara neyin nasip olduğu bilgisi verilmediği için, 'Allah bilir...' derim ve sonra umut ederim... *O, kişiye bilmediklerini öğretendir.*"

Hâşim sözün ilk anda vazettiklerine katılarak, "Amenna!" demişti. Ama aradığı cevap bu değildi. Akşam günün en sakin demlerine ulaştıklarında sualini bu kez Hüseyin'e yöneltti.

— Nerede sebat edeceğimizi ve nerede inattan dönmemiz gerektiğini anlayabilir miyiz?

"Gaybı bilebilir misin?"

— Hâşâ...

"Peki, Allah'tan razı mısın?"

— Estağfirullah! Elbette O'ndan razıyım. Yeter ki O da benden razı olsun.

Hüseyin sorusunun anlaşılmadığını fark edince yineledi: "O'nun çekip çevirmesinden, sana nasip etmediklerinden, lütfundan yahut kahrından razı mısın?"

Bu kez duruvermişti Hâşim. "Evet..." demeye dili varmıyordu. Bu esnada diğer refikler de kendi gönüllerini tartmakla meşguldüler. Allah'tan razı olan bir kul O'nun işlerine veya verdiği musibetlere hoşnutsuzluk gösterebilir miydi? Câfer de bu soruya tek kelimelik cevap bulamayanlardandı. Ne Allah'tan razı olduğunu söyleyebiliyordu, ne de olmadığını... "Ama"lar ve "belki"ler arasında "Allah'tan razı değilim" demeye utanırken, "razıyım" sözünün bedelinden de korkuyordu.

Müslim'in oğlu Abdurrahman dün kafileye ateş gibi düşen haberi ve sonrasını düşünmekteydi. Babasının şehadetini öğrenince, yürekleri yangın yerine dönmüştü. Böylesi bir hüzün Allah'tan rızasızlık sayılabilir miydi? İçindeki sesler artarken Şehitler Efendisi Hamza'yı hatırladı. Onun için Resûl'ün gözyaşı döktüğünü herkes bilirdi. Allah'ın En Sevgili Kulu bile gidenin ardından üzüntüsünü açık ettiyse, bu hüzün O'na karşı rızasızlık işareti olamazdı. Her şeye hakkını teslim eden Allah, kuluna beşerliğini yaşamayı yasaklamadığına göre, kişi üzülecek, tasa çekecek, korkacaktı. Ta ki bunları Allah'a isyan vesileleri kılmayana dek... "Niye onu bizden aldın? Niye şunu vermedin? Filanca işimi rast götürmedin!.." demedikten sonra, kul rızalığını devam ettirebilirdi. Az sonra bu düşüncesinde ham olan bir taraf sezmişti. İsyan etmemek razı olmak manasına gelmiyordu ki! O ikisinin arasında birçok makamlar olmalıydı. Nitekim kendisine, "Nâtık'ul-Kûran, Haydar" yahut "Ebu Tûrab" denilen İmam Ali'nin bir adı da "Murteza" idi: "Seçilip Razı Olunmuş..." Üstelik Allah'ın razı olduğu kulların bile çok az bir kısmı O'ndan razıydı.

Rübab da Allah'tan razı olabilmekteki zorluğun farkındaydı. Öylesi bir hâle ulaşmak, kuldan uzun ve çetin seferler istiyordu. Hâliyle Allah'a ve yaşattıklarına razı olma yolundaki kul, kendisine neyin nasip olduğunu bilmeksizin de hayırlı gördüğü işte sebat edebilirdi. Allah, kulunun gayretinden bigâne değildi. Amellerin niyetlere göre değerlendiriliyor olması belki de bu yüzdendi. Hacer Anne'yi hatırlıyordu. Yavrusu için su bulmaya azmederek iki tepe arasında koşturan ve bu uğurda elinden geleni yapmaya devam eden o kutlu kadıncağıza aradığı nimet sonunda verilmişti. Gayretsizken himmet beklemek ne kadar ahmaklıksa, kulun kendi uğraşında Allah'ı yardıma çağırmaması da o denli idraksizlik örneğiydi.

Ali Ekber'e göre de sebeplerle iş gören Allah'ın sonunda neyi murat ettiğini bilemeyen kul, bir kenarda oturup mukadderi bekleyemezdi. Allah'tan razı olana dek doğru bildiği yolda yürümek zorundaydı. Bunun için Rabbinden doğruyu sezecek feraset ve bu uğurda yürüyecek sebat niyaz ediyordu.

İmam, yoldaşlarını yeni tefekkürlere hazırlarken, Zümer Suresinden bir ayeti hatırlattı: "*Rabbinize yönelin ve O'na teslim olun. Sonra size yardım edilmez.*"

Tam ve şeksiz rızayı gerçekleştirmenin yolunu burada arıyordu. Mezkûr ayeti açmaya başladı: "Yönünüzü sizi terbiye edene dönerseniz, O'nun kaza ve kaderi, emir ve nehyi size makbul ve mutlak görünmeye başlar. Sonunda nefsinizi O'na teslim edersiniz. Artık dilsiz, kolsuz, ayaksız, gözsüz, nasılsız, niçinsiz, tartışmasız şekilde O'nun olursunuz. Başa gelenleri başkasına şikâyet etmezsiniz. O'ndan bilip yine O'na sığınırsınız..."

Ali Ekber babasını dinledikçe sararmıştı. Az evvel gayret, feraset ve sebat üzerinden düşündüklerini şimdi nefsi arındırma gereğiyle bir araya getirmekteydi. Yüreğinde Allah'tan gayrısına dair arzular kaldıkça, O'ndan hakkıyla razı olamayacağını seziyordu. Belki de bu yüzden Kitap, "*Ey Ev Halkı! Allah sizi arındırıp tertemiz kılmak ister...*" diyordu. Gönlü haşyetle titrerken secdeye

kapandı. Allah'tan ne denli razı olabileceğinin sınanacağı o dehşetli günde Rabbinin yardımına talipti.

Ali Evsad dilsiz, kolsuz, ayaksız, gözsüz, nasılsız, niçinsiz, tartışmasız şekilde Rabbinin kaza ve kaderine, emir ve nehyine teslim olanları düşünüyordu. Tıpkı Tevhid Ehlinin "*Lâ ilâhe illallah*" demesi gibiydi. "Yoktur..." diyerek inkârla yola koyulan kul, "Sadece Allah vardır..." ikrarına ulaşıyordu. Bu durum bir yönüyle Kâbe'deki putların kırılmasına benziyordu. Yüreğini Allah'ın Evi bilip cümle duyularını terbiye eden Rabbine teslim olan kul, nihayetinde mutlak rızaya da kavuşuyordu. Üstelik Resûlullah, Allah'a yakınlaşan ve O'nun sevdiği böylesi kullar için ne vaat etmişti?

"Allah o kulunun tutan eli, konuşan dili, yürüyen ayağı, gören gözü olur."

Şüphesiz iman etmişti buna. Mevcudu yıkan ve kirlenmiş olanlardan kurtulan kul, terk ettiklerinin yerine Rahmanî olanla buluşuyordu. Hakk'a yakın duranlardan, sevip sevilenlerden olmayı niyaz ederek o da secdeye kapanmıştı. Allah'tan razı olan ve O'nun da razı olduğu kulların arasına katılmak istiyordu. Kitabın bu konudaki mustusunu da unutmamıştı:

"Onlar Allah'ın kendilerine nimet verdiği
Nebiler, Sıddîklar, Şehitler ve Salihlerle birliktedirler."

Hüseyin de secdeye varınca, tüm alınlar toprakta buluşmuştu. Her bir refik kendi nasibince dualar ederken, çölün rüzgârı tepelerindeki ay ve ufuktaki dağlar bile Âlemlerin Rabbini anmaktaydı. Arz ve sema arasındaki tüm yaratılmışlar, Allah'ın Halifesinin ardınca saf tutarken, dem mahlukun cem olup Hâlık'ı zikretmesinin demiydi.

O'ydu tüm kullarına Rahman, müminlere Rahîm olan...

O'ydu doğru yolu gösterip kulun sığınacağı yegâne dost olan Mevla...

O'ydu göklerin ve yerin nuru...

Ve O'ydu cümle ikramların sahibi olan Kerim...

İlle de O'ydu sevip sevilen Vedud...

Bir vakit sonra Resûl'ün Oğlu "*illallah*" dediğinde, kendisiyle birlikte cümle secde ehli doğrulmuştu topraktan. Tüm yaratılmışlar yerli yerinceydiler yine. Yıldızlar göz kırpıştırırcasına parlıyor, sam yeli ılık ılık esip önüne çıkanları serinletiyordu. Gönüller Allah'ı anmanın huzuruyla cilalandığından olsa gerek, kimi yüzlerdeki adanmışlık daha bir belirgindi gayrı.

Hüseyin şimdi yeni bir bahis açma arefesindeydi:

"Kul, Allah'a neyle yaklaşır?"

Cevap için İtreti bekleyen yüzleri tarıyordu tek tek. Tam da sözlerine devam etmeye hazırlanmışken, beriden çığlıklar yükselmeye başladı. Derya misal engin gönülleri bile darlandırmaya yetebilen kesik ama ısrarlı, "Anne, anne!" nidaları İmam'ın çadırından geliyordu. Ağlayan Ali Asgar'dı ve muhataplarına beşeriliklerini hatırlatıyordu.

"Ey insanlar! Sizler ana babasınız, evlatlar ve eşlersiniz. Fıtratınız üzere yaşarsınız..." diyen o sese uyarak hemen ayağa kalkmıştı Rübab. Az sonra kucağında bebeğiyle birlikte geri döndüğünde, Ali Asgar'ın kan kızıl yanakları, ateşler içerisinde yandığının şahidiydi. Kavruk dudakları ve soluk benzi bu yolculuğa dayanamadığını mı hatırlatıyordu, çığlık çığlığaydı.

Hüseyin sohbeti kesip eşi ve balasıyla birlikte kendi çadırına geçer geçmez Ali Asgar'ı soymaya başladı. Üzerindeki tüm kıyafetleri çıkarmıştı. Kırbadan aldığı suyu yavrusunun üzerinde gezdirirken, bir yandan da çadıra süzülen sam yelinden korumaya çalışarak onu göğsüne bastırmaktaydı. Ateş düşmeyince, bir zaman sonra dilinde dua, elinde kırba ile yeniden aynı işlemleri tekrarlamıştı.

Hâşim'in adını "sebat" yahut "inat" koyduğu her ne varsa mühim değildi o an. İçi evladındaki ateşten beter yanan ebeveyn kendine düşeni yapıyordu sadece. Emek vermek ve işine Allah'ı da davet etmek, kulluğun şanıydı. Sonuna kadar uğraşırken Al-

lah'ı yardıma çağıran kul, elbette her defasında arzuladığı sonuçları göremeyecekti. Zaten gecenin son üçte birine girilirken bebe ağlamaya devam ediyordu hâlâ. Sütten ak minicik parmaklarıyla babasını yakasından tutmuştu. Zeytin tanesi gibi kapkara gözlerle Hüseyin'e bakıyordu. Aslanın oğlu da aslandı ya, çölün dertlerinden o da muzdaripti. Belki de acı çekerken kundaklık hâline aldırmaksızın metanetli duramadığına üzgündü, kim bilir? Neticede fıtratın dayattıklarını yaşıyordu.

Sabah namazının vakti girerken nihayet ateşi düşmüştü. Mışıl mışıl uyuyordu. Rübab mukadderin bu kez gönlünce olmasından hoşnuttu. Gerçi bu durum rızadan ziyade şükür istiyordu. "Hamdolsun!.." deyiverdi, "binlerce kez hamdolsun, Allah'ım!"

Geceyi uykusuz tamamlamış da olsa, Hacer Anne'nin oğlu İsmail için zemzem bulduğu andaki kadar huzur doluydu.

Rumme Vadisinden çıkarken kuyu başlarında rastlaştıkları insanlardan duyduklarına göre, bir ay kadar önce Kûfe Valisi değişmiş, mutedil bulunan Numan bin Sabit'in yerine Ubeydullah bin Ziyad getirilmişti. Ubeydullah'ın babası Ziyad, Muaviye'nin en keskin kılıcı olmakla maruftu. Camilerde İmam Ali'ye küfretmeyi reddedenleri bile asi ilan edip pazarlarda alenen kamçılatmış, ibret-i âlem niyetine kendisine direnen birçok sahabenin boynunu vurdurmuştu.

Ziyad, Kureyş'in en meşhur fahişesi olan Mercane'nin oğluydu. Onu bir paye ile yüreklendirip kendisi adına keskin bir hatip yapmak isteyen Muaviye, Ziyad'la kardeş olduklarını ilan etmiş ve onu babasının ismiyle künyelendirmişti. Muaviye'nin nesebi gayrı sahih birini yarım asır sonra kendi ailesinden sayması, halkın indinde utanılacak bir durum olsa da, Muaviye bunu önemsemeksizin üvey kardeşini vali yapabilmişti. Üstelik her alanda kendini ispatlama derdindeki Ziyad'ın keskin ikna kabiliyetini kullan-

masını oğlu Yezid'e de vasiyet etmişti. Muaviye'den kısa zaman sonra ölen Ziyad'ın yerine Ubeydullah'ın Basra'ya vali atanması, oğlunun da aynı seciyede olmasındandı. Şimdilerde Kûfe'ye geçmiş bulunan Ubeydullah'ın orayla ilgili yeni planları olduğu da aşikârdı. İlk iş olarak Kûfe'nin dışarıyla irtibatını kesmesi, şehirde büyük bir korku yaratmak istediğini göstermiyor muydu?

Abbas, "İnşallah Yezid'in Ubeydullah'ı, Muaviye'nin Ziyad'ını aratmaz!.." dediğinde, Hâşim karşı çıkmıştı hemen. "Allah yardımcımızdır!.." diyordu, "Ziyad'dan herkes korkardı, kabul. Ama Ubeydullah'ın hükmü Kûfe surlarından öteye geçmez."

Ona göre bir-iki gün içerisinde Kays güzel haberlerle kendilerini Kûfe önlerinde karşılayacaktı. Nitekim akşama doğru ufukta görülen bir düzine süvari heyecanlanmasına yetmişti. Kays'ın beklenenden de erken şekilde, üstelik yanında birileriyle döndüğünü düşünüyordu. Oysa süvariler kendilerini karşılayan Ali Ekber'le birlikte Hüseyin'in yanına geldiklerinde, içlerinde Kays yoktu. Hâşim bu duruma bozulmuştu. Abbas'a ise kafileyi durdurmak düşüyordu yine. Belli ki orada geceleyeceklerdi.

Resûl'ün Oğlu gelenleri tanımıştı. İçlerindeki dört kişi Kûfe eşrafındandı. Musafaha için Hüseyin'in eline uzandıktan sonra kendilerine gösterilen yerlere oturmuşlardı. Sözcüleri Mezâhir oğlu Habib'ti. İmam'a yollanan ilk davet mektuplarının altında onun ve arkadaşlarının da mühürleri vardı.

Habib, "Sonradan gelen elçiden mutlu haberler alınca durmayıp sizi karşılamaya geldik!.." dediğinde, Hâşim derince bir "oh!" çekti. Sonunda haklı çıkmanın gururu muydu, yoksa az çok sarsılan umutlarının yeni baştan kabarmasının rahatlığı mı, yüzündeki tebessüm gittikçe belirginleşiyordu. Bu esnada Habib şehirde yaşananları detaylandırmaktaydı:

"Ubeydullah'ın tellalları bir haftadır Medine'ye döndüğünüzü duyuruyorlardı. İki gün önce haber aldık. İmam ulak göndermiş, 'Üç-dört güne varmaz Kûfe önlerinde olacak...' dediler. Ak-

şam karanlığında şehirden gizlice çıktık. Hamdolsun Allah'a! Sonunda sana kavuştuk."

"Buraya gelene kadar ne gördünüz?"

— Kûfe'ye varan yollardaki devriyeyelerin sayısı arttırılmış. Konak yerlerinde nöbet tutan daimi askerler de var...

"Başka?"

Sözlerinin devamında Habib'in başı önüne eğilmişti. Kâh utanarak, kâh sinirlenerek konuşuyordu.

— Yolda bedevilerle karşılaştık. Kimileri yola devam ettiğinize inanmadı. 'Resûl'ün Oğlu Hicâz'a dönmüş...' dediler. Kimileri de, 'Hüseyin'in davasını gütmek onu buraya davet edenlere düşer, biz davet etmemiştik...' dediler.

Bu kez duydukları Hâşim'i hoşnut etmiyordu. Anlaşılan, Ziyad'ın gölgesi hâlâ ağırdı ve oğlu Ubeydullah bu gölgenin ekmeğini yiyordu. Yine de Kûfe ahalisinden umudunu kesmeye gönlü razı değildi. Buna sebep, bizzat Habib ve arkadaşlarının varlığıydı. Mektuplarda sayıları otuz binlerde olan İmam bağlıları kala kala şu bir avuç insan olamazdı. Özür dileyerek söze girdi.

"O devriyeler memleketlerine dönüş yolundaki hacıları eşkıyalardan korumak için olmasın..."

İmam'ın buna inanmadığını bakışlarından sezinleyebiliyordu. Bu kez doğrudan Habib'i muhatap aldı.

"Ey Mezâhir'in oğlu!.. Dayıların Esad kabilesinden değil miydi? Onların görüşü ne?"

— "Resûl'ün Oğlu'nun yola devam ettiğine inandıklarını söylediler. Diğer aşiretlere de haber vereceğiz..." dediler.

"Öyleyse haber alanlar birkaç güne bize katılırlar."

— Başkasını bilmem... Biz davetimizde sadığız ve buraya geldik.

Habib sözü uzatmaktan hazzetmediğini belli etmişti. Hüseyin henüz gelmiş olanlara, "Aç mısınız?" diye sorduğunda, konu kendiliğinden kapanıverdi artık.

Yemek esnasında mevzunun yeniden açılacağını bekleyenler yanılacaklardı. Namaz sonrası günün en sakin demlerine kavuşulduğunda, İmam kâh gönüller inşa edecekti yine, kâh yarımları yıkacaktı. Sözlerine bir soruyla başladı.

"Bize bildirilen ilk üç günah neydi, hatırlar mısınız?"

Hasan'ül-Müsenna bunu İmâmetinin ilk günlerinde babasının Kûfedeki vaazında duymuştu. Günahlardan ve ardı sıra gelecek tövbelerden bahseden İmam Hasan, verdiği her örnekte Allah'ın merhametinden bahsetmişti. Yirmi yol sonra duyacağı sözlerin ilkine nazaran başka türlü olması, az sonra dikkatini çekecekti.

Hüseyin, "Bu günahların ilki kibirdir..." diyordu... "Her ümmet bununla ikaz edilmiştir. Zira kibrin gizlileri ve aşikâr olanları vardır. Kimi kullar birinden kaçarken, diğerine tutulmaktan kurtaramaz kendini...

Hatırlayın!.. Şeytan, 'Âdem'e secde et!' emrine kibri yüzünden karşı çıktı. 'Ben ateşten yaratıldım ama o topraktandır!' dedi. Fıtratın kendisine verdiğiyle böbürlendi.

Farkındasınız!.. Ümeyyeoğulları, 'Nebi bizdendir, Kureyştendir, bizim gibi Arapça konuşur...' diyerek mevaliye karşı böbürlenmekte. Onların hâlleri, 'Ben ateşten yaratıldığım için daha yüceyim!..' diyen şeytanınkinden farksızdır ve kibirleri aşikârdır.

Unutmayın!.. Kulun, 'Ben öncekilere benzemem, eski ümmetlerin başına gelenler bana uğramaz...' düşüncesi bile kibrin eseridir. Allah'ın indinde üstünlük takvayladır. O takva belirene kadar Allah kimi kullarını musibetlerle imtihana tutmaya devam edecektir. Hiç kimse, 'Resûl Evlâdıyım, Allah'a yakınım, bana bela uğramaz!' demesin."

Hâşim bu keskin muhtıra karşısında ilk kez gönlündeki umudun kaynağını sorguluyordu. Allah'ın yüceliğine olan sarsılmaz inançla mı umut ediyordu? Kendini tarttıktan sonra sezinlemişti. Umut addettiği, aslında hayrın içine gizlenmiş sinsi bir kibirdi. "Birileri çıkacak ve bizi yarı yolda koymayacak. Çünkü biz Allah'ın En Sevgili kulunun yakınlarıyız!.." beklentisi, korkuların bastırılması için sadece bir araçtı. Yüreğine çöken haşyetin altında ezildiğini hissediyordu. Kabul etmeliydi... Resûl'ün amcazadesi olması ve İmam'ın ardınca yola devam ediyor oluşu kendisine yardım edileceğinin şartı değildi. İçindeki bir ses, "Yardım?.." diye sorduğunda, gönlünün ve zihninin yeniden çatıştığını hissediyordu. Allah'ın yardım vaadi ne hakkındaydı? Rab, Kendisi için yola çıkanlara asla canlarının yanmayacağını mı garanti ediyordu? Hâlbuki birçok Nebi bile aydınlatmaya çalıştığı insanlarca işkencelere uğratılmışlardı.

Bu sorgulamalarda yalnız değildi Hâşim. İmam'ın Allah indindeki yerini, musibet karşısında zırh edinilemeyeceğinin beyanı kimi kaleleri sadece sarsarken, kimilerini de birer birer yıkmaya başlamıştı.

Abbas'ın da sezinlediği gibi, İmam'ın sözleri Zülfikâr'dandı. İki ucu da keskindi. Şeytan nasıl sağdan ve soldan yaklaşabiliyorsa, Velayet de insanı her iki yönden kuşatıyordu. Kitabın Allah için, *"İki doğunun ve iki batının Rabbidir..."* demesi de buna benziyordu. Celâl ve Cemâl arasındaki kulun yegâne esenliği Rabbine teslim olmasındaydı. Secdeye kapanmıştı. "Muradın muradımdır Allah'ım!.." diyordu... "Canı veren, canı alır. Sen dilediğine dilediğince yardım edensin. Hükmüne hakkıyla teslim olabilmek için yardımına talibim. Acizliğimle beni baş başa bırakma!"

Zeyneb'in oğlu Muhammed de secdedeydi. Az evvelki sözlerden anlamıştı ki, İmam, Allah'ın adaletine talipti. Zulmete karşı Allah'ın rızasını gözeterek kıyam eden İmam'ın Mutlak Adil'le ilişkisinde kendisine ve yakınlarına bile ayrıcalık isteği yoktu.

Ümmü Gülsüm de aynı noktadaydı. Kendisi o güne değin hep Rabbinin merhametine talip olagelmişti. Rahmaniyet ve Rahîmiyet üzere Rabbini ananlardandı. Gönlü Adil'e açıldıkça titriyordu. Yine de, "Ey Allahım! Adaletinle değil, merhametinle muamele et!" demekten alamıyordu gönlünü...

Zeyneb üç İmamet arasında gidip gelmekteydi ha bire. Babası da, kardeşleri de Allah ve Resûl'ünden aldıkları ışıkla farkı ortaya çıkartan İmamlardı. Onlar mücadele ahlakında, ilimde, idrakte ve irfanda hak ile batılı birbirlerinden ayırmışlardı. Ve şimdi Resûl'ün adalet üzere yürüyen Oğlu, takipçilerine daha büyük nimetlerin önünü açmak için onları kibrin her türlüsünden arınmaya çağırıyordu. Bu öylesine keskin bir çağrıydı ki, Hüseynî yol, saliklerine tek tek "Üzerindeki tüm kimliklerden sıyrıl!" diyordu: "Emek sarf edilmemiş tüm hasletlerden soyunup sende kalanların bedelini öde!"

Zeyneb de secdeydi. Tıpkı kardeşi Ümmü Gülsüm gibi Rabbinin adaletine değil, merhametine sığınıyordu. Adalet üzere yürüyecek olan azimet sahibi gönül erlerini düşünürken artık kendinden geçivermişti. Hüseyin *"illallah"* diyerek secdedekileri ayağa kaldırmasa, sanki oracıkta ruhunu teslim edecekti. Doğrulduğunda İmam'a bakmaya korkuyordu hâlâ. Boynunu büküp yüzünü önüne düşürdü. Kerhen de olsa başını kaldırabildiğinde, karşısında Dedesini görmüştü. Hırka-ı Şerif'in içindeki baştan ayağa Oydu.

Rahmetin ve Adaletin Nebisi, Cemîl'in ve Celîl'in Kulu...

Bir an sonra kendisine gelebildiğinde, İmam'ın ikinci günahtan bahsettiğini duyacaktı.

"Hatırlayın!.. Şeytan, Âdem'le Havva'yı neyle kandırmıştı? Sonsuzluk ve gücü her dem zinde bir mülk... O ikisi kendilerine vaat edilenin büyüklüğü karşısında Allah'tan gayrısından gelen nimete tamah ettiler. Bir an bile olsa hırslarına yenik düştüler.

Bu hırsın aşikâr olanını daha dün Muaviye'de gördük. Allah'ın adı üzere verdiği sözü dünyalık menfaatler uğruna ayaklar altına aldı.

Peki, siz, ey itrete gönül verenler! Cennette size vaat edilen sonsuz yaşam için mi İmamınızın ardınca gelmektesiniz? Yoksa Sevgililer Sevgilisine kavuşmak mıdır dileğiniz?

'Cennet annelerin ayakları altındadır...' diyen Nebi'nin Oğluyum. Bilirim ki, o anneler karşılıksız sevenlerdir. Onların işareti, istemeden sevebilmektir. İşitin ve belleyin ki, cennetin tüm nimetleri şu ayaklarımın altındadır. Varsa Evlâd-ı Resûl'e refakatinde cennet arzusu olan, dönsün geri!"

İmam'ın küçük kızı Fâtıma o an sezmişti. Babası cennet bile olsa mahlukun hiçbir nevine talip değildi. Hayrı ve şerri, iyiyi ve kötüyü, güzelliği ve çirkinliği yaratan Âlemlerin Rabbinden gayrı her türlü muratlara kapamıştı gönlünü...

Ali Evsad'ın eşi olan büyük Fâtıma ise ümmetin selameti için hakkından feragat eden babasını hatırlamıştı. Onun ilkeler üzerine bina ettiği feragatin amcası İmam Hüseyin'le birlikte devam ettirildiğini seziyordu. Önce terk-i dünya, sonra terk-i ukba...

Ali Evsad'ın gönlünde dedesi İmam Ali'nin sözleri vardı. Hem, "Görmediğime inanmam..." diyen, hem de gördüğü putları kıran Feta, ne anlatmak istemişti? O an gönlüne akanlar secdeye kapanmasını emrediyordu. Çöl rüzgârına kapılmış yaprak gibi titrerken, kalbindeki sesten gayrısı yoktu. Her adımda yineleyerek "Hû" dedikçe, bu nida tüm kâinatın ritmi oluvermişti. Vecd ile kendinden geçerek O'nu anıyordu.

İmam, az evvel kibir konusunda işittiklerinden sonra hırs üzerinden de yürekleri sarsılanlara şimdi de üçüncü günahı açacaktı:

"Hatırlayın!.." diyordu... "Yeryüzüne indirildikten sonra Âdem Baba ve Havva Anamıza Allah evlatlar nasip etti. İkisinin adları Hâbil ve Kâbil'di. *Allah'a yakın olmak için kurban adamışlardı.* Hâbil'inki kabul görmüş, Kâbil'inki reddedilmişti. Bunun

üzerine hasetliği kabaran Kâbil nefsinin sesine uyup kardeşini öldürdü.

Ey Evlâd-ı Resûl'e gönül verenler!.. Kitabın anlattığı bu meselede katil de Nebi oğluydu, maktul de... Bilirsiniz, benim ceddimle Yezidinkiler Abdimenaf'ta buluşur. Bizler İbrahim Nebinin neslindeniz. O Nebi ki, *Rabbine, 'soyumdan da İmamlar çıkar...' dediğinde, Allah, 'Benim ahdim zalimlere erişmez...' buyurdu.*

Ve yine bilirsiniz!.. Âl-i İbrahim'den olup da Allah'ın ahdinin erişmediği zalimler nesiller boyunca Kâbil misali hasetliklerle Resûlullah'ı ve ümmetin İmamlarını güçlerinin yettiğince zora sürdüler. Oysa Dedem Resûlullah kan hesabı gütseydi, Mekke'nin fethedildiği gün Ümeyye'nin zalim evlatlarını affetmezdi. O rahmet olarak geldiği kâinatta merhametini adaletinin önüne aldı. Tövbe ettiğini söyleyen zalimlerin canlarına ve mallarına dokunmadı. Kan davalarının her türlüsünden ümmetini men ederken işe kendi yakınlarıyla başladı. Hâşimîlerin bu tür davalarını tek taraflı olarak bitirdiğini ilan etti.

Abim İmam Hasan, Dedesinin izinden giderek muhatapların karşılıklı olarak bunu akdetmelerini sağladı. Devran döndü. Kâbil'in itreti ilk fırsatta Hâbilinkilerin kanına girmeye başladı."

İmam'ın baba bir kardeşlerinin en küçüğü olan Osman, bu üç günahın sonuçlarını düşünüyordu. Kibir, İblis'i Allah'ın indinden uzaklaştırmıştı... Hem de yerilmiş ve lanetlenmiş olarak. Hırs, Âdem Baba ve Havva Ana'yı cennetten çıkartan günahtı. Hasetliğin sonuysa kardeş katliydi.

Atik'e göreyse kibir imanları, hırs nefisleri, hasetlikse canları heba eden günahlardı. İçten içe, Şeytan gibi günahta ısrar edenlerden değil, Âdem ve Havva misal tövbe edenlerden olmaya talipti. Tevvab ve merhametli Rabbe boyun büküp af niyazıyla secdeye kapandı:

"Adaletine değil, merhametine sığınıyorum!.." diye yineliyordu ha bire...

Bu esnada İmam ayağa kalkıp halkanın ortasına geçmişti. Herkesin doğrudan doğruya kendisini görmesini istiyordu. Bal rengi gözleri birbirlerinden ayıran o boyuna çizgi belirginleşirken, "Sözlerime kulak verin!.." diye seslendi:

"Allah yola devam edecek olandan da, geri dönenlerden de razı olsun. Ben sizlerdeki hakkımı helal ediyorum!"

Dil mimlenince, hızlı adımlarla çadırına yönelmişti. Rübab'la birlikte içeri girdiklerinde bakışları Ali Asgar'ın üzerindeydi. Kundağında sessiz sakin şekilde uyumakta olan balasını izliyordu. Ellerini yanaklarında gezdirirken ateşinin olmadığını hissedince, ak yüzünde beliren tebessümü eşiyle de paylaştı.

"Hamdolsun!.. Bugün daha iyi!"

Uyanınca kucağına almıştı oğlunu. Balanın gül tenini koklarken, "Babamın torunu..." diyerek seviyordu. Az sonra Rübab'ın hayran hayran kendisini ve evladını izlediğini fark edince, diğerlerini de çağırmasını istedi. Ali Ekber, Ali Evsad, Sukeyne ve Fâtıma da geldiklerinde... Üç oğul, iki kız, annelerden biri ve baba, yedi can aynı çadırın içindeydiler. Evvelce vefat eden iki eşi, iki oğlu ve bir kızı da dâhil olmakla toplam on iki canlık Âl-i Hüseyin'in o günkü mevcutları aylar sonra ilk kez baş başalardı.

Maaile olmak en çok Fâtıma'yı sevindirmişti. Yüzünde gülücüklerle yerini değiştirip babasıyla annesinin arasına oturuverdi. Hacer'ül Esved misali her dem öpülesi eller, saçlarını okşamaya başlayınca şımartılmayı özlemiş on bir yaşındaki bir kız saflığıyla iyice sokuldu babasına. Bu esnada Sukeyne'yi de yanına çağıran Hüseyin, iki kolunun altındaki kızlarına sımsıkı sarılmış hâlde karşısı sıra oturan Ali Ekber ve Ali Evsad'ı izliyordu.

"Hamdolsun!" dediğinde, niyeti gözlerine de yansımıştı. Kimi Nebilere bile nasip olmayan maaile Allah inancında buluşmanın şükründeydi. Aynı Resûl'e tabi olmuşlar, aynı aşk ve idrakte toplanmışlardı.

Bir kez daha "Hamdolsun!.." derken bakışları Rübab'daydı bu kez. Ondan da, evvelce vefat etmiş olan iki eşinden de razıydı. Hayırlı evlilikler nasip etmiş olan Rabbine bir kez daha şükrediyordu.

Fâtıma başlarda fark edememişti ama usul usul işkillenecekti. Mekke'deyken yaşadıkları anları, "Son Ramazan, son itikâf" veya "son umre" şeklinde değerlendirmişti. Oysa şimdi babasının büsbütün helalleşmeye başladığını hissediyordu. Aylar sonra ilk kez bir aradalarken herhangi bir ailenin herhangi bir gününü yaşıyorlarmışçasına kayıtsız olmak arzusundaydı. Hatta utanmasa, sıradan olamadıklarına hayıflanacaktı. Biliyordu, ümmete bırakılan iki emanetten biriydiler ve Sekaleynden olmak bedel istiyordu. En azından kendi kendilerinin değillerdi ya, yıllardır ümmetin maddi manevi dertleri babalarını çekip almaktaydı bir şekilde. Bu günleri de özleyeceğini düşünürken gözlerinin yaşarmasını engelleyememişti. Yanaklarından süzülen iki damlada ninesi Fâtımatü'z-Zehra'nın vakur hüznü vardı. İncecik parmaklarıyla gözyaşlarını silerken, o da, "Hamdolsun!" deyiverdi.

Bu esnada Ali Ekber'in aklında dışarıdakiler vardı. Babasının erkenden çadırına geçmesindeki bir sebep de kafileyi terk etmek isteyenleri rahat bırakmaktı. Yoldaşlarının, kendisini gördükçe utanacak olmalarından bile çekinen bir nezaketin sahibi mi az evvelki celali dillendirmişti?

Ali Evsad'a göre Allah'ın kalpleri her an evirip çevirmesinin bir anlamını da buradaydı. Nasıl ki kul bir dem sebat edip bir dem tamahkârlığa meyledebiliyor veya bir konuda mutmainken başka bir konuda şüphelere düşebiliyorsa, veliler de hilm, celal, adalet yahut merhamet üzere gezinebiliyorlardı. Resûlullah'ın İmam Ali hakkındaki sözünü hatırlamıştı: "Her kim Âdem'in ilmini, Nuh'un azmini, İbrahim'in hilmini, Musa'nın celalini ve İsa'nın takvasını görmek dilerse Ali'ye baksın!"

Üstelik Büyük Dedesi, "Ümmetimin velileri İsrailoğullarının Nebileri gibidir..." demişti. Bu benzerliğin zahirî yönü velilerin de

bir kısım insanlarca anlaşılamayıp muhalefet görmeleri, bâtını yönüyse o Nebilerle tahakkuk eden hâlleri kuşanabilmeleriydi.

Hüseyin, "Allah gecenizi hayretsin!.." deyince, her iki Ali de daldıkları düşüncelerden birer birer sıyrılmışlardı. Babalarını aynıyla yanıtlayıp kendi çadırlarına geçtiklerinde, yarınki yolculukta kimlerin kendileriyle devam edeceğini düşünüyorlardı.

Gecenin son demlerinde, sabah namazı için bir araya geldiklerinde, Abbas mevcudu sayarak, "Yirmi üç çadır kalmış!.." deyiverdi. Hâşim'in aklı gidenlerdeydi doğrudan. "Dün gece seksen kişi daha kafileyi terk etmiş!" diyordu.

Hüseyin yine dönenlerin asla kınanmamasını isteyince, Hasan'ül-Müsenna amcasının neden bunu tekrarladığının merakındaydı. İmam terk edişlerin devam edebilmesi için kalanları da cesaretlendiriyordu sanki. Ruhsatla başlayan ve rızalıkla devam eden bu sessiz vedalaşmalar seçkinleri ortaya çıkarmak içindi. Farkındaydı... Her geçen gün biraz daha ateşe yaklaşırlarken sebat edenler pişiyor, eleğin üstünde kalanlarsa birer birer bütünden ayrılıyorlardı. Seçim ve ayrım "estefa" ve "ıstıfa"dandı ya, Âlemlere Rahmet Mustafa'nın varisi, Dedesinin sünnetince yürüyordu. Kafile sefere başladığında gönlü seçip ayrılmalardaydı hâlâ. Üç hafta önce Mekke'den çıktıklarında şehir hac nedeniyle on binlerce mümin ağırlarken, hepi topu üç yüz yirmi kişi İmam'ın ardına düşmüştü. O vakitler sayılarını Bedir Ashabıyla kıyas edip içten içe bunun huzurunu yaşamıştı. Ama şimdi mevcutları üçte bir bile değildi.

Öğle vakti Zubale mevkiine ulaşmışlardı. Uzun zaman sonra ilk kez bir köyle karşılaşmaları Abbas'ı sevindirmiş ama bir o kadar da düşündürmüştü. Hem kesimlik hayvan almaları gerekiyordu, hem de ekmeklik un... Hurmaları da tükenmek üzereydi. Harcamalardan sorumlu olan Abdurrahman bin Müslim'le kafa

kafaya verdiklerinde, konuyu Hüseyin'e aksettirmeden çözmek dileğindeydiler. Oysa Resûl'ün Oğlu onlardaki sıkıntılı hâli fark edip yanlarına gelmişti. Avuçları arasında sımsıkı tuttuğu kolyeyi hiçbir sözle bezemeksizin Abbas'a uzatıverdi. Alır almaz tanımıştı Abbas. İki yıl önce onu yeğeni Sukeyne'ye hediye etmişti. Kızcağızın boynundan çıkarılan bu kolye iki-üç günlük iaşe bedeli olacaktı. Az sonra köylülerle pazarlık etmeye başladığında içinin titrediğini hissetti.

Belki bu köylüler de üç-dört ay önce İmam'a mektuplar yazıp beldelerine davet edenler arasındaydılar. Şimdi lalettayin bir kafileyle ticaret yaparcasına birkaç keçi, üç-beş ölçek un karşılığında ne alabileceklerini konuşuyorlardı. İçinde kabaran hissin hışım olduğunu sezinleyince, az evvelki düşüncelerini bastırmaya çalıştı. Hüseyin'in niyeti belliydi ve hiçbir yaratılmışa bel bağlamadan yola çıkmıştı. Keçiler ve unlarla birlikte kafileye dönerken gönlü başka bir noktadaydı. İnsanoğlu her ne kadar bir şeylere inansa da, yaşadıklarının bire bir etkisiyle, olmadık bir anda hiç ummadığı olaylardan etkilenebiliyordu. Otuz bin davet ve biat sahibinin hayfını az kalsın şu baldırı çıplak iki-üç çobana yükleyecekti. Düşündükçe utanmıştı. Sonuçta beşerdi ya, sıkıntılar bir yerden patlak veriyordu işte! Yeter ki kendinde bunu fark edebilsin ve hâlini düzeltebilsindi. Belli belirsiz bir mırıltıyla, "Nefsimizle bizi baş başa bırakma, ya Rab!" deyiverdi.

Çevresi volkan kayalarıyla örülü Akik Vadisine ulaştıklarında vakit ikindiyi geçmişti.

Keşif için birkaç saat önce kafileden uzaklaşmış olan Ali Ekber'in dörtnala koşturarak gelişi, zihinlere yeni haberler vazediyordu. Hüseyin, Zülcenah'ı sürüp kafilenin önlerinde oğlunu karşıladığında Abbas ve Hâşim de yanlarındaydı.

Ali Ekber sanki atının üzerinde konuşamayacakmışçasına inmişti hemen. Birkaç adım ilerleyip Zülcenah'ın yularını yakaladığında başını yukarı kaldırıp babasına bakıverdi.

"İleride bir ticâret kervanıyla karşılaştım. Dediklerine göre, Ubeydullah, Kays'ı yakalamış..."

Hüseyin de atından inince tüm kafile durmuştu. Hâşim içi titreye titreye, "Şehit mi etmişler, esir mi?.." derken, Ali Ekber babasının eline uzandı.

"Başımız sağ olsun!.."

Bal rengi gözler kuzey ufkunu tarıyordu. İki günlük mesafedeki Kûfe'de yaşanan zulümler sanki aradaki mesafe ortadan kalkmışçasına İmam'ın gözlerinin önündeydi. O yiğit Kays, Haydar ve evlatlarına küfretmesi için zorlanmış, direnince ibret-i âlem niyetine her iki kolu kesilerek şehrin surlarından aşağı atılmıştı.

Hüseyin'in çöl semasına bıraktığı gür nida, "Selam olsun sana, ey şehid!.." diyordu:

"Sen ki Seyyid'ül-Şüheda Hamza ve Câfer-i Tayyar ile birliktesin. Ceddime selam ilet! Hüseyin yolundan dönmedi, dönmeyecek..."

Yeniden atının sırtına çıkan İmam, Müslim'in ve Kays'ın katliâhlarına doğru ilerlemeye devam edecekti. Yanına Kays'ın babası gelmişti. Atını Zülcenah'ın bir adım gerisinden yürütüyordu.

İçi yanmıştı Musahhar'ın. Yirmi iki yıl emek verdiği gülünü Kûfe'de solduranlara lanet etmek istiyor, boğazları düğüm düğüm oluyordu. Aklı Kays'ın doğduğu gündeydi. Müjdeyi alır almaz fakir fukaraya sadakalar dağıtmış, yetinmeyip oğlunun saçının ağırlığınca altını şehitlerin ailelerine bağışlamıştı. Oğlunu üç yıl önce evlendirmiş, bir sene önce onun sayesinde ilk kez dede olmuştu. Şu an Mekke'deki torunu, babasının şehit edildiğinden habersiz şekilde belki mışıl mışıl uyuyor, belki de iki damla süt için ortalığı velveleye veriyordu. Düşündükçe ezilmişti yüreği.

Yine de bir yanıyla huzur doluydu. Şükrüne İmam'ı da şahit kılmak istercesine, "Hamdolsun!.." deyiverdi... "Kırk dört yıllık ömrümde babana, abine ve sana yoldaş olmayı nasip eden Allah'a hamdolsun. Oğlum senin izince şehit oldu. Allah bana ve

oğluma lütfettiklerini inşallah torunum ve diğer yakınlarımdan esirgemez."

Hüseyin'in "âmin" deyişi, Musahhar'daki yangınları söndüremişti elbet. Yine de kaza ve kadere isyan etmeyecek denli teselli vardı. Hüznündeki vakarla yoluna devam edecekti.

Geceyi geçirmek üzere çadırlarını kurmaya başladıklarında, Ali Ekber yine keşiften dönüyordu. Bu kez yanında üç de bedevi vardı. Habib'in bahsettiği Beni Esad kabilesindendiler. Resûl'ün Oğlu'nu ihtiramla selamlayıp musafaha etmişlerdi. Üzerlerindeki telaşlı hâl mühim bir haber getirdiklerinin emaresiydi.

— Ubeydullah üzerinize bir ordu gönderdi. Bugün yarın sizi karşılar...

"Kaç kişiler?"

— Bilmiyoruz. Belki on bin, belki daha fazla. Valinin atlarına seyislik yapan akrabalarımızdan duyduk. Geride hazırlanan başka birlikler de varmış.

Habib izin isteyip söze giriverdi:

"Diğer aşiretlere haber verdiniz mi? 'Resûl'ün Oğlu Kûfe önlerinde...' dediniz mi?"

— Ulaşabildiğimiz her köyde, her beldede bir bir anlattık. Kimileri ah vah edip sızlanmakla yetindi. Kimileri hazırlık yapmak için birkaç gün süre istedi. Allah'ın izniyle tez zamanda katılırlar bize...

Umutsuzlukla başlayıp umutla biten sözler Hâşim'in gönlünü bir an titretmişti. Ama dün gece İmam'dan duydukları kulaklarındaydı hâlâ. Ötesini berisini daha fazla kurcalamadan, "İnşallah!" deyiverdi.

Bu esnada sofra hazır olmuştu. İmam'ın buyur etmesiyle hep beraber yemeklerini yemişler, sonra akşam ve yatsıyı birleştirerek namazlarını eda etmişlerdi. Bir hafta öncesine kadar günün en sakin demleri saydıkları ama artık sebatkâr gönüllerin bile zor-

landığı sohbetin vaktindeydiler. Ortalarında yanan bir ateşin etrafında, yine İmam'ın sağında ve solunda olacak şekilde halkalanmışlardı.

Sam yeli dâhil, yeryüzünün tüm sesleri kesildiğinde, Resûl'ün Oğlu evvela gönlündekini dinlemek istercesine gözlerini kapatıverdi. Ay sondördünde olduğu için sadece sol yanı ip gibi incecik hâlde aydınlıktı. Yıldızlar gözlerini kırpıştıra kırpıştıra bir yanıp bir sönüyor ama yerlerini belli etmekten de beri kalmıyordu.

Bal rengi gözler gecenin karasına kandilcesine açıldığında herkes diz dize, gönül gönüleydi yine. Hüseyin daha önce girdiği ama devamını getiremediği konuyu dillendiriyordu.

"Kul, Allah'a nasıl yaklaşır?"

Sorunun vazettiklerini önce kendi içlerinde tefekkür edebilmeleri için yoldaşlarına zaman tanıyacaktı. Tek tek refiklerini gezmeye başladı.

Ümmü Hâni'ye göre, Allah'a yaklaşabilmesi için kulun samimiyet üzere yola devam etmesi şarttı. Sadakatini zihnine, gönlüne ve işine gücüne yansıtan kul, O'nun rızasını gözeten salih amellerle Allah'a doğru olan yolculuğuna devam edebilirdi.

Ümmü Gülsüm yakınlaşmanın arzuyla başlayacağından hareketle, "Önce aşk" demişti. Aşk olmadan kul Allah'a yaklaşamazdı. Aşında ve işinde O'nu sevip özlemeyenin, Allah'ı yarattığı her şeyden daha fazla sevmeyen kişinin O'na yürümesi, "Gel ey kulum!.." hitabına muhatap olabilmesi mümkün değildi. Çölleri aşmak için nasıl binitlere ihtiyaç duyuluyorsa, bu yol da aşkın sırtında katedilecekti. O güzeldi, güzeli severdi. O'na talip olanların gönlündeki En Güzel olandı. O, Hüsn-ü Aşk'tı...

Hüseyin, "Hatırlayın!" diye seslenip zihinlerde, "Cibril Hadisesi..." olarak yer eden, yıllar önce yaşanmış bir olayı aktarmaya başladı.

"Cemaatin o güne kadar görmediği bembeyaz kıyafetler içerisindeki bir adam mescide geldi. Selam verip Nebi'nin yanına

oturdu. Sormaya başladı: 'İslam nedir?' Dedem Resûllullah cevaben buyurdu ki, Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in O'nun kulu ve Elçisi olduğuna şehadet etmendir. Namaz kılman, oruç tutman, gücün yetiyorsa zekât vermen ve Beytullah'ı haccetmendir.

Yabancı yine sordu: 'İman nedir?'

Dedem buyurdu: 'Allah'a, peygamberlerine, kitaplarına, meleklere, hesap gününe, kaza ve kadere inanmandır.'

'Peki, ihsan nedir?'

'Allah'ı karşında görüyormuşsun gibi O'na kulluk etmendir. Sen O'nu göremesen de, O seni görüyor.'

O yabancı duyduklarını tasdik edip mescitten çıkınca, Dedem Resûlullah Ashabına dönüp, 'Giden Cebrail'di...' dedi."

Müslim'in oğlu Abdurrahman, İmam'ı dinlerken soru ve cevapların sırasını düşünegelmekteydi. İslam ile başlayan bahsin iman ile devam etmesindeki işareti ararken, Hucurat Suresindeki bir ayeti hatırladı. Tebliği yeni kabullenmiş bir kısım insanların, "iman ettik" demeleri, Kitabın ikaz konusuydu: "*Daha iman etmediniz ama 'İslam olduk' deyin. İman henüz kalplerinize yerleşmedi.*"

Anlayabildiği, İslamın zahire bakan ilk mertebe olduğuydu. İman ise içe dönüktü ve kalbîydi. Nitekim mezkûr ayetin devamında, "*Müminler ancak Allah ve Resûlü'ne inanan ve ondan sonra inançlarında şüpheye düşmeyen, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihat edenlerdir...*" denilmekteydi.

Zeyneb'in oğlu Muhammed ihsanı düşünüyordu. Bu kelime "güzellik" ile aynı kökenden geliyordu... Tıpkı "Hasan" ve "Hüseyin" isimlerinde olduğunca...

Sukeyne'nin de gönlünde ihsan vardı. Kelimenin "affetmek, lütuf, iyilik" gibi anlamlar barındırdığını da biliyordu. İhsanı zahir ve bâtın olarak iki şekle ayırmıştı. Ona göre dışa bakan mana, kullara karşı güzel ahlâkla muamele etmek, içe bakan manaysa

Allah'a görünür şekilde olduğumuzu unutmadan kulluğa devam edebilmekti.

Hüseyin sözlerine devam ederken muhataplarını tek tek seçip ayırırcasına, "Ey inanıp teslim olanlar!.." deyiverdi... "Allah'a yakınlaşmak istiyorsanız, O'nun size şah damarınızdan daha yakın olduğunu unutmayacaksınız. 'Ben göremesem de O beni her an görüyor...' şuuruna erişip buna uygun yaşayacaksınız ve '*ihsanın karşılığı ihsandır*' düsturunca amel edeceksiniz. Ta ki ihsanı kuşanıp muhsinlerden olana dek...

Ne diyor Kitap?

Kim muhsin olarak yüzünü Allah'a teslim ederse, onun hak ettiği karşılık Rabbinin katındadır. Öyleleri için ne korku vardır, ne hüzün."

Hüseyin sözün devamında ayağa kalkmıştı. Gecenin örttüğü ve gözlerin görebildiği her şeyin kendisini izlemesini istiyordu. Sesi perde perde yükselecekti.

"Karşınızdaki insan vahyin indiği evde büyüdü. Kitap, '*Allah'ın sana ihsan ettiği gibi sen de ihsanda bulun...*' diyor. Allah'ın kendi Ev Halkına ihsan ettiklerini ümmetiyle paylaşan Resûl'ün Oğlu'yum. Bilirim ki, *Allah'ın rahmeti muhsinlere yakındır.*

Hatırlayın!.. Allah sadece Dedem Resûlullah için '*Âlemlere Rahmet'tir*' buyurdu. Ve Ona *iki yay kadar, hatta daha da yakın* olmuştu. İşitin ve belleyin ki, işte O Resûl'ün yakınlığı muhsinleredir."

Abbas'ın anladığına göre, Allah'a yakınlık ile Resûl'üne yakınlık arasında kul için fark yoktu. Kitap bu yüzden insanları kâh iman etmeye, kâh itaate çağırırken "*Allah ve Resûlüne*" diye tekrarlıyordu.

Zeyneb'in ortanca oğlu Avn, Resûl'ün muhsinlere yakınlığından hareketle kulu Allah'la her an irtibatlı kılan ihsanı ümmetin velilerine hasretmişti. Muhsinler diğer kullara da ihsana nail olma

yolununu gösterenlerdi. Allah'a doğru yönelişte olan kula yardım etmek onların en temel görevleriydi.

Hasan'ül-Müsenna az önceki ayette işaret edilen muhsinin amcası İmam Hüseyin olduğuna kanaat getirmişti. Aynı ayetin devamını düşünürken teni ve yüreği haşyetle sarsılmaya başladı. Kelâmullah'ın gönlüne vazettiklerine dayanamıyordu. Nitekim Hüseyin de mezkûr ayeti başından alarak yeniden dillendirecekti.

"Allah'ın rahmeti muhsinlere yakındır.
Rahmetinin önünde müjdeci olarak rüzgârları gönderen O'dur.
Rüzgârlar ağır bulutları yüklendiğinde
Onu kurak memleketlere götürüp onunla yağmur yağdırır ve
Onunla her çeşit ürün yetiştiririz.
İşte biz, ölüleri böyle diriltiriz.
Gerekir ki düşünüp ibret alırsınız."

Hüseyin ayeti tekrarlarken Zeyneb de yeğenindekine benzer sezgilerle donanmıştı. Buradaki *rahmet*, Resûlullah'tı şüphesiz. *Müjdeci rüzgârlar* Ona yakın duran muhsinler olmalıydı. *Ağırlaşmış bulutlar* yürekleri zorlayacak olan imtihanlardı. *Kurak memleketlerden* muradın vicdanının sesini duyamayan ümmet olduğuna kaniydi.

Kardeşinin Şair Ferezdak'a verdiği cevap kulaklarındaydı yine: "Kişinin kendisini ve sevdiklerini tasadduk edebilmesi en büyük sadakadır."

Bir an şehadet parmağını ısıran Zeyneb içinde birikenleri açık etmemeye çalışıyordu. Hissettiklerini kendinden bile sakınamayacak olsa metanetini yitirecekti âdeta. Farkındaydı. Görüp gözünü çeviren, duyup kulaklarını kapatanların yeniden uyanabilmesi için aldıklarını veren o Muhsin, ümmetin vicdanını diriltmeye gidiyordu. Üstelik bu uğurda kendisinin ve dahi sevdiklerinin canlarını hiçe sayarak...

Sukeyne mezkûr ayetin bazı yerlerinde failin sadece Allah olduğu belirtilirken, bazı yerlerinde çoğul zamir kullanılmasını dü-

şünegelmişti. Müjdeci rüzgârları gönderen O'ydu elbette. Ama kurak beldelerde her çeşit ürün yetiştirip ölüleri diriltirken fail "biz" oluyordu. Hissediyordu ki, buradaki işaret "*Allah'ın yardımcıları olun*!" emrinin muhataplarınaydı. Mezkûr ayetin muhsinleri, Allah'ın murad ettiği işte O'na teslim olup rızasını gözeten ve aldıklarını veren Seçkin Velilerdi.

Ümmü Gülsüm dün geceki Hâbil-Kâbil bahsinde Hüseyin'in okuduğu ayeti hatırlamıştı. Kitap, kurbanların Allah'a yakın olmak için adandığını söylüyordu. "Allah'a yakınlaşmak" ve "Kurban" kelimeleri zihninde peş peşe yankılanırken abisinin kendisini izlediğini fark etti. Bal rengi pınar kendi gözlerinin içine baka baka haşyetler saçmaktaydı.

"Kandil yakınındakilerini yakmadıkça uzaktakilerine ışık vermez. Unutmayın!.. Âlemlere Nur Saçan Resûl'ün Oğlu'yum. Dileyen bizimle yürür, dileyen geri döner. Allah gelenden de razı olsun, dönenden de!"

Üzerlerine bir ordu gönderildiği haberi ve İmam'ın geri dönüş teşviklerinin etkisiyle gece karanlığında birileri daha muhsinler kafilesini terk etmişti. Seçilip ayrılmalar daha ne kadar devam edecekti, kimse bilmiyordu ama mevcutları artık seksen kişi bile yoktu. Yine de sefer devam ediyordu ya, Hâşim sıradaki menzilleri sayıverdi:

"İkindiye doğru Şerat'ta oluruz. Yarın öğle vakti Allah'ın izniyle Kûfe'deyiz."

Kendisindeki heyecanın paylaşılmadığını görünce şaşırmıştı. Umut olmadan yola devam edilebilir miydi? Düşündükçe gönlüne kasvetler kardığının farkındaydı. Son birkaç günde budanan umut ağaçları olmaksızın içinde kabaranların durulmayacağını hissediyordu. Allah'tan merhamet ve sebat dilerken nice zor demlerde O'nun kullara nasıl yetiştiğini de hatırlamıştı. Bedir ve di-

ğerlerinde müminleri yardımsız bırakmayan Allah'tan şimdi neden ümit kessinlerdi?

İçindeki bir ses, "Hüseyin yoldaşlarını sınamak için böyle konuşuyor. Aslında o da biliyor, Allah bizimle ve sonunda bizi galip kılacak!.." diyordu. Neticede ak ile kara birkaç güne kalmaz iyice belirginleşecekti.

Abbas üzerlerine yollanan ordu haberinden sonra kafilenin genel işlerini kardeşi Cafer'e bırakmıştı. Ali Ekber ve Kûfeli Habib'le birlikte ufka kadar görünen her yeri gezip güzergâhları üzerindeki tepelerin zirvelerinden etrafı gözlüyorlardı. Henüz hiçbir hareketliliğe rast gelmemişlerdi. Bu şükredilmesi gereken bir durum muydu, yoksa hayıflanmaları mı lazımdı?.. Habib kararsızdı. Bir yandan Ümeyye ordusuyla ilgili haberlerin kof çıkması beklentisindeyken, bir yandan da kabiledaşlarının veya hemşehrilerinin gerçekten yanlarına gelip gelmeyecekleri konusunda şüpheler içerisindeydi. Gün içerisinde Hâşim'in sözlerine kulak kabartamaması da ikinci kez sözlerinde mahcup düşmekten korktuğunaydı. Herhangi bir yoldaşına karşılıksız umutlar vermekten Allah'a sığınıyordu.

Şerat kuyularına ulaştıklarında mutat ticaret kervanlarına bile rastlamamaları bir Kûfeli olarak iyiden iyiye işkillenmesine yol açtı. Şehre iki konak mesafe kalmışken, bu denli tenhalık işin içinde başka durumlar olduğunun habercisiydi. Zülcenah'ı suladığı esnada Hüseyin'in yanına geliverdi. Sözü nereden başlatacağını bilmiyordu. Sıkıntılı bir yüz ifadesiyle öylesine suskun durmaktan hicap ediyorken İmam'ın seslendiğini duydu:

"Gelenleri tanıyor musun, Habib?"

Hemen Hüseyin'in işaret ettiği tarafa bakmıştı. Kum tepeciği üzerinde kendilerine doğru gelen iki deve vardı. Güneşin harereti̇yle kaynayan ufuk tüm şekilleri muğlak kıldığından, henüz binicileri seçilememişti. O tarafa doğru koştururken onların iyi haberler getiren ulaklar olmalarını temenni ediyordu. Az sonra

öndeki devede yer alan yirmili yaşlardaki genci tanıyıverdi. O, Cenah'ın oğlu Vehhab'dı.

Peşi sıra gelen diğer devede, biri yaşlıca, iki kadın vardı. Onların kim olduklarını bilmiyordu ama Vehhab Kûfe'nin zengin ailelerindendi. Yanında korumalar olmaksızın yolculuğa çıkmasını garipsediğinden, "Nereye gidiyorsun?" diye seslendi. Vehhab henüz cevap verememişken ses yaşlı kadından geldi.

"Hamdolsun!.. Resûl'ün Oğlu burada..."

Habib onların Hüseyin için geldiklerini anlamıştı. Birlikte İmam'ın yanına dönerlerken içindeki sevinç yüzüne de yansıyordu. İkisi kadın toplam üç kişi de olsalar, Kûfe'den sözüne sadık birilerinin daha çıkmasından nasıl hazzetmezdi?

Kuyu başına geldiklerinde Vehhab bin Cenah önce musafaha için İmam'ın eline uzanıverdi, ardından yanındakileri takdim etmeye başladı.

"Bu annem Sümeyye, bu da eşim Rabia... Sizin Kûfe'ye yaklaştığınızı öğrenince gizlice şehirden kaçmak istedim. Onlar da size katılmak arzusundaydılar. Beraber geldik."

Ümmü Gülsüm ilgilenmek üzere kadınları kendi yanlarına çağırırken, Hüseyin, Vehhab'a oturmasını işaret etti. Hâl hatır sorarken ortak tanıdıkları birçok isimden de bahsetmişlerdi. Nihayet hoşbeş tükendiğinde, o ana kadar fırsat beklemekte olan Hâşim atılıverdi.

— Yolların durumu nedir? Üzerimize bir ordu çıkarıldığını duyduk.

"Ordu dün hareket etti. Ne tarafa doğru gittiklerini bilmiyorum. Kimileri sizin Basra üzerinden Kûfe'ye geleceğinizi konuşuyor, kimileri de Şerat istikametinden... Biz bu tarafa yöneldik. Şükürler olsun ki doğru gelmişiz."

Abbas abisine bakmıştı. Demek ki üzerlerine ordu gönderildiği haberi doğruydu. Her ne kadar şimdilik yanlış istikamette

kendilerini arıyor olsalar da, kısa zaman içerisinde nerede olduklarını öğrenebilirlerdi.

"İznin olursa kafile burada gecelesin..." deyiverdi... "Yanıma üç-beş kişi alıp çevreyi kolaçan etmeye gideyim. Gece yarısı olmadan dönerim."

Hâşim'in başka bir düşüncesi vardı. Ona göre Yezid'in Kûfe'deki birliklerinin Basra istikametine gitmesi, aslında hayırlı haberler olduğunu gösteriyordu.

"Basra'daki dostlarımız Resûl'ün Oğlu'na katılmak için ayaklanma çıkarmıştır. Kûfe'yi savunmasız bırakma bahasına askerler oraya gitmiş olmalı. Acele edip şehre girelim."

Mevcut yürüyüş hızını yetersiz bularak bu konudaki önerisini de açık etti: "Hüseyin yanına bir düzine silahlı genç alıp hemen ayrılsın kafileden. Sabaha kalmadan Kûfe'de olursunuz. Başlarında Ümeyye ordusu yokken karşılarında Resûl'ün Oğlu'nu gören Kûfeliler davetlerine arka çıkacaktır."

Habib'i de şahit tutmak istiyordu. "Öyle değil mi?.." diye seslendi. Onun düşünceli hâli Hâşim'e katılmadığını belli etmişti. Hem Basra'da bir ayaklanma olduğundan da emin değillerdi. Hâşim sinirlenmeye başlıyordu.

"Basralıları tanırım. Onlar sözlerine sadık insanlardır. Meydanlarda kalabalıkken sancakların altında tenhalaşmazlar."

Başta Habib olmak üzere, Kûfe'den henüz gelmiş olan Vehhab ve diğer hemşehrileri alınmışlardı bu sözlerden. Gerçi itiraz da edemiyorlardı ya, başları mahcubiyetle önlerine düştüğü esnada Hüseyin geldi yanlarına. Tek tek hepsiyle sarıldıktan sonra, "Ben sizden razıyım, Allah da sizden razı olsun!.." deyiverdi.

Bakışları Hâşim'in üzerindeydi şimdi. Sırf hemşehrilerinden dolayı bu insanları zan altında bırakıyorsa, meseleye bir de diğer vechesinden bakmasını istemişti. Tepeden tırnağa birkaç kez süzdükten sonra, "Ey amcazadem!.." diye seslendi:

"Üzerimize ordu yollayan Yezid, senin ve benim akrabalarımdandır. Şu sadık Kûfeliler, Yezid'e ikimizden de daha uzaklar. Onlardan özür dile."

Hâşim hatasını anlamıştı anlamasına ama içinin titrediğini de hissediyordu. Kötü bir niyetle ortaya atılmamıştı. Gönlü Basralıların Kûfeliler gibi ihanet etmediğini söylüyordu. Yine de özür dileyecekti.

— Hata ettim, yoldaşlarımı incittim. Beni affedecek misiniz?

Habib kendisinden on beş yaş büyük olan Hâşim'in eline uzanmıştı hemen. Musafaha ederek sanki hiç alınmadığını belli etmek arzusundaydı. "Estağfirullah" derken bir an durakalıp, "Ne söylersen söyle, haklısın!.." diye ekledi... "Bizler oturduğumuz yerden birbirlerimizi doldurduk. İmam Ali ve İmam Hasan'daki mahcubiyetlerimizi gidermek için Resûl'ün Oğlu'na sözler verdik. Ama evvelki liyakatsizliklerimiz yakamızı bırakmadı. Allah çoğumuza Hüseyin'le birlikte olmak şerefini nasip etmedi. Yine de hamdolsun Rabbimize. İmam'ın sancağı altındayız."

Habib sözlerini henüz tamamlamıştı ki, Hüseyin kat kat bağlanmış çöl başlığını açmaya başladı. Neredeyse iki kulaç gelen bu kızıl kumaşı uzunca bir sırığın ucuna bağladığında hazırdı sancak. Yoldaşları onun altında toplanırken Rabbine hamdetmeyi de ihmal etmemişti.

Altmış üç erkek, on iki kadın ve beş çocuk... Toplam seksen can Resûl'ün Oğlu'yla birlikteydiler. Üstelik gerisin geri dönen iki yüz elli küsur kişiye rağmen on beş sadık insan yolculuğun son demlerinde muhsinler kafilesine katılmıştı. Hasan'ül-Müsenna süregelen seçilip ayrılmaların bundan sonra da devam edeceği sezgisiyle niyazdaydı yine:

"Allah bizleri yolunu tamamlayanlardan eylesin!"

İkindi namazı için İmam'ın arkasında saf tuttuklarında, ilk kez mihrap niyetine önlerinde bir sancak vardı. Rüzgâr vurdukça Hüseyin'in ihram beyazı kıyafetlerinin üzerine düşen bu kızıllık

çöl ufkuna kendi rengini veriyordu âdeta. Hâşim bu sancak altında birleşecek ümmetin yeniden Saadet Asrındaki güzelliklere uzanacağı arzusuyla içinin yandığını hissetmekteydi. Câfer, babası İmam Ali'nin de bu topraklarda sancak açmışlığıyla iftihar ederken, büyük abisi İmam Hasan'ın ilk aylarında aynı sancağın yine burada toprağa indirildiğini hatırlamıştı. Biliyordu, sancaklar düştüğü yerden ayağa kalkardı. İmam Hüseyin'in yol boyu bu anı beklediğine emindi.

Yeniden yola koyulmak üzerelerken kuzey istikametinde inceden ince bir hareketlenme göze çarpacaktı. Gökyüzüyle boz kumların birleştiği o kızıl nokta, kaynayan kazanların köpükler saçması gibi fokurdayıp duruyordu ya... Henüz gördüklerinin ne olduğunu seçememişlerdi. Ali Ekber birkaç gençle birlikte o tarafa doğru dörtnala uzaklaşırken, ufuktaki şekiller gittikçe belirginleşecekti.

Evet!.. Kafileye doğru yüzlerce süvari geliyordu. Hâşim sevinmişti. Gelenler Kûfeli yahut Basralı Evlâd-ı Resûl yârenleri olmalıydılar. Yezid'in "on binlerce" denen ordusuna nazaran sayıları gayet mütevaziydı... Yine de "Hamdolsun!" deyiverdi. Umut edenlerin bekledikleri sonuca ulaşmasının huzuru tüm tenini yeni baştan dinçleştirmişti sanki. Gelenleri karşılamak için onlara doğru yürüyordu.

Beride Hüseyin'in yanında kalan Abbas bu esnada abisini takip ediyordu. Nebevî simadaki ketumiyet zırhı azıcık delinecek olsa, hemen anlayacaktı neler olduğunu. Öylesi bir dikkatle Resûl'ün Oğlu'na odaklanmıştı ki, Ali Ekber'in geri döndüğünü bile fark edemedi.

Hüseyin'in büyük oğlu konuşurken gözlerini kaçırıyordu. Süvariler Yezid adına gelmişlerdi. Daha da fenası, tamamına yakını Kûfeliydi. Bu son bilgiye Habib de inanmak istemiyordu. "Emin misin?.." deyiverdi.

Ellerinde hem Kûfe'nin, hem de Ümeyyeoğullarının sancakları var.

Habib daha yarım saat evvel Hâşim'in sözlerine alınmışken şu an yaşadıkları karşısında neredeyse hemşehrilerine lanet etmek üzereydi. Hem Resûl'ün Oğlu'nu davet edip hem de onu yarı yolda koymalarının üzerine bir de düşmanın safına geçmiş olmalarını aklı almıyordu.

"Bana müsaade edin!.." diyerek hemen ayrıldı oradan. Gelenleri karşılamak üzere atını kuzeye koşturuyordu. Az sonra, Kûfelilerin keşif koluyla karşılaştığında ilk seçtiği kişi şehrin zenginlerinden olan bir akrabasıydı. Yaklaşır yaklaşmaz yakasından tutuverdi.

"Ne işin var burada?"

— Sorun çıkarma, Habib. Gelmek zorundaydık, geldik. Oğulların ve kardeşlerin de bizimle...

Habib'in beynine kan yürümüştü iyice. "Neredeler?" diye bağırıyordu. Kalabalık arasında seçince, onlara doğru sürdü atını. Başlarında miğferleri, üzerlerinde zırhlarıyla tepeden tırnağa silahlanmış oğullarına ve kardeşlerine, "Yazıklar olsun!" diye bağırmaktaydı.

"Ya sözünüzde durup Resûl'ün Oğlu'na katılın, ya da gerisin geri Kûfe'ye dönün. Yoksa haklarım haramdır size."

Sadece iki oğlunu ve dört kardeşini ikaz için uğraşmıyordu; berideki yüzlerce hemşehrisineydi sözleri. Bunca mızraklar, kılıçlar, oklar Resûl'ün Oğlu'nu korumak yerine onun önüne çıkmak için mi hazır edilmişti?

Birliğin komutanı Kûfe'nin asayişinden sorumlu bir Ümeyye subayıydı. Görür görmez onu da uyarmaya başladı.

"Ey Hürr!.. Allah'tan azıcık korkuyorsan, Resûl'e bir parça sevgin kalmışsa topla şu adamları ve gerisin geri Kûfe'ye dön!"

— Seni Ali oğlu Hüseyin mi, gönderdi?

"Hayır!.. Kendiliğimden geldim. Söz verip sözünü bozanların bir kısmı oğlum olduğu için, bazılarının kardeşleri olduğum için,

emanete hıyanet edenlerle yıllardır komşuluk yaptığım için utancımdan kalkıp geldim. Allah ve Resûlünün aşkına geri dönün."

— Bizi Ziyad'ın oğlu Ubeydullah gönderdi. Hüseyin'le savaşacak değiliz. Yeter ki koşullarımızı kabul etsin.

"Nedir isteklerinizi?"

— Bunu seninle değil, onunla görüşeceğim.

"Öyleyse yanına iki kişi alıp takip et beni. Diğerleri burada kalacak."

Hürr, Habib'in arkası sıra giderken hayatı boyunca ilk kez Resûl'ün Oğlu'nu görecek olmanın heyecanındaydı. İçten içe, "İnşallah sorun çıkarmaz!.." diyordu. Kafileye yaklaştıkça içlerinde kadınlar ve çocuklar da olduğunu görüp rahatlamıştı. Hepi topu seksen kişilik bir kafileye güvenip dokuz yüz askere direnecek değildi ya...

Etrafındaki kalabalık açılırken, nihayet Hüseyin'i görebildiğinde tek bir hisle donanmıştı: Şaşkınlık!..

Karşısındaki insan Resûlullah'ın Oğlu olamazdı. Görmeyi arzuladığı kişi, yüzü ayın on dördü gibi parlayan yahut tepesinde kendisine bulutların eşlik ettiği bir insandı. Oysa karşısındaki sima haftalardır çölde yol almaktan mıdır, kavruk yüzlü ve sıradan biriydi. En azından Davudî bir nidayla karşılaşabilirdi. Lakin selamına mukabele edildiğinde duyduğu ses pek de farklı tınılar içermiyordu. Kûfe'de benzerine hergün yüzlerce kez rastladığı sıradan bir "ve aleykûm selam" duymuştu. Yine de Dedesinin hürmetine ihtiramla uzanıp musafaha ettiğinde, lalettayin bir ele sarıldığını fark etti. İçindeki bir ses, "Ne de olsa bir yanıyla da Ebû Türab'ın oğlu..." dediğinde, yaşadığı hayal kırıklığının gerekçesi hazırdı. Sükût-u hayalleriyle daha fazla oyalanmaksızın asıl işine geçti.

— Valimiz Ubeydullah bin Ziyad'ın emri var. Seni ve maiyetindekileri ona götüreceğim.

"Neredadir Valin?"

Kûfe'de...

"Bu kafile zaten oraya gitmekte..."

— Ama benim ve askerlerimin denetiminde şehre gireceksiniz.

"Sonra?"

— Halkın huzurunda Yezid'e biat edeceksin.

"Git, söyle Ubeydullah'a! Öyle bir niyetim olsaydı beş ay önce Medine Valisinin konağındayken Yezid'e biat ederdim."

— Bana son sözün nedir?

"Ne Dedem, ne de anam-babam-kardeşim batıla biat etmediler... Ben de etmeyeceğim."

Hürr'ü bırakıp Abbas'a seslendi: "Bu gece burada konaklayacağız... Çadırları kurabilirsiniz."

Abbas ve diğerleri mutat işlere girişirken, Hürr, "Biz de az ilerinizde olacağız..." deyiverdi. Belli ki Resûl'ün Oğlu fikrinden dönene kadar askerler onun baş ucundan ayrılmayacaklardı.

Hürr ve adamları uzaklaşır uzaklaşmaz, Hâşim usulca Hüseyin'in yanına sokuldu. Söyleyebilecek pek bir sözü yoktu, duyacağını da duymuştu zaten. Niyeti Hüseyin'le olduğunu gösterebilmekti. Kime karşıydı bu? Adını kendisi bile koyamıyordu. Yemekler hazır edilene kadar sus pus hâlde onu izlemişti. Sofraya oturduklarında da ağzını bıçak açmıyordu. İştahsızca bir-iki kez hurmalara uzanmış, sonra gerisin geri bırakıvermişti. Hâli dikkat cezbettiğinden, Hüseyin, "İyi misin, amcazadem?" diye sordu.

Hâşim "evet" de diyemiyordu, "hayır" da... Enikonu kendisini tarttıktan sonra, "Allah bilir!" deyiverdi. Bu esnada Abbas'a bakmıştı. Gözlerinde "sen haklıydın" diyen itiraflar belirdikçe ezilip büzülmekteydi. Neden sonra ayağa kalktı. Tenha bir köşe bulduğunda çölü izlemeye başladı. Sağ yanında Kûfelilerin ordugâh ateşleri uzanıyordu, solundaysa Hüseyin'inkiler...

Düşündükçe kendisine kahrediyordu. İnanmak istediği herşeyi gerçeğin ta kendisi sanmış, temennilerini umut diye pazar-

lamıştı. Üstelik daha evvel umut addettiklerinin aslında korkularını gizlemeye yarayan bir zar olduğunu sezmişken, nasıl da kendi kendisini kandırmayı başarmıştı? Otuz bin biat sahibinin ortalıktan kaybolmasına bile tahammül edemeyen gönlü, onların Yezid'in ordusuna katılmış olmalarını nasıl kaldırabilirdi?

Kabul etmeliydi... Artık yolun sonundaydılar. Gerçi İmam defaatle işaretini vermiş yahut alenen söylemişti. Kûfe'ye değil, Allah'ın rızasına yürüyorlardı. Kendi arzularının gerçekleşmesine değil, Allah'ın muradına taliptiler. Bu kafiledekilerin düşmanı Yezid değil, zulmün ve zulmetin ta kendisiydi. Bunlar hakkında düşünmek yahut konuşmak bir zaman için gönlüne huzur da karmıştı. Lakin şimdi kılıçların gölgesindeydiler. Hatiplerin en keskini tepelerinde bekliyordu.

Hüseyin'in yanına döndüğünde, doğrudan doğruya, "Neden?" deyiverdi. İçindekileri bir bir açtıkça, sebeplere inmek arzusundaydı.

Hüseyin herkesi tek bir halkada buluşturacak şekilde baş ucuna topladıktan sonra gözlerini yummuştu. Açar açmaz, "Hatırlayın!.." diye seslendi:

"İblis de âlimdi. Çoğu kula nasip edilenden fazlasını biliyordu. Ama idraksizdi... Şuurlanmamıştı, anlayışı eksikti.

Ve sizler!.. Bugüne dek gönüllerinizde ve zihinlerinizde birçok manalar alıp verdiniz. Allah'ın işaretlerini tefekkür edip kendinizce tarttınız. Bazısı üzerinizde kaldı, bazısı ellerinizden kayıp uçuverdi. Artık İblis gibi bilip bilmemekle değil, yaşamakla ve onlara sahip olmakla sınanacağımız çetin günlere kavuştuk.

Unutmayın!.. Hikmetler lokma gibi ağızda çiğnemekle sindirilmez. Nimetler nasıl bedene karışıp insan oluyorsa, hakikatlerin de sizde vücut bulması gerek."

Ayağa kalkmıştı artık. Halkanın ortasına geçtiğinde tek tek refiklerini süzüp tüm yüzleri dolaştıktan sonra, "Ey Resûl İtretine gönül verenler!.." diye seslendi... "Varsa üzerinizde bir başkasının

hakkı, helalleşmek için bugünden sonra fırsatınız olamayabilir. Size düşen, bu hakları henüz hayattayken helal ettirmektir. Gidin, o hak sahiplerini bulun ve helalleşin. Belki de bu son gecenizdir.

Unutmayın!.. Karşınızdaki insan Adilin kuludur. Hesap Soranın kuludur. Rabbim her şeyi görür ve bilir. Allah hak sahipleriyle helalleşmek için yurduna dönenlerden de razı olsun, burada kalanlardan da..."

Dil mimlenince, bal rengi gözlerini kimseyle temas ettirmeksizin çadırına geçmişti. Rübab da dâhil, hiç kimsede yanına gidecek cesaret yoktu. Zeyneb bile hayatı boyunca ilk kez onu bu denli celalli görmüştü. Kardeşinin yine adalet üzere duruşu, Seyyide'nin gönlünü türlü haşyetlere açıp sarsmıştı. Bu hâli İmam'ın şahsına münhasır addederek kendisi yine Allah'ın merhametine sığındı. Rahman, Rahîm, Latif, Kerim ve Vedud olan Rabbin kendilerine kaldıramayacaklarından fazlaca bir yük vermeyeceğinin de bilincindeydi. Mücadele edebilmek için sabır istiyordu. Metanetle ve liyakatle İmam'ın sancağı altında kalmak, onun zorunu paylaşmak arzusundaydı.

Az evvel abisinin oturmakta olduğu yere kadar yürüdükten sonra, "Dinleyin!.." diye seslendi...

"O, Âlemlere Rahmet olarak gelen Resûl-ü Ekrem'in Oğlu'dur.

Miraçta Rabbine *iki yay kadar, hatta daha da yakın* iken, yine de, 'Ümmetim, ümmetim...' diyen Habibullah'ın Oğlu'dur.

O, ümmetine bıraktığı iki emanetten biri kendi İtreti olan Nebi-î Zişan'ın Oğlu'dur.

Gayrı dileyen Hüseyin'i bırakıp geri dönsün. Dileyen geceden kara bir yüzle son nefesine değin nedametinin sesini dinlesin!

Allah'a kasem ederim ki, Hüseyin benim sizi sevdiğimden daha çok sever sizi. Ama ben onunkinden daha açık uyardım. Allah sözümü anlayandan da razı olsun, anlamayandan da..."

Abisinin yapmış olduğu şekilde, Zeyneb de çadırına geçip nefis, akıl ve vicdan sahiplerini kendi kendileriyle bırakmıştı. Bili-

yordu, kimileri kalırken kimileri de geri dönecekti. Niyeti kimseyi kınamak yahut kerhen kendileriyle tutmak değildi. Kevser'in Kızı olmanın şefkatiyle üzerine düşeni yapmış, ebedî ızdıropların önünü kesmek için en sarih şekilde yoldaşlarını ikaz etmişti.

Zeyneb'i anlayabilen kimi gönüller bu uyarının Rabbe Uzanan Yüce Dostluktaki Yardımlardan biri olduğunun farkındaydı. Velayet, Hakk'a doğru sefer eden müminlere, "*Ellerinizle kendinizi ateşe atmayın...*" ayetini bir vechesiyle daha hatırlatmıştı.

Üç haftadır İmam'a yoldaşlıkta sebat edenler yahut birkaç gün önce muhsinler kafilesine dâhil olanlar, gece boyunca akla karayı tartmaya devam edeceklerdi. Zira hepsinin de çoluk çocukları vardı; ana babaları, eş dostları vardı. Kimi yol gözlüyor, kimi aş bekliyordu. Dahası, İmam'ın da belirttiği gibi, üzerlerinde hakları olan insanlar vardı. Kul hakkıyla bu dünyadan ayrılmaktan korkuyorlardı. Zira Allah bile bunu affetmeyi Kendi üzerine almayıp hak sahiplerini aralarında baş başa bırakmıştı.

Hâşim de altmış beş yıllık hayatının en zor anlarındaydı. Gün içerisinde yaşadıkları umurunda bile değildi artık. Sadece ama sadece üzerinde kul hakkıyla ölüp gitme korkusunu düşünüyordu. İçindeki bir ses, "Bu hâlinle Resûl'ün Oğlu için can vermeyi hak etmiyorsun..." dediğinde, korkuları utanca evrilmiş, ardından o sese hak verip nasipsizliğine yanmıştı. Mekke'deyken, bir Ramazan akşamı, Hüseyin'in evini terk etmek zorunda kalışı aklındaydı hâlâ. Aynı ses, "İşte o gece nasibini teptin!.." derken yine kendisine kahrediyordu. Aklına gelen her durumda nefsini suçluyor ve "İmam'la yola devam etmeyi hak etmiyorum!" diyordu. Küçüldükçe küçülmüş, hayatının ne denli anlamsız geçtiğini fark etmişti. Utansa da, içi yansa da gün ışımadan kafileyi terk edecekti. Kararını vermişti.

Tam da o an omzuna dokunan elle irkiliverdi. Döndüğünde Abbas'ı gördü karşısında. Yüzünün yarısı meşale ateşiyle parlarken, kalan yarısı geceden de kara duruyordu.

"Sen de mi uyuyamadın?.."

Abbas az ilerideki ordugâh ateşlerini göstererek cevapladı: "İçlerinde Yezid'in üç-beş altınına kanıp Resûl'ün Oğlu'nu katletmek isteyenler olabilir. Uyumamak lazım!"

Daha sözünü bitirmeden uzaklaşmaya başlamıştı. Belli ki çevreyi kolaçan edecekti. Hâşim arkası sıra Abbas'a bakarken zihnindeki seslerin çoğaldığını fark etti. Her ikisi de geceyi uykusuz geçirmekteydiler. Kendisi öz hesabını yaparak ebedî hayatının derdine düşmüşken, o doğrudan Hüseyin'i koruyabilmek saikiyle uyuyamamıştı. İstese Abbas'ın da kendisininki gibi hesaplarla meşgul olabileceğini biliyordu. Bir kez daha nefsini kınamıştı ve bu kez farkındaydı: Yolu Velisiyle birlikte yürüyen refik vefadan, samimiyetten uzak kalamazdı. Abbas şu anın veya Hesap Gününün kaygılarını bir kenara atıp İmam'ını düşünüyorsa, kendisine düşen de aynı tavırdı.

"Sen onunla olmayı hak etmiyorsun..." diyen sesin şeytanın vesvesesi olduğundan emindi. Liyakat sorgulamasını bile kendi lehine çeviren İblis'in sağdan yanaşıp bunaltması karşısında doğru yolu gösteren Rabbine şükrediyordu. Buna vesile olan Abbas'a da müteşekkirdi. Çadırların önünde onu yakaladığında, "Git, dinlen!.." deyiverdi. Nöbeti devralmışçasına biraz da kendisi bekleyecekti.

Sabah namazı için kafilenin erkekleri saf tutmaya hazırlanırken, Abbas yine mevcudu saymıştı. Düne nazaran yedi kişi eksiklerdi. Bu esnada ordugâhta da hareketlenme başlamıştı. Bazı askerler namazlarını Resûl'ün Oğlu'yla birlikte kılmak için izin istiyorlardı. Ali Ekber kınlarının boş olması koşuluyla dileyen askerlerin katılabileceğini söyleyince, az bir mesafe arayla iki cemaat oluşmuştu Şerat kuyularında...

İlki, Hüseyin'in ardınca kıyama duran elli beş muhsin ve iki yüze yakın askerden müteşekkildi. İkincisindeyse Hürr'ün arka-

Ahmet Turgut Akbal Şahidi

sında el bağlamış yedi yüz asker vardı. Hepsi de aynı yöne bakıyorlardı ya, neticede kıbleleri bir olan insanlardı. Son oturuşta içlerinden kıraat ederek Salli-Barik dualarını okumaktaydılar. Dillerindeki söz, "Allahım! İbrahim'e ve Âl-i'ne hayır ve bereket verdiğin gibi, rahmetinle onları yücelttiğin gibi Muhammed'e ve Âl-i'ne de lütfet..." diyordu.

Celâl Abbas, Evlâd-ı Resûl'ü anmadan namaz kılamayanların hayır ve rahmetten ne anladıklarını merak etmişti. İtreti yüceltme derdiyle günde beş vakit dua eden bir zihniyet nasıl oluyor da Hüseyin'i derdest ederek bir valinin huzuruna götürmeyi düşünebiliyordu? Darlanmıştı. Selam verilir verilmez ayağa kalktı. Diğer cemaatin başı konumundaki Hürr'e seslendi:

"Ey Ubeydullah'ın eli! Kıldığın namazlardan utanmaz mısın?"

Hürr uzaktan cevap vermek istememişti. Sırtındaki cübbeyi çıkarıp usul adımlar eşliğinde Abbas'ın yanına geldi.

— Namaz Allah'ın hakkıdır. Ona dua ettik, yaptığımızda utanılacak bir şey göremedik.

"Bu namazı kimden öğrendin? Kıyamı, rükûyu, secdeyi kim gösterdi ümmete?"

— Allah, Resûlüne bildirdi. O da bizlere...

"Peki, Allah'ın Elçisi sana olan bu risaletinde bir karşılık gözetmedi mi?"

Hürr, Kuran'a ne denli vakıf olduğunu belli etmek istercesine, konuyla ilgili hatırladığı ayetleri bir bir okuyacaktı: *"De ki, uyarılarım için sizden bir karşılık istemiyorum. Ve ben kendini kabul ettirme peşinde olanlardan da değilim."*

Şuara Suresinde geçmiş Resûllerin dilinden de defaatle yinelenmişti: *"Sizden bir karşılık istemiyorum. Benim ecrim Âlemlerin Rabbine aittir."*

Abbas da sözlerini Kitaptan seçmişti. Okudukları gönüllerde "Meveddet" ismiyle yer bulan Sevgi Ayetindendi: *"De ki, ben bu*

tebliğime karşılık sizden hiçbir karşılık istemiyorum, yakına sevgiden başka..."

Hürr kendi okuduklarıyla çelişir görünen bu ayete şaşırmışken, o ana kadar her ikisini de dinlemekte olan Hüseyin ayağa kalktı. Dün geceki sözlerine atıfla, "İblis de âlimdi!.." deyip ekledi: *"Yoksa siz Kitabın bir bölümüne inanıp bir bölümünü inkâr mı ediyorsunuz?"*

Bu ikaz Hürr'ün zihnini bulanıklaştırmıştı. Allah, Kitabında hem öyle hem böyle söyleyip ardından da tamamına inanılmasını mı emrediyordu? Abbas, hâlini sezmişçesine ona derdinin dermanını işaret etti.

"İşte!.. Resûl'ün Oğlu burada... O, vahyin indiği evde büyüdü. Cebrail onun ekmek yediği sofradaydı. Merak ettiğin bir şey varsa sor ona!"

Hürr bir Abbas'a, bir de Hüseyin'e bakıyordu. Dün akşam sıradan bir insan olarak tanıdığı kişiye mi danışacaktı, yoksa henüz zihnini kemiren o ikircimle baş başa mı kalacaktı? İkincisini tercih etti:

"Vaazlarınıza Kûfe'de devam edebilirsiniz. Hazırlanın... Yola çıkacağız."

Abbas ne yapılacağı hususunda Hüseyin'e baktığında, o da toplanmalarını işaret etmişti. Lakin askerlerle birlikte gitmeyeceklerdi. Hürr araya girdi hemen. Dün geceki restleşmeden sonra Ubeydullah'a ulak çıkartmış ve Ali oğlu Hüseyin'in kendisine direndiğini, bu durum karşısında ne yapması gerektiğini sordurmuştu. Dünküne nazaran şartlarda tek bir değişiklik vardı. Âl-i Hüseyin haricindekiler isterlerse Hicâz'a geri dönebilirlerdi.

İmam, "Bunu kafiledekilere kendin tebliğ et!.." dediğinde, Hürr atını ileri geri hareket ettirip arada bir şahlandırarak, "Ey insanlar!.." diyerek seslendi... "Hüseyin'i, oğullarını ve yeğenlerini alıp valiye götüreceğiz. Sizlerle bir işimiz yok. Binitleriniz yor-

gunsa size yeni atlar verebiliriz. Dilerseniz Hicâz'a kadar yanınıza korumalar da katarız. Yol boyu emanımızda olacaksınız."

İlkin Müslim'in oğlu Abdurrahman öne atıldı, ardından Kûfeli Habib ve arkadaşları, derken Hâşim ve diğer Hicâzlılar. Hiçbirinin İmam'ı yalnız bırakmaya niyeti yoktu. Habib kılıcını kınından sıyırıp göğe doğrulttu.

"Bunu ellerimle sabah akşam bileyleyip kılı ikiye ayıracak denli keskinleştirdim. Allah'a yemin ederim ki, bu kılıç elimde paralanıp un ufak olmadıkça Resûl'ün Oğlu'nu terk etmem. Tüm Kûfe üzerime gelse, onlara Şam'ın ve Basra'nın ve Mısır'ın askerleri de eklense, kendi oğullarım ve kardeşlerim boynumu koparmadıkça bu kılıcı elimden bırakmayacağım."

Devamında Hürr'ün karşısına dikilmişti: "Oğulu babaya, kardeşi kardeşe kırdırabileceksen durma! Elinden ne gelebiliyorsa dene!"

Sözlerindeki kinayeli tehdidin yerini bulmasını temenni ederken, sözü risaletin ilk aylarına taşıyacaktı.

"Her iki tarafta henüz Müslüman olmadıkları hâlde, Ümeyye oğulları Hâşimîlerin intikam almasından korkarak Resûl'ü katledemedi. Allah şahittir ki, şu an karşımda duran Kûfeli akrabalarım, Ümeyye'nin müşrik torunlarından daha kindardır. Başına iş açma, Hürr! Seni gönderenlerin yanına dön."

Bir gece evvel tüm umutlarını kendi elleriyle toprağa veren kendisi değilmişçesine, Haşim de dirilmişti. Hürr'ün doru atını yularlarından tutarken, sağ eliyle de arkasındaki askerleri işaret ediyordu.

"Onlara güvenme! İmam Ali ve İmam Hasan'ı bile cenkte terk edebilenler sana mı sadık kalacaklar? Bak!.. Namaz vakti gelince nasıl da Hüseyin'in yanına koştular. Kendini ateşe atma, Hürr!.. Çekil önümüzden."

Hürr askerlerine bakmıştı bir an. Hâşim ve Habib haklı olabilirlerdi. Hüseyin'in yanında bir düzine Kûfeli varken, iş kılıç

çekmeye vardığında durumun karışmayacağının garantisi yoktu. Ama Ubeydullah'ın kati emrini de göz ardı edemezdi.

Yine bir Kûfeli olan Cenah'ın oğlu Vehhab da Hürr'ün üzerine gidecekti: "Kendisi bu işi bizzat halletmek yerine vali neden seni görevlendirdi, bunu hiç düşünmedin mi? Yarın ortalık karışınca bu işin kötüsü sen olacaksın ve ilk olarak seni harcayacak. Farkında değil misin?"

Hürr'ün zihnindeki tilkilerin kuyrukları iyice birbirlerine dolanır olmuştu. Atından inip Hüseyin'in yanına geldi. "Ne yapmak istiyorsun?.." diyordu... "Eğer Kûfe'ye girersen, Ubeydullah burada yaptıramadığını orada illa ki yaptırır. Sen de, yanındakiler de öldürülürsünüz. Yok sana da yoldaşların gibi Hicâz'a geri dönme izni verirsem, emre muhalefet ettiğim için benim kafamı uçururlar."

Hüseyin üçüncü seçenekten yanaydı. Ne Hicâz'a dönecek, ne de Kûfe'ye girecekti.

"Allah'ın üzerimizdeki muradı mukadder olana dek güneşin battığı yöne gideceğim."

— Tamam... Senin dediğin gibi olacak. Ama ben ve askerlerim kafileyi takip edeceğiz. Durumu Ubeydullah'a bildireceğim. Ondan gelen haberlere göre gidişata karar verilecek.

Hüseyin bunu tebessümle karşılamıştı. Dilinde Sevgi Ayeti vardı: *"De ki, ben bu tebliğime karşılık sizden hiçbir karşılık istemiyorum, yakına sevgiden başka..."*

Üstelik bu kez devamını da getiriyordu: *"Her kim güzel bir iş yaparsa, biz onun güzelliğini arttırırız. Şüphesiz Allah bağışlayandır, şükrün karşılığını verendir."*

Yezid'in Kûfeli askerlerince kuşatılmış hâlde Zu-Husum mevkiini gerilerinde bıraktıklarında mola verilmişti. Ayrı sofralarda

yenen yemeklerden sonra muhsinler usul usul saf tutarken, askerler de hareketlenmişlerdi. Sabahki gibi namazlarını Resûl'ün Oğlu ile birlikte kılmak arzusundaydılar. Ali Ekber yine kınları boş olan herkesin kendilerine katılabileceğini söylerken, Hürr askerlerine, "Durun!.." diye seslendi... "Kimse benden izinsiz onların yanına gidip gelmeyecek."

Emrine ne denli uyulduğunu teyit etmek mi istemişti, askerler Ali Ekber'in çevresinden uzaklaşınca bu kez kendisi geldi. Yol boyu türlü düşüncelerle zihninin ne denli karıştığını saklayabilmek için boğazını gererek konuşuyordu.

"Kimseyi kabul etmeyin aranıza. Ahmağın biri kan dökerse, bunun hesabını veremem!.."

Ali Ekber, Hürr'ün gergin hâlini hayra yormuştu. Üzerine gidecekti: "Kime hesap verememekten korkuyorsun? Ubeydullah'a mı, Yezid'e mi?"

— Sana ne?

Ali Ekber muhatabını tepeden tırnağa süzdükten sonra aynıyla cevapladı: "Sana ne, Resûl'ün Oğlu'na ne olacağından. Onu sen mi koruyacaksın?"

Sözleri ve duruşu dört nesil önceki Abdulmuttalib'i hatırlatıyordu. Beytullah'ı yıkmak için gelenlere, "Allah Kendi Evini korur!.." diyen ceddindeki tevekkülü aynen kuşanmıştı; üstelik bu kez ebabil kuşlarının yollanmayacağını da bilerek...

Duruşundaki izzet, işitebilenler için, "Allah bize yeter!" diyordu. O yâr ve yardımcı iken, her kul kendi hesabının derdine düşmeliydi.

"Allah'a hesap vermekten korkuyorsan, son nefeste tövbe etmeyi bekleme, Hürr... Askerlerini al ve geldiğin yere geri dön!"

Hürr duydukları karşısında sinirleniyordu iyice. İyilik yapmaya çalışırken, nankörlükle karşılandığı inancındaydı.

— Ben diyeceğimi dedim sana. Sevdiklerinin canlarına kıymet vermiyorsan, bana susmak düşer.

Onlar konuşurlarken Hüseyin vaktin farzına başlamak üzereydi. Ali Ekber muhatabının son çıkışına cevap vermeksizin muhsinlerin arasına karışınca, Hürr bir başına kalmıştı. Askerleri namazı kıldırması için kendisini bekliyorlardı. Onlara doğru ilerlerken, anlık bir tereddütle duruverdi. Ali Ekber'in yanı başında saf tutup ellerini bağladı. Resûl'ün Oğlu Maun Suresini açıktan okurken, henüz nazil olmuşçasına, duyduğu bazı sözler Hürr'ün yüreğine değiyordu.

"Vay o namaz kılanların hâllerine!
Onlar namazlarının değerine aldırış etmezler..."

İkinci rekâtın kıraatında Âl-i İmran'dan ayetler vardı: *"Kalplerinde olmayanı söylüyorlar ya, Allah onların neyi gizlediklerini gayet iyi biliyor. Kendileri rahat rahat otururken kardeşleri hakkında, 'Bize uyarlarsa öldürülmezler...' diyorlar. Onlara de ki, doğru sözlü insanlarsanız, ölümü önce kendinizden uzak tutun."*

Hürr daha önce İmam'ın karşısına çıkan çoğu kişi gibi Kuran'ın kendisiyle konuşmasından irkilmişti. Hüseyin'in babasına kimilerinin "Ebû Tûrab" diyerek küfrettiği gibi, kimilerinin de "Nâtık'ul-Kuran" hitabıyla saygı duyduğundan haberdardı. O sabah Abbas'ın Hüseyin için söyledikleri de kulaklarındaydı hâlâ.

İlk tanışmalarında onu hayallerindeki kişiye benzetemeyip lalettayin biri olarak görmesi, yerini meraka bırakıyordu şimdi. Hüseyin nasıl biriydi böyle? Bir yanıyla Resûl'ün Oğlu'ydu, saygı duyulması gereken... Öte yanıyla da kendisini bildi bileli camilerde günde beş vakit adına küfredilen Ali bin Ebû Tâlib'in oğluydu. Dedikleri gibi, Hüseyin her an ümmetin dirliğini bozmaya hazır bekleyen bir fesatçı olabilir miydi?

Selam verildiğinde, cemaatle birlikte ayağa kalkmıştı. Kafile ve askerler yeniden yola koyulurken atını Zülcenah'a doğru sürdü. Yanına iyice sokulduktan sonra bir an Hüseyin'in boştaki elini tutuverdi. Kendisini bir ateşin çarpmasını istiyordu. La-

kin olmamıştı yine. Buna rağmen merakının sesine uyacaktı. Bal rengi gözlere bakarak, "Nedir bunun hikmeti?" deyiverdi. Kitapta Resûllerin tebliğleri karşılığında insanlardan bir taleplerinin olmadığı da yazılıydı, tam tersi de... Hangisi doğruydu?

"İkisi de... Biz Kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını reddedenlerden değiliz."

— Peki, ben hangisine göre amel edeceğim?

Hüseyin bir yandan atını mahmuzlarken bir yandan da Hürr'ü cevaplıyordu. Daha doğrusu, onu yeni sorularla muhatap edecekti:

"Gönlün hangisine meylediyorsa onunla amel et!"

— Gönül müdür, karar verici olan?

"Nasıl bir gönlün olduğuyla ilgili..."

Hürr bu şekilde aradığına ulaşamayacağını sezinleyince, Meveddet Ayetini açmaya karar verdi:

— Resûlullah tebliğine karşılık yakına sevgi istedi mi?

"Yakınlık nedir, bilir misin?"

Hürr dudak bükmüştü. Hangisinin doğru olduğundan emin değildi. Ayette belirsizce geçen "*kurb*" kelimesinden "akraba" da türüyordu, "kurbiyet" yahut "kurban" da...

"Gönlün bu saydıklarından hangisine meylediyor?"

İlkine göre ümmet kendilerine ulaşan tebliğe karşılık Resûl'ün evlâd-ü ayalini sevmek zorundaydı. İkinci anlam, yakın olma durumunu anlatıyordu. Buna göre Nebi'nin istediği karşılık, insanların Allah'a yaklaşmayı sevmelerinden ibaretti. Üçüncüsü Hâbil-Kâbil bahsinden anlaşıldığına göre, Allah'a yaklaşmak için O'na sunulan varlıktı. Bu durumda tebliğin karşılığı kişinin Allah'a kurban verebilmeyi sevmesiydi.

Hüseyin her üç yorumu da dinledikten sonra ayetin baş kısmını hatırlattı: "*İman edip salih amel işleyenleri Allah bununla*

müjdeler. De ki, ben bu tebliğime karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum, yakına sevgiden başka."

Hürr, Hüseyin'in bunu neden yaptığını anlamamıştı. Resûl'ün Oğlu, "Muhataba dikkat et!" deyiverdi. Hürr düşündükçe zihnindeki karmaşanın durulduğunu hissediyordu. Kendisinin sabahleyin örnek verdiği ayetlerde Nebiler inançsız kişilere, tebliğlerine karşılık istemediklerini söylemişlerdi. Oysa Sevgi Ayetinde durum farklıydı. Burada karşılık istenen muhataplar ihlaslı, sulh dolu işler yapan müminlerdi.

Gönlü ayetler arasında çelişki olmadığına kaniydi şimdi. Ancak "yakınlık" meselesi belirsizdi hâlâ. Salih işler yapan müminlerin Resûlullah'a olan borçları hangisiydi? Onun yakın akrabalarını mı sevmek, yoksa Allah'a yakınlaşmayı yahut bu uğurda kurban adamayı mı sevmek?..

Zihni yeniden karışmıştı. Kendisini koyverip, "Senin tercihin hangisi?.." deyiverdi. Hüseyin iki kaşının arasındaki boyuna çizgi belirginleşmekteyken, bir yandan da tebessüm ediyordu.

"Ben Resûl'ün Oğlu'yum. Zaten Onu ve Onun yakınları olan ailemi seviyorum. Sen kendine bak!"

Bu esnada bal rengi gözler karşısındakinin yüzünü değil de içini izliyordu sanki. Bir anda ürperen Hürr'ün boğazı kupkuru kesilmişti. Ardı ardına yutkunmaya başladı. İkidir onda yoklayıp bulamadığı farklılığı nihayet hissetmişti. Üzerindeki ürpertinin durulmasından bile çekinerek, "Sen, sen değilsin!" deyiverdi. Farklılık sadece Hüseyin'de değildi. O bal rengi gözlerde beliren Hürr kendisi olamazdı, olmamalıydı. Hemen atını mahmuzlayıp uzaklaşmaya başladı.

Hüseyin önü sıra koşturmakta olan şaşkın komutanı izlerken Dedesinin bir sözünü hatırlamıştı:

"Mümin, müminin aynasıdır."

Zilhicce ayının son günü de bittiğinde Muharrem başlamış ve Hicret'in altmışıncı yılı altmış bire devrolmuştu. Babasıyla yaşadıkları her anı başlı başına son bilen Fâtıma, peşlerinde askerler olduğu hâlde, Şerat Kuyularından ayrıldıklarından beri aynı şeyi düşünüyordu. Tam beş aydır Hacc-ı Ekber'i yaşamaktaydılar. Son ve Büyük Hac türlü şiarlarla bir vakit daha aynıyla süregidecekti.

Şaban'ın ilk yarısında Medine-i Münevvere'den Beytullah'a uzanan yolculuk, Mekke'deki dört aylık duraklayışla oradaki vakfeyi tamamlatmıştı. Zilhicce'nin son üç haftası kâh kendi içlerinde tavaf etmişler, kâh Kûfe yollarını saylamışlardı. Üstelik menzilleri Kûfe değildi artık. Zeyneb gibi ilk andan beri "yol da sensin, menzil de sen" diyenlere göre Hüseynî Azimete yürüyorlardı. Hasan'ül-Müsenna'ya sorsan, Allah ile mutlak razılaşmaydı son durakları. Ümmü Gülsüm'e göre halkla ve Hakk'la cem olmaya gidiyorlardı. Celâl Abbas'ın seferi Vefa Yurdunaydı. Ali Evsad Kapılardan geçip bizzat Kapı olacaktı. Her can kendince nişanlar belirleyip onlar üzerinden yoluna devam ediyordu ya, neticede hepsi de refiktiler. Ufukta gök maviyle buluşana dek göz alabildiğince boz kumlarla örtülmüş şu çöl, yolculuğun vesilelerinden biriydi sadece. Üstelik İmamlarına refakat ettikleri için değil, Yüce Dostluk tarafından korunup gözetildikleri ve yollarını bulmalarına yardım edildiği için refiktiler. Muştuyu fark etmişlerdi ve onu arıyorlardı.

"Kim Allah'a ve Resûlüne boyun eğerse, Allah'ın kendilerine nimet verdiği Nebiler, Sıddîklar, Şehidler ve Salihlerle birliktedir. Onlar ne güzel refiklerdir."

Kasım'a göre Allah'a doğru seferde olan kişi şartları yerine getirdikçe ve meşrebinin elverdiğince ayetin zikrettikleriyle birlikte yürüyordu. Sulhü tesis eden ihlas sahibi Salihler, hakikate şahitlik edip can dâhil tüm varlarından geçen Şehidler, hakikati kendilerinde doğrulayan Sıddîklar ve bunların hepsine Allah'tan geleni ihsan etmekle yükümlü olan Kandil misal Nebiler kulun manevi yoldaşlarıydılar. Yine biliyorlardı ki, Kandil yakınındakileri yak-

madan ışığını ötelere vermiyordu. Göklerin ve yerin nuru olan Allah'ın muradı Ev Halkını arındırıp tertemiz kılmaktı. Üstelik Temsilin devamında, "*Bu nur yüceltilmesine ve isminin zikredilmesine Allah'ın izin verdiği evlerdedir...*" denilmekteydi. Bu ruhsatı alabilmek için liyakat göstermek şartsa, talip oldukları nimetin büyüklüğünce bir imtihana yürüdüklerinin de farkındalardı.

Öğle suları Uzeyb mevkiinden geçerken kesimlik üç-beş hayvan, birkaç ölçek un ve kurutulmuş hurmalar karşılığında bu kez Rübab'ın kolyesi takas edilmişti. Sukeyne'ye göre babası yol boyu uğradıkları yerlere kendilerinden birer anı bırakıyordu ya, sanki yarın için bunları tek tek şahit tutacaktı. Onlar İmam'ın nereden gelip nereye gittiğinin, hangi şartlar altında kimlerle yolculuğunu devam ettirdiğinin nişanesiydi.

Fâtıma'nın da gönlünde benzer düşünceler vardı. Mekke'deki evler için büyük abisi Ali Ekber'in atı verilmişti. Yolculuğun ilk günlerinde önce küçük abisi Ali Evsad'ın merhum annesinin, ardından ablası Sukeyne'nin, en son olarak da kendi annesi Rübab'ın kolyeleri bu yolculuğun sessiz tanıkları arasına girmişti. Yine de bu yolculuğu unutulmaz kılacak asıl mührün kendilerini menzillerinde beklediğinden emindi. Zira Kitap, "*Allah'ın sana ihsan ettiği gibi sen de ihsan et!*" demekteydi. Öğle molasında bir an yalnız yakalayabildiğinde koşup babasına sarıldı. Döne döne avuçlarının içini öpmüştü. Gönlüne doğanları dilinin ucuna getirmekten korkarak, "Babacığım!" demişti... "*Kim muhsin olarak yüzünü Allah'a teslim ederse, onun hak ettiği karşılık Rabbinin katındadır. Öyleleri için ne korku vardır, ne hüzün.*"

Ayeti babasını teselli etmek yahut ona destek çıkmak için söylememişti. Hüseyin de farkındaydı. Kızı gencecik kalbindeki haşyetle çarpışırken kendisine yardım edilmesini istiyordu. Ona, "Üzülme, Allah bizimledir, kızım!.." derken iki yanağını avuçlarının arasına almayı da ihmal etmedi. Oysa Fâtıma bununla teskin olamıyordu. Boynuna sarıldığında, inci tanesi gözyaşlarından

birkaçını babasının omzuna bıraktıktan sonra, "Ne olur dua et!" deyiverdi...

"Sen Allah'ın En Sevgili Kulu'nun Oğlusun. Allah beni senden sonraya bırakmasın, babacığım."

Bal rengi gözler Ciğerparesine bakmakta zorlanıyordu. Omzundan tutup onu sinesine çekerken, Resûlullah'ın sözünü hatırlattı:

"Allah güzeldir, güzeli sever. Ve sen Allah'ın sevdiklerindensin, kızım. Bunun için şükret!"

Beklediğini duyamamanın ezikliğinden midir, Fâtıma'nın boğazı ilmik ilmik bağlanmıştı. Ne kendini koyverip ağlayabiliyor, ne de babasının yapmadığı duayı tekrarlayabiliyordu. Öylesine bir sükûnetle binitinin üzerine çıktığında, gönlü süregidecek yolculuktaydı. Diline vuran ikrar, "*Allah muhsinleri sever!*" demişti. Az sonra büyük halası Zeyneb yanına geldiğinde, ona da aynını söylerken, muhatabı yine kendi gönlüydü aslında. Mutmain olabilmek için sözü değişik şahitlerle tekrarlamak istemişti. Zeyneb'in de söyleyecekleri vardı. Kitabı hatırlattı. İsmi "kadınlar" manasına gelen Nisa Suresindendi sözleri:

"İşlerinde güzellikle kendini Allah'a veren
Ve İbrahim'in Allah'ı birleyen -Hanif- dinine
Tabi olandan daha güzel kim var?
Allah, İbrahim'i Kendine Dost edinmiştir."

Beş ay önce Medine'den yola çıktıklarında babasının bahsettiği Halilullah meselesini şimdi daha iyi kavrıyordu. Sadece almayıp kendinden de verebilenler dost ise İbrahim Halilullah Allah'a ne vaat etmişti? Yanıt menzillerinde gizliydi. Hemen halasının ellerini tutuverdi. Bırakamıyordu. İçten içe, "Allah bizi ayırmasın!.." temennisindeydi. O an aralarında cereyan eden müşterek, dua değil de bir yeminmişçesine her ikisi de boyunlarını bükmüşlerdi. Fâtıma artık yaşadığı hiçbir an için "bu sondur" demeye-

Ahmet Turgut Şekur Şehidi

cekti. Hissediyordu... Babası kendisini "Abisinin Annesi" dediği Seyyide Zeyneb'e emanet etmişti.

İkindiye doğru aşılan tepenin ardınca Fırat görünmüştü ilk defa. Çölü boydan boya yaran bu yeşil bereketin ucu kıvrıla kıvrıla ufka uzanıyor, orada tepelerin ardındaki kızıllığa bağlanıyordu. Koca nehir coşup çağıldarken başını taştan taşa vuruyormuşçasına hırçındı. Hüseyin yanı başındaki yeğenine bu manzarayı işaret ederek, "Ne de olsa deryayı arıyor..." deyiverdi. Sular geldikleri yere dönebilmek için nice dağlar aşmıyor muydu?

Hasan'ül-Müsenna bu teşbihteki dağ ile anlatılanın nefis olduğunu kabul ederek nehrin yatağını Velayete, taşıdığı her bir damlayıysa Allah'a sefer eden kullara benzetmişti. Buna göre nehri çevreleyen çöl de vicdanı kuruyan ümmet olmalıydı.

Amcasıyla birlikte gözlerinin önündeki bu coşkun akışı bir süre izledikten sonra, "Ne zaman sükûn bulur?" deyiverdi.

— Deryaya kavuşunca...

Hasan'ül-Müsenna içine kapanmıştı yeniden. Deryayla bir olan damlalar cüz olmayı terk edebildiklerinde külli olanın tabiatına uyardı şüphesiz! Ummanda tufan varsa damlalar da kabarır, deniz metcezirlerle salınırken her bir damla da aynen buna katılırdı. Ama aradığı sükûn için deryanın durulmasını bekleyebilir miydi?

Hüseyin; "Öyleyse Rıdvan Gününü hatırla!.." deyiverdi... *"Hiç kuşkusuz o ağacın altında Sana biat ederlerken Allah müminlerden razı olmuştur. Kalplerindekini bilmiş, onların gönüllerine -güven veren bir huzur- sekine indirmiş ve onları pek yakın bir fetih ile mükâfatlandırmıştır."*

Hasan'ül-Müsenna elli beş yıl önce gerçekleşen bu olayı Hakk'a talip her kulda tekrarlanacak bir hâl olarak düşünegelmişti. Buna

rağmen Hudeybiye arefesindeki biatı anlatan mezkûr ayette ilk kez mekâna dikkat kesiliyordu: *"O ağacın altında!.."*

İçindeki bir ses bu ağacın Âdem ve Havva'ya yasaklananla aynı şey olduğunu söylüyordu. İlgili ayette ağaç için *"sonsuzluk ve gücünü yitirmeyecek bir mülk"* işareti vardı. Hemen yanı başlarındaki bu nimete uzanmaksızın dil ve kalp birlikteliğiyle Habîbullah'a biat edenlere güven dolu huzur indirilmişti. Üstelik sekine kişinin kendindeki fethin de müjdecisiydi.

Hasanların İkincisine göre içi putlarla dolu olan Mekke, her kuldaki ruhun karanlık evresiydi. Hicret sayesinde zülmetten uzaklaşan muhacir kendisine takdir edilen musahibiyle ayakta durmaya çalışıyor, yardımcısının temiz aklıyla ve diğer imkânlarıyla arınıp aydınlanmaya gayret ediyordu. Buradaki aklı çok önemsiyordu. Nişanını Enfal Suresinde bulmuştu. Ayette yeryüzünde yaşayanların en bayağısı tasvirlenirken *"aklını kullanamayan sağırlar ve dilsizler"* tabiri vardı. Aklıyla duyuş ve aktarış sahibi olanlarsa arzın nimetlerini kullanarak kendilerini abat edebiliyorlardı. Kişi, bizatihi "Münevver Şehir" hâline geldikçe kendi putlarıyla hesaplaşmanın derdine düşüyordu. Bu uğurda sonsuzluk ve güç arzularını bile velisinin avuçlarının arasına bırakıyor, sonra onun açtığı Kapıdan kendi Gönül Evine giriyordu. O Ev, Allah'tan gayrı her şeyden temizlenince ruh nihayet aslını yakalayabiliyordu. Bizatihi hürmete layık aziz bir şehir oluverince, kul ismiyle müsemma şekilde "Mekke-i Mükerreme" idi. Karanlıktan kaçan ruh, türlü emekler ve yapılan yardımlarla nihayetinde Emin Beldelerden biri kılınmaya çalışılıyordu.

Hasan'ül-Müsenna amcasının gözetiminde tefekkürlerine devam ederken, yanlarına telaş içerisinde Abbas gelmişti. Hürr'ün eline az önce yetişen bir emirname olduğunu söylüyordu. Yazıda, "Hüseyin ve kafilesi Kadisiyye'de mecburi konaklamaya tabi tutulsunlar" deniliyordu. Haberin devamı da vardı.

"Ubeydullah, Hürr'ü kontrol etmesi için bir komutan daha gönderecekmiş."

— Kimmiş yeni komutan?

"Söylemediler. Şimdilik tek istekleri yönümüzü Kadisiyye'ye çevirmemiz."

— Git, Hürr'e de ki, "Hüseyin'in menzili Kadisiyye değildir. Geceyi burada geçireceğim, güneş doğarken yoluma devam edeceğim"...

Yemek ve namazdan sonra tüm yoldaşlarını ortalarında yaktıkları ateşin çevresine halkalamıştı. Gözlerini anlık kapayıp açtıktan sonra, "Emanet nedir?" diye seslendi. Kastının sadece Sakaleyn olmadığını da belli etmişti.

Kelime "emn" kökündendi... "İman" gibi...

Üstelik emn, ruhun sükûnet bulup her türlü kaygılardan kurtulmasını da anlatmaktaydı. Resûl'ün Oğlu sözlerini açmaya başladı:

"Bir şeyi veya bir değeri gönül huzuru ve güvenle bir başkasına teslim etmek yahut aynı şartlarla teslim almak emanettendir. Burada karşılıklı itimat esastır. Kararlı ve de ne yaptığının şuurunda olan iki taraf bulunmaksızın emanet işi sakat olur."

Ali Ekber'e göre kararlılık ve idrak noktaları iman için de geçerli olduğundan, Kitap şirki sürekli olarak cehalet ve aldanış olarak sunuyordu. Resûlullah'a karşı çıkana dek Kureyşliler arasındaki adı "Hikmet'in Babası" olan Amr el-Muğira'nın inançsızlıkta diretince "Cehaletin Babası" -Ebû Cehil- olarak anılması bunun en somut örneğiydi.

Hüseyin konuyu adım adım en büyük emanete getirmişti. Sözlerine Ahzab Suresiyle devam etti: "*Emaneti göklere, yere ve dağlara önerdik de onlar bunu yüklenmekten kaçınıp korkuya kapıldılar. Oysa insan bunu taşıdı. Evet, o çok zalim ve çok cahildir.*"

Hasan'ül-Müsenna evvelce "dağ" ile kast edileni nefis olarak sezmişken, şimdi de "gökleri" ruh, "arzı" ise beden olarak seçmişti. Her üçünün de kaçındığı ilâhî emaneti yüklenenin akıl olduğuna hükmediyordu. Nitekim Âdemoğlu'nu diğer varlıklar-

dan ayıran en önemli özellik, akıl sahibi oluşuydu. Resûlullah bir sohbetinde, Allah'ın yarattığı ilk şey için "akıldır" buyurmamış mıydı?

Zeyneb'in oğlu Muhammed'e göre insanı farklı kılan asıl unsur, kendi yapıp ettiklerinin hesabını üstlenebilmesiydi. Nitekim her ikisi de hata yaptıkları hâlde İblis suçu üstlenmeyip Allah'ı itham etmişken, Âdem, "*Kendi kendimize zulmettik, bizi affeyle!*" diyebilmişti. Bu duruş emaneti üstlenenin kim olduğunun da apaçık ikrarıydı.

Sukeyne'nin algıladığı emanetse hakkaniyetin tesisiydi. Nitekim Kitabın "*çok zalim ve çok cahil*" diyerek andıkları hakka ve adalete uygunluk gözetmeyenlerdi. Resûlullah'ın adalet tarifi hak edene hakkını vermek olduğundan, kul önce Allah'ın hakkını teslim etmeye uğraşıyordu. Ardından kendisinin, yakınlarının, tüm insanların ve kâinatın...

O an başka bir vechesiyle yeniden hissetmişti ki, O'nun en ağır esması Âdil idi. Hâliyle adalet üzere Hakk'a yürümek azimet sahibi kulların işiydi.

Hüseyin şehadet parmağını yukarı kaldırırken, "Ey Resûl İtretine gönül verenler!.." diye seslendi... "Dostları ve dahi düşmanlarına göre Dedem, Muhammed'ül-Emin idi. İşlerin ehil olmayanların eline geçmesini kıyamet alameti sayardı. Unutmayın!.. Emanetlerin liyakatsiz insanlara verilmesi inançsızlığın işaretidir. Müminin Suresinde Allah '*İman edenler emanetlerine ve ahitlerine bağlılık gösterir...*' diyor."

Bir an durakalmıştı İmam. Gözlerini kapatıp açtıktan sonra Hasan'ül-Müsenna'yı izlemeye başladı. Bal rengi bir çift pınar, ikindi vakti Fırat'ı gördüklerinde aralarında geçenleri hatırlatıyordu. Nehrin ne vakit durulacağını konuşmuşlardı. Çoğu yoldaşının anlayamayacağını bile bile, "Emaneti sahibine iade edene kadar mutlak sükûnete eremezsiniz..." deyiverdi.

Başta Hasan'ül-Müsenna olmak üzere Ali Evsad, Zeyneb ve her iki Fâtıma da anında secdeye kapanmışlardı. Kimi gönüllerde *"biz Allah'a aidiz ve yine O'na döneceğiz"* ayeti yankılanıyordu, kimilerinde *"temizlenip arınan bunu kendisi için yapmıştır, sonunda dönüş Allah'adır"* hükmü vardı. Hüseyin sözlerine geçmişten örneklerle devam edecekti:

"Ey Nebiler eliyle bildirilenlere iman edenler! Salih Aleyhisselam'ı hatırlayın. O Nebi kendi kavmine ne demişti?

Sadece Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka ilahınız yok. Sizi topraktan yaratıp geliştiren, arzı bayındır kılmanızı sağlayan O'dur. Günahlarınızdan ötürü Rabbinizden bağışlanma dileyin. Sonra da tövbe ve nedametle O'na yönelin. Çünkü Rabbim kendisine yönelenlere her zaman yakınlık gösterir. Dualara cevap verir."

İmam Hasan'ın ortanca oğullarından Abdullah, ayette geçen sıralamayı düşünüyordu. Önce yaratılış kanununa dikkat çeken Salih Aleyhisselam bunu Allah'ın varlığı ve birliğinin delili olarak sunmuş, sonra da kurtuluş kapısı olarak tövbeyi işaret etmişti. Üstelik Rabbi için *"Karib'ün-Mücib"* diyerek O'nun kullarına çok yakın olduğunu ve dualara icabet ettiğini de hatırlatmıştı.

Hüseyin, Salih Aleyhisselam'ın bu içten ve merhamet dolu yaklaşımına rağmen Semudlular tarafından nasıl terslendiğini yine Kitabın sözleriyle anlatıyordu.

"Sen bundan önce aramızda büyük umutlar beslenen biriydin. Şimdi atalarımızın kulluk edegeldiği şeylerden mi bizi alıkoyacaksın? Doğrusu, bizi çağırdığın dava hakkında derin şüphe ve kaygı içindeyiz..."

Kûfeli Habib'e dokunan, Salih Aleyhisselam'ın büyük umutlar beslenen biriyken kavmi tarafından reddedilmesiydi. Dünün Kureyşlileri aynını "Emin" dedikleri Fahr-i Kâinat için tekrarlamışken, bugünün Kûfelileri de bir benzerini Resûl'ün Oğlu'na yapmıyor muydu? Onu nice davetler ve vaatlerle topraklarına çağıran on binlerce insandan kala kala bir-iki düzine Kûfeli vardı.

Bu esnada, Hüseyin, "Ey Rabbinin rızasını arayanlar!.." diye seslenmekteydi... "O gün Semud halkı nesillerdir tekrar edegeldikleri inançlarını bırakıp Tevhidin arı yoluna girememişti. Oysa Elçilerin hepsi Allah'tan apaçık bir kanıt üzeredir. Bu beyyineleri akılla, duyuşlarınızla yahut kalbinizle hissedebilirsiniz. Kitap, '*Siz kendinizi değiştirmedikçe Allah sizi değiştirmez*!' diyor. Semud kavminin ekâbirleri atalarının yolundan ayrılamadığı için gözlerinin önündeki beyyine onlara görünmedi. Ve inananlara dediler ki, '*Siz Salih'in Rabbinin katından gönderildiğine emin misiniz?*' Yetinmeyip Ona iftira da ettiler: '*Sende ve seninle beraber olanlarda uğursuzluk görüyoruz.*'"

Hüseyin durulmuştu bir parça. Tek tek yoldaşlarının yüzünü izliyordu. İsra Suresinden ayetlerle devam etti sözlerine:

"*Biz her insanın kaderini kendi boynuna doladık. Diriliş günü açılmış bulacağı bir defteri önüne çıkarıp, 'Oku bunu, bugün hesap sorucu olarak sen kendine yetersin...' diyeceğiz.*"

Hâşim kaderin boyunlara dolanmasını herkesin kendi emeği ve yaptığınca yargılanması olarak algılamıştı. Dünya tarlaydı, ahiretse hasat yurdu...

Abbas'ın gönlünde her kulun kendi amel defterini okuması ve kendi hesabını görebilmesi vardı. Secdeye kapandığında, içten içe niyazdaydı. Öteye gitmeden, henüz yeryüzündeyken hesabını görmek istiyordu. Habîbullah'ın şefaatine talipti. Onu gördüğünde, "Her iki emanetinden de ayrılmadım, ey Âlemlerin Rahmeti!" demekten başkaca bir söze ihtiyaç duymamak muradındaydı.

Uğur yahut uğursuzluğu kişinin kendi yapıp ettiklerinde aramasını isteyen Hüseyin, "Gördüklerinizi hayra ve güzelliğe yorun!.." diyerek sözlerini sürdürüyordu: "Dedem Resûlullah buyurdu ki, her ne var ise onu temiz kelimelerle iyiye ve güzele yorarım. O sıkıntıya, çirkinliğe ve mutsuzluğa sevk edecek söz ve hâllerden uzaktı. Onları gönül genişliği, güzellik ve huzurla değiştirirdi. Bilirdi ki, Allah güzeldir, güzeli sever."

Bal rengi bakışlar Fâtıma'daydı şimdi. Gözlerini içiyormuşçasına bir süre küçük kızını izledikten sonra, "Güzellikler, Yaratıcısına yaklaştıkça belirginleşir..." deyiverdi. Mahlukun güzelliği Hâlık'ın şanından değil miydi?

Ayağa kalkmıştı. Kollarını iki yanına açıp gökyüzündeki Muharrem Hilalini kendisine şahit tutarcasına sözlerini semaya bırakıverdi.

"Lütfun da hoş, kahrın da... Rahman da güzel, Âdil de..."

Tüm muhsinler secdeye kapanmışlardı. Zeyneb dayanamıyordu artık. Beş ay önce eşinin sözlerine tahammül edemediği andakinden daha yoğun hislerle, "Ne olursun sus!" demek istiyordu. Ve farkındaydı... Göklerin ve yerin nurunu âlemlere yayan Kandil'in Oğlu, Rabbinin her hâline razıydı. Hüseyin, Celîl ve Cemîl olanın Kuluydu. Safa ve Merve arasında koşturanların aradıklarına sahipti. İsmail Aleyhisselam için gökler katından kurbanlar indiren ama Zekeriyya Aleyhisselam'ın ortadan ikiye kesilmesine engel olmayan Allah'ın her tecellisine açık ve O'nunla olmaya talip bir kuldu.

Sözleri nihayet bulduğunda doğruca çadırına girmişti. Bu gece, "Dileyen kalsın, dileyen dönsün!.." dememişti ama azıcık kavrayışı olanlar bile seziyordu; Resûl'ün Oğlu peşi sıra gelecekler için görülmemiş, duyulmamış acılar vazediyordu.

Çöl ufkunda Muharrem ayının ikinci şafağı sökerken kafile yeniden yollardaydı. Güzergâh konusunda müdahale etmek için bir süre kararsız kalan Hürr, sonunda atını Zülcenah'a doğru sürdü. Hüseyin'in yanına geldiğinde Allah'ın selamıyla söze girişmişti:

"Es-Selamu Aleykum!"

Hüseyin bir yandan binitini mahmuzlarken aynıyla yanıtlayıverdi onu. Hürr bakışlarını boşluğa yöneltmiş hâlde, "Yanlış yöne gidiyorsun!.." demişti. Kadisiyye batıdaydı.

Hüseyin başkaca konular hakkında konuşuyorlarmışçasına "Bizim yönümüz belli, ya seninki?.." diye seslenince kafasını kaldırdı Hürr. Bu kez yüzüne bakarak konuşuyordu:

— N'olur, işi zora sürme! Bana emredilen senin ilerleyişini durdurmamdır. Vali Ubeydullah emirlerine riayet edilmesini takip için yeni bir komutan daha gönderecek. O benim kadar müşfik olmaz size.

"Senin yapamadığın neyi yapacak?"

Hürr donuk bir ifadeyle öylesine kalakalınca, Hüseyin tebessüm etmişti. Ardından, "Her hayır sahibine döner!.." deyiverdi... "Seversen sevilirsin, anlarsan anlaşılırsın."

Hürr bu sözlerden hoşnut kaldığını gösterecekti ki, Hüseyin'in iki kaşı arasında beliren boyuna çizgiyi fark etti. Zülfikâr yine diğer ucuyla kesecekti:

"Başkalarından korkarsan, Allah'tan korkmayı unutursun. Dikkat et kendine!"

Hürr son görüşmelerindeki hâllerin tekrarlandığını hissediyordu. Ali Ekber'le konuştuğunda da böylesine terslenmiş ve nankörlükle karşılanmamış mıydı?

— Ben sadece uyarmak istedim. Ama siz nasihatlerimi kabul etmiyorsunuz. Ya anlamak istemiyorsunuz beni, ya da...

Hüseyin, Hürr'ün sözlerini tamamlamasına müsaade etmeden araya girdi. İnsan Suresinin son ayetlerini hatırlatıyordu:

"Şüphesiz bu bir nasihattir. Artık dileyen Rabbine doğru bir yol tutsun. Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz. Gerçekten Allah bilendir, tam hüküm ve hikmet sahibidir. Dilediğini kendi rahmetine dâhil eder. Zalimlere gelince, onlar için can yakıcı bir azap hazırlanmıştır."

Sonu tehditle bağlanmasına rağmen Kelâmullah'ın baş tarafları Hürr'ün daha çok dikkatini çekmişti. "*Dileyen Rabbine doğru yol tutsun...*" dendikten sonra bu dileğin Allah tarafından başlatılacağı, kulunsa O'na uyacağı vurgulanıyordu. Bunun hakkında bir şeyler soracakken, İmam yine kesiverdi sözünü.

"*Şüphesiz, bir topluluk kendilerinde bulunanı değiştirmedikçe Allah onlara verdiği nimeti değiştirmez.*"

Hürr'ün zihni karışmıştı. Az önceki ayette ilk adımı Allah atarken, şimdiki ayette oluşu başlatan kullardı. Hangisi doğruydu? Kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr edenlerden olmayı istemezdi elbette.

Hüseyin, "Bir derdin varsa gidip Ubeydullah'la hâllet!" deyince hem gönlündekilerin okunmasına şaşkındı, hem de bizatihi cümlenin anlamına...

İki gün önce Abbas'ın, "İşte Resûl'ün Oğlu!.. O vahyin indiği evde büyüdü, ona danışabilirsin..." daveti ile Hüseyin'in "derdini Ubeydullah hâlletsin" çıkışı arasında seçim yapmaya mı zorlanıyordu... İyi kötü bir şeylerin bilincindeydi.

— Ubeydullah Kitabı bilmez, deyiverdi.

"Peki, sen?"

Hürr soruyu soranın kim olduğunu anlamaya çalışıyordu. Sanki karşısındaki bir insanla değil de, içindeki bir sesle konuşuyordu. Dün olduğu gibi, yine, "Sen, sen değilsin!" deyiverdi.

"Öyleyse kimim ben?"

Cevabı Hürr de bilmiyordu. Emin olduğu tek bir nokta vardı: Hüseyin'in yanına onu durdurmak yahut yönünü çevirmek için gelmişti. Lakin akıntıya kapılmış dal parçası gibi onunla birlikte Fırat'ı takip ederek kuzeye doğru ilerliyordu. Üstelik konuşma uzadıkça askerleri, hele de Ubeydullah'ın gizli muhbirleri durumdan işkilleneceklerdi.

"Cevap vermedin hâlâ... Benim kim olduğumu düşünüyorsun?"

— Sen... Sen...

Devamını getiremiyordu bir türlü. Zihninde belirenlerin adını koyamadığı için üzerindeki hâlden ürkmüştü. Anlık bir hamleyle atını mahmuzlayıp geldiği şekilde uzaklaşıverdi.

Askerlerinin yanına döndüğünde oldukça sinirli görünüyordu. Kimse ne olduğunu soramamıştı. Bir saat kadar sonra yanına gelen emir subayı, "Ne yapıyoruz?" dediğinde, sesini ne denli yükselttiğinin bile farkında değildi. "Bilmiyorum!" diyerek bağırmaya başladı. Nihayet durulduğunda, Ubeydullah'a ulak çıkartılmasını söyledi. Her ne olacaksa, bu onun kararı olmamalıydı.

Öğle molası verildiğinde yeniden kafiledekileri ziyaret etmişti. Kendisini karşılayan Abbas'a durumu aktardıktan sonra, "Yarın yeni haberi alırız..." deyiverdi. "Biz" üzerinden konuşması muhatabının dikkatinden kaçmamıştı. Abbas, "Haber bize değil, sana gelecek!" diyerek sözlerini düzeltince, Hürr de kendisini yakalamıştı ama bu kez cevap vermeyecekti.

İşi bitmişti ama askerlerinin yanına dönmek istemiyordu sanki. Beride kafile ahalisinin namaz için ayaklandığını görünce kılıcını çıkarıp Ali Ekber'e teslim etti. Hüseyin'in arkasında kıyama dururken askerlerinin kafileye katılmasına izin vermemişti. Hâlâ içlerinden çıkacak bir aklıevvelin Resûl'ün Oğlu'na saldırabileceğinden korkuyordu. Nitekim namazdan sonra Hâşim'i bir kenara çekti. Onun kafilenin yaşça en büyüğü olmasına, hem de Abbas ve Ali Ekber'e nazaran daha mutedil duruşuna güveniyordu.

"Ne kadar anlatsam da beni anlamıyorlar. Bir de sen konuş... Bu işin sonu kötüye varacak. De ki, 'Birlikte Kûfe'ye gidelim.' Hüseyin isterse Yezid'e biat etmesin. Bu onun bileceği bir iş. Ama vazgeçsin şu inadından."

Hâşim belirgin hiçbir tepki vermeksizin dinlemişti. Bir vakit sükût ettikten sonra, sözlerine, "Allah razı olsun!.." diyerek başladı. Bunu kendilerini dert edindiği için dillendirmişti. Fakat ikazın işe yaramayacağından da emindi.

"O, Rabbinin muradına yürüyor. Kimsenin sözüyle yolundan dönmez."

Hürr duyduklarından memnun değildi ama teşebbüs edebileceği hiçbir girişim kalmadığına da kaniydi. Güzergah konusunda zıtlaşmayacağını mı belli ediyordu, Hüseyin'in yanı sıra geçerken, "Allah yardımcın olsun!" diye seslendi. Ali Ekber'den kılıcını alıp askerlerinin arasına döndüğünde, kafiledekiler de yeniden ayaklanmışlardı. Atlar, yük develeri ve kesimlik birkaç keçiden mürekkep kafile, tepelerinde kızgın güneş olduğu hâlde toynakları kumlara bata çıka yoluna devam edecekti.

İmam bir vakit sonra Habib'i çağırmıştı yanına. Kûfeli sadık dost, atını ileri sürüp Hüseyin'in yanına geldiğinde suskun devam eden beş-on dakikanın ardınca Hürr'den bahsetmeye koyuldu.

"Altı yıl öncesine kadar yol kesen bir hayduttu. Çok canlar yaktı. Bir gün duyduk ki, tövbe edip eşkıyalığı bırakmış, camilerden çıkmaz olmuş. Sonra vali onu maaşa bağlayıp komutan yaptı. Hırsızı uğursuzu tanıdığından olsa gerek, Kûfe'de bir olay vuku bulsa, ertesi güne kalmadan suçluyu bulup ortaya çıkarır."

Habib sözlerine devam edecekken Resûl'un Oğlu araya girdi:

"Şu an neredeyiz?"

— Taff, derler bu çöle. Ufuktaki tepeciklere kadar uzanır.

"En çok neye üzülüyorsun?"

Konunun aniden değişmesi Habib'i şaşırtmıştı. Bir süre sessiz kaldıktan sonra "keşke" ile başlayan yığınla cümle arasından hemşehrilerinin ihanetini seçti.

"Seni hem çağırıp hem de terk etmelerine üzülüyorum. Bizi takip eden bu ordunun içerisinde iki oğlum, dört de kardeşim var.

Bundan geri neye üzüleceğimi şaşırdım. Dua et, Rabbim onları uyandırsın!"

"Âmin..." diyen Hüseyin sözün devamını getirmiyordu. Bal rengi gözleri ufkun derinliğindeydi hâlâ. Öteleri izlerken atını mahmuzlayıp Ali Ekber'in yanına koşturuverdi.

Alilerin En Büyüğü elinde sancakla kafilenin önü sıra ilerliyordu. Gerçi keşif koluna ihtiyaç kalmamıştı artık. Yezid'in askerlerince çevrelenmiş bir hâldeyken gözlenecek nasıl bir tehlike olabilirdi? Aslan ve avcı yan yanaydı ya, garip bir sükûnet sinmişti çöle. Baba oğul sessizliği dinliyorlardı. Aradan yarım saat geçmişken, ilk konuşan Ali Ekber oldu. Sesindeki kırıklık günlerdir bunu düşünegeldiğini vazediyordu.

— Beni bekleyen mukadder, ninem Fâtımatü'z-Zehranınki midir, Büyük Dedem Resûlullahınki mi?

"Gönlün hangisine talip?"

— İlkine yüreğim dayanmaz. Dualarım ikincisinden yana.

Sözün sonunda bir eliyle sancağı tutarken, diğeriyle babasının sağ avucunu kendisine doğru çekip öpüverdi. Gözlerinin kızardığını saklayamamıştı. İçindeki yangınları örtercesine, "Hamdolsun!" diyordu... "Seçkinlerin izince buralara getiren Rabbime şükürler olsun."

Hüseyin, "Allah gönlünce versin oğlum, ben senden razıyım!.." dediğinde, Ali Ekber heyecandan neredeyse sancağı düşürecekti. Sarsılmıştı. Aklında büyük amcası Câfer-i Tayyar vardı. O, dedesi İmam Ali'nin ana baba bir kardeşiydi. Nebi Sancaktarıydı. Seyyidü'l-Şüheda ve Alemdardı.

İmanın kor bir ateşçesine sahibini yakıverdiği günlerde Allah ve Resûlüne biat etmişti. Âlemlerin Övünç Kaynağı, onun hakkında, "Hilkati de bana benzer, ahlakı da..." buyurmuştu. Büyük Hicret'ten dört yıl evvel Nebinin Habeşistan'a gönderdiği muhacirler arasında o da vardı. On beş yıllık ayrılığın ardınca Medine'ye döndüğünde, Hayber henüz fethedilmişti. Resûlullah o gün-

leri anarken, "Fethe mi, yoksa Câfer'in dönüşüne mi sevineyim, bilemedim..." buyurmuştu. İşte o Câfer yılların hasretine rağmen vuslattan birkaç ay sonra Medine'den çıkıp cihat için şu an kendilerinin de bulundukları topraklara gelmişti. Üstelik şehadeti daha Medine'de kendisine bildirilmişken...

Mute'deki o zorlu günde sıra kendisine geldiğinde Nebi Sancağını omuzlamış, elliden fazla kılıç ve ok yarasıyla atından düştüğünde bile Resûl'ün emanetini yere bırakmamıştı. Önce sağ kolu, ardından diğeri kesildiğinde boynu ve bacakları arasında tutuverdiği sancağın altında nihayet şehit olurken bile, "Beni affeyle Rabbim!.." diyebilmişti. Bu şehadetin şekli ordunun dönüşünden evvel Medine'deki Ashaba bildirilmişti. Resûlullah onun kesilen kolları yerine iki kanatla ödüllendirildiğini ve meleklerle birlikte cennette uçuverdiğini müjdelemişti. O günden beri gönüller bu kutlu yiğidi Câfer-i Tayyar olarak anmaktaydılar.

Hüseyin büyük oğlunun asıl muradını anlamıştı. "Rabbim bunu sana da müyesser kılsın!.." derken bir an duruverdi. Zülcenah'ın üzerinden atladığında tüm kafile merakla İmam'ı izliyordu. Bu ani duraklayış beriden gelen Hürr'ün de dikkatini çekmişti.

Hüseyin bir dizi yerde olacak şekilde otururken birkaç kez havalandırıp bıraktığı toprağı yüzüne yaklaştırdı. Medine'deki son gecesinde Müminlerin Annesi Ümmü Seleme'nin evindeyken gördüğü kavanozda da aynı toprak vardı. Kûfeli Habib'e seslendi.

"Nedir buranın adı?"

— Taff'tır, ey Resûl'ün Oğlu!

"Başka bir ismi var mı?"

Habib o civarın genel adını söylemişti. Ama özelde sırf bu mıntıka için "Kerbelâ" deniyordu.

Hüseyin aradığını seçip çıkarmıştı nihayet. Dilinden tane tane "kerb" ve "belâ" sözcükleri dökülüverdi. İlki "hüzün" manasına geliyordu, ikincisiyse "musibet." Her oluşu hayra yoran Nebinin Oğlu'ydu ya, Kitabın sözlerini hatırlatıyordu.

"Allah'ın rahmeti muhsinlere yakındır. Rahmetinin önünde müjdeci olarak rüzgârları gönderen O'dur. Rüzgârlar ağır bulutları yüklendiğinde onu kurak memleketlere götürüp onunla yağmur yağdırır ve onunla her çeşit ürün yetiştiririz. İşte biz ölüleri böyle diriltiriz. Gerekir ki, düşünüp ibret alasınız."

Kelâmullah'ı zikrederken, avuçlarının arasına aldığı toprağın sam yeliyle birlikte savruluşunu da izliyordu. Bir an dönüp Zeynebe baktı. Onun dilindekiler de Kurandandı.

"Bu beldeye;
Senin bu beldeye girişine;
Babaya ve Ondan gelen Evlada ant olsun ki
İnsanı türlü meşakketler içinde yarattık."

Abbas'm gönlü yirmi üç yıl öncesine uzanmıştı. Babası İmam Ali ile birlikte Sıffin Savaşına giderlerken burada durduklarını hatırlıyordu. Nâtık'ul-Kuran, "Ehl-i Beyt'in yükleri burada indirilecek..." demişti. O gün bunun ne maksatla söylendiğini anlayamamıştı. Ancak şimdi sözün idrakindeydi. Ağır bulutlar yüklenen muştulu rüzgârlar Allah'ın rahmetini buraya indirecekti.

İmam Hüseyin ayağa kalkmıştı. Kıyam hâlde yüzü Beytullah'a dönükken, etrafını kuşatan muhsinlere sesleniyordu:

"Kâbe'nin Rabbine ant olsun! Ceddimin bilip bildirdiği menzil burasıdır. Gayrı dileyen çadır kurup konaklasın, dileyen gerisin geri yurduna dönsün. Allah buraya kadar gelenden de razı olsun, gelemeyenden de..."

6

Muharrem'in ikinci güneşi de batarken Kerbelâ ufkunun kızıllığı önce mora çalmış, ardından sema anlık fasılalarla parlayan ak noktacıklarla donanmaya başlamıştı. Kutupyıldızı ve Zühre derken, Şira da fezadaki yerini alınca cümle yıldızlar hilali çevrelemeyi tamamlamışlardı. Gökyüzündeki bu olağanlığa rağmen çöl önceki gecelere nispetle daha bir kavruk sayılırdı. Misafirlerine nicedir iyi kötü ferahlık karan sam yeli bile toz toprak kaldırmamaya yeminliymişçesine durgundu. Coşkun sesiyle iki gündür muhsinlere yoldaşlık eden koca Fırat'ın deryaya kavuşma azmi budanmıştı sanki, feryadını içinde saklıyordu.

Hasan'ül-Müsenna göklerin ve yerin hâllerinden sıyrılıp usul usul Hüseyin'e uzanıverdi. Velisine, vaktin İmamına, inananların Hidayet Önderine hayranlık ve aşk dolu nazarlarla dikkat kesilmişti. Meşalelerin dibinde sırtında Dedesinin Hırkasıyla bir başına oturmakta olan şu can kendi enginliğine kâinatı da ortak etmişti. Evrendeki sükûnet tüm sessizliğini ondan almış olmalıydı. Farkındaydı... Bu gece Resûl'ün Oğlu bizatihi kendi demindeydi ve etrafına refiklerini toplayıp sohbet etmeyecekti.

Bir ara baş ucunda Hâşim belirmişti. Belli ki huzursuzdu. Selamlaşmanın ötesinde konuşabilecek hiçbir kelime bulamadıkları hâlde birlikte yürümeye başlamışlardı. Kâh Müsenna bir adım önden gidiyordu, kâh Hâşim. Nehre indiklerinde Abbas, Habib ve Ali Ekber binitlere su vermekteydiler. İki-üç cümlelik hoşbeşlerden sonra onlarla da muhabbeti ilerletemeden yanlarından ayrılmışlardı. Hürr ve askerlerinin konduğu yerin önünde sessizce bekleşirken ordugâh ateşlerini izlemeye koyuldular. Dört gecedir bu manzarayı her gördüklerinde Kûfelilerin ihanetine daha bir kızıyorlardı fakat bundan bile gına gelmişti artık.

"Ne tuhaf!.." dedi Hâşim... "Allah'a verdikleri sözden geri dönenlerle savaşması için İmam'ı destekleyeceklerine yemin eden Kûfeliler, ahitlerini ayaklar altına alanlarla birlikteler. Üstelik gönülleri de Hüseyin'le hâlâ..."

Bu durum Müsenna'yı şaşırtmıyordu. Yaşanagelen tüm seçilip ayrılmalar boyunca Allah zayıf gönüllü kişileri vesileler eşliğinde İmam'dan uzaklaştırmıştı. Mutlak adalete talip olan bir kulun nimeti hak etmeyenlerle yola devam etmesi düşünülemezdi zaten. Üstelik çobanlar güvenemedikleri keçileri patika yollara süremezdi. Yol giriftleştikçe taliplerin ahvali de hâliyle karışıyordu.

Yeniden yürümeye başlamışlardı. Çadırların önünden geçtikleri esnada balaların ağlayışlarını duyuyorlardı. Kimi bir parça süt derdindeydi, kimi çölün kuru ve boğuk havasıyla kırçıllaşan boğazını yumuşatabilecek bir parça bal istiyordu. Hasan'ül-Müsenna acı ağlayışlara tahammül edemediğinden, çadırlar bölgesinden uzaklaşmak arzusundaydı. Bu esnada kendi çadırından çıkan Ali Evsad'ı gördüler. Kucağında iki yaşına henüz giren oğlu Muhammed vardı. Diğer çadırlardakilerin aksine suskundu, hatta gülümsüyordu. Müsenna uzanıp onu kendi kucağına alırken, "Dayısının gülü..." deyiverdi.

Ellerinin arasındaki şu masum can altın neslin dördüncü halkasındandı ve hem Seyyid, hem Şerif olanların ilkiydi. Annesi Hasan kızı Fâtıma, babası Hüseyin oğlu Ali ve kendi adı Muhammed'di ya, künyesinde Âl-i Âbâ'nın tüm isimlerini barındırıyordu.

Sütten ak incecik parmaklarını uyku dolu gözlerine değdirirken bir an irkilmiş, ardından dayısını izlemeye koyulmuştu. Bu esnada Müsenna onda gördüğü manaları dolaşıyordu. Ellerinin arasındaki yavrucağız ihtiyacının idrakinde olamayan ama fıtrat üzere yaşayan kul değil miydi? Kâh gülüp kâh durulmasına rağmen masumca istekler için ha bire feveran edebilmesi yaradılışının ilk tecellisiydi. Beriden onları izlemekte olan Ali Evsad, her nedense Kitabın sözlerini hatırlatacaktı.

"*Bilin ki, mal ve evlatlarınız sizin için imtihan vesilesidir.*

Büyük karşılık ise Allah'ın katındadır."

Haşim, "Amenna!" demişti hemen. Kişinin kendi evladı yahut herhangi bir masum can için şefkat duyması, onun için acınması yahut uğraşması kulluğun şanındandı. Ta ki mal-mülk gibi evladın da kul ile Allah arasında perde olmasına dek... Öylesi durumlardan Rabbine sığmıyordu. Bu konudaki en büyük ibret Muaviye değil miydi? Mal ve evlat sevgisiyle onlar da yaratan Rabbine karşı çıkabilmişti. Sevgilerin her nevini Allah'ınkiyle birleyebilmek, mahluku Halik'in tayin ettiği hukuk içerisinde ve O'nun hatırına sevmek kolay değildi; ama Hakk'a talip olanlar için kaçınılmazdı. Lütfedilen her varı Allah'tan emanet bilmek bunu gerektiriyordu. Adı ister sağlık olsun, ister mal-mülk yahut evlat, fark etmezdi. Kerim Rabb ikramlarının nerede, nasıl ve hangi saiklerle kullanıldığının hesabını elbette soracaktı.

Hâşim az sonra fark etmişti, Ali Evsad ve Hasan'ül-Müsenna'nın üzerinde değişik bir hâl vardı. Aralarında ne paylaştıklarına vakıf değildi ama hissedebiliyordu, bu ayet onlar için bambaşka kapılar aralamıştı.

Aynı anlarda Hasan'ül-Müsenna'nın gönlünde mezkûr ayetin *"mal"* diyerek kastettikleri vardı. Onları Allah'ın kula lütfettiği emanetler olarak seçmişti: Akıl, nefis, vicdan, sezgi, görüş, duyuş ve nicesi...

Oysa bu ayetteki *"evlat"* ile murat edilen içsel manayı seçemiyordu. Bir an Ali Evsad'ın gözlerinde buna dair bir anlam yakalayıverdi:

"Evlat, lütfedilen emanetlerin sende ortaya çıkardığı meyvelerdir. Kâh akıl ve nefsin yahut vicdanın, kâh ruhla sezginin sende uyandırdığı hâllerin hepsi senin evlatlarındır. Onlar Rabbinin sırlarını açarlar."

Hâşim aradaki akışın dışında kalmıştı ama bakışlar kendi aralarında söyleşmeye devam ediyordu.

— İmtihan olan ne?

"Sende zuhur eden hâller o anki ihtiyacını görene kadar bineğindir. Sakın onları kendi menzillerinden ötelere değin koşturma! Bindiğin gibi inmesini de bil. Kendisini şefkatli sanan ebeveynlerin evlatlarının her durumuna bağlanması gibi bu hâllerine takılıp kalma. Onlar seni sırtlasın, sen onları yüklenme!"

— *O gün mal da, evlat da yarar sağlamaz... Arınıp tertemiz olmuş bir kalple Allah'a gelenler müstesna.*"

"Ey kalpleri hâlden hâle çeviren Allah'ım. Kalplerimizi yolundan ayırma!"

Her iki amcazade de aynı anda yüzlerini Beytullah'a dönerek secdeye varmışlardı. Üstelik onlarla birlikte iki yaşındaki Muhammed de topraklara bulanıyordu. Hâşim balayı almak istemişti, sonra vazgeçti. Her ne yaşanmaktaysa onun hürmetine kendisine de lütfedilmesini niyaz ediyordu. Az sonra alınlarını arzdan kaldıran amcazadeler hiçbir şey olmamışçasına durgun görünmekteydiler. Hasan'ül-Müsenna selam verip ayrıldığında, Hâşim de arkası sıra koşturuverdi.

Gece uzundu, bitmeyecekti belli ki. Tekrar nehir yatağına yöneldiklerinde karşıdan Abbas'ın geldiğini gördüler. Hâşim onun konuşmasına fırsat tanımadan kendi isteğini dillendirdi.

"Sen git dinlen biraz. Ben nöbet tutarım. Ahir ömrümde fazlasıyla uyuyageldim zaten."

Yüzündeki mahzuniyet sözlerindeki nedametten de ağırdı. Abbas onu tebessümle izlerken Hasan'ül-Müsenna dua ediyordu.

— Allah bizleri kalbi her daim uyanık olanlardan kılsın!

Muharrem ayının üçüncü güneşi de doğmuştu. Güneyden esmeye başlayan kavruk sam yelleri Kerbelâ toprağını kurutup çatlatan hararetin gittikçe şiddetleneceğini haber veriyordu. Nitekim öğle saatlerinde sert esintiler yerini kum fırtınasına bırakmıştı.

Tüm uğraşlara rağmen çadırların bir kısmı sökülmüş ama kuyruklarından arka bacaklarına bağlanan develer bulundukları yerlere erkenden çöktürüldüğünden hasar ucuz atlatılmıştı. Hürr'ün de bizzat katıldığı çalışmalar neticesinde, ikindiye doğru kamp eski hâline döndürülebildiğinde, gecikmiş öğle yemeğinin ardınca vaktin namazını da eda etmişlerdi.

Dem sohbet demiydi artık. Kendilerini İtretin sesine bırakanlara Hüseyin yine Salih Aleyhisselam'ı hatırlatacaktı. Evvelkiler gibi halkını uyaran, onları tevhidin arı yoluna çağıran Salih Nebi de bozgunculukla itham edilmişti. Hüseyin, "Ey inananlar!.." dedi ve sözlerini sürdürdü:

"Allah onlara da diğer kullarına lütfettiği şekilde hakikati kavrama yeteneği vermişti. Fakat Semud halkı yoldan çıkmayı tercih etti. *Allah adına yemin ederek bir araya geldiler. 'Salih ve ailesine baskın yapalım...'* dediler."

İmam ayetin en çarpıcı noktasına değinirken sesini perde perde yükseltiyordu: "Ne hazin!.. Kendilerini uyaran o masum Elçiyi öldürmek için aralarında anlaşırken Allah'ın adı üzere yemin etmişlerdi. Evet!.. Onlar kendilerini ve kâinatı kimin yarattığını biliyorlardı. Ama hüküm ve emirde Yaratıcılarına tabi olamadılar. Üstelik onların dilindeki Allah lafzı insanları aldatmak için bir tuzaktı. O aldatıcılar verdikleri sözlerde durmayan kibir sahipleridirler. İşlerine gelince 'Allah' derler. Oysa onlar İdris libasına bürünmüş İblis hizmetkârlarıdır"

Hürr, Hüseyin'in sözlerini günün şartları üzerinden değerlendirmişti. Dünün Semudlu kibir sahipleriyle bugünün Yezid ve avanesinin aynı tavırda buluştuğu mu söyleniyordu? İçindeki bir ses itiraz etti hemen: "Hüseyin, Salih gibi Nebilerden biri değil ki. Hem Semud müşrikti; Yezid, beğensek de beğenmesek de müminlerin emiri..."

Kıyası nefsin arzuladığı şekilde başlatan akıl, Hürr'ün gönlünü bulandırmıştı. Hatta içindeki o ses, "Bak!.. Hüseyin de insanları Allah ile aldatmakta..." diyordu. Cürmümeşhut tespit et-

mişçesine İmam'ı kendi hatırlattığı Allah kelamıyla suçlarken doğruluverdi. Onu daha fazla dinlemek istemiyordu.

Bu esnada Resûl'ün Oğlu, Semud halkının Salih Nebiye olan teklifini dillendirmekteydi:

"'Bizim gibi ölümlü bir insandan başka bir şey değilsin. Eğer doğru sözlüysen bize bir delil getir de görelim...' dediler."

Ayetteki meydan okuyuşu kendisinin az evvelki hâliyle özdeşleştiren Hürr gidip gitmemekte kararsızdı şimdi. Sözün devamını merak etmişti.

"Ey temiz akıl ve sağlam görüş üzere olanlar! Unutmayın... O gün Semudluların karşısında delilin bizzat kendisi vardı. Ama onlar azgın nefislerin arzuladığı hevaları bir bir yalanlayan o uyarıcıdan kurtulmak istiyorlardı. Çünkü Nebi kendilerine duymak istemediklerini söyleyen biriydi. Sözü tatlı değildi. Yine de Salih Aleyhisselam onları uyardı. 'Sözüme gelin, sizi çağırdığım hakikate uyun!' dedi. Ama onlar isteklerinde direttiler. Allah'ın izniyle önlerindeki kaya yarılıverdi ve içinden bir deve çıktı.

Nebi onlara istedikleri delili gösterip dedi ki, *'Allah'a ait olan bu deve sizin için bir nişanedir. Öyleyse bırakın Allah'ın arzında otlasın ve sakın ona dokunmayın.'* Sonra Allah, Resûl'üne vahyetti: *Bu deveyi onlar için bir sınama olsun diye gönderiyoruz. Sen onları sadece seyret ve sabırlı ol! Aralarında her birine eşit paylar şeklinde sularını paylaştıracağını bildir.* Bunun üzerine, O Nebi, halkına dedi ki: *'Su içme hakkı bir gün şu devededir, belirli bir günün hakkı da sizindir.'* Son bir kez yine uyardı: *Sakın ona kötülük yapmayın. Yoksa çetin bir günün azabı gelip buluverir sizi."*

İmam sözün akışını kesip kendilerini takiple sorumlu olan komutanı izlemeye başladı. Hürr bağdaş kurmuş hâlde başını ellerinin arasına almıştı. Tutunmaya çalıştığı dallar birer birer kırılıyordu sanki. Gönlündeki inkârlara bile başkaldıran şüpheler içindeydi. "Sen, sen değilsin!" dediği Hüseyin'in kim olduğuna dair nihayet bir işaret yakalamıştı. O, insanlara duymak isteme-

diklerini söyleyen, hatırlamaktan kaçındıklarını hatırlatan bir uyarıcıydı. Ne Hüseyin'leyken huzurlu olabiliyordu, ne de ondan ırakken. Bir yanı onu istiyor, bir yanı bırakmıyordu. Ama içindeki harp bitmemişti. Sessizce kalkıp uzaklaşıverdi.

Resûl'ün Oğlu şimdi de yoldaşlarını gözlüyordu. Ali Ekber'e göre delil aramak beşerin tabiatına uygun bir davranıştı ve seçebilenler için hüccet uyarının bizzat kendisindeydi. Allah'ın rızasını gözeten kul kendisine Hakk'ı hatırlatan kimseleri Veli edinmiyor muydu? Onlardaki söz, amel ve hâl kişiyi doğru yola çekememişken, Allah'ın Halifesi olan insan bir kenarda dururken, gafiller bir deveyle mi irşad olma hevesindeydiler?

Rübab gösterilen mucizeyi Allah'ın lütufkâr oluşuna bağlamıştı. Çıplak uyarılarla doğru yolu bulamayanlar için olağanüstü hâller dikkat çekici olabiliyordu. Nitekim sayıca az da olsa birileri kayadan çıkan deveyle irkilip Nebinin sözlerine iman etmişlerdi. Yine biliyordu ki, Nebiden mucize göstermesini isteyenlerle gördüklerini herkesten önce reddedenler bizzat aynı kişilerdi.

Sukeyne'ye göre Salih Nebinin dokunulmamasını istediği bu deve ile Musa Nebinin kesilmesini emrettiği inek arasında aslında fark yoktu. İkisi de o ümmetlerin ihtiyaçlarına göre verilmiş delillerdi. İsrailoğulları geçmişte ineğe taptığı için onlara emredilen, şuurlarında kutsallığı devam edegelen maziyi kesip atmalarıydı. Semudlularsa suyun az olduğu çöl bölgesinde yaşamışlardı. Bu yüzden onlara susuzluğa dayanıklı bir hayvan gönderilmişti ama suyun pay edilmesi şartıyla...

Fâtıma'nın gönlünde beliren nokta, delile kavuşan Semud halkının su paylaşımı suretiyle yeni bir yükümlülüğe girişiydi. Rahmetler ve nimetler çoğaldıkça kullar için yeni hukuklar açılıyordu. Resûlullah belki de bu yüzden kendisinden sonra yerine geçecek halifelerini yazılı bir kayıtla bildirmemişti. Böylesi apaçık bir hükme rağmen Yezidler hüküm sürecek olsaydı, o vakit ümmetin toptan helak edilmesi kaçınılmazdı.

Hasan'ül-Müsenna Kitapta anlatılan bu kıssanın iç vechesini düşünüyordu. Sezdiği oydu ki, kaya ile kast edilen kendisini hakkaniyete ve merhamete kapatarak taşlaşan insaflardı. Üstelik "insaf" kelimesi, "yarısını almak" manasındaki "nasf" kökünden geliyordu. Söz konusu delilden sonra kullara verilen ilk emrin adil paylaşım olması bu yüzdendi. Nitekim kayadan çıkan deve için ayetin birinci tarifi, onun Allah'a ait bir nişane olmasıydı. Başka bir yerde bu dişi deve doğrudan Allah'a nispet edilerek, "*Nakâ't-ullah*" olarak isimlendiriliyordu. Gönlüne doğan manaya göre onunla işaret edilen, emanetti. Nakatullah öyle bir emanetti ki, hukuku Allah tarafından belirlenmişti ve toplum onu korumakla yükümlüydü.

İmam sözlerine kızı Fâtıma'nın da sezmiş olduğu vecheden devam edecekti. Az ilerideki ordugâh ateşlerini işaret ederek, "Kimilerinin göremediği hüccet karşınızdadır..." deyiverdi... "Bundan sonra kimse Allah'tan delil istemesin. İsra Suresinde Rabbimiz uyarıyor: *Bizi deliller göndermekten alıkoyan sebep öncekilerin bunları yalanlamasıdır. Semud halkına gözle görülebilir biçimde bir deve vermiştik.* Ama onlar bunu bile inkâr ettikleri için *zalim oldular.*"

Hüseyin'in sesi perde perde yükselmeye başlamıştı: "Ey Resûl İtretine gönül verenler! Unutmayın ve unutturmayın. Semud halkı zayıf gördükleri herkese insafsız davranmakla iftihar ediyordu. Onlar yeryüzünde bozgunculuk yapıp kibirlenen zalimlerdi. Allah, *'Bir topluluk kendisini değiştirmedikçe ben de onları değiştirmem...'* diyor. Kalplerinin değişip değişmeyeceğinin işareti olarak onların arasına savunmasız bir deveyi, Nakatullah'ı gönderdi. Oysa hem apaçık bir delil isteyip hem de onu inkâr edenler var ya, *işte onlar deveyi vahşice boğazladılar.*"

Hüseyin susmuştu gayrı. Bal rengi bir çift sırça, alnındaki Zülfikâr'la Zeyneb'i izliyordu. Kevser'in Kızı vaktin Nakatullah'ını seçmişti ya, gündüz kum fırtınasında uçuşan zerrecikler gibi sarsılmaktaydı.

Resûl'ün Oğlu ayağa kalkmıştı. Kollarını iki yana açıp Seyyide'ye sarılıverdi. Zeynep baş koyduğu bu engin göğse mahzun gözlerinden süzülen inci tanelerini bırakıyordu. Henüz yaşanmamış acılar için ahını semaya salsa, gök kubbeyi indirecekti sanki.

O, Resûl Ciğerparelerindendi. Fatımatü'z Zehra'nın kızıydı. Annesi gibi hüznünde vakur durmalıydı. Ama candı, Hüseyin'in canındandı. Tutamıyordu kendisini. İmam şimdi daha bir sıkı sarılmıştı ona.

"Ey Abisinin Annesi!" diyordu... "Allah'a kasem ederim ki, haklısın ve hakkını alacaksın."

Seyyide oracıkta can vermeye razıydı. Fakat biliyordu, annesi kendisini gelecekteki zor günler için doğurmuştu. Hüseyin, "Sen Haydar'ın Kızısın..." dediğinde, olduğu yere yığılıverdi.

"Amenna!" demişti... "Babamın kızıyım! Boğazımda kemik, gözümde diken olduğu hâlde sabretmesini de bilirim."

Hüseyin eğilip Zeyneb'in koluna giriverdi. Adımlarını kardeşininkine uydurarak onu kendi çadırına götürüyordu. Belli ki bu gece kardeşini yalnız bırakmayacaktı. Oturdukları yerlerde öylesine kalakalan muhsinlerin başları önlerindeydi. Zeyneb'in üç oğlu Muhammed, Avn ve ille de en küçükleri olan Huseyn avazı çıktığınca haykırmak istiyordu. Sadece kendi gönlünde sada bulan bu çığlıkta neler yoktu ki...

"Ey Dedem ümmeti!.. Neredesiniz?.. Resûl'ün Oğulları ve Kızları, Salih'in Devesi gibi boğazlanmak üzereler. Yerlerinizden kımıldamak için yeniden ayetler inmesini mi beklersiniz?

Ey Haydar ve Müctebâ'ya biat edip onları yarı yolda koyanlar!.. Allah adına verdikleri sözden dönenlerle birlik olup Hücceti mi susturacaksınız? Vallahi anam Zeyneb sağ oldukça, ondaki ahı duyup anlayanlar oldukça Kerbelâ unutulmayacak."

Kimsede yerinden doğrulacak mecal kalmamıştı. Ümmü Gülsüm de Kevser'in Kızıydı ya, ayağa kalktı. Az evvel abisi ve ablasının durdukları yerdeydi. Kollarını iki yanına açıverdi. Kerbelâ

arzından Muharrem hilaline yükselmekte olan İtretin sesi, "*Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla*" diyordu...

"Şüphesiz, Sana Kevseri verdik.
Öyleyse Rabbine Niyaz et ve Kurban kes.
Doğrusu, asıl izi silinecek olan Sana kin besleyendir."

Gayrı o da İmam'ın çadırına ilerliyordu. Ehl-i Beyt'in ikinci neslinden kalan üç can baş başa olacaklardı.

Kerbelâ ufkuna doğan Muharremin dördüncü güneşiyle birlikte ordugâha peş peşe ulaklar yağmaya başlamıştı. Bir saat içerisinde Kerbelâ'da olacak yeni bir ordudan bahsediyorlardı. Başlarında Saad'm oğlu Ömer'in olduğu dört bin kişilik bu birliğin de çoğu Kûfelilerden müteşekkildi. Hürr bir an evvel bunu haber vermesi gerekirmişçesine soluğu Ali Ekber'in yanında aldı. Durumu ona aktarırken, kendi gergin hâline de kızgındı. Duruşunu yenmeye çalışırken kâh boğazını gere gere konuşmuş, kâh bakışlarını uzaklara kaçırmıştı. Neden sonra, üzerindeki bunca sıkıntıya rağmen Ali Ekber'in emin görünüşüne takılmış, işin içinden çıkamayınca da sinirini iyiden iyiye belli eder olmuştu.

"Defaatle uyarmadım mı sizi? Gayrı ok yaydan fırladı. Saad'ın oğlu babasına benzemez, bilesiniz! Yezid'e biat etmek zorundasınız. En azından Kûfe'ye esir olarak götürülmeyi kabul edin. Yoksa başınıza tatsız işler gelecek."

— Neden bunları Resûl'ün Oğlu'na kendin söylemiyorsun?

Bir an duraklayan Hürr, "Sana söyledim ya, bu yetmez mi?" deyiverdi. Sözlerindeki keskinliğin aksine, yüzündeki ikircimde, "Ona karşı bunları nasıl söylerim!.." diyen yakarışlar vardı. Ali Ekber muhatabının derdini anlamıştı anlamasına ama yine de üzerine gidecekti.

— Bugün kaçılan ne varsa, hesabı yakında görülecektir.

Hürr, Ali Ekber'i bir an süzdükten sonra, "Bana düşen, sizi bilgilendirmekti... Söyledim ve gidiyorum..." deyiverdi. Sözünün bitmesini dahi bekleyemeden atını mahmuzlamıştı.

Hüseyin kız kardeşleriyle birlikte çadırındaydı hâlâ. Ali Ekber içeri girip henüz duyduklarını ona iletmek konusunda kararsızdı. Babasını rahatsız etmek istemez hâlde etrafına bakınırken amcalarını gördü. Binitlerin tutulduğu mahalde kendi aralarında hararetle konuşmaktaydılar. Yeni durumu ilk olarak onlara anlatmak için yanlarına gelmesine rağmen, onlardaki bahsin akışını kesmemeye niyetlenmişti. Ellerinde yarından sonrası için ekmek yapacak un yoktu. Hurmaları en fazla iki gün daha idare ederdi. İmam Ali'nin yedi oğlunun da aklından Hürr'e veya başka bir Yezid askerine ağız eğip iaşe istemek geçmiyordu. Ortanca kardeşlerden Ebûbekir önerisini dillendirdi.

"Civarda mukim bedevilerden ihtiyaçlarımızı tedarik edemez miyiz? Habib illa ki onlardan birilerini tanıyordur."

Abbas'ın pek de aklına yatmamıştı. Bu alışveriş için bir süreliğine kafileden ayrılıp geri dönmeleri gerekecekti. İşin sonu, kendilerini kuşatan askerlerden bir şekilde ruhsat istemeye varıyordu. Atik böylesi bir izin için Hürr'le konuşulmasına İmam Hüseyin'in müsaade edeceği görüşündeydi. Dile getirdiği, aslında bir temenniydi. Diğerleri de bunun farkındalardı. İlk olarak Câfer çıkıştı.

"Resûl'ün Oğlu sırf yoldaşları mağdur olmasın diye bunu kabul edecektir. Bizim için onların karşısında yutkunmasına gönlüm razı değil."

Dile getirilen görüş azimet sahibi refiklere yaraşan sözlerdi. Ama içlerinde kadınlar ve çocuklar da vardı. Mecburiyetlerin sesini dinleyen Muhammed Asgar, "Onların rızkı için belki..." deyip duraksamıştı. Devamını getiremiyordu ama muradı belliydi. O ana dek ağabeylerini dinlemekte olan Osman atılıverdi.

"Gece yarısı kimselere fark ettirmeden kafileden ayrılırım. İaşeleri alıp Allah'ın izniyle şafak sökmeden yeniden dönmüş olurum."

Fikrinin itibar görüp görmediğini anlamak için orada hazır bulunan altı kardeşini de tek tek izlemişti. Aradığı onayı bulamayınca dayanamayıp ekledi:

"Bunu yapmak için Resûl'ün Oğlu'na haber vermeyeceğim."

İşi habersiz yapmaktaki muradının Hüseyin'i zorlu tercihlere sürmemek olduğunun herkes farkındaydı. Yine de İmam'a rağmen bir teşebbüs içerisinde olacakları için karara olur vermekten korkuyorlardı. Bir yönüyle Kûfelilere benzemişlerdi sanki. Gönülleri en küçük kardeşlerinin önerisinden yanaydı ama içleri titriyordu. Ali Ekber, Osman'ı süzerken diğer amcalarının kaçınageldikleri hükmü verecekti, tabii ki gerekçesiyle birlikte...

"İsrailoğullarını hatırlayın! Onları felakete sürükleyen sebeplerden biri de her konuda Önderlerine danışıp sadece işlerine gelenlerde onlara tabi olmalarıydı. Bu işi İmam'a soracak olursak, aksi bir cevapta o kapı bize külliyen kapanır. Benim reyim amcam Osman'ınkinden yana. Bu iş elzemse, İmam'a sorulmadan yapılacak. Ne onu mihnete sokacağız, ne de kendimizi töhmet altında bırakacağız."

İmam Ali'nin yedi oğlu da çıtlarını çıkarmadan Ali Ekber'i dinlemişlerdi. Onay için birbirlerinin yüzlerine bile bakmaktan çekinerek toprağı izliyorlardı. Yine de sorun tamamen hâlledilmiş değildi. İaşe alımı için gereken bir bedel vardı. İmam evvelki tavırlarıyla belli etmişti, refiklerin ihtiyaçlarını bizzat kendisi yahut Âl-i Hüseyin karşılamalıydı. Ali Ekber, "Beni bekleyin!" diyerek amcalarından ayrıldı.

Kız kardeşi Fâtıma'yı ellerinde kalan son buğdayları öğütürken bulmuştu. Yanında amcazadeleri -ve Ali Evsad'ın eşi- olan Fâtıma da vardı. Bir an suskun bekledikten sonra kardeşinden kolyesini istedi. Zehra'nın, o Tac Betül'ün torunu sebebini bile

sormaksızın unla ağaran incecik parmaklarını boynuna götürüp kolyesini çıkarmıştı. Abisine uzattığı o kızıl taşta, "Hakk'a dayananlar emindir!.." yazıyordu. Ali Ekber getirip kolyeyi amcası Osman'ın avucuna bıraktı. Gayrı gece olmasını ve bu işin başarılmasını beklemekten başka yapılacak bir şey kalmamıştı. Yanlarından ayrılacaktı ki, son anda hatırladı.

"Hürr haber verdi. Ubeydullah üzerimize yeni bir ordu çıkarmış. Birazdan burada olurlar."

Askerlerin mevcudu yahut onları gönderen validen ziyade, ordunun komutanı dikkat çekecekti. Abbas, Ömer bin Saad için, "Yazık ki, öyle bir babanın oğludur!.." deyiverdi. Beş yıl önce Medine'de vefat eden Saad bin Ebi Vakkas ilk Müslümanlardandı. Uhud Günü aniden başlayan bozgunda çoğu mümin kaçışırken İmam Ali ile birlikte Resûlullah'a siper olan az sayıdaki sahabeden biriydi. İsmini her dem zinde kılansa, kendisine yapılmış olan o eşsiz hitaptı. Âlemlerin Sevgilisi Uhud Günü gözünün gördüğü her müşriği vurup indiren bu mümtaz okçu için, "At ya Saad! Anam babam sana feda olsun!.." diyebilmişti.

Böylesi bir sözün yeryüzündeki yegâne muhatabı olan Saad bin Ebi Vakkas, Resûl'ün tüm savaşlarına katılmış, sonraki yıllarda Irak'ı ve İran'ı fetheden ordunun komutanlığını da yapmıştı. Ebû Süfyan'la akrabalığına rağmen fitne yıllarında Ümeyyeoğullarına destek vermediği için Muaviye tarafından devlet hizmetinden geri alınmıştı.

"Anlaşılan, oğlu babasına verilmeyenlerin peşinde..." diyen Abbas, Ömer'deki tamahkârlığın altını çiziyordu. Ortanca kardeşlerden Abdullah, abisiyle aynı kanaatte değildi. Tüm açgözlülüğüne rağmen Ömer'in İmam Ali'ye küfrederek büyümemiş olmasına güveniyordu. O da Hicâzlıydı sonuçta. Resûlullah'a yetişememişti ama babasının hangi saiklerle devletten el çektirildiğini biliyor olmalıydı.

"Saad bin Ebi Vakkas'ın mutedilliğinden o da nasiplenmiştir inşallah..." diye sözlerine devam ediyorken, araya Ali Ekber giriverdi.

— Allah bilir, kimin nasibi nereye kadar!

Başta Abdullah olmak üzere, İmam Ali'nin yedi oğlu da Resûl İtretini "Amenna!" diyerek cevaplayınca, ucu açık olan bu bahis nihayetlenmişti artık. Konuşulanlardan habersiz olan Hâşim pür telaş aralarına dalıverdiğinde, eliyle ufku işaret ediyordu. Binlerce piyade ve süvari önlerinde Ümeyyeoğullarına ait sancaklarla kendilerine doğru yaklaşmaktaydı.

Seslerden olsa gerek, Hüseyin de çadırından çıkmıştı. Sağ avucunu güneşe karşı siper ederek kendilerine yaklaşanları izlerken Abbas'ı ve Ali Ekber'i yanına çağırdı. Durum kendisine bildirildiğinde yorum yapmamıştı. Yeniden çadırına dönerken yüzündeki dingin ifade rahatsız edilmemek istediğini belli ediyordu.

Abbas dün geceden beri Ümmü Gülsüm, Zeyneb ve Hüseyin'in içeride ne paylaştıklarını bilmiyordu ama yaşananın özel anlar olduğundan emindi. Sanki şu bez parçasından ötesi semayken, berisi arzdı. O tarafta göklerin ve yarının saadeti, bu tarafta yeryüzünün ve bugünün dertleri vardı.

Hâşim de İmam'ın dışarı çıkmamasını dert edinmişti. Az sonra fark etti... O güne dek Hüseyin'i asla özlememişti. Mekke'deyken Resûl'ün Oğlu'nu iki gün göremese bile ertesi gün onu göreceğini bilmenin huzuruyla gönlünün tatmin bulduğunu hatırlıyordu. Oysa şimdi yarma kimlerin çıkacağının garantisi mi vardı? İçindeki bir ses, "Bunun teminatı Mekke'deyken de yoktu..." dediğinde boynunu büktü. Tehditi an be an yaşamayan ve "her an ölebilirim" şuurunda olmayan nefsi, bazı isteklerini hep ileriki vakitlere öteletmişti. "Dert etme!.. Yarın Hüseyin'i göreceksin!" diyen bu ses, "Şimdilik boş ver!" diyenlerle aynı yerden besleniyordu. Aylardır Ümeyyeoğullarını yahut Kûfelileri tenkit edegelen nefsi sonunda kendi kendisiyle uğraşır olmuştu. Bunu ilk olarak geçen hafta yaşamıştı. Hüseyin'in "üzerinde kul hakkı kalan geri dön-

sün" ikazından sonra nefsini levmetmiş ama basiretsiz davranarak "İmam'la olmayı hak etmiyorum" hükmüne varıp Hüseyin'i terk etmeye kalkmıştı. Abbas'ın anlık himmeti olmasa, şimdi Hicâz'a dönüş yolundaydı. Belki de şu andakine benzer sorgulamalar içerisinde iyiden iyiye kendisine kahredecekti. Bir kez daha anlamıştı, kişinin kendisini bulma yolculuğunda yalnız olmaması büyük lütuftu. Velayetin kuşatıcı yardımları ve karşılıklı dostluğu, yanlış atılan adımlarda kulun ayağını denk almasını sağlıyordu. Kulunu vesilelerle düzelten Rabbine bir kez daha hamdetmişti.

Öğle yemeği esnasında Hüseyin'in kendileriyle olacağı umudundaydı; fakat yanıldığını görüyordu. Bir ara abdest almak için Fırat'a kadar inen Resûl'ün Oğlu yeniden çadırına dönmüştü.

Hâşim bu defa Hasan'ül-Müsenna'yı kollayacaktı. Onu yalnız yakaladığında, Kerbelâ'daki ilk gecelerinde olduğu gibi birlikte yürümeye başladılar. Çöl ufkunu izlerken gözleri gittikçe kalabalıklaşan askerlerin üzerindeydi. Dün bin kişi bile değilken, şimdi sayıları beş bine çıkmıştı. Ömer bin Saad'm üç direk üzerine kurulu görkemli komuta çadırı az ilerideydi. Henüz ne kendi gelmişti, ne de bir haberci göndermişti. İçten içe, "Beklediği bir şeyler var..." derken Hasan'ül-Müsenna'ya bakıverdi. O ne düşünüyordu? Aralarında bir suskunluk yemini varmış da, bunu ilk terk eden kendisiymişçesine utana sıkıla muradını dile getirdi.

Hasanların İkincisi dünden beri Salih Aleyhisselam bahsindeydi. Gönlünde alıp verdikçe, anlatılanların başka vecheleri olduğunu da seziyordu. Hepsini bir başkasıyla paylaşmasına izin var mıydı? Sanmıyordu. Ali Evsad'ın kast ettiği manada "mal ve evlat" imtihan vesileleriydi ya, kendinde tahakkuk edenleri başkasına aktarırken onun hâlini bozmaktan yahut muhatabını kaldıramayacağı bir yükün altına sokmaktan Rabbine sığınıyordu. Yine de Hâşim'le paylaşabileceği bir şeyler olduğunu düşünmüştü.

"Kitaptaki Nakatullah'ı ten olarak seçersen bedenlerin hayat bulmak için suya meylettiğini de bilirsin. Kişiye hayat veren bu

su, aslında ilimdir. Ona kandıkça, onunla tatmin buldukça her dem Hayy olan Rabbin diriliğiyle esenlik kazanırsın."

Hâşim için önce ilginç gelen bu örnek, zamanla karışık bir hâl almaya başlamıştı. Hasan'ül-Müsenna bunun üzerine bakışı değiştirecekti. Şimdi de, "Nakatullah Allah'ın mülküdür!.." diyordu... "Öyle bir mülk ki, toptan insanlığa emanet. Sırayla suya çıkacak olunması rızkın paylaşımının işareti. Kibirle şımaranların onu kesmeleri, Rabbin rızıktaki sırasını gözetmemelerinden. Allah sadece bizim elimizle lütfeder, hayırlarını bizim üzerimizden insanlara bahşeder diyen iman sahipleri dahi bu hataya düşebilmekte. Hatırla!.. Salih Nebiyi öldürmeye yeltenenler, kendi aralarında Allah'ın adıyla yemin etmişlerdi."

Tüm sözler içerisinde bu sonuncular Hâşim'in ilgisini daha çok çekmişti. Dün gece aynı bahis konuşulurken gönlüne doğanları Hasan'ül-Müsenna'yla da paylaşmak istiyordu.

— Kimileri dünyanın kuludur. Din sayesinde geçimleri iyi olduğu müddetçe onu savunurlar. Zorluklarla imtihan edildiklerindeyse sayıları azalır.

Sözün sonunda bakışlarını kampı çevreleyen Kûfeli askerlere yöneltmişti. Müsenna, "Yine uzaklarda aradın..." dediğinde, Hâşim dilini ısırıverdi. Haklıydı Müsenna... Onunla buluşmazdan evvel tam da bu konu hakkında düşünmüşken nefsi bir şekilde araya girip kendi üstüne toz kondurmamayı başarmıştı. Evlâd-ı Resûl uyarıyordu:

"Bilmek yahut hissetmek bunun sende hâl oluşturacağını göstermez."

Hâşim yürekten katılmıştı bu söze. Nitekim İmam da, "En büyük âlim İblis'ti..." derken aynı hakikate parmak basmış olmalıydı. Ancak çözümün kendisini de istiyordu. Bildiklerinin, sezdiklerinin üzerinde bir hâl olabilmesi için ne lazımdı?

Müsenna orada durmuştu bir süre. Ardından Kitaba atıfla, "Biz kendimizi değiştirmedikçe, Allah da bizi değiştirmez!.." de-

yiverdi. Gerisini kendisine saklıyordu. Bir an dilinin ucuna kadar geldiği hâlde yeniden yutkundu. Değişebilmek arzusundaki kul öncelikle kendisini her dem tenkit edecek diri bir vicdana muhtaçtı. Böylesi ölgün bir vakitte vicdanları yeniden ayağa kaldıracak olansa Hüseynî İmametti. Bu olmadan, sanki Allah ümmeti değiştirmeyecekti. Sezgisinde büyük halası Zeyneb'le de ortaktı. İki emanetten biri olan itretin ümmetçe korunmayıp kaderine terk edilmesi bile Nakatullah'ın İmam Hüseyin olduğunu gösteriyordu.

Hâşim'in işaretiyle birlikte çadırından çıkmakta olan amcasını fark etti. Onun ardı sıra her iki halası da dışarıdaydı şimdi.

İmam çevresini kuşatan refiklerine "hayya'alel-felah" derken yeğeni Kasım'ı koltuğunun altına almıştı. İkisi birlikte mihrab niyetine dikilen Âl-i Resûl sancağına değin yürümüşlerdi. Hüseyin sırtında Dedesinin Hırkasıyla tekbir getirdiğinde, tüm yoldaşları onun ardınca kıyamdaydılar. Namaz bittiğinde Resûl'ün Oğlu mutat sohbete geçecekti ki, kendilerine doğru yaklaşan zırhlar içerisindeki bir münadi uzaktan uzağa seslenmeye başladı.

"Komutanımız Ömer bin Saad, Ali oğlu Hüseyin ile baş başa görüşmek diler."

Abbas beş ay önce Medine Valisinin davetinde kerhen de olsa abisinin yalnız gitmesine razı olmuştu ama bu kez mümkün değildi. "Ben de gel!eceğim..." diyordu. Hatta cevabı beklemeksizin çadırına girip kılıcını kuşanarak dönmüştü. Aynını Ali Ekber de tekrarlayınca belliydi, görüşmeye üçü birlikte gideceklerdi.

Devasa komuta çadırından içeri girdiklerinde Abbas bir düzineden fazla koruma askeri görüyordu. Lakin Ömer ortalıkta yoktu. Bir an, "Tuzağa mı düşürüldük?" şüphesiyle elini kılıcının kabzasına attı. Arkalarından gelen "es-selâm'u-aleykum" nidasıyla hemen dönüverdi.

Günlük kıyafetler içerisindeki Ömer bin Saad zırhsız ve kuşamsız hâlini göstererek, "Hoş geldiniz!.." diyordu. Sanki bu ka-

darlık iyi niyet gösterisiyle ne denli uzlaşma yanlısı olduğunu göstermek arzusundaydı. Oturmaları için konuğuna yer gösteren ev sahibi zarafetiyle önce Hüseyin'in dizlerini kırmasını beklemiş, ardından kendisi de ona uymuştu. Korumalarından birine işaret ettiğinde, fildişinden oyularak yapılmış bir muhafaza getirildi. İçerisinden özenle çıkardığı emirnameyi okumaya başladı.

"Müminlerin Emiri ve kâfirlerin korkusu Yezid bin Muaviye'nin Kûfe'deki gölgesi olmakla iftihar eden ben İbn-i Ziyad'dan Ali oğlu Hüseyin'e...

Senin ve yandaşlarının Taff çölünde çadır kurduğunuzdan haberdarım. Sen Muaviye oğlu Yezid'e biat etmedikçe veya emrime uyup Kûfe'ye esir olarak getirilmedikçe yastığa başımı koymayacağım hususunda Emîr'ül-Müminin'e söz verdim. İmdi sana ve yandaşlarına düşen ya Yezid bin Muaviye'ye biat etmek, ya da esir edilerek Kûfe'ye getirilmektir..."

Hüseyin bakışlarını bir süre Ömer'in üzerinde beklettikten sonra, "Başka bir sözün var mı?.." deyiverdi.

— Duyacağını duydun. Gayrı sen konuşacaksın... Biz dinleyeceğiz.

Resûl'ün Oğlu sözlerine İmam Ali'nin sıklıkla tekrarlayageldiği sığınışla başlayacaktı:

"Ayrıştıran, dağıtan, çarpıtan şeytandan ve kötülükler emredip vehim üreten nefisten Allah'a sığınırım. Öyle bir zamana ulaştık ki, insanların çoğu ihaneti akıllılık zannediyor. Batılı Hakk'ın üzerine çıkardıkça kibirlenen zalimler kendi azgınlıklarına herkesi ortak kılma telaşındalar. Kitabın, *'insanoğlu ziyandadır'* diyerek üzerine yemin ettiği bir asırda, ceddimin ümmetini ıslah etmek, insanları hayra çağırıp şerden uzaklaştırmak ve hakkın yerini bulması için kıyam ettim. Dedemin ve babamın yürüdükleri Hakk yolunu ihya etmek için buradayım. Yezid'e ve ona benzeyenlere tabi olup zillet kuşanacağıma sonu ne olursa olsun izzeti yeğlerim."

Ömer bin Saad aradığına ulaşamamıştı. Kitabı kendisine şahit edindi: "Bize düşen, ellerimizle kendinizi ateşe atmamaktır. Oysa sen davanda inat ediyorsun. Ama ben ara bulmak için buradayım. Varsa yeni şartların, iste benden. Ubeydullah'a yazarım. O da Şam'a sordurur. Bile bile kendini yakmamış olursun."

Hakkaniyet yerine gücü yücelten nefisle daha fazla konuşmak istemeyen Hüseyin, "Sözler çoğaldıkça doğrular kaybolur!" deyip ayağa kalktı.

Ömer bin Saad çadırın girişine kadar eşlik ettiği Hüseyin'i ikna edebileceğini mi düşünüyordu, dışarıdaki askerleri gösterdi şimdi de... Tamamına yakını Kûfeliydi.

"Onlara güvendin. Seni de evvelkilere yaptıkları gibi yarı yolda koydular. Onlardan geride kalanlara da bel bağlama. Sana yardıma gelebilecek hiç kimse yok. Şam askerleri buraya ulaşan tüm yolları tutmuş durumdalar. Kabul et, Hüseyin!.. Kaybettin. Allah'ın sana yazmadığı bir makam için boşuna didinme. Hem sana, hem sevenlerine yazık olacak."

Sûret-i Hak'tan görünüp güya merhamet ve istikamet vazeden bu sözler gönlü menfaat hırsıyla kararmış zihinler için her şeyin bahanesini tek tek ortaya koyuyordu. Vaktin Semud ahalisi kendilerini uyaran Hücceti Allah'ın adıyla sözleşerek katletmek konusunda anlaşmışlardı. Resûl'ün Oğlu ellerini Ömer'in omzuna attı. Onu bu buluşmalarında son kez ikaz edecekti:

"Unutma!.. Nefis ister, akıl gerekçe bulur, vicdan aklar. Ama sen kaçsan da Allah hesap sorar. O gün geldiğinde Dedem Resûlullah'ın şefaatine talip olacaksın. Ellerinle kendini ateşe atma!"

Hüseyin oğlunu ve kardeşini alıp oradan ayrılmıştı. Muhsinlerin yanına geldiğinde, ucunda kendi kızıl başlığının dalgalandığı sancağın altında duruverdi. Resûl İtretinden bir ses bekleyenlere, "İsra Suresini hatırlayın!.." diye seslendi...

"*Bütün toplulukları İmamlarıyla birlikte çağıracağımız gün, kitabı kendilerine sağdan verilenler kitaplarını okuyacaklar. Onlar*

zerre miktarınca haksızlığa uğratılmayacaklar. Ve her kim bunda kör ise ahirette de kördür. Ve yol bakımından daha da şaşkındır."

Ayeti doğrudan doğruya yaşadıkları sürece hasreden Abbas, Hesap Günü Evlâd-ı Resûl ile birlikte olma kapısını açık tutan Allah'a hamd ediyordu. Ömer bin Saad ve benzerlerinin Din Günü Yezid'le birlikte çağrılacağını düşünürken ise irkilmişti. Allah'ın apaçık hüccetine bakar körler burada şaşırıp sapıttıkları gibi ahirette de birtakım hakikatleri göremeyeceklerdi. Bu hâlden Rabbinin merhametine ve cömertliğine sığınıyordu.

Hüseyin ikaz ayetlerinden sonra, "İbrahim Halilullah'ı, İshâk'ı ve Musa Aleyhisselam'ı hatırlayın!" diye seslendi... "Hepsi de zalimlerden kurtulmak için kendilerini şu Kerbelâ misali çöllere vurdular."

Resûl'ün Oğlu kollarını iki yanına açarken, ufka kadar uzanan her varlığın yeniden izlenmesini istiyordu. Öyle bir yerdelerdi ki, gündüzleri kumların, geceleriyse yıldızların sonsuzluğuna şahittiler.

"Ey Kardeşlerim!.." diyordu... "Çöle düşenin iki duygusu vardır. İlki ümit, öteki korku... Safa ile Merve'yi düşünün. Celâl ve Cemâl arasında gidip gelenler, Hacer olunca Rabbim onlara zemzem ihsan eder.

Unutmayın!.. Çöl sabrın yurdudur, emeğin yurdudur. Çoğu Nebi burada öğrenmiş, burada pişmiştir. Ve yolu çöle düşenler görürler ki burada ne iz vardır, ne de hesap. Umulmadık bir anda ortaya çıkan rüzgârların alıp ötelere savurduğu kumlar tüm alametleri bir anda değiştiriverir. Bundan sebep çöllerdeki çoğu insan yolunu şaşırmıştır. Derler ki, çölü aşmak rehber ister. Sefer, o yolu defaatle gidip gelen kılavuzlarla yürünür."

Refikler sezmişlerdi. Hüseyin'in dilindeki çöl bizatihi insanlıktı. Buna ister "azgınlaşmış nefis", ister "temizlenmemiş akıl" yahut "uyumakta olan vicdan" denilsin, fark etmezdi. Çöl imti-

han sebebi olarak yaratılan her şeyin toplamıydı. Çöl rehberlerini açarken Hüseyin'in sesi perde perde yükseliyordu:

"Çöldeki kılavuz gölgeyle değil, güneşle yaşamayı tercih etmiştir. Onun görevi sadece doğru yolu göstermek değildir. Refiklerini güzergâhlarında karşılarına çıkacak tehlikeler için uyarır. Bu tehlikelerden kendilerini nasıl koruyacaklarını da öğretir. Çölde neyin serap, neyin hakikat olduğunu bilip bildiren kılavuzdur. Onun tüm hizmetlerinin karşılığı Rabbin katındadır. Bir de yoldaşlarının O'na yakınlıkta sevgi bulmasıyla yetinir. O yürür, yürütür. Seferde tökezleyen dostlarının elinden tutar, koluna girer, an olur onları sırtına alır. 'Refik'im dediğini geride bırakmaz. Çölden kurtardığı her yolcuyu Kevser Havuzunun başına getirir."

Son kısma geçerken Hüseyin'in bal rengi gözleri topraktaydı. Az evvelki gür ses yerini şimdi dingin tınılara bırakıyordu.

"Kılavuz bu işi kendinden evvelkinden öğrenmiştir. Çöl kendisinden sonra da geçilecekse, kılavuz kendi yerine birilerini yetiştirmek zorundadır. Çöl kılavuzun hem evidir, hem kabri. Ömrü de burada geçer, mukadderi de çöldedir."

Sözün nihayetinde avuçlarının arasına aldığı bakır renkli Kerbelâ toprağını yüzüne doğru yaklaştırmıştı. Ciğerlerine çektiği kokuda İmam Ali'den izler vardı. O, Ebû Tûrab değil miydi? Haydar işte, böylesi bir 'Toprağın Babası'ydı. Ehl-i Beyt'in ağırlıkları bizatihi onun üzerine indirilmişti. Üstelik bir parçası da elli yıl evvel Müminlerin Annesi Ümmü Seleme'ye emanet edilmişken...

Hüseyin ayağa kalkınca, tüm muhsinler de peşi sıra kıyamdaydılar yine. Güneş batmak üzereyken bu kez yanına kimseyi almadan çadırına çekilmişti. Bir vakit sonra Rübab sofranın hazır olduğunu haber vermek için içeri girdiğinde, Hüseyin secde hâlindeydi. Alnını Kerbelâ toprağına yaslamışken belki yarım saattir Rabbinin huzurundaydı. Nitekim onu rahatsız etmemek saikiyle sessizce bir köşeye kıvrılan Rübab, uzunca bir süre eşinin secdeden doğrulduğunu göremeyecekti.

Beşiğinde uyumakta olan Ali Asgar uyanıp ağlamaya başladığında, İmam nihayet alnını topraktan kaldırmıştı. Yemek için yoldaşlarını epeydir beklettiğini düşünerek hemen dışarı çıkıverdi. Kucağında Ali Asgar da vardı.

Ekmek, deve sütü ve ezilmiş hurmayla mükellef sofranın ardınca günün en sakin demlerindelerdi yine. Ortalarında yanan ocağın alevleri hilalden ilkdördüne devreden aya doğru kıvrıla kıvrıla uzanmaktaydı.

Hüseyin ilk kısımlarını Mekke'den ayrılma arefesindeyken dillendirdiği Musa Aleyhisselam bahsine dönüyordu.

"Hayvanlarını sulamalarına yardım ettiği o iki kızın babası Şuayb Aleyhisselam'dı. O Nebinin Velayetiyle arındıktan sonra kızlardan biriyle evlendi. Ve evvelce anlaştıkları üzere, Nebinin yanından ayrılıp Mısır'a dönmeye karar verdi. Yanında hamile bir eş ve bir yoldaş vardı. Medyen'den yola çıktıktan bir vakit sonra yollarını şaşırdılar. Gece vaktiydi. Üşüyorlardı. Üstelik eşinin sancısı da başlamıştı. En ızdıraplı anında Rabbinden bir lütuf ararken, ilerideki bir dağda yanmakta olan bir ateş fark etti. Heyecanlanmıştı. Orada derdine derman bulabileceğine inanıyordu."

Hüseyin sözün gerisinde kâh Kitaptan, kâh seleflerinin nakillerinden konuşacaktı:

"*Musa süreyi doldurup ailesiyle birlikte yola çıkınca dağ tarafında bir nâr hissetti. Ailesine, 'Siz burada bekleyin, ben bir ateş fark ettim. Belki oradan size bir haber ya da ısınmanız için bir alev getiririm...' dedi.*

O nâr Tur Dağında belirmişti. Musa Aleyhisselam Tur-i Sina'ya çıktığında nârın bir ağacı kuşatmış olduğunu fark etti. Etrafta yol sorabileceği haberciler yoktu. Üstelik meşalesini yakmak için ağaca yaklaşıp alev alabilmesi de mümkün görünmüyordu. Hayretler içerisindeydi. Ağaç onca ateşe rağmen kül olmuyordu ve ışık aynıyla parlamaya devam etmekteydi."

Resûl'ün Oğlu sözlerine ara verip muhataplarını süzmeye başlamıştı. Fâtıma önceki çöl ve kılavuz bahsine atıfla Musa Aleyhisselam'ın gördüğü ateş için sevinmesini Velayetin verdiği umuda bağlıyordu. Bu öyle bir umuttu ki, Velayetin ateşi doğru yolu bulmalarına rehberlik edecekti... En azından içlerinin mutmain olmasını sağlayacaktı.

Hasan'ül-Müsenna önceki sezgilerinde olduğu gibi dağı yine nefis olarak seçmişti. Tur-i Sina'nın eteklerinde her dem kötülük emreden "emmare" vardı. Kendini tenkit edip kınayan "levvame" ile birlikte dağın tepesine doğru yol alınıyordu. Arınıp temizlenmiş olan zirvenin paklığı onu "sâfiye" kılmaktaydı. Nitekim Musa Aleyhisselam Kitapta "*nâr*" olarak geçen bu ışığı o dağın zirvesinde görmüştü. Buradaki karanlıkların aydınlanması, ağaç ve ışık bahislerine benzer anlatımlar Nur Temsilinde de vardı. "*Allah göklerin ve yerin nurudur...*" bildirisiyle başlayan ayetler, "Kandil, Çerağ, Sırça, İnciye benzer yıldız..." tasvirleriyle sürüp bir yerden sonra, "*O ağacın yağı neredeyse nâr kendisine değmese bile ışık verir. Bu ışık, nur üstüne nurdur...*" diyerek devam ediyordu.

Müsenna aylardır düşünegeldiği ve her defasında bir noktadan sonrasını getiremediği mevzudaydı yine. Sükûnet devam ederken Ali Evsad'ı izlemeye başlamıştı. Farkındaydı... İmam Hüseyin ve Alilerin Ortancası karşılıklı seyir hâlinde başka manalarla anlaşmaktaydılar. Bir an sonra kendisinin de onların paylaşımına dâhil olduğunu hissedince iliklerine değin ürperiverdi. Gönlüne akanların durulmasını beklerken bile titriyordu. Yanı başlarındaki Fırat gibi coşkun hâllerden dinginliğe evrildikçe, içinde yankı bulan ses "Nur ve Nâr" diyordu yineleye yineleye...

Her iki kelime de aynı kökten geliyordu. Zulmetin karanlığına karşı aydınlığın iki tecellisiydi onlar. Kitaba göre nâr kimi vakitler dokunuşuyla nuru ortaya çıkarıyordu. Aydınlığa ulaşmak için kandil ile kıvılcımın bir araya gelmesi şarttı ya, nura giden yol nârdan geçtiği için nefsinin ateşini göremeyen kul ruhundaki

nura ulaşamazdı. Resûlullah bu ikisini Allah'ın iki hicabı olarak zikretmiş ve, "Kendini bilen Rabbini bilir..." buyurmuştu.

İmam şimdi de geriden alarak olayı anlatan başka bir ayete geçmişti: "*Hani Musa, ailesine, 'Ben bir ateş hissettim. Size oradan bir haber getireceğim, ya da bir alevle geleceğim, belki ısınırsınız...' demişti. Oraya geldiğinde kendisine şöyle seslenildi: 'Nârın bulunduğu yerdeki ve çevresindeki kimseler kutsanmıştır.'*

Ey Resûl itretine gönül verenler! Musa Aleyhisselam o gün arada Cebrail olmaksızın Allah Kelamını işitti. Kelâmullah'ın tecellisiyle orası kutsal kılındı. Yaratılmışların en şereflisi ve dahi en seçkini olan insana Rabbimizin vaadi var. Diyor ki, yakınlıkta sevgi duyduğum kulumun tutan eli, yürüyen ayağı, konuşan dili, gören gözü ve işiten kulağı olurum.

Dinleyin ve unutmayın!.. Rabbinin bunca tecellisine mazhar olan kul tüm beldelerden daha mükaddestir. Dedem Resûlullah Kâbe'yi işaret ederek buyurdu ki, bu Ev ihtiram gören mübarek bir yerdir; ama varlığımı elinde tutan Kudrete yemin ederim, insanın onuru ve kişiliği bu Evden daha kutsaldır."

O an Hüseyin'i dinlemekte olan herkes Hüccetin sesiyle irkilmekteydi. Resûl'ün Oğlu durulup sakinleşmelerine fırsat tanımak için sözlerine yine ara vermişti. Tek tek refiklerini takip ediyordu.

Sukeyne'nin gönlü nârdaydı hâlâ. Ona göre Musa Aleyhisselam'a görünen ateş, hidayet kervanını yüklenen seçkin ruhları yakıp tutuşturuyor ve onları etraflarına karşı aydınlatıcı kılıyordu. Belki de bundan sebep Kandil önce kendi yakınlarını yakarak âlemleri aydınlatıyordu.

Ali Ekber tıpkı ümmetlere gösterilen delillerin o topluluğun ihtiyacına göre düzenlenmesi gibi kula da hâli gözetilerek Nâr ve Nur verildiğini düşünüyordu. Resûlullah'ın Musa Nebiyi anarken celalini de zikretmesi tesadüf olamazdı. "*İstemediğiniz bir şey sizin için iyi olabilir. Ve yine hoşlandığınız bir şey de sizin için kötü olabilir...*" ayetini de aynı şekilde değerlendiriyordu.

İmam'ın baba bir kardeşi Ebûbekir de Nâr ve Nurdaki Celâl ile Cemâli düşünürken ürpermişti. Her hâlükârda Rabbinin merhametine ve cömertliğine sığınmayı tercih ediyordu. Kulun kaldırmakta zorlanacağı hâllere talip olması, büyük abisi İmam Hasan'ın da söylediği gibi, bir ömür gerçekleşmeyecek muratların ardınca koşup mahvolanların durumuna benziyordu.

Ümmü Gülsüm sesin kendisiyle ilgileniyordu. Hüseyin'le birlikte umre yaparlarken, Makam-ı İbrahim namazındaki sezgileri hatırındaydı hâlâ. Secdedeyken bir an Kâbe'nin kapısının açıldığını ve Allah'ın Evinden içeri girdiğini hissetmişti. Kıbleyi düşünmüş ve dört duvarın içindeyken artık herhangi bir yönün kalmadığını sezmişti. Ceddinden biliyordu... Kelâmullah da yönsüzdü. Musa Aleyhisselam o gün Allah'ın Sesini tek bir cihetten değil, altı yönden aynı anda duyuvermişti. Yönsüzlüğü gönlünde tarttıkça, "*Yüzünüzü her nereye dönerseniz dönün Allah oradadır!..*" ayetini yaşıyordu. Üstelik, Allah kulun işiten kulağı olunca, insan her yerden ve herkesten O'nun zikrini duyabilirdi.

Zeyneb'in oğlu Muhammed aracısız şekilde Allah Kelamının duyulmasını Musa Aleyhisselam'ın miracı bellemişti. Sesle gelen bu Zirve Yakınlık sebebiyle, Tevrat, "İşit!" diyerek başlıyor ve muhataplarını dinlemeye sevk ediyordu.

Kûfeli Habib insan onuru ve kişiliğinin Beytullah'tan bile kutsal oluşunu düşünüyordu. Bahse konu insan Eşref-i Mahlukat'tı şüphesiz. Masum geldiği dünyada kendini kirleten ve buna rağmen arınma çabasında olmayan, Kitabın sözleriyle, "*Kan döküp nifâk çıkaran...*" beşer için böylesi bir paye çıkarılamayacağının farkındaydı. Nitekim insanlara Yezid ile Hüseyin arasında seçim hakkı da sunulmuştu. Ömrünün son demlerinde kendisine hayır bahşeden Rabbine hamd ediyordu.

Celâl Abbas, Resûlullah'ın bildirdiği Allah Kelamını hatırlamıştı: "Gökler ve yer Beni alamadı da, mümin kulumun kalbine sığdım..." Allah'ın tecellilerine açık olan kalbin Beytullah ile olan benzerliği ortadaydı. Belki de bu yüzden babası İmam Ali sıklıkla

Kâbe'nin Rabbine hamdetmişti. Peki mümin kalpler Beytullah ile özdeşleşebilirken, Âl-i Beyt'e dâhil olmak Kevser'den doğmayanlara kapalı olabilir miydi? Düşündükçe tenini titreme almıştı. Bir yanıyla Enfüs'ten geliyordu, evet! Ama Fâtımat'üz-Zehra'nın nesebinden değildi. Kevser'in aşkına dua ederek secdeye kapanmıştı. Niyaz ediyordu:

"Ey Allah'ın En Sevgili Kulunun Ciğerparesi! Yokluğunla öksüzüm, varlığınla şereflendir!

Ey İki Betül'den soyu Güzellerle devam eden!.. Resûl ilmin şehridir, İmam'sa onun kapısı... Bilirim ve iman ederim ki, sen o kapının anahtarısın. Rabbim senin aşkına bizi Kevser Havuzundan mahrum etmesin!"

Bu esnada, Hüseyin, Musa Aleyhisselam'a işittirilen o sözleri hatırlatıyordu. Önce Kasas Suresindeki, ardından Neml Suresindeki anlatımları sıraladı:

"*Oraya gelince kutsal yerdeki vadinin sağ yanındaki ağacın içinden şöyle seslenildi: Ey Musa!.. Bil ki Ben bütün Âlemlerin Rabbi olan Allah'ım. Ve Âlemlerin Rabbi olan Allah münezzehtir. Ey Musa! Şüphesiz ki Ben güçlü ve hikmet sahibi olan Allah'ım.*"

Hüseyin refiklerinin yanlış anlamalarla gönüllerini bozmalarından çekiniyordu. Mezkûr ayetlerden "*münezzeh*" tabirini çekip alıverdi.

"Allah'ı her türlü eksiklikten beri saydığımız gibi O'na Zatında olmayanları yakıştırmaktan da Rabbimizin İlmine sığınırız. O gün, o Mukaddes Vadide Allah kulunu uyardı: 'Sakın, Benim şu ağacın içinde oturmakta olduğumu veya bu ağacın içine girdiğimi sanmayasın!' Bu yüzden Kelâmullah kendisini önce Rab olarak tanıttı... Terbiye eden mürebbilerin en yücesi...

Hatırlayın!.. Kadir Gecesi Dedem Resûlullah'a ilk kez ayetler indirilirken de "*Oku!*" emrinin ardınca "*Rabbinin adıyla...*" diyerek bunun yolu gösterildi. Rabbin Yaratacılığı, sonsuz ikramların

sahibi olduğu ve insana bilmediklerini öğrettiği, kalemle öğrettiği söylendi."

Resûl'ün Oğlu kimi yoldaşlarının ilk bakışta ani bir değişiklik zannedeceği üzere konuyu yeniden Nur bahsine getirecekti. Dört ayrı yerden Kitabın sözlerini saymaya başladı:

"Ey Nebi! Seni ancak şahit, müjdeci ve uyarıcı olarak;
Hem de izniyle Allah yoluna çağıran ve
Nurlar saçan bir kandil olarak gönderdik.

Allah'a, Resûlüne ve indirdiğimiz nura iman edin.

Ey insanlar!
Rabbinizden size açık bir delil gelmiştir.
Ve size apaçık bir nur indirdik.
Gökyüzüne burçlar, orada bir kandil ve
Nurlu bir ay belirleyen ne kutludur!"

Kitabın birinci elden muhatabı olan Resûlullah, güneş misali "Kandil" sayılmakla kalmıyor, etrafına saçtığının Nur olduğu da bildiriliyordu. Devam eden ayette Resûlullah, Allah ile indirilmiş Nur arasında anılıyordu ve indirilenin apaçık bir delil olduğu vurgulanıyordu. Resûl İtretine kulak verenler, Kandilden yayılanların Kuran'ın aşikâr kelimeleri ve gizlenmiş hikmetleri olduğunu sezmişlerdi. Nitekim birçok yerde Resûlullah için *"Ona Kitabı ve Hikmeti..."* verdik deniliyordu. Son ayette ise Nur, Kandil ile Ay arasındaydı. Göklerin ve yerin nuru olan Allah, güneşten sonra aya da dikkat çekiyordu. O an gönüllerinde, "Ay Ali'dir, gün Muhammed..." seslerini duyanlar hep birlikte secdeye kapanmışlardı.

Ümmü Gülsüm Gadr-i Hum'daki molada tefekkür ettikleri Resûl sözünü hatırlıyordu:

"Ben kimin mevlasıysam, Ali de onun mevlasıdır..." Şu an gönlüne doğmakta olan mana aynı silsilenin nur için de tekrarlandığıydı.

Velayet Nur idi... Nebiyle yayılan, İmam'da parlayan, Kuran'da sırlanan...

Tüm muhsinler alınlarını Kerbelâ toprağına dayamışken Hüseyin ayaktaydı. Secdedeki başlara sesleniyordu. O Nâtık'ul-Kuran, kelimelerini bu kez Enam Suresinin başlangıç ayetinden seçmişti:

"Hamd gökleri ve yeri yaratan;
Zulmeti ve nuru var eden Allah'adır."

Refikler şimdi de bu apaçık belirişin muhataplarıydılar. Allah göklerin ve yerin nuruydu; ancak nur Allah değil, onun yarattıklarındandı. Velayeti Allah, Resûlü ve Mümin kulların silsilesine bağlayan Kitap, Nurun türlü işaretlerinden insanları haberdar ediyordu. Allah'ın zatı Nurla doldurulamayacağı gibi, Nurun zıddı da Nâr değil, zulmetti. Göklerin yerle, karanlığın aydınlıkla durumu bunun için delildi.

Musa Nebi kıssasında görülmüştü ki, Nârı ve Nuru kendinde birleyebilen Seçkin Kul, Âlemlerin Rabbini aracısız şekilde duyabilmişti. İlâhî hitabın muhatabı olan insan Mukaddes Vadinin ta kendisiydi. Onun kalbi Tur Dağıydı, dili ise bu dağa inen tecellileri nakleden uyarıcı... Nitekim Musa Aleyhisselam burada Rabbinden ahit almıştı. Kurtarmak istediği insanlara bunu ilettiğinde, Kitap Ehli de olsalar halkının kendisine uymadığını ve antlaşmayı bozduklarını görmüştü. Tıpkı İmam Hasan ile Allah'ın adı üzere sözleşenlerin yeminlerini aldatma vesilesi kıldıkları gibi...

Resûl'ün Oğlu "*illallah*" dediğinde, tüm refikler tek bir bedenmişçesine secdeden aynı anda doğrulmuşlardı. Kimi dingin, kimi hâlâ coşkun duran gönüller yaşadıkları anın tesirindeydi. Hüseyin yanına kimseyi almaksızın kendi çadırına geçince, geride kalanlar usul usul ayaklanmışlardı. Ali Ekber sabahki meseleyi hatırlatmak için amcalarını bir kenara çektikten sonra Osman'a soruverdi.

"Bedevileri nasıl bulacağını Habib'le konuştun mu?"

Osman cevap verememişti. Az önce yaşadığı türlü hâllerden sonra sabahki şevkinden eser yoktu. İmam'dan habersiz iş göre-

mezdi ya, "Abimle konuşalım..." diyordu... "İzin verirse gideyim. Yoksa hiçbir şey yapamam!"

Ali Ekber kararlıydı. Babasını zorlayıcı kararlar arasında bırakmayacaktı. Fatıma'nın kolyesini iade etmesi için elini amcasına uzattı. Kızıl taşta yazan "Hakk'a dayananlar emindir" sözünü tekrarlayarak atına yöneldi. Ses çıkarmaması için atın toynaklarına bezler bağlamıştı. Abbas yeğenine "gitme" demek istiyordu fakat farkındaydı, yarından sonrası için ekmek yapacak unları yoktu. Bakışlarını kaçırarak "Allah zorunu kolaylaştırsın!" deyiverdi... "İnşallah kimselere görünmeden gidip gelirsin!"

Duadaki ortaklık, gönüldaşlıklarının da şahidiydi. Bu iş büyük bir gizlilik istediği için dikkat çekmemek adına kalabalık gidemezlerdi. Hele de anlık dahi olsa, Hüseyin'i bırakıp uzaklaşmaya Abbas'ın gönlü razı değildi. Tedbir ve mecburiyet, sadakat ve sevdiğini incitmeme arzusu tek bir ilmik olup aynı noktaya düğümlenmişti. Sohbet esnasında nice manalar ve makamlar dolaşan gönüller, arzın dertlerinden sıyrılamıyordu sonuçta. Beşer dediğin vaktin oğlu olduğu kadar, şartlar ve ihtiyaçlarla da perdelenmekteydi.

Ötesini berisini daha fazla kurcalamayan Ali Ekber, "Allah Yâr ve Yardımcımdır..." diyerek atını mahmuzlayıp gecenin karasında kaybolmuştu.

Muharrem ayının beşinci güneşi de doğmuştu fakat Ali Ekber ortada yoktu. İmam Ali'nin yedi oğlu dünkünden beter kaygılarla kendi aralarında meseleyi alıp verirken, "Ya Ali Ekber'e bir şey olduysa!" sözünü dillerine almak dahi istemiyorlardı. Kafile ahalisinden ve ille de Resûl'ün Oğlu'ndan uzak durmak için önce boş tulumları doldurma bahanesiyle Fırat'a inmişler, bir ara atların tımarıyla uğraşmışlar, süt veren birkaç deveyi sağmakla vakit eylemişler, tüm bu meşgaleler arasında birbirlerinin gönlünü ılıtacak

Ahmet Turgut Akın Şahidi

sözler bulamamışlardı. "Askerler Ali Ekber'i yakalamış mıdır?.." endişesini nihayet dillendirebilen Câfer, peşi sıra kendi kendine yanıtını da vermişti: "Öyle olsa çoktan haberi yetiştirirlerdi."

Abbas'ın bir korkusu da buydu. Ömer bin Saad böylesi bir durumda Ali Ekber'i ele geçirecek olursa, onun üzerinden Hüseyin'e yeni şartlar dayatmak isteyebilirdi. Meseleye neresinden bakılırsa bakılsın içi içini yiyordu. Bir an durup, "Her şeyi Resûl'ün Oğlu'na anlatacağım..." deyiverdi. Daha fazla saklamanın bir anlamı yoktu. Develerin bağlı olduğu mahalden çadırlar tarafına geçmişti ki, Hürr'ün dörtnala yaklaştığını gördü. Yıllar sonra ilk kez korktuğunu hissediyordu. İçindeki sesler türlü vehimler fısıldarken aklına gelen her kötü haber için yüreği ayrı ayrı titriyordu. Korkusuna utanç da eklenmişti. Hüseyin karşısına alıp " yeğenine nasıl sahip çıkmazsın!" diyecek olursa ne yapacaktı? Kahrediyordu kendine. Ali Ekber'in uzaklaşmasına engel olmamasına mı yanacaktı, yoksa İmam'dan gizli iş çevirmelerine mi?.. Şaşırmıştı iyice.

"Duydunuz mu?"

Hürr sözün devamını getirene kadar Abbas neredeyse ruhunu teslim edecekti. Ondaki donuk bakışları "hayır" manasında yorumlayan Hürr, "Size katılmak için yollara düşenleri tek tek tutmuşlar!.." deyiverdi.

"Basra'dan, Ninova'dan hatta Nehrevan'dan bile Hüseyin'e yardım edebilmek için yola çıkanlar olmuş. Hepsi de şu an Şam askerlerinin elinde esirler. Defaatle anlatmaya çalıştım ama dinlemediniz beni. Hiç kimse yardımınıza gelemeyecek. Vakit kazanmak için burada bekliyorsanız yanılıyorsunuz!.."

Bir nefeste söylediği bu cümleler için belli ki Hürr epey düşünüp taşınmıştı. Abbas işitmekten korktuğu cümlelerin dillendirilmemiş olmasına hamdederken, Hürr'ün sıkılgan bekleyişiyle yeniden işkillenecekti.

"Bilmediğim bir şey mi var?"

Hürr atının üzerinde cevap vermesi abesmişçesine usulca inivermişti. Bakışlarını kaçırırken, "Resûl'ün Oğlu'na söyle, rüyamda onu gördüm..." diyordu. Söze devam etmeden önce dizlerini kırıp yere oturmuştu bu kez...

"Karşılıklı birbirlerimize bakıyorduk. Başı açıktı. Birkaç kez sağ eliyle alnına düşen perçemlerini geriye attı. Bunu da yapmasa, sanki rüzgâr görmeyen ağaç gibi kıpırtısızdı. O bana bakarken ben de gözlerimi ondan ayıramıyordum. O çok güzeldi. Beni anlıyor musun? Rüyamda gördüğüm Hüseyin çok güzeldi."

Abbas kendi dertleri yetmiyormuş gibi bir de Hürr'ü anlamaya çalışacaktı. İkaz için söyledikleri sırf bahane olmalıydı. Onun asıl derdi, bu rüyada çözemedikleriydi. Özellikle son kelimelerine takılmıştı. "Senin tek bir gece gördüğün güzeli biz yıllardır görüyoruz!.." deyiverdi. Üstelik serap değildi o. Az ilerideki çadırın içindeydi.

Hürr anlaşılamadığının farkındaydı. Uyanıkken gördüğü Hüseyin kendisine huzur vermiyordu. Etiyle ve kanıyla karşısında duran Resûl'ün Oğlu sürekli gönlüne tedirginlik karıyordu. Onun bu rahatsız ediciliğinde kimi suçlayacağını da şaşırmıştı. An oluyor kendisini kınıyor, sonra bir dem Hüseyin'e kızıyordu.

Bakışlarıyla, "N'olur, rüyamı ona anlat!" diyebilmişken, kelimelerle de bunu yineledi. Atına binip uzaklaştığı esnada kimden kaçtığını da, kime sığınacağını da bilemez hâldeydi.

Abbas arkası sıra ona bakarken, "Allah yardımcımız olsun!" diyordu. Şu Kerbelâ çölünde her kulun kendince bir derdi vardı ve sıra kendisindeydi. Hüseyin'in çadırına kadar yürüdükten sonra beklemeye koyuldu. Rübab çıkacak olursa içeri girebilmek için ona danışacaktı. Aksi hâlde kendiliğinden abisinin yanına giremezdi. Beklerken gönlünü dinlemeye başlamıştı. Abisine ait olan bu çadır gözünde gittikçe farklılaşmaktaydı. Evvelce bu çadırı yarının ve göklerin saadeti olarak düşünmüştü; tıpkı dışarısını bugünün ve arzın dertleri olarak seçtiği gibi... Şu bez parçası sanki berzahtı; zahir ile bâtını birbirinden ayırıyordu. Oysa şimdi

içerisinin sığınak olduğunu seziyordu. Hüseyin'in çadırı dıştaki tüm kâinatla ilişkinin kesildiği Hira Mağarasıydı. Koca Nur Dağı sanki ta Mekke'den buraya getirilmişti. Evet!.. Bu çadır dağın değil, çölün Hira'sıydı.

Kendi kendini yakalamışçasına donuverdi bir an. Gönlüne art arda düşen "nur" ve "nâr" kelimeleri arasında bocalamaya başlamıştı. Resûl'ün Oğlu, Musa Aleyhisselam'a ilk kez vahiy geldiği anı anlatırken, Tur-i Sina'dan nârın görülmesinden ve Kelâmullah'ın aracısız şekilde duyuluşundan bahsetmişti. Habîbullahın ilk vahiy mekânıysa Nur Dağıydı. İlki Celalli oluşuyla maruf bir Nebiydi. İkincisiyse Fahr-i Kâinat'tı. Kitap Onun için "*Âlemlere Rahmet*" diyordu. O, Rabbinden ilk olarak Nur'da vahiy alandı ya, Nur'un üstüne inen nurdu O...

Öylesine dalgınlaşmıştı ki, abisinin dışarı çıktığını bile fark edemedi. Hüseyin, "Ne yapıyorsun?.." derken ancak gelebilmişti kendine. Bal rengi bir çift sırçaya bakamadan, "Ben bir hata işledim!" deyiverdi.

Âdem Nebinin af dilemesindeki gibi, sadece kendisini suçluyordu. Maslahatçı akıl, "Öneriyi ortaya atan Osman'dı, Ali Ekber işe talip olunca ve diğerleri de onaylar görününce karşı çıkamadım!.." diyecek gerekçeler üretebilirdi. Ama o sadece kendisini ortaya atacaktı. Başkalarını zan altında bırakacak tüm detayları atlayarak bildiklerini sıralarken, sözündeki nedamete şahitlik eden hicapkâr bir yüzle boynunu bükmüş, bakmaya utandığı kadar bakılmaya da hayâ ederek başını dizlerinin arasına almıştı. Ama affedilmeyi ummanın yahut utanmanın vakti değildi. Yeğeninin akıbetiydi mühim olan.

"Onun için ne yapabiliriz?"

— Bekleyeceğiz!

Abbas tek kelimelik cevaba şaşırmıştı. Az zamanda yaşadığı onca duyguya rağmen en ummadığı yanıtla karşılaşmıştı; nedense devamının da geleceğini düşünüyordu. Yanıldığına emin

olması için Hüseyin'in yeniden çadıra dönmesi lazımdı. Bir başına kalakaldığında, "Allah bilir!" deyiverdi. Evet, İmam'ın dediği gibi yapacaktı. Kerbelâ zaten türlü bekleyişlerin yurduyken yeni bir vakfeyle daha sınanacaktı.

Öğle yemeği ve sonrasındaki namaz boyunca Hüseyin dışarı çıkmamıştı. Abbas, Ali Ekber'i düşünerek kaygı vakfesi yaşarken bir yandan da üzerinde emanet kalan Hürr'ün rüyasını İmam'a aktaramamış olmanın sıkıntısındaydı. Hüseyin nihayet ikindi için dışarı çıkınca hemen yanına koşturdu. Ama rüyayı anlatacak bir fırsat yakalayamadan namaza durduklarından, muradını şimdilik ertelemek zorundaydı. Mutat sohbete geçildiğinde, Hüseyin yine Musa Aleyhisselam'ı hatırlatacaktı. Konuyla ilgili olarak dün zikretmediği Tâ-Ha Suresinden ayetlerle sözlerine başladı.

"Musa oraya gelince kendisine şöyle seslenildi:
Ey Musa! Şüphesiz ben senin Rabbinim.
Ayakkabılarını çıkar.
Sen kutsal Tuva Vadisindesin.
Ben seni seçtim. Öyleyse vahyedilecekleri dinle..."

Muhsinler önceki anlatımlarda yer almayıp burada beliren durumu hemen fark etmişlerdi. Nitekim Resûl'ün Oğlu ayeti bu noktadan açıyordu.

"Rabbin Kelâmı tecelli ettikten sonra kuldan ilk olarak istenen ayakkabılarını çıkarmasıydı. Düşündünüz mü, o gün Nebinin ayağındakiler neydi ve onları çıkarması neyin nişanıydı?"

Halkadakiler İmam'ın düne göre daha açık konuşacağını ve sözlerindeki perdelerden bir kısmını kaldıracağını sezinlemişlerdi. Resûl'ün Oğlu Kitapta "*naleyn*" olarak geçen bir çift ayakkabıyı Hakka sefer eden kulun bir vakte değin kullanacağı araçlar olarak görüyordu. İlk örneğini akıl ve mantık üzerinden verdi.

"Bunlar kıyasın iki öncülüdür. 'Allah güzeldir' diyen akla, mantık sahipleri şu sözü ekler: 'Güzeli herkes sever...' Bu ikisinden doğan üçüncü hükme göre, 'Allah'ı sevmeyen güzel sevdim' dememelidir.

İşitin!.. Kendisine nalınlarının çıkarılması emredilen kul, gayrı kıyaslara muhtaç değildir. Bunlarla işini görmüş ve üzerlerinden inmiştir. Onun için hakikat artık ayan beyan ortadadır. Zira o, az evvel güzeli yaşamış ve O'nu hakkıyla sevmiştir."

Hasan'ül-Müsenna ve Ali Evsad'ın bakışları birbirlerinin üzerindeydi yine. Birkaç gün önce konuştukları "*mal ve evlat, sınanma sebebidir*" ayetindeki "*evlat*" burada karşılarına "*naleyn*" olarak çıkmıştı. Kula verilen iki emanetten zuhur eden hâl için binek benzetmesi yapan Ali Evsad, onun her menzile koşturulamayacağını da söylemişti. Müsenna'nın gönlüne düşen yeni manalara göre naleyn bir menzil için akıl ve mantık iken, başka menzillerde azim ve sabır yahut sevgi ve şefkat olabiliyordu.

Hüseyin naleyni açmaya devam edecekti:

"Babam İmam Ali derdi ki, 'O gün Musa Nebinin ayağından çıkardığı nalınlar ölmüş merkep derisindendi.'"

Kimilerine gereksiz bir ayrıntı gibi gelen bu tasviri Hüseyin yineliyordu: "Evet! O nalınlar ölmüş merkep derisinden mamuldü. Deriydi, zira dış görünüşe delalet etmekteydi ve sadece zahirden ibaretti. Naleyn eşektendi. İnatla bir yere çakılıp kalmak arzusundaydı. Sefer bu yakınlaşmayla bitmeyip sonrasında da devam edeceği için, Kulun ondan kurtulması lazımdı. Ve ölmüşlüğü, cehaleti anlatıyordu. İlimle donanıp gerçek hayatın diriliğine henüz uzanamamıştı."

İmam, "Dikkat edin!" diye seslenirken sözlerini yeniden tenzihe bağlıyordu. Hiç kimse o gün için Allah'ın "*Ayakkabılarını çıkar!*" diye emretmediğini yani bu emir karşısında Musa Nebinin elle tutulur, gözle görülür şekilde nalınlarını ayaklarından çıkarıp

atmadığını iddia edemezdi. Bâtını anlamak adına açık olan lafzı inkâr etmekten Rabbine sığınıyordu.

Güneş, kızıla çalan bakır bir tepsi misali bir yarısı ufka batmış hâldeyken doğruluverdi. Günün son ziyaları ile yoldaşlarının arasında duruyordu. Gölgesi kendisinden bile uzundu.

"İyice bakın!.." diye seslendi... "Resûl Hırkasının içindeki mi boyludur, yoksa toprağa düşen gölge mi?"

Yine kendisi cevaplayacaktı: "Önceki ümmetler gibi sakın şaşırmayın! Gölgeyi uzatan arkamdaki kandildir, sizin bakışlarınız değil. Gölgelerin üzerine düştüğü arzı ve ardımdaki güneşi yaratan Rabbime andolsun ki, kulun görüp göreceği kendi nasibincedir. Zahir olan şu tendir, bâtınsa hayal. İkisini de Allah'tan bilip birlemedikçe apaçık hücceti seçemezsiniz."

Sözlerini tamamladığında, abdest almak için hazırlanmaya başlamıştı. Ridasının kollarını dirsekleri hizasınca toplarken, küçük kızı Fâtıma bakracı kapıp yanına geldi. İlk kez fark ediyordu, ayaklarını yıkamak için nalınlarını çıkardığı esnada babası niyazdaydı: "Huzuruna varmadan önce dünyanın dertlerini ve ahiretin beklentilerini de böylece üzerimizden çıkarabilmeyi nasip eyle!"

Namaz bitip sofra başında toplandıklarında, Abbas'ın bakışları Ali Ekber'in beş yaşındaki kızı Hacer'deydi. Bir yanında annesi Atike, diğer yanında üç yaşındaki kardeşi Hamza vardı. Onları gördükçe, ellerini lokmalara uzatamıyordu. İştahsız duruşu çoğu insan gibi Ali Evsad'ın da dikkatini çekmişti. Abisinin bu gece döneceğinden emindi sanki. Amcasına fısıltıyla da olsa, "Üzülme!.." deyiverdi... "Sahibi onu koruyacaktır!"

Abbas, içten içe, "Amenna!" demişti. Hem bir temenni olarak buna katılıyordu, hem de Rabbinin her şart altında buna muktedir olduğuna inancı tamdı. Beşerdi sonuçta, akıbetini bilemediği durumlar için kaygılanmaya hakkı vardı. Haftalar önce Hâşim'in sebat ve inatla ilgili sorusunu hatırlayıverdi: "Bu ikisini nasıl ayırt ediyorsun?"

O gün, "Ben ikisini seçemem, Allah bilir!" demişken, şimdi bir başkaydı durum. İtiraf etmeliydi. Evlâd-ı Resûl'e zarar gelecek kaygısı içini kemiriyordu. Aylardır hissedegeldiği ve kendisini hazırlamaya çalıştığı o acımasız gerçekle burun burunayken, gönlündeki sekine yaralanmıştı. Kalbine huzur karan o sarsılmaz inanç şerrin sol yanına karşı hâlâ tavizsizdi ama sağdan fısıldananlara kayıtsız kalamıyordu. Üstelik kalması gerekiyor muydu, yahut bunu istiyor muydu?.. Emin değildi. Rabbine sığınmaktan başka çaresi yoktu.

Sofradan kalkınca bir başına Fırat'a inmişti. Karanlığın içinde kendi coşkunluğuyla yoluna devam eden o devasa nehri dinliyordu. Bir vakit sonra gözlerinin önünde Tuva Vadisi belirdi. Hamile bir eş ve yoldaşla birlikte çaresizlerken Musa Aleyhisselam gördüğü bir nârın peşine düşmüştü ya, O giderken diğerleri berideydi. Ardı sıra İbrahim Halilullah'ı hatırladı. O Nebi için Tuva yoktu ama Ebû Kubeys Dağı ve önü sıra uzanan çorak bir vadi vardı. Eşi Hacer ve oğlu İsmail'i Safa ile Merve arasında bırakmak kim bilir içini nasıl da yakmıştı. Ama Rabbinden bir emir üzere ve O'nun rızası için hareket ettiğinden kendinde bir sebat bulmuştu. Şu an Ali Ekber'le ilgili olan tüm endişelerinin de böylesi bir emir ve rıza ile baştan ayağa yıkanmasını arzuluyordu. "Allah'ım Ali Ekber'in ve bizim Yâr ve Yardımcımız Sensin!.." deyiverdi.

Çocukların uyuduğu günün en sakin demlerine ulaşıldığında, Hüseyin sırtında Dedesinin Hırkasıyla kızıl sancağın altındaydı yine. Allah'a hamd-ü sena edip ceddine salavat okuduktan sonra, "Ey Resûl itretine gönül verenler!.." diye seslendi:

"Nebinin o gün nalınlarından kurtulması, kendindekileri ayrı ayrı terk edişinin şiarıdır. Tüm uğraşlarının karşılığı için, *'Rabbimin katındandır...'* diyebilen kul buradaki ve ahiretteki beklentilerini gerisinde bırakır. Kul her türlü menfaatten sıyrıldıkça Allah'ın karşısında kendi acizliğini ve rahmete muhtaçlığını yaşar.

Terk ettiği her varın ardınca Kerim Rabbimiz ona daha güzelini ihsan buyurur."

Abbas öğleleyin çadırının önünde abisini beklerken ve devamındaki konuşmaları esnasında yaşadıklarını düşünüyordu. Ali Ekber'in yokluğuyla ilgili itiraflarını sıralarken kendisini savunmayı, affedilme arzusunu, hatta en çok sevdiği kişi tarafından kınanma korkusunu bile terk edebilmişti. Ancak tüm bu terklerin sebebi, Ali Ekber'in akıbetindeki belirsizlikti. Nitekim iş bizzat bu noktaya dayanınca orada kalakalmıştı. Kendisine geldiğinde yeniden İtretin sesini duymaya başlayacaktı:

"İşitin ve belleyin! Şu gördüğünüz kul, 'Fakirlik, övüncümdür!..' diyen Resûl'ün Oğlu'dur. Rabbimle arama girecek her ne varsa onlardan arınmaktır muradım. Bilirim ki Dedemin fahrettiği fakirlik Rabbinden gayrısına sahip olmamaktır."

Sözlerini devam ettirmeden önce sağ elinin şehadet parmağını yukarı kaldırmıştı. "Ey Resûl İtretine gönül verenler!.. Unutmayın ve unutturmayın!" diyordu... "Dünyayı terk etmek nefsin azimetidir, ahireti terk ise kalbin... Kişinin kendisini terk etmesi çok zordur. Bu hâl, ruhun azimetini gösterir."

Dil mimlendiğinde, gözlerini tüm refiklerinden kaçırırcasına toprağa bakıyordu. Bal rengi bir çift pınardan akanlar Kerbelâ arzına bereketli tohumlar ekmekteydi. Bu esnada Zeyneb'in gönlü Mekke'deki o gecedeydi. Kul için Nebilerin, Sıddîkların, Şehitlerin ve Salihlerin refik oluşuna dair muştu dolu ayeti tefekkür ederken, Hüseyin bir an, "Sıddîkın şehit olması" demiş ama sonrasında yutkunup sözlerini yarıda kesmişti. Şimdi anlıyordu: Seyyid'ül Şüheda sadece kanının dökülmesiyle yahut kendisiyle birlikte tüm yakınlarının canlarına kıyılmasıyla değil, terk ettiklerinin azametiyle nişan buluyordu. O tüm bu terklerin de fevkindeydi, terkin de terk edilebileceğinin deliliydi.

Teni vecdle sarsılırken secdeye uzanmak azusundaydı ama yapamamıştı. Yeryüzündekilerin duyamadığı bir sesle, Hüseyin kendisine bakıyordu.

"Ey Abisinin Annesi! Beni bu hâlimle izle... İzle ve anlat! Hüseynî şehadeti senden öğrensin bu ümmet."

Zeyneb'in yüzündeki kan çekilmişti. Sütten ak bir simayla her an bayılacakmışçasına abisini izliyordu. Hira'daki gecede onun tamamen kaybolduğunu, Dedelerinin Hırkasından başka görünen hiçbir şey kalmadığını hatırlamıştı. Yine öylesi bir hâl vardı... Tek farkla! Şimdi gözlerinin önünden kâh Hüseyin yitiyordu, kâh o hırka... Resûl sözünün iki vechesiyle bir dem, "Hüseyin bendendir!" hükmü zuhur ederken, bir an, "Ben de Hüseyin'denim!" oluyordu. Onun Yüce abası altına aldığı Oğlu arındırılıp tertemiz kılınmıştı. Karşısındaki kul Masum İmam'dı.

Ve Kerbelâ arzı baştan ayağa mektepti. "*Oku*!" emrinin muhataplarına burada ümmilikleri unutturuluyor, Alim ve Hakim Rabbin ihsanıyla kula evvelce bilmedikleri de öğretiliyordu.

Bu kez secdeye kapanabilmişti Zeyneb. Tıpkı o gün Allah'ın Musa Nebiye Kendisini tasvirlediği gibi, Âlemlerin Rabbiydi, Yâr ve Yardımcısı...

Gönlünden diline akan Kelâmullah, mushafın ilk cümlesi olacaktı.

"*Elhamdu'lillah-i Rabbil-Âlemin.*"

Hüseyin de secdeye uzanınca cümle alınlar topraktaydı gayrı. Yaratılışın o ilk harcında buluşan cümle canlar tek bir yürekçesine En Büyük olan karşısında kendi acziyetlerini ikrardaydılar. Bir dem gelip Hüseyin doğrulunca, refikleri de ona uymuştu. Resûl'ün Oğlu kendilerini çevrelemiş olan askerlerin ordugâh ateşlerini izliyordu.

Dillerinde Allah lafzı olmasına rağmen sırtlarını O'na dayamadıkları için ve bin kişiyi yeterli görmeyip binlercesini daha Kerbelâ'ya gönderenlerin üstesinden rakamlarla gelemeyecekleri büyük bir korkuyla hesaplaşmaya çalıştıklarının farkındaydı. Onlar da Dedesinin ümmetinden bir cüzdü ya, "Allah ıslah etsin!"

deyiverdi. Ümitvardı. Bu insanlar olmasa bile onlardan gelecek olanlar için umut ediyor ve Rabbinin merhametine sığınıyordu.

Her iki Fâtıma da sezmişlerdi ki, Resûl'ün Oğlu kendisi için Celîl'e ve Cemîl'e talipti. Onun kalbi nâra da, nura da açıktı. Oysa Dedelerinden emanet ümmet için nârı koyverip her şeye rağmen sadece nura yönelmişti. Âlemlere Rahmet gelenin Varisi olmak, ümmetin Hidayet Önderliğini yapmak şefkatin perdelenmesine izin vermiyordu.

Gecenin ortasına kavuşulmasına rağmen Hüseyin hâlâ yatmamıştı. Yoldaşlarının kendisini beklediklerini bildiğinden, "Sizler çadırınıza geçebilirsiniz..." deyiverdi. Muhsinler edep etmişlerdi. Kimse o uyumadan uyumaya, en azından hâlâ aralarındayken onu bırakıp istirahate çekilmeye razı değildi. Resûl'ün Oğlu isteğini yineleyince, ilk olarak Zeyneb kalktı ayağa. Sonra kız kardeşleri Sâfiye, Ümmü Hâni ve Ümmü Gülsüm... Onlardan cesaret alan diğerleri de bu isteğe uymaya başlamışlardı. Geride sadece erkek kardeşleri kaldığında, Hüseyin, "Benimle gelin!" deyiverdi. Hep birlikte Fırat'a ineceklerdi.

Açıktı ki, Ali Ekber yakalanmamıştı ve eğer kampa dönecekse askerlerin uyumasını bekliyor olmalıydı. Abbas sükûneti bozan ilk ses olma bahasına, "Meşaleleri söndürelim, durduk yere Ali Ekber'i açık edebiliriz..." demişti. Abisinin sükûtunu ikrar kabul ederek kampın muhtelif yerlerindeki meşaleleri söndürmeye gidecekken, Hüseyin durmasını söyledi. Bu gecenin evvelkilere nazaran hiçbir farkı olmamalıydı. Kampı külliyen karartmaları hâlinde, bu değişiklik anında nöbetçilerin dikkatini çekecekti.

Abbas ve diğer kardeşler saik itibariyle Hüseyin'in fikrinin daha geçerli olduğunun farkındaydılar. Gereksiz bir önlemle üzerlerine şüphe çekmek, niyetlerine uymayan bir tavırdı. Câfer bir adım öteye geçiyordu. Hissetmişti, kaygılarla bunalan akıl sağlıklı düşünemiyordu. Ali Ekber adına, onun iyiliğini gözeterek az kalsın yanlış bir adım atacaklardı. Osman'a göre burada aklı kullanmanın işareti vardı. Onu zafiyete düşürecek ne varsa tek tek

tespit edip adını koymak ve bunların üzerine gitmek gerekti. En basit dünya işinde de bu geçerliydi, kulun Rabbiyle olan ilişkisinde de...

Her gönül kendince tefekkürlerdeyken Hüseyin ellerini Fırat'a daldırmıştı. Ebûbekir onun abdest tazelemek yahut serinlemek için bunu yaptığı düşüncesindeydi. Oysa az sonra suya bata çıka yüzen bir şey fark edeceklerdi. Resûl'ün Oğlu doğrulduğunda, ellerinin arasında bir su tulumu tutuyordu. Onu en yakınında duran Abbas'a uzatıverdi. İkinci hamlesindeyse bir sepet çıkarmıştı. Tulumun ağzı sıkıca bağlıydı. Abbas açar açmaz içindeki altın sarısı buğdayları fark etti. Sepetteyse yaş hurmalar vardı. Gözleri sevinçten dolunay misali parlıyordu. Mutlanması, gelen iaşeden ziyade, onu gönderenle ilgiliydi. Ali Ekber'in yakınlarda olduğundan iyice emindi artık. Sanki gökten bıldırcın indirilince kalplerinin eminliği artan evvelki ümmetlerdendi. Suyun geldiği istikamete doğru karanlıkları delercesine bakmaya başladı.

Etrafı kolaçan ederken kendilerine doğru yaklaşan nöbetçileri fark etti. Hiç de vakitlice olmamıştı. Ellerindeki titrek meşaleler yüzlerine perde perde gölgeler vurduğu için gelenleri tanıyamamışlardı. Abbas az sonra en öndekini seçti... Hürr'dü. Fırat kenarında iki kere yankılanan "es-Selâm'u Aleykûm" nidasının ardınca, "hayırdır?" diyen seste sorgulayıcı tınılar vardı.

Hürr bir şeylerden işkillenmiş olmalıydı. Belki de nöbetçiler bir sorun olduğunu haber vermişti ve onları peşine takıp gelmişti. Ne fark ederdi ki, Abbas bir adım öne çıkıverdi. Gündüz aralarında konuştukları rüyaya atfen Hadid Suresinden bir ayeti hatırlattı.

"*O açık ve gizli olandır.* Günün aydınlığında seçemediğin güzellik, gecenin karasına gizlense de, eğer hazırsan görebilirsin onu. Değilsen, hiçbir ışık onu sana tanıtamaz."

Hürr yanındaki nöbetçilere yerlerine dönmelerini emrederken, belli ki yalnız kalmak istiyordu. Hüseyin'e bakıp kısık tınılarla, "Seni sevmeme müsaade et!" deyiverdi. Sesinin gür olma-

yışı, uzaktaki birilerinin duyup duymamasıyla ilgili değildi. Sözü asıl kendisinden sakınarak söylemişti. Nitekim cevabı beklemeksizin dönüverdi. Uzaklaşmak istiyordu. İçinde küçük bir ordu taşırmışçasına adımlarını sürükleye sürükleye atarken durmuştu bir an. Kimden kaçıyordu? Yönünü yeniden Hüseyin'e çevirdiğinde, bu kez onun ve Abbas'ın sırtları kendisine dönüktü. Geldikleri yöne, Fırat'a doğru gidiyorlardı. Onları izlerken neden aceleyle koşturduklarını merak etmişti. Gece gece hiç de alışıldık bir durum değildi bu. Az sonra o küçük kalabalığı fark etti. Hüseyin, yedi kardeşi ve büyük oğlu Ali Ekber nehir boyunca ne yapıyorlardı, anlam verememişti. Uzaktan uzağa seçebildiği kadarıyla, Ali Ekber üşüyor olmalıydı. Üzerine bir aba alıp ateşin başına geçmişti. Daha fazla oyalanmadan ordugâha dönmeye karar verdi.

Hüseyin oğlunun ıslak başını eteğiyle kurularken, Câfer ikinci örtüyü de getirmişti. Ama kat kat örtüler altındayken bile Ali Ekber zangır zangır titremeye devam ediyordu. Gün içerisinde bir köşeye sinip çıplak güneş altında kavrulma bahasına kem gözlerden ırak olabilmişti. Gece olunca nehir yoluyla önce iaşeleri göndermiş, ardından nöbetçilerin babası ve amcasıyla meşgul olmalarından faydalanıp yüze yüze onları da atlatmıştı. Lakin yanında yüklerle sessiz sedasız şekilde askerleri geçemeyeceğini düşünerek atını Kerbelâ yakınlarında salıvermişti. Aradaki yol boyunca tüm yükleri bir başına sırtlanmış, bitap düşmüş, gölgesizlikten yanmış, gecenin ve nehrin etkisiyle donmuş, her şeye rağmen işini tamam edebilmişti.

Hüseyin, "Allah razı olsun, oğul!" dediğinde, tüm bu uğraşlarına değmişti doğrusu. Hâlâ titriyorken babasının eline uzanıverdi. Avuç içinden öptüğü esnada, "Hamdolsun!" diyordu. İşin halledilmesinden ziyade, onu yeniden görebildiği için hamdetmişti. Hüseyin kendi sırtından çıkardığı hırkasını onun sırtına bıraktı. İlk kez Büyük Dedesinin Hırkasını kuşanan Ali Ekber hâlâ titriyordu ama bu kez başka türlüydü her şey.

Hüseyin "dinlen biraz" derken, oğlunun koluna girmişti. İkisi birlikte Hira misali tefekkür çadırına geçtiklerinde, dışarıda kalan altı kardeşi gibi Abbas da bu gecenin konuğunu seçmişti. Anlaşılan, baba oğul baş başa olacaklardı. Kendisine düşen, yeğeni Atike'ye bir an evvel erinin döndüğünü haber vermekti.

Muharremin altıncı güneşi tepedeki yerini alırken, Ali Ekber babasının çadırından henüz çıkmıştı. Bir kenarda oynayan oğlunu ve kızını kucaklıyordu. Onun ardınca Hüseyin de göründüğünde, Hâşim koşturarak yanlarına geldi. Telaşlı duruşu, ihtiyarın bir şeyler söyleyeceğine delaletti. Oysa suskun hâlde kana kana Resûl'ün Oğlu'nu izliyordu. Bir an dayanamayıp sarılıverdi.

"Seni o kadar çok özledim ki!.."

Muradını tastamam aktardığına emindi Hâşim. Büyük bir emanetten azat olmuşçasına rahatlamıştı. Neden sonra Hüseyin'in, "Ben de seni özledim!.." demesiyle donakaldı. Yaşarmakta olan gözlerini avuçlarıyla silerken, "Gerçekten mi?" demişti. Ne sorgulamaydı bu, ne de inançsızlık. Çöl serabında kuyu gören yolcunun şaşkınlığı ve huzuruydu hissettikleri...

Allah'ın En Sevgili Kulu'nun Oğlu, Kevser'in ve Enfüs'ün meyvesi, Mücteba'nın kardeşi onu özlediğini söylemişti ya, yetmişine yaklaşan Hâşim on sekizlik delikanlılar gibi oynamaya koyuldu. "O da beni özledi!" diye naralar atsa, kendilerini kuşatan askerler Kerbelâ'da düğün dernek yapıldığını mı sanacaktı, umurunda değildi.

Sert bakışlı Abbas bile Hâşim'in koluna girmişti. Ondaki sevince ortak olduğunu gösteriyordu. Bir kenarda buğday öğütenler, su taşıyanlar, binitleri otlatanlar, ham hurmaları kuruması için bezlere serenler, balalarını eğlemeye çalışanlar... Her kim var ise işini gücünü bırakıp yanlarına gelmişlerdi. Kafilenin tüm erkekleri, çocuklar da dâhil, kol kolaydılar. Kiminin aylardır, kimi-

nin haftalardır gönüllerine akan mahzuniyet, herhangi bir vesile beklermişçesine anında neşeye evrilmişti. Hep hüzünlerini paylaşmış olan muhsinler erinci de bölüşüp artırıyorken, Ömer bin Saad'ın Hürr ve iki düzine süvariyle yaklaştığını bile henüz fark edememişlerdi.

Gönülleri nurdan uzak olanlar için muhsinlerin sevinci elem sebebi miydi, en azından merakı uyanmıştı Ömer'in. Hürr'e dönüp, "Neler oluyor?" deyiverdi. Yoksa bilmedikleri bir gelişme mi vardı? Ulaklar ha bire civar kabilelerin ve kimi şehir halkının Hüseyin'e destek olmak için yollara düştüğünü haber veriyordu. Tüm bu bilgilerin, "Ama bertaraf edildiler" şerhiyle nihayet bulmasıyla içi rahattı. Yine de "Acaba?.." demekten kendisini alamamıştı.

Meydandaki kalabalık açıldığında, Hüseyin'i seçebilecekti. Sancağının yanı başında kıyamdaydı. Yanına gelince atından inip selam verdi. Anlam veremediği bu neşenin sebebini soracakken, Resûl'ün Oğlu, "Neden geldin?.." deyiverdi. Sesindeki gür tınılar. "Senin yerin orası, bizimki de burası..." diye vazediyordu.

Ömer istenmeyen konuk muamelesi görmekten hazzetmeyerek, "Kureyşînin şanı misafirini ağırladıkça belli olur..." diye seslendi. Üstelik bunu tam da yemek vakti söylemişti... "Açız, lokmanızı paylaşırız!.." diye de ekledi.

Hüseyin'in işareti üzerine, Abbas iki sofra hazırlatmaya başlamıştı. İlki muhsinlereydi, diğeriyse İmam ve konuklarına... İkinci sofranın kurulacağı yere gölgelik de çekilmişti. Hep birlikte oraya geçildiğinde, Hürr'ün ikircimli bakışları önündeydi. Hem Hüseyin'e, hem de Ömer'e karşı kendisini ele vermekten çekiniyordu. Oysa komutanı dikkatli nazarlarla çevreyi gözlüyordu. Önce binitleri ve kesilebilecek durumdaki develeri saymıştı. Ardından diğer sofrada kaç kişinin toplanacağını beklemeye başladı.

"Niye geldin?.." sorusu yinelenince, yüzünü Hüseyin'den taraf çevirmişti. "'Kureyşînin şanı misafirini ağırladıkça belli olur...' dedim ya..."

— Öyleyse birlikte Şam'a gidelim... Yezid beni ağırlasın, şanı ortaya çıksın.

Bu teklife Ömer'den önce Abbas şaşırmıştı. "Ceddimin bilip bildirdiği topraklara geldik..." diyen İmam'ın ta kendisi değil miydi? Sesini çıkarmadan konuşulanları dinleyecekti.

"Emîr'el-Müminin şu an önemli devlet işleriyle meşgul. Rum Kayzeriyle, Habeş Kralıyla ve Maveraünnehirdeki Türklerle görüşüyor. Bir an işlerine ara verecek olsa, maazallah kâfirler teşemize üşüşürler."

— Onlar mıdır korkunuz?

"Haşa!.. Derdimiz, ümmetin başına gaile açılmaması. Küffar saldırmaya cesaret ederse, cevabını alacaktır elbet. Amma muradımız bu arada çok canların yanmaması."

O hâlde ulak gönder Şam'a. Ya beni kendi sarayında ağırlasın, ya da bırakın serhat boylarına gideyim. Kim başınıza gaile açabilecekse, önce benimle uğraşsın.

Ömer, Hüseyin'in ilk kez pazarlığa dönük konuşmasının coşkusuna kapılarak, Hürr'e, "Duydun..." deyiverdi... "Hemen iki ulak çıkar. Biri Kûfe'ye gitsin, diğeri Şam'a. Teklifler aynıyla hem Emîr'el-Müminine, hem de Vali Ubeydullah'a iletilsin."

Bu esnada sofra da hazırdı. Ortada koca bir tepsi içinde kızarmış deve budu vardı. Eti çevreleyen yağlı kuskus pilavının üzerinde kemiklerinden sıyrılmış parça etler de duruyordu. Un ve dövülmüş hurmayla yapılan tatlılar ve henüz pişirilmiş ekmeklerle, Kerbelâ çölünde o güne değin görülmemiş bir sofra kurulmuştu.

Ömer, Hüseyin'in hamle etmesini bekliyordu. Besmelenin ardınca yemeğe koyulduklarında, Hürr'ün eli titremekliydi hâlâ. Ağzına kadar yanaştırdığı et parçasını düşürdüğünde, Resûl'ün Oğlu budun en semiz yerinden elcağızıyla yenisini koparıp ikram etmişti. Hürr alıp almamakta çekingen durunca, Hüseyin yineledi:

"Afiyet olsun!"

Hürr eti bu kez uzanıp almıştı. Usulca ağzına attığında, çiğnendikçe büyüyecek bir lokmayla uğraşacağını sanıyordu. Oysa tel tel pişmiş olan et, helva misali eriyip kaybolmuştu ağzında. Bu esnada Abbas bir Hürr'e bakıyor, bir abisini takip ediyordu. Kesindi... Konukların her ne planı varsa, Allah'ın da bir planı olmalıydı. Nitekim Hüseyin vaktin namazı için ayağa kalkınca, Ömer müsaade istemişti. Kamptan ayrılırken bile gözünün ulaştığı her şeyi ve herkesi tek tek süzmeye çalışıyordu. Kendi ordugâh bölgesine girer girmez Hürr'e ulakları hatırlattı. Ama bir şartı vardı.

"İki ulak da birbirlerinden haberdar olmayacak!.. Sen bile yola iki ulak çıkarttığını unut!"

Hürr emri yerine getirmek için Ömer'den ayrıldığı esnada, onun, "Uyanık..." diye mırıldandığını işitip duruverdi. "Bir sorun mu çıktı?" düşüncesiyle ona baktığında, Ömer'i keyifli görmüştü. "Abbas kendisini kurnaz zannediyor ama yutar mıyım?" diyordu... "Yığmış sofraya eti, sütü. 'İaşemiz var, istersek haftalarca burada konaklayabiliriz...' demeye getiriyor. Diğer sofraya konanları görmedim sanki!"

Takdir beklediği için, sözün sonunda, "Öyle değil mi?" demişti. Hürr kelimeler yerine başıyla onaylamayı tercih ediyordu. Teftiş saikiyle yapılan bu ziyarette kendisi de en başından durumu sezmişti. Yemekteki çekingenliğinde bu da etkendi. Onların azıcık rızkına ortak olmak istemeyip direnmiş ama ısrara binaen o lokmayı kabullenmişti. Doğrusu, tadı hâlâ damağındaydı. Lezzetin kaynağını da iyi kötü tahmin edebiliyordu. Sofranın bereketi ve çeşnisi, sahibiyle maruftu.

Hürr günü ve geceyi o tek lokmalık aşın verdiği huzurla geçirecekti. En büyük sevinci, Hüseyin'den ilk kez gönül razılığıyla ayrılmış olmasınaydı. Her defasında onda ya kendisini rahatsız edecek bir şeyler bulmuştu, ya da doğrudan doğruya Hüseyin'in ithamlarına maruz kalmıştı. Hâlbuki o lokmayla birlikte bir şeyler değişmeye başlamıştı sanki. Neden sonra rüyası geliverdi aklına. Zihninde ve gönlünde alıp verdikçe, onun daha bir güzelleş-

tiğini fark ediyordu. İçinde bir ses, "Sabah namazını onlarla kıl..." diyordu. Hüseyin'i yeniden göreceği için sevinçliydi. Bir an önce uyuyup uyanmak arzusundaydı. Oysa vakit gece yarısı olmasına rağmen kâh sağa dönmüş, kâh sola... Ama bir türlü uyuyamamıştı. Çadır üstüne yıkılıyor, yatak tenine batıyordu. Hışımla doğrulup dışarı çıkıverdi.

Yedinci geceydi ya, ilkdördün tamamlanmıştı. Bıçakla ortadan kesilmişçesine ayın sağ yarısı aydınlık, ötesi karanlıktı. Nereye gittiğini bilmez vaziyette sağı solu adımladıktan sonra meşaleleri takip ederek nöbet noktalarını gezmeye başladı. Uyurken yakaladığı bir nöbetçiyi fırçaladığı esnada, karanlığın içinde belli belirsiz bir hareketlilik fark edip kılıcını kınından sıyırdı. Aklına gelen ilk ihtimal, ödül avcısı bir densizin kampa gizlice süzülmeye çalıştığıydı. Nefesini tutmuş hâlde karanlığı takip ediyorken, duyduğu hırıltılar endişesini kat be kat arttırmaktaydı. Sesin kesik kesik oluşu ve her defasında ayrı bir yerden gelişi sinirlerini bozuyordu. Son duyduğu çıtırtı üzerine anlık bir hamleyle kılıcını kaldırdığında şaşırıverdi. Karşısında binicisiz bir at vardı. Huysuzca başını sağa sola sallıyordu. İpini koparıp otlamaya çıkmış olmalıydı. Yularından tutarken fark etti, bu at kendilerine ait değildi. Eyerinde Ümeyyeoğullarının kabartması olmayan bir ordu atı düşünülemezdi. Bu kez aklına ulakların bahsettiği bedeviler geldi. Hüseyin'i ablukadan kurtarmak için gelen birileri mi vardı? Bu durumda çatışma çıkması kaçınılmazdı. Neyi, ne için yaptığının idrakinde değildi; ama atın sırtına çıkıp çevreyi kolaçan etmeye başlayacaktı.

Nitekim gün ışıyana kadar kampın etrafında dört dönmüş ama olağan dışı hiçbir şeye rast gelmemişti. Bu arada çok istediği hâlde Hüseyin'le birlikte sabah namazı kılma şansını da yitirmişti ama sorun etmiyordu. Yegâne güvence şu beş-altı günlük mutadı devam ettirmekmişçesine her şeyin eskisi gibi oluşuyla mutluydu.

Muharremin yedinci güneşiyle birlikte Kerbelâ arzı yeniden kaynamaya başlamıştı; ama Ali Ekber dünden beri ara ara titremeye devam ediyordu. İşin kötüsü, aynısı önce kız kardeşi Fâtıma'da ve oğlu Hamza'da da görülmeye başlamış, ardından halası Sâfiye ve amcazadesi Ebubekir'e de sirayet etmişti. Hüseyin kâh ateşlenip kâh titreyen hastaların diğer insanlardan ayrı tutulmasını istiyordu. Ancak baş başa yaşanan el kadar yerde, bir şekilde diğerlerine de hastalık bulaşmaktaydı. En çok bebekler için endişe ediyorlardı. Ali Asgar ve Muhammed'i kimselerle görüştürmeyen Rübab ardı ardına deve sütleri kaynatıyor, onların da sıtma olmaması için dualar ediyordu. İmkânları olsa oğlu ve torunu için şifalı otlar kaynatmak, yağda bal eritip şifa niyetine içirmek de isterdi. Lakin elleri mahkumdu bir kere. Mahsur hayatın mağduriyetleri kendini yeni yeni göstermeye başlamışken yapılabilir olan her şeyi deneyip sabırla bekleyeceklerdi.

Kafilenin diğer kadınlarıysa günlük Kerbelâ işleriyle meşguldü. Zeyneb tandırın altını harlıyor, Ümmü Gülsüm ve Atike hamur yoğuruyor, Sukeyne ve İmam Mücteba'nın kızı olan- Fâtıma yoğurulanları açıyor, Ümmü Halef de pişenleri istiflemekle uğraşıyordu. Berideki açık alanda Kûfeli gelin-kaynana Rabia ile Sümeyye kurumuş hurmaları topluyor, Ümmü Hâni gelen hurmaları çöl kumlarından temizlemek için tek tek ıslatıp silerek sepetlere yerleştiriyordu. Yanlarındaki su bitince, Zeynep rast geldiği ilk yeğenlerine seslenivermişti. Kasım, Abdullah ve kardeşlerin en büyükleri olan Hasan'ül-Müsenna doldurulması istenen tulumları sırtlanıp nehre indiklerinde, yaklaşmakta olan askerleri fark ettiler. Sayıca üç yüzden fazla olan bu birlik Fırat boyunca mevzilenmeye başlamıştı. Müsenna ne olduğunu öğrenmek için komutanlarını sorunca, elli yaşlarında biri öne çıktı. İki-üç ay önce İmam'a biat mektubu gönderip Kûfe'ye davet edenlerden biriydi. Ama yüzünde herhangi bir mahcubiyet emaresi yoktu. Müsenna dertlerinin ne olduğunu öğrenmek isteyince, "Emir aldık..." deyiverdi, "Fırat'la sizin aranızda nöbet bekleyeceğiz!.."

— Nehri mi bizden koruyacaksınız, bizi mi nehirden?

"Orasını anlamam. 'Gidin bekleyin' dediler, bekleyeceğiz."

Müsenna ellerindeki tulumları doldurup oradan ayrılır ayrılmaz amcası Abbas'ı bulmuştu. Kerbelâ'da kendine göre beş-altı günlük bir rutinleri varken, nehir kenarının tutulması bazı yeniliklerin habercisi olabilirdi. Abbas yeğenini dinleyip Fırat'a indi. Duruma bir de kendi gözleriyle şahit olmak istiyordu. Askerlerin birkaçını konuşturmayı deneyip ağızlarından net bir söz alamayınca, Hürr'ü görmeye karar verdi. Ordugâh nöbetçilerine talebini ilettiğinde beklemesi söylenmişti. Zira bu esnada Hürr henüz çağrılmış olduğu üç direkli komuta çadırındaydı. Ömer bin Saad'ın öfkeden kapkara kesilmiş yüzünü izliyordu. Elinin yettiğini kırıp dökmekte olan Ömer, "Sen nasıl bir insansın?!." diyerek bağırmaya başladı.

"Sana ulakların birbirlerinden haberleri olmayacak demedim mi?

— Dediniz... Bu yüzden de adamları üçer saat arayla yola çıkardım.

"Ubeydullah kendisine gelen haricinde bir de Şam'a giden ulak olduğunu öğrenmiş ama..."

— Ordugâhta muhbirleri olmalı.

Bunu Ömer de iyi kötü tahmin edebiliyordu zaten. Daha fazla tartışmadan ellerinin arasında tuttuğu ceylan derisini Hürr'ün önüne attı. Az önce gelen ulaklarla yollanmıştı. Hürr açıp okumaya başladı: "Ey Saad'ın oğlu! Senin ne oyunlar peşinde olduğundan haberdarım. Ali oğlu Hüseyin'in tekliflerini hem bana, hem de Şam'a yazmışsın. Muradın beni aradan çıkarıp Emîr'ül-Müminin'in gözüne girmek midir? Şunu anla!.. Hüseyin sendeki tamahkârlığı görüp seni oyuna getirmiş. Velev ki onu alıp Şam'a gittin. Hüseyin ile Yezid bin Muaviye'yi yüz yüze getirmek ne sağlayacak, hiç düşündün mü? Ben Hüseyin'i Kûfe'ye bile sokmamaya çalışırken, sen onu kendi ellerinle Şam'a mı sokacaksın? Kûfelilerden sonra bir de Şamlıları mı başımıza bela edeceksin?

Hüseyin seni öylesine büyülemiş ki, utanmadan onu serhat boylarına göndermekten bahsediyorsun. Hüseyin orada asker toplayıp üzerimize gelse bizi Rum Kayzerleri mi koruyacak, yoksa Habeşliler mi? Anladım ki, Taff çölü senin başına vurmuş! Oraya yeni bir ordu daha gönderiyorum. Sana düşen, Hüseyin ile Fırat'ın arasını derhâl kesmektir. Vesselam!"

Mektupta yazılmamıştı ama tahmin edebiliyordu Hürr. Yeni gelecek ordu komutayı da üstlenecekti. Ömer bin Saad da bunun farkındaydı. Komutanın hâlâ kendisinde olduğunu hatırlatırcasına "Askerlere emir verdim..." deyiverdi... "Nehri kapattılar. Ama fazlasına karışmayacağım."

— Benden istediğiniz bir şey var mı?"

"Kendine dikkat et! Sana verilen sözleri sorunsuz yerine getirirsen hepimiz mutlu oluruz."

Hürr devamında bir şeylerin daha söyleneceğini sanmıştı. Lakin Ömer konuşmayacaktı. Eliyle çıkmasını işaret etti. Hürr ulaklarla ilgili muhbir meselesine rağmen kendisinin suçlanıyor olmasını yutkunmuştu. Zihninde doğan düşünceler, "Ömer de Hüseyin'den çekiniyor olmalı!.." diyordu. Zira kafilenin suya erişmesine şimdilik izin veriyordu ama belli ki kati emri müstakbel komutana bırakacaktı.

Yanına yaklaşan nöbetçi, "Ali oğlu Abbas sizinle görüşmek diler..." deyince, hemen yanına gitti. Yüz yüze geldiklerinde, "Yarından sonra size su verilmeyecek, haberiniz olsun..." deyiverdi.

Susuzluğu duyar duymaz Abbas'ın gözlerinin önüne balalar gelmişti. Henüz kundaklarında olan Ali Asgar, Muhammed ve üç yaşındaki Hamza... Ondan iki yaş büyük ablası Meryem ve daha on birinde olan Hüseyin kızı Fâtıma ve onunla akran Müctebâ oğlu Kasım... On bir de kadın vardı kafilede. Erkekler bir şekilde dayanabilirlerdi ama peki onlar?.. Kalakalmıştı. Önceden uyardığı için "Allah razı olsun!" diyordu ki, Hürr sözünü kesti:

"Bekle beni, şimdi geliyorum."

Az sonra kendisine ait boş bir tulumla dönmüştü. Bulunabilecek her şeyin suyla doldurulması lazımdı ya, Hürr bu şekilde kendince safını belli edecekti. Hassasiyetlerin de farkındaydı. Evlâd-ı Resûl'e sadaka düşmediği için, "Buna doldurulacak suyu kamptaki hemşehrilerim içsin..." deyiverdi.

Abbas tulumu alıp kampa dönerken, Hürr omzundan tuttu. Utanmaklı bir yüzle, "Beni Resûl'ün Oğlu'yla görüştürebilir misin?" diye rica etmişti. Abbas gözleriyle onaylarken, "Bir deneyelim" diye şerh düşünce, Hürr'ün yarası depreşti. O güne değin sürekli hem "gel", hem "gelme" deniliyordu. Dünkü o lokmadan sonra yaşadığı güzelliklere rağmen aralarında devasa dağlar bulunduğunu seziyordu.

Birlikte Hüseyin'in çadırının önüne kadar geldiklerinde, Resûl'ün Oğlu hâlâ içerideydi. Alilerin En Küçüğü ve torunu Muhammed ile baş başaydı. Anlaşılan, görüşmeye talip olan bir süre kapı eşiğinde bekletilecekti. Sükût ile başlayan bekleyişin üzerinden yarım saat kadar geçtiğinde, Hürr dün gece yakaladığı atı hatırlamıştı. Bu binit civar bedevilerinden kaçmamışsa, Hüseyin ve yoldaşlarına ait olmalıydı.

Abbas teklemeden sordu: "Bulduğun, terkisinde ak noktalar olan doru bir tay mıydı?"

— Evet...

"İşte!.. Sahibi geliyor..."

Bu esnada Ali Ekber'i işaret etmişti. O da kendilerini görmüş, hasta olduğunu söyleyip yanlarına sokulmamıştı. Hürr farkın adını koymaya çalışıyordu. Dünkü ziyarette, Hüseyin, "Niye geldiniz?.." demişken, oğlu şimdiki gelişi hoşnutlukla karşılıyordu. Fark söyleyende miydi, muhatapta mı, yoksa saikte mi? Memnuniyetle karşılanmıştı ya, her hâlükârda huzurluydu.

Beklemenin uzayacağını hisseden Abbas müsaade isteyip ayağa kalkmıştı. Bir an önce eldeki tüm tulumları ve bakraçları

suyla doldurmak arzusundaydı. Çevrede rast geldiği herkesi yanına çağırdı... Nehre ineceklerdi.

Az sonra Resûl'ün Oğlu dışarı çıkınca ilk olarak Hürr'ü görmüştü. Oysa "ne oldu?" diye sorarken, sanki konuğun gözlerini içiyordu. Hürr evvelkilerde olduğunca yine gönlünde ikirciklerin belirmesinden korkmuştu. Hüseyin'in arkasında kalan çöl ufkunu şahit tutarcasına gittikçe kızıllaşan gözlerle, "Bbeni affet!.." deyiverdi.

"Benim yüzümden buralara geldiniz. Karşınıza çıkmamış olsaydım yahut geçmenize izin vermiş olsaydım, şimdi Kûfedeydiniz. Ve şu an sizi kuşatmış olan bu insanlar belki o vakit sözlerine arka çıkarlardı. Ne siz bu durumlara düşerdiniz, ne de ben. Sen uyarmıştın: 'Ellerinle kendini ateşe atma!' demiştin. Gafildim, anlayamadım, bilemedim."

Resûl'ün Oğlu sözü bitmiş olmasına rağmen Hürr'ü izlemeye devam ediyordu. O bal rengi bir çift sırçada beliren mana, "Hâlâ gafilsin ve anlayamıyorsun..." diyordu. Hürr içinden, "Öyleyse, doğrusunu göster ki, ben de bileyim..." diye geçirirken, yaşaran gözlerini son bir defa daha silmişti.

Hüseyin Kitabın sözlerini hatırlattı: "*Doğrusu, güldüren ve ağlatan, öldüren ve dirilten O'dur.*"

Hürr lafzın tesellisiyle rahatlayacakken, ikinci ses Ali Ekber'den geldi: "*Şu kesindir! İnsan için kendi çalışmasından başkası yok.*"

Devamı bizzat Hürr'ün dilindeydi: "*Kitabın bir kısmını kabul edip bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz?*"

Hürr, Evlâd-ı Resûl ile tanıştığı gündeydi yeniden. İçindeki ses, "Bir öyle, bir böyle konuşuyorlar..." diyordu. İlk ayete göre her ne olursa olsun yapan Allah'tı. O hâlde boşu boşuna özür diliyor, affedilmeyi istiyordu. İkinci ayetteyse kazancın kişinin kendi çalışmasına bağlı olduğu söyleniyordu. Hâliyle fiillerinden sorumluydu. Bunlardaki manaları seçemeden ikilikten kurtulamaya-

cağının farkındaydı. Dile de getirdi... Suçlu muydu, suçsuz mu? Aradığı tek kelimelik bir hükümdü.

Oysa Hüseyin namaz vaktinin girdiğini hatırlatıp mihrap misal sancağa ilerlemişti. Sırtında Dedesinin Hırkasıyla kıyamdayken, zammi sureleri açıktan okuyacaktı. İlk rekâtta İhlâs Suresi vardı:

"De ki, O, Allah birdir. Sameddir.
Doğurmamış ve doğurulmamıştır.
Ve hiçbir şey O'na denk değildir."

İkinci rekâtın ayetleriyse Enbiya Sûresindendi:

"Arzdan birtakım ilahlar edindiler de onlar mı yeniden diriltecekler? Eğer semada ve arzda Allah'ın dışında ilahlar olsaydı, elbette ikisi de bozulup giderdi. Arşın Rabbi olan Allah onların nitelendiregeldikleri şeylerden yücedir. O yaptıklarından sorulmaz, oysa onlar sorguya çekileceklerdir."

Namaz bitip sohbet demi başlarken, Hüseyin çevresinde halkalanmış olan refiklerini bir kez daha süzüyordu. Hürr de bir kenara geçmişti. İmam mezkûr ayetlere atıfla, sözlerine, "Amenna!" diyerek başladı...

"Allah Birdir ve Sameddir. Her varlığa ihtiyacını veren ama Zâtı hiçbir şeye muhtaç olmayan sadece O'dur. Unutmayın!.. Ay nurunu güneşten alır. Güneşi ve dahi onu gören gözleri yaratansa Allah'tır. Doğurulmamıştır ve varlığı için bir sebep aranamaz. Zira O hiçbir şeyin sonucu olamaz. Her vesilenin ve sebebin biricik Yaratıcısıdır. Kendisine atfedilen evlatlardan da beridir. Ne müşriklerin söylediği gibi melekler O'nun kızlarıdır, ne de rahiplerin iddia edegeldikleri gibi İsa Nebi yahut başka bir kul O'nun oğludur.

Unutmayın!.. Tamamen Allah'ı tenzih üzerine kurulu olan bu sure için, Resûlullah, 'Kuran'ın üçte biridir...' buyurdu. Tüm Nebiler Allah'ı İhlâs'taki esaslar üzerinden anlattılar. Ama görüldü ki,

insanoğlu hain ve nankördür. Arzı ve semayı türlü ilahlarla doldurmak istemiştir."

Hüseyin'in açmak istediği esas nokta burasıydı. Bakışları Hürr'ünkilerle buluştuğunda, "Yeryüzü ilahlarını hem görürsünüz, hem göremezsiniz!.." diye seslendi... "Kendilerine arzda ilahlık atfedenler, yeryüzüne nizam verdiklerine vehmedenlerdir. Zalimliklerine boyun eğildikçe ve güçlerine hayranlık duyanlar arttıkça kibirlenirler. Hakk'a ve hakkaniyete riayet etmezler.

İbrahim Aleyhisselam'ı hatırlayın! Nemrud'a *demişti ki, Rabbim dirilten ve öldürendir.*

O ekâbir, *ben de öldürür ve diriltirim, dedi.* Hemen iki esir çağırttı. Birini idama mahkûm etti, diğerini azatlayıp mala mülke boğdu. Sonra da, 'Gördünüz... Ben de aynını yaptım!' dedi. Çünkü sağ kalan ona secde etmişti. Yeryüzünün nimetleri için ekâbirlere boyun eğenler oldukça, birileri kendilerini yeryüzünde Allah'ın Gölgesi -Zillullah- addeder. Ne diyor Kitap?.. *Oysa onlar sorguya çekilecektirler.* Gönülleri başka yerde de olsa, tabiyetleri arz ilahlarıyla olanların vay hâline!"

Hüseyin'i dinledikçe Hürr'ün içi daralıyordu. Arzın ilahlığına soyunanlardan birinin de Yezid olduğunu seçmişti; tıpkı evvelin Firavunları yahut Nemrudları gibi... O da pervasızca birilerini öldürürken birilerini mutlaka abad ediyordu. Anlamıştı, yine de asıl kabahat, Yezidlere direnmek yerine onlara bu gücü atfedenlerdeydi.

Abbas yakın geçmişte yaşananları düşünüyordu. Babası İmam Ali -putlar kıran- bir Feta iken meşru ve güçlü olduğu hâlde asi Muaviye'yi yok etmemişti. Zalimin şahsı yerine zülmetin ta kendisiyle savaşan o el farkındaydı ki, insanlar kendilerine yeryüzü ilahları edinmek istediği müddetçe bu mücadele devam edecekti. Bu yüzden onun halefi olan İmam Hasan meşru hakkından feragat etme bahasına Muaviye'ye hem bir zümreye tutunup diğerine zülmetmemesini, hem de yerine kimseyi bırakmamasını teklif etmişti. Ahit, sadece Yezid'in babasıyla vaktin İmamı arasında ya-

pılmamıştı. Bu durum aynı zamanda ümmete kendi içinden yeryüzü ilahları çıkarmaması ihtarıydı. Lakin ayette buyurulduğu gibi, "*Siz kendinizi değiştirmedikçe Allah da sizi değiştirmez...*" hükmü bir kez daha tecelli etmişti.

Fâtıma arzın ilahlarını insanları mutlak özgürlükten alıkoyan her türlü varlık, sebep yahut manevi araz olarak görüyordu. Bağımlılığın fıtratın gereği olduğuna da kaniydi. Kişi, yaratılıştan gelen bağımlılığını tamamıyla Allah'a hasrettiğinde O'nun Kulu oluyordu; Abd'u-Hû... Aksi hâlde insan biraz Allah'a, biraz da -vehmettiği- arzın ilahlarına kulluk etmekteydi.

Ümmü Gülsüm'ün gönlünde de özgürlük vardı. Allah'tan gayrısıyla sınırlanan ve kendisine nevzuhur ilahlar edinen insanın türedi bağımlılığı onun elini, ayağını, dilini, basiretini, ferasetini, aklını, ruhunu... Cümle hassalarını köreltiyordu. Üstelik içlerindeki haset, riya, hırs, kibir yahut tamahkârlık putları kırılmayanlar köleliklerinin farkında da olamıyorlardı. Belki de bu yüzden Fetih Günü içindeki tüm putların kırıldığı Beytullah'ın tepesine her manada özgürlüğünü kazanmış olan bir eski köle çıkmış ve o haykırmıştı: "Allah En Büyüktür!.."

Hüseyin bu kez semanın ilahları hakkında konuşacaktı. Eski ümmetlerin hatırlanmasını istiyordu: "Sebe halkını düşünün! Onlar gündüzleri güneşe, geceleriyse yıldızlara secde ederlerdi. Oysa taptıkları bu ilahlar da bizzat Allah tarafından yaratılmıştı. Kitap bunun için der ki, *Şüphesiz Şira yıldızının Rabbi de O'dur.*

Unutturmayın!.. Âlemlerin Rabbi olan Allah dururken kendisi de mahluk olan o yıldızı yahut bir başkasını Rab edinmek kulun afetlerindendir.

İbrahim Aleyhisselam'ı hatırlayın! *Gece kendisini bürüyünce bir yıldız gördü. İşte 'Rabbim' dedi. Yıldız kaybolunca, 'batanları sevmem' dedi. Ayı doğarken görünce, 'Rabbim budur' dedi. Ay batınca, 'Rabbim beni doğruya iletmese, hiç kuşku yok ki sapkınlar topluluğundan olurum' dedi. Güneşi doğarken görünce, 'İşte budur Rabbim! En büyükleri o..' dedi. Sonra güneş batınca, 'Ey halkım, hiç*

kuşkusuz ben ortak koştuklarınızdan uzağım; yüzümü Hanif olarak gökleri ve yeri Yaratana çevirdim...' dedi."

Hasan'ül-Müsenna "gökler" ile anlatılanları kula bahşedilen hassalar olarak seçtiğinden, sema ilahlarını da buna göre ayırt etmişti. Az önce "arz ilahları" diye bahsedilen yeryüzü ekâbirleri gibi bunların da kula Âlemlerin Rabbini unutturmaya çalıştığının veya O'ndan uzaklaştırdığının farkındaydı. Bu türlü rabblerin arasında kötülük emredip kendini kınamayan nefis, şerre bahaneler arayan kirli akıl, hakkı görmezden gelip zulmeti aklayan vicdan ve paylaşmaktan kaçınan taşlaşmış insaf da vardı. Oysa Allah bunların hepsini kendisinin yarattığını hatırlatıyordu. Üstelik böylesi rabblerin arzdaki tecellileri -kişinin çevresine yansıttığı- kibir, cimrilik, vefasızlık veya asabiyet olarak beliriyordu. Anladığı oydu ki, semanın ilahlarından kurtulmadan arzın ilahlarıyla da baş edilemezdi. "*Eğer semada ve arzda Allah'ın dışında ilahlar olsaydı, elbette ikisi de bozulup giderdi...*" ayeti de bunu anlatmıyor muydu?

Kitapta belki de bundan ötürü sürekli olarak "*göklerin ve yerin Rabbi Allah'tır*" buyuruluyordu. İbrahim Nebinin Hanif olarak yüzünü Allah'a çevirmesi de sanki bunları anlatıyordu. Lakin gönlü daha fazlasını seçmeye uzanamıyordu bir türlü. İçindeki ses, "Sadece İbrahim Aleyhisselam mı, gece mehtaba doğanların gündüz kaybolduğunu gördü de yüzünü gökleri ve yeri Yaratana çevirdi?" diyordu. Aynı şekilde pekâlâ şunu da sorabilirdi: "İbrahim Nebi ilk kez mi güneşin akşam olunca kaybolduğunu gördü de yeni bir şuur edindi?" Buradaki manaları seçemeyince Ali Evsad'ı takip etmeye başladı.

Alilerin Ortancası tüm o sükûnet anları boyunca gözlerini babasınınkilere dikmişti ve bal rengi bir çift gözde mezkûr ayeti '*Oku!*'yordu. İnsana bilmediklerini öğreten Kerim Rabbin on sekiz bin âlemi yaratışına şahitti sanki. Önce inciye benzer yıldızı, sonra ayı, en sonunda da güneşi seçmiş, onların doğuşlarını ve batışlarını yaşamıştı. Biliyordu... İbrahim Nebi bu şahitliğinden

sonra insanları uyarmaya başlamış ve kavmi tarafından dışlanmıştı. Ama Kitapta Onun hakkında, "*İbrahim tek başına ümmetti...*" deniliyordu.

Secdeye kapanmıştı. Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbine sığınıyordu. "*Soyumdan da İmamlar çıkar*" diyen Ceddi Halilullah'ın aşkına, "Ben iki kurbanlığın oğluyum..." buyuran Büyük Dedesi Habibullah'ın aşkına niyaz ediyordu.

Hüseyin bu esnada namazda okuduğu ayetlerin son kısmını hatırlatmaya başlamıştı:

"Arşın Rabbi olan Allah
Onların nitelendiregeldikleri şeylerden yücedir.
O yaptıklarından sorulmaz, oysa onlar sorguya çekilecektirler."

Dikkatleri celbetmesi için, "*Arşın Rabbi olan Allah'tır*" diye yineledi. Bir an suskun kaldıktan sonra bu kez sadece "arş" deyiverdi. Kitapta Yusuf Nebi ve Sebe Melikesinden bahsedilirken iki ayrı yerde bu kelime "taht" ve "iktidar" manasında kullanılmaktaydı. Bu kelimenin geçtiği birçok ayette arşın Allah'a ait olduğu da vurgulanıyordu. İnsanlar günlük hayatlarında arşı, "Çadır, yüksek yer" veya "gökyüzü" manasında dillendirebiliyordu. İmam'ın asıl ilgilendiği göklerin ve yerin yaratılışlarından bahseden ayetlerde, arş ile birlikte "istiva" kelimesinin anılmasıydı. İstiva, halkın dilinde yerleşmeyi veya güç yetirmeyi anlatıyordu.

"Hatırlayın!.. *Görmekte olduğunuz gökleri direksiz olarak yükselten, sonra arşa istiva eden, güneşi ve ayı emrine boyun eğdiren Allah'tır. Her biri belirli bir vakte değin akıp gitmektedir. Rabbinize kavuşacağınıza kesin olarak inanmanız için her işi düzenleyip ayetlerini açıklamaktadır.*

Ey Resûl İtretine gönül verenler! Dilleriniz ikrardadır; *Rahman arşa istiva etmiştir.* O'nun kudretinin dışında ne yeryüzü vardır, ne gökler. Tüm yaratılmışlar O'nun emrindedir. Ve biliriz ki, hiçbir mekân O'nu kuşatamaz. Bizzat Kendisi, 'Göklere ve yere sığamadım!' buyurmuştur. Öyleyse, 'Allah Kendisine gökler ka-

tında yer tutmuş, oraya yerleşmiştir, arzı ise bize bırakmıştır...' diyenlerin vay hâline!..

Ey Evlâd-ı Resûl yoldaşları! Unutmayın ve unutturmayın. Her mekândan münezzeh olan Allah, sadece mümin kulun kalbine sığar. Bu, Allah'ın herkese sunmuş olduğu bir mümkünattır. Oradaki putlar teker teker kırıldığında, beytiniz Allah'ın olacaktır. Selam onlaradır ki, sadırlarında Beytullah taşırlar!.."

Hüseyin sözün nihayetinde secdeye kapanınca, ona uyan canlar da aynı anda alınlarını Kerbelâ toprağına bırakmışlardı. Farkındalardı... Kâinat da dâhil olmak üzere, hiçbir mahluk Allah'ı kuşatamazken, putsuz kalp Rabbin istivagâhıydı. Çöl arzına dalga dalga yayılmaya başlayan ses, gönüllerden dillere ve dilden semaya akıyordu.

"El-Evvel-i Hû, El-Âhir-i Hû;

Ez-Zâhir-i Hû, El-Bâtın-i Hû"

"O'dur İlk ve Son; Açık olup Gizlenen. Gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra arşa yerleşen, yere gireni ve ondan çıkanı, gökten ineni ve oraya yükseleni bilen. Her nerede olursanız olun, O sizinle birliktedir. Allah yaptıklarınızı görür. Göklerin ve yerin mülkü O'nundur. Ve bütün işler Allah'a döndürülecektir. Geceyi gündüze katar, gündüzü geceye. O, göğüslerin özünü bilendir."

Balaların ağlayışları muhsinlere arza dönük beşerî yükümlülüklerini hatırlatana değin süregiden bu hâl az sonra dinmişti. Hüseyin topraktan doğrulup kendi çadırına geçtiğinde, peşi sıra Rübab ve gelini Fâtıma da geliyordu. Ali Asgar ve Muhammed henüz uyanmışlardı. Hüseyin her ikisinin de ateşlerini yoklayıverdi. Çok şükür hastalığa dair bir emare yoktu. Sadece mutat üzere gıdalanmak derdindelerdi. Fâtıma, oğlu Muhammed'i alıp kendi çadırına geçmek isteyince, "Durun!.." dedi Hüseyin, "siz rahatınızı bozmayın, ben çıkarım."

Resûl'ün Oğlu tekrar yoldaşlarının arasına döndüğünde, ilk olarak Hürr'ü izlemeye başlamıştı. Sözlerden ve yaşananlardan

her ne anlamış ve idrak etmişse, onda bir perişanlık seziyordu. Sanki heba olmuş bir ömre ağlıyordu.

Hürr bal rengi gözlere bakarken, yine, "Sen, sen değilsin!" demişti.

Ona göre Hüseyin aynaydı. Öyle bir ayna ki, muhatabına sadece kendisini değil, görmek istemediklerini de bir bir gösteriyordu. Hüseyin gönüllere duymaktan hazzetmediklerini söyleyendi. Sadece müminlere değil, hain-zâlimlere bile her an Hakk'ı hatırlatan Hüccetti o. Varlığı şerri sıkıntıya sokuyordu. Resûl'ün Oğlu'na bakıp kendilerindeki çirkinliği görenler, kendilerini değiştirmek yerine onu yok etmeyi seçmişlerdi.

Evet!.. Hürr rüyasındaki güzelliği nihayet arzın üzerindeyken de görüyordu.

Hüseyin yanı başına kadar geldikten sonra elini uzatmıştı. Hürr kendisine uzanan bu eli fark eder etmez sevinmişti. Öpecek, o ele olan bağlılığını sunacaktı. Yezid'in vaat ettiği mal mülk umurunda değildi artık. Ondan gelebilecek hiçbir beladan da korkmuyordu. Şevkle İtretin elini tutacak ve birazdan üzerindeki ağırlıklardan azat olacaktı. Sımsıkı sarılıverdi o ele. Oysa Hüseyin tutar tutmaz Hürr'ü kavrayıp ayağa kaldırmış, sonrasında elini çekmişti.

"Senin işin yok mu?.." diyordu... "Ordugâhtan merak ederler..."

Hürr'ün içindeki binlerce feryat tek bir ses olup, "Yapma!" diyordu, "sen ki Resûl'ün Oğlu'sun. N'olur, bağışla beni! Gönderme onların yanına. Sarıl, ben de seninle olayım. N'olursun! Sen ki, Kevser'in Oğlu'sun. Yağmurlar seninle iner. Güneş sensiz doğamaz, Ey Hüseyin! N'olursun gönderme beni!"

Hürr'ün boğazı ilmik ilmik düğümlenmişti. Gözleri kendisine şefaatçi arıyordu. Önce Ali Ekber'e baktı, sonra Abbas'a... Müsennâ'da ve Ali Evsad'da da aynı bakışları görüyordu. Hudeybiye Günü antlaşmanın hemen akabinde müşriklerden kaçıp Resûlul-

lah'a sığınmak isteyen, "Beni onlara mı teslim edeceksin?" diyen sahabeydi o. Yıkılmıştı!..

"N'olur gönderme beni!"

Oysa adımları kendiliğinden ordugâha doğru ilerliyordu. Arkasından Ali Ekber'in yetiştiğini bile fark edememişti. Neden sonra İtretin sesiyle irkildi.

"Bekle!.. Emanetini almadın."

Hürr affa dair bir işaret zannıyla umutla dönüverdi. Ali Ekber namaza başlarken teslim ettiği kılıcını iade ediyordu. Alırken onu tek başına kınına yerleştirebileceğinden bile emin değildi. Yürüyen bir ölü gibiydi. Ali Ekber'in hâlâ kendisiyle geliyor olmasına şaşırınca, "Korkma, tek başıma gidebilirim!.." deyiverdi.

— Atımı iade edeceğini söylemiştin.

Ancak hatırlayabilmişti. "Sen burada bekle!" dedikten sonra ordugâh ağılına geçip terkisi ak benekli doru atla birlikte döndüğünde içi eskisinden de kabarıktı. Hayvancağızı teslim ederken, "Şu attan daha şerefli olamayacak mıyım?.." diyordu. İçten içe mırıldandığını sanmıştı. Cevabını da alacaktı.

"Hâşim'in babasını bilir misin? Resûl'ün amcasıydı. Her devre onun gibi biri gerek."

Hürr, Abdulmuttalib oğlu Abbas'ın hatırlatılmasındaki muradı şimdilik anlayamamıştı. Ama derdiyle ilgilenilmişti ya, yüzüne konan mahzun tebessüm eşliğinde, "Allah razı olsun!" deyiverdi.

Çadırına girdiğinde kılıcı elindeydi hâlâ... Bir kenara attı. Dün gece o atı bulmasını sağlayan ve iade ettiği bu hayvancağızın vesilesiyle yeniden umut sahibi olabildiği için Rabbine hamdediyordu... Secdeye kapanmıştı. O yaptıklarıyla sorgulanamazdı ama hesaba çekilecek olan kullar O'na sığınıp yalvarabilirlerdi.

Muharremin sekizinci sabahıydı. Celâl Abbas ilk iş olarak yanına kardeşi Câfer'i de alarak Fırat'a indiğinde, çevrelerini kuşatan askerler artık nehirden faydalanamayacaklarını söylemişlerdi. Öğleye doğru hamle etmişler ve yine aynı cevapla karşılanmışlardı. Ömer bin Saad, Hürr'e başka türlü konuşmuş olsa da, yeni ordu gelmeden emri uygulamaya sokmuştu. Sanki ortada bir pazar vardı ve herkes bir ucundan tuttuğu bu ticarette muhatabını kandırmanın derdindeydi. Kerhen iş görenlerin başka ve uhrevi korkularının da olması hem pervalarını, hem de ikircik lerini artırıyordu ya, aslında herkes kendini kandırabilmekle meşguldü.

İki kardeş kampa döndüklerinde Resûl'ün Oğlu çadırından çıkmamıştı henüz. Geceden beri yeğenleri Kasım, Abdullah ve Ebûbekir'le birlikte içerideydiler. Çadırın birkaç adım gerisinde oturan Hâşim sıranın kendisine geleceği günlerin umudundan ziyade, "Resûl'ün Oğlu da beni özledi!.." diyen sevinci tekrarlıyordu. Adımlarını sağlam atan Mekke'nin yaşlı eşrafı gitmiş, onun yerine Hüseyin'den gelen azıcık lütufla çocukça sevinen biri gelmişti. Câfer selam verip Hâşim'in yanına otururken Abbas müsaade istedi. Ablası Ümmü Gülsüm'ü bulup onunla çocukların ve kadınların durumunu konuşmalıydı.

Kız kardeşlerinin kaldıkları çadıra girdiğinde, ablasıyla birlikte yaşça kendisinden küçük olan Ümmü Hâni'yi ve Sâfiye'yi de görmüştü. Yeğeni Sukeyne de onlarla birlikteydi. Bir yandan eskimiş kıyafetleri dikip onarırken bir yandan da Ali'yyel-Murteza'dan söz ediyorlardı. En gençleri olan Sâfiye, "Abim hatırlar" dediğinde, Abbas hangi konuda şahitliğine başvurulacağını merak etmişti. Sukeyne kendisi doğmadan üç yıl önce gerçekleşmiş olan Sıffin'daki savaşı ve Kûfelilerin oradaki tutumlarını soruyordu.

Sıffîn de Kerbelâ misali Fırat kenarındaydı. Muaviye açısından orası bilinçli bir seçimdi. Kendi ordusu birkaç günde Sıffin'a varıp suyu tutmuş, İmam Ali'nin birlikleriyse haftayı aşkın bir yolculuktan sonra gelebilmişti. Savaş kararı çıktığında hükûmete bağlı askerler günlerdir susuzdu. İmam Ali ilk hücumu nehir tarafın-

daki Şamlılara karşı yapmış ve savaşın daha birinci günü asilerin suyla olan bağlantısını kesmişti. Yine de meşru halifeye kılıç çekmeye devam eden bu elli bin asiye istisnasız her gün su vermişti. Savaş içerisindeyken bile güzel ahlâktan ayrılmıyor, Resûl'ün arı yolundan sapmıyordu. Onun yanında saf tutan çoğu Kûfeli daha o günlerde İmam Ali'nin bu tavrına cephe alıp, "Niyetin düşmanlarını kahretmek değilse niye savaşıyoruz?" demişlerdi.

Asilerin çoğu bozulup küçük bir kısmı savaşa devam ediyorken, Ümeyyeoğulları mızraklarının başına Mushafları geçirerek işi Kuran'a havale etmek istemiş ve yine o muarızlar sorun çıkarmışlar, tabi oldukları Halîfe-İmam'ın ikazlarına rağmen savaşmayı bırakmışlardı.

Abbas sözlerine "Ne hazin!" diyerek devam ediyordu... "Sıffin'da 'Ümeyyeoğullarına su vermeyelim!' diyenler, bugün onlarla birlik olup bizi susuz bırakıyor. O gün 'Hükmü Mushafta yazılanlar versin!' diyerek Konuşan Kuran'a bile direnenler, bugün Kitabın emirlerini alenen ayaklar altına alıyor."

— Ne olacak peki?

Soru Ümmü Hâni'ye aitti. Cevap beklerken de yama yaptığı ridayı bir kenara atmıştı. Alenen duymak istiyordu. Kendilerini kuşatan bu askerler ne kadar ileri gidebilirlerdi. Aynısını birkaç kez Zeyneb'e de sormuş, gözlerinin yaşarmasına rağmen tek bir kelime dahi etmeyen ablasına bir daha bu konuyu açmamaya yeminlenmişti. Abbas'ın da söyleyebileceği pek bir şey yoktu. Hatta sıklıkla tekrarlayageldiği hâlde, bu kez "Allah bilir!" bile diyemiyordu. Mevzuyu değiştirmek için asıl ziyaret sebebini hatırlattı.

"Nasıl oldu hastalar?"

— Fâtıma iyileşti ama Sümeyye ile gelini tutuldu bu kez.

"Çocuklar?"

Sorarken bile Abbas'ın içi titriyordu. Bugün Mekke'den yola çıkalı tam bir ay olmuştu. Üstü dam olan serin bir evde uyumayalı otuz gece geçmişti. Akranları ağaç gölgeleri altında oyun oy-

narken, onların ayak tabanları kızgın kumlarla dağlanmak üzereydi. Haftalarca deve küfelerinde yol almışlar, son bir haftadır göz alabildiğince kumların uzandığı bir çölde çevreleri kuşatılmış bir hâlde mukadderi beklemekteydiler. Nasıl olabilirlerdi ki? Cevabı almadan dışarı çıkmıştı Abbas. İnsanlarla konuşmaktan çekindiğinden midir, binitlerin tutulduğu mahaldeydi şimdi.

Buradaki ilk günlerinde çevredeki tüm dikenleri yiyip bitiren develer ve atlar, güneyden esen o kavruk rüzgârlarla taşınan üçbeş tutam ot da olmasa hepten aç kalacaklardı. İyi kötü tahmin edebiliyordu. Susuzluk nedeniyle en fazla dört gün içerisinde atlar çatlayacak, develerin önce horgüçleri pörsüyüp sağa sola yatacak, ardından onlar da bir kenarda ölümü bekleyecekti. Yahut iplerinden bir şekilde kurtulup sabah akşam sesini dinledikleri o coşkun Fırat'a doğru koşturacaklar, ganimet addedilip boyunlarına kementler atılarak yakalanacaklardı. Onlar için hayat sadeydi. Daha uzun yaşayabilmek için efendilerini değiştirmeleri yetiyordu.

Ama Eşref-i Mahlûkat için?..

Orada durmuştu. Daha fazlasını düşünmek dahi istemiyordu. Az sonra Fâtımalar geldi yanına. Yeğenlerinin ikisi de ellerindeki bakraçları develerin altına yerleştirmişlerdi. Kızıl tüylü hecin develer uzun mesafe alışlarıyla meşhurdular ama sütlerinin öyle pek bereketli olduğu söylenemezdi. Müctebâ'nın kızı Fâtıma, deve sağarken bir yandan da amcasını izliyordu. Abbas fark eder etmez telaşlanmıştı. Bir ayağı gidiyor, öteki duruyordu. Ümmü Hâni gibi Fâtımalardan biri de "ne olacak?" diye sorsa, sanki yer yarılıp içine girecekti. "Kolay gelsin!.." diyerek uzaklaşıverdi.

Döndüğünde Câfer ile Hâşim'i bıraktığı şekilde bulmuştu. Hâlâ çadırında olan İmam'ı bekliyorlardı. Tepelerindeki kızgın güneş gölgeleri bile buharlaştırıyorken, kırbasındaki azıcık suyla yüzünü nemlendirip bir kenara çöktü. Başını ellerinin arasına almıştı. Evet! İtiraf ediyordu. Hem beklemekten sıkılmıştı, hem de mevcut durumun bile bozulmasından çekiniyordu. Safa ile

Merve Tepeleri yeni şiarlarla bir kez daha karşılarındaydı. Bekledikçe üzerlerine çöken Celâl'in altında bunalıyordu. Ali Ekber'in kampa dönmek için geç kalması karşısında onca sıkıntılara gark olmuşken, üçte biri Evlâd-ı Resûl olan bu yetmiş üç can için yaşayabileceği mihnetleri tahayyül bile edemiyordu.

Omzuna dokunan elle birlikte irkiliverdi. Hasan'ül-Müsenna'ydı. Selam verip yanına oturmuştu. Neden bu denli kederli olduğunu soruyordu. Kınamayan ama buna rağmen bir şeyleri yanlış yaptığını da hissettirebilen bir yüz ifadesiyle kendisini izliyordu.

Abbas'ın cevabı da soruydu:

"Başka ne yapabilirim ki?"

— Sahibine bırak!

Yeğeninin önerdiği çözüm bu kadarcık mıydı?.. Şaşırmıştı. Bir yandan da, "Amenna!" deyiverdi... "Hüküm hepimizin Sahibine aittir."

Müsenna'nın bakışları uzaklara kaymıştı bu esnada. Sanki Fil Gününün Mekkesinden Kerbelâ'ya şiarlar taşıyordu.

"Ceddimiz Abdulmuttalib Allah'a teslim olmuş Hanif bir insandı. Ebabil muştusunu almamışken, Kâbe'yi Rabbine havale edebildi. Sonrasında da Evi kurtaranın Allah olduğunu asla unutmadı. Sende de aynı inanç var. Üstelik Kitap ile muhatapsın. Resûlullah'ı göremedin ama üç İmamete de yetiştin."

— Abdulmuttalib, Kâbe'yi Rabbine havale edince savaşmayıp dağa çekilmişti. Biz de mi öyle yapalım?

"Asla!.. O kendi sorumluluğundakilerin derdine düştü. Sonra da mukadderi Allah'a bıraktı. Bir yudum su için koşturan Hacer kadar azimliydi. Bıçağın altına yatan İsmail Aleyhisselam'daki teslimiyetten de haberdardı. İbrahim Halilullah'ın, 'Bana Rabbimden başka yâr ve yardımcı yoktur, O ne güzel vekildir...' sözündeki gayrıya müdanasız duruştan da nasipliydi. Eline kılıç alıp almaması sadece teferruattır. Allah-û alem, yaşasaydı Bedir Günü

oğlu Hamza'nın yanında şehit olurdu. Hayber Günü torunu Haydar'ın izince gelirdi. Rabbi ona yeterince ömür verseydi, bugün de İmam'ın ardında dururdu."

Abbas, "Amenna!.." demişti yine. Kulluğun şanıyla elinden geleni yapacaktı. Hacer Anne misali gayret edecek, İsmail Nebi gibi karşısına çıkan bıçakları Hakk'tan gelen bir sınama vesilesi bilecek, Halilullah gibi O'ndan gayrıya müdana etmeyecekti. Kendisinden asla sorulamayan Allah'ın huzuruna çıktığında, nelerden sorguya çekilecekse onları tastamam yapmaya uğraşacaktı. Gerisi Allah ile Dostları arasındaydı. En hayırlısının ne olduğunu sadece kulların Sahibi bilirdi.

Abisinin çadırdan çıktığını görünce hemen ayağa kalkıverdi. Namaz ve sonrasındaki yemek boyunca Müsenna'yla olan konuşmalarını düşünmüştü. O anki şevkin tesiriyle kabullendiğini zannettiği şeylerin ne denli zor olduklarını henüz idrak ediyordu. Üç gün önce İmam'ın söyledikleri de kulaklarındaydı hâlâ:

"Dünyayı terk etmek nefsin azimetidir, âhireti terk ise kalbin. Kişinin kendisini terk etmesi çok zordur. Bu hâl ruhun azimetini gösterir."

Göz ucuyla abisini izlemeye başlamıştı. Görebiliyordu: O, Azimetlerin İmamıydı. Hakkın yerini bulması için kıyam eden Hakkaniyetin İmamıydı. Nefsini, kalbini ve ruhunu Sahibine teslim edendi. Arındırılıp tertemiz kılınmıştı. İstivagâhtı.

Hüseynî aşkla dalıp gittiği o tenden kendisine seslenilmesine rağmen tepki verememişti. "Gelenlere baksana!.." sözü üçüncü kez tekrarlandığında, nihayet abisinin işaret ettiği tarafa yönelebildi. Çoğunluğu süvari olmak üzere, yaklaşık iki bin kişilik bir ordu gelmekteydi. Ellerinde yine Ümeyyeoğullarına ve Kûfe'ye ait sancaklar vardı.

Habib de hemşehrilerini görmüştü. Kâh sinirlenip kâh utanarak onları izliyordu. Bir an Vehhab'a baktı. Evlâd-ı Resûlü kuşatan

bu askerlerin arasında her ikisinin de kardeşleri, amcaları, yüzlerce akrabaları vardı. Bir adım öne çıkıverdi.

"Müsaade edersen gidip konuşayım. İçlerinde beraber sana davet mektupları yazdıklarımız var mı, öğrenip geleyim."

— Neye yarayacak?

"Utanırlar belki... Bilmiyorum. Müsaade et, gideyim."

Resûl'ün Oğlu gözle işaret edince, Abbas da hareketlenmişti. İkisi birlikte ordugâh nöbetçilerine doğru ilerlerken, Habib, "Yazıklar olsun!.." deyiverdi... "İsrailoğulları kendilerine gönderilen Nebilere neler yaptıysa, Kûfeliler de aynını Evlâd-ı Resûl'e yaptı ve yapmak istiyor."

Abbas yoldaşının omzunu tutmuştu. Hafifçe sıvazlayıp bıraktı. Tespit doğruydu belki ama eksikti. İsrailoğullarının arasında dönekler, muarızlar, asiler ve dinlerini üç paraya satanlar olduğu gibi, çoluk çocuk hep birlikte vahşi hayvanların önüne atılma bahasına Allah ve Elçisinden ayrılmayan nice inanç ve sebat sahibi insanlar da çıkmıştı. Kastı, Habib ve Vehhab gibilerdi. Yine de utanıyordu Habib. Aklında eski bir mesel vardı. Onu hatırlatacaktı:

"Yaralı kartala sormuşlar: 'Niye üzgünsün böyle?' Demiş ki, 'Vurulduğum okun arkasında kardeşimin tüyleri var!..'"

Bu esnada Celâl Abbas rast geldiği ilk nöbetçilere komutanlarıyla görüşmek istediklerini iletmişti. Taleplerinin sonucunu öğrenebilmek için bekledikleri esnada yanlarına Hürr gelince, Abbas anlamıştı, görüşme öncesinde konuşmaları gereken bir şeyler vardı. Hürr, Kufe'den henüz gelen komutanların Ömer ile yetki konusunda huzursuzluk yaşayacaklarından bahsediyordu. Nitekim Vali Ubeydullah onlarla birlikte yolladığı son emirnamede, "Eğer işi başaramayacaksan, komutayı gelenlere devret!.." diyerek açık kapı bırakmıştı.

Abbas, Hürr'ün yorumuna katılmıyordu. Ona göre, vali bu işi kendince bir yarışa sokmuştu. Ömer yahut Kûfe ileri gelenle-

rinden her kim Yezid'in ödüllerini daha çok arzuluyorsa, herkesin korktuğu emri o verecekti. Habib hâlâ aradığını bulamamıştı. Kimdi bu Kûfe ileri gelenleri?

Komuta çadırından içeri girer girmez önce Şimr'i, ardından üç hemşehrisini görmüştü. Bağıra çağıra üzerlerine yürürken, "Yazıklar olsun!" diyerek haykırmaya başladı... "Hep beraber o davet mektuplarını Resûl'ün Oğlu'na göndermedik mi?"

Çıldırmıştı. Sesiyle bile olsa, üç direkli devasa çadırı başlarına yıkmak istiyordu. Gürültü üzerine içerisi bir anda askerlerle dolunca, Hürr araya girmese neredeyse kılıçlar çekilecekti. Habib az sonra nispeten sakinleşebildiğinde, Ömer bin Saad işi olmayanları dışarı çıkarmıştı. Çadırda Abbas, Habib, Kûfe'nin dört ileri geleni ve Ömer vardı. Perdenin önünde beklemekte olan Hürr merakla içeridekileri izliyordu.

Aynı anlarda Hüseyin, Evlâd-ü Resûl Sancağının altındaydı. Refiklerine toplanmalarını işaret etmişti. Sessizce yanaşıp diz çöken canlar yine Resûl İtretinin etrafında halkalanıyordu. İmam'ın iki kaşı arasındaki boyuna çizgi belirginleşirken, bal rengi gözleri de Kerbelâ arzındaydı.

"İsa Aleyhisselam'ı hatırlayın!.." diyordu... "O da kendilerine ilahlık atfedenlerin karşısına dikildi. Allah'a dayanan kulların zorbalardan daha güçlü olduğunu söylüyordu. Rum Kayzeri ve onun iktidarını temsil eden ne varsa, onlar sahtedir, diyordu. Halkını Allah'ın Tekliğine ve Birliğine çağırırken, gerçek hükümranlığın göklerin melekûtunda olduğunu anlatıyordu."

Hüseyin bir-iki nefeslik aradan sonra devam edecekti sözlerine: "O Nebi bir yandan da Yahudilerin, 'Rabbi' diyerek kutsadıkları din adamlarıyla mücadele hâlindeydi. Şerrin iki cephesi aralarındaki düşmanlıkları unutup İsa Aleyhisselam'a karşı birlik oldular. Onu bulup vaktin âdetince çarmıha germek istediler. Nitekim birini yakalayıp feci şekilde katlettiler. Oysa Kitap diyor ki, *'Onu ne öldürdüler, ne de çarmıha gerdiler; fakat öyle zannettiler. Doğrusu, Allah Onu Kendi katına yüceltti.'* Zaten Allah bu-

nun muştusunu önceden Elçisine de bildirmişti: '*Seni kesinlikle ben vefat ettireceğim ve katıma yükselteceğim ve seni inkârcılardan arındıracağım.*'

Ey Resûl İtretine gönül verenler! Rabbimiz söylüyor: '*Allah'ın her şeye gücü yeter ve yaptığı her işte hikmet vardır.*' Öyleyse bize düşen, Kitabın anlattığı bu meselelerdeki hakikatleri görebilmektir."

Hüseyin sözü bir nesil öncesine taşırken gözlerini kapayıp açmıştı. Sağ elinin şehadet parmağını semaya doğrultarak, "İki Betül'den ilki olan Meryem Anne'mizi hatırlayın!.." diye seslendi...

"'*Melekler ona şöyle demişlerdi: Ey Meryem! Allah seni seçip arındırdı ve bütün kadınlardan üstün kıldı. Allah seni Kendi katından bir kelimeyle müştuluyor. Onun adı, Meryem oğlu İsa Mesih'tir. Bu dünyada ve ahirette saygındır. Ve Allah'ın Kendisine yakın kıldıklarındandır.*'

Ey insanlar!.. Hatırlayın... Birileri haddi aşıp o tertemiz Meryem Anne'mize iftira edince, buna karşı çıkanlar, 'İsa Mesih aslında Allah'ın oğludur!' dediler. Oysa iftiranın cevabı başka bir tefrit olamaz.

Asla unutmayın!.. Müfteriler ya iftiradadır, ya da ifratta...

İsa Aleyhisselam ne Allah'ın oğludur, ne de O'nun bir parçası. Yoldan çıkan Hristiyanlar gibi, sevdiğimiz seçkin kulları O'na ortak koşamayız. İnsanoğlu mahiyetini bilmediği konularda ifrata meyleder, doğrudur. Bize düşense böylesi aşırılıklardan Rabbimize sığınmak ve O'ndan işaretler aramaktır.

Meryem oğlu İsa Mesih, Allah katından bir kelimedir. Amenna!.. Ne yazıyor Kitapta?.. '*İffetini koruyan Meryem'e ruhumuzdan üfledik. Onu ve oğlunu âlemler için delil kıldık.*'"

Hüseyin gözlerini kapatmıştı yine, uzunca bir süre açmayacaktı. Bu esnada Hasan'ül-Müsenna art arda gelen, "*Allah'ın katından bir kelime...*" ve "*Ruhumuzdan üfledik...*" tabirlerini düşünüyordu. Farkındaydı, halkın dili bazı durumlarda Kuran'ın dilini

yakalamakta zorlanıyordu. Burada da öylesi bir giriftlik vardı. Amcasının bundan sebep tenzihe dikkat çektiğini de hissetmişti. Kitabın tamamı üzerinden düşünmeye başladı. Âl-i İmran Suresinde "kelime" hüküm vermek veya bildirmek manasında kullanılıyordu. Kehf Suresinde, "*Denizler mürekkep olsa, Rabbin kelimeleri tükenmeden denizler tükenirdi!..*" denilmekteydi. Gönlüne düşen mana, "kelime" ile kast edilenin "varlıkların hakikatleri" olduğuydu.

Şimdi de "*ruhumuzdan üfledik*" sözünü düşünüyordu. Aynı tabir Âdem Aleyhisselam'ın yaratılış bahsinde de geçmekteydi. Nitekim Resûlullah, İsa Nebinin babasız dünyaya gelişini ebeveynsiz yaratılan Âdem Nebi ile misallendirmişti. İyi kötü sezebildiğine göre, Âdem nesli için "kelime" ve "ruh" aynı manada kullanılıyordu. Ancak Kitapta bunun özellikle İsa Nebi için bir kez daha vurgulanmasında işaret aranabilirdi.

Resûl'ün Oğlu yeniden gözlerini açtığında, doğrudan doğruya Zeyneb'e bakmaktaydı... Kevser'in ve Enfüs'ün Büyük Kızına...

Seyyide'nin gözlerini muhatap alarak, "İsa Nebi henüz beşikteyken konuşmuştu..." diyordu... "Zira biliriz ki, ruhun yaşı olmaz. Zaman denen zindan sadece bedenler ve nefisler içindir. Dedem Resûlulullah ile tartışan Necran'lı papazları hatırlayın! Kendi zanlarında inat ederek vahyin bilgilerini ısrarla tenkit ediyorlardı. Bunun üzerine ayetler indi: *Sana gelen bunca ilimden sonra yine de seninle bu hususta çekişip tartışmalara girerlerse de ki, 'Gelin oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, kendimizi ve kendinizi çağıralım. Sonra karşılıklı yalvaralım da, Allah'ın lanetini yalan söylemekte olanların üzerine kılalım.'*"

Muhatapların çoğu konunun aniden değişmesindeki muradı anlayamamışlarken Zeyneb farkındaydı. Daha konuşmanın başlarında Meryem Anne için "İki Betül'den ilki" tabiri kullanılarak ikincisi olan Fâtımatü'z-Zehra'ya atıf yapılmıştı. Burada özellikle kendisi için bir hatırlatma vardı. Mekke'deki itikâfta abisinin hasretine dayanamayıp Hira'ya geldiği o geceyi yaşıyordu yeniden.

Bu esnada Hüseyin, İsa Nebiyi anlatmaya devam etmekteydi: "O, doğuştan kör olanların bile gözlerini açmakla maruftur. Kitap anlatıyor: Allah'ın izniyle ölüleri diriltmiş ve çamurdan yaptığı kuşlara nefes vermek suretiyle onları canlandırmıştır. Çünkü O, İsa-i Rûhullah'tır. Rabbinin katından bir kelimedir. Ruh sirayet ettiği şeylere dirilik katar. O, Rabbinin Hayy esması üzerineydi. 'Hayy' dedikçe dirileşti. 'Hayy' dedikçe diriliğine dirilik karıldı. Nefesiyle hakikate kör bakanları ve ölmüş imanları diriltti. O kul, Hayy olan Allah'ın Kendisine yakın kıldıklarındandı."

"Hayy" sözü üçüncü kez tekrarlanırken, Zeyneb vecdle secdeye kapanmıştı. Hira'daki o gece, abisi, "Sen Haydar'ın kızısın" demişti ya, bunu şimdi anlayabiliyordu. Onun söylediği "Hayy -Dar" idi... "Dirilik Beldesi..."

Alnı Kerbelâ toprağındayken, titreye titreye, "Allah'ım, Yâr ve Yardımcım Sensin!" deyiverdi. İsa-ı Rûhullah'a lütfedilen nefes aşkına, "Hayy" diye iniliyordu... Kâh içten, kâh dıştan...

"Ey Rabbim! Ümmetin ölü vicdanını dirilt! Bizlere yeniden hayat kat. Ruhundan üflediğin Eşref-i Mahlukatı ayağa kaldır. Sen Hayy'sın, Muhyi'sin. Aşkın nefesiyle dirilt bizleri!"

Secdede olmasına rağmen kardeşini izlemeye başlamıştı. Duyabiliyordu. İmam'ın sadrından Muharrem semasına ardı ardına "Hayy" nidaları akıyordu ve aynısı kendi sadrına da sirayet etmişti. Evet!.. Bu arz Hayy'ın Evi'ydi. Hayy-Dar idi. Kerbelâ, Diri'nin ve Diriliş'in Toprağıydı.

"Allah'ım Sana yakınlıkta Dirilik bulanların aşkına bizleri de dirilt!"

Cümle canların buluştuğu bu niyazı "âmin" ile karşılayan muhsinlerin bakışları önlerindeydi şimdi. Boyunlarını hafifçe sağa yatırmış hâlde kıpırtısız duruyorlardı. Her dem Diri olana açılan gönüller, ölümle hesaplarını görmüşler miydi? Henüz onlara katılan Abbas ve Habib bir şeyler kaçırdıklarını fark edip ses-

siz şekilde bir kenara oturmuşlardı. Muhabbet arştan arza inecekti birazdan.

Hüseyin, Habib'e sesleniverdi:

"Görüşmeniz nasıl geçti?"

Sadık Kûfelinin dili varmıyordu anlatmaya. Abbas'a bakmıştı. Nitekim Hüseyin bu kez de kardeşine soruverdi:

"Ne konuştunuz, ne anlaştınız?"

— Hem hiçbir yere gidemeyeceğimizi söylüyorlar, hem de le boykotun kati olduğunu... Elde kalan yiyeceğimizin ve suyumuzun bu gece biteceğini de biliyorlar. Şimr, Fırat'ı unutup yağmur için dua etmemizi önerdi. 'Develerinizi kesip kesip yerseniz, aç kalmazsınız!' diyerek akıl sattı. Yarın Ubeydullah'tan bir ulak daha gelecekmiş. Onun getirdiği haberi bize de iletecekler.

Abbas bir nefeste sıraladığı bu sözleri sanki Hüseyin'e değil de, bizzat onun Dedesine söylüyordu. "İşte, ümmetin ahvali budur!" dercesine celallenmişti. Bir an kalabalığın arasından yeğeni Müsenna'yı seçti. Bakışlarıyla da olsa, "Vallahi işi Sahibine bıraktım ama ben beşerim. Bundan geri gözümün gördüğüyle amel edeceğim!.." diye derdini anlatabiliyordu.

Kadınlar ve çocuklar dâhil, iki düzine Evlâd-ı Resûlü ve azimet günü onlarla birlik olan diğer yoldaşlarını izlerken, sözlerine tüm âlemlerin tanıklık etmesini istercesine şehadet parmağını semaya kaldırdı.

"Ben İmam Ali oğlu Celâl Abbas... Allah'a kasem ederim ki, Kevser'in Oğlu'na dokunan her kim olursa, şu kalbim sadrımda attığı müddetçe karşısında beni bulacak. Yâr da O'dur, Yardımcı da..."

Hüseyin nur ve nâr timsali kollarıyla kardeşine sarılmıştı. Onu boynundan öptüğü esnada kulaklarına fısıldadı: "Her anne senin gibi bir oğul doğurmak ister."

Abbas irkilmişti. Bal rengi gözleri izlerken, "Kevser de bunu ister miydi?" deyiverdi. Allah'ın En Sevgili Kulunun Ciğerparesi,

kendisinin de annesi olacak mıydı? Cevap istiyordu bir çift sırçadan. Oysa Hüseyin ısrarla gözlerini kaçırıp yere eğilmişti. Abdest tazelemek için giysisinin kollarını katlamıştı.

Artık ne Fırat'a inebilirlerdi, ne de kırbalarda kalan azıcık suyu kullanabilirlerdi. Avuç içleri altta kalacak şekilde iki ellerini birden toprağa vuruyorlardı. Gayrı arınışlar Fırat'ın soğuk suyuyla değil, Kerbelâ'nın kavruk toprağıyla olacaktı.

Farzın kıyamlarında İmam yine ayetleri açıktan okuyordu: "*Havariler dediler ki, 'Ey Meryem oğlu İsa! Senin Rabbin gökten bize bir sofra indirebilir mi?' İsa, 'Gerçekten inanıyorsanız, Allah'tan korkun' dedi. Havâriler şöyle cevap verdiler: 'İstiyoruz ki, ondan yiyelim ve kalplerimiz mutmain olsun. Doğru söylediğini bilelim ve buna şahitlik edenlerden olalım.' Meryem oğlu İsa dedi ki: 'Ey Allah'ım, Rabbimiz! Bize gökten bir sofra indir! Hem bize, hem bizden evvelkilere ve sonrakilere bir bayram ve katından bir delil olsun. Bizi rızıklandır. Sen, rızık verenlerin en hayırlısısın.' Allah buyurdu: 'Kuşkusuz onu size indireceğim. Fakat bundan sonra içinizden kim inkâr ederse, ona hiç kimseye yapmadığım azabı yaşatacağım.'*"

Muhsinler mucizelerle kalplerinin tatmin olmasını istemek yerine, apaçık Hüccetle ve onun her hâliyle hâllenmeye taliptiler. Azimet sahibi kullar ne ordular kahreden Ebabiller, ne de kızgın kumlardan kaynayan zemzem istiyorlardı. Zümrüt tepsiler içinde semadan inecek hazır sofralar yerine, kendilerine açılacak arş kapılarının derdindeydiler. Ebedi ihsanlarla lütuflanıp Allah ile razılaşmak ve O'na yakın olmaktan öte ne vardı ki? Habîbullah'ın son ümmette aradığı da bu değil miydi? "*Ben bu tebliğim için sizden hiçbir karşılık istemiyorum, yakınlıkta sevgiden başka...*"

Vakit gece yarısını geçmek üzereyken Hüseyin ayağa kalkmıştı. Abbas hariç tüm baba bir kardeşlerini kendi çadırına davet ediyordu. İmam Ali'nin altı oğlu ve iki kızıyla birlikte sabahlayacaktı.

Diğer muhsinler birer ikişer istirahate çekilirken, Hâşim de Abbas'm yanına geliverdi.

Son günlerin alışkanlığıyla, yine, "Sen git, nöbeti ben tutarım..." demişti. Hira misali arzdaki arş beldesinin yanı başında gecelemeyi kimselere bırakamayacağa benziyordu. Az sonra Abbas da istirahate çekildiğinde, yaşlı gözlerini anlık dahi olsa kırpıştırmadan dimdik ayaktaydı Hâşim...

Ayın dokuzuncu gecesinde, Kerbelâ'nın semadaki şahidi ilkdördünden dolunaya doğru ilerlerken, Abbas uykusunun en derin anlarındaydı. Rüyasında Betüllerin İkincisini görüyordu. Resûl'ün Ciğerparesi içi su dolu kıpkızıl bir tulum uzatmıştı. İçindekileri içmesini istiyordu. Abbas, "Annecim, sağolasın!" diyerek o ak ellerdeki nimete uzanmıştı ki, hışımla sarsılmaya başladı. Gözlerini açtığında Hâşim vardı karşısında.

"Uyan çabuk! Askerler çadırlara sızdı..." diye yineliyordu ha bire...

Nefes nefese yalın kılıç dışarı fırlayan Abbas doğruca abisinin çadırına koşturmuştu. Hâşim'in feryat figanlarıyla uyanan Ali Ekber, Habib ve diğerleri de o daracık meydanı doldurmuşlardı. Resûl'ün Oğlu'na yönelebilecek bir suikast endişesiyle sırt sırta verip çadırı kuşatmışlardı. Gergin şekilde bekleşen muhsinler kırk göz olup civarı tararken, Hüseyin ve o gecenin konukları olan baba bir kardeşleri hâlâ içerideydiler. Vaktin Hira'sında her ne yaşanıyorsa, bölmeyecekti Abbas. Zaten dışarıda dikkatlerini çeken, işkillenmelerine sebep olacak hiçbir hareketlilik göze çarpmıyordu. Nitekim Hâşim de boşu boşuna refiklerini ayaklandırdığına hükmetmiş olmalıydı ki, "Beni bağışlayın!" deyiverdi.

"Duyduklarım belki rüzgârın sesiydi. Gölgeler de oynaşınca aklım karıştı. Yaşlı gözlerim eskisi gibi göremiyor."

Konuştukça mahcubiyeti artıyordu. Hasan'ül-Müsenna biraz soluklanmasını isteyince olduğu yere çökmüş, iki elini birden onun dizlerine dayamıştı. Farkındaydı Müsenna. Yorgunluk, uykusuzluk, susuzluk ve hepsinden beter sarsan "İmam'a bir şey yapacaklar!" endişesi tek yekûnda toplandıkça, kaçınılmaz şekilde hepsi de bunalmışlardı. Akşam amcası Abbas'a hatırlattığı "işi Sahibine bırak" tavsiyesinin altında bu da vardı biraz. "Beni anlayabildin mi?" dercesine ona bakıyordu. Kendilerini bekleyen öylesi girift imtihanlar vardı ki, iman, ilim ve idrakle bile bunların üstesinden gelemeyebilirlerdi. Tek sığınağın Allah olması boşuna mıydı?

Abbas "anladım" manasında gözlerini açıp kapatırken, öte yandan da kaygılarının boşa çıkmasına sevinmişti. Tabi bir de yarım kalan rüyası vardı. Hayıflanıyordu. Fâtıma'tü-z Zehra'ya bir şekilde "Annecim!" diyebilmişti; ama tam da bunun cevabını almak üzereyken...

Daha fazlasını düşünmek istemiyordu. Aklına Hürr geldi. Hüseyin'deki güzellik için, "Senin uykuda gördüğünü biz her gün görüyoruz..." demişti. Bununla mı sınanıyordu? İçi cız etmişti bir anda. Bu güzelliği gösterene hamdetmek dururken, "görüyoruz" sözündeki benlik iddiası ayağına dolanmıştı sonunda. İçten içe "hamdolsun!" deyiverdi. Hem yaşatılan güzellikler için, hem de rüyanın yarıda kesilmesi bahasına Hâşim'deki telaşenin asılsız çıkmasına...

Berilerden Müslim'in büyük oğlu Abdurrahman'ın sesini duyunca, en baştan tüm tedirginliklerini kuşanarak ayağa kalktı.

"Ne oluyor?"

— Hayvanları zehirlemişler.

Hemen o tarafa koşturmuşlardı. Zehirletilenler sadece süt verebilen develerdi. Belki Haşim ortalığı ayağa kaldırdığı için diğer develeri ve atları zehirleyemeden korkup kaçmışlardı. Belki de suyu kestikten sonra kalan yegâne içecek kaynağını da yok ederek

mesajı tamamlamak istiyorlardı. Abbas'ın aklına daha çok ikinci seçenek yatmıştı. Ömer bin Saad, Şimr yahut bir başkası... Bunu her kim düşünmüş ve yaptırmışsa, niyeti belliydi: "Ya esir edilerek bizimle Kûfe'ye gelirsiniz, ya da hepiniz ateşler içerisinde kavrula kavrula ölünceye dek sizi bırakmayız!.." demek istiyorlardı.

Hep birlikte Evlâd-ü Resûl Sancağının dalgalandığı o daracık meydana döndüklerinde, Hüseyin ve baba bir kardeşlerini görmüşlerdi. İmam sabah namazı için mihraptaki yerine geçerken, refikleri berisinde saf tutuyorlardı. Hüseyin her iki rekâtta da ayetleri açıktan okuyacaktı:

"Andolsun güneşe ve yükselen aydınlığına! Ve onu izlediği zaman aya. Ve onu ortaya çıkarttığında gündüze. Ve onu sarıp örttüğünde geceye! Andolsun semaya ve onu bina edene. Arza ve onu yayıp döşeyene. Andolsun nefse ve ona bir düzen içinde biçim verene! Nefse kötülük ve takva kabiliyeti verene andolsun! Kendisini arındırıp temizleyen, gerçek kurtuluşu bulmuştur; onu kirletense ziyandadır."

Namaz bitince Hüseyin sırtını kıbleye verecek şekilde yüzünü refiklerine dönmüştü. Tüm yoldaşlarını bu ayetleri tefekkür etmeye çağırıyordu.

Hâşim az sonra ağarmaya başlayacak olan çöl ufkunu da hesaba katarak, bunun son günleri olduğu inancındaydı. Tıpkı üzerine yemin edildiği şekilde kuşluk vaktini, birazdan belirecek olan güneşi ve ona tabi olan ayı belki de son kez göreceklerdi. Hemen gözlerini açmıştı. Sonlara girildiyse, onu gözlemekten öte ne yapabilirdi ki? Hüseyin'e bakmak, onu izlemek, onunla bakışlarını temize çekmek istiyordu.

Hasan'ül-Müsenna mezkûr ayetteki ifadeleri evvelce tefekkür ettikleri Nur Temsillerindekilerle kıyaslıyordu. "*Güneş, yükselen aydınlık -duha- vakti, güneşi izleyen ay, güneşi ortaya çıkartan gündüz, güneşi örten gece*" tabirleri sadece günün evrelerini anlatan tezahürler olamazdı. Kitap bir kez daha Habîbullah'ın Yüce Abası altındakileri zikrediyordu. Üstelik bu kez Âl-i Âbâ'nın üze-

rine ant da içilmekteydi. Ayette peş peşe sıralanan yeminlerden anlayabildiğine göre, Allah ve Resûlüyle başlayan velayet sayesinde kendi semalarını bina edip Kâbelerini sadırlarında taşıyanlar, arzdaki işlerine devam edeceklerdi. Nefisleri Kendi katındaki hikmete göre aşama aşama biçimlendiren Allah, Hakk ile batılı iki ayrı seçenek kılmıştı. Nitekim arınmak veya kirlenmek, kulun kendi tercihlerinin sonucuydu. Bu esnada amcazadesi Ali Evsad'ı takip etmeye başlamıştı. Onda beliren manaların ayna misali kendisine de yansımasını niyaz ediyordu.

Ali Evsad ayetteki aydınlık ve zulmet ilişkisinin tezahürlerini gönlünde tartarken tek tek her bir ifadenin derinliklerine dalmıştı. Onda beliren deruni manalardan Müsenna'ya akanlara göre, buradaki güneş Nuru ve Nârı Birleyen Mutlak Aydınlığın Kandiliydi. O, İbrahim Halilullah'ın duasıydı ve İsa-ı Rûhullah'ın dilinde "Ahmed" adıyla müjdelenmişti. Ama kendisi, "Âdem'den de evvel Nebiydim" buyurmuştu. Buradaki güneş, tüm manaların buluştuğu kaynaktı ve Dedelerinin ismiyle müsemma olan Muhammedî Hakikat idi.

Onun yükselen aydınlığı bu Hakikati sonraki nesillere yayacak olan ve Kitapta "*duha*" adıyla üzerine ant içilen Kevser'di. Bereketi anlatıyordu.

Işığını Muhammedî Hakikat'ten alıp ona yönelen ve ondan sonra kulları aydınlatan ay, kuldaki kalbin nişanıydı. Âlemlerin Rabbinin istivagâhıydı. Buradaki sıddîk kalbin iki vechesi vardı, Zülfikâr'daki çatal misali...

Bir yüzü ihlasla yoğrulmuştu. Salihti ve sulh doluydu. Müctebâ'nın incisi gibi baştan ayağa güzellikti. Onu kuşatan sedef açılabildiği takdirde, içindeki irfan ve hakikat ilkeleri kendini bırakıyordu kula...

Ötesiyse güneşe bakıyordu doğrudan. Yanıyor ve yakıyordu. Resûlullah onun işaretini "mercan" buyurmuştu. Kızıldı rengi, kan kızıl!..

Hasan'ül-Müsenna amcasının az evvel okumuş olduğu ayetlerin hemen devamındaki ifadeyi de düşünmüştü. Kitabı yüzünden okuyanlara göre, Allah sanki aniden konuyu değiştiriyordu. Oysa Müsenna farkındaydı. Allah düşünüp ibret alınsın diye aydınlık ve zulmet teşbihleriyle uc uca olarak bir kez daha hatırlatıyordu:

"Allah'ın Resûlü asi yalancılara demişti ki;
Nakatullah'a ve onun su içme hakkına karışmayın.
Fakat yemini inkâr edip onu vahşice boğazladılar."

Sarsılmıştı Müsenna. Aynı manaların belirdiği Ali Evsad'ı izliyordu. Boynundan aşağı süzülen soğuk ter damlacıkları onun da ne denli etkilendiğinin şahidiydi.

Güneşin doğuşunu beklermişçesine o ana kadar hâlini bozmayan Hüseyin, nihayet gözlerini açmıştı. Refiklerine, "Ceddimiz İbrahim Halilullah'ı hatırlayın!" diyordu.

O Nebi ki, yıllar yılı evlat sahibi olamayıp bunun için Rabbine sürekli niyaz etmiş, ihtiyarlık gelip çattığında, nihayet evlatla müjdelenmişti. Bu müjdeden sonra İbrahim Aleyhisselam kendisine ihsan edilecek ilk oğlunu Allah'a adamaya karar vermiş; İsmail doğunca Rabbinden gelen emirle onu ve annesini hiç kimsenin yaşamadığı Mekke'ye bırakıp Filistin'e dönmüştü. Belki yıllık fasılarla arada bir onların ziyaretlerine gelip gidiyordu. Böylesi buluşmaların birinde rüyalar görmeye başlamıştı ve her defasında Allah'a verdiği söz hatırlatılıyordu.

Hüseyin vaazın devamında sanki o konuşmalara bire bir şahitmişçesine huşuyla toparlanıverdi. İbrahim Aleyhisselam ve Oğlu arasında geçen ayeti okuyordu.

"Ey oğlum! Rüyamda seni kurban ettiğimi görüyorum. Bu konuda ne düşünüyorsun? Oğlu dedi ki, 'Ey babacığım! Emrolunduğunu yap. İnşallah benim sabredenlerden olduğumu göreceksin.' Her ikisi de Allah'ın emrine teslim olunca, babası onu yüz üstü yatırdı."

Hüseyin, İbrahim Nebiyle ilgili akışı kesip Betüllerin İlkine, İmran kızı Meryem Anne'nin doğum arefesine geçecekti.

"*İmran'ın karısı, 'Ey Rabbim' demişti... 'Karnımdakini her türlü bağımlılıktan özgürlüğe kavuşturulmuş olarak Sana adadım. Benden onu kabul et. Sen her şeyi işiten ve bilensin.'*"

Ali Ekber her iki anlatımın ortak noktasını Allah'a adanan evlatlar olarak seçmişti. Tek farkla!.. İlkinde O'nun emri ve rızası için can vermek varken, ikincisinde bilfiil O'nun için yaşamak söz konusuydu. Hem de gayrıya müdanasız ve meyilsiz şekilde...

Hasan'ül-Müsenna Hâbil-Kâbil meselesini hatırlıyordu. Allah'a yakınlaşma işareti olarak O'na kurban sunan ikizlerin adakları canlı değildi, onlar maldan vermişlerdi. "*Mal ve evlat imtihan sebebidir*" ayeti yeni baştan karşısındaydı yine. O geceki sezgisine göre mal sadece yeryüzü nimetleri değil, aynı zamanda Allah'ın kula lütfettiği akıl, basiret, feraset gibi hassalardı ya, adağı kabul edilen Hâbil hâlini ortaya koymuştu... Reddedilen Kâbil de kalini...

İlkinde samimiyet ve ihlas etkindi. Sunulan adak gönüldendi. İkincisindeyse sadece zahir vardı. Nitekim gırtlaktan aşağı inemeyen kuru sözü, Âlemlerin Rabbi kabul etmemişti. Bu olayın peşi sıra başlayan hasetlik bile başlı başına Kâbil'deki hamlığın ve kal -laf- ehli oluşunun deliliydi.

Kurban niyetine İbrahim Halilullah'tan istenense, mal değil evlattı. Yıllar yılı tutkuyla arzulanan, bir vakit O'nun emriyle terk edilen, ardından dem dem kavuşulan bu muradı bizatihi elleriyle kesip yok etmesi emredilmişti. Üstelik de halimliğiyle marufken...

İmtihanın Halilullah'a bakan yüzünde, Allah'tan gelen bir ihsanı kendi elleriyle boğazlamak vardı. Güneşi, ayı ve yıldızları izleyip tüm işaretleriyle onların doğuş ve kayboluşlarına şahitlik eden, sonra ateşlerle yakılma arefesinde Cebrail bile olsa Allah'tan gayrısından gelecek yardımları reddeden Nebi, şimdi de O'ndan gelen ihsana duyduğu sevgiyle sınanmaktaydı.

Halilullah'tan kesmesi istenen şey sadece kanlı canlı bir oğul değildi; ona olan ilgisi, bir vecheyle, puthanedeyken kırmadığı o son ilah mertebesindeydi. Feta'nın sağ elindeki hançer kendindeki son varlık kırıntısını da Sahibine iade edecekti. Azimle işe koyulduğu esnada Rabbinden vahiy gelince oğlunu boğazlamaktan beri durmuştu.

Hüseyin yeniden İbrahim Aleyhisselam ve oğlunun bahsine dönüyordu:

"*Her ikisi de Allah'ın emrine teslim olunca, babası onu yüz üstü yatırdı. Biz ona şöyle seslendik: 'Ey İbrahim! Sen kesinlikle rüyana sadakat gösterdin. Biz muhsinleri işte böyle mükâfatlandırırız. Kuşkusuz bu büyük bir imtihandır. Biz ona kurtuluş bedeli olarak büyük bir kurbanlık verdik. Sonra gelenler içinde ona iyi bir ün bıraktık. Selam olsun İbrahim'e!'*"

Hüseyin ayetlerin ardınca şehadet parmağını semaya doğru kaldırmıştı: "Ey Resûl İtretine gönül verenler!.. İşitin ve unutmayın!" diye sesleniyordu.

"Halilullah rüyasını Meryem'in Annesi gibi yorumlayabilir, Oğlu için istenenin Allah'a adanacak hizmet dolu bir yaşam olduğuna hükmedebilirdi. Ama O, azimeti seçti. Başkalarına karşı yumuşak huylu ve hilm sahibi bir kulken, kendisiyle ilgili tevilde nefsine en ağır gelene meyletti. Oğlu da Ona uydu.

Hatırlayın!.. Onlara verilen mükâfat sadece gökten indirilen koçlar değildi. Tufandan beri yeri kayıp olan Beytullah'ı yeniden inşa etmek şerefi de onlara bahşedildi.

Sonra, Allah, İbrahim'e vahyetti: *İnsanlara haccı duyur. Yaya olarak yahut nice derin yollardan yorgun argın develer üzerinde sana gelsinler. Kendileri için birtakım yararlara tanık olsunlar. Sonra kirlerinden arınsınlar. Adaklarını yerine getirip Kâbe'yi tavaf etsinler.*

Ve baba oğul her ikisine de emredildi: *Tavaf edenler, tefekkür edenler, rükû ve secde edenler için Evimi temizleyin!*

Hatırlayın!.. İbrahim Halilullah Filistin'e geri döndü ama İsmail Aleyhisselam annesi Hacer'le birlikte Mekke'de kaldı. O ve Ondan sonra oğulları Allah'ın Evine nesiller boyu hizmete devam ettiler. Böylelikle İsmail Nebi kanıyla değil, emeği ve hizmetiyle Allah'a adanmış oldu. Rüya, asıl anlamını buldu."

Hâşim Kureyşlilerin neseben İsmailoğullarından geldiğini biliyordu. Üstelik nesiller içerisinde tevhid akidesini yitiren Kureyşliler, geriye sadece şekli kalmış bu hac işleri için birbirleriyle savaşacak denli hırs ve haset dolu olmuşlardı. Bu konuda dün Resûl'ün ceddiyle harp edenler, Kâbil'deki kali aynen kuşanıp şimdi de Evlâd-ü Resûl'le bu husumeti devam ettiriyorlardı. Ehl-i Beyt'e düşense, Beytullah misali mümin kalpleri temizlemekti. Tavaf, tefekkür ve secde edenler için Gönül Evleri arındırılıp paklanıyordu.

Hasan'ül-Müsenna bu hizmetin İsmail Nebiden beri aynıyla devam edegeldiğini düşündükçe, yeniden sarsılmaya başlamıştı. Bir gözüyle de Ali Evsad'ı takip ediyordu. Farkındaydı, sıtmaya yakalanmışçasına zangır zangır titreyen bu canla sezgilerinde ortaktılar.

"Biz ona kurtuluş bedeli olarak Büyük bir Kurbanlık verdik. Sonra gelenler içinde ona iyi bir ün bıraktık..." ayetinde geçen Büyük Kurbanlık -Zebhi Azîm- karşılarında duruyordu.

Evet!.. Zebhi Azim, Allah'ın *"tek başına ümmet"* saydığı Halilullah'ın neslindendi, Âl-i İbrahim'dendi.

O, "Hüseyin bendendir, ben de Hüseyindenim..." buyuran Habîbullah'ın Oğlu'ydu. Âl-i Muhammed'dendi.

Oğul babanın sırrıydı ya, o Zebh-i Azîm, Azimetlerin İmamıydı... Hüseyin'di!

Ali Evsad'ın ardınca Müsenna da secdedeydi şimdi. Henüz yaşanmamış olan şehadet için iki amcazade zelzelelerle alt üst olmuş arz misali sallanmaktaydılar. Hüseyin *"illallah"* diyerek ayağa kalktığında, her ikisinin alınları topraktaydı hâlâ. Doğrulmaları

Zebh-i Azim'e bakabilmek demekti. Bir türlü doğrulamıyorlardı. Hüseyin önce yeğeninin baş ucuna gelmişti. Eliyle tutup onu kaldırdığında, Müsenna yüzüne bakmaksızın sımsıkı sarılıverdi amcasına. O engin göğse bıraktığı inci tanesi gözyaşlarıyla İmam'ın gül kokan tenini yıkıyordu. Hüseyin de ismiyle müsemma yeğeninde abisi Müctebâ'nın kokusunu mu alıyordu, onu sıkı sıkıya kavradıktan sonra, "Allah var, gam yok!" deyiverdi. Ayrıldıkları esnada Müsenna'ya parmağındaki yüzüğü işaret etti. Müctebâ ne yazdırmıştı o yeşil taşa: "Bana Allah yeter!"

Gayrısına yer yoktu Rahman istivagâhında...

Yeğeninden sonra ortanca oğlunun yanına gelmişti. Önceki günlerde kafiledeki birçok kişinin hastalandıkları gibi terleyip titremekte olan Ali Evsad'ın koluna giriverdi. Omzundan tuta tuta onu kendi çadırına götürüyordu... Abbas'ın "Vaktin Hira'sı" belledi̇ği İmam Çadırına...

İçeri girer girmez oğlunu kendi yatağına yatırmıştı. Onca sıcağa rağmen hâlâ titrediği için midir, sırtından Dedesinin Hırkasını sıyırıp Ali Evsad'ın üzerine bıraktı. Dışarı çıktığında gözleri Zeyneb'i arıyordu. Görür görmez onu yanına çağırdı.

"İçeride yeğeninle kal... Sana ihtiyacı var!"

Seyyide söz üstüne söz eklemeksizin içeri girip Ali Evsad'ın baş ucuna çökmüştü. Gereken, bu şekilde yanıp titreyen ve aniden üşüyerek yeniden ateş dolan hastaları serince yıkamaktı. En azından yaş bezlerle onun terini silmesi gerekiyordu. Lakin su kalmamıştı yanında. Az sonra Ümmü Gülsüm giriverdi içeri. Dibinde azıcık su bulunan bir kırba uzatmıştı. Zeyneb'in eli titreyince, "Al" diye yineledi... "Geride balalara birer defa içirilebilecek denli su var."

Vakit öğleyi bulurken hâlâ çadırdaydı Zeyneb. Yeğeninin halinde bir değişiklik yoktu. Ter basmaları ve titremeler boyunca, zorlayarak da olsa ona bir iki hurma yedirebilmişti. Öğle namazı

sonrası ziyaretlerine gelen Abbas'a, "Bir gelişme var mı?" diye sordu.

— Nehre yaklaştırmıyorlar. Yeni bir haber de yok.

"Çocukların suyu bitti mi?"

Abbas cevap veremeyip sırtını dönmüştü. Dışarı çıkar çıkmaz gözleri Ali Ekber'i aramaya başladı. Onu bulduğunda bir kolunda oğlu Hamza, diğerinde kızı Hacer vardı. Her ikisi de baygıncasına hareketsizlerdi. Onlara bakmaya dayanamıyordu. Az berilerinden akan Fırat'ın sesi susuzluktan kavrulanlara nispet edercesine gürül gürüldü ya, gözlerini mi kapatmalıydı, yoksa kulaklarını mı?.. Şaşırmıştı iyice. Kurdu kuşu serinleten nehir, Eşref-i Mahlûkata, ille de masum sabilere nasıl yasaklanabilirdi?

Dayanamıyordu artık. Başta kardeşleri olmak üzere, ardına iki düzine refikini de alıp Hüseyin'in karşısına çıktı. Her ne pahasına olursa olsun nehre inip su almak arzusundaydı. Hüseyin şerh düşecekti:

"İlk kan akıtan biz olmayacağız, unutmayın!.."

Abbas sözü gözleriyle onaylamıştı. İçindeki coşkunluğun nelere gebe olduğunu kestiremediği için, bir de diliyle kendi kendine şahit olmak istemiyordu. Ardındakilerle birlikte Fırat'a yaklaştığında, başlarında Amr bin Haccac'ın olduğu on süvari önlerini kesti.

"Nereye?"

— Yılanın, böceğin bile rızkına mani olmadığınız şu sudan içmeye geldik.

Söz, kafiledeki bir Medineliye aitti. Amr ona geçebileceğini söylüyordu. Diğer refiklerle birlikte Abbas da ilerlemişti ki, anında mızraklar doğruldu.

"Ebû Tûrab'ın oğullarına su yok. Diğerleri istedikleri kadar içebilirler."

Ahmet Turgut Aksu Şehidi

Abbas'ın yüreğine o an yıldırımlar düşmüştü. Toprağa damla su vermeyip onu çatlatanlar, Ebû Tûrab adını nasıl ağızlarına alabilirlerdi?!. Bir-iki adım ilerleyip rast geldiği ilk süvariyi omzundan kavramıştı. Çekip düşerecekken, İmam'ın sözleri geliverdi aklına: "İlk kan döken biz olmayacağız!"

Bu esnada beriden başka bir süvari kamçısıyla suratına vurduğunda, "Gayrı vebal üzerimden kalktı..." diyen Abbas, yakalayabildiği herkesi eyerlerinden çekip fırlatmaya başladı. Hepsi silahsız olan diğer muhsinler de çıplak elleriyle üzerlerine gelenleri sağa sola savuruyorken, birileri nihayet fırsatını bulup Fırat'a dalabilmişti.

Gittikçe kalabalıklaşan Kûfeli süvariler Abbas ve altı kardeşine bir yandan oklarını ve mızraklarını uzatmışlar, bir yandan da silahlarını kullanıp kullanmamak konusunda tedirgin tedirgin birbirlerini izliyorlardı.

Abbas, "Kendinize gelin!" diyerek seslenmeye başladı. Kampı işaret ediyordu: "Baş ucunuzda Resûl'ün oğulları ve kızları susuzluktan çatlamak üzereler. Bilmez misiniz, O Nebi ne buyurmuştu? 'Beni şahsınızdan ve Âl-i Beyt'imi kendi ailenizden daha çok sevmedikçe, iman etmiş sayılmazsınız...' Hesap Günü onların Dedelerinin yüzüne bakacaksınız. O gün geldiğinde ne demeyi umuyorsunuz? 'Silahsız insanları mızraklarımızla sudan alıkoyarken, vallahi ne yaptığımızın farkında değildik' mi diyeceksiniz? Allah'a yemin ederim ki, hesaplar sorulduğunda şu nehri başınızdan aşağı dökseler, ateşiniz serinlemez. Ey Kûfeliler! Ellerinizle kendinizi ateşe atmayın."

Bu esnada bir düzine kırbayı suyla doldurmayı başarabilen muhsinler, nehirden çıkıp Abbas'ın yanına gelmeye başlamışlardı. Amr bin Haccac rast geldiği kırbaları mızrağıyla dürtüp delince, Abbas bir an sabretmiş ama sonra atılıp Amr'ı devesinden düşürmüştü. Yumruk üstüne yumruk indiriyordu. Kûfeli bazı süvariler gerisin geri çekilirken, birileri de Abbas'ın üzerine atılıyor-

lardı. Kavga gittikçe büyürken, beriden Hürr'ün sesi geldi. Askerlere nehir hizasınca geri çekilmelerini emretmişti.

Kargaşa esnasında çoğu tulum ya delinip patlamış, ya da ağızları açıldığı için boşalmıştı. Her şeye rağmen sağlam kalan üç tulumla birlikte kampa döndüklerinde, Abbas suyu Ümmü Gülsüm'e teslim etti. Kadınlar ve çocuklar ikişer yudum su içebileceklerdi.

Onlar uzaklaşmıştı ama nehrin kenarında Amr ile Hürr hâlâ tartışıyorlardı. "Sen karışmasaydın suyu geçiremezlerdi" diyen Amr'a karşı, Hürr aynıyla mukabele etti: "Ömer bin Saad duyarsa bu senin için de iyi olmaz. Geldiğimde adamların yarısı zaten nehre ulaşmıştı."

Aynı anlarda üç direkli komuta çadırında d· gergin anlar vardı. Ömer ve Kûfe ileri gelenleri Ubeydullah'tan az evvel ulaşan haberi konuşuyorlardı. Emirnamede Kerbelâ'ya başka bir ordu gönderilmeyeceği ve işin bir an evvel halledilmesi gerektiği yazılıydı. İçlerindeki insafın uyanmasına mani olmak istercesine, Şimr sözü aldı. Hüseyin'e mektup yazanlardan olduğu için, Ümeyyeoğulları nezdinde güvensiz bulunduğunu biliyordu... Kendisini onlara kanıtlamak arzusundaydı.

"Hüseyin'i bırakırsak Hicâz'a geri döner ve Emir Muaviye oğlu Yezid'e asla biat etmez. Asker toplayıp geri gelir. Çok kan akıtılır. Yazık olur insanlara..."

Bu esnada yanlarına Hürr de gelmişti. Henüz gelişmelerden haberdar değildi. Ancak Ribi konuşurken meseleyi çözecekti. O da Şimr'dekine benzer kaygılar içerisindeydi. Üzerindeki şüpheyi dağıtmak için konuşmasına İmam'ı kötüleyerek başladı.

"Emir sahiplerine karşı çıkıp halkın içinde fitne yaratanları ne Allah affeder, ne de kullar. Şu çölde Hüseyin ve yandaşlarının işini bitirdik bitirdik, yoksa bu fırsat bir daha ele geçmez. Çok insan heba olur!"

Haccar mûtedil bir yol vazedecekmişçesine, "Acele etmeyelim!" diyordu... "En fazla üç-dört gün sonra kendiliklerinden ölürler. Elimizi kanlarına bulaştırmamış oluruz."

Şebes buna katılmıyordu: "Beklemek başımıza iş açar. Her ne yapılacaksa hemen işe koyulalım."

Söz Hürr'deydi şimdi. Hicret etmeyip Mekke'de kalan Resûlullah'ın amcası Abbas bin Abdulmuttalib misali, düşmanlar arasında hedef şaşırtmak niyetindeydi.

"Bence..." diyerek sözlerine başladı... "Bırakalım Hüseyin de, yârenleri de Hicâz'a dönsünler. Bir daha buralara gelmezler. Denediler ve sonucunu gördüler."

— Yezid'e biat etmediği müddetçe Hüseyin'e umut besleyen çok olur... Kûfeliler olmazsa Basralılar, olmadı Yemenliler, Filistinliler... Birileri mutlaka başlarında onu görmek isteyecektir.

"Biat etmezse etmesin. Abisi de Muaviye'ye biat etmemişti. Aklınızı kullanın! Hüseyin'in başına bir iş gelirse, birileri bunun hesabını mutlaka sorar. O vakit Yezid der ki, 'Bu adamlar kendi kafalarıyla iş görmüşler. Hem çağırmışlar, hem de öldürmüşler!' Niye aramızda hiç Şam askeri yok, düşünün biraz! Bu işi hepten üzerimize bırakacaklar. Hanginiz Yezid'in emirnamesini gördünüz? Ubeydullah ne diyorsa onu yapıyoruz. Yarın bizleri o da kurtaramayabilir."

Şebes girmişti araya:

"Eğer Yezid ile Hüseyin arayı düzeltirlerse, Müslim bin Akil'in öldürülme diyeti olarak Ubeydullah cezalandırılır. Vali bundan korktuğu için Hüseyin'i öldürmemizi istiyor olabilir."

Hürr bu destekten memnun kalmıştı. "Haklısın..." diyerek devam edecekti ki, Ömer'in, "Susun!" diye bağırdığını duydular.

— Şu Taff'ın hemen berisinde bekleyen on binlerce Şam askerinden habersizmiş gibi konuşmayın. Bu işi burada bitirmezsek, Emîr Muaviye oğlu Yezid Kûfe'de taş üstünde taş bırakmaz. En başta da Hüseyin'e mektup gönderenlerin boynunu vurdurur.

Hürr itiraz etmişti hemen. "Hangimiz gözümüzle gördük o askerleri? Adları var ama ortada yoklar. Ben duydum ki, Emîr'el-Müminin tüm askerlerini Rum serhadına sürmüş. Ubeydullah bize korku vermek için yalan söylüyor."

— Bize gelmeyip sana gelen ulaklar mı var?

Hürr sözü devam ettirmeyecekti. Çadırdaki diğer komutanları süzmekle yetindi. Yüzlerindeki donuk ifadeler onların da Ömer'e katıldıklarının beyanıydı. Hürr bir an sonra sezmişti, herkes başka hesaplarla konuşuyordu. Şebes bir yandan Ömer'i geri adım atmaya teşvik ederken, aslında onun korkup kaçınmasını ve yerine kendisinin bu işi başlatıp mükâfatlara konabilmenin derdindeydi. Nitekim az sonra ilk olarak o sordu.

"Savaş emrini hangimiz verecek?"

Ömer "tabii ki ben" dercesine ayağa kalkmıştı. Muhataplarını da yağlı kemiğe ortak etmek için görev paylaşımı yapıyordu. Tek tek eliyle işaret ederek...

"Sen piyadelerin başına geç, sen süvarilerin. Sen de nehir tarafını tut. Hürr buraya hepimizden evvel gelmişti. Yorgun sayılır. Arkamızda kalıp ihtiyat birliklerine komuta edecek."

Devasa bir meydan savaşına hazırlanıyorlarmışçasına konuşan Ömer zırhını kuşanmaya başlayınca, Hürr oradan sessizce ayrılıp muhsinlerin yanına koşturmuştu. Durumu Ali Ekber'e aktardığı esnada, "Hazırlanın, az sonra savaş başlayacak" demeye dili varmıyordu. Yedi bin askerle kadınlı-çocuklu, aç-susuz yetmiş küsür insan arasmda nasıl bir harp olabilirdi ki?

"Beni bağışlayın!" deyiverdi. Hâlâ aynı noktayı tekrarlıyordu: "O gün karşınıza çıkmasaydım, şimdi böyle olmayacaktı."

Yaşananın mukadderliğiyle ilgilenmiyordu. "Ceylanın kaderinde öldürülmek var" diye hangi tilki kendisini temize çıkartabilirdi ki? Ceylan da kendinden mesuldü, tilki de. Gerisi uzun söz ve kuru tesellilerdi.

Kendisini kınamaktan öte kahreden Hürr'ü omzundan tutup sarsmaya başlayan Ali Ekber, "Gün yakınma günü değil!" demişti. Kirlenmek ne kadar şerse, temizlenmek de o kadar Rahmanîydi. Tövbe kapısı kimseye kapanmamıştı. Ama temiz akılla düşünülmesi gerekiyordu. "Gönlüne danış!" deyiverdi... "Ne yaparsan daha çok hayra vesile olabilirsin? Karar ver ve ona uy!"

Yanlarına Habib gelmişti bu esnada. "Resûl'ün Oğlu herkesin toplanmasını istedi..." diyordu. Hürr davetin kendisi için olmadığının farkındaydı. "Ne yaparsan daha çok hayra vesile olabilirsin? Karar ver ve ona uy!" hükmünü düşüne düşüne ordugâha dönecekti.

Ali Ekber yanına geldiğinde, babası sancağın altında diğer muhsinlerle birlikteydi. Ordugâhtaki hareketlenmeden dolayı Kûfelilerin az sonra savaşı başlatacaklarını anlamıştı. Abbas'a, "Git, konuş şu adamlarla!.." diyordu: "Bize bir günlük mühlet versinler. İstedikleri savaşı yarına erteleyelim."

Abbas söyleneni iletmek için üç direkli komuta çadırının önüne değin geldiğinde, uzaktan uzağa Hürr'ü de görmüş ama öylesine bakıp geçmişti. Muhataplarının dışarı çıkmasını bekliyordu. Bekleyiş uzayınca, ileriden Hürr'ün yaklaştığını fark etti. Kendisine selam vermeden doğrudan doğruya çadıra girmişti. Az sonra Ömer bin Saad, Şimr, Şebes ve Ribi ile birlikte dışarı çıktılar.

Şimr, "Sana iyi haberlerim var, Abbas..." dediğinde, herkesten çok Hürr şaşırmıştı. Kararda bir değişiklik mi vardı? Yoksa kendisi meşgulken ordugâha yeni bir ulak mı gelmişti?

Abbas, "Nedir o haber?" diye seslendiğinde, Şimr cevap vermeksizin kırk-elli adım ilerledi. Süvarilerin önüne kadar geldikten sonra, "Sen ve kardeşlerin için eman aldım..." deyiverdi.

"Dayın benim hatrımı aracı kılarak Vali Ubeydullah'tan rica etmiş. 'Yeğenlerim Abbas, Osman, Abdullah ve Câfer'i bağışlayın' demiş. Az evvel bir ulakla bu emannameyi bana ulaştırdılar. Gözün aydın! Sen ve üç kardeşin serbestsiniz."

Gün lütuf günüydü sanki. Beriden Şebes de gelmişti. Yine askerlerin şahit olmasını istercesine, "Bizim de Ümeyyeoğulları nezdinde hatrımız büyüktür..." diye seslendi. "Diğer kardeşlerin Atik, Ebûbekir ve Muhammed Asgar'a da ben kefil oldum. Ellerinde emannameleri olmasa bile Hicâz'a dönebilirler."

Kendince pazarlarını kurmuş olanlara Ribi ve Haccar da katılmıştı. Hüseyin'in yanındaki iki düzine hemşehrileri için Ubeydullah'ın nezdinde şefaatçi olacaklarını söylüyorlardı. Ömer en arkaya kalmıştı. Kureyşli olduğunu hatırlattıktan sonra, "Akiloğulları ve diğer Mekkelilere de ben eman veriyorum..." diye avazı yettiğince haykırmaya başladı... "İsterseniz yanınıza koruma birliği katayım. Yola çıkmadan önce sizi yedirip içereyim. Sizinle bir derdim yok."

— Hüseyin'i almadan hiçbirimiz buradan ayrılmayız. Emannameleriniz sizin olsun.

Şimr yegâne belgeli şefaatçi olmanın güvenciyle yineledi:

"Elimde emanname var. İstersen alırsın, kardeşlerinle birlikte canını kurtarırsın... İstersen de yırtıp atarsın."

Abbas az evvelki cevabını tekrarlamaya gerek dahi görmeden kendi isteğine geçecekti.

"Eğer bizim için bir şey yapmak arzunuzda samimiyseniz, savaşı yarına erteleyelim. İster Cuma namazından önce, ister sonra aramızdaki hesabı bitirelim gitsin."

Şebes karşı çıkmıştı hemen: "Emir var, vali derhâl işi sonlandırın diyor..."

Şimr de destek verdi: "Beklersek iş karışabilir."

Hürr o ana kadar suskunken ortaya atılmıştı: "Bunu küffar bile talep etse kabul ederdik. Onlardan mı esirgeyeceğiz?"

Beklediği destek yıllardır serhad boylarında savaşan Haccac'ın oğlundan gelmişti: "Bu isteği Deylemliler yahut Türkler dile getirseydi, vallahi kabul ederdik. Ne elimizden kaçabilirler, ne de bek-

ledik diye onlara bir yardım gelebilir. Arkamızdan namert dedirtmeyelim. Savaş yarına kalsın."

Nihai hükmü Ömer verdi: "Arzu ettiğiniz gibi olacak. Bu sayede gece boyunca düşünürsünüz. Teklifim geçerli. Hüseyin'i terk eden her kim olursa olsun emanım altındadır, kılına zarar gelmeyecek."

Abbas kampa döndüğünde konuşulanları herkesin huzurunda tek tek aktarmıştı abisine. Cevap bekleniyordu. Ancak Hüseyin teyemmüm edip ikindi namazına kalkmıştı. Namaz bitip refiklerine döndüğünde, "Az evvel duydunuz" diyerek sözlerine başladı: "Onların derdi benimle. Gece bürüyünce çekip gidin buradan."

Cümle başlar önlere devrilmişti. Gözlerinin önünde bugünün değil, yarının, Aşûrâ Gününün Kerbelâsı vardı. Gördükleri mercan misali kan kızıl bir topraktı. Sadece İmamları için değil, burada olacak herkes için biricik mukadder şehadetti.

Peki Hüseyin'le kalmaları vefakârlık mıydı? Allah'a ve Resûlüne sadakatlerini mi göstereceklerdi? Kimi Allah'ın kendilerinden razı olmasına talipti, kimi O'na yakınlıkta sevgi bulmaya... Hüseynî aşktaki azimeti isteyenler de vardı, Dedesinin şefaatini arzulayanlar da... Her hâlükârda, tufan günü kurtuluş gemisindelerdi ya, kimsenin elindeki nimeti tepmeye niyeti yoktu.

Bu esnada, Hüseyin, "Ey Akiloğulları!.." diye seslenmekteydi... "Amcazadem Müslim bu yoldaki ilk şehidimizdir. Yeterince acı çektiniz. Üzerinizdeki biatı kaldırdım. Gayrı dönün Medine'ye!

Ey Musahhar! Senin üzerindeki biatı da kaldırdım. Ne bana verilmiş bir sözün, ne de Allah'ın indinde bir vebalin var. Yurduna, yuvana dön ve oğlun Kays'ın yetimleriyle ilgilen!"

Hüseyin, "Ey Ensaroğulları, Kureyşliler, Kûfeliler!.." diyerek diğerlerini de tek tek zikrederken, muhsinlerden biri dayanamayıp ayağa kalktı. Abdullah oğlu Saad'dı o. Aşkın, yoldaşlığın son

gününe girilirken İmamına ilk kez "hayır" diyordu. Aslında bu çıkış ona değil içindeki sinsi seslere karşıydı.

"Ey Resûl'ün Oğlu! Kılıçlarla lime lime doğranacağımı, sonra diriltilip yakılacağımı, bir daha diriltilip derimin yüzüleceğini ve bunun yetmiş kere tekrarlanacağını da bilsem, vallahi terk etmem seni. Ceddin aşkına bizleri yanından uzaklaştırma!"

Kafiledeki herkese tercümanlık eden bu sözler karşısında Hüseyin ayağa kalkmıştı. Kollarını iki yana açarak, "Şahid ol Ya Rab!" diyerek seslenmeye başladı. Nidası Kerbelâ arzından Muharrem arşına yükseliyordu dalga dalga...

"Şâhid ol Ya Rab! Ben bu insanlardan razıyım, Sen de onlardan razı ol! Nasip ettiğin bu Ashab için Sana binlerce kez şükürler olsun!"

Ellerini indirdiğinde, tek tek refiklerini süzüyordu. Sonunu niyaz ile bağladı: "Hesap Gününün sahibi olan Rabbim sizi Nebiler, Sıddîklar, Şehitler ve Salihlerle komşu eylesin!"

Kimi ağlaşan, kimi dingin şekilde secdeye kapanan muhsinlerin arasından geçerek çadırına girdiğinde, Ali Evsad'ı sabah bıraktığı şekilde bulmuştu. Aba misal örttüğü Resûl'den emanet hırkanın altında tir tir titriyordu. Zeyneb kuru bezlerle de olsa onun alnını ve boynunu siliyor, eliyle saçlarını okşuyordu.

Hüseyin yanı başına oturunca, Ali Evsad'ı önce derin bakışlarla süzmüştü. Ardından sağ elini onun yüzüne bıraktı. Yanakları, çenesi ve boynu hizasınca elini usulca gezdirirken Alilerin Ortancası bulabildiği azıcık mecalle o avucu orta yerinden öpmüştü. Ama bu esnada bile tir tir titremeye devam ediyordu. Zeyneb, baba oğulu yalnız bırakmak isteyerek ayaklandığında, Hüseyin kolundan tutuverdi...

"Asla buradan çıkmayacaksın!"

Seyyide sebebini sormamıştı, soramıyordu. Lakin dışarıdaki konuşmaları işitmişti. Yarın neler yaşanacağının farkındaydı. Hüseyin, Zeyneb'in ellerini ellerinin arasına aldıktan sonra, mahzun

parıltılarla dolan o gözlere bakmaya başladı. Bir çift bal rengi gözden akan mana, "Asla!" diyordu yeniden... Dile de getirmişti.

"Dışarıda kıyamet kopsa, sen de, Ali Evsad da içeride kalacaksınız. Sen Kevser'in ve Haydar'ın Kızısın. O da Babamın Torunudur, unutma!"

Hüseyin söz üstüne söz eklemeden ayağa kalkmıştı. Çadırdan çıktığında, ilk olarak Habib'i gördü. Bakışlarını kaçırarak konuşuyordu. Akrabası olan civarda mukim bedevileri hatırlattıktan sonra, "Gönülleri seninledir, bilirim..." deyiverdi... "Müsaade et! Hava kararınca gizlice ayrılayım buradan. Onları da alıp döneyim."

Sükûtu ruhsat kabul eden Habib, Evlâd-ı Resûl için bir şeyler yapabilecek olmanın kıvancıyla mı, yoksa buradaki nimete birkaç sevdiğini daha ortak edebileceğine dair inançla mı, şevkle doğrulmuştu. Gözü güneşteydi. Akşamı zor edeceğe benziyordu.

Hüseyin onu da yanına katıp sancağın altına kadar yürüdükten sonra, "Herkes toplansın!" diye seslendi. Gece karanlığına kalmadan yapılması gerekenler vardı.

İşleri taksim ettiğinde, hemen çalışmaya başlamışlardı. Bir ekip çevrede ne kadar kurumuş kamış parçaları, dallar, otlar varsa çuhalarla sarıp sarmalayıp bağ hâline getiriyordu. Diğerleri çadırları birbirlerine yanaştırmak için bağlarını gerginleştiriyor, buna rağmen çadırlar arasında açıklık kalmışsa da yük denkleriyle bu boşluklar kapatılıyordu. Çadırların hemen berisinde hendekler kazılıyor, bir kulaç kadar derinliğe inince, toplanan tüm çalı çırpılar bu hendeklere konuyordu.

İşlerini tamam ettiklerinde, güneş batalı yarım saat olmuştu. Habib yine usulca Hüseyin'in yanına geldi. Gidip de dönememek, dönüp de görememek vardı. İçindekilerle güreşe güreşe İmam'ın eline uzandı. Ayrıldıkları esnada aralarında bir akit kıyarcasına, "Seni bir daha göremeden Rabbim canımı almasın!" deyiverdi. Hüseyin "âmin" diyene dek bakışlarını onun üzerinden çekme-

mişti. Beklediğine kavuşunca, "Allah Yâr ve Yardımcımdır!.." diyerek karanlıklar içerisinde kayboldu.

Abbas işler bitince boş bulduğu bir kilimin üzerine çöküp birbirlerine bitiştirilen çadırları izlemeye başlamıştı. Uzaktan bakınca mütevazı bir suru andırıyordu. Berilerindeki hendeklere doldurulan bağlar ateşe verildiğinde, askerlerin o taraftan saldırması engellenebilecek miydi? Abisi, kadınlar ve çocukları savaştan uzak tutmak için bu tedbirleri aldırmıştı. Yine de içi titriyordu. Yezid'in dünyalıkları için Evlâd-ı Resûl'e sırt çevirenler, kadınları ve çocukları da öldürmeyi göze alabilirler miydi?

Az evvel birlikte hendek kazarlarken Hüseyin'in okuduğu ayetler kulaklarındaydı yine: *"İnkârcılar onlara mühlet tanıyışımızı kendilerinin hayrına sanmasın. Onlara fırsat vermemiz, günahlarını arttırmaları içindir. Allah murdarı temizden ayırt edinceye dek müminleri bulundukları hâlde bırakmayacaktır."*

Evet!.. Canın, nefsin, aklın, imanın ve cümle mülklerin sahibi olan Allah, mümin kalplerde Hakk ile batılı birbirinden ayırt edinceye dek onlara musallat ettiği kimi inkârcılara vakit tanımıştı. Her an yeni bir işte olan ve kalpleri evirip çeviren Âlemlerin Rabbiydi. Kendilerinde tahakkuk edecekler için yine O'nun Yâr ve Yardımcı olmasına muhtaçlardı. Zulmetin karanlığından kaçarken Nâr ya da Nur ile aydınlatmak, O'nun takdiriydi. Bir kenarda tek başına düşünmeye devam ederken abisini görmüştü uzaktan. Sancağın altında büyük oğlu Ali Ekber, yeğenleri ve diğer yârenlerle birlikte teyemmüm ediyorlardı. Doğrulup yanlarına geldiğinde, abisine uyup avuçlarını toprağa vurmaya başladı. İçten içe de hayıflanıyordu. Koca nehrin yanı başında olup teyemmüm etmek mahrumiyet miydi, nimet mi?

Allah'ın huzuruna durmadan önce susuzluktan çatlamış şu Kerbelâ toprağıyla arınmak ne de manidardı! İki gün evveline kadar suyla aldıkları abdestlerin devri geçmişti ya, onun yerine [illegible] hilkatin harcı vardı. Kerbelâ arzına bulanmış avuçlarını dir[illegible] dolaştırırken, gönlü bugünden de geçip yarına

uzandı. Aşûrâ Günü abdest için ne su, ne toprak bulacaklardı. Azimet Gününün abdesti kanla alınacaktı. Arınışın rengi maviden, hâkîye, ondan da kızıla kayıyordu. Babasından işitmişti: "Aklın abdesti ilimle alınır, gönlünküyse aşkla..."

Eli kolu yıkamak, başı boynu mesh etmek yetmiyordu şüphesiz. İmam Ali akıl ve gönül için de aynının gerektiğini belirtmişti. Hatta vicdan için, insaf için ve belki de feraset ve seziş için...

Hüseyin de aynını düşünüyor olmalıydı. Babasının Ebû Türab künyesine atıfla, "Toprak kardeşimdir!" deyiverdi... "O, tevazu sahibidir. Çoğu kişi üzerinde yürür, onu ayaklar. Yine de sesini çıkarmaz toprak. Yoldur ne de olsa! Onda yolcunun da hatrı vardır, menzilin de... Biricik derdi, üzerinde yürüyenlerin varacakları yere ulaşmasıdır. Bilirim ki, toprak, Âlemlerin Rabbinden bir ayettir ve bereketlidir. Sen ona çöp de atsan, üzerini pisletsen de, o sana en temiz ürünleri verir. Besler, büyütür. Canlıdır. Hayat doludur."

Hüseyin'in ciğerlerindeki nefes ses olup ardı ardına kelimelere dönüştükçe, Hasan'ül-Müsenna içine kapanmıştı. İmam Ali'yi güneş karşısında parlayan ay misali görmüşken, onun ahfadı şimdi karşısına toprak olarak çıkıyordu. Sanki velayet semadan arza inmişti. Başların üzerindeyken ayakların altına serilmek gibiydi bu. Teşbihteki derinliği seçmekte zorlanınca, gözleri Ali Evsad'ı arar olmuştu. Ama amcazadesi, Vaktin Hirası misal, Arş Çadırındaydı şimdi. Onu göremiyor, ondan yansıyanlarla gönlüne ayna tutamıyordu. Hayıflanmıştı. Sözün geldiği ten amcasıydı ve yüz yüzelerdi. Öyleyse neden onu anlayabilmek için bir yerden sonra Ali Evsad'ı arıyordu?

Cevap, sabah namazı sonrası tefekkür ettikleri Şems Suresindeydi. Yeni yeni idrak ediyordu. Mananın zuhur ettiği ilk yer, muhataplarına nispetle güneşti ve bazı anlarda yakıyordu. Güneşe çıplak gözle bakılamayacağı böylesi demlerde bekleyip ay ile aydınlanmak, kullar için Allah'ın rahmetiydi. Ve bazen o ayın ışığı da gözleri kamaştıracak olursa, kullar yönlerini tayin için yıldız-

lara meylediyordu. Belki de bu yüzden havariler, "*Senin Rabbin gökten bize bir sofra indirebilir mi?*" diye sorduğunda, İsa-ı Rûhullah, "*Gerçekten inanıyorsanız, Allah'tan korkun!*" diyerek yoldaşlarını uyarmıştı. Havariler kendi güneşlerini ve onun ay ile yıldızlarını hiçe sayıp silsileye riayet etmeden ve emek vermeden sema nimetlerinde ısrarcı davranınca, Allah buyurmuştu: "*Onu size indireceğim. Fakat bundan sonra içinizden kim o hakikati örterse, ona âlemlerde hiç kimseye yapmayacağım azabı yaşatırım.*"

Haşyetle ürpermişti Müsenna. Adım adım Rabbine yaklaşma azmindeki kul, velayetin kuşatıcılığına kendisini teslim etmeyip pazarlıklara girişince, verilen lütuflar kahır vesilesi de olabiliyordu. Bu durumdan Rabb'ül-Âlemin'in merhametine sığınmıştı.

Neden sonra gönlüne Nebilerin miracları ilham olmuştu. Musa-ı Kelimullah'ın Rabbine olan Zirve Yakınlığı Tur-i Sina'daydı. O, yeryüzündeyken mirac etmişti ya, hikmeti arza dönüktü. Ahdi ilkeler ve şeriat üzerineydi. İsa-ı Rûhullah'ın miracı gökler katındaydı. Orada Rabbinden bir Dirilik bulmuştu. Hikmeti semaya baktığı için, onunla indirilen Kitap eski şeriatın devamıydı ve risaleti ahlak üzerineydi. Oysa Habîbullah'ın Miracı arzda başlamış, Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya olan yeryüzü yolculuğunun ardından gökler katına huruc eylemişti. Âlemlerin Rabbine *iki yay kadar, hatta daha da yakın* olduktan sonra tekrar yeryüzüne inmişti. Arzın ve semanın Zirve Yakınlıklarını cem eden Habîbullah, zamanın ve mekânın dışına çıkıp yönsüzlüğü mutlak manada yaşayandı. Miraçtan sonra da beşerliği aynen devam etmiş, acıkmış, üzülmüş, Rabbine niyaz edip kul oluşuna cümle müminleri tanık kılmıştı. O, Allah'ın Sevgilisi olmasına rağmen, "Abd'u-Hû ve Resûl'ü-Hû" idi. Kelimullah'ın tenzihini ve Rûhullah'ın teşbihini bir araya getirip Tevhid Ehline Muhammedî Hakikat Yolunu göstermişti.

Toprakla ilgili durum şimdi biraz daha açılıyordu. Seçebilmişti, Âlemlere Rahmet olarak gelen Habîbullah, göklerin ve yerin ayrılığını kaldırandı. İkilikten Birliğe, çokluktan Tekliğe giden

yolda velayetin Yüce Dostluğuna talip olanlar, her yönden kuşatılıvermişlerdi. Gönlüne doğan söz bir kez daha hatırlatıyordu:

"*Yüzünüzü her nereye dönerseniz dönün, Allah oradadır.*"

Müsenna kendisine geldiğinde, amcası teyemmümü henüz bitirmişti. Gözlerinin içine bakarak, "Topraktan geldik, toprakla arındık, toprağa döneceğiz!.." diyordu.

Hüseyin tekbir getirip ellerini bağladığında, tüm refikleri onun ardınca kıyamdaydılar artık. Fâtiha'dan sonra okunanlar, Hasan'ül-Müsenna'ya az evvel tefekkür ettiklerini çağrıştırıyordu. Resûl'ün Oğlu ikinci rekâtta da aynı surenin devam ayetlerini okuyacaktı.

"*Tâ, Ha!*
Kuran'ı sen güçlük çekesin diye indirmedik.
İçleri haşyetle titreyenlere öğüt olsun diye
Arzı ve yüce semavatı yaratan tarafından
O peyder pey indirilmekte.
Rahman Arşa istiva etmiştir.
Semalarda, arzda ve ikisi arasında
Ve toprağın altında olanlar hep O'nundur.
Sözü açığa vursan da, gizlesen de birdir.
O gizliyi de, gizlinin gizlisini de bilmektedir.
Allah, Kendisinden başka ilah olmayandır.
En güzel isimler O'na mahsustur."

Namaz bittiğinde, Hüseyin sırtını kıbleye verip yüzünü yoldaşlarına çevirmişti. Baş uçlarındaki meşalelerin rüzgârla oynaşan alevleri arzın gölgelerini titretmekteyken, bal rengi gözlerini kapatıverdi yine.

Refikler biliyorlardı ki, bazı surelerin başında birtakım harfler tekrarlanırdı. Burada tekrarlanan iki harf, aynı zamanda sureye adını da vermekteydi. Yaşı yetenler, İmam Ali'den duymuşlardı: "Tâ" ile "Tâhir" ismine, "Ha" ile "Hâdi" ismine işaret vardı.

İlki "Arınıp Temizlenen" anlamına geliyordu, ikincisiyse "Hidayet Dağıtan..."

"Tâhâ" adı özelde Resûlullah'ı anlatttığından, Evlâd-ı Resûl için "Âl-i Tâhâ" tabiri de kullanılmaktaydı.

Yine İmam Ali'den duymuşlardı. Nübüvvetin ilk yıllarında, Resûlullah Kureyşlilerin Allah'ı -ve indirdiği ayetlerini- inkâr etmesiyle bir dönem mahzunlaşmış, onların imana açılamamaları nedeniyle hüzne kapılmıştı. Âlemlere Rahmet olarak gönderildiğinden, halkını suçlamak yerine kendisinde eksiklik görmeyi tercih eden Resûl, gece ibadetlerini hiç uyumamacasına arttırmıştı. Nâtık'ül-Kuran'a göre bu ayetler Resûlullah'ın tertemiz oluşunun beyanıydı ve hidayet konusunda eksikliğin inkârcılarda olduğunu vurguluyordu.

Hüseyin sırça misal gözlerini açtıktan sonra, "Ey Âl-i Tâhâ'nın yârenleri!" diye seslenmeye başladı...

"Kitap içleri haşyetle titreyenler için indirilmiştir. O'nun ve Kelimelerinin karşısında içiniz ürpermiyorsa, Kuran'ı anlayamazsınız. Bunun aksi de doğrudur. Âlemlerin Rabbine duyduğunuzdan gayrı korkuları tek tek yok ettikçe, Kitaptaki hikmetlere de birer birer açılırsınız. Unutmayın!.. En güzel isimler O'nundur. Celîl de olsa, Cemîl de olsa O güzeldir, güzeli sever."

Ümmü Hâni abisini dinlerken haşyetle ilgili sözleri düşünmüştü. "Bunun aksi de doğrudur..." ifadesi özellikle dikkatini çekmekteydi. Öncesinde anlayış konusunda için titremesi şart koşulmuştu... Sonrasındaysa korkular azaldıkça anlayışın arttığı söylenmişti.

Sâfiye de aynı noktayı tefekkür ediyordu. Rabbine yaklaşma azmindeki kul, korkularını azaltıp teke indirmeliydi. Bu, aynı zamanda cesaretin ancak Rabbin sayesinde tamama ereceğini gösteriyordu. Kul korku ve cesaret gibi iki zıt duyguyu tek şuura getirip Rabbinde Birlediğinde, "*Allah'ın Dostlarına korku yoktur!*" hükmü tahakkuk ediyordu. Sezmişti, azimete talip kullar için bu

ayet bir muştu değil, aynı zamanda ödevdi de... Üstelik yarın bunun imtihanı verilecekti. Vecdle niyaz ediyordu: "Azimet Gününde, kalplerimizi Senden korkmayanlar karşısında titretme, ya Rab! Bizleri sadece Senin azametin karşısında huşuyla ve haşyetle duranlardan eyle!"

Fâtıma haşyet bahsinden ziyade, Allah'ın güzel oluşunu ve güzeli sevişini düşünüyordu. Kalben tasdikleyerek "amenna!" demişti. Allah en güzel isimlerin sahibiydi. Güzelliklerini âlemlere gergef misali nakış nakış işleyendi. Bu kabul elbette imanın gereğiydi. Peki ikrara şahitlik edebilmek? "Evet!.. Rabbimin ve O'nun yarattıklarının güzelliğine tanığım..." diyebilmek nasıl bir hâldi?

Mekke'deki itikâf gününde baş başalarken babasının kendisine söylediklerini hatırlıyordu: "Doğru yolu bırakıp batıla meyledenlerin hâli şuna benzer: Gökyüzü şimşekler saçan kara bulutlarla kapanmışken onlar yıldırımların sesinden korkarak kulaklarını tıkarlar, sonra onun ani parlamalarından ürküp gözlerini kaparlar, birbirlerini de uyaramazlar. *İşte onlar, sağır, dilsiz ve kördürler. Gözleri varken göremezler, kulakları varken duyamazlar.*"

Öylesi insanlara benzemekten Rabbinin lütufkârlığına sığınıyordu. Yine babasından duymuştu: "Görebilmek için iki nur lazım. Dışarıda nur yoksa zaten kimse bir şey göremez. Dışarıda bir nurun olduğunu biliyor ama onu göremiyorsan kendini tart! Gözlerinde nur olmayan kişi her dem her yerde Var olanı asla göremez." Nitekim Resûlullah da, "Müminin ferasetinden çekinin, o Allah'ın nuruyla bakar..." buyurmamış mıydı?

Hüseyin yeniden konuşmaya başlayınca, Fâtıma gönlündekileri bekletip pür dikkat babasına yöneliverdi. Azimetlerin İmamı, "Asla unutmayın!.. *Allah muhsinleri sever...*" diyordu. Kitapta defaatle yinelenen bu ifade Fâtıma'nın kulaklarından gönlüne inmişti doğrudan. Cibril Hadisesini hatırlıyordu: "İslam nedir? Mümin nedir? İhsan nedir?" bahsinde, Resûlullah, "İhsan, Allah'ı görüyor gibi kulluk etmendir. Sen O'nu görmüyorsan da, O seni görür!.." buyurmuştu.

Hüseyin yine aynı bahisten devam edecekti: "Hatırlayın! Rabbimizin bize bir muştusu var. Diyor ki, '*Uğrumuzda mücadele edenlere yollarımızı gösteririz. Şüphesiz Allah muhsinlerle beraberdir.*'

Ey Resûl İtretiyle Kerbelâ arzına değin yoldaşlık edenler! Unutmayın... Bizler Allah'ın rızasını, rahmetini ve hakkımızdaki O'nun ebedî ihsanını talep edenleriz. O'nun nuruyla aramıza girmeye çalışan zulmet dışarıdan da hücum etse, içimizden de gelse fark etmez! Yolumuzu O'na çevirmişiz.

Allah azaba düçar ettiği geçmiş ümmetleri misal verirken bizleri de apaçık uyarmakta: *Yeminlerini bozdukları için onları lanetledik ve kalplerini kaskatı kıldık. Onlar kelimeleri yerlerinden tahrif ettiler. Kendilerine hatırlatılan öğütten pay almayı unuttular. İçlerinden çok azı hariç, onlardan ihanet görür dursun. Bununla birlikte sen onları affet ve aldırma! Şüphesiz, Allah muhsinleri sever.*"

Sukeyne sözden dönen bu vaktin azgın insanlarını babasının neden büyük bir azapla uyarmadığını henüz anlamıştı. Âlemlere Rahmet gelen Nebinin Oğlu ihanete uğramışlıkla ilgilenmiyordu. Allah muhsinleri seviyordu ya, bu sevgi ona yeterliydi.

Farkındaydı... Azimetlerin İmamı, o apaçık Uyarıcı sadece bugünün değil, yarının insaf yoksunlarının da karşısına çıkıp haykırmaktaydı. Onun avazı kıyamete kadar uyarmaya devam edecekti. Zira Âl-i İbrahim'den olan Zebh-i Azim için, "*Sonra gelenler arasında ona iyi bir ün bıraktık...*" denilmekteydi.

Bu esnada, Hüseyin, şehadet parmağı semayı gösterirken, "Hatırlayın!" diyerek sesleniyordu... "*Muhsin olarak yüzünü Allah'a teslim etmiş ve Hanif olarak İbrahim'in dinine tabi olmuş kimseden daha güzel dini olan kim var? Allah, İbrahim'i Kendisine Dost edinmiştir.*"

Haşimi dört aydır bulamadığı yanıta kavuşmuştu. Habîbullah'ın Âlemlere Rahmet oluşunun aşkına açık tutulan velayet sayesinde bu ümmet Allah'ı Dost edinen Evliyaullahtan mahrum

edilmeyecekti. Onlar ki, Rabbin ihsanına muhatap muhsinlerdi. Diğer kullara da ihsana nail olmanın yolunu gösteriyorlardı. Ve onlar Ehlullahtılar. Kitapta, "*Allah'ın Yardımcıları*" denilen Nasirullah kimi kulları bu güzelliğe tanık kılmaya devam edecekti. Onlar Allah'ın Zatının değil, Dininin Yardımcılarıydılar.

Hüseyin, "*Allah muhsinleri sever*" diye yineleyip tekrarlayıverdi... "Allah sevdiği kulun tutan eli, yürüyen ayağı, gören gözü, konuşan dili olur."

Muştuyla birlikte refikler yüzlerini kıbleye dönerek secdeye kapanmışlardı. Biliyorlardı, Rabbin her tecellisinde güzellik vardı. O bu güzellikleri yaşayanları Kendi güzelliğine katıyordu. O'nunla görenler, O'nunla duyanlar, O'nunla konuşanlar, O'nunla yürüyenler ve O'nunla tutanlar elbette ki O'nsuz hiçtiler. "*Allah bize yeter, O ne güzel vekildir*" ayeti kalplerine inenler O'nunla Tek-Bir iken, O'nsuz hiçbir şey olmamaya da razıydılar.

Bu esnada Hüseyin gözlerini kapatmıştı. Uzunca bir süre içindekileri dinledikten sonra ciğerlerine çektiği Kerbelâ nefesini Muharrem arşına bırakıverdi. Kelam onunlaydı ya, baştan ayağa Kuran'ın Sesiydi.

"Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla!
O Rabbimdir, O'ndan başka ilâh yok.
Sadece O'na tevekkül ettim ve dönüşüm ancak O'nadır."

Topraktaki alınlar usul usul doğrulurken, Hüseyin boşluğa gür nidalar salıyordu: "*Biz Allah'a aidiz ve O'na dönücüleriz.*"

Ardı sıra Kelime-i Tevhid'i yinelemeye başladı: "*Lâ ilahe illallah. Lâ ilahe illallah...*"

"*Allah'tan başka ilah yoktur*" sözü tekrarlandıkça, muhsinler aldıkları bu nefeslerle ciğerlerini yıkıyorlar, kendilerine dönen aynı sesle duyuşlarını temize çekiyorlardı. Hançerelerden boşalan "*Lâ ilahe*" ile semanın ve arzın ilahlığına soyunanları teker teker reddediyorlar, "*illallah*" ile kimin terbiyesi altında olduklarını, tevekküllerinin sahibini ve dönüşün yerini bir bir ikrar ediyorlardı.

"Lâ ilahe illallah... Lâ ilahe illallah..."

Hüseyin'in gözleri kapalıydı hâlâ. Bal rengi bir çift sırça dışarıdakini değil, içindeki kâinatı izliyor olmalıydı. Bir an Kelime-i Tevhid'i yüksek perdeden yineledikten sonra, bu kez, "Lâ mahbûbe illallah..." deyiverdi. Artık "Allah'tan başka Sevgili yoktur" sözünü ikrardaydılar.

"Lâ mahbûbe illallah... Lâ mahbûbe illallah..."

Sevilen O'ydu. Âlemlerin Rabbi Vedud olan Allah'tı. Sevip Sevilen Rab her bir kulunu nankörlüğüne aldırmaksızın sevgi üzere var edendi.

Abbas'ın gönlü fokur fokur kaynamaya başlamıştı. Sabahki münakaşa esnasında askerlere hatırlattığı Resûl sözünü düşünüyordu: "Beni şahsınızdan ve Ehl-i Beyt'imi kendi ailenizden daha fazla sevmedikçe iman etmiş olmazsınız."

Sevgi ile imanın ve Resûl ile Âl-i Beyt'in peş peşe zikredilmelerinde işaret aramamaktan daha büyük bir gaflet olabilir miydi? Miraç yolculuğunda Habîbullah bir yere kadar Cebrail'le gelmiş ama Hakk'a uzanan bu Azim Sefer sadece Aşk ile tamam edilebilmişti.

Müsenna'nın da gönlü Aşka açılıyordu. Kerbelâ'daki ilk gecelerinde Ali Evsad'ın bildirdiği gibi, kul üzerinde yol aldığı bineklerini belli menziller arasında kullanabilir ama öteye onunla geçemezdi. Ve tüm binekler içerisinde kulu en ileriye taşıyabileni Aşktı işte!..

O, Ayn, Şın ve Kaf ile yazılan üç harflik sırdı...

Sevip Sevilen Rabbin "Habîbimdir" buyurduğu Kul, Allah'ı tüm yarattıklarıyla birlikte seven Mutlak Aşkın Nebisiydi. Hizmetlerine karşılık, "*Sizden yakınlıkta sevgiden başkasını istemem*" buyurmuştu. Ve açıklamıştı: "Kişi sevdiğiyle beraberdir..."

Hasan'ül-Müctebâ kanalıyla Evlâd-ı Resûl olmasına rağmen, kendi adına bu kelimeyi tahakkuk ettirememekten korkuyordu Müsenna. Biliyordu, sedefler derin denizlerde bulunur ve işten

anlayan avcılar eliyle gün ışığına kavuşturulurdu. Avcılar her hâlükârda bunun için emek sarfetse de, bazı sedeflerin içinden inci çıkar, bazılarından çıkmazdı.

Üzerindeki tüm kimliklerden sıyrılıp Rabbine vecdle sığınıverdi: "Ey Allah'ım! Gönül evimizi arındırıp tertemiz kıl. Habîbin hürmetine bizi Onun belden ve yoldan evlatları eyle!.."

"Lâ mahbûbe illallah... Lâ mahbûbe illallah..."

Müsenna'nın niyazına Evlâd-ı Resûl olmayan muhsinler de ortaktılar. Kevser'in ve Habîbullah'ın Evladı olmayı arzulayanlar, Allah ve Resûlünün sevdiklerini Mutlak Aşk ile Birlemeye taliptiler. İkrar ediyorlardı:

O'ydu Sevip Sevilen. Kendisinden gayrı Sevdagâh olmayan...

O'ydu yarattığı tüm sevgileri Kendinde Birleyen...

"Lâ mahbûbe illallah... Lâ mahbûbe illallah..."

Habîbullah'ın -ismiyle ve manasıyla- Güzel Oğlu ezkârı değiştirecekti artık. Evvelkilerden daha gür nidalarla, "Lâ mevcûde illallah..." ikrarınaydı... "Allah'tan gayrısı yoktur. Var olan O'dur ve bizler sadece vehimleriz. Mevcut O, bizlerse hiç..."

Zeyneb'in oğlu Muhammed sadece kimliklerin değil, varlık iddialarının bile reddedilip sadece Allah'ın ikrar edildiği böylesi bir anın coşkunluğuyla vecde gelmişti. O'ndan gayrısı yoktu ya, Seven de O'ydu, Sevilen de... "*O dilemedikçe siz de dileyemezsiniz...*" hükmü yeniden tezahür ediyordu. O anmadan, kul Rabbini anamazdı. Evet!.. O'nunla söylüyor, O'nunla duyuyor, O'nunla nefes alıp veriyordu.

"Lâ mevcûde illallah... Lâ mevcûde illallah..."

Resûlullah'ın, "Ölmeden önce ölünüz!" sözüne uyanlar, Mutlak Varlığa kavuşmak için Fena Yurdundaki hiçliğe uzanıyorlardı. Artık ne can vardı üzerlerinde, ne heves, ne de korku...

İtikâf Günü Zeyneb'in Hira'da hissedegeldiği gibi, kul an ve nokta oluverince gölgesi bile düşmüyordu yeryüzüne...

Tüm emanetlerin Sahibine döneceği Aşûrâ arefesinde "fakirlik fahrimdir" diyebilmek için cümle mevcutlardan arınıyorlardı.

"Lâ mevcûde illallah... Lâ mevcûde illallah..."

Miracını arzdan arşa yaşayan ve yeniden yeryüzüne dönen O Fahr'ül-Âlemin'in Oğlu, refiklerini yokluktan varlığa, ölümden dirilişe mi taşıyacaktı, "*illallah*" deyiverdi. Haşir Günü topraktan kalkış misali kıyama durduğunu gören yoldaşları da ona uymuşlardı. İnci misal Müsenna'nın ve mercan kızılı Ali Ekber'in arasına giren Hüseyin her ikisini de kollarından tutup kendisine çekti. Omuz omuzaydılar. Diğer muhsinlerin de kolları yanı başlarındaki refiklerininkiyle iç içeydi. Birbirlerine zincirlenmişlercesine halka hâlindeydiler ya, yek vücut olarak tavafa hazırdılar.

İtretin nefesiyle ses bulan Kuran, muhsinlere hatırlatıyordu: *"Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzere yatarken Allah'ı zikredip semaların ve arzın yaratılışını tefekkür ederler."*

Kısa süren sessizliğin ardınca Hüseyin gözlerini kapayıp "Hayy!.." demeye başladı... "Ey Her Dem Diri olan Rabbim! Yokluktaki kuluna Aşkınla Dirilik ver!"

"Hayy!.." diyordu muhsinler... "Ey Rabbimiz! Resûlünle ve Onun Âl-i Beyt'iyle yakınlıkta bizlere Dirilik lütfet..."

Topraktan doğrulup ayağa kalkanlar kıyam ile zikirdeyken Arş Çadırındaki Ali Evsad ateşler içerisinde aynı ezkârdaydı. O, yanı üzere yatarken bile Allah'ı zikredenlerdendi. Kevser'in Kızı elini tutmuştu. Dudaklarından tane tane dökülebilen ses, "Hayy!.." diye yineliyordu. Farkındaydı Zeyneb. Yeğeniyle birlikte Dirilik Beldesindeydiler. Arş Çadırı Hayy-Dar idi.

"Hayy Allah, Hayy Allah..."

Kerbelâ arzından Muharrem semasına yükselen, sonra arştan yeryüzüne inen bu sese tüm kâinat iştirakteydi. Hilkat Günü "*Âdem'e secde edin!*" emrine uyan ne varsa, Hüseyin'le beraber Âlemlerin Rabbini tesbih etmekteydiler. Ciğerlerindeki nefesleri "Hayy!.." diyerek dışarı atan muhsinler, altı yönden kendilerine

dönen "Abdulhayy" hitabını yüreklerinde hissediyorlardı. Onlar ki, Her Dem Diri Olanın Kullarıydılar. Ölümlülerin eliyle ölüm yoktu onlara...

Ezkâr aynıyla süregiderken, bu kez Ali Ekber Kuran'ın Sesi olmuştu: "*Sadece O diriltir ve O öldürür. Ancak O'na döndürüleceksiniz.*"

Hüseyin halkadan ayrılıp refiklerinin ortasına geçmişti. Olduğu yerde dönüyordu. Kalbin dili "Hayy!.." zikrindeydi ya, "Hayy!.." diyenler ayaklarının altındaki toprağın sallandığını, mehtabı süsleyen ay ve yıldızların titreştiklerini hissediyorlardı.

Arş ezkârla dolup taşarken, kimi sadırlar gayrı Hayy istivagâhıydı. Âlemlerin Rabbinde Dirilik bulan Abdulhayylar farkındaydılar, ölüm tadılacaktı. Bu acının tenlere uğrayışı mutlaktı. Ama Allah bakiydi ve O'ndan bir nefha olan ruh, ten kafesinden azat olarak Rabbin Diriliğine uzanacaktı.

Gecenin son üçte birine değin tekrarlanan ezkâr nihayet bulurken, Hüseyin yüzünü kıbleye dönüp secdeye kapanıverdi. Kendisini anmayı nasip eden Rabbine şükrediyordu. Alnı topraktan doğrulduğunda, bir süre sessiz kalıp sonra kollarını iki yanına açarak, "Hatırlayın!.." diye seslendi...

"Dedem Resûlullah bu ayın onuncu gününü önceki ümmetler gibi oruçla geçirirdi. Evvelkilere benzememek içinse kâh dokuzuncu günden başlardı tutmaya, kâh on birine dek bunu devam ettirirdi.

Ey Resûl İtretine gönül verenler!.. Aşûrâ Gününün şiarlarını unutmayın ve unutturmayın. Âlemlerin Rabbi olan Allah her ümmete bu güne dair işaretler vermiştir.

Atam Âdem Aleyhisselam'ın cennetten yeryüzüne indirilişi bugündür. Allah'ın muradı Âdem ve neslini burada imtihanlara tabi tutmaktı. Cennetten çıkarılmayı şer görenler bilmelidir ki, Rabbimiz, Âdem Nebiyi şeytanla karşılaştırmadan da Onu yeryüzüne gönderebilirdi. Ama lütfetti, Kuluna önce şeytanın ne denli

aldatıcı olduğunu gösterip sonra Onu böylesi bir günde arza yerleştirdi."

Müsenna bu kadarcık bahisle anlamıştı... Aşûrâ, Celâl neticesiyle doğan Rahmetlerin günüydü. Bu durum bir vechesiyle de, "*Şer gördükleriniz hayır, hayır gördükleriniz şer olabilir...*" hükmünün tezahürüydü. Nitekim Hüseyin sözlerine Nuh Aleyhisselam ile devam edecekti.

"O Nebi gelecek büyük bir günün azabından kavmini uyarmıştı. Ama içlerinde kendi oğullarından biri de olmak üzere birçok insan Onu yalanladı. Tufan gelip çattığında inkârcılar yok oldular. Kurtuluş Gemisi haftalarca denizde yol aldıktan sonra, böylesi bir günde karaya oturdu. Ve insanlık Aşûrâ Günü yeni bir doğuşa açıldı. Unutmayın!.. Bugün kimileri için yok oluşun günüdür, kimileri içinse doğuşun...

Halilullah'ı hatırlayın!.. Nemrud Onu ateşe attığında Aşûrâydı. Nebi, Rabbine kayıtsız şartsız teslimdi ya, Allah o yangınları gül bahçesine çevirdi. Kör bakan gözlerin sahipleri İbrahim'i ateşler içerisinde sanıyordu. Oysa O, Rabbinin ihsanıyla çepeçevre kuşatılmıştı ve biliyordu, *Allah muhsinlerle birliktedir.*

Yusuf Nebi, Allah'ın emrini ve rızasını gözettiği için iftiraya uğrayarak hapse atılmıştı. İdam edilerek ya da eceliyle ölmeyi beklerken Allah birtakım rüyaları vesile kılıp Onu böylesi bir günde azat etti. Sadece özgürlüğünü vermekle kalmadı, Onu sözü makbul olan güçlü kullardan biri eyledi.

Musa-ı Kelimullah'ı hatırlayın!.. Kavmi Firavun'un elinde esirken böylesi bir Aşûrâ Gününde Allah'ın izniyle deniz ikiye yarıldı da, Allah ve Resûlüne iman edenler o zalim melikin elinden kurtarıldılar. Âlemlerin Rabbi sadece bu beş Nebiyle değil... İdris, Yunus, Yakub, Eyyub, Davud, Süleyman ve İsa-ı Rûhullah ile de Aşûrâ'ya türlü işaretler nakşetti."

Müsenna'nın seçebildiğine göre, Aşûrâ aynı zamanda Tevhid inancının sürekliliğini gösteriyordu. Nebilerle gelen ilâhî mesajla-

rın birliğini, Onların hatıralarına saygıyı ve manalarını idrak çabasını anlatıyordu. Hepsinden de öte, Âlemlerin Rabbinin ölüden diri çıkarmasının şiarıydı Aşûrâ...

Bir çift sırçayla parlayan bal rengi gözler tam da bu esnada Müsenna'yı takibe almıştı. Hasanların İkincisi, amcasının keskin bakışlarına muhatap olur olmaz titremeye başladı. Şakaklarından süzülen inci misal ter damlacıklarıyla Arş Çadırında cayır cayır yanmakta olan Ali Evsad'ın hâline bürünüyordu. Nitekim ayağa kalkmıştı Hüseyin. Muhsinlerin arasından geçerek Arş Çadırına giriverdiğinde, Ali Evsad gözlerini bile açamadan baygın şekilde yatıyordu hâlâ. Usulca yanı başına çöküp oğlunu izlerken onu mu düşünüyordu, yoksa ceddini mi, dem dem değişecekti durum...

Oğlu doğar doğmaz annesini yitirmişti. Kendisi öksüz kaldığındaysa annesini hatırlayabilecek yaştaydı. Bir evlat için hangisi daha zordu bilemiyordu. Ali Evsad gibi yirmi üç yaşındayken babası İmam Ali ve abisi Hasan'ül-Müctebâ'nın desteğini sürekli yanında hissetmişti. Kendisi otuz beşindeyken babası Sevgililer Sevgilisine kavuşunca, Âl-i Âbâdan iki kardeş kalmışlardı. Abisi de Hakk'a yürüdüğünde kendisi kırk üç yaşındaydı ve o günden beri on iki yıldır İmâmet yükümlülüğüyle yaşayageliyordu. Oysa yarın bundan azat olacak, ağırlıklarını bu susuz beldeye bırakacaktı. Bal rengi gözleri çakmak çakmak ateşler saçarken bir an durup Zeyneb'e bakıverdi.

"Ümmü Seleme'de emanetim var. Onu Ali Evsad alacak."

Vasiyete dair konuşulması sarsmıştı Zeyneb'i. Aylardır hazırlanmaya çalıştığı Azimet Gününe ramak kaldığını biliyordu. Abisinin Annesi olan Seyyide murat edilenleri başarınca, Zebh-i Azîm'in Şehadeti birer birer anlamlarını bulacaktı.

Farkındaydı, güneş belirirken duha misali bu aydınlığa tanıklık etmeliydi. İnciye benzer yıldız, kandilcesine âlemleri yeni baştan aydınlatacaksa, fitili yakmak Kevser'in Kızı'na düşüyordu.

Ve bir de Haydar'ın Kızı olmak vardı. Üçü de diğerlerine muhtaçtı ya, biri olmadan diğeriyle işi tamama eremezdi. Secdeye kapanmıştı. Haşyetle içi titredikçe Rabbine niyaz ediyordu. Bir vakit sonra doğrulduğunda abisi yoktu çadırda. Biliyordu, işinde onsuz olacaktı ve abisi "buna alışmalısın!" dercesine çıkıp gitmişti.

Bu esnada Hüseyin diğer insanların meraklı bakışları arasında gelip doğrudan doğruya Müsenna'ya sarılmıştı. Kollarını iki yanına salıp birkaç adım geriye çekildiğinde yeğenini izlemeye başladı. Müsenna olacakları sezmişçesine başını kaldırıp amcasına bakamıyordu. Hüseyin onu yanaklarından kavrarken, "Bana bak!" deyiverdi... "Ey Amcasının incisi! Senin de Aşûrân geldi..."

Müsenna güçlükle gözlerini çevirmişti. Ak çehredeki bal rengi sırçaya bakabildiğinde kendisini tutamıyordu artık. Ağlamaya başladı. Nicedir hissedip bir türlü konduramadığı o ayrılığı yaşamak zorunda mıydı, yüreği bir türlü mutmain olamıyordu.

"N'olur beni yollama!.." deyiverdi. Dizleri üzerine çökmüştü. Tutunduğu o eli öpe koklaya yalvarmaya devam ederken, "İzin ver, seninle kalayım, kardeşlerimle birlikte şehit olayım!" diyordu.

— Rabbin muradı seni bizimle birlikte şehit görmek değil...

Müsenna'nın kolu kanadı kırılmıştı iyice. Müctebâ'nın üç oğlu burada kalacak ama kendisi Rabbinin başka muratlarına uzanabilmek için Kerbelâ'yı terk mi edecekti? İçinde biriken sesler "ama" ile başlayan binlerce sitem dillendirebilecekken hatırlayıverdi. Amcasıyla birlikte Son Umrelerini yaptıkları günkü niyazı neydi? "Şu aciz kulunu Kendi muratlarından bir murat üzere yaşat! Evvel seçip ayırdıklarına yaptığın gibi şu kulunu da Kendine al!"

Mekke'den ayrılma arefesinde Kuzey Kapısının önünde Medine'deki yakınlarını bekleştikleri esnada amcası neyle ikaz etmişti? "O'nun sendeki muradı belirdiğinde sözden ayrılma!" Gönlünü yokladığında kendinde bunu başarabilecek gücü göremiyordu. Şehit olacaksa da, Diriliğe uzanacaksa da, İmam'la birlikte olmalıydı. "Kişiye lazım geleni Velisi bilir" veya "İmamına sor soruştur

ama onu asla itham etme!" düsturlarıyla bu denli çetin bir sınav yaşamak zorluyordu işte!.. Perişandı.

Hüseyin sıklıkla tekrarladığı o ayeti dile getirecekti. Lakin bu kez devamı da vardı ve yeğeninin canını asıl yakan da burasıydı:

"Kendinizi ellerinizle ateşe atmayın.
İhsan edin. Allah muhsinleri sever."

Evet!.. Farkındaydı Müsenna. Babası İmam Müctebâ gibi Feragat Ehliydi ya, Allah'ın başka muratları uğruna tüm sevdiklerini burada bırakıp gidecekti. Üstelik Ali Evsad'ın söylediği gibi hâl binekti sadece. Sadakat ile ulaşabileceği son menzile kadar gelmişti. Yeni makamların önünün açılması için emre itaat edecekti. Zalimlerin ne denli azgınlaşabileceğini bilip buna rağmen onlardan zerrece korkmayan bu can sadece Allah'tan korkuyordu ya, bu kez kendinden verecekti. Canı belledikleriyle birlikte şehadete uzanmaktan daha acı mihnetler kuşanarak onlara olan sevgisini ihsan edecekti. Sanki vaktinin İbrahim'i olmuştu ve önü sıra duran Zebh-i Azîm'e bir bıçak da kendisi atacaktı. Dizleri orta yerinden kırılmıştı. Olduğu yere yığılıverdi. Bir türlü yüzünü kaldırıp bakamıyordu Kerbelâ İmamına...

Hüseyin yeğenini doğrultmak isterken, az ileride beklemekte olan Abbas ve Hâşim'i de yanına çağırmıştı. Onlardaki kan kızıl gözler de Müsenna'ya duyulan şefkatin şahitleriydiler. İmam'ın Azimet Gününe eşlik etmekten alıkonan refikleri için kendi gönülleri de köz köz dağlanmıştı. Müctebâ'nın İncisini yerden kaldırmaya çalıştıkları vakit duyduğu sesle birlikte iliklerine değin irkilecekti Hâşim.

"Müsenna'yı yalnız bırakmayacaksın. Sen de onunla gidiyorsun!.."

Yetmişine merdiven dayayan dizler de bir anda boşalıvermişti. "Deden aşkına yapma!.." diyordu. Oysa dem pazarlık demi değildi. Günlerdir bahsi geçen nâr, alev alev yakıyordu sonunda.

"İkiniz de gideceksiniz. Gayrı hazırlanın!.."

Hâşim ısrar ediyordu hâlâ: "Gitmem, gidemem. Ey Resûl'ün Oğlu!.. İsteme bunu benden..."

Gönlündekinin adı "mazeret" miydi, yoksa "umut" mu, en son ikindi vakti yaşanan "gidin" ikazını hatırlamıştı. "Seninle yetmiş kez diriltilip öldürülmeye razıyım!.." diyen o refikteki sadakat kendisinde de yok muydu?

Hâşim farkında değildi henüz. Bu ana dek tüm seçilip ayrılmalarda Hüseyin'in, "Buradan gidin, sizden razıyım... Evinize ve ailenize dönün!" emirleri aslında birer teklifti. Bir vechesiyle Halilullah'a söylenen "oğlunu adayacaksın!" tebliğine benziyordu. Hâlbuki şu an söylenen emir, doğrudan doğruya Rabbin muradıydı. İnkârı yahut ihmali, kulu felakete götürebilirdi.

Hâşim her ne kadar aşk ve sadakatle İmamına bağlı olsa da, neticede Mekke'nin sıkı pazarlıkçı taciriydi ya, zihninde beliren gerekçeyi dillendirecekti bu kez...

"Ey Resûl'ün Oğlu! Nasıl gidebiliriz? Etrafımız binlerce askerle çevrili. İzin vermezler ki!.."

Bu sözün alenen söylenmesini mi bekliyordu, Hürr gelmişti nefes nefese. "Ortalık karıştı karışacak!" diyordu. Sanki her şeye rağmen asla Hüseyin'e karşı kılıç çekilmeyeceğine inanıyordu da, birileri yüzünden bu durum bozulacakmışçasına, "Söyle, hemen geri çekilsinler!" diye ekledi.

Evet!.. Kûfeli Habib arzuladığı şekilde yanında bedevilerle geri dönmüştü. Üç yüz kadar süvari ablukayı yarıp Resûl'ün Oğlu'nu kurtarmaya hazırlanıyordu. Geride başkalarının da olabileceğini söyleyen Hürr, "Eğer onlar bizim askerlere saldırırsa, Ömer bin Saad anında savaş emri verir!.." demişti. Bu durumda ortada adil bir harb varmışçasına tüm kafile kılıçtan geçirebilirdi. Hürr meseleye kendi vechesinden bakıyordu ama Hüseyin, Hâşim'e ve yeğeni Müsenna'ya "duydunuz" deyiverdi:

"Askerler Bedevilerle uğraşırken çıkıp gidin buradan!"

Hâşim'in biricik bahanesini yok eden bu durum karşısında yapılacak belliydi. Hüseyin acele edilmesini yineleyince, Abbas bağlarını çözdüğü iki deveyi yanlarına getirmişti. Aylardır yoldaşlık ettikleri muhsinlerle vedalaşmaya bile vakit bulamayan iki yoldaş sadece Hüseyin'e sarılabilecekti.

Sağ adımın ileri, solun geriye gidebildiği böylesi çatışık bir demde, Müsenna bal rengi gözleri son kez izliyordu. Gözün akının karasına yakınlığını bile yeterli bulmayan bu can ayrılacaktı İmamından. Refiklerini terk edebilmesi, onlarla birlik olmasından daha azimdi. Ve sezmişti... Halilullah için güneşin, ayın ve yıldızların doğup batmasında da benzer şiarlar vardı. Gönlündeki son mevcudu kendi elleriyle kesen Fetalardan biriydi artık.

Ve her şeyi Sahibine bırakacaktı. Dudakları titrerken, "Allah bana yeter!" deyiverdi. Müctebâ'nın Feragat Ehli Oğlu kendindeki inciyle yoluna devam edecekti ya, peki menzil neresiydi?

Bilmiyordu ve soramamıştı.

Mühim olan, emri ve rızası uğruna Allah için yeniden sefere başlamaktı. Yolun Sahibi elbette konakları da tek tek belirleyecek olandı.

O ve Hâşim Aşûrâ Gecesinin son üçte birinde karanlıklar içinde kaybolurken, Hüseyin yanına Abbas ve Ali Ekber'i alarak çadırların berisine geçmişti. Koşuşturan meşalelerin izin verdiğince durumu gözlüyorlardı. Haklıydı Hürr. Bedevilerin ablukayı yarmak için yaptığı tüm hamleler askerler tarafından püskürtülmekteydi. Karşılıklı ok ve mızrak atışlarıyla birbirlerini sınayan taraflar henüz yüz yüze, göğüs göğse çarpışmamışlardı. Lakin askerlerin çoğu bedevilerin üzerine hücum etmeye hazırlandığından üzerlerindeki abluka bozulmuştu. Hasan'ül-Müsenna ve Hâşim'in sağ salim kuşatmadan çıkabildiklerini görünce, nihayet boşluğa doğru nidasını salacaktı Hüseyin...

"Ey Habib! Ahdin baki. Gel ve yeminine şahit ol!"

Çağrı yerini bulmuştu. "Seni bir daha göremeden Rabbim canımı almasın!" diyen sadık Kûfeli kendisine ulaşan bu sözle birlikte bedevilere durmalarını emretmişti. Onları geriye çektiği hâlde, kendisi nehir tarafına yöneliverdi. Kargaşadan faydalanıp çadırlara kadar ulaşabildiğinde şükrediyordu Rabbine. Az sonra huzuruna vardığında özlemle Hüseyin'e sarıldı. Karanlığın ilk anlarında gidip birilerini getirmesine izin verilmiş ama işi tamam ettiğinde durması söylenmişti. O henüz farkında değildi. Ancak diğer muhsinler anlamışlardı. Hüseyin buradan kurtulmak saikiyle değil, az evvel yaşanacaklar için Habib'e müsaade etmişti.

Başta Müctebâ'nın diğer evlatları olmak üzere, herkes üzerlerindeki bu taaccübü atlatamamıştı henüz. Ancak kimsenin bir şeyler sormaya niyeti de yoktu. Ali Ekber, "Allah gidenin de yardımcısı olsun, kalanın da!.." dediği esnada, Hüseyin sabah namazını hatırlattı. Tüm gece boyunca bir an bile uyuyamamış olan refiklerine namazdan sonra istirahate çekilmelerini de söylemişti.

Ahmet Turgut - Albüm Serisi

7

Kiminin aylardır yaşaya geldiği, kiminin iki haftayı bile bulmayan bir süre eşlik ettiği bu Hacc-ı Ekber, Kerbelâ'daki dokuz günlük vakfenin ardınca artık cümle gönülleri Aşûrâ'ya hazırlamıştı. Herkes kendindekilerle sınanacaktı.

Sabah namazından sonra Arş Çadırına çekilen Hüseyin yanına ilk olarak Fâtımaları çağırdı. Müctebâ kızı Fâtıma kucağında balasıyla gelirken, Mercanın Fâtıması da ona yardım ediyordu. İncinin Fâtıması babası İmam Hasan Hakk'a yürüdüğünde henüz yedisindeydi. Büyüdüğünde babasının vasiyetine uyarak amcazadesi Ali Evsad'la evlenmişti. Bu birlikteliğin iki yaşındaki meyvesi Muhammed'i kendi kucağına alan Hüseyin bir süre onu izledikten sonra, "Bu torunum şebih ve bâkırdır" deyiverdi. İlki Resûlullah'a olan benzerliğinin ikrarıydı, ikincisiyse ilmi yarıp genişletecek olmasının...

O da hakikatin aslını ve gizlediklerini öğrenip öğretecekti. Sözü dua kabul eden Müctebâ kızı Fâtıma "Âmin" demişti. Oğlu Muhammed Bâkır'ın her iki dedesinin ve pak ceddinin izince yürümesi niyazındaydı. Bu esnada hâlâ ateşler içinde yanmakta olan eşini de izliyordu. Gözkapakları belli belirsiz oynarken Ali Evsad'ın ellerini tutuverdi. Bir yandan da İmam'daydı bakışları. İçinde birikenleri daha fazla tutamayınca amcasının boynuna sarıldı. Ondan babasının da kokusunu alıyordu. Güldü o, ateşler içerisinde yanıp yakan kızıl bir gül... Kokusu Mutlak Aşkın Nebisinden geliyordu ve nâr içindeyken nur saçanlardandı.

Yeğeni beri durunca, Hüseyin bu kez diğer Fâtıma'yı çekti yanına. Kızına şahitler huzurunda vasiyetini iletecekti.

"Amcazaden Hasan'ül-Müsenna ile evlenirsen ve bir oğlun olursa adını Abdullah koyasın!"

Tıpkı İncininki gibi Mercanın Fâtıması da ağlamaya başlamıştı. Teklifi gözleriyle ve diliyle ikrar ederken babasına sarılıverdi. Ellerini öpe koklaya, "Rabbim ceddimize lütfettiği nimetleri bizden ve evlatlarımızdan esirgemesin!.." diyordu. Kâbe'ye adanan İsmailoğullarının arasından ardı ardına o temiz duadaki İmamlar belirdikçe, Gönül Evleri arındırılıp temizlenmeye devam edecekti.

Hüseyin her iki Fâtıma'nın da ellerinden tutarak, "Unutmayın!.." deyiverdi... "Her anne dünyaya masum evlatlar getirir ve onların ilk terbiyecisi olur. Helal kazanç ve güzel ahlakla büyüttüğünüz yavrularınızdan dualarınızı eksik etmeyin. Onlara nankörlükten kaçınıp Allah'ın yolundan ayrılmamalarını salık verin ve sizinle evlatlarınız arasındaki sevgiyi halkeden Allah'tan daha yüce bir sevgili tanımayın.

Asla hatırınızdan çıkmasın! Rabbin terbiyesi altında sebat eden her kul arındırılıp temizlenmeye müstehaktır. Ve temiz nesillerin annesi olmaya ahdeden her kadın Kevser'dir... Kevser'dendir. Rabbim Yâr ve Yardımcınız olsun!"

Fâtımalar çadırdan çıkarken bu kez Hüseyin'in kız kardeşleri içeri girmişti. Başta Ümmü Gülsüm olmak üzere Sâfiye ve Ümmü Hâni de abisiyle vedalaşmakta, kendileri hakkındaki son sözlerini duymaktaydılar. Onların ardınca da Rübab ve Sukeyne gelmişti yanına...

Abbas bu esnada yeğenleri, baba bir kardeşleri ve diğer erkeklerle birlikte kampın orta yerindeki Evlâd-ı Resûl Sancağının altındaydı. Bir yandan kılıçlarını bileylerken bir yandan da zırhlarını hazırlamakla meşguldüler. Refiklerini izlerken onları cellatlarını bekleyen idam mahkûmlarından ziyade, sevgiliye hazırlanan âşıklara benzetmişti. Yüce buluşma arefesinde her can kendince bir şeylerin derdindeydi ya, gönüller birdi, biricikti.

Az sonra dikkatini Ali Ekber'in kızı ve oğlu çekiverdi. Beş ve üç yaşındaki bu yavrucağızlar anneleri Atike'yle birlikte Arş Çadırından henüz çıkmışlardı. Onları izlerken içi eziliyordu. Sonra

diğerlerine dikkat kesildi. Elleri semaya dönüktü. Kimi dirayetlerinin arttırılmasını diliyordu, kimiyse son ana kalsa bile Allah'ın yardımına talipti. Farkındaydı Abbas. Akıl kaçınılmaz bulsa da, gönül musibetleri bir türlü kabullenemiyordu. İnsanoğlu başa geleceği vakte kadar mihneti kendine de, sevdiklerine de bir türlü yakıştıramıyordu. Bunun adı bazen umuttu, bazen inat yahut sebat... Oysa Resûl'ün Oğlu haftalardır açık açık uyarmıştı. Ne gökten koçlar indirilecekti kendi yerlerine, ne de kayalardan zemzemler fışkıracaktı ki kana kana içebilsinler...

Kadınlar ve çocuklarla vedalaşmayı bitiren İmam nihayet dışarı çıkınca herkes onun çevresinde toplanıverdi. Hüseyin meydana bakan boşlukta yeni bir çadır kurulmasını istiyordu. Ortada muntazam bir savaş varmışçasına komuta çadırı dikilecekti. Ömer bin Saad'ın üç direkli devasa çadırına benzemeyecekti belki. Ama Bedir Günü Resûlullah'ın kullandığı Kubbetü't-Türkî'nin azametiyle nasipleneceği muhakkaktı.

Çadır tamam edildiğinde, Hüseyin misk getirilmesini istemişti. Kılıcını ve zırhlarını da alarak bir başına içeri girdi. Çanaktaki miski sürünerek tüm tenini elcağızıyla temizlediğinde, gayrı gassallara iş düşmeyecekti. Sütten ak ridasının üzerine giyindiği zırhının bağlarını birleştirip miğferini başına geçirdi. Bu çelik başlığı dıştan bütünleyen iki kat sarık da mercan rengindeydi. Alnına uzanan kızıl bir kemercesine miğferi sıkı sıkıya tutuyordu. Dışarı çıkmadan önce dizleri üzerine oturdu. Gözlerini kapayıp secdeye uzandığında, dünün ve bugünün muhasebelerine yarının da niyazlarını ekliyordu.

Gün ortasına daha iki-üç saat vardı ama güneş arz üzerinde gezinenleri tüm hararetiyle yakıp kavurma telaşındaydı sanki. Üç gündür ağız dolusu suya hasret canlar, hele de çocuklar, iyiden iyiye Kerbelâ toprağına benzemişlerdi. Her biri kuruyup damar damar çatlamak üzereydi.

Ellerinde rengârenk sancaklarla binlerce Kûfe leşkeri -nehir tarafı hariç- üç yandan hareketlenince herkes anlamıştı, savaş ar-

tık başlıyordu. Abbas çadırlar tarafına geçip hendeklere doldurulmuş olan çalı çırpıyı ateşe verdiğinde, duman ve alevlerden ürken atlar o tarafa yaklaşamamışlardı. Ümmü Gülsüm dışarıdaki tüm kadın ve çocukları çadırlara sokarken, Hüseyin ve zor gün yoldaşı erkekler de onların önleri sıra diziliverdiler. Arkasına harimini alan İmam, Zülcenah'ın üzerindeydi şimdi. Atını ileri geri hareketlendirip arada bir şahlandırarak karşısındaki binlerce süvari ve piyadeye sesleniyordu.

"Ey İnsanlar!.. Öldükten sonra bizleri diriltecek olan Allah'tır ve O'ndan gayrısı yok olucudur. Hesapları soracak olan da O'dur. Unutmayın!.. Babam, annem ve kardeşim için en güzel örnek Dedem Resûlullah'tı. Zor gün gelip çattığında ve genişe çıktıklarında, onlar, *'İnna lillahi ve inna ileyhi râciûn'* derlerdi. İşitin ve belleyin ki, ben ve Ashabım da *Allah'a aidiz ve O'na döneceğiz.*

Size söyleyeceklerimi vaktiyle Nuh Aleyhisselam da kendi kavmine söylemişti:

'Ey Halkım! Eğer aranızda kalmam ve Allah'ın ayetlerini hatırlatmam size ağır geliyorsa, bilin ki ben sadece Allah'a dayanıp güvendim. Siz de, ortaklarınız da toplanıp işinizi karara bağlayın. Dikkat edin! İşiniz başınıza dert açmasın.'

Vaktiyle Dedemin dediği gibi, ben de derim ki, *'Çağırın ortaklarınızı. Sonra bana istediğiniz tuzağı kurun. Elinizden gelirse göz açtırmayın. Benim Velim, Kitabı indiren Allah'tır. O, salih kullarına sahip çıkar.'"*

Beride çadırlar içerisinde Hüseyin'i dinlemekte olan kadınlar ağlaşmaya başlamışlardı. İşittikleri göreceklerinin habercisiydi ya, Kerbelâ'da belirmekte olan Celâl tenlerine ağır geliyordu. Ümmü Gülsüm haşyet duyulacak yegâne varlığın Allah olduğunu hatırlatırken bile farkındaydı, delalete düşenlerden değil, delalete düşmekten korkuluyordu.

Hüseyin uyarılarına devam etmekteydi:

"Ey Dedem Ümmeti!.. Cevap verme sırası sizdedir. Karşınızdaki kişiye iyice bakın. İçinizde beni tanımayanınız var mı?

Babalarınız ve Dedeleriniz kızlarını diri diri gömerken onları bundan men eden Resûl'ün Oğlu'yum. Ceddiniz kendi nesillerini öldürmeyi bırakmışken, üzerinize Allah'ın Rahmeti olarak gelen Nebinin Evlatlarını mı boğazlayacaksınız?

İyice bakın bana!.. Betül'ün ve Haydar'ın Oğluyum. Muaviye'nin keskin hatipleri o ikisine küfretmediğiniz için yakınlarınızı gözlerinizin önünde dilim dilim doğrarken, sizler abime ve bana mektuplar yazardınız... Unuttunuz mu?

İster gönlünüze danışın, ister birbirinize sorup soruşturun. Ben yahut arkadaşlarım içinizden birine kötülük mü ettik? Canımıza kast etmekteki muradınız ne? Kısas için bize bileylendiniz de bizim mi haberimiz yok?

Ey Şimr, Şebes, Ribi ve diğerleri!.. Sizler, 'Gel ve başımıza geç...' diyerek bana haberciler göndermediniz mi?"

Hüseyin konuşurken Kûfe leşkerinin başları önlerindeydi. Kimi bu ana tanık oluşlarına lanet ediyor, kimi daha fazla duymak istemediği sözler karşısında kulaklarını kapatıyordu. Atını birkaç adım öne süren Şimr uzaktan uzağa seslenmeye başladı.

— Gün bu sözleri konuşma günü değil. Muaviye oğlu Yezid'in hükmüne boyun eğ ve ona biat ettiğini söyle. Seni de, yârenlerini de bırakalım.

"Buraya ceddimin ümmetini ıslah için geldim ve sizlere hakkı bildirmekle memurum. Babam Ali'yyel-Murteza derdi ki, 'Zulmün karşısında durmayan, hakkıyla birlikte izzetini de kaybeder.' Zelil bir yaşamdansa izzeti yeğleyen boynum sadece Rabbimin huzurunda eğilir. Sizlere Musa Nebinin İsrailoğullarına söylediği sözleri hatırlatıyorum: *Hesap Gününe inanmayan ekâbirlerden benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a sığındım.*"

Ömer bin Saad meydana ilerlemişti. Suçu Hüseyin'e izafe etme derdiyle kendi leşkerine sesleniyordu.

"Ey Kûfeliler!.. Yıllardan beri nice harpler yaşadık. Öldük ve öldürdük. Ve gördük ki, Hüseyin'in babası da, abisi de bizlere bir

şey vaat etmediler. Gayrı usandık. Muaviye oğlu Yezid'e biat edip kendisine sunulan teklifleri kabullenirse ne Hüseyin'e, ne de yakınlarına bir zarar gelecek... Ve bu kavgalar bitecek."

Sonucunun red olacağı herkesçe malum teklifleri yineleyen Ömer'in asgari hedefi, vicdanları titreyen insaf sahiplerini tepkisiz kılabilmekti. Nefsinin arzuladıklarına şerrin aklıyla gerekçeler bulmuşken, kendini temize çekip, "Bu işin vebali gayrı bizden çıktı!.." diyordu... "Yine de büyüklüğümüzü göstereceğiz. Hatadan dönenler kim olduklarına bakılmaksızın Ümeyyeoğullarının ihsanlarına kavuşacaklar. Onlar için yemyeşil bahçelerinde türlü meyveler yetişen ve içi hizmetçilerle dolu zengin konaklar görüyorum."

— Konakların başına geçsin!

Ses Vehhab'dan gelmişti. İki hafta önce eşi ve annesiyle birlikte Kûfe'den kaçıp İmam'a katılan bu yiğit, "Allah'tan korkun!" diye yineliyordu. Sözün devamı ne Ömer bin Saad içindi, ne de diğer ekâbirlere. Kerhen yahut aldanış neticesinde Kerbelâ'ya gelen hemşehrilerine seslenmekteydi. O henüz uyarılarını tamamlamışken, annesi Sümeyye çadırdan fırlayıp yanına geldi.

"Bilirim ve iman ederim ki!.." diyordu... "Fâtımatü'z-Zehra'nın Oğlu, Sümeyye'nin oğlundan Allah'a daha yakındır. Oğlum ve ben yaşarken Hüseyin'in parmağı incinirse vahlar olsun bize."

"Biz" derken Evlâd-ı Resûl yoldaşı olan bir düzine hemşehrisine bakmıştı. Ardından on beş-yirmi adım önündeki Vehhab'a seslendi: "Seni bugünler için doğurdum, oğul. Sen düşersen arkanda ben varım."

Şimr öne atılıp, "Kadınlarınıza sahip çıkın!" diye bağırıyordu ki, Vehhab araya girdi:

"Temiz annelerin doğurduğu yiğitler karşında durmakta. Çek kılıcını, çık karşıma!.."

Asırlara dayanan bir gelenekti bu. Arap harp örfüne göre savaşlardan önce her iki taraftan birkaç kişi öne çıkar ve teke tek

çarpışmak için rakip dilerdi. Bedir Günü üçü de Ümeyye soylu olan müşrik savaşçılar da mübareze teklif etmişler, karşılarına çıkan Medinelileri beğenmeyip Hâşimi muadiller istemişlerdi. Nitekim o gün Müslümanlar adına Resûl'ün amcası -ve sütkardeşi- Hamza ve amcazadeleri Ali'yyel-Murteza ile Ubeyde meydana çıkmışlardı. Şimdi sıra Âl-i Resûl yerine onların yârenlerindeydi.

Vehhab çağrısını yineliyordu: "Ey Şimr! Sen korktuysan yerine başka birini bul. Öyle bir yiğit olsun ki, ölmekten değil de Allah'tan korka!"

Sözünü henüz tamamlamışken omzunun üstünden yılan gibi tıslayarak bir ok geçiverdi. Ömer bin Saad atmıştı. Kûfeli birinin daha fazla konuşmasını istemediğinden, "Sen git, yerine büyüklerin gelsin..." diye sesleniyordu. Oysa Sümeyye'nin oğlu dimdik ayaktaydı ve gözleriyle görmezlere, kulaklarıyla duymazlara bir kez daha hatırlatıyordu.

"*Onlara ne oluyor ki, öğütten yüz çeviriyorlar. Onlar aslandan kaçan ürkek yaban eşeklerine benzerler.*"

Ömer bin Saad teşbihteki kişinin kendisi olmadığını ispatlamak için midir, askerlerine dönüp seslenmeye başladı: "Gördünüz!.. İlk oku atan benim. Şimdi sıra Kûfe'nin cesur evlatlarında. Kim şu densize dersini verecek ise çıksın meydana..."

Bu esnada, Hüseyin, Vehhab'ın yanına kadar gelmişti. Sırtını sıvazlarken, "Sen onları hakka çağırdın, doğruyu söyledin. Ama unutma!.. Kalplere hükmeden Allah'tır..." deyiverdi. Söz Vehhab'ın rahat etmesi için söylenmişti. O da farkındaydı. Yine de hüzün ve ümidi bir arada yaşıyordu. "Kalpleri evirip çeviren Rabbim akrabalarımı ve hemşehrilerimi ıslah etsin!" deyiverdi.

Evet!.. Az sonra birbirlerinin boğazlarına binecek de olsalar, düşmanlarıyla hukukları birdi. Allah'a ve Resûlüne iman ettiğini düşünen, aynı Kitabı okuyan, kıblesi bir ve soyları birbirlerine değen insanlar kıtalleşmek üzereydiler. Onlardan bir kişinin

bile ebedî hayatını kurtarabilecek olursa, Vehhab kendisini bahtiyar sayacaktı.

Ömer az evvelki çağrısını yeni vaatlerle süslerken aba altından sopa göstermeyi de ihmal etmiyordu: "Evlatlarınızı düşünün! Gövdesi üstünde başları olmayan babalar çocuklarına ne verebilirler? Çıkın ve neyi hak ettiğinize beni ve Muaviye oğlu Yezid'i tanık kılın!"

Kûfe leşkeri arasından kımıldanmalar olunca, tüm gözler o tarafa çevrilmişti. Yedi süvari Vehhab'a doğru koşturmaktaydı. Az sonra en öndeki kişi seçilmişti. Hürr'dü o. Hüseyin'e birkaç adım kala atından indiğinde, günlerdir yineleyegeldiği niyazdaydı:

"Ey Resûl'ün Oğlu!.. Beni affedebilecek misin?"

Sözü değil, bakışları şahit tutmak arzusundaydı. Bal rengi bir çift sırçayı izliyordu. Yansa da, yakılsa da gözlerini onunkilerden ayırmayacaktı. Vaktin Hüccetinin iki kaşı arasında beliren boyuna çizgi Zülfikâr'casına tastamam ortadaydı şimdi. En çok neyi arzuladığını sormuştu.

Hürr affedilme isteğini yineleyecekken teklifin başka türlü olduğunu seziverdi. İtiraf ediyordu. Bağışlanmaktaki muradı nefsini rahatlatmaktı ve bunu elinin tersiyle itecekti.

"Rabbimden tek bir şey istiyorum... Bugün senin uğrundaki şehitlerin ilki olayım!"

Sözünde ısrar ederken, dizlerinin üzerindeydi artık... Yalvarıyordu. Arzusu ilk olma ayrıcalığı içermiyordu. Burada yaşanacak vahşete tanık kılınmamayı istemişti. Az sonra bundan bile utanıverdi. Acılara şahitlikten kaçınmayı bencilce bulmuştu. Gönlü ve zihni paramparçaydı. Hükmü sahibine bırakacaktı.

"Ben bilmem, Velim bilir!"

O keskin bakışlarda aradığı cevabı bulunca, atının üzerine çıkıp Kûfe leşkerine seslenmeye başladı.

"Ey gönülleri Hüseyin'leyken ellerinde Yezid'in kılıçlarını tutanlar! Bilin ki Hüseyin'le zehir tatmak, sizlerle bal yemekten daha sevimlidir bana. Kuluna nedamet nasip eden Rabbime şükürler olsun!"

Aynı anlarda hemşehrilerinden söz alma derdindeki Sümeyye, Habib'in yakasına yapışmıştı. Kûfeli Evlâd-ı Resûl yârenleri tek tek şehit düşüne değin Hüseyin'e ve ailesine kimse dokunmamalıydı. Ahdi tamam ettirdiğinde, kerhen de olsa diğer kadınların yanına dönmeye razı gelmişti.

Ömer'in bir türlü başlatamadığı mübarezeye Şimr talipti şimdi de. İkbal arzusundaki azatlı kölelerinden birini meydana sürmüştü. Bir an aceleci davranan Vehhab ileri atılmak üzereyken Abbas durduruverdi onu. Nitekim bu esnada Hüseyin de Hürr'e bakmıştı. Meydan ve izin onundu.

Vakur ve diri adımlarla şehadete yürüyen Hürr canını ucuza satmaması için Rabbine niyaz ediyordu: "Şu aciz kulun eliyle Evlâd-ı Resûl düşmanlarını azaltmayı nasip eyle!"

Sözden sonra konuşmak çeliğin keskin yüzüne kalmıştı. Kûfe'nin nadimi hamleyi rakibinden bekliyordu. İlk saldırıyı bertaraf ettikten sonra "Ya Allah!" diyerek kılıcını savurduğunda, boynu kanlar içinde kalan azatlı köle cansız şekilde toprağa uzanmıştı. Şimr azatlılarından birini daha yollamış, az sonra o da cansız serilivermişti. Hürr, Kufe leşkerine dönüp seslendi:

"Varsa karısını dul bırakmak isteyen yahut Ebû Cehil'i özleyen, çıksın karşıma!"

Bu kez Şebes bir adamını yollamıştı. Onun da sonu öncekilere benzediğinden, Kûfe ekâbirlerinin sabrı taşmak üzereydi. Haccar iki oğlunu birden gönderecekti. Harp örfünce bunun namertlik görülmesi umurunda değildi. Yedi bin askerle, kadınlı çocuklu ve aç susuz bir avuç insanın savaşında vuruşma ahlakı aranabilir miydi?

Hürr sağlı sollu üzerine gelen bu kardeşleri gayet iyi tanıyordu. Onları defaatle hırsızlık suçlamasıyla alıkoymuş ama Haccar valideki nüfuzunu kullanarak her seferinde oğullarını kurtarabilmişti. Kılıçlar şakırdamaya başladığında, Kûfe leşkerinden kendilerine doğru yaklaşan birini daha fark etti. Bire üç mü mübareze edeceklerdi?

Koşa koşa gelen bu genci de az sonra tanıyıverdi. O, Habib'in küçük oğluydu. Yanlarına kavuşur kavuşmaz sırtını Hürr'e vererek rakiplerden birini kendisine seçmişti. Şimdi ikiye ikilerdi ya, sevinmişti Hürr. Daha bir hınçla kılıcını peş peşe indiriyordu ki, bir an Habib'in oğlunu kanlar içerisinde toprağa düşerken görüverdi. Gayriihtiyari Habib'e bakmıştı. O an rakibinin kılıcı göğsünü sıyırıp omzunu parçalayınca, acınmak yerine hayıflanacaktı. "Yâr ve Yardımcım Allah'tır" diyen biri başka bir kulun yardımıyla şevklenebilir miydi? Bir yandan tüm sâvletiyle kılıcını savuruyorken, bir yandan az evvelki zaafı için tövbe istiğfar ediyordu. Fırsatını bulur bulmaz Habib'in oğluna yardıma da koşmuştu. Onu yerden doğrulttuğu esnada sırtından giren çeliğin soğuk yüzünü ta ciğerlerinde hissediverdi.

Son demde nadim olmuş iki can birbirlerine sarılmış hâldelerken, başı gövdesinden ayrılan ilk kişi Hürr'dü. Habib'in oğlu bu esnada rakiplerinden birini yaralayabilmişti. Lakin diğerinin mızrağı boynuna saplandığında, cansız şekilde o da toprağa uzanıverdi. Kûfe ekâbirleri nihayet bir nebze olsun rahatlamışlardı.

Ömer bin Saad askerlerine, "Gördünüz..." diye sesleniyordu... "Hüseyin'in yanındakiler de sizin gibi insanlar."

Bunu söylerken içindeki derûnî korkuları mı bastırmaya çalışıyordu, yoksa muhsinlerin ölümsüz olduklarına inanan birileri vardı da onlara mıydı sözleri, Haccar'ı yanına çağırdı.

"Sen ve iki oğlun şehre döndüğümüzde kendilerinize konaklar beğeneceksiniz, sözün takipçisi bizzat benim..." diyordu.

Her iki taraf da meydandaki cesetleri topladığında, Hürr'ün kanlı yüzü Hüseyin'in avuçları arasındaydı. Diğerlerini şahit tu-

tarcasına, "Kardeşimiz ismi gibi hürdür!.." deyiverdi. Ardından Habib'in oğluna baktı. Yirmi yaşında bile yoktu. Onun da yüzünü okşarken, "Kardeşimizdir..." buyurması Habib'i en derin noktasından avlamıştı. Ama bir tarafı yarımdı hâlâ. Diğer oğlu ve dört kardeşi de pişman olup saf değiştirebilecekler miydi?

Ömer bin Saad öteki ekâbirlerden geride kalmanın ezikliğiyle nihayet kölelerinden birini er meydanına sürebilmişti. Vehhab da az evvel Hürr'ün yaptığı gibi işe rakibini uyarmakla başladı. O sözünü henüz bitirirken, Ömer bir kölesini daha yollamıştı. Az evvel aşılan o eşik nedeniyle, artık ikiye bir mübarezeler olağandı sanki. Vehhab Allah'a sığınarak ilk hamlesini yaptığında rakibini sarsmıştı. Onu bırakıp diğerine atıldı bu kez. Yaraladığı köle yere düşünce, tüm savletiyle ilkine döndü yeniden. Art arda indirdiği sert darbelerle onu iyice bunalttığında aman dilemişti köle. Bu esnada diğeri hamle edince, ilk rakibinden kaptığı mızrağı adama sapladı. Karşısına çıkanların biri ölü, diğeri yaralı hâlde geri dönerken Kûfe leşkerine seslenmeye başlamıştı. Şehadet parmağıyla da Hüseyin'i işaret ediyordu:

"Veliniz orada... Biatlerinizin arkasında durun. 'Kûfe konakları cennettekilerden evlâdır' diyen biri varsa çıksın karşıma!"

Kerhen gönderildiği çadırda beklemekten bunalan Sümeyye yeniden dışarı çıkmıştı. Hayranlık ve şükürle Vehhab'ı izlerken, "Vur oğul, vur!" diyordu... "Anan kurban olsun eline."

Müsaade edilse, tek başına binlerce Kûfe leşkeri arasına dalacak olan bu kadıncağız avaz avaz haykırıyordu: "Yok mu içinizde anası yiğit doğurmuş biri?"

Ömer gidişattan işkillendiği için mübarezelerden vazgeçip işi toplu hücumla bitirmenin hesabındaydı. Okçulara yaylarını germelerini emretmişti. Az sonra görecekti ki, sözü askerlerin bir kısmınca kayıtsız karşılanıyordu. Emre itaat edenlerle birlikte kendisi de yayını gerdikten sonra atış emrini verdi. Gökyüzünü dolduran yüzlerce ok yağmur misali boşalırken, muhsinler kalkanlarını kaldırarak kendilerini savunmuşlardı. İsteksiz atılan ok-

lar hedeflerini mi şaşırıyordu, yoksa kimsecikler nasibine mi kavuşmamıştı henüz, yaralanan bile yoktu.

Kûfe leşkerine vaatlerini artıran Ömer, meydana sürecek iki kişi daha bulmuştu. Vehhab ilkini öldürdüğü esnada ikincinin hamlesiyle yaralanıp kalkanını düşürüverdi. Kendisini korumaya çalışırken parmakları kesilmişti. Omzundan yaralanınca sendelemiş, rakibinin son hamlesiyle birlikte sağ kolu dirsek hizasından kopmuştu.

Beklediği fırsatı nihayet yakalayan Ömer berilerden seslemekteydi: "Ey Vehhab!.. Hüseyin'i terk ettiğini söyle... Sen ve ailen kurtulsun."

Sümeyye'nin ardınca olan biteni izleyen Rabia da fırlamıştı çadırdan. Yerde kıvranan eşinin yaralı tenini sarsıyordu. "Ey kurban olduğum! Kalk. Bir kolun daha var. Kalk ve Evlâd-ı Resûl uğruna dövüş!"

Eşine ve annesine tutuna tutuna doğrulan Vehhab yerdeki kılıcını bile onların yardımlarıyla alabilmişti. "Şahid ol ya Rab!.. Kulun sözünü tuttu..." diyerek düşmanının üzerine yürürken, mukadderin farkındaydı. Nitekim rakibi bir vuruşta kafasını gövdesinden ayıracaktı. Eşinin kılıcına uzandığı esnada Rabia'nın da boynuna çeliğin keskin yüzü değmişti. Yeni evli gençler koyun koyunaydılar şimdi. Sümeyye oğlunun ve gelininin cansız bedenlerine sarılırken, ekâbirlere karşı vakur, velisi belledıklerine karşı mahzundu.

"Diriliş Günü Resûl'ün Ciğerpareleri sizden hesap sorarken Fâtıma Anne'min yanı başında olacağım. Ve diyeceğim ki, kardeşlerim senin evlatlarına bilendiler. Ama oğlum ve gelinim onların önlerinde durmaya çalıştı."

Titremeye başlamıştı. Bir an dönüp Hüseyin'e bakıverdi. "Bu zalimler sana da mı kıyacaklar?!" diyordu. Görmeye dayanamazdı. Vehhab'ın cansız tenine sarılıp, "Kalksana oğul!" diye yinelerken, ondan umudu kesip hemşehrilerine yöneldi. Ahitle-

rinden ayrılmamalarını söylüyordu. İçindeki bir ses, "Bu ümmet helak edilmeyecekse, bunun nişanı o azim muhsinlerin şehadetlerindedir..." demekteydi.

Ömer bin Saad toplu hücumu bir türlü başlatamamıştı. Ama Hürr ve Vehhab'ın sonlarıyla cesaret bulan ödül avcıları meydana artık kendi istekleriyle atılıyorlardı. Belki de bilip bilmeden Sümeyye'nin o ihlaslı duasına kapılmışlardı ve hâlâ her iki saftaki Kûfeliler birbirlerini öldürmekteydiler. Buna kayıtsız kalamayan birileri -ki sayıları bini bulmuştu- meydanı terk etmeye hazırlanıyorlardı. Şimr müdahale etti hemen. Gitmek arzusunda olanlarla konuşarak durumu kurtarabileceğini düşünmüştü. Mübarezelere ara vermenin yolu da belliydi. Vakit öğleyi geçiyordu ve günlerden cumaydı. Atını ileri sürüp seslendi:

"Bizler secde ehli insanlarız. Harp içinde olsak da, üzerimize farz olanı terk edemeyiz."

Cevap Celâl Abbas'tan gelecekti. Salih Aleyhisselam'ı katletmek isteyenlerin de aralarında Allah'ın adıyla sözleştiklerini hatırlattıktan sonra, "Abdest almak istiyoruz..." diye ekledi.

Şimr sözün nereye varacağını kestirdiğinden peşin peşin söylüyordu: "Ebû Türab'ın oğulları teyemmüm etsin. Diğerleri Fırat'a inip abdestlerini alabilirler. Yanlarında götürmemek kaydıyla, dileyenler o serin sudan kana kana da içebilirler."

Teklifini yine ikilik koyarak dillendirmişti. Muhsinler Allah'a yakınlıkta buluşan insanlardı ya, Kûfeli Habib atını ileri sürüp Şimr'e seslendi.

"Hüseyin ve Âl-i'nden esirgenen her şey bizden uzaktır. Allah bizimledir ve O'nun ihsanı bize kâfidir."

Atından inip Evlâd-ı Resûl Sancağına kadar yürüdükten sonra sağ avucunu kulağına götürmüştü. Ciğerlerine çektiği Kerbelâ nefesini Muharrem semasına bırakırken, Beytullah'ın üzerinden tüm kâinata seslenen Habeşli Bilal'in avazınca, "Allah-u Ekber" diyordu. Sümeyye'ye sorsan, bu ses Ezân-ı Muhammedî

değil, doğrudan doğruya İsrafîl'in sûruydu. Oğlu, gelini ve diğer şehitler bu nidayla birlikte sanki yeniden ayaklanacaklardı. Bu esnada Hüseyin ve yârenleri hep birlikte teyemmüm etmeye başlamışlardı.

Rüzgârların araladığı perdeden dışarıyı gözlemekte olan Zeyneb de avuçlarını toprağa bastırıp abisine eşlik etmekteydi. Bir gözü de Ali Evsad'daydı ha bire. Dün geceden beri çadırdan çıkamayan yeğeninin ani ter basmaları ve titremeleri eskisince devam ediyordu. Kendine geldikçe ona dışarıdaki durum hakkında bilgiler veriyor, "Hamdolsun yaşıyorlar..." derken her defasında iliklerine değin ürperip sarsılıyor, bir yandan da Musa Nebinin dilince niyaz ediyordu.

"*Ey Rabbim! Göğsümü açıp sadrımı genişlet ve işimi kolaylaştır.*"

Bir yanda serin sularla abdestlerini alanların olduğu, ötekinde kızgın toprakla yapılan teyemmümlerin sahibi iki cemaat belirmişti Kerbela Çölünde. Kararsızlıklarını yenebilen kimi Kûfe leşkeriyse Ömer bin Saad yerine, arada boşluk olmasına rağmen Âl-i Resûl'ün ardınca kıbleye yönelmişti.

Hüseyin Cuma'nın vazgeçilmezlerinden olan hutbesine Kevser Suresini okuyarak başladı: *"Şüphesiz Sana Kevseri verdik. Öyleyse Rabbin için namaz kıl ve kurban kes. Elbette ebter olan Sana kin besleyendir."*

Sözü arifin idrakine bıraktığı için hutbeyi kısa tutmak niyetindeydi. "Ey Resûl İtretine gönül verenler!.." diyerek seslendi... "Yakınlığımız Allah ve Resûlünedir. Biliriz ki, müminin miracı salattır ve kulun Hakk'a en yakın olduğu an secdedir. Allah, onu Kevser ile Kurban arasında zikretmiştir. Seçebilenler bundaki işareti düşünsünler! Umulur ki, bu namaz öylesi salatlardandır..."

Zeyneb perdenin izin verdiğince abisini izlemeye devam ediyordu. Hüseyin nicedir mihrap edindiği sancağın altında kıyamdaydı şimdi. Miğferini çıkarmıştı ama diğer harp kuşamları tastamam üzerindeydi. Görünüşündeki yegâne değişiklik, güneş

vurdukça ayna gibi parlayan bu zırhlar değildi. İlk kez sırtında Dedesinin Hırkası olmadan Cuma namazı kıldırıyordu.

Zeyneb dün yeğeninin omuzlarına aba misal örtülen bu Hırka-ı Şerif'i düzeltirken, ninesi Haticetü'l-Kübra'yı hatırlamıştı. Resûlullah şu an Ali Evsad'ın sarsıldığı gibi tir tir titremekteyken, Büyük Hatice Onu abalar altında sarıp sarmalamamış mıydı? Kitap bu ana tanıklık ediyordu: *"Ey örtüsüne bürünen! Kalk ve uyar. Rabbini yücelt."*

Bakara Suresindeki bir ayette kadınlar ve erkeklerden bahsedilirken, *"Onlar birbirlerinin örtüsüdür..."* denilmekteydi.

"Allah göklerin ve yerin nurudur..." diyerek başlayan Nur Temsilinde, ilk teşbih Çerağı örtenin Kandil olduğunu, ikincisiyse Sırça olduğunu gösteriyordu. Bakara'daki ayetle birlikte tartınca, temsilin bir vechesini daha sezmişti. Nebiyle parlayan o nur, çerağ misal Kevser'i kuşatıyor, sonra aynı çerağ sırça misal İmam'la örtülüyordu.

Evet!.. Kadın ve erkek kendi şiarlarınca birbirlerinin örtüleriydiler. Kevser'in önce Nübüvvet ardından Velayet ile örtülüp sarmalanması, her ikisi arasındaki sürekliliğin de teşhisiydi.

Farkındaydı... Kevser ikbaldi... Bereketti. İlmi ve hikmeti sonraki nesillerle devam ettirendi. Kitap, Resûl'ün ebter kalmayacağını bu yüzden Kevser ile müjdeliyordu. Zeyneb yeğenindekine benzer titremelerle sarsılmaya başlamıştı. Biliyordu ki, Vaktin İmamı da Kevser'deki hikmeti bürüdükçe çevresindekileri ışıl ışıl aydınlatacaktı.

Şakaklarından süzülüp sadrını yıkayan o soğuk terler, aylardır hazırlanmaya çalıştığı azim anı muştularken niyazı adım adım ilerliyordu:

"Ey Rabbim!
Göğsümü açıp sadrımı genişlet ve işimi kolaylaştır.
Dilimdeki ukdeyi çöz!"

Bu esnada Hüseyin ikinci rekât için doğrulmuştu ve açıktan açığa Fâtiha Suresini okumaktaydı: *"Hamd Âlemlerin Rabbi olan Rahman, Rahîm ve Din Gününün sahibi Allah'adır. Yalnız Sana ibadet eder ve yalnız Senden yardım dileriz. Bizi doğru yol üzere kıl! Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet, gazaba uğrayanların ve delalete düşenlerinkine değil..."*

İlk rekâtta kelimeleri birebir anlamlarıyla düşünen muhsin gönüllere bu kez başka manalar doğmaktaydı. Birinci cümlede Allah Birleniyordu. Burada Tevhidin unsurları vardı. Âlemlerin Rabbi olan Allah, Rahman ve Rahîm olarak tanıtılıyor, vakti geldiğinde hesap soracağı ikrar ediliyordu. Üstelik Birlenen Allah'a karşı kulun görevi de belliydi: Hamdetmek...

Şükür, kavuşulan nimetlere karşıydı. Oysa hamd verilmeyenleri de kapsıyordu. Hamd eden kul, varlığından haberdar olamadığı ve tatmadığı nimetler için bile Rabbine şükrandaydı. Hâliyle hamd etmek, idrakine varılacak nimetlerin ve Rabbin yüceliğine şahit oluşun yolunu da açıyordu. Nitekim surenin adı Fâtiha'ydı ya, kelime "açılış" demekti. Seçebilenler için hakikatin anahtarını işaret ediyordu. Tıpkı *"Oku!"* emrine muhatap kulun Kerim ve Yaratıcı Rabbe muhtaç olmasındaki gibi...

Surenin ikinci cümlesindeyse "biz" vardı. *"Ederiz"* ve *"dileriz"* diyen kulların fiilde ve muratta cem olması, seçebilen muhsinleri kullukta ve yardım istemede Tek olanın huzurunda Birleştiriyordu. Üstelik surenin geri kalanında cem olmuş kulların Tek olan Allah'tan niyazları vardı: *"Bizi sırat-ı müstakim üzere kıl!"*

Hep beraber "âmin" dediklerinde, Hüseyin rekâtın zammi suresine geçmişti. Resûlullah'ın Kitabın üçte biri hükmünde bildirdiği İhlâs'ı okuyordu. *"De ki, O Allah Birdir. Her varlığa ihtiyacını veren ama Kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah, Sameddir. Doğurmamış ve doğurulmamıştır. Ve hiçbir şey O'na denk olamaz."*

Fâtiha'da Allah'ın Tekliğini ve kulların cem oluşunu seçen muhsinler burada yer alan *"de ki"* hitabı nedeniyle ayrı ayrı fertler olarak da O'nun Tekliğini ilan ediyorlardı.

Rükûya eğilip "Sübhâne Rabbiy'el-Azîm" derken, "Ey Büyük Rabbim! Seni tüm eksikliklerden tenzih ederim" ikrarındaydılar. Doğruldukları esnada söyledikleri "Semi'Allah-ulümen hamideh" Allah'ın Kendisine hamd edenleri işittiğini belirtiyordu. Bu duyuluşa şahit miydiler?.. Israrları bunu gösteriyordu: "Rabbena lekel hamd!"

Secdeye kapandıklarında, göklerin ve yerin Rabbine en yakın andaydılar. Azîm Rab, bu kez "Rabbiy'el-Âla" olmuştu. "Ey Yüce Rabbim! Seni tüm eksikliklerden tenzih ederim!"

Oturdukları esnada Nebilere, Evlatlarına ve bağlılarına hayır ve bereket diliyorlardı. "Es-selâm'u aleykum ve rahmetullah" diyerek namazlarını tamamladıklarında, aralarında bulunan Kûfe leşkeri öbek öbek uzaklaşmaya başlamıştı. Herkes eski saflarına dönerken, bekleşen dokuz Kûfeli dikkatleri çekecekti. İçlerinde Habib'in kardeşlerinden de biri vardı. Ayağa kalkmıştı. Kendisi ve arkadaşları adına Resûl'ün Oğlu'ndan af diliyordu. Fâtiha'daki gibi, delalete düşenlerin yolundan sıyrılıp sırat-ı müstakîme yönelmek arzusundalardı. Bu son namaz onlar için de Kevser ve Kurban arasındaki salat olmuştu.

Cuma Namazını bozulan safları tamir bahanesi sayanlar şimdi daha da öfkeliydiler. Şimr ile Ömer bin Saad birbirlerini suçlarken Ribi girdi aralarına. Leşkerin gözü önünde komutanların tartışması abesti. "Kendinize gelin!.." diyordu. Bir an evvel mübarezeyi kaldığı yerden başlatmaları lazımdı. Ömer kendi önerisini de ekledi: "Bir kısım leşker meydanda çatışırken, birileri de arkadan çadırlara saldıracak!"

O taraftaki alevlerin sönmekte olduğunu da işaret ediyordu. Namazdan önce kendilerine engel olan yoğun sis, şimdi usul usul dağılmaktaydı.

Düşman saflardaki hareketlilik dikkatini çekince, Hüseyin yârenlerini ikiye ayırmıştı. Başlarında Ali Ekber'in olduğu bazı muhsinleri çadırlara yönlendirdiğinde, oradaki kadın ve çocuk-

ların hemen tahliye edilmelerini istemişti. Biricik istisnayla! Zeyneb ve Ali Evsad her şeye rağmen dışarıya çıkmamalıydılar.

Mübareze için kendisi ve kardeşi adına Hüseyin'den izin alan Habib, hâlâ düşman safta olan büyük oğlunu ve diğer üç kardeşini görebilmenin derdindeydi. Binlerce leşkerin arasında onları seçemeyince, ismen hitap etmeye başladı. Nihayet kardeşlerinden ikisi saflardan sıyrılıp öne çıktığında, "Kendinize gelin!" diye sesleniyordu:

"Kûfe'deki mal ve evlatlarınızın akıbetinden korkmak, Allah'tan korkmaktan daha mı çetin? Bedevilere yapılan ikazı hatırlayın! *Onların geride kalanları diyecekler ki, bizi mallarımız ve evlatlarımız alıkoydu, Allah'tan bizi bağışlamasını iste. Onlar kalplerinde olmayanı dilleriyle söylerler.*"

Habib için iş artık son raddesindeydi. Nefsine en ağır gelen teklife geçiyordu: "Dilim kalbimdeki sözü söyler. Batılı hakka tercih eden babamın oğlu bile olsa çıksın karşıma!"

Dört kardeş arasında yaşanabilecek ikiye iki mübareze fikri Ömer'i bile şaşırtmıştı. Bir taraftaki inanç ve arzunun diğer tarafta olmamasını mı dert edinecekti, yoksa gerideki leşkerin galeyana gelmesinden mi çekinecekti, bunalmıştı iyice. Uzaktan uzağa yayını gerip nefesini tutmaya başladı. İki parmağı arasındaki oku bıraktığında, Habib'in boynu kanlar içerisindeydi. Merakla dönüp leşkerine baktı. Kendi safındaki kardeşleri, Habib için ne yapacaklardı? Onların öylesine kalakaldığını görerek sevinmişti. Emrindeki leşker öz kardeşleri için bile tepki veremiyordu. Yitik güvenini yeniden elde ettiği için önü sıra duran askerlerine eskisine nazaran daha gür nidalarla, "Saldırın!" diye emretti. Otuz leşker emre itaatle ilerlemeye başlayınca, onları karşılamaya henüz Hüseyin'e katılan Kûfeliler çıkmışlardı. İşlerin yolunda gittiğini gören Ömer, tekli ve ikili mübarezelerin yerine sayıca şimdilik az da olsa toplu kıtalleşmelerin başladığını görüyordu. Hazır bir coşku yakalamışken arkasını da getirmek arzusundaydı. Şimr'e bak-

mıştı. Onun da meydana birilerini sürmesini istiyordu. Nitekim Şimr de otuz adamını yollayacaktı.

Muhsinler meydandaki yârenlerinin düşmana nispetle beşe bir bile olmadığını görüyorlardı. Şehid Kays'ın babası Musahhar öne atılıp, "Sıra bizde!" deyiverdi. Hâşimî olmayan Hicâzlıları kastetmişti.

Meydandaki sekseni aşkın insan göğüs göğse kıtalleşirken, Abbas'ın gözü berideydi şimdi. Başlarında Şebes'in olduğu süvariler Ali Ekber ve yoldaşlarının direnişine rağmen hendekleri aşmaya başlamışlardı.

Arş Çadırının etrafında kıyametler koparken Zeyneb kâh yeğenlerinin sesini duyuyordu, kâh Kûfe leşkerlerinin. Rüzgârla aralanan perdedense sadece Hüseyin'in olduğu tarafı görebiliyordu. Abisinin önü sıra düzinelerce insan birbirlerini boğazlıyor, kollar kesilip gövdeler başsız kalıyordu. Yeğeni yine bir an ferlenip gözünü açtığında, bu kez hiçbir şey sormaksızın doğrulmaya çalışmıştı. Ona Hüseyin'in emrini hatırlatmasına rağmen, Ali Evsad kılıcını soruyordu. Dışarıdaki kıyamete gönlünü kapatabilmesi mümkün müydü? Çıkıp refiklerine katılmak arzusundaydı.

"Yapma!.." deyiverdi Zeyneb... "Sen Haydar'ın Torunusun. Gözünde diken, boğazında kemik olduğu hâlde sabredenin evladısın. Kalkma!.."

Bir yandan da elleriyle omzuna bastırarak onu engellemeye çalışıyordu, ta ki yeniden baygın düşene dek...

Kûfeli askerler hendekleri aşıp çadırları yakmaya başlayınca, Ali Ekber, amcası Câfer ve Müctebâ oğlu Ebûbekir ile birlikte diğer süvarileri bırakıp onların üzerine yürümüştü. Kimini atıyla birlikte deviriyorlar, kimini geri çekilmeye zorluyorlardı. Beş yaşındaki Hacer, annesinin elinden kurtulur kurtulmaz babası Ali Ekber'e doğru koşturunca, Atike'nin canı kurumuştu bir anda. Kafası koparılmış kuş gibi şuursuzca çırpınarak uçarken yavrusunun üzerine doğru koşturan süvarileri fark etti bu kez. Hacer de gör-

müştü onları. Minik yüreğini bürüyen korkular içerisinde, "Baba, baba!" diyerek ardı ardına çığlıklar koyuveriyordu. Ali Ekber karşısındaki piyadeleri bırakıp o tarafa atılmıştı şimdi de. Haydar-ı Kerrar'ın torunu önüne çıkan leşkeri sağa sola savura savura ilerlerken, onun peşi sıra gelen çığlıklar, naralar ve kılıç sesleri ta Kerbelâ Arşına uzanmaktaydı. Dua edenler bile kendi sözlerini duyamazken tek bir şeyden emindiler. Allah bu durumu görüyor ve işitiyordu. Şahit oldukları karşısında Ümmü Gülsüm'ün ahı dalga dalga semaya yayılacaktı:

"Ey Dedem ümmeti! Neden böyle olduk?"

Ali Ekber ve diğer muhsinler çadırlar bölgesini nihayet leşkerden temizleyebildiğinde, Ümmü Gülsüm, Resûl'ün, "En acı günümdür!.." diyerek andığı olayı hatırlamıştı. Ne Uhud'du bu, ne de diğer şehitlerin günü...

Resûlullah hidayetleri için uğraştığı insanlarca Taif'te taşa tutulduğu anı en acı vakti bellemişti. O gün Cebrail gelmiş ve "Ey Allah'ın Elçisi! Dile, tüm beldenin altını üstüne getireyim!.." demişti. Buna razı olamayan Âlemlerin Rahmeti o günden sonra nasıl bir zulüm tadarsa tatsın, gönlünü daraltmamaya uğraşmıştı. Şu an Dedelerinin sünnetince insanları Hakk'a çağıranlar, Taif'teki mihnetin misliyle karşılaşmaktaydılar ya, Resûl'ün Ciğerparesi için için yakarıyordu: "Allah'ım, affeyle!"

Etrafındaki tüm kadınları tek tek uyarmıştı. Kimse âh-ı figan eyleyip Hüseyin'in gönlünü daraltmamalıydı. Bunu sadece abisini rahat ettirmek için istemediğini akıl ve izan sahipleri anlayabiliyorlardı. Arş Çadırındaki duaya şimdi onlar da ortaktılar:

"Ey Rabbim! Göğsümü açıp sadrımı genişlet ve işimi kolaylaştır."

Ali Ekber sağlam kalabilen çadırlardan birine tüm kadın ve çocukları yerleştirdikten sonra, nöbetçi olarak hendeklerin önüne birilerini bırakıp gerisin geri babasının yanına dönmüştü. Gelir gelmez yerde yatan yoldaşlarını gördü. Tüm Kûfeli dostlar ve Hâşimî olmayan Hicâzlılar şehit düşmüşlerdi. Ömer bin Saad bunu fırsat bilip seslendi:

"Ey Hüseyin!.. Gördüğümü görüyorsun, söyleyeceklerimi de biliyorsun. İstedim ki, bir kez daha düşün! Teslim olmazsan sıra ailene de gelecek. Sana benden mühlet. Biraz sonra kararını yeniden soracağım."

Hüseyin henüz hiçbir şey söylememişken, Müslim bin Akil'in büyük oğlu Abdurrahman öne atılmıştı. Evlâd-ı Resûl adına şehit edilen babasını hayırla yâd ettikten sonra, "Rabbim ona lütfettiğini bizden esirgemesin!" deyiverdi. Amcaları, kardeşleri ve amcazadeleri de aynı fikirdeydiler. Azimet sahibi bu on bir yiğit, İmam Hüseyin'le tek tek vedalaşıp er meydanına yürürken karşılarına hâlâ birilerinin çıkmakta olduğunu gören Ömer, "Saldırın!" demişti askerlerine. Kan aktıkça vicdanların uyanıp zulme karşı çıkılması gerekirken vahşet olağanlaşıyor muydu, Kûfe leşkeri gittikçe pervasızlaşmaktaydı. Oklar ve mızraklarla yaraladıkları Akiloğullarını teker teker kıstırıp aman dilemeye zorluyorlar, onlar direndikçe kollarını ve bacaklarını kesiyorlardı. Hesapları basitti. Hüseyin'i terk etmeye razı bir kişi bile bulsalar, "Yârenleri onun haksız olduğunu kabul etti!.." diyerek kendi ihanetlerine de kılıf bulacaklardı. Resûlullah'a aylarca boykot uygulayarak O ve Ashabıyla alışverişi kati surette kesen ve yakaladıkları Müslümanları koca koca kayalar altında inim inim inleten Mekke müşrikleri bile gözlerini bu kadar karartamamışlardı.

Abbas'ı en çok kahreden durum, Cuma namazında Hüseyin'in arkasında saf tutan yüzlerce askerin şu an kıpırtısız şekilde yaşananları izleyebilmeleriydi. Zulüm karşısında hiçbir şey yapmaksızın durmak, tarafsızlık olamazdı. Resûlullah'ın buyurduğu gibi, haksızlık karşısında tutulan el ve susan dil şeytandandı ya, içlerinin sadece yanması onları bu zulme ortak kılınmaktan kurtaramayacaktı. Bunca vahşet ortasında kılıçları zalimlere yönelmeyenlerle de en az zalimlerle olduğunca hesaplaşacaklardı.

Aradan bir saat bile geçmemişti ki, artık Akiloğullarından da kimsecikler kalmamıştı ortada. Her biri Rabbinden bir murat üzere yatmaktaydılar. Şehitler meydandan kaldırılıp çadırlara

doğru taşınırken kadınlar kâh düşmana cesaret vermemek için, kâh Hüseyin'i darlandırmamak saikiyle yutkundukları ahlarını daha fazla içlerinde tutamamışlardı. Kimi dizlerine vurup ağlarken bir dem durulup "Allah'ım affeyle! Senden gelen Sana döndü" diyerek sinesine taş basmaya çalışıyor, kimi bu işin daha ne kadar hadsizleşebileceğinin haşyetiyle niyazlara sığınıyordu.

Hüseyin diğerleriyle oyalanamadan doğrudan doğruya gelini -ve yeğeni- Atike'ye sarılmıştı. Misk kokulu göğse baş koyan Atike daha üç hafta evvel babasının şehadet haberini almışken, şimdi de gözleri önünde kardeşleri, amcaları ve amcazadelerinin katledilişlerine tanık olmanın feryadındaydı. İmam'ın ellerini öperken, "Rabbim bizleri daha büyük acılardan korusun!" diyordu ki, oğlunun inleyişlerini duyuverdi. Hamza su istiyordu. Kerbelâ ufkunun kızıllığı semadan şu yavrucağın yüzüne inmişti âdeta. Yanakları ateş parçasıydı. Yineleye yineleye "Su" diyordu, Hakk aşığı gönüllerin "Hû" deyişince...

Evet!.. Bir yudum suydu muradı. Atike çölden beter yanmış bir sineyle üç yaşındaki oğlunu izlerken, Ümmü Gülsüm araya girip onu ve ablası Hacer'i uzaklaştırmaya çalışıyordu. Dilindeyse aynı niyaz vardı hâlâ:

"*Ey Rabbim! Göğsümü açıp sadrımı genişlet ve işimi kolaylaştır.*"

Hüseyin, Atike'yi son bir kez omuzlarından kavrayıp bıraktıktan sonra, o ana dek şehit düşen biri kadın elli altı yâranı için, "Rabbimin indinde onlar diridirler!.." demişti. Kuran'ın Sesi bir kez daha hatırlatıyordu:

"*Ey İnananlar! Sabır ve niyazla Allah'tan yardım dileyin. Allah muhakkak sabredenlerle beraberdir. Ve Allah yolunda katledilenlere ölüdürler, demeyin. Bilakis onlar diridirler ama siz bunu hissedemezsiniz. Andolsun, sizi korkuyla, açlıkla ve mallardan, canlardan, ürünlerden azaltmayla sınarız. Sen sabırlı davrananları müjdele! Başlarına bir musibet geldiğinde, onlar, 'Biz Allah'a aitiz ve O'na döneceğiz!' derler. İşte onlar için Rablerinden salavat ve rahmet vardır. Doğru yola iletilenler de onlardır. Safa ile Merve şüphesiz Allah'ın nişanelerindendir.*"

Hüseyin, Hak Kelamına mim koyup yârenlerinin yanına döndüğünde, Ömer bin Saad cevap istiyordu: "Neye karar verdiniz? Biat edecek misiniz?"

Sıka sıka mosmor ettiği avuçlarını yukarı doğru kaldıran Abbas, babasının oğluydu ya, boğazında kemik, gözünde diken olduğu hâlde, "Su!" diye seslenmişti... "Yavrularımız susuzluktan kırılmak üzereler. Dileğimiz onlar için Fırat'tan su almak..."

Ömer henüz cevap veremeden Ezdi adından biri öne sürdü atını. Yanı başındaki kırbayı yukarı kaldırıp bağını çözdü. Suyu damla damla Kerbelâ arzına dökerken, "Aradığınız bu mudur?.." diyordu... "İyice bakın! O sizin için çölün serabıdır ve bulutlar katına çekilmiştir. Ona ancak göğe merdiven dayayıp ulaşabilirsiniz. Vallahi siz susuz olarak ölünceye dek size bunun zerresi bile yok."

Hüseyin bu esnada berideki leşkeri takip ediyordu. Vicdanı uyanan kimsecikler yok muydu? Ellerini yüzlerine kapayan binlerce asker için, "Yazık!" deyiverdi içten içe... "Yazık o ellere! Zalimi zulmünden men edeceğine, gözleri şahitlikten etmekte..."

Ömer geride sadece Âl-i Hüseyin kaldığı için kendince bir tedbir gözeterek tüm komutanlarından ayrı ayrı asker istiyordu. Tıpkı Resûlullah'ı şehit etmeye çabalayan müşriklerin her aileden birer suikastçı seçmiş olmaları gibi...

Yaşça Abbas'ın bir küçüğü olan Câfer de fark etmişti bunu. O gün Resûl'ü kendi evinde katletmeyi arzu edenlerin karşısına Ali'yyel-Murteza'nın çıkması misal, bugün de Âl-i Resûl'e kastedenler önce İmam Ali oğullarıyla karşılaşmalıydılar. Hüseyin'in yanına gelmişti.

"Ey Resûl'ün Oğlu! Yârenlerimiz Hakk'a kavuştular. Ben ve beş kardeşim de aynını dileriz."

Sözün sonunda gözleri diğer abisi Abbas'a uzanmıştı. Kerbelâ'ya baba bir sekiz erkek kardeş olarak gelmişlerdi ya, az evvel "ben ve beş kardeşim" derken Abbas'ı hariç tutmak istediğini anlatabilmişti. O, babalarından vasiyetle, son nefesine dek Hüseyin'le birlikte olmalıydı.

Abbas kâh yanı başındaki abisi Hüseyin'i izliyor, kâh meydana yürümekte olan altı kardeşine bakıyordu. Sağ adımı İmam'la kalırken, solu öne düşüp diğerlerine katılmak arzusundaydı. Fokur fokur kaynıyordu. Göklerin ve yerin Rabbi olan Allah, birçok kardeş nasip ettiği kulunu bununla mı imtihan edecekti? Kızgın ocaklarda Zülfikâr döven kılıç ustasının Celîl eli haşin darbelerle tepesindeydi işte!..

Altı kardeş, babalarının cenk edişini hatırlatmak istercesine düzinelerce leşkerin arasına hışımla dalarken, Haydar-ı Kerrar'ın on iki eli tek tek zalimlerin yakasına yapışmaktaydı. Hayber'de kale kapısını yerinden oynatan omuzlar, aynıyla yürek titretiyordu yine. Her biri beş altı leşkerin arasında kaybolmaya başladıklarında, Kerbelâ arzına ilk düşen Osman olacaktı. Boynundan giren mızrak onu da ebed zaman dirilerinin arasına sokmuştu. Abbas kardeşlerin en küçüğünü toprağa uzanmış görünce, belli belirsiz bir gayretle yutkunmaya çalışıyordu ki, Abdullah ve Ebûbekir'in de yıkıldıklarını görüverdi. Resûl Vasisi Haydar-ı Kerrar'ın diğer oğulları da birer birer devriliyorlardı toprağa. Atik'i, Câfer izlemişti, onu ise Muhammed Asgar...

Kiminin gövdesi yarılmıştı Hamza misal, kiminin kolları kesilmişti Câfer-i Tayyar gibi...

Abbas hâlâ Hüseyin'in yanındaydı. Bir an dönüp beriye baktığında, kız kardeşleri Ümmü Gülsüm, Sâfiye ve Ümmü Hâni'yi görüverdi. Tüm arz ve arş "kardaş" diyerek mi ağlıyordu. Soluğu kesilmişti Abbas'ın. Ciğerlerinde bulduğu azıcık nefesle Rabbine niyazdaydı:

"Göğsümü açıp sadrımı genişlet ve işimi kolaylaştır."

İmam Ali oğullarına ait kanlı bedenler meydandan toplanırken -Zeyneb'in oğlu- Muhammed ıztırarla Vaktin Hüccetini izliyordu. Ondan beride kalmaya dayanamazdı. Kardeşleri Avn ve Huseyn'in ellerinden tutarak meydana yürümeye başladı. Yaşları yirmi ile otuz arasında değişen üç yiğit, anneleriyle bile vedalaşmaksızın meydana ilerlerken, en küçükleri olan Huseyn'in göz-

leri Arş Çadırındaydı. İçerisi karanlık olduğundan annesini seçememişti ama onun kendilerini görebildiğini hissediyordu. "Aaah anacığım! Hakkını helal et!" derken kılıcının kabzasını daha bir sıkı kavramıştı.

Kılıçlar hınçla inip kalkanlar dövülmeye başladığında, Zeyneb bir eli kalbinin üzerinde, içi titreyerek oğullarını izliyordu. Parmaklarını ısıra ısıra çürütmüşken, az sonra Muhammed'in boynuna saplanan ok Zeyneb'in şah damarını kesecekti. Hüseyn'in omzuna giren mızrak annesinin de sadrını parçalıyordu. Avn'ın değil, Zeyneb'in yüzünü kana buladıklarında secdeye kapanmıştı Seyyide. Gözlerinin önünde annesi vardı, Anneler Annesi...

"Ey Fâtımatü'z-Zehra!.. Kızın sana benzedi. Yerler ve gökler yıkılırken, o Ali'nin yanında."

Dönüp yeğenine bakmıştı bir an. Arzın ve arşın mihnetleri ilmek ilmek aynı noktaya bağlanırken, "Aaah anacığım!" deyiverdi... "Sen biliyordun!.."

Bu esnada Ömer yine meydana atılmıştı: "Ey Hüseyin!.. Size mühlet veririm. Beraber ölülerimizi defnettikten sonra Kûfe'ye gideriz. Vali Ubeydullah'a hatadan döndüğünü iletirsin. Sana zor geliyorsa, bunu senin adına ben söyleyeyim."

Cevap Ali Ekber'den gelmişti:

"Irmağa dalan kişiye elbisesi yük olur!"

Ağırlıklarından kurtulmak için meydana yürümeye başladığında amcazadeleri Ebûbekir, Kasım ve Abdullah da sağlı sollu yanındaydılar. O anın Nâtık'ul-Kuran'ı üç kardeşin en küçüğüydü. Ayetler henüz iniyormuşçasına kâh karşısındakileri gösteriyordu, kâh yerde yatanları...

"Müminler güç birliği yapan düşmanlarını gördükleri zaman korkuya kapılmaksızın dediler ki, 'Bu, Allah ve Resûlü'nün bize haber verdiği şeydir. Allah ve Resûlü doğru söylemiştir.' Bu durum onların yalnızca imanlarını ve teslimiyetlerini arttırdı. Müminlerden öyle erler var ki, Allah ile yaptıkları ahde sadakat gösterirler. İşte

onlardan kimi canı bahasına adağını yerine getirdi, kimi de sırasını beklemekte. Onlar hiçbir surette ahitlerini değiştirmediler."

Meydanın orta yerindeki Mercan ve İnciler kızılla ak oluvermişlerdi. Sancak misal dalgalanan dört Feta, düşmanlarının gücü yerine sadece ama sadece Allah'ı yüceltiyor olmalarıyla En Büyük Olanın deliliydiler. Ümmü Gülsüm yeğenlerini izlerken yarınlara uzanmıştı. Habîbullah'ın kuzuları -ille de henüz on ikisinde olan Kasım- neyle suçlanıp bu muameleye reva görülmekteydi. Onlara yönelen kılıçlar, mızraklar ve oklar Hesap Günü dile getirilmeyecekler miydi? Bu insanlar Rûz-ı Mahşer'de Resûl'ün yüzüne bakmayacaklarını mı sanıyorlardı? Gayrı onlar için "Allah'ım affeyle!" demeye güç yetiremezdi. Herkese ve her şeye hak ettiğini veren Mutlak Âdil'e sığınırken, sarsıla sarsıla, "Allah'ım, hepsinden davacıyım!.." diyordu.

Abdullah'ın karnını yarıp organlarını dışarı salanlardan da, Ebubekir'in boynunu uçurup Kasım'ın göğsüne tekrar ve tekrar mızraklarını saplayanlardan da davacıydı. Resûl Ciğerparelerini susuzlukla kavuranlardan da, onları buraya kadar çağırıp terk edenlerden de hakkını isteyecekti.

Mücteba kızı Fatıma gözlerinin önünde peşpeşe doğrananları izlerken, önce ninesi Betül gibi yutkunmayı denemiş ama sonunda, "Kardaaaşşş!" diyerek ahını salmıştı semaya...

"Kardaş! Kardaş! Yandım kardaaaş!.."

Üç inciden sonra geriye Ali Ekber kalmıştı. O kurak beldelere inen rahmetlerden biriydi ya, gövdesi oklar ve mızraklarla delik deşikken bile burada boy verip yeşermek için derinlere kök salan devasa ağaçlar misali dimdik olmak azmindeydi. Oysa göğüs kafesine çektiği son nefesle birlikte, arzdaki mesafelerin kaybolduğuna şahitti. Dedesi İmam Ali, Necef'ten Kerbelâ'ya bakıyordu. Ninesi Fâtımatü'z-Zehra ve amcası İmam Müctebâ, Medine'den Âl-i Resûl'ü izlemekteydiler... Ve Habîbullah...

Allah'ın En Sevgili Kulu Ravza-ı Mutahhara'dan ağuşunu açmıştı. Kanlar içerisindeki Kerbelâ Evlatlarına, "Gelin!.." diyordu... "Gelin, selam olsun size Ey Şüheda!"

Devamında Ceddinin sesinden Kuran'daki muştuyu işitiyordu: "*Ey mutlak huzura erip sonunda tatmin bulan nefis! Rabbinden razı olmuş ve kendisinden razı olunmuş şekilde O'na dön! Seçkin kullarımın arasına karış ve cennetime gir.*"

Ali Ekber bu İlâhî çağrıya aynıyla boyun eğerken, dışarıya saldığı son nefeste Sahibini ve dönüşün makamını ikrar ediyordu: "*İnna lillahi ve inna ileyhi râciun.*"

Önce dizleri üzerine düşüp sonra yüzükoyun toprakla buluştuğunda, cansız teni bile secdedeydi artık.

Abbas kâh önü sıra uzanmış yeğenlerine, kâh Hüseyin'e bakıyordu. Evet!.. Kala kala ikisi vardı artık. Şehitleri düştükleri yerden kaldırma sırası kendilerindeydi. Hüseyin yeğenlerinin en küçüğü olan Kasım'ı kucaklamıştı. Onun kızıla boyanmış boynuna sarılırken, "Ey Amcasının Abisi!" deyiverdi... "Babana ve Ceddimize selam ilet! Yakub'un Yusuf'a yandığınca özledim ve özlendim. Yeryüzü dar geliyor bana!.."

Tekrar meydana döndüklerinde Abbas yeğeni Ebûbekir'i, Hüseyin'se büyük oğlu Ali Ekber'i omuzlamıştı. Onları da çadırların olduğu kısma indirdiklerinde, Atike'nin ahı yedi kat semayı dolaşıyordu. En son olarak erini, iki evladının babasını da Hakk'a uğurlamıştı ya, gayrı yavrularının elini bile tutamaz hâldeydi.

Hacer ağlaya sızlaya babasının baş ucuna oturmuştu... Bir yandan da onun yüzündeki kanları silmeye uğraşıyordu. Eline geçen ne varsa Ali Ekber'in kanayan yaralarının üzerine koyuyor, "Seni iyileştireceğim baba, üzülme!.." diyordu.

Onun ardı sıra Hamza da gelmişti. Bir Müctebâ oğullarına bakıyor, bir babasını izliyor ama hiçbirinin yanına gidemiyordu. Üç yaşın anlam verememezliğiyle annesine sokulduğunda, "Ağlama!.." diyebilmişti sadece... "Ağlama, anne!"

Mercan'ın Fatıması, abisinin kanlı bedenini bırakıp yeğenine sarılıverdi hemen. Hamza'ya kol kanat gererken, "Allah bizimledir!" diyerek babasına bakmıştı. Hüseyin'in yaşaran gözlerini fark eder etmez ona doğru koşturdu. Ümmü Gülsüm'ün gayrı taşıyamadığı o sancağı mı üstlenmişti, "Gönlünü daraltma, babacığım!" diyordu... "Sen Taif'teki Resûl'ün Oğlusun. Ah etme!.."

Abbas keskin bakışlarla abisini takip etmekteyken, paçasından tutup kendisini sarsan o minicik ellerle birlikte yeni baştan can vermek üzereydi. "Su, su!" diye inleyen Hacer bu kez kavrulmuş ciğerlerini serinletebilmek için değil, babasının kanlı yüzünü yıkamak için su istiyordu.

Evet!.. Bir avuç suydu muradı...

En celalli hâliyle doğrulmuştu Abbas. Gözleri ateş saçarak atına binmek üzereydi ki, Sukeyne kolunu tuttu. "Gitme!.." diye yalvarıyordu... "Gitme, amca! Sana da kıyacaklar."

Oysa Abbas'ın gözleri Hacer'deydi hâlâ. Kulakları sadece onun "Su" diye inleyişini duyabiliyordu. Beş-altı adım mesafeden Hüseyin'e bakarken ruhsat istemişti. Gayrı duramazdı... Durmayacaktı.

Doludizgin Fırat'a doğru indiğinde, onu nehir kenarında gören leşkerler ne olduğunu fark edememişlerdi henüz. Her kafadan ayrı bir ses çıkıyordu. Kimi, "Hüseyin teslim oldu, Ömer bin Saad su almalarına izin vermiş!.." diyordu. Kimi de haberi teyit etme derdiyle komutanlarına ulak çıkartmıştı. Buna rağmen kendisine engel olmaya çalışan üç-beş askeri aşabilen Abbas Fırat'taydı nihayet. Nice kurak beldelere, kurda kuşa, börtü böceğe rahmet taşıyan nehir tüm serinliğiyle karşısındaydı işte!

Doru at göğsünü şişire şişire nehirden içerken, Abbas da kırbaları doldurmaya başlamıştı. Boğazını o serin suyla ıslatmak için avuçlarını dudaklarına götürecekken, iki kolu da aynı anda yanlarına düşüverdi. Islak bir mendile bile hasret kundaklık bebeler varken, onlardan önce içini serinletebilir miydi? Gönlündeki bir ses Talut'u ve adamlarını hatırlatmıştı. Kitap onlara bir

avuçtan fazlasının yasak edildiğini söylüyordu. Buraya kadar gelmişken ellerinin arasındakini pekâlâ içebilirdi. Hâlbuki Resûlullah, "Beni ve evladımı kendinizden ve ailenizden daha fazla sevmedikçe iman etmiş sayılmazsınız!.." buyurmuştu. Azim Günün Şah-ı Vefâsı izne meyledemezdi. İtret-i Resûl içmeden o suya dokunmayacaktı. Yanında getirdiği kırbaları henüz doldurmuştu ki, leşkerin nehir boyunca sıralanmış olduğunu fark etti.

Kırbaları koltuğunun altına alıp atının üzerine çıktığında, kendisine doğru fırlatılan oklardan korunmak için diğer eliyle de kalkanını kaldırmıştı. Dörtnala koşturuyordu şimdi. Kuruyup yarılmış kursakların nasibini gözünden bile sakınmışken, atı tökezlemeye başladı. Sağrısından ve göğsünden vurulan hayvancağız üç-beş adım sonra devrildiğinde, Abbas bir elinde kırbalar, diğerinde kılıcıyla bir başına koşuyordu artık. Gönlündeki yegâne kaygı, suyu salimen yetiştirebilmekti. Bu koşu Safa ile Merve arasındaki hervelelerin en azimi miydi, suyu bulmak için değil de korumak için uğraşıyordu.

Karşısına çıkan beş-altı kişiyi daha aşabilmiş, omzundan giren bir okla sarsılmış ama yine de koşmaya devam etmişti. O tepeciği aşabildiğinde, çadır halkına kırbaları fırlatacak, "Amcanız sözünü tuttu!.." diyecekti. Lakin çevresini kuşatan askerler oklar ve mızraklarla hep beraber hücumdaydılar şimdi. Üzerinde yirmiden fazla yara bulunan Haydar'ın Oğlu dizleri üzerine çökmüş hâlde gövdesini tulumlara siper etmişken, bir leşker arkasından yanaşıp kılıcını hınçla indirdiğinde sol kolu omuz hizasından kopmuştu. Rabbinden dirayet isteyerek son bir savletle ayağa kalkabildiğinde, gayrı kim nereden hamle ediyordu, farkında bile değildi. Feryadını ancak tulumlar da en az kendisi kadar delik deşik olunca koyuverecekti. Götürülecek su kalmamıştı ya, ayağa kalkabilmenin biricik anlamı Hüseyin'i son kez görebilmekti. Henüz ikinci adımını bile atamamışken şah damarına saplanan son okla birlikte bir daha kalkamamak üzere toprağa yığılıverdi.

Evet!.. Bir sancak daha düşmüştü Kerbelâ arzına. Haydar-ı Kerrar'ın Oğlu son nefeslerini aldığını sezmişti. Alnından süzülen kanların kapattığı ela gözlerini belli belirsiz aralayabilirken, aralarında bir ahit varmışçasına Kevser'i gözlüyordu. Uyuyabildiği son gece, rüyada görünen yegâne insandaydı gönlü...

"Ey Betül!.. Neredesin? Bana da, 'Oğlum' diyecek misin?"

Alnı kendiliğinden toprağa uzanmıştı. Üç gündür teyemmüm ettiği yüzünü nihayet kanla da yıkamışken, secdedeydi son kez. Yalvarıyordu.

"Ey Fatımatü'z-Zehra! Bana da 'Oğlum' diyecek misin?"

Hüseyin'in koşarak gelmekte olduğunu gören askerler kenara çekildiklerinden, iki kardeş baş başaydılar şimdi. Kırk beş yıllık ömrünce ilk kez Hüseyin'e, "Resûl'ün Oğlu" diyerek hitap etmek yerine, "Abiciğim" kelimesini seçmişti.

"Hakkını helal et, ağabey!.. Suyu getiremedim!.."

Oysa gelmişti o su. Tıpkı rüyada gördüğü şekilde Betül'ün elinden kana kana Kevser içerken, ciğerlerine çektiği son nefes sadrında hapsolacaktı.

Hüseyin kolları arasındaki kanlı tene sımsıkı sarılmıştı. "Kardaş!.." diyordu... "Kardaş... Babam babandır, annemse annen! Dedemize selam ilet!.."

İtretin kollarında can veren Alemdar, Vefa ve Rabbe aidiyet Sancağını tüm izzetiyle taşıyanlardandı. Umut Kapısıydı o. Kendinden ve ailesinden ziyade, Resûl'ü ve Âl-i Beyti'ni sevenlerin Betül Evladı olabileceklerinin hüccetiydi.

Hüseyin ayağa kalkınca, etrafındakiler merakla birbirlerini izlemeye başlamışlardı. Bu işin artık bittiğine inanmak istiyorlardı. Celâl Abbas'ın düşüşüyle birlikte, Hüseyin'in beli kırılmış olmalıydı.

Çadırlar tarafına babasının tek başına dönmekte olduğunu gören Sukeyne önce titrek bir sesle, "Amcam nerede?" diye sor-

muş, sonra boynuna sarılıvermişti. Cevap istemiyordu babasından. Biricik muradı, onu kollarının arasında biraz daha fazla tutabilmekti. Lakin Hüseyin kızını alnından öpüp usulca kendisinden uzaklaştıracaktı.

Beş-altı saat içerisinde yetmiş yoldaşını Hakk'a uğurlayan İmam, az sonra kendi canına da kast edileceğini biliyordu ve gönlü bunun da sonrasındaydı. Kundağına sarılı hâlde susuzluktan feryat eden Ali Asgar'ı kucağına alır almaz, Kûfe leşkerine doğru ilerledi. Taş kesilmiş insaflara kollarının arasındaki masum canı gösteriyordu. Ağlamaktan mosmor olmuştu bala...

"Semud halkının başına gelenlerden ibret alın ve bu günahsızın su hakkına riayet edin. Nakatullah'ta insanlar için işaretler var. *Ellerinizle kendinizi ateşe atmayın*!.."

Hüseyin henüz ayeti tamamlarken, yılan gibi tıslayarak gelen bir ok masumun boynuna saplanıverdi. Ali Asgar'ın kundağı kanlar içerisindeydi. Hangi bebek, babasının koynunda boğazlanmıştı? Resûl'ün Oğlu daralmıştı iyice, darlanmıştı. Bal rengi gözlerden süzülen inci misal gözyaşları kavruk toprağa düşerken kâh Cebrail'i gözlüyor, kâh Taif Gününü hatırlıyordu. Gönlünde beliren Kuran'ın Sesi, Kevser ile Kurban arasındaki Niyazdandı:

"*Ey Rabbim! Göğsümü açıp sadrımı genişlet ve işimi kolaylaştır.*"

Aralanan perdeden abisini izliyordu Zeyneb. O da aynı niyaza ortaktı. Ciğerleri Kerbelâ çölünün misliyle yanarken, gönülleri bu yakarışla cem olanlar Sesi Sahibinden duyacaklardı: "*Elem neşrehleke sadrek ve veda'na anke vizrek.*"

"Senin göğsünü açıp sadrını genişletmedik mi?
Belini büken o ağır yükünü üzerinden kaldırmadık mı?
Şanını, zikrini yüceltmedik mi?
İyi bil ki, güçlükle beraber kolaylık da vardır.
Kesinlikle! Zorlukla beraber bir kolaylık vardır.
Öyleyse bir işi bitirirken diğerine koyul
Ve sadece Rabbine yönel!"

Şüphesiz mezkûr ayetin ilk muhatabı üzerine ant içilen Emin Belde Nebisiydi ve Ondan neşet bulan Oğul, Ceddinin Sırlarından bir Sırdı. Hüseyin her bir zerresiyle iman etmişti. Güçlüğün ardı kolaylıktı. Ali Asgar'ı kanlı kundağıyla birlikte diğer şehitlerin yanına bırakıp yalın kılıç meydana ilerliyordu şimdi.

Her can kendi Aşûrâsının derdindeydi yeniden. Ümmü Gülsüm tüm kadın ve çocukları çadırlara sokmaya çalışırken için için kaynamakta olan Sümeyye, oğlu Vehhab'ın kırık kılıcıyla İmam'ın ardınca gitmek arzusundaydı. Oysa Ümmü Gülsüm doğrudan doğruya emrediyordu: "Resûl'ün Oğlu hepimizi çadırlarımızda görmek istiyor."

Kûfe'nin sadık ama bir türlü kabına sığamayan ihtiyar kartalı, gönlü mutmain olamasa bile emre itiraz edemeyecekti. Çadıra girer girmez perdenin önüne yığılıverdi. Olabilecek en yakın noktadan İmam'ı görmek arzusundaydı.

Hüseyin sabahleyin kendisi için kurdurduğu komuta çadırının önünde, arada bir Zülcenah'ı şahlandırarak ikazlarını dillendiriyordu.

"Hatırlayın!.. Allah Kendisini bilip-tanıyacak kul için, '*Yeryüzündeki Halîfemdir*' buyurdu. Sözlerimi iyice belleyin! Hakk'ı bilip-tanıyan ve yeryüzünde O'nun Halîfesi olan kişi, Allah'a verdikleri sözden dönenlere biat etmez, edemez. Zira Allah'ın Halîfesi, yalan söylemeyen, emanetin her türlüsüne hıyanet etmeyen ve sözünde kaim olandır. Gayrı sizi Rabbimin adaletine havale ediyorum."

Putlar kıran Fetaların elince kararlı, onların gönlünce Rabbine dayanıp yönelmiş bir Hanifken, izzetli ve vakur duruşu davasından dönmeyeceğinin deliliydi. O, İbrahim Halilullah için söylenegeldiği üzere, "*Tek başına bir ümmet*" idi. Bütün güzellikleri, iyilikleri ve doğruları kendinde topladığı gibi, cesareti, yiğitliği ve adanmışlığıyla da "*Nice az topluluklar çok olanlara galiptir!*" ayetinin tecelligâhıydı. Meydan okuyordu. Var mıydı, vahyin soluk bulduğu Evin Oğlu'yla kılıç yarıştırmak isteyen? "Hüseyin ben-

dendir, ben de Hüseyin'denim" buyuran Habîbullah'ın canını yakmak isteyen?

"Siz, ey vicdanları, akılları ve nefisleri tutulup Hakk'ın Sözüne kulaklarını tıkayanlar! Varsa içinizde Hesap Gününün dehşetinden çekinmeyen, çıksın karşıma!"

Ömer bin Saad içindeki haşyeti bastırmaya çalışırken askerlerin tepkilerini de merak ediyordu. Kendince islim üzerindeydi. Kimi leşker utançla kararan yüzlerini toprağa indirmişken, kimileri de bu işin uzuyor olmasının huzursuzluğundaydı.

Heveskâr leşkerlerden birine işaret ettiğinde, adam bir elinde kılıç, diğerinde kalkanla atını meydana sürmüştü. Herhangi bir savaşçıyla karşı karşıyaymışçasına Hüseyin'e ne tür azaplar yaşatacağını haykırıyordu.

Gözlerini açar açmaz dışarıdaki sesleri duyan Ali Evsad doğrulup çadırdan çıkmaya yeltenince, Zeyneb yine engellemeye çalışmıştı. "Kalkma..." diyordu. Oysa iş bu raddeye gelmişken Ali Evsad daha fazla o çadırda kalamazdı. Hasta da olsa, teni fersiz de olsa çıkacak ve İmam'ın yanında savaşacaktı. En azından onunla olduğunu gösterecekti. Tam da bu esnada çadırın perdesi aralanıp içeri ikindi güneşi düşmeye başladığında, baba oğul göz göze geliverdiler. Bal rengi bir çift bakış, "Daha fazla kaçamazsın..." diyordu... "Ey oğul! Senin de Aşûrân geldi."

Ali Evsad'ın gözleri bir anda kızıla kesmişti. Hançere boynunu uzatan İsmailcesine teslimiyet içerisindeyken, Zebh-i Azîm'i yalnız mı bırakacaktı? Doğrulmaya uğraştığı esnada babası ikaz etti.

"Unutma! Aslanın oğlu aslansa, çölün dertleriyle dertlenir ve fıtratından kaçamaz."

Ali Evsad da sanki kulağı varken duymazlardandı. Ama onunki gafletten değildi... Sevgidendi, sadâkattendi. Sırtından Ceddinin Hırkasını düşürdüğünü bile fark etmeksizin yine de hareketlenmişti ki, elli iki yıl önce Beytullah'ın duvarlarında yankı bulan ses aynıyla tekrarlanıyordu.

"Ey Ali! Emir, edepten üstündür."

Bu söz ilk olarak Kâbe'deki putları kırarken Resûlullah'ın sırtına çıkmaktan hayâ eden İmam Ali'ye söylenmişti. Ancak muhataplar farklı olsa da, hükmü bakiydi. Allah'ın muradı uğruna istenen her ne olursa olsun ona uymak edepten aşkındı. Canına zül de gelse, kişinin içi de titrese emir gerçekleştirilecekti.

Gerisin geri dışarı çıkan Hüseyin kendisine doğru yaklaşan savaşçıya, "Geri çekil!" diye sesleniverdi. Vuruşmayı mümkün olduğunca çadırların uzağında tutmak niyetindeydi. Zülcenah'a atlayıp adamın üzerine doğru koşturmaya başladı.

Ali Evsad çöl samlarına tutulmuş hurma yaprakları gibi yine zangır zangır titrerken hem babasının kati emri karşısında mutmain olmaya çalışıyor, hem de perdenin müsaade ettiğince dışarıdaki mübarezeyi izliyordu. Zeyneb'se niyazdaydı hâlâ. Lakin Musa Nebinin dilince sadrın genişletilmesini değil, Dedesine muştulandığı şekilde *"elem neşrehleke sadrek ve veda'na anke vizrek"* ayetini yinelemekteydi. Seyyide'nin sadrından süzülüp Arş Çadırını dolduran Hakk Kelâmı, Haydar'ın Kızının da Nâtık'ül-Kuran oluşuna delildi.

"Senin göğsünü yarıp açmadık mı?
Belini büken o ağır yükünü üzerinden kaldırmadık mı?
Şanını, zikrini yüceltmedik mi?"

Son ayetle birlikte Ali Evsad kendinde bir parça dinginlik bulmuştu. Hâli, deryaya kavuşan hırçın nehirlerin son demde sükûnete karılmasına benziyordu. Bu esnada Nâtık'ül-Kuran, Rabbinin Kelimeleriyle dillenmeye devam etmekteydi.

"Oku!
Yaratan Rabbinin adıyla.
O insanı alâktan yarattı.
Oku!
Rabbin sonsuz kerem sahibidir. -
Kalemle öğreten, insana bilmediklerini öğreten O'dur."

Zeyneb sezmişti. Yeğeni Varlığın Hakikatini okuma arifesindeydi. Okunacakları ve onları okuyacak insanı aşk üzere yaratan Kerim Rab, kuluna bilmediklerini de öğretecekti. Bu, Allah için zor muydu? Ayet aksini söylüyordu: "*İyi bil ki, güçlükle beraber kolaylık da vardır.*"

Sözün ikrarı Haydar'ın Torunuyla gelen Kuran'ın Sesindeydi: "*Kesinlikle! Zorlukla beraber bir kolaylık vardır.*"

Zorlukla gelen kolaylık sadece çadırın içinde miydi, yoksa dışarıda da mı aynı hüküm tecelli ediyordu, Hüseyin üçüncü hamlesiyle rakibini atından düşürmüş, aman istemesi üzerine onun gerisin geri çekip gitmesine izin vermişti.

Sıra Şimr'deydi sanki. Serhad savaşları esnasında Afrika'dan getirilen bir esiri meydana sürerken, "Git, efendilerine olan liyakatini ispatla!" demişti. Köle kendinden bile yağız bir atın üzerinde bir elinde mızrak, diğerinde baltasıyla naralar atarak hamle ederken Hüseyin kâh kendini savunuyor, kâh Habeşli Bilal'i ve hemşehrisi olan Vahşi'yi hatırlatıyordu. Kölelik boyunlardaki zincirlerde değil, kalplerdeki korkulardaydı. Sadece Allah'tan korkup gayrısından çekinmeyen insan, kendi Fetih Gününde, Beytullah misal Gönül Evine çıkıp ilan edebilirdi ki, Allah En Büyük! Bir de Vahşi misal dünyalık menfaatler için zulme ortak olanlar vardı. Ona tövbe nasip eden Âlemlerin Rabbi, herkese düşünüp pişman olmaları için uzun seneler bahşetmeyebilirdi.

Köle Arapça mı bilmiyordu, yoksa bu dile gayet vakıf olan efendilerinin kulağıyla mı Hücceti dinlemişti, hamle üstüne hamle ediyordu hâlâ. İkazın tamamlandığına hükmeden Haydar-ı Kerrar'ın Oğlu, "Ya Allah!" diyerek kılıcını savurduğunda, Kerbelâ arzına bir ten daha cansız düşüvermişti.

Şebes, Ömer'den işaret beklemeksizin emektar yardımcısını meydana sürecekti. Her iki elinde palalar tutan bu savaşçı da Hüseyin gibi "Ya Allah!" diyerek atılıyorken, Fâtıma'nın içi ezilmişti. Keramet kelimede değil, dilini sözün ve kendisinin Sahibine tes-

lim edebilen kuldaydı. Kitabı sabah akşam okuyup nasiplenemeyen insanın batıla yürürken Allah'ı da çağırması ne tuhaftı!

Az evvel zorluk ve kolaylığı ikrarlaşan çadır ehlinin gönüllerinde İnşirah Suresinin son iki ayeti de belirmişti şimdi.

"Öyleyse bir işi bitirirken diğerine koyul
Ve sadece Rabbine yönel!"

Kandilin fitiline ateş vermek Kevser'in Kızına düşmüştü ya, Zeyneb'in ciğerlerinden çadıra akan Hakk Sözleri muhatabını itaate çağırıyordu.

"Bu kendilerine ilim verilenlere okunduğunda
Onlar hemen yüz üstü yere kapanırlar,
'Rabbimizi tenzih ederiz,
O'nun sözü şüphesiz yerine gelecektir' derler."

Ali Evsad daha ikinci cümlede sarsıla sarsıla toprağa kapanmıştı. Aklı ermeye başladığı günden beri, hele de şu son Rabbanî Seferde babasından öğrendiği onca ilimle birlikte yüz üstü secdedeydi işte!

Evet!.. Onun da Aşûrâsı gelmişti. Kaçamayacaktı. Rahmetlerini art arda sıralayan Kerim ve Hâdi Rabbin kendisi hakkındaki muradına teslimdi. Ahdedilen mukadderata hakkıyla yürüyebilmek için Rabbinin Yâr ve Yardımcı olmasına sığınıyordu.

Dışarıdaysa çifte palasıyla toprağa az evvel uzanmış leşkerin cesedi kaldırılıyordu. Ribi kendi adına bir leşkerin meydana ilerlemesini söylerken, Ömer, "Durun!" diye seslendi. Belli ki Haydar-ı Kerrar'ın Oğluyla bire bir mübarezeye devam etmek sonuç getirmeyecekti. Gün batımından önce Kerbelâ'daki işi tamamlamak istiyordu. Az önceki leşkerin ve ondan da evvel ölen kölenin kardeşlerine sesleniverdi. Onlar meydana ilerlerken, Ömer arkaları sıra, "Size intikam fırsatı sunan efendinizi mahcup etmeyin!" diye bağırıyordu. Bunu adamlarını şevklendirmek için söylemişti. Ancak Hüseyin her hâlükârda ikazla memur olduğundan, "Asla unutmayın!.." diyerek seslenmeye başladı:

"Ekâbirler dünyalık hesaplarla sizden bir şeyler isterler. Sonra da şahsi emellerini sizlere kan davası olarak sunarlar ki, onlara körü körüne hizmet edip bağlanasınız. Dün Ebû Süfyan oğlu Muaviye bunu yapmıştı. Yarın birileri Allah'ın, Resûlün ve Âl-i Beyt'inin adını kullanarak kendi emellerini size kan davası olarak dayatmaya kalkışırsa, onlara deyin ki, *Allah'a ve Ahiret Gününe umut besleyenler ve Allah'ı çokça hatırlayanlar için Resûlullah'ta güzel bir örnek vardır.* Bizler Peygamberin Sünnetinden ve Ona itibar gösterilmesini isteyen Kuran'dan ayrılmayız. Kitabın ve İtretin yolu budur."

Ömer bin Saad hamle etmek yerine Hüseyin'i dinleyen adamlarını ikaz ettiğinde, kölelerden biri elindeki kılıcı yere atıverdi. Habeşli Bilal misali zalimi tespit edip ondan uzak kalmayı seçmişti. Lakin Bilal'deki inanç onda belirmemiş olsa gerek, batıldan kaçtığı gibi hakka meyledemiyordu. Tarafsızlık adına bir kenarda tepkisiz kalacaktı. Diğer üç leşkerse çoktan İmam'a saldırmışlardı.

Üçe bir mübarezeyi yeterli bulmayan Ömer iki adamını daha meydana sürünce, Sümeyye'nin kartal bakışları Ümmü Gülsüm'e yönelmişti. Çadırdan ayrılmalarına hâlâ mı izin yoktu? Kevser'in küçük Kızı bir yandan onu ve diğerlerini teskin etmeye çalışırken bir yandan da Arş Çadırını takip ediyordu. Dışarıdaki kıyamete kendini kapatmış görünen bu bez berzahtı ya, ötenin âlemi berininkinden de çetindi.

Nitekim Ali Evsad hâlâ secdedeydi ve şakaklarından damla damla süzülen inci misal terler arzı ıslatmıştı. Dedesinin künyesine atıfla, o artık Toprağın Oğlu sayılırdı. Hayat menbaı su, yaratılış harcındaki toprağa karıldıkça diller ve gönüllerdeki "Ya Hayy, Ya Muhyi" kelamı dalga dalga arşa uzanıyordu.

Hüseyin bu esnada leşkerden birini daha yaralayıp atından düşürmüştü ve adam seke seke meydandan uzaklaşmaya çalışıyordu. Gönderdiği ilk adamının aman istemesinin utancını henüz atamamış olan Ömer bin Saad yayını gerip meydanı terk eden adamını boğazından vurduğunda, hâlen çarpışan leşkerlere

"Ya ölün, ya işinizi tamam edin!" mesajı vermişti. Bir elinde yay, diğerinde ok varken, Şimr'in kendisini izlediğini fark etti. O zorlayıcı bakışlardaki isteğin farkındaydı: "Bir ok da Hüseyin'e yolla! Onu ilk yaralayan sen olmazsan leşker istekli davranamayacak!"

Şimr'e hak vermişti ama bizatihi yönlendirip teşvik ettiği bu vahşete henüz şahit oluyormuşçasına içinin titrediğini de saklayamıyordu. Şebes, Ribi ve Haccâr'ın da teşvikleriyle sonunda yayına bir ok daha yerleştirip tüm leşkerin görmesi için meydana ilerlemişti. Yayını gerip okunu hedefine yönelttiğinde uygun anı yakalayabilmek için nefesini tutmaya başladı.

Onu Fâtıma da görüyordu. Uyarabilmek için, "Baba, baba!" diye peş peşe çığlıklar koyuverdiğinde ok yaydan fırlamıştı gayrı. Yılan gibi tıslayarak Hüseyin'e doğru geliyordu. Tam da o an şaha kalkan Zülcenah, etten bir kalkanmışçasına binicisini korumuştu ama ön omuzları arasından yaralandığı için sendeleyip Hüseyin'i üzerinden düşürüverdi.

Meydandaki leşkerler bile bu ani hamleden şaşkın hâlde öylesine bakakalmışlardı. Zülcenah'ın doğrulmasına yardım eden Hüseyin, artık onun sırtında vuruşmayı sürdüremeyeceğinin farkındaydı. Yerde bulduğu mızraklardan birini kapıp üzerine gelen süvariyi onunla uzaklaştırmıştı. Arkasından da hamle edilince, aynı mızrağı atın bacakları arasına yerleştirerek süvarisinin dengesini bozdu. Leşker atından düşer düşmez eliyle aman isteyince, onu da kendi başına bırakmıştı ki, arkasından fırlatılan bir ok kürek kemiğini parçalayıverdi. Sendeleye sendeleye doğrulabildiğinde, "Öldüren de, yaşatan da Allah'tır" diye sesleniyordu.

Şimr öngörüsünde haklı çıkmıştı. Komutanlarının doğrudan hamlesi leşkerin pervasını arttırmıştı. Ömer meydandaki süvarilerine piyadeler de katarak Hüseyin'i iyice köşeye kıstıracağını düşünüyordu.

Dışarıdaki ağlayışların gittikçe arttığını duyan Zeyneb en az yeğeni için istediğince sükûnete talipti. Evvelce kimseciklere uğ-

ramayan bir imtihanın içerisindeyken her zamankinden daha çok Rabbine sığınıyordu. Dilinde yine Rahman'ın Sözleri vardı:

"Yer ve göktekilerin tümü ister istemez, sabah ve akşam
Sadece Allah'a secde ederler, gölgeleri de..."

Ali Evsad, Kelâmullah kendinde tahakkuk ettikçe secde edici gölgeleri de bir bir seçmekteydi. Sadece kalbi veya aklı değil, vicdanı, nefsi, sezgisi, basireti, insafı, iradesi, merakı, feraseti ve cümle melekeleri ayrı ayrı yükümlülermişçesine Âlemlerin Rabbine secde etmeye başlamışlardı. Ölüden diri çıkartan Muhyi ve Kapılar Açan Fettah'ın huzurunda Kerim Rabbe uzandıkça, kendindeki secde edici gölgelerin tek tek imana geldiklerine şahitti. Aynı kalıpta buluşan bunca müminle artık o da *"tek başına bir ümmet"* oluvermişti.

Dışarıdaki Tek Kişilik Ümmetse dört bir yandan üzerine saldıranları karşılamaya çalışıyordu. Gittikçe çığırından çıkan bu insanların kadın ve çocuklara yönelmesinden çekinerek adım adım gerilerken, bir yandan da, "Lâ havle ve Lâ kuvvete, illâ billahil aliyyul azim" diyerek sesleniyor, hamleleri savuşturuyordu.

Hüccetin dilindekiler "güç ve kudret sadece Yüce ve Azîm olan Allah'ın yardımıyla elde edilir" ikrarıyken, bu hatırlatma içerideki Tek Kişilik Ümmetin kandilini de uyandırmaktaydı. Hâlâ secdede olan Ali Evsad, Allah'ın yardımına açılmıştı ve kendi Aşûrâsının bir vechesiyle daha muhatap olacaktı. Bunun için Kevser'in Kızı da içeriden kandili uyandırıyordu.

"Emaneti göklere, yere ve dağlara önerdik de
Onlar bunu üstlenmekten kaçınıp korkuya kapıldılar.
Oysa insan bunu yüklendi."

Bu esnada meydandaki leşkere ha bire yenileri eklenmekteydi. Oysa Zülcenah bile yorulmuştu artık. Nefes nefese bir hâlde sahibinin izince şaha kalkıp toynaklarıyla suratlar paralıyor, Hüseyin'i kuşatanların arasına dalıp gücü yettiğince birilerini ondan uzak tutmaya çalışıyordu.

Hüseyin dizine saplanan son okla birlikte yere düşünce, bu kez kalkabilecek mecali olup olmadığından şüphelenmişti bir an. Çadırların önüne gelen bir düzine leşkeri fark ettiğinde, tenine güç kuvvet verilmesini niyaz ederek doğrulabilmişti nihayet.

"Allah'tan korkun!.." diyordu... "Kadınlara ve çocuklara iliş-meyin... Hesabınız benimle!"

Fâtıma hem kanlar içerisindeki babasından gözlerini kaçırıyor, hem de bir an bile onu göremeyecek olmanın acısını yaşıyordu. Ablasının ellerini tutmuştu. Babaları için dua ederlerken her ikisi de yüreklerinin sadırlarından fırlayıp koşturduğunu hissediyordu. Can verme arefesindeki serçelerin göğüs kafesleri nasıl daralıp genişlerse öylesi bir iç çekişle nefesleniyorlar, annelerine bakıp gönül serinletecek bir şeyler söylemesini bekliyorlardı. Oysa Aşûrâydı. Rahmetin bile Celâlle geldiği gündeydiler. Aydınlığın sadece Nurla değil, Nârla da ortaya çıktığı böylesi bir demde gayrı diller ne söyleyebilirdi ki? Susup secdeye kapanmıştı Rübab. Bedeli kanla ödenen tüm kelimeler gözünden sicim gibi süzülüp toprağı ıslatıyordu damla damla...

Önündeki leşkerleri aşıp çadırların önüne kadar gelen Hüseyin, uzaktan uzağa göz göze geldikleri Fâtıma'ya "unutma!" diyecekti. O kısacık anda kelimeleri bal rengi bir çift bakışa bırakmıştı: "Unutma! Allah güzeldir, güzeli sever ve sen Allah'ın sevdiklerindensin kızım!"

Aynını diğerleri için de yinelerken üç-beş adım daha yaklaşabilmişti. "Allah'a emanet olun!" diyecekken omzundan giren mızrakla bir anda Ümmü Gülsüm'ün kollarına yığılıverdi.

"Va Huseyna, Va Huseyna!.."

İncinin ve Mercanın kızları mı "ah Hüseynim, vah Hüseynim" diyorlardı; nida arştan mı arza düşüyordu, artık Hâtem'ül-Enbiya'nın Aşûrâ vaktiydi. Öylesi bir demdi ki, kâinat durdukça her gün yinelenip hiç kapanmayacak bir sızının mührü oluyordu.

"Va Huseyna, Va Muhammeda!"

Resûl'ün Oğlu son bir savletle gerisin geri dönebildiğinde, aynı leşkerlerin Arş Çadırının önünde toplaştıklarını görmüştü. İçerideki iş bitmeden kimsenin oraya girmemesi lazımdı. İlk defa tehditkâr konuşmaya hazırlanıyordu. Alçalıp yükselen bir sesle, "Allah'a kasem ederim ki, eğer..."

Durmuştu yine de... Devamının getiremiyordu. Taif Günü bile Rabbinden azap dilemeyen Âlemlere Rahmet gelen Nebinin Oğluydu.

"Aradığınız bende!.." diyerek sözüne devam ederken düşe kalka onlara doğru yürüyordu. Arkasından gelen süvarinin mızrağı omzuna saplandığında bile çadırdan uzak durulmasını söylüyordu. Perdeyi aralamak için yaklaşan askerlerin önüne atıldığı esnada sağ bacağına saplanan oku etiyle birlikte söküp atarken sadrına saplanan başka bir ok soluğunu kesmişti.

Yetmişe yakın ok, kılıç ve mızrak yarasına rağmen hâlâ ayakta kalabildiği için Rabbine şükrediyordu. Kendisiyle birlikte çadırın etrafı da tamamen kuşatılmıştı artık. Kalabalığın arasından diğer çadıra doğru baktığında, birilerinin orayı ateşe verdiğini görüyordu. İncinin Fatıması kucağında Muhammed Bâkır'la dışarı fırlarken, Atike de üç yaşındaki oğluyla can pazarındaydı. Ve Hacer...

"Su..." diye inliyordu hâlâ. Bir yudum suydu muradı...

Ümmü Gülsüm yangın nedeniyle dışarı çıkan tüm kadınları kartalcasına açtığı iki kanadı altına toplamıştı. Ortalık kesif bir duman altındayken leşkerin neden son hamleye yeltenmeyip beklediği az sonra anlaşılacaktı. Koşum takımları gümüş ve altın süslemeli bir atın üzerinde Ömer bin Saad yaklaşıyordu. Onu gören askerler yol vermek için sağlı sollu açılınca, o ana dek fırsat kollamakta olan Kûfe'nin sadık ama taşkın ihtiyarı koşarak İmam'a geliverdi. Hüseyin'in kanlar içerisindeki yüzüne ve boynuna sarılırken, "Yandım baba, yandım!.." diyordu... "Yandım, yandım!.."

Bu ateşi ne kendilerine yasak olan koca Fırat söndürebilirdi, ne de cehennemi kendi gönlündeki narla mukayese etmek...

Hüseyin'i bu hâlde görmemek için bir değil bin Vehhab'ı onun uğruna feda edebilecek bir annenin Aşûrâsıydı bu. Dem âşığın demiydi. Zorlukla gelen kolaylığa teslim olup "ya Allah!" diyerek Hüseyin'in kanlı dizlerine devrildiğinde, son nefesini de vermişti Sümeyye. Arzdan ve arştan salavatlar yağıyordu, aşkın nârıyla can veren şehide...

Şahit oldukları bu anın şaşkınlığı içerisindeki leşkerleri kendilerine getiren Ömer bin Saad'ın seslenişi olacaktı.

"Ey Hüseyin!.. Bak bizi nelere mecbur ettin. Şimdi söyle bana. Geride sadece şu kadınlar ve çocuklar varken ailesini düşünen bir erkek inadından vazgeçmez mi? Muaviye oğlu Yezid'e biat etmeyecek misin?"

İzzeti ve hakkı savunuşu inat addedenlere Hüseyin'in biricik cevabı vardı: "Arzın Halifeleri batıla boyun eğmedi, eğmeyecek!" Sırtını Arş Çadırına vermiş hâldeyken Kuran'ın Sesiydi yine:

"Hani Rabbin meleklere demişti ki,
Ben balçıktan bir insan yaratacağım.
Onu kıvama erdirip içine Ruhumdan üflediğim vakit
Ona hemen secde edin."

Her iki taraftan da inci mercan çıkan denizleri ayıran berzah misal çadır bezine rağmen abisini işitmekte olan Zeyneb, Hakk Kelâmı biter bitmez sezmişti, ayetin devamındaki durum aynıyla yaşanmaktaydı: *"Bunun üzerine bütün melekler ona secde ettiler."*

Ali Evsad, Kevser ve Kurban arasındaki Azîm Salat ile Âlemlerin Rabbine mutlak secde ederek kendi miracını yaşarken, Allah'tan bir nefha olan ruhunun merhale merhale arınmışlığıyla da meleklerin secdegâhı oluvermişti. -İblis hariç- cümle mahlukat Yüce Emaneti üstlenen Hazret-i İnsan'a onu da var eden Rabbin emrince itaatteydi ya, çadırın dışından bunun ikrarı geliyordu.

"Gece ile gündüz, güneş ile ay, O'nun delillerindendir.
Ne güneşe secde edin, ne de aya.
Onları yaratana secde edin."

Ömer bin Saad, Hüseyin'den duyduğu ayetleri sadece kendi üzerine alarak daha bir öfkelenmişti. "Bizler Emir Muaviye oğlu Yezid'e kulluk etmiyoruz!.." diyerek kendisini savunurken, uzakta leşker arasında çıkan tartışmaları da görmüştü. Kimi askerler başlarındaki komutanlarıyla cepheyi terk ederken, Şebes, Şimr ve Ribi onları engellemeye uğraşıyorlardı.

Ömer bin Saad karar arefesindeydi. Son anı görmek istemeyenlerin galeyana gelmelerinden mi çekinecekti, yoksa Hüseyin'in masumluğunu düşünüp "tamam artık, bu iş burada bitti" mi diyecekti? Az önce lafzen inkâr etse de, Yezid'den gelecek şerre duyduğu korku diğer her şeyden fazlaydı. Son bir kez Hüseyin'e bakarken, "Yazık oldu!" deyiverdi. Bu kadarcık samimi itirafla nefsini iyice temize çekmişti sanki. Atını mahmuzlayıp dörtnala uzaklaştığı esnada beride bıraktığı askerlerin ne yapması gerektiklerini bildiklerinden emindi.

Nitekim Sinan bin Enes adındaki bir leşker Hüseyin'e doğru ilerlemeye başlamıştı. Güçlükle ayakta duran Resûl'ün Oğlu kılıcını kaldırıp Sinan'a doğrulturken, elleriyle kendisini ateşe atmamasını hatırlatmıştı. Oysa Sinan gözü varken görmezlerden, kulaklarıyla duyamayanlardandı; anlayacak kalpten yana nasipsizdi. Uygun anı bulur bulmaz mızrağını hışımla Hüseyin'e fırlattı.

Resûl'ün Oğlu da, Uhud'daki Şehidler Efendisi Hamza misal karın boşluğuna saplanan mızrakla birlikte üç-beş adım daha atabilmişti. Sabahleyin ak ridalar içerisindeyken, şu an kıpkızıl olan teni baştan ayağa mercandı artık. Bir gözü Arş Çadırında, bir gözü kadınların olduğu taraftaydı. Bu esnada Sinan'ın keskin kılıcı Hüseyin'in boynuna dayanmak üzereydi.

Aynı anda Zeyneb'in dilinde Hakk Kelâmı vardı yine. İlk iki ayette gönlündeki işaret abisiydi.

"Mutlak Galip ve Geniş Rahmet Sahibine dayanıp güven!
O seni kıyam ettiğin vakit de görüyor,
Secde edenler arasında dolaşmanı da..."

Son ayeti okurken yeğenini izliyordu. Onun secdesine Yüce Aba altında buluşanlar da şahit ve ortaktılar. Kendisi de secdeye kapanmıştı. Rabbine en yakın olduğu böylesi bir demde gönlüne henüz doğan ayetleri dinliyordu.

"Hani Rabbin, meleklere dedi ki,
Yeryüzünde bir Halife var edeceğim.
Onlar da dediler ki, biz Seni şükürle yüceltip takdis ediyoruz ya!
Yeryüzünde nifak çıkaracak ve
Kan dökecek birini mi var edeceksin?
Allah, 'Şüphesiz Ben sizin bilmediklerinizi de bilirim...' dedi."

Hissediyordu... Her an yaratmada ve ayrı bir işte olan Allah yeryüzündeki yeni Halifesini halkederken, meleklerin tasvir ettiğince nifak çıkarıp kan dökenler de Hüseyin'i şehit etmişlerdi.

Evet!.. O, Kevserin ve Niyazların ardınca gelen Kurbandı. İnsaf yoksunlarının kıydığı vaktin Nakatullah'ıydı Hüseyin. Kendisine ardı sıra yüce bir şan bırakılan Zebh-i Azîm'di o.

Tek Başına Ümmet olup Rabbine secde eden ve O'ndan bir nefha olan safi ruhla âleme secdegâh kılınan Ali Evsad, selefini Hakk'a uğurlar uğurlamaz "İllallah" diyerek alnını kaldırmıştı topraktan.

O artık İMAM ALİ SECCÂD idi. Âlemlerin Rabbi onu Kapı kılıp yepyeni bir yurda yerleştirmişti. Kuran aynıyla yaşanmaya devam ediyordu.

"Bu beldeye
Senin bu beldeye girişine
Babaya ve Evlâdına andolsun ki!
İnsanı türlü mihnetler içinde yarattık."

Salât ve Selâm Resûl'ün ve Âl-i Beyt'inin üzerine olsun!

Ahmet Turgut Aban Şehidi